

نُهِوا مِنْ دَقِيَّا بِيئَرَمٍ مِنْ كَوْتٍ

- نافی پەرتووکی: ئەوا من دڤیا بیژم من گۆت
- نقیسەر: موسەدەق تۆفی
- سەرپەرشتیا هۆنەری: نازدار احمد جزراوی
- قەوارە: ۱۷ × ۲۴ سم
- ژمارا بەرپەران: ۴۰۸
- تیراژ: ۵۰۰
- چاپا ئیکۆ
- نرخ: ۴۰۰۰ دینار
- ژمارا سپاردنی: ۲۰۸۴ ل سالا ۲۰۱۵
- چاپخانه: چاپخانهیا خانی - دهوک - کوردستان

□

نُهوا من قِيَّاي بِيَّرم من گَوْت

موسه دهق تَوَقِي

ناقەرۆك

۹پېشەكۈ
۱۱چەند ھزر و پېشنييازەك بو كوچكا حكومت و پەرلەمانى نوويى ھەريى
۲۴د پەراويزى سەردانا نامەدى دا
۳۳چما مفايەكى ژ سەرھاتيا ھورىي و جولە ميگرى نە دبوونە ميشان...؟
۳۷بەرى دراقى خوە ب مەزىخن
۴۰گەندەلى ژى بوويە نان پېخوارن
۴۳پرۆژەك بو ۋەرگيرانى
۴۶زمانى كوردى د دو بۆيەرين ۱۲/۲۱ دا
۴۹چما سەرۆك باژىرقانىين مە ل گەقەرى و
۵۲كوردى ب سپونسەريا زمانين بيانى
۵۵نەزدى ئاشكراكەم و من چ پاداشت ژى نەقپين
۵۸(۱/۶) بېرھانتا ئەشكەرى كورد جينوسايدكرين
۶۱سەرۆك د دەمى پىدقيدا د ھەوارى ھات
۶۴بەرەف ھەلبىزارتنين ۷ى ئادارى
۶۷چما د بەرخوودانيدا د ھەقگرتى نەبين
۷۰كونفرانسى زمانى ل ھەولپىرى بىرارا ب فەرمىبوونا كرمانجيا ژوورى دا
۷۲قوناغا پشتى كونفرانسى
۷۴بەعسىين سەدامى و نە سەدامى..!!
۷۷مە ئارىشا نە خواندننى ھەيە بەلى نە د ھەموو واراندا
۸۱ديالوك. بەلى ۋەك وى دقپت
۸۳چەند سەربۆرەك ژ ھەلبىزارتتان
۸۶تنى ھەردو نوجيى راست دپيژن
۹۰دو نە يين ل تركيا نابيت بيئە بەزاندن
۹۳قەقەتيان و ژ ھەقدووركەتتا رەوشەنبىرى (۱)
۹۶قەقەتيان و ژ ھەقدووركەتتا رەوشەنبىرى (۲)
۹۹بلا ياسا مافين ھەركەسەكى ب پاريزيت
۱۰۲بەرەف نقيسينا دىرۆكا شۆرشا گولانى (۱)
۱۰۵بەرەف نقيسينا دىرۆكا شۆرشا گولانى (۲)

١٠٨ نه عیراقا (موحد) و نه ژێ یا (اتحادی)
١١١ دۆز خورماتو نموونهك ژ عیراقا (موحد)
١١٤ ئوسمانی ب ریشه نه
١١٧ توپین له شکه ری وه لیبولفه قیه و بۆمبایی
١٢٠ راستیه که، به ئی درهنگ هاته گۆتن
١٢٣ دو که قال ژ گول و گولله یان
١٢٦ په یاما ههستیکی ٨٥ سالان به رزه کری
١٢٩ کورد قوربانینی هزرا نه ته وهی
١٣٢ ههتا ناگر نه به ربینه مالا مه نه م ل خوه نازقرین
١٣٥ کوردینو نه هیلن چرای (ریا تازه) ب شه مریت
١٣٨ جینوسایدا کوردان ل سوریی
١٤١ گیله شوکا سیسته مین نوو بین خواندنی
١٤٣ پتر ژ ١٤٠٠ سالانه د چ واراندا پیکنه کریه و پیکناکه ن ژێ
١٤٦ که ئو چما رایه دارین ترکان ژ په یکه ری سهید رزای دترسن..؟
١٥٠ سالیاهه هیدکرنا موسا عه نته ر و بایکوتا خواندنا ترکی
١٥٣ دوباره وه رگیان و پیدقیاتیایا بوونا ده رگه هه کی وه رگیانی ل دهوکی
١٥٦ نه تنی روژهك هه موو روژین سالی بین پیرانه
١٥٩ ل ١٢/٥ ژێ سه رژی میری ناهیتنه کرن
١٦٣ ئیدی نه بیژن نه م کوردین..!!
١٦٥ نه خوزینی وی یی به لگه نامه بین وی ناشکرا دبن..!!
١٦٨ تکایه دابه شکردنی چه کی قه ره بوکردنه وه رابگرن
١٧١ نه گه ر ژ دو ملیونان ملیونه کی جهی خوه گرت
١٧٤ شی جاری ژێ کوردان عیراق ئاشا کره شه
١٧٨ شو رشا زمانی کوردی ل باکووری کوردستانی
١٨١ د په راویزی هه لبرژارتین مامۆستایاندا
١٨٤ حالی ته ژێ ب حالی شی خه لکی
١٨٧ مه ترسی ب ریشه نه
١٩٠ سه رسالا نوو ل کوردستانا ئارام بو هه موویان
١٩٣ نه ز و توژی گه نده بین
١٩٦ برس و هه ژاری که لایی دکتاتوران د هه ریفن
١٩٩ روئی وه به ره یانی د سه روبه ری مه یی ئابوویدا
٢٠٢ هیژ چیا یی جودی ژ کوردستانی نه هاتیه دزین
٢٠٥ دراما یان ئوپه راسیونین دژی کوردان
٢٠٨ جه له ولا نموونهك ژ عیراقا بچووك

٢١١	دوا دهلیشه یه و دقیت ژدهست خوه نه کهین
٢١٤	دهم هاتیه دهوله مه ندین مه خوه ل سه روبه ری مه یی رهوشه نبیری بکه نه خودان
٢١٧	چاره کا دی ئاریشا ستانده رکرن یان سه پاندنا دیالیکته کی
٢٢٢	به ری لادانی، بیژنی هه وه نه فه ژکیشه نیئا !!
٢٢٥	ئییدی نه ز نه دهنگی ددهم و نه پشکداریی د هه لبرژارتناندا دکهم
٢٢٨	له شکه ری تورکیا ل سیری چ دکه ت...؟؟
٢٣١	هه فکریا هه لبرژارتنان ل باکووری کوردستانی
٢٣٤	په رتوو کاخانا زا خو قوربانیا گرنگی نه دان ب رهوشه نبیری
٢٣٧	نه نفالچیین کورد !!
٢٤٠	چه ند شیره ته ک ژ بیره وه ریین پشمه رگه کی
٢٤٣	دهه ساله دنیا هاته گوه ارتن و جقاتین باژیرفانیان نه هاتنه گوه ارتن
٢٤٦	موخل و بیژینگ هاتنه گوه ارتن، جقاتین باژیرفانیان نه هاتنه گوه ارتن
٢٤٩	که نالی سه هه ر و هه ریما کوردستانی
٢٥٢	من دقیت کوردستان کوردستانا جاران بیتن
٢٥٥	دو بریارین گرنگ و ددهمی خوه دا
٢٥٨	ملیونیرین کورد هندی د خیرا خوه دا هند د خیرا وه لاتی خوه دا نیین
٢٦١	کی خوار و کی بوونه قوربانی
٢٦٣	گریک دی ١٤٠ جاران ئالوزتر بیت
٢٦٦	کوردین باکووری کوردستانی و نه مازیغین باکووری نه فریقا
٢٦٩	کوردستانا بن خه تی پشتی قوناغا سه رکه تنی
٢٧٢	مه ب برینا ١٠٪ ژ مووچه یی خوه دهیندار نه کهن
٢٧٤	گیروبوئا دهوله تا کوردی
٢٨١	بلا خوینا کوردان د بهر خوه دانیدا بییته رشتن
٢٨٤	نه فرژی وه ک دوهی یه، داگیرکه ر د دژایه تیا کورداندا د هه فگرتینه
٢٨٩	دهم هاتیه خوه بهر هه فکهین
٢٩٢	خوین هه ر خوینا کوردانه و زیانقبکه تی ژی هه ر کوردن
٢٩٥	چاره کرنا ئاریشی یان دروستکرنا ناکوکیی د ناقبه را گهنج و یین مه زنتردا
٢٩٨	ماری گهستی ژ وه رسی دترسیت
٣٠١	به ری هه رکه سه کی دقیت نه م داخوازا لیبوریی ژ گه لی خوه بکهن
٣٠٤	دهمی که قنه بهر پیر س دبنه ره خنه گر
٣٠٦	نه ری گونه ها کی یه...؟؟
٣١١	که ئومه ل فی واری چه ند عه لی که مال هه نه...؟
٣١٤	تری جوتیاری و دراقی سه رمایه داری
٣١٧	یی گوه داریا په یقان نه که ت دی گوه داریا جادی که ت (١)

۳۲۰	یئ گوهداریا پەیشان نەكەت دی گوهداریا جادی كەت (۲).....
۳۲۳	دەمی كورد دەلیشان دەنە دوژمین خوە.....
۳۲۶	چما ترکیا حاشایی ژ كوشتارا نەرمەنان یا ۱۹۱۵ی دكەت..؟.....
۳۲۸	رۆبۆسكى دوباره بوونە قەیا كوشتارا كە لیی زیلان و دیرسیمی بوو.....
۳۳۲	جارەكا دی بابەتی وەرگیرائی.....
۳۳۵	پەرنەمانتارین كوردین Akp چ هە ئویست هە نە..؟.....
۳۳۸	بابی رۆژانی راست دبیریت بە ئی كەس ناخوینیت..؟.....
۳۴۱	چەند سالە كین دی ژى سەرژمیری ل عیراقی ناھیتە كرن.....
۳۴۴	دی وەرە بوڈ جەیا هە ریمی تیرا بكە..!!!.....
۳۴۷	بەرەف كابینا جەفتی یا هە ریمە كوردستانی.....
۳۵۷	نە گەر نەم كورد د ئالایی كوردستانی دە د هە قگرتی نە بین دی د چ دا هە قگرتی بین...؟.....
۳۶۰	خازوكیە كا سەردەمیانە.....
۳۶۳	پە یاما ل دوو ق راستیان دگەریت.....
۳۶۶	چەكى پێشمەرگە ی ژنان و ئاقان پیدقی ترە.....
۳۶۹	ئاژاوە یان خوە نیشادان..؟.....
۳۷۲	كى زیدە گاقیین ل سەر پولیسان دەینە كرن شەرمە زار بكەت..؟؟.....
۳۷۵	دەم هاتیە پە نا ببەینە بەررا پرسیا نە فەرمیا ۲۰۰۵ی.....
۳۷۸	دە قەرین داگیر كریین كوردستانی.....
۳۸۱	مە چ بو وەلاتی خوە كریە..؟.....
۳۸۷	زمانی سازیین راگە هاندنی.....
۳۹۴	TRT6 و وەشانا سۆرائی.....
۳۹۷	ئیدی من باوهری ب فیدرالیه تی نینه.....
۴۰۰	د دو سال و نیشاندا ئەوا من قیای بیژم من گۆت.....
۴۰۳	سو پاس و ریزگرتن.....
۴۰۵	موسە دەق تۆقی د واری رەوشە نبیری دا ل قان سازیان كارگریە.....

پیشه‌کی

خوانده‌فایي هیژا: هه‌موو ئەف گۆتار و بابەتین د فی پەرتووکیدا هاتینەبەلافکر، پشکەکن ژ وان بابەتان یین د ناقبەرا تەباخا ۲۰۰۹- تەباخا ۲۰۱۲ ئی وەک گۆتارین رۆژنامەفانی من د رۆژنامەیین خەبات، ئەفرۆ، وار، رووداو، چاقدیر و کۆفارا سیلافا دا بەلافکرین، پشکەک ژ وان وەک کۆژیەکی هەفتیانە ل ژیر نافی (ئەوا من دفتی بیژم) د ناقبەرا ۲۹ چریا دووی ۲۰۰۹ ئی هەتا ۲۴ تیرمەها ۲۰۱۲ ئی د رۆژنامەیا (ئەفرۆ) دا هاتینەبەلافکر.

دبیت بیته‌گۆتن پیدفی ب دوباره بەلافکرنا فان گۆتاران نەبوو، ژبەرکو هەرئیک د دەمی خودا هاتیەبەلافکر و پەياما خوە گەهانیدی، لی ئەز دبینم هه‌موو ئەف گۆتاره هەر ئیک ژ وان پەيوەندی ب روودانەکیفە هەیه و ئەو روودان پشکەکە ژ دیرۆکا مەیا هەفچەرخ، هەر مرۆفەکی خوە ب زیندوو دزانیت، (زیندوو ب وی رامانی کو خوە ب پشکەک ژ جفاکی بزانیت و دگەل خەمین وی خەمگین بیت و دگەل شادیین وی بگرنژیت) دفتی خودان هەلوئیست و بۆچوونا خوەیا تاییبەت بیت بەرامبەری هەر روودانەکی یا د ناف جفاک و وەلاتی وی دا روودەت.

ئەز وەک کەسەک خوە ب خودان قەلەم و خودان هزر و بۆچوونا خوە د جفاکیدا دزانم، چەندین ساله هەر روودانەکا روودابیت، هەر ئاریشەکا ل فی وەلاتی هاتیبیتە پيش، هەر گەفەکا ل فی وەلاتی هاتیبیتەکر، هەر مەترسیەکا کەتیبیتە بەر سنگی وەلاتیان، هەر مژارەکا کەتیبیتە بەر گینگەشە و دانوستاندن و هەفپەیفینان، هەر گۆرانکاریەکا روودابیت، هەر بزافەکا ب مەرەما چاکسازیی یان بەروفاژی هاتیبیتەکر... من هەلوئیست هەبوویە و هەلوئیستی خوە ب گۆتارەکی د رۆژنامەیین ئامازەپیکریدا بەرچاڤکریە، ب شانازیفە د بیژم گەلەک ژ وان هزر و بۆچوون و پیشنیازان یین من د فان نفیسیناندا بەرچاڤکرین، ئەگەر ئالیین پەيوەندیدار مفا

ژی وەرگرتبا و پی کربا ئەز باوەرم دا گەلەك ژ ئاریشهییڤ فی وهلاتی چارهسەر بن و بەری هەر کەسەکی دا ئالیڤڤ پەيوهندیار ژئی مفادار بن، وهك نموونه تنی دی ئاماژە ب وی بابەتی یی ل ژیر ناڤی (چەند هزر و پێشنیازەك بۆ كوچكا حكومەت و پەرلەمانی نووی هەریمی) ئەڤ بابەتە پشتی هەلبژارتنیڤ ۲۵ تیرمەها ۲۰۰۹ی یڤڤ خولا سیی یا پەرلەمانی كوردستانی هاتیهنقیسین و بەری دامەزراندنا کابینا شەشی یا حكومەتا هەریمی د هژمارین ۳۲۵۹ و ۳۲۶۰ یڤڤ روژنامەیا خەبات دا هاتیهبەلافکرن و وهك نامیلکەکا بچووک ب تیرازەکا کیم ژ ی ل سەر هندهك کەس و ئالیڤڤ پەيوهندیار هاتیهبەلافکرن، د وی دەمیدا دەسپیکا پەیدابوونا بەرهەلستکاری (ئۆپۆزۆسیونی) بوو ل کوردستانی، بەراهیڤڤ شەرنیخا دژوارا هندهك جارن نەرەوا د ناڤهرا حكومەتا هەریمی و بەرهەلستکاری د دیاربوون، ئەو ئاریشا مە وهك وهلاتی چ مفا ژئی نەدیتی، ئەز باوەرم ئەگەر وی دەمی هەردو ئالیان گرنگیهك ب وان هزر و پێشنیازان دابا و بزافهك بۆ بجهئینانا وان کربا دا ئەڤرۆ پشتی و وان و پشتی مە وهلاتیان ژ ی گەلەك دا سڤکتر بیت و هەلوپستی مە ژ ی بەرامبەری ئەوین دژی دۆزا کوردان دا بەهیزتر بیت.

کورت و کرمانجی یا مە گوئنه و هەر گوئنهکا مە گوئی ژ ی بۆ بەرژەوهندی گشتی بوویه و فەرموون بخوینن ئەگەر بەرژەوهندیهکا تاییهت یان نەوهییهك تیدا ههیه ئەم د بەرههڤین بۆ هەر رهخنه و گازندهکی. ل داوی ژ ی دبیرم یا مە دیارکرن هەلوپستی چاکه د هەر روودانهکیدا، کۆمهکا وان هەلوپستان د جهین جودا جودادا هاتینه بەلافکرن، ئەڤه نها پیکشه د ناف بەرپهړین فی پەرتووکیدا مە دانانه بەردهستیڤ خواندهڤایی کورد، هیڤیه جهی رهزامەندیڤ بن، ل داویا داوی ژ ی ئەز ب هیڤی مە ئەگەر دشیاندا بوو، ئەوین ماین ژ فان گوئاران و فی پەرتووکی هەمبیزنهکریڤ د هەمبیزا پەرتووکه دی دا دانمه بەرچاڤین هەوهیڤین هیژا.

موسهدهق تۆفی

حزیرانا ۲۰۱۵

چەند ھزر و پېشنيازەك بۇ كوچكا حكومت و پەرلەمانى نوويى ھەريىمى^(*)

پشتى ھەيشەكى ژ ھەلمەتا ھەلبژارتنا و چەند ھەيشەكەين خوە بەرھەفكرنى ل
٢٥ تيرمەھا چوويى (٢٠٠٩ئى) ھەلبژارتنين پەرلەمان و سەرۆكاتيا ھەريىما كوردستانى
ھاتنە ئەنجامدان و ئەنجام ژى ھاتنە راگەھاندن، و ھەر ليستەكا ھەفرک د
ھەلبژارتناندا سەنگا خوە زانى و دبیت ھەتا بەلافكرنا فان پەيشان حكومتا ھەريىما
كوردستانى بېتە راگەھاندن. وەك وەلاتيەكى كوردستانى يى خوە ب دلسۆزى دۆزا
گەلى خوە دزانیت، و وەك كەسەكى ژ نيزيکھە دگەل كاودانى كوردستانى د چوار
سالىن چوويى و سالىن بەرى واندا ژيای، ب تايبەت د چەند مەھين خوە
بەرھەفكرنى و مەھا ھەلمەتا ھەلبژارتناندا زيرفانى ل كاودان و سەرۆبەرى
ھەلبژارتنان كرى. من دقيت چەند ھزر و بۆچوون و پېشنيازەكان دانمە بەر سنگى
سەرۆكاتيا ھەريىمى و سەرۆكاتيا وەزيران و پەرلەمانى كوردستانى ب ليستا
دەستەلات و بەرھەلستكارفە. ب وئ ئومىدى مفا ژى بېتە وەرگرتن، ئەز باوهرم
چەند پەيشەكەين من و چەند پەيشەكەين ھەر وەلاتيەكى كوردستانى دى بئە
دەرگەھەك بۆ فەكرنا چەند گريكان و چارەسەركرنا چەند ئاريشان و ھافيتنا چەند
پينگافان بەرھەف پيشقەچوونين مەزنتر.

^(*) د ھژمارين ٣٢٥٩ و ٣٢٦٠ رۆژين ٢٥ - ٢٦ تەباخا ٢٠٠٩ رۆژناما خەبات ١٥
ھاتبەبەلافكرن.. - وەك ناميلكە ب تيرازەكا كيم ل سەر چەند ئالى و كەسین پەيوەنديدار
ھاتبەبەلافكرن.

دا ژ سه قايي هه لمه تا هه لېژارتنا ده ركه قن

د دريژيا مه ها هه لمه تا هه لېژارتنا و چهند مه هين بهري وي دا هه ر ليسته كي و هه ر بهر بژاره كي هه روه كي وي قياي و هه روه كي باوه ري پي هه ي هه لمه تا خوه يا هه لېژارتنان دا يه ري و دروشمين خوه بلند كرينه و سوزين خوه داينه خه لكي كوردستاني و گومان زي تيدا نينه نه فقه مافه كي ره وايي هه ركه سه كي يان هه ر ئاليه كي يه يي دكه فتيه د هه فر كيا هه لېژارتناندا و دهه مان دهه دا زي ده برينه ژ ناستي وي يي هزي و ره وشه نبيري. يا ل قي ري من دقيت نامازه پي بكه م دو خالين هه ره گرنه گن، يه كه م خال د هه لمه تا هه لېژارتناندا هنده ك ئالي يان ده زگه هين راگه هاندني يين هنده ك ئاليان و پوسته ر و لافيته و پروپاگنده و جه ماوه ري سهر جادي يي وان ژ بنه مايين ديموكراسي يين راده بريني و ره وشتين شارستاني يين هه لمه تين هه لېژارتنان ده ركه تن و ب هه موو رهنگان كه تنه هيرشين ناره وا بو سهر هه فر كين خوه. سهره راي هه ر گوتنه كا هاتيه گوتن و هه ر كريا ركه كا د قي مه هيدا هاتيه كرن، دي بيژين خوزگه ب داوي هاتنا هه لېژارتنان نه ره وشه نبيري و هزر كونا نه ري ني ل ناف مه نه ما بوايه و ژ نها پاش هه فر كيا مه يا سياسي ل ژير باني په رله ماني ل دوو ف بنه مايين ديموكراسي و شارستاني بيت. وسه قايي مه ها هه لمه تا هه لېژارتنان ل هه ري مي ب داوي هاتبا.

د خالا دوويدا دي بيژم هه ر ئاليه كي و هه ر بهر بژاره كي دروشمين خوه يين هه لېژارتنان وه كي وي قياي راگه هاندن و بلند كرن، هه رچه نده گه له ك ژ وان دروشمان ژ به ژنا هه لگري خوه و شيانين وي بلند تر بوون، لي پرانيا وان زي د بهر ژه وه دنيا خه لك كوردستاني دا بوون، به لي گرنه نه بلند كونا دروشمانه به لك كورنگ چاوانيا بجه ئينانا دروشمانه و پيگيري يه ب نافه رو كي وان دروشمان. ژ بهر كو د كاودانه كي وه كي يي نه فر وي كوردستان و د هه ر هه لمه ته كا هه لېژارتناندا، هه رليسته ك يان بهر بژاره ك نكاريت هه موو نه و دروشمين بلند كرين و سوزين داين بجه بينيت، ل قي ري يا پيدي ل سهر ليست و بهر بژارين سهر كه تي (چ حكومه ت چ

بهره‌لستكار) پيگيري يه ب دروشم و سوزين خوه و بزافه بو نه‌نجامدانا وان و ميژوو ژى دلوفانيي ب وي كهسى يان لايه‌نى نابەت يي ده‌لمه‌تا هەلبژارتناندا تشته‌كى بيژيت و پاشتر پيگيري يي نه‌كهت.

بهره‌لستكاريا كوردستاني

ئوپوزوسيون ل جه‌م من په‌يقه‌كا گرانه، چەند (معارضة) يا عەرهبى يا هەستى گرانه، ئوپوزوسيون هيژ پتر ل بهر چاقيين من يا نه‌خوش و هەستى گرانه. كه‌سه‌ك وه‌سان هزرنه‌كهت كو ئەز دژى بوونا ئوپوزوسيوني مه‌ ل كوردستاني، به‌لكى ژ بهر هندی يه كو هەردو په‌يقين (ئوپوزوسيون) و (معارضة) دو په‌يقين بيانى و ناموونه د زمانى كوردى دا و مه‌ د زمانى كوردى دا به‌ره‌لستكارى و چەندين په‌يقين دى هەژى به‌ژنا في رامانى هەنه. سه‌رى چەند ساله‌كانه ده‌يته گوتن ئەگه‌رى ئاريشين هەريما كوردستاني و لاوازيا ده‌سته‌لاتداریي نه‌بوونا به‌ره‌لستكاريي يه، دروستبوونا به‌ره‌لستكاريي دى به‌هشتى ئينته سه‌رچوكان و به‌ره‌لستكاريي ده‌رمانى هەموو ئيش و برينانه. ئەف هەلبژارتن هاتنه ئەنجامدان و ليستين جودا كه‌تنه د په‌رله‌مانى هەريميديا، گومان ژى تيدا نينه ليستەك يان پتر دى حكومه‌تى پيك ئينيت و ليستەك يان پتر ژى وه‌ك ژفان دای دى بنه به‌ره‌لستكار. حكومه‌تا نوو ل مه‌ پيروز بيت. ل مه‌ پيروز بيت به‌ره‌لستكاريا كوردستاني به‌لئ ئەو به‌ره‌لستكاريا د خزمه‌تا كوردستاني و خەلكى وى دا بيت . ئەو به‌ره‌لستكاريا هند به‌ره‌لستكارا حكومه‌تا هەريمي بيت هندی به‌رژه‌وه‌نديا گه‌لئ كورد دخوازيت، و هەر ده‌مى به‌رژه‌وه‌نديا گشتى يا خەلكى كوردستاني ژى خواست، پشتەفانا حكومه‌تا كوردستاني بيت. چنكو ب باوه‌را مه‌ ئەو به‌ره‌لستكاريا د خزمه‌تا خەلكى كوردستاني دا بيت دى بيته پشكه‌ك خوشتقى ژ پيكه‌اتا جفاكى كوردستاني و هەرده‌مى حكومه‌تا هەريما كوردستاني ب ئەرينى و نه‌رينى يين وى فه‌ د هيتە هەلسه‌نگاندى و ده‌مان ده‌مدا و ب هەمان پيقه‌ر ژى دى به‌ره‌لستكاريا كوردستاني هيتە هەلسه‌نگاندى. به‌لئ ئەگه‌ر به‌ره‌لستكاريا كوردستاني ژ فى رهوتى

دەرکەت و بوو بەرھەلستکاریەکا حزبی و بو مەرھمێن حزباپەتی و کەسایەتی و تۆلەستاندنی کەفن ژ حکومەتا ھەریمی و پیکھاتی و کەتە د شەرھەنخیدا، یان زی کەتە ژیر کاریگەریا لایەنن بیانی و راستەوخۆ یا ناراستەوخۆ بوو پرەک بو ئەنجامدانا پیلانن لایەنن بیانی و دژە کورد و وی دەمی ئەف بەرھەلستکاریە نابیتە بەرھەلستکاریە کوردستانی و دی بیتە ئۆپۆزۆسیۆنەک بیانی د پەرلەمانی کوردستانی و چەند پەقیقن ئۆپۆزۆسیۆن و (معارضە) د فەرھەنگا زمانی کوردی دا د ھەستیگران و نامۆنە، ب ھەمان شیوە ژ ی ئەو ئۆپۆزۆسیۆنە دی پیکھاتەکا ھەستیگران و نامۆ بیت د ناف گیانێ جفاکی کوردستانی و ئەگەر ب مینینە ساخ چوار سال نە گەلەکن و ھەلبژارتنن بیت دی ھینە کرن و خەلک دلوفانی ب کەسەکی نابەت یی ژ خیچا رەوتا نەتەوہیی و وەلاتینی دەردکەفیت.

بوچی حکوموت ب خو نەبیتە بەرھەلستکارا خو

مەرھم ژ فی مانشیتی نە کیمکرن یان ب گرنگی وەرئەگرتنا رۆلی بەرھەلستکاریی یان زی پیدفی نەدیتنا رۆلی وی یە د پەرلەمانی کوردستانی، بەلی ھندی ئەز ژ رۆلی بەرھەلستکاریا پەرلەمانی ل جیھانا پیشکەتی و شارستانی تی گەھشتیم، ئارمانجی سەرەکی یی بەرھەلستکاریی بەرچاڤکرن بەرنامە و پلانن باشتر و سوودبەخشرە ژ وان یین حکومەتی گرتینە بەر د وارین خزمەتگوزاری و پاراستنا بەرژەوہندیین گشتی دا چ ل سەر ئاستین نیڤخوی یان یین دەرڤەدا بیت. ھەر د فی چوارچوڤەیدا بەرھەلستکاریا پەرلەمانی زیڤەفانە ل ھەر کردەوہکا نەرینی یا دەستەلاتداری یان ئالیەکی دەستەلاتداری ب زانین یان ژ نەزانین پی رادبیت و بزافا راستڤەکرن وی دکەت. گەلو چما حکومەت ب خو ژ ی نەبیتە بەرھەلستکارا خو...؟ چما حکومەت ب خو نەبیتە زیڤەفانەکا ھەردەم ھوشیار ل سەر ھەر کردەوہکا نەرینی یان دژی بەرژەوہندیا گشتی د سیستەمی کارگیری و ئابووری و دارایی و چفاکی و ... ھتدی کوردستانی روودەت...؟ چما ئەف زیڤەفانە ئەو ب خو دژی فان کردەوہیین نەرینی نەراوہستیت...؟ چما ئەو ب خو بەری ھەرکەسەکی یان ئالیەکی دی بزافا

چارهسهرکرنا ئاریشهیین گشتی یان نههیلانا گهندهئیی یان جیبهجیکرنا عهدالهتا جفاکی نهکته ...؟ ههر دهمی حکومت دبیته بهرههلهستکارا خو ئانکو دژی ههر کردهوگا نهرینی یان زیانبهخش راوهستیت یا ل ژیر سیبهرا دهستهلاتداریا وی رووددهت و بزاقین چارهکرنا وان ب ریکین باشتر و مفادار تر بکته وی دهمی نهو حکومت ب دروستی دی بیته یا خهلکی و جهی باوهریا ههر وهلاتیهکی.

بلا حکومت و پهرلهمان ژ خودهست پی بکهن

یهک ژ رهخنه و گازندیین ب دریژیا سالیین چوویی ژ سهرههلدانی و ههتا ئهفرۆ ژ دهستهلاتداریا ههریمی دهاتنه گرتن زیدهییا موچه و دهرماله و ئیمتيازاتین وهزیر و پهرلهمانتار و بریکارین وهزیران و هندهک پلهدارین دی یین ههریمی بوو، ئهف چهنده ژی ببوو بهنیشتی سهر دهفی خهلهکی و هندک جارن ژی پتر ژ قهباری وی دهاته مهزنکرن. د ههموو سیستهمین کاریگیریدا ل دووفا پله و باوهرنامه و سالیین خزمهتی مووچهیی ههرکهسهکی د هیته دیارکرن و د ههموو فان سیستهماندا ژی پلهیین تاییهت مووچهیین تاییهت ههنه، بهلی راگرتنا دادپهروهری (عهدالهتی) مهرجی سهرهکیی ههر بریارهکی یه. ئهری گهلۆ دادپهروهری د چ دایه کو مووچهیی پهرلهمانتارهکی ههریمی 6 - 7 جارن تهمهت مووچهیی فهرمانبهرکی ئاسایی بیت ب ههمان باوهرنامه و تهمن و سالیین خزمهتی ...؟ زیده باری چهند رهنکه ئیمتيازاتین دی د قوناغا پهرلهمانتاریی و د قوناغا پشتی وی دا ژی و ههمان سهردهری دگهل وهزیر و هندهک پلهدارین دی دا دهیتهکرن.

دا بابته دریژ نهبیت ب کورتی دی بو حکومت و پهرلهمانی داهاتیی ههریما کوردستانی پیشنیاز کهم ل پیشیا ههر تشتهکی ژ خو دهست پی بکهن، پیداچوونی ب مووچه و ئیمتيازاتین خو و پلهیین نیژیکی خو بکهن، خو ژ خهلهکی دیتر گهلهک بلندتر نهبین ... ب هزارا من ئهگهر ئهف وهزیر و پهرلهمانتار و پلهداره ب ههمان مووچهیی خوئی بهری فی ئهرکی وهرگریت کاربکهن (دگهل بوونا هندهک دهرمالهیین وهک هاتنوچوویی و فهمانی ل جهی کاری) و دهمی ئهف ئهرکه ئانکو ئهف

وهزیری و په‌رله‌مانتاری و پله‌داریه ب داوی دهیت بزقرنه‌ف هه‌مان پله و مووچه‌یی
 خو یی فه‌رمانبه‌ریی یان هه‌مان کارئ خوئی به‌رئ، وی چاخی ئەف که‌سه ب دروستی
 دئ ئه‌رکئ خو ئەنجامدن و دئ پتر ژئ جهئ باوه‌ریا خه‌لکئ فی وه‌لاتی بن و دئ هه‌ر
 و هه‌ر بیژین خوزگه هه‌رده‌م یین وه‌کی هه‌وه ل پئشیا مه‌بانه و سه‌روه‌رین مه‌بانه
 و هه‌وه سه‌د جارکی پیروز بیت ئەو پله و پایه‌یه.

ده‌سێشانکرنا ده‌سته‌لاتی هه‌رکه‌سه‌کی

ده‌سته‌لات ل فی‌رئ ب رامانا (صلاحیات) 1 عه‌ره‌بی، ل ته‌فایی وه‌لاتین جیهانی
 ده‌سته‌لاتئ هه‌ر مه‌زنه به‌رپرسه‌کی (ب تایبه‌ت د وارئ مه‌زاختنا درافیدا) ل دووف
 یاسا و ده‌ستوورئ وی وه‌لاتی یئ دیارکریه، ئەف دیارکرنه ژئ ده‌رگه‌هین مه‌زاختنئ و
 چاوانیا مه‌زاختنئ و بوچئ و که‌نگی و ل کیری ... هتد فه‌دگریت، ئانکو ئەف
 ده‌سته‌لاتئ مه‌زاختنئ یئ وی به‌رپرسی هه‌ی نه وه‌سانه هه‌روه‌کی وی دقیت و ل
 دووف ئاره‌زوویا وی یه، به‌لکی ل دووف چه‌ند رینمایی مه‌رجان هاتیه دیارکرن. و
 ئەگه‌ر هه‌ر تشته‌ک یان کاره‌کئ پیدفئ مه‌زاختنئ بیت ژ فی ده‌سته‌لاتی فه‌ده‌ر بیت
 چ دیناره‌ک بیت یان ملیونه‌ک یان پتر بیت نکاریت ب مه‌زیخیت و پیدفیه
 بزقریته‌فه بو نالیه‌کئ دی یئ ئەف ده‌سته‌لاته هه‌ی یان بکاریت فی ده‌سته‌لاتی
 بده‌تئ، هه‌ر وه‌کی گه‌له‌ک جارن سه‌رۆک کۆمار یان سه‌رۆکوه‌زیران ل وه‌لاتین
 پیشکه‌تی بو مه‌زاختنا گوژمه‌یه‌کئ فه‌ده‌ر ژ ده‌سته‌لاتئ خو په‌نا دبه‌نه به‌ر
 کونگریس یان په‌رله‌مانئ وی وه‌لاتی. دبیت ئەف چه‌ند ل وه‌لاتئ مه‌ژی ل سه‌ر
 کاغه‌زئ هه‌بیت، به‌لئ د فی سه‌روه‌ری چوویدا نه که‌سئ ئەو کاغه‌زه خواندیه و
 نه‌که‌سئ ژئ پیگیری ب نافه‌رۆکئ وی کریه. پرانیا به‌رپرسین مه‌ ل هه‌ر ئاسته‌کی
 هه‌بن ده‌سته‌لاتئ مه‌زاختنئ یئ دایه خو هه‌ر وه‌کی وان دقیت و چاوان عه‌قلئ وان
 دبیریت و بیی بوونا رینمایی یان ده‌رگه‌هه‌کئ دیارکریئ مه‌زاختنئ یئ ل فی‌ری و
 ویراهه بو فی و یئ دی ده‌مه‌زیخیت و بیی کو ئەو که‌سئ بو ده‌یته مه‌زاختن یئ
 هه‌ژی بیت یان مه‌رج و رینمایی ژئ بگرن و فی چه‌ندئ ژئ ده‌رگه‌هئ گه‌نده‌لیا

مهزن یی قهکری و کهسین دهروون نزم و یین ل دهلیشان دگهرن یی ل بهر دیوانا فی و نفیسینگهها یی دی دزقرن و ب خوشخوشکان و خو خولامکرن و قوربانکرنی و ب دهان شیوازیین دی یی پارهی ژ فی بهرپرسی و یی دی قهدهکیشن و ژ سامانی گشتی و بیی خوه و ماندووبوون یی خو دهولهمند دکهن و سهیدایی بهرپرس ژی بو فان کهسان یی بوویه حاته می تهی بیی کو هزری ل میژوو یا خو و پاشهرؤژا وی نالی بکهت یی نهو گههاندیه فی پلهیی، نهز دبیزم فان ههلبژارتان ژی نهجامین نهرینی یین فی چهندي ديار کرن د فی سهروبهريدا کو هندهک پی دمرن و هندهک بو دمرن، پیدفیه حکومهت و پهلهمانی نووی ههريما کوردستانی دهستهلاتی مهزاختنا درافی و چاوانیا فی دهستهلاتی یی ههركهسهکی ل دووف پله و پهسن و مهرج و رینمایان ديار بکهت و ب توندی زيرفانیی ل فی واری بکهت و ژبير نهکهین د ديروکيدا دهستهلاتی رهها سهري خودانی یی خواری.

ياسا خزمهتا فهرمانبهريی

ب دريژيا ديروکی و هندي دهولهت و دهولهتینی و فهرمانگهه و دهزگههین کارگيري ههين، ياسايهک بو خزمهتا فهرمانبهريی ههيه، ههر فهرمانبهرهکی دهیته دامهزراندن ل دووف باوهرنامه و تايبهتمهنديا خو، ب پلهيهکا دهسپيکی يا فهرمانبهريی د هیتته دامهزراندن و سال ب سالی و ل دووف خزمهت و چالاکيا خو ژ پلهيهکی بو پلهيهکا دی هیتته بلندکرن و ل دووف ههر پلهيهکی مووچهیی وی دهیته بلندکرن و ب فی رهنگی ههر فهرمانبهرهک ژ کی بیت و سهر ب کی قه بیت مافی خویی رهوا وهردگريت و دگههیتته دوا پله و دوا ئاستی مووچهیی فهرمانبهريی (ههر چهنده ل جيهانا سی یی هندهک پلهيین تايبهت لی نهو ژی ل دووف هندهک مهرجان وهک ريفهبهريین گشتی و بهرهف ژوور تر ل دووف بريار يان ئينتمایين سياسي دهیته دان، نهف ب خو ژی کارهک نهرينی يه). ب فی چهندي ژی دهرگههی گهلهک دياردهيین نهرينی (سلبی) ژ واسته و واستهکاری و بهرتیل و رهشوه و وارين دی یين گهندهلیی دهیته گرتن. نهز باوهرم نهف ياسايه ل وهلاتی مهژی ههيه، بهلی يان تنی

ل سەر كاغەزى يە، يان ژ ھندەكان ناگریت. ب دريژيا سالىن چوويى ژ دەستەلاتداریا حكومهتا ھەريما كوردستانى ب سەدان كەس ب ھندك پلەيىن فەرمانبەريى ھاتينە دامەزراندن، ئەگەر بە پيى ياسا و ريئىمايى و مەرجان بيتن ب ۲۰ - ۲۵ سالىن خزمەتى ناگەھنە وى پلەيى، ئەف ژى ل سەر حسيبا ھندەك كەسانە كو ب سالىن دريژين خزمەتى و خو ماندووكرنا دلسوژانە ناگەھنە وى پلەيى، ب فى رەنگى ل ھەر فەرمانگەھەكى يان ريئەبەريەكا گشتى و وەزارەتەكى ب دەھان و سەدان ريئەبەرين پيشكەتى (مدير اقدام)، شارەزا (خبيز)، راويژكار و پيداتر و پيھەلتر ھەنە و پرانيا وان نە ب سالىن خزمەتى و نە ب چالاكيا خو و نە ب ياسايەكى يان ريئىمايەكى گەھشتينە فى پلەيى، فى چەندەى ژى دەرگەھەكى دى يى گەندەليى فەكرىە و يا ل وى و بابى وى لەزى بكەت و ب ھەر ريكەكا ھەبيت و ريكين نارەوا ژى د زورن پلەيەكا مەزنتر دەستفە بينيت، يان ژى ھيژ نەھاتىە دامەزراندن يى دەكەتە مەرج ب پلەيەكى بيتە دامەزراندن خەلكەكى دى ب بيست سالان نەگەھيتى . ئەگەر روژەكى ژ روژان كەسەكى پى ل جەرگى خو نا و ل ديوانەكى گوت: ئەفە دياردەكا خرابە و دژى بەرژەوھنديا گشتى يە، چەندين كەس دى بيژنى ما تە چ ژى يە، خو نە ژ كيستى تەيە، نى ژ كيستى حكومەتى يە. كورت و كرمانجى ئەفە دەرگەھەكە و پيدفى يە زووترين دەم پەرلەمان و حكومەتا نوويا ھەريىمى بگريت.

زیدەكرنا خزمەتى و گوهرينا باوهرنامى

د چەند سالىن چووييدا و د بريارەكا حكومەتا ھەريميدا دەليقە ھاتە دان ھندەك رەنگين خزمەتى يين دەرفەى ئەركى فەرمانبەريا حكومەتى وەك ئەندازيارى و نوژدارى و مافپەرودەريى و روژنامەفانىى بو سالىن خزمەتا فەرمانبەريى بيتە زيەكرن و بەرى وى ژى بريارا ھەژماركرنا سالىن پيشمەرگايەتيى و پەنابەريى و زيندانىا سياسى ھاتبوو دان. ئەف بريارە وەك چەمك د جھى خودا بوون، د بەرژەوھنديا خەلكەكيدا بوون يين د ئەنجامى كاودانى دەھان سالىن چوويى يى كوردستانى ژ گەلەك مافين خو يين رەوا بى باھر بووينە. بەلى ژ

بهر کو بریار بیی فەکه‌لینه‌کا کوور و دوور و بابەتی و بلەز هاتبوونەدان و ریئەمایێ و مەرچین هەژمارکرنا قی خزمەتی و ژ کۆ دگریت و ژ کۆ ناگریت و کی ماف یان کیژ لایەنی ماف هەیه پەسەندی بدەت و ل دووفا چ بنەمایێ دێ پەسەندی دەت ب دروستی نەهاتبوونە دیارکرن، مینا لاستیکی د هاتنە فەکیشان و چ سنوور ژ بو نەبوون و قی بی سەروروبەریی دەرگەهی گەندەلیه‌کا دیتەر فەکر و ئەف گەندەلیه‌ ژ ی بوو بارگرانیه‌ک ل سەر بودجا حکومەتا هەریمی و نموونە ژ ی د زۆرن و تنی دێ ئامازە ب هەندەکان کەین: بو سەیرانی ژ ی جارەکی ب سەر چیاپەکی کوردستانی نەکەتیه، چەند سالی ن خزمەتا پێشمەرگایەتی ئینان و بو هاتنە هەژمارکرن، چەند هەیفەکان سەرا ئارێشەکا خیزانی یان لیدانا ترافیکلایتی هاتیه‌ گرتن و خزمەتا زیندانینی سیاسی ئینایە و مووچەیی وی پێ هاتیه‌ هەموارکرن، ل جادەپین وەلاتەکی ئەوڕۆپی پیاسەدکرن و ژ بو کوردستانی دلوپەکا خوھی ب ناچاقین وی دا نەهاتیه‌ خواری هەموو ئەف سالە ژ بو خزمەتی و هەموارکرن مووچەیی بو هاتنە هەژمارکرن، د دەه سالی بەراھی پین سەرهلدانی دا و دکاودانی سەختی گرانی و هەژاری و نەبوونییدا ژ کوردستانی دەرکەتیه و تنی یه‌ک دەمژمیر ل دەزگەهەک یان کومپانیه‌کا هەریمی کارنەکریه‌ ئەفرو زفریقه‌ و سەر ژ نوو هاتەفە دامەزراندن (هەتا فیڕی مافی وی یی ره‌وایه‌) بەل پەسەندەک ژ کومپانیه‌کی ئینا و ۸ - ۱۰ سالی ن خزمەتی بو هاتنە هەژمارکرن بیی کو دەمژمیرەکی ل وی کومپانیی کار کربیت، نە ژ دوور و نە ژ نیزیک ل دەزگەهەکی رۆژنامەفانی کار نەکریه‌ و پەسەندەک ئینا و چەند سالی ن خزمەتا رۆژنامەفانی بو هاتنە هەژمارکرن...هتد. ب قی رەنگی دەرگەهی فەکریه‌ و چ سنوورەک ژ بو نینن. و ئەگەر ب قی رەنگی بچیت ئەوین سالی ن درێژین خزمەتا فەرمانبەریی یا بی خزمەتکرن و ماندوووون هە ی دێ چەند جارەکی تەمەت وان فەرمانبەران ل هین پین ب دروستی و ب کریار خەزمەت هە ی.

دیارده‌کا دی یان شیوازەکی دی یی گەندەلیی یی هیژ مەترسیدار تر ئینانا باوەرنامە (شهادە) پین ساختەیه‌ کو ب بەرفرەهی بەلاقبوویه‌ و بیی کو سنوورەک بو

بیته دانان. ئاشکرایه فه‌رمانبهره‌کی دگهل ئه‌نجامدانا ئه‌رکی خۆ ئی‌قاران خواندیه و باوه‌رنامه‌کا بلندتر وهرگرتیه، پلا وی یا فه‌رمانبهری و مووچه‌یی وی ل دوو‌ف باوه‌رنامه نوو هاتیه بلندکرن، ئه‌ف‌زی مافه‌کی وی یی ره‌وا و کاره‌کی ئاسایی یه. به‌لی هه‌تا دو‌هی سه‌ری چه‌ند ساله‌کانه فه‌رمانبهره و ب باوه‌رنامه‌کا دیارکری هاتیه دامه‌زراندن، ئه‌فرۆ سپیدی هات و باوه‌رنامه‌کا بلند تر یا ئینای و یه‌کسه‌ر چوو پشکا خۆیه‌تی و کارگیری و نقیسه‌ر بۆ وه‌زاره‌تی هاته بلندکرن بیی کو که‌سه‌ک ژ خۆیه‌تی یان ری‌قه‌بهر و سه‌رۆکی فه‌رمانگه‌هی یان ل ری‌قه‌بهریا گشتی و وه‌زاره‌تی و هه‌تا داویئ بی‌ژیتی ئه‌ری برایی من هه‌تا دو‌هی تو دهر‌چوویئ (... بووی، ئه‌فرۆ ته باوه‌رنامه (... ژ کیه‌ ئینا ...؟ و بیی کو که‌سه‌ک پرسیار بکه‌ت باوه‌رنامه ژ کیه‌ ده‌ین و کی په‌سه‌ند ده‌که‌ت و چاوان ده‌یته په‌سه‌ندکرن ...؟ ب فی ره‌گی خودان باوه‌رنامه و یین بی باوه‌رنامه وه‌که‌ف‌لی ده‌ین و یی راست بری‌قه‌ چوویی دبیته قوربانی. ئه‌ف‌زی دهر‌گه‌هه‌کی دی یی گهنده‌لیی یه و پیدفی حکومه‌ت و په‌رله‌مانی نوو فی دهر‌گه‌هی بگرن.

هه‌ر که‌سه‌ک ب سه‌نگا خۆ بیته هه‌له‌سه‌نگاندن

ژمیژ وهره مه‌زنین کوردان گۆتیه هه‌ر سفوره‌ک و به‌ر و منین خۆ و هه‌ر وان ژی گۆتیه هه‌ر بزنه‌ک ب پی‌پکی خۆ ده‌یته هه‌لاویستن و هه‌ر وان ژی گۆتیه نان ئه‌و نانه یی ئه‌فرۆ ل سه‌ر سفری، به‌لی مخابن ئه‌ف‌هه‌موو په‌ند و شیرته‌ ل سیسته‌می مه‌یی ئه‌فرۆیی هه‌ریما کوردستان د هه‌موو وارین کارگیری و له‌شکه‌ری و حزبیدا د به‌روفاژینه و ب سه‌دان که‌س یی نانی خۆ ب ئافکا به‌ری ده‌هان سالان یا باب و باپیرین خۆ دخۆن، بیی کو ئه‌و په‌سن و شیانی باب و باپیرین خۆ هه‌بن، هه‌ر ب فی ره‌نگی ژی ب سه‌دان که‌س یی نانی عه‌شیره‌تی دخون بیی کو هه‌را هندئ بیته کرن نه سه‌رده‌م سه‌رده‌می عه‌شیره‌تی یه و نه عه‌شیره‌تی ژی ئه‌و کاریگه‌ریه هه‌یه کو ژ به‌ر خاترا وی کاریگه‌ریی هنده‌ک که‌س بینه ره‌بیته‌کرن. به‌ری ئامازه ب چه‌ند نمونه‌کان بکه‌م دی بیژم پی‌شمه‌رگی که‌فن، کادری که‌فن، شه‌هیدی یان هه‌رکه‌سه‌کی

بهری فی سهردهمی تایبتهت سهردهمی شورشین کوردستانی خزمهتهك دلسوزانه
 کری، ل جهم ههرکهسهکی خودان ویزدان ههژی نهو پهری ریژلیگرتنی یه و پیدقیه
 ل سهر دهستهلاتداریی د سنووری یاسایدا ههموو مافیین وی بدنه وی و خیزانا وی
 پشتی وی. بهلی دامودهزگههین حکومهتی و ریقهبههری و بهرپرسیاریین گشتی ب
 ههمان شیوه زی سامانی گشتی مولکی تهفایی خهلکی فی وهلاتی نه و بهرژهوهندی و
 پاشهروژا فی خهلکی و نقشین داهااتی پیقه گریداینه و نه میراتی کهسهکینه بو کور
 و نهقییین وی پشتی وی بمینیت یان زی مولکی عهشیرهتی نه و دقیت بو کوری
 ناغای بن. گهلو د فان چهند سالیین دهستهلاتداریا ههریما کوردستانی دا ریژا ل
 چهند کهسان ژ بهر خاترا باب و باپیران یان ژ بهر خاترا عهشیرهتی هاتیهگرتن، و
 پلهیین بلندیین کارگیری و بهرپرسیی ب ههموو نیمتیازین بهرپرسانقه وهرگرتینه
 یان زی سامانی گشتی ل سهر هاتیه لیکفهکرن بیی کو ههژی وی ریژلیگرتنی بن یان
 شیانیین ریقهبرنا وی پلا بلندا بهرپرسیی یان ریقهبههریی ههبن ...؟ ئهری کیژ یاسا
 دهستهلاتی د دهته هندهکان سامانیین گشتی ژ بهر خاترا خاترا بدنه هندهک
 کهسین نه ههژی ...؟ ئهری د فی بی سهروبهیرییدا چهند مشهخور ل فی وهلاتی ل
 بهر چاقین پرانیا خهلکهکی پیدقی رهبته بووینه ...؟ و ل داویی زی ئهری فان
 کهسان بهرامبهه نهف دهسکهفتین ژ دهستهلاتداریا کوردستانی وهرگرتین چ بو فی
 دهستهلاتداریی کریه و چ لی زیدهکریه ...؟ چ گومان زی تییدا نینه فی چهندی
 دهرگههی گهندهلیی و ئاریشین چفاکی و کارگیری و دارایی ل ههریمی فهکریه و
 بوویه جهی نهرازیبوونا زوربهی خهلکی و فهرهفینا خهلکهکی زور ژ دهستهلاتداریی.
 کورت و کورمانجی داکو نهف دهرگههی گهندهلیی زی بیته گرتن، یا مه و ههر
 دلسوزهکی کوردایهتی دقیت نهوه ههر کهسهک وهکی خو، ل دووق شیانیین خو و نهو
 بهرههمی پیشکهدکتهت، نهک ل دووق سهنگا باب و باپیرین وی یان نهوا بابی وی
 پیشکهدکری بیته ههلسهنگاندن. نانکو کهسی ههژی و خودان شیان و توانا کوری
 ههر کهسهکی بیت. سهر ب کیقه بیت ژ کیژ مالبات و عهشیرهتی بیت بیته
 پیشقهبرن و خهلاتکرن و یی بهروفازی زی وهک بهروفازیاتیا وی دگهلدا بیتهکرن،

وی دهمی دی هەر کەسەك گەهیتە مافی خو و یاسا ژى دى سەرودى مه هەموویان
بیت و دەرگەهەك دی ژى دى ل بەر گەندەلیی و مشەخوریی هیته گرتن.

پێگیزی ب هەیکه لی کارگیریی فەرمانگهان

د چەند خالیی چوویدا ئاماژە ب هندی هاتە کەرن کو نه بوونا یاسا و رینمایان
یان ژى پێگیزی نه کەرن ب یاسا و رینمایان دەرگەهی گەلەك ئاریشان و گەلەك
رەنگین گەندەلیی د نافە جفاکی مەدا فەکرینه. ئەگەرین فی نه بوونیی یان پێگیزی
نه کەرنی کی بن یان چ بن ... حکومەت بیت ... کەسیی دەستەلاتدار بن ... وەلاتیین
ئاسایی بن ... ل بەراهیی و داویی ژى هەر حکومەت پی بەرپرسە و گشت نه رینی
بیی وئ ژى بو حکومەتی و لایەنیی پشکار د حکومەتی و پەرلەمانیدا دزقرنە فە .
د فی واریدا ژى دى نمونەکا دی ئینینە فە و داویی ب بابەتی خو ئینین. پیکهاتا
کارگیری ل هەر فەرمانگەهەکی، ریفەبەرەکی، و وەزارەتەکی ... هتد پستی
فەکولین و ئەزمونان و پیدقیاتی و گرنگی و ل دوو فە هەندەك بنەمایین یاسایی
هاتیە دانان و نه کەسەکی دەستەلاتی یاسایی هەیه و نه ژى ماف هەیه ئالوگوری د
فی پیکهاتییدا بکەت، و ئەگەر پیدقی ب گورانکاری بوو ئە فە ل دەسپیکا هەر سالەکا
دارایی و ل دوو فە هەندەك بنەمایین یاسایی و مەرج و پیدقیاتیان دەیتە کەرن . د
هەمان دەمدا ژى ل دوو فە فی پیکهاتی، پیکهاتا هەر پشکەکی و هژمارا فەرمانبەرین
وئ و دەستەلات و جهی هەر فەرمانبەرەکی ژ ریفەبەرەکی گشتی هەتا بچووکتەین
فەرمانبەر هاتیە دیارکەرن.

بەلی مخابن و یا جهی سەرسورمانی ئەو د فی سەرودەری مەیی نهودا، د گەلەك
فەرمانگەه و ریفەبەرەیی مەدا، چ ژ ئەنجامی خو ب مەزنتەر دیتنی ژ یاسا و
رینمایان، یان ژ ئەنجامی بوونا خالیی لاواز و نه هەژى فی سەردەمی د فی پیکهاتا
کارگیرییدا، هەندەك بەرپرس و ریفەبەرەین مە ب تاییبەت ئەوین بی ئەزمون و نوو
دامەزراندی، ئەوین ب پلەکی چووینه سەری ملەکی، وەك مولکەکی خو و ناقمالیی
خو و ل دوو فە سیستەمی چەتەییی سەردەریی دگەل پیکهاتا کارگیری یا فەرمانگەهی

و فهريمانبهيران دهكهن، و ههموو دهستهلاتان د دهنه خو، ل دهسيپكا دست ب كاربوونا خو و بهري ههترتشتهكي پيكاها كارگيري فهريمانگهه يان ريغهبهري سهر و زيكر، نهنفالا فهريمانبهيران راكر، ههر يهك ب ناليهكيغه هافيت، سي هاريكار و چهند سكرتيره و ريغهرين نقيسينگهه بو خو دانان و هندهك سيخور و چاڤساخين خو ل فهريمانگهه بهلافهكرن، دهستهلاتين رهها دانه في و گشت دهستهلات زي دن ستاندين، يي وي فاي خهلاتكري وي نهفاي جهلادكر. ب كورت و كرمانجي سهيدا يي ريغهبهري نوو دامهزراندي تني نهو ب خو ياسا و رينمايي يه، تني نهو يا باش دزانيت و پسپوري ههموو واران و يي نهرازي زي بلا بو خو ل جههكي دي بگرييت نهگهر جه زي دست نهكهن بلا سهر خو ل هفت ديواران بدت ...!! بي كو هيژايي ريغهبهري بيژيت نهغه من خهلكهك كره نهيار ي في حكومهتي يا نهز دانايه في جهي ...! يان كهسهك يان ناليهك بيژيتي مه تو دانايه فيري دا خهلكي رازي كه ي نهك خهلكي ژ حكومهت و دهستهلاتي فهرفيني ...! نهغه زي يهك ژ نيشين دي يه يين سيستهمي مه يي ههريمي خلولهكري و نهگهر فيرا نهگههين دي ب يهك جاري ههرفينيت ...!

ل دوايي نهز دبيژم بلا د سهر دهمي حكومهت و پهريمانه نوودا پيكاها ههر فهريمانگههكي ژ وهزارهتي ههتا بچووكترين فهريمانگهه، ب پشكين وي و ب دهستهلات و نهرك و مافين ههر كارمهندهكي وي فه، ل دووق بنهمايين ياساي و پيدفياتييين ههچهرخ ب تير تهسلي بيته دياركرن و ههموو زي، ل بهري ههمويان زي كهسي يهكهم نانكو ريغهبهري پيگير بن ب في پيكاها كارگيري و دهستهلات و نهرك و مافين ههر كهسهكي د في پيكاهايدا.

د پەراوړيزې سەردانا ئامەدې دا (*)

ل رۆژا ۲۵ ئیلونې ب مەرەما پشکداريې د فۆرووما جفاکيا ميزوپوتامایدا دگهل شاندهکې يه کيتيا نفيسکارين کورد- تايې دهوکې مه بهرهف باژيرې ئامەدې (دياربه کرې) دا رې و قې چالاکیې ۲۶- ۹/۲۹ قه کيشا. ب کورتې ئەف چالاکیه ئانکو فۆرووما جفاکيا ميزوپوتاميا، چالاکیهک سياسي، جفاکي و رهوشه نبيري بوو، کوردین باکورې کوردستانې و يین پارچین دی يین کوردستانې دگهل چالاکانین وارین جودا جودايین جيهانې ل ههف جفانندن، دوست و ههفسووزین دۆزا گهلی کوردې باکوورې کوردستانې ل ئامەدې میفانکرن، ئەف ل ههفجفانندن و میفانکرنه ب خو د خزمهتا گهلی کورد دایه، زیده باری چالاکیین هزری، سياسي، رهوشه نبيري يین د رۆژین ۲۶- ۹/۲۹ دا هاتینه گیران و پیشکه شکر.

ل فیړې من نه فییت بچمه دناف چالاکیان و ههلسهنگاندنا وان و ئه رینی و نه رینی یین واندا، بهلی ب کورتې دې بیژم هه رهنکه چالاکیهک د هه ر وارەکیدا ل باکوورې کوردستانې بهیته گیران دې بهرەکی د ریکا خهباتا گهلی کورد ل قې پارچا مهزنا وهلاتی قه و ژیریت.

بهلی ئەوا من د فییت ل فیړې و بو خوانده فانیین فیړې بهرچا فبکه م چەند تیبینی و هزر و بوچوونه کن د قې سەردانییدا کهتینه د هزرا من دا، ژبه رکو ئەف سەردانه ل جەم من نه تنی پشکداری بوویه د چالاکیهکی یان پتردا، بهلکی سەردانا باکوورې کوردستانې ل جەم من تایبه تمه نديهک مهزن ههیه و هه موو ئالیین ژيانا مرؤفی کورد قه دگريت و پیدفی ب سەدان بهرپه رانه، لهوما د قې نفيسينيدا تنی دې ئامازه ب چەند تیبینی و هزرو بوچوونه کان د پەراوړيزې قې سەردانییدا که م.

(*) د هژمارین ۳۱۲- ۳۱۵ رۆژین ۱۲، ۱۳، ۱۴، و ۲۰۰۹/۱۰/۱۵ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتیه به لافکر.

د پەراوێزى سەرهدانا ئامەدى دا

موسەڵەق توفى
٤-١

مێشانداریان دجیت...؟ چەند ژ فان مێشانداریان د بنیاتدا پیدەفی بینان یان د شیان دا هەبە مەزخاڤتین وان چەند جارکی بێتە کێمکرن...؟ نەری چەند د رافق ژبەدە ل فان مێشانداریان دەیتە مەزخاڤت...؟ نەری نەگەر مێشانداریان مە ژى ب رەنگ مێشانداریا باژێرقانیا جزیری بن دئ چ ژ بەمژنا خسودەین مێشانداریان کێم کەت...؟ نەری نەگەر هندی د شیان دا هەبیت مێشانداریان کێم کەت...؟ چنکو ئەو کەس یان کەستین ژ جەهەک پەلەندتر ژ مە دەیتە سەرهدانا فەرمەمانگەهین مە ب نەرهەکی هاتیبە و بەرامبەر وی نەری دراڤ ژتیرا دەیتە مەزخاڤت. نەری ب کێمکرن مێشانداریان دئ چەند دراڤ ژ بەر مێشانداریان مینیت و دئ چەند خەزەمتێ گرنەگ پێ هیتە نەجمەدان...؟ ل داویین دئ بیژم مە ناماژە ب مێشانداریان فەخوارتێن کجولی نەگەرە و هەقیە کەسەک باوەرەیت ب راویژکەوین دلسۆزێن خۆ نەکەت دەمی دبیژنی سەیدا مەرەسا وی ژ نەقیسەین توی... و بلا باش بزانیەت مەرەسا مە نە ئەو بەلکی مەرەسا مە هەر کەسەک یە بەبەت ژ دکریت و خەمێن ژ سامانێ گشتی ناخۆت، ئەو بێت یان بێتدی. مالا باژێرقانیا جزیری ئاقا بۆ فراقینا وان و شیرەتا د فراقینا واندا نەگەر بۆ خۆ مفاى ژن وەرگرن.

جەم مە نەتێن پشکەداری بوویە د چالاکیەکی یان پێتەردا، بەلکی سەرهدانا پاکوورێ کوردستان ل جەم مە تاییەتەندیدەک مەزەن هەبە و هەمسو ئالینێن ژبانا مەزۆفی کورد ئەدگەریت و پێتەدقی ب سەدان بەرپەرانی، لەوما د ئی نەقیسەین دا تێن دئ ناماژە ب چەند تێبێنی و هزرو بۆچوونەکان د پەراوێزێ ئی سەرهدانیدا کەم.

جەم مە نەتێن پشکەداری بوویە د چالاکیەکی یان پێتەردا، بەلکی سەرهدانا پاکوورێ کوردستان ل جەم مە تاییەتەندیدەک مەزەن هەبە و هەمسو ئالینێن ژبانا مەزۆفی کورد ئەدگەریت و پێتەدقی ب سەدان بەرپەرانی، لەوما د ئی نەقیسەین دا تێن دئ ناماژە ب چەند تێبێنی و هزرو بۆچوونەکان د پەراوێزێ ئی سەرهدانیدا کەم.

ل مێشانداریا باژێرقانیا جزیری

ل رۆژا ٩/٢٥ و د رێکا چوون بەرەف ئامەدێ سەرۆکێ باژێرقانیا جزیری ئەم مێشانداریا فراقینی، د مێشاندارییدا کو سەرۆک و شاندێن باژێرقانیا دھۆکێ (مێشانداری تاییەت بۆ وان ناھوو بەرھەفکرن) و هەندەک نەتەدامێن نەنجومەنێ ئافەرەتێن کوردستانێ - دھۆکێ وی ئامادەبوون، دو تێبێنی یێن گرنەگ و مفا دار سەرئێج مە راکێشا کو هەژنە ل ئێرێ بەرچاکیەین:

- ئاقاھیی باژێرقانیا جزیری ئاقاھییەکی کەف و نە ل ئاستێ پێتەدقی بوو، ئاقاسالیێ ژوورین سەرۆک و هاریکارا سەرۆکێ باژێرقانین ئاقامالیەکی زۆر سادە و نەزان بەھا بوو. دەمی مە پرسیار ژ هاریکارا سەرۆکێ باژێرقانین ل دوروناقاھی و ئی ئاقاسالی کری، د بەرسێتدا کۆت سەرۆکێ باژێرقانین

ل رۆژا ٢٥ نیلۆن ب مەرەما پشکەداری د فۆروما جفاکیا میزوپوتامیدا دگەل شاندەکی یەکیتیا نەقیسکارێن کورد- تایی دھۆکێ مە بەرەف باژێری ئامەدێ (دیاریەکرێ) دا رێ و ئی چالاکیێ ٢٦-٩/٢٩ فەکێشا. ب کورتی ئەف چالاکیە ئانکو فۆروما جفاکیا میزوپوتامیا، چالاکیە سیاسی، جفاکی و رەوشەنگیری بوو، کوردین پاکوورێ کوردستانێ و یێن پارچین دی یێن کوردستانێ دگەل چالاکیانێ وارین جودا جودا یێن جیھانی ل هەف جفاندن، دوست و هەف سۆزین دۆزا کەلێن کوردێن پاکوورێ کوردستانێ ل ئامەدێ مێشانداری، ئەف ل هەف جفاندن و مێشانداری ب خۆ د خەزەمتا گەلێ کورد دا، یە، زیدە باری چالاکیێن هزری، سیاسی، رەوشەنگیری یێن د رۆژێن ٢٦- ٩/٢٩ دا هاتینە گێران و پێشکەشکرن.

ل ئێرێ مە نەفیت بچەمە د ئاق چالاکیان و هەلسەنگاندنا وان و نەرتینی و نەرتینی یێن وان دا، بەلێ ب کورتی دئ بیژم هەر رەنگە چالاکیەک د هەر وەرکیدا ل پاکوورێ کوردستانێ بەتتە گێران دئ بەرەکی د رێکا خەباتا گەلێ کورد ل ئی پارچا مەزنا وەلانی فەوژتیت.

بەلێ ئەوا مە دھیت ل ئێرێ و بۆ خواندەفانین ئێرێ بەرچاکیەکەم چەند تێبێنی و هزرو بۆچوونەکان د ئی سەرهدانیدا کەتینە د هزرا مە دا، ژمەرکو ئەف سەرهدانە ل

موسەڵەق توفى
٤-٤

هەرەسا هەمان ئەرک دگەیتە سەر مەلی مەسیدایێن کوردی یێن دەرەقی پاکوورێ کوردستانێ ب تاییەت کەنالیێن ئەسمانی، پیدەقیە بەر یەک ژ فان کەنالا زیدەباری بەرنامێ زاڕۆکان بەرنامەکی تاییەتێ فێرکنا زمانێ کوردی ب تێبێنی لایینی هەبیت (کارێ کەنالیێ kurd) د ف واریدا هەزی دەسوخشێن (یە) و ف ئی چەندێ ژ ئی ئەف کەنالا دئ پستەر هاریسکارین بۆ وەرار و پێشەفەرنا زمانێ کوردی ل گشت پاکوورێ کوردستانێ.

بەلەزکنا ئی وەراری و بەرھەرکنا فان دەلیغان دگەیتە سەر مەلین تەختین بۆاردە ژ ئی خەلکی، مەرەما مە ژ ئی تەختین بۆاردە کەستین نەقیسکار و رەوشەنگیر و وەشانخانە و مەیدیا و ئالینێ سیاسی و باژێرقانینێن هەلبێارتی نە، هەرکەسەک و هەر دەزگەهەک ب شیانین خۆ، مالا خۆ، جەھن کسارێ خۆ، بەکەتە خواندنگەھ و چەند کەسەکان فێری خواندن و نەقیسینا کوردی بکەت و ب ئی چەندێ ژ ئی دئ قەیدین سەر زمانێ کوردی هیتە شکاندن و خەلکەکی پتر ل ئی پارچا وەلانی دئ دگەل خواندن و نەقیسینا زمانێ کوردی ئاشنا بیت. ئامەدێ ژ ئی د ف واریدا دەست ب پێنگاڤین بەراھیی کرێ، هێژ پێنگاڤین بچووک و دەسپێکی نە بەلێ ب باوەرێ نە و هەر پێنگاڤە کە ب ئی رەنگی باوەرێ ب خۆ هەبیت دئ ب سەرکەتی بیت. ل ئێرێ هەژنە ب شاناژێفە ئاماژە ب کچە کوردا ئامەدێ یا I I سالی (مەیدیا خانێ) بکەن، یا مالا خۆ کرێە خواندنگەھ و هەتا نە چەند کورسین فێرکنا زمانێ کوردی فەکرین.

کوردستانێ و گورانکارین هزری و سیاسی ل جیھانی و کاریگەرەیا فان گورانکارین ل سەر سەرەدەریا حکومەتا تۆرکیا دگەل کوردان و نەمانا رەوشا ئاوارتە (دەستەلاتداریا لەشکەری) ل پاکوورێ کوردستانێ و دەستەلاتداریا ئالینێ کوردی ل سەر باژێرقانینێن وئ، هەتا ئاستەکی باش لئ سنۆردای و نە د چوارچۆفی دەستووریدا زمانێ کوردی ل تۆرکیا ئازاد بوویە و وەک مە ل بەراھیی ژ ئی ئاماژە پێکەری ئامەدە بسوویە سەنتەرەکی رەوشەنگیری کوردی. بەلێ ژ بەرکو هێژ زمانێ کوردی نەبوویە زمانێ خواندنی ل خواندنگەھان و د دەمەکی نێزیکدا نایبیت. د ئی سەرۆکەریدا وەرارا زمانێ کوردی ل ئامەدی و سەرئاسەری پاکوورێ کوردستانێ دئ یا سست و باشەفەمای بیت و دەلیفتین فێرکبوونا خواندن و نەقیسینا کوردی دئ دەر تەنگ و سنۆردای بن. ل ئێرێ ئەرکێ پڕکەنەفا ئی فلاھین

ژ دەسپێکا دامەزراندنا دەولەتا تۆرکیا ل سالا 1921 و هەتا سالیێن ئوتان ژ سەد سالی چوویی دەستەلاتداریا تۆرکیا هەموو رەنگین سەسم و ژۆرداریا نەتەهویی ژ جینوسایدێ، گوھۆرنا رۆخسارێ نەتەهویی، قەدەغەکرنا زمان و ئەدەب و رەوشەنگیری نەتەهویی ل پاکوورێ کوردستانێ ب کارنێنایین، و ئەف سەرەدەریا دژێ مەزۆفانە کەشەتیبو ئاستەکی خۆ ب کورد زانیان یان ب کوردی پەشێن گونەھەکا مەزەن بوو و سزایین گران ل سەر بوون.

باژێری ئامەدێ و گشت باژێر و دەفەرتین دی یێن پاکوورێ کوردستانێ قورباغینێن ئی ژۆرداریێن و سەسمی سبون. پەشەقین و سەرەدەرکرن ب زمانێ کوردی ل ئی باژێری گەھەشتیبو ئاستەکی نەز و هێژ گەلەک ژ خەلکی باژێری د تێبەسەر خۆدا ب تۆرکی دەپەش و رێژبەکا زۆر کێما خەلکی باژێری ب کوردی دزانن بخوین و بنشین.

ژ دەسپێکا سالیێن ئوتانێ ژ نەجمەن باندۆرا بزافا نەتەهویی ل سەرئاسەری

ل میقانداریا باژیرفانیا جزیری

ل رۆژا ۹/۲۵ و د ریکا چوونی بەرەف ئامەدی سەرۆکی باژیرفانیا جزیری ئەم میقانکرینە فراڤینی، د میقانداریییدا کو سەرۆک و شاندى باژیرفانیا دھۆکی (میقاندارى تایبەت بو وان هاتبوو بەرھەفکرن) و ھندەك ئەندامین ئەنجومەنى یەکیتیا ئافرەتین کوردستانی- دھۆک ژى ئامادەبوون، دو تیبینی یین گرنگ و مفادار سەرنجا من راکیشا کو ھەژینە ل فییری بەرچاڤبکەین:

- ئافاھیی باژیرفانیا جزیری ئافاھیهکی کەفن و نە ل ئاستی پیدقی بوو، ئافمالیی ژووړین سەرۆک و ھاریکارا سەرۆکی باژیرفانیی ئافمالیهکی زور سادە و ئەرزان بەھا بوو. دەمی مە پرسیار ژ ھاریکارا سەرۆکی باژیرفانیی ل دوورئافاھی و فی ئافمالی کری، د بەرسقیدا گۆت سەرۆکی باژیرفانیی (کو ل دووفا سیستەمی ترکیا ب دەنگی مللەتی ھاتیە ھەلبژارتن و خوەدی دەستەلاتە)، دبیریت: ھندی کیماسیەك ل جزیری ھەبیت ئەم چ ھزری ل ئافاھیی باژیرفانیی و ئافمالیی فی ئافاھی ناکەین. ل فییری پرسیارەکی خو ھەلاقییت گەلو ل باشووری مە کیژ بەرپرسە بەری ھەر تشتەکی ھزر ل کورسی و میز و قەنەپە و پەردە و دیکور و... ھتد یین ژووړا خو نەگری...؟ ئەری چەند ھەیفان یان چەند سالان جارەکی دیکور و ئافمالیی سەیداییین ریڤەبەرین مە دەینە گوھارتن...؟ ئەری ئەو درافی سالانە بو ژووړین بەرپرس و سکریتیڤ و ھاریکارین وان دەینە مەزاختن سالانە دی چەند پرۆژە پی ھینە ئەنجامدان...؟ ئەری دەم نەھاتیە بیژین خەلك ژ من فەرترە...؟ ئەری کەنگی دی بریاربەدەستین مە وان ریڤەبەر و بەرپرسان دانن یین بەری ھەر تشتەکی چافی وان ل خزمەتا گشتی بیت...؟

- دەمی فراڤینی ھات و ئەم برینە فراڤینی، فراڤین ل خوارنگەھەکا سادە و ئاسایی، ل ناف بازارى باژیری و فراڤین ب ھەمان رەنگی خوارنگەھی یا سادە و ئاسایی بوو. دا بو خو مفای ژ فی سەربۆری وەرگراین و من بەراوردەك د ئافبەرا میقاندارییین ریڤەبەر و سەرۆک فەرمانگەھین مە و فی میقانداریی کر، گەلو چەند ژ بودجا ھەر ریڤەبەری و فەرمانگەھەکا مە بو میقانداریان دچیت...؟ چەند ژ فان

میفانداریان د بنیادا پیدفی نینن یان دشیاندا ههیه مهزاختیی وان چهند جارکی بیته کیمرن...؟ ئهړی چهند درافیی زیده ل فان میفانداریان دهیته مهزاختن...؟ ئهړی ئهگه میفانداریین مه زی ب رهنگی میفانداریا باژیرفانیا جزیری بن دی چ ژ بهژنا خودیی میفانداریی کیم کهت...؟ ئهړی ئهگه هندی دشیاندا هه بیت میفانداریان کیم کهین باشتر نینه..؟ چنکو ئه و کهس یان کهسین ژ جههکی بلندتر ژ مه دهینه سهردهانا فهرمانگههین مه ب ئه رکهکی هاتیه و بهرامبهر وی ئه رکی دراف ژیرا دهیته مهزاختن. ئهړی ب کیمرنا میفانداریان دی چهند دراف ژ بهر میفانداریان مینیت و دی چهند خزمهتین گرنگ پی هینه نهجمدان...؟ ل داویی دی بیژم من نامازه ب میفانداریین فهخوارنن کحولی نهکریه و هیقیه کهسهک باوهریی ب راویژکه ریډ دلسوژین خو نه کهت دهمی دیژنی سهیدا مه رهما وی ژ نفیسینی توی... و بلا باش بزانیته مه رهما من نه ئه وه بهلکی مه رهما من هه ر کهسهکه یی بابهت ژی دگریته و خهمی ژ سامانی گشتی ناخوت، ئه و بیت یان یی دی. مالا باژیرفانیا جزیری ئافا بو فراقینا وان و شیرهتا د فراقینا واندا ئه گه ر بو خو مفای ژی وهرگرین.

شیانین کیم و بهرهمین هیژا

ل نامه دی ههتا بهری بیست سالهکان زمان و رهوشهنبیرییا کوردی د یاساخ بوون، هه رکهسی پهرتووکهک کوردی د دهستاندا هاتبا دیتن، سهړی وی دبوو قوربان یان میفانی ههتا مرنی یی زیندانی بوو. ئهقرؤ ئه و نامه ده بوویه پایتهختی رهوشهنبیری باکووری کوردستانی و یهک ژ سهنته ریډ رهوشهنبیریین سهرانسهری کوردستانی. د واری چاپ و وهشانیدا روژنامهکا روژانه (نازادیا وهلات) و روژنامهکاههفتیانه (دهما نوو) و چهند کوڤار ب زمانی کوردی لی دهینه بهلافکر، چهند وهشانخانه و دهزگههین دی یین رهوشهنبیرییا کوردی لی هه نه.

مه سهردهانا چهند ژ فان دهزگههان: روژناما نازادیا وهلات، ئینستوتیا کوردی یا نامه دی، وهشانخانا دنگ و کوومه لا نفیسکارین کورد یا نامه دی کر. ئهوا سهرنجا مه

رېكيشاي د فان دوزگه هاندا شيانين وان يين مادي يين كييم، كيما هژمارا كاركه ران، باره گايين بچووك و سادهيين وان و كه رسته و ناقماليي ساده و ناسايي د فان باره گاياندا و بهرهمي ب سەنگ و پرهبايي وان بوو. نهوهي تيدا نينه نه گەر بيژين ژوورين بهرپرسين يه كه ميئ فان دوزگه هان ساده تريوون ژ ژوورين پرسگه هيئ دوزگه هيئ مه، به لي بهرهمين وان ل ناسته كي وه سان بهادار و ب سەنگ بوون (ب بهرورد دگهل كاودان و شيانين وان)، مروف ببيرت خوزي نهو دلسوژيا هه وه هه مي هه زي هه بوايه، خوزي نهو بهرهمين هه وه هه مين مه زي هه بانه. نهفه زي وي چهندي ناگه هينيت كو دوزگه هيئ مه چ نه كرية، وان زي بهرهمين باش هه نه به لي نه گەر بهروردي د شيانين بهرده ستين هه رديو ئالياندا بكهين پيدفي بوو دوزگه هيئ مه بهرهمين باشتر و پتر هه بانه.

سەري شهفي چيروكهك

سەري شهفي چيروكهك زنجيره كا وه شانين زاروكانه، هه ر هه يفئ بهر توكهك ژ ئاليي باژيرفانيا سور يا نامه دي دهيت به لافكرن، هه ر بهر توكهك ژ ۳۰-۳۱ چيروكيين زاروكان كوردي و وهرگيران بيكه ديئ، كو زاروك هه ر شهفي بهري بنقيت چيروكه كي بخوينيت يان سه مياني وي بو بخوينيت. نهفه وه شان بهر شهك بچووكه ژ چالاكيين ره وشه نبيريين وي باژيرفانيي، ل وي وه لاتي باژيرفاني رولهك گرنگ د واري ره وشه نبيريدي دگيريت، چاوان خو بهرپرس دزانيت ژ پاقرتي و خه ملاندين و ئافاكرنا باژيري ب هه مان شيوه خو بهرپرس دزانيت ژ چالاكيين بهر وه رده يي و جفاكي و ره وشه نبيري و هونه ري، ل هه ر باژيرفانيه كا وي وه لاتي پشكا خزمه تگوزاريين جفاكي هه يه، نهفه پشكه هه موو رهنگين چالاكيين ئامازه بيكري نه نجام ددهت. د واري ره وشه نبيريدي فيسته فال و سمينارين ره وشه نبيري و ويژه يي دگيريت، بهر تووك و كو فارين كوردي چاپدكهت، هاريكاريا نفيسكار و كو مه لا نفيسكاران د واري چاپ و به لافكرنا بهرهمين واندا دكهت. كورت و كرمانجي باژيرفاني ل وي وه لاتي دوزگه ههك ره وشه نبيري يه و رولي خو د في واريدي دگيريت.

سەرەرای جوداھیا نافبەرا سیستەم و یاسایی باژیرفانیین ھەریما کوردستانی و ترکیا، ئی مە ماف ھەییە بیژین بۆچی باژیرفانیین کوردستانی نھا د دوورن ژ واری رەوشەنبیری یان خو دوورکریە ژ فی واری..؟ ژ بەر کو واری رەوشەنبیری نھیی نامۆیە د دیرۆکا سەد سالیین چوویی یین باژیرفانیین ھەریما کوردستانی، ژ داویا سالیین بیستانقە ژ سەد سالییا ببیستی باژیرفانییا سلیمانیی خودی چاپخانە و رۆژنامە بوویە، باژیرفانییا ھەولیری ل سالیین ۱۹۶۲- ۱۹۶۳ خودی رۆژناما (ھەولیر)، و ل سالیین ۱۹۷۰ - ۱۹۷۳ خودی کۆفارا (ھەولیر) و ل سالا ۱۹۹۳ خودی رۆژناما (ھەولیر) بوویە..ھتد.

بە ئی د فان چەند سالیین داوییدا باژیرفانیین ھەریما کوردستانی خوە ژ بەر فی چەلاکیی ھافیتیە، باژیرفانییا سلیمانیی خو ژ بەر کۆفارا (سلیمانیا) ھافییت، باژیرفانییا ھەولیری ل سالا ۱۹۹۳ رۆژناما (ھەولیر) بەلافدکر ھەر زوو رۆژنامە راوەستییا، وەزارەتا باژیرفانیان کۆفارا (شارەوانی) ھەبوو وی ژ دەست ژ فی کۆفاری بەردا، کۆفارا (دھۆک) ۱۹۹۷- ۲۰۰۷ یا باژیرفانییا دھۆکی ب وی دەردی بر یا بری، باژیرفانییا زاخو ژی خو ژ بەر رۆژناما خو (دەنگ) ھافییت. ب فی رەنگی باژیرفانیین ھەریمی د فان سالیین داوییدا خو ژ واری خزمەتا رەوشەنبیری و رۆژنامەفانی دوور گرتیە. سەیرە خەلکەک ل جیھانی بەرەف پێش دچیت ئەم ژی بەرەف پاش...!! ئەگەرین فی چەندی چنە، کی ژی بەرپرسە..؟ ئەز مافی بەرسقی نادەمە خو، تنی دی ھندە بیژم ئەگەر نە ژ نەبوونا درافینە..!.

نامەد و ئەندازیاریا باژیران

نامەد باژیرەکی سپەھی و جوانە، ب بەراورد دگەل باژیرین تورکان یین ترکیا باژیرەکی پاشکەتیە، ئی ب بەراورد دگەل باژیرین باشووری کوردستانی باژیرەک پێشکەتیە و گەلەک پەسنین باژیرین پێشکەتی تیدا ھەنە، پەسنا ھەرە گرنگ یا فی باژیری ل جەم من ئەندازیاریا ئافاکرنا باژیری یە. باژیر ب تاییبەت پتریا باژیری

نووب شیوازی ئافا کرنا ستوونی هاتیه ئافا کرن. ب فی شیوازی ژ ئالیه کی شه دی ساناهیت و باشر گشت رهنگی خزمه تگوزاریان گه هنه وهلاتیان و ژ ئالی دیتر شه دی ئابوور هیته کرن د واری بکارئینانا عهردیدا، نه گهر بو نیقه کا خیزانین ل وی باژی ری د شوقاندا دژین ههر ئیکی پارچه کا عهردی نه ب رووبه ری ۲۰۰م به لکی ب رووبه ری ۱۵۰مه ترین چوارگوشه هاتبا تهرخان کرن، دا باژی ر چهند جارکی مهزنتر لی هیته، به لی ب سهدان کیلومه ترین چوارگوشه یین عهردی چاندنی دا ژ دهستدن و ب فی ژ دهستانی ژی دا زیانین مهزن گه هنه ئابووریا وی وهلاتی. گهلؤ خوزی ئهم ژی باشر به ر هف سیسته می ئافا کرنا ستوونی چووباینه لی ب ئاویه کی دروست و مه بهس عهردی خوئی چاندنی ژ دهست دابا.

خاله کا دی یا ههژی ئامازه پیکرنی د واری ئافا کرنا ستوونی یا وی باژی ریدا یه ک ریژی و یه ک ئاستیه د ئافا کرنیدا، دی بینی جاده کی هه موو ئافاهیین وی ۸ قاتن، یا دی ۱۰ قاتن، یا دی ۱۲ قاتن و ب فی رهنگی و ب فی نه اندازیاریی جوانیا باژی ری، تهناهی و ئاسووده ییا وهلاتیان و وهک هه فیا وان دهیته پاراستن.

نه گهر پیچه کی هیرقه به یین و بیینه باژی ری مه دهوکا خوشتی دی بینین نووترین جادا مه ژ یه ک قاتی دهست پیدکته جار دگه هیته ۸ قاتان و دزریته شه چاران جاره کا دی بو شه شان و یا دی بو دووان و ب فی رهنگی دیمه نه کی سهیر و نه جوان د دهته باژی ری و ههر چهند ئافاهییه ک ب بلنداهییه کی و ههر یه ک ل هنداف یی دی و هیتر خرابتر ل ناف کولان و تاخین ئاکنجیبوونی ژی ههر ب فی سهروبه ری ه.

خالا دی یا ههژی ئامازه پیکرنی د واری ئافاهیین ستوونیدا ل ئامه دی ئه وه ههر ئافاهییه کی ستوونی ژبلی قاتی بنبویف (ژی ر زه مین) قاتی یه کی یان ههردو قاتین یه کی و دووی بو بازار و مارکت و پارک و جهین دی یین پیدفی هاتینه تهرخان کرن و ب فی چهن دی ژی گه له ک ژ پیویستیین خه لکی وان ئافاهیان قه تاندینه. ههروه سان گه له ک خالین دی یین ههژی بهرچا فکرنی ل فی باژی ری هه نه وه ک شیواز و بهر فرهیا جاده و په یاده رییان و هژمارا زورا باخچه و شیوازی وان و یین دی. نه ز باوهرم شانندی باژی رفانیا دهوک کی کو د وان روژاندا ل ئامه دی بوون و بهری نهو ژی

سهرهدانیڤ ب فی رهنگی دیتینه، ئەفه و هیژ پتر ژ ی ب چاقین خو دیتینه و مفا ژ ی وەرگریه و ئەز ب هیقیمه وی مفا بگههینه باژیری.

ئامەد د قوناغا کوردیکرنی دا

ژ دەسپیکا دامەزراندنا دەولەتا ترکیا ل سالا ۱۹۲۱ و هەتا سالیڤ نوتان ژ سەد سالیا چوویی دەستەلاتداریا ترکیا هەموو رهنگیڤ سەتەم و زۆرداریا نەتەوهویی ژ جینوسایدی، گوهورینا روخساری نەتەوهویی، قەدەغەکرنا زمان و ئەدەب و رەوشەنبیریا نەتەوهویی ل باکووری کوردستانی ب کارئیناڤنه، و ئەف سەرهدریا دژی مروفانە گەهشتبوو ئاستەکی خو ب کورد زانیڤ یان ب کوردی پەیشین گونەهەکا مەزن بوو و سزاییڤ گران ل سەر بوون.

باژیری ئامەدی و گشت باژیر و دەفەرین دی ییڤ باکووری کوردستانی قوربانییڤ فی زۆرداری و سەتەمی بوون. پەیشین و سەرەدەریکرن ب زمانی کوردی ل فی باژیری گەهشتبوو ئاستەکی نزم و هیژ گەلەک ژ خەلکی باژیری د نیقبەرا خودا ب تورکی دپەیشن و ریژەیهکا زۆر کیمە خەلکی باژیری ب کوردی دزانن بخوینن و بنقیسن.

ژ دەسپیکا سالیڤ نوتانقە ژ ئەنجامی باندۆرا بزاقا نەتەوهویی ل سەرانسەری کوردستانی و گورانکاریڤ هزری و سیاسی ل جیهان و کارگەریا فان گورانکاریان ل سەر سەرەدەریا حکومەتا ترکیا دگەل کوردان و نەمانا رەوشا ئاوارتە (دەستەلاتداریا لەشکەری) ل باکووری کوردستانی و دەستەلاتداریا ئالیڤ کوردی ل سەر باژیرفانیڤ وئ، هەتا ئاستەکی باش ل سنووردای و نە د چوارچووقی دەستووریدا زمانی کوردی ل ترکیا ئازاد بوویە و وەک مە ل بەراھیی ژ ی ئامازە پیکری ئامەد بوویە سەنتەرەکی رەوشەنبیریا کوردی. بەل ژ بەرکو هیژ زمانی کوردی نەبوویە زمانی خواندن ل خواندنگەهان و د دەمەکی نیژیکدا نابیتی. د فی سەرۆبەریدا وەرارا زمانی کوردی ل ئامەدی و سەرانسەری باکووری کوردستانی دی یا سست و پاشقەمای بیت و دەلیقین فیروونا خواندن و نقیسینا کوردی دی دبەر تەنگ و سنووردای بن.

ل فیرئ ئهركی پرکرنهفا فی فالاهیی و بلهزکرنه فی وهراری و بهرفرهکرنا فان دهلیشان دکهفیته سهر ملین تهخین بژاره ژ فی خه لکی، مه ره ما مه ژی ژ تهخین بژاره کهسین نقیسکار و رهوشه نیر و وهشانخانه و میدیا و ئالین سیاسی و باژیرفانیین ههلبژارتی نه، هه رکه سهک و هه رده زگه ههک ب شیانین خو، مالا خو، جهی کاری خو، بکه ته خواندنگه ه و چه ند که سهکان فییری خواندن و نقیسینا کوردی بکه ت و ب فی چه ندی ژی دی قهیدین سهر زمانی کوردی هی نه شکانن و خه لکه کی پتر ل فی پارچا وهلاتی دی دگهل خواندن و نقیسینا زمانی کوردی ئاشنا بیت. ئامه دی ژی د فی واریدا دهست ب پینگا قین به راهی کریه، هیژ پینگا قین بچووک و دهسپیکی نه به لئ ب باوهری نه و هه ر پینگا فه کا ب فی رهنگی باوهری ب خو هه بیت دی یا سه رکه تی بیت. ل فیرئ هه ژیه ب شانازیفه ئامازه ب کچه کوردا ئامه دیا ۱۱ سالی (میدیا خانئ) بکه یین، یا مالا خو کریه خواندنگه ه و هه تا نها چه ند کورسین فی رکرنا زمانی کوردی فه کریین.

هه ره وه سان هه مان ئه رک دکه فیته سهر ملی میدیایین کوردی یین دهر فه ی باکووری کوردستانی ب تایبه ت که نالین ئه سمانی، پیدقیه هه ر یهک ژ فان که نالان زیپده باری بهرنامی زاروکان بهرنامه کی تایبه تی فی رکرنا زمانی کوردی ب تیپین لاتینی هه بیت (کاری که نالی 1 kurd د فی واریدا هه ژی ده سخوشیی یه) و ب فی چه ندی ژی ئه ف که ناله دی پتر هاریکارین بو وهرار و پیشقه برنا زمانی کوردی ل گشت باکووری کوردستانی.

چما مفايهكى ژ سه رها تيا هوري و فاتمايي و عه لي وهرنه گرین...؟^(*)

((هوريا و فاتما كو كالکين وانا کورنابي ههفن، د سالا ۱۹۳۸ اندا، ب دهستين قوماندارين ترك، ل هيللا ديړسيم، پشتي تيكشکاندنا سه رهلدانا کوردا، برنه، هوريا ل سامسوني، فاتما ل مالاتيي وهکو سيوي داينه بهر دهستين مالباتين قوماندارين لهشکهری، هوريا ۱۰ سالان و فاتما ۶۵ سالان پاشي کارينه کس و کارين خواه پهيدا بکن...)). نهفه يهکه مين برگه يا نفيسينه کا (نه ورؤز باومر) ه ل ژير نافي (عاقبه تا هوراي و فاتمايي) د هژمارا ۳۲۷ يا ۱۹ چريا پاشين ۲۰۰۹ يا رؤژناما (دهما نوو) نامه ديډا دهرباره ي سه رنه جامي ب سهدان کسان يين د شورشين باکووري کوردستانيدا ل نيڤا يهکه م ژ سهد ساليا بيستي هاتينه بزركرن و بي سه روشوونكرن هاتيه نفيسين، زيده باري ب دهان هزاران مروقين كورد يين هاتيه نه قركرن. د هه مان رؤژدا يا كو من نهف بابته خواندي قوربانیه كي دي ژ قوربانين حله بجه يا شهيد عه لي ۲۱ سالي، پشتي ۲۱ ساليين بزربوون و بي سه روشوونبووني ب ديډارا دا يكا خواه و باژيري خواه شادبووڤه. عه لي چهند هه يقي پشتي حهفت كس ژ مالا وان د كارساتا كيميا بارانا حله بجه يا ۱۶ ئادارا ۱۹۸۸ ي بووينه قورباني تني نهو و دا يكا خواه ژ مرنى رزگار بوون و گه هشتنه نه خوشخانه كا ئيراني، به لي ل ويړي هه ر يهك ژ وان ب رهنگه كي دي بوو قورباني، ژ هه فچودا بوون، دا يكا عه لي سه رنه جامي حهفت ژ قوربانين مالا وي ل بهر چاڤا بوون و د ريزا ب هزاران

^(*) د هژمار ۴۹ رؤژا ۷/۱۲/۲۰۰۹ رؤژناما وار دا هاتيه به لاڤكرن.

قوربانیڻ دی یین حەلەبجەدا بوون، بەلێ ۲۱ سالان ما ل هیڤیا قوربانیڻ هەشتی یی خیزانا خو، قوربانیڻ هەشتی ژێ عەلیی د ژیی چەند هەیفەکاندا کەتە د هەمبیزا مالباتەکا خیر خوازا ئیرانیدا، بەلێ ۲۱ سالان ب هیڤیا روژەکی ژ روژان بوو ب دیدارا کەسەکی ژ کەسوکاریڻ خو هەگەر مابن، ئەگەر نەمابن ژێ ب دیدارا وەلاتی خو شاد ببیتەفە. ل ۳ قی مەهی (کانوونا بچووک) هیڤیا عەلی و دایکا وی بجه هات و ب دیدارا هەفدو شاد بوونەفە، هەرودەکی بەری وان هۆریی و فاتما و چەندەکیڻ دی یین مینا وان گەهشتینە وی هیڤیی.

لێ عەلی هیژ یی خوشبەختر بوو ل وەلاتی ئازاد و ل ژیر سیبەرا ئالایی

چما مفایهکی ژ سەرھاتییا هۆریی و فاتمای و عەلی وەرئەگرین..؟

هوسەحق نۆجی

بایەتە خواندی قوربانیکی دی ژ قوربانیڻ حەبجە یا شەفید عەلیی ۲۱ سالی، پشتی ۲۱ سالیڻ بزبویون و بی سەرۆشووونی ب دیدارا دایکا خو و باژیری خو شادبوو. عەلیی چەند هەیفی پشتی حەفت کەس ژ مالا وان د کارساتا کینیا بارانا حەبجە یا ۱۶ ئادارا ۱۹۸۸ ی بوونە قوربانی تێ و دایکا خو ژ مەری رزگار بوون و گەهشتە نەخۆشخانەکا ئیرانی، بەی ل ویری هەر یەک ژ وان ب رەنگەکی دی بوو قوربانی، ژ هەفجودا بوون، دایکا عەلی سەرئەنجاسی حەفت ژ قوربانیڻ مالا وی ل بەر چاقلن بوون و د ریزا ب هزاران قوربانیڻ دی یین حەبجەدا بوون، بەی ۲۱ سالان سا ل هیڤیا قوربانی هەشتی یی خیزانا خو، قوربانی هەشتی ژێ عەلیی د ژیی چەند هەیفەکاندا کەتە د هەمبیزا مالباتەکا خیر خوازا ئیرانیدا، بەی ۲۱ سالان ب هیڤیا روژەکی ژ روژان بوو ب دیدارا کەسەکی ژ کەسوکاریڻ خو هەگەر مابن، ئەگەر نەمابن ژێ ب دیدارا وەلاتی خو شاد ببیتەفە. ل ۳ قی مەهی (کانوونا بچووک) هیڤیا عەلی و دایکا وی بجه هات و ب دیدارا هەفدو شاد بوونەفە، هەرودەکی بەری وان هۆریی و فاتما و چەندەکیڻ دی یین مینا وان گەهشتینە وی هیڤیی.

قوربانیڻ خەلکی کوردستانی کرێ، هۆریی و فاتما و عەلی و ب سەدانین وەک وان قوربانیڻ زینوو و ب سەد هزاران ژێ شەفیدین قوربانی ل باکوور و باشوور و پارچین دی یین کوردستانی، ل دیرسیم و حەبجە و کەلی زیلان و بھوست بھوستین ناخا کوردستانی قوربانیڻ دەستی داکیرکەریڻ قی وەلاتینە. داکیرکەریڻ چەند ژ یەک جودان د کرێرەکتا د هەفکرتینە نە ژێ کرێرا جینوساینکرتا خەلکی کوردستانی یە. ئەگەر کەسانەکا ژێ ژ قی کرێرا فرکرێ رزگاربوون، مینا هۆریی و فاتمای ب کۆتەکی دی کەتە خەزەتکارین دالین سەرەشکرین داکیرکەریڻ یان ژێ ل بازارین شیخین عەرەبان وەک کۆلە و کەنیزەیان دی هیتە فرۆشتن، خوشبەختین وەک عەلی ژێ د کتین بگەفە د هەمبیزا خیزانەکا شوغاند.

یا هیژ کرێک تر عەقیەتا داکیرکاری یە کۆ نافیتە کوفارتن، ژ بابی بۆ کۆری و ژ سەرۆکی بۆ خەلیقن وی و ژ وان ژێ بۆ نەفی چرکین وان دغیتە فەکوفاستن. دوهی مستەفا کەمال نەتاتۆرکی ل نامەدی و ناگرێ و دیرسیمی و کەلی زیلان قرا کوردان دانی، نەفرو نوۆر نووبەن چکری سەرۆکی کشتیی پارتیا کۆمارا کال یا تۆرکی GHP ب روژا نیفرو د پەرەمانی ترکیدا کلزی نکتە بۆ چارەسەریا پرسیا کوردان نغیت وی ریکی بکریه بەریا مستەفا کەمال نەتاتۆرکی بابی روحیی وی د سەرەدەسی شوژشا شیخ سەعیدی و سەرەدانا دیرسیمی نا کرتیە بەر.

عەر ب وی رەنگی ژێ نەو جینوساید و فرکرنا سەدالی د سەرەدەکتیا بەرامبەر خەلکی کوردستانی نەجام دای، سەرکێدە و سەرەشکر و بەرمایکین رژیما وی د دەسی دناکیرنشا نە بەس حاشایی ژێ نەکر بەکی پاکانە ژێ بۆ نەجانانان وی د نیتەفە. هیژ خرابتر نەفرو ل وی عیراقی یا تێ کورد دیتژی عیراقا فیدال هەمان عەقیەتە دناف پەرەمانتار و سیاسەتمەدار و دەستەلاتدارین وی نا یا بەلاف، نەسیل و نوساە نوجەیی و جیوری و سلح موکە و نەحمە نەبو ریشیی کەتە نەفسەری سەدالی یین کەفین دەر ییستق و فرکرنا کوردان ل عیراقی دکن، و یین مەزتر ژ وان ژ دەستەلاتدارین عیراقی یی بەردەولیی ب هەمان سیاسەت د نەن بەی، شەرمیانە و ل ژیر پەردە، نەو بەرپیکین نەف مەرتە دەستەلاتدارە د نەنە بەر وان دەسکەفتان یین کەلی کورد د دەستووری نوویی عیراقیدا دەستقە نینان بەردەولیا هەمان عەقیەتا داکیرکەرانە. کورت کردانی داکیرکەر خودانی هەمان عەقیەتینە، باب بیت یان کور، سەمام بیت یان نەتاتۆرک یان خەلیفە و فەکرین ریزا وان ب.

کۆ نەگەر داکیرکەریڻ وەلاتی حە د فرکرنا حە نا د هەفکرتی بن...! چما بۆ دۆبەر نە بوونەفە فەن کارەساتان خەلیکی ژ سەرھاتیا هۆریی و فاتمای و عەلی وەرئەگرین نەم ژێ د بەر خودانا خودا هەفکرتی نەین...؟ پرسیارەکا و پشغیە عەر کوردەکا روژانە ژ خو بەت.

(هۆریا و فاتما کۆ کلکین وانا کوربانی هەفتن، د سالان ۱۹۲۸ اندا، ب دەستین قوماندانین ترک، ل هیللا دیرسیمی، پشتی تیکشکاندا سەرەدانا کوردا، برنە هۆریا ل سانسوونی، فاتما ل مالاتی وەکو سیتی دایە بەر دەستین مالباتین قوماندانین لەشکرێ، هۆریا ۱۰ سالان و فاتما ۶۵ سالان پاشی کارینە کەس و کارین خو ه پەیدا بکن...! نەفە یەکەمین برکەیا نغیسینەکا (نەو روژ باوەرە ل ژیر نالی (عەقیەتا هۆریی و فاتمای) د هژمارا ۲۳۷ یا ۱۹ چریا پاشین ۲۰۰۹ یا روژانان (نەما نوو) نامەدیدا دەر بارەدی سەرئەنجاسی ب سەدان کەسان یین دشوژشین باکووری کوردستاندا ل نیفا یەگەم ژ سەد سالیا بیستی هاتینە بزبکرن و بی سەرۆشووکرن هاتینە نغیسین، زیدەباری ب دەفان هژران سروشین کورد یین هاتینە فرکین.

د هەمان روژان یا کۆ مەن نەف

كوردستانى ب دیدارا دایکا خوه شاد بووقه و هیژ یی بهخته‌وهر تر بوو ده‌می ل شەشى قى مه‌هى هیمايى خەباتا گەلى كورد سەرۆكى هەريما كوردستانى مه‌سعوود بارزانى پيشوازی ل عەلى وهك هیمايى قوربانين خەلكى كوردستانى كرى.

هۆريى و فاتما و عەلى و ب سەدانين وهك وان قوربانين زيندوو و ب سەد هزاران ژى شەهيدين قوربانى ل باكور و باشوور و پارچين دى يين كوردستانى، ل دىرسيم و حەلەبجە و گەلى زيلان و بهوست بهوستين ناخا كوردستانى قوربانين دەستى داگيركەرين قى وهلاتينه. داگيركەر ژى چەند ژ يەك جودابن د كرىاره‌كيدا د هەفگرتينه ئەو ژى كرىارا جينوسايدكرنا خەلكى كوردستانى يە، ئەگەر كەسانەك ژى ژ قى كرىارا قركرنى رزگاربوون، مينا هۆريى و فاتمايى ب كوتەكى دى كەنە خزمەتكارين مالين سەرلەشكەرين داگيركەران يان ژى ل بازارين شىخين عەرەبان وهك كوله و كەنيزەيان دى هينه فروشتن، خوشبەختين وهك عەلى ژى د كيمن بكەفنه د هەمبىزا خيزانەكا دلوفاندا.

يا هيژ گرنگتر عەقليه‌تا داگيركاريى يە كو ناهيته گوهارتن، ژ بابى بو كورى و ژ سەرۆكى بو خەليفين وى و ژ وان ژى بو نه‌قى چركين وان دهيته فه‌گوهاستن. دوھى مستەفا كەمال ئەتاتوركى ل ئامەدى و ئاگرى و دىرسيمى و گەلى زيلان قرا كوردان دنانى، ئەفرۆ ئۆمۆر ئويمەن جيگرى سەرۆكى گشتيى پارتيا كۆمارا گەل يا توركى GHP ب رۆژا نيقرۆ د پەرلەمانى تركيادا گازى دكەت بو چارەسەريا پرسا كوردان دقيت وى ريكى بگرينه بەريا مستەفا كەمال ئەتاتوركى بابى روحيى وى د سەردەمى شۆرشا شىخ سەعیدی و سەرهلدانا دىرسيمى دا گرتيه بەر.

هەر ب وى رەنگى ژى ئەو جينوسايد و قركرنا سەدامى د سەردەمەكيدا بەرامبەر خەلكى كوردستانى ئەنجام دای، سەركرده و سەرلەشكەر و بەرماييكين رژیما وى د دەمى دادگايكرنيدا نە بەس حاشايى ژى نەدكر بەلكى پاكانە ژى بو ئەنجامدانا وى د دیتنه‌فه. هيژ خرابتر ئەفرۆ ل وى عىراقى يا تنى كورد دببىژنى عىراقا فيدرال هەمان عەقليه‌ت دناق پەرلەمانتار و سياسەتمەدار و دەستەلاتدارين وى دا يا بەلافه، ئەسەيل و ئوسامە نوجەيفى و جبورى و صالح موتلهك و ئەحمەد

ئەبو ريشەيى كەفنه ئەفسەرى سەدامى يىن گەفئىن دەريخستن و قرکرنا کوردان ل
عیراقى دکەن، و يىن مەزنتر ژ وان ژ دەستەلاتدارين عیراقى يى بەردەواميى ب
هەمان سىياسەت د دەن بەلى، شەرمينانە و ل ژير پەردەى، ئەو بەرپيکين ئەف مەزنە
دەستەلاتدارە د دەنە بەر وان دەسکەفتان يىن گەلى کورد د دەستوورى نوويى
عیراقيدا دەستفە ئيناي بەردەواميا هەمان عەقلىەتا داگیرکەرانه، کورت و کرمانجى
داگیر کەر خودانى هەمان عەقلىەتینه، باب بيت يان کور، سەدام بيت يان ئەتاتورک
يان خەليفە و هەلگريىن ريبازا وان بن.

گەلۆ ئەگەر داگیرکەرین وهلاتى مە د قرکرنا مە دا د هەفگرتى بن...! چما بو
دوبارە نە بوونەفا فان کارەساتان مفايەكى ژ سەرھاتيا هۆريى و فاتمايى و عەلى
و ەرنەگريىن ئەم ژى د بەرخوهدانا خوهدا هەفگرتى نەبين..؟ پرسيارەكە و پيدفيا
هەر کوردهك روژانە ژ خوہ بکەت.

بهری دراقی خوہ ب مہزینخن (*)

د نووچہیہکی بہرپہری دوی ہژمار ۳۳۴ ی رۆژناما (ئەفرۆ) دا ہاتیہ کو ۱۵۰ ملیون دینار بۆ چاندنا کەسکاتی ل دەوروبەرین دھۆکی ہاتنہ تەرخانکرن، و دیارکریہ کو دەست بکاری ہاتیہکرن و پرۆژہ دی دچەند قوناغەکاندا دەرباز بیت و رەنگە دو سالی ن دن پرۆژہ ب دووماہی بیٹ.

گومان تیدا نینہ یەک ژ پێشەرین جوانی و پێشکەت نا ہەر وەلاتەکی یان باژیرەکی رووبەری کەسکاتی و ریژہیا دار و باری یە ل وی جہی، چنکو ہەر دارەک جوانیہکی دہەخشیت، ژینگەھی خاوینتر لی دکەت و ساخلەمیا وەلاتیان پتر رادگریت، لەوما ژ ی ژبلی دەستخوشیی و پشەفانیی ل فی پرۆژہی چ تشتەکی دی من نینہ.

بەلی من دفتیت د دەرگەھی پرۆژی (چاندنا دەوروبەرین دھۆکی) را پێشنیازەکی بۆ فی پرۆژہی و گشت پرۆژہیی ن دن یین ل وەلاتی دەینہ ئەنجامدان بەرچاڤ بکەم، ئەو ژ ی (بابەتی سەخبیری و پاراستن) پرۆژایہ، گومان تیدا نینہ قوناغین ہەر پرۆژہکی ب داوی دەین تنی قوناغین سەخبیری و پاراستنی ب داوی ناہین و د بەردەوامن و ہەر دەمی سەخبیری و پاراستن ب داوی ہاتن ئانکو ئەو پرۆژی چیکری ب خوہ د دەمەکی کورتدا ب داوی ہات و ئیدی خیر ژ ی ناہیتە دیتن.

(*) د ہژمار ۳۳۹ رۆژا ۱۱/۱۱/۲۰۰۹ رۆژناما ئەفرۆ دا ہاتیہ بەلاڤکرن.

سەخبیڤی و پارستن هەبوویە، ئەز دى بیژمى هەبوو بەلى ل دووفا ئاستى پیدفی نەبوو، و ئەگەر ل وی ئاستى بوایە ئەفرۆ دا دهۆک ئەو دارستانه بیت یا مه ئاماژه پیکری.

ل داویى ژى د پيشنيازا خو دانمه بەرسنگى ريشه بەريا دارستانى و باخچهفانى و پاوانیى و بیژمى هیژایین بەرى دەست ب پروژەى بکەن کو دەست پى هاتیه کرن و بەرى ۱۵۰ ملیون دینارین خو ب مەزىخن (هەرچەندە ب هزرا من گوژمەیه کى کیمە بو فی پروژى گرنگ)، پلانە کى لى پلانەکا بەردەوام بو سەخبیڤی و پاراستنا وی داروبارى دانن یى هوون دچینن، دا چەند ساله کین دى ل جەهە کى دى بچینن، و جارەکا دى نەزفرینه فە ل دەوروبەرین دهۆکى بچینن. خوزى فی پيشنيازى هەموو پروژە فەگرتبانه و چاوان گرنگى ب دانان و ئافاکرنا پروژان دهاته کرن، ب هەمان شیوه و هپژ باشت گرنگى ب سەخبیڤی و پاراستنا پروژان هاتباکرن.

گەندەلی ژى بوویە نان پىخوارن (*)

د نووچەپەكی هژمار ۳۴۱ی فی روژنامیدا و ل ژیر مانشیتی عیراق چوارەم گەندەلترین وەلاتە ل جیھانی هاتیه كو ریکخراوا شەفافیەتا نیقدهولەتی نافین گەندەلترین و پاقرترین وەلاتین جیھانی بەرچاقرینه، ل دوو فی راگەھاندنی ب ریز سومال، ئەفغانستان، بۆرما و عیراق گەندەلترین وەلاتن، ب فی رەنگی عیراق ب هەریمما کوردستانی فە چوارەم گەندەلە وەلاتە. بەلی خوشبەختانە ئەف سالە سەرۆبەری وى باشترە و ژ ریزا یەكەم و سییەما گەندەلیی هاتیه ریزا چواری و سی وەلات ل پاش خو هیلانە، ئەو سی وەلات ئەون ئەوین بچاقر عیراقیە نە پاشخانەکا دیروکی و نە یا شارستانی و رەوشەنبیری هەى، ئەگەر تیرور و شەر و کوشتن نەبوایه کەسەکی جەى فان سی وەلاتان ل سەر نەخشەى نە دزانى.

دا ژ چوارچوفی گەندەلیی دەرئەكەفین، هەر د وى روژیدا یا ئەف نووچەپە بەلاقبووی سەرۆكۆماری دووهم وەلاتی جیھانی د گەندەلییدا حامد کارازای سووندا دەستووری بو خولا دووهم سەرۆکاتیا خوە وەك سەرۆکی وى وەلاتی خواری. دبیت یا سەیر نەبیت چنکو هەلبژارتنن سەرۆکاتیا فی گەندەلە وەلاتی و هەفرکیا نیقبەرا کارازای و هەفرکی وى عەبدوللا عەبدوللاى بو سەرۆکاتیى، گەندەلترین رەنگی هەلبژارتنان بوون و میدیایین جیھانی ژى شاهد بوون ل سەر فی گەندەلیا هەلبژارتنان كو قافارتنا دەنگان پتر ژ هەیشەکی فەکیشای و د ئەنجامدا بریارهاتە دان کو گەرا دووی یا هەلبژارتنان بو هەلبژارتنا سەرۆکی بیته کرن و هەردو بەربژار پی رازی بوون، بەلی ژ نشکەکیقە و بیى کو کەسەك بزانی

(*) د هژمار ۳۸۴ روژا ۲۰۰۹/۱۲/۶ روژناما ئەفرۆ دا هاتیه بەلاقرن.

ئەو مەن دقیت لیزم

گەندەلی زی

بوویە نان

پیتخوارن

موسەدەق توقی

د نووجەیکەن ھۆمار ۳۴۱ قەن رۆژنامەن دا و ل ژێر مانتشیتێن عیبراقت چوارم گەندەلترین وەلاتە ل جیھانن ھاتبە، کو رێکخراوا شەفافیەتا نێقدەولەتی ناقتین گەندەلترین و پافۆترین وەلاتین جیھانن بەرچاڵکریستە. ل دوو قەن راکەھاندنن ب رێژ سومال، ئەفغانستان، بۆرما و عیبراقت گەندەلترین وەلاتن. ب قەن رەنگی عیبراقت ب ھەرێما کوردستانن قە چوارم گەندەل وەلاتە. بەلەن خوشبەختانە ئەف سالە سەرۆبەری وئ باشتەر و ژ رێژا بەکەم و سێبەما گەندەلین ھاتبە رێژا چوارن و سەن وەلات ل پاش خۆ ھێلانە، ئەو سەن وەلات ئەون ئەوین پچاقت عیبراقت قە نە پاشخانەکا دەرۆکی و نە یا شارستانی و رەوشەنپیری ھەب، ئەگەر تیرور و شەر و کوشقن تەبویبە کەسەکی جیھن قان سەن وەلاتان ل سەر نەخشەن نەدزانن.

دا ژ چوارچوڤن گەندەلین دەرنەکەڤن، ھەر د وئ رۆژن دا یا ئەف نووجەبە بەلاقبوی سەرۆککۆمارن دووم وەلاتن جیھانن د گەندەلین دا حامد کارازای سووندا دەستووری بۆ خولا دووم سەرۆکتیا خوە وک سەرۆکن وی وەلاتن خووار. دیبیت یا سەبیر نەبیت، چنکو ھەلبژارتنن سەرۆکتیا قی گەندەل وەلاتن و ھەفرکیا تێبەرا کارازای و ھەفرکن وی عەبدوللا عەبدوللای بۆ سەرۆکتی، گەندەلترین رەنگن ھەلبژارتنن بوون و میدیایین جیھانن ژ ل سەر قی گەندەلیا ھەلبژارتنن شاھد بوون، کو قافارتا دەنگان پتر ژ ھەڤکەن قەکیشای و نەنجام دا بریارھاتە دان کو گەرا دوو قەن یا ھەلبژارتنن ھەلبژارتن سەرۆکی بھێتە کرن و ھەرەو بەرێژا پین وازی بوون، بەلەن ژ نەسکەن قە و پتی کو کەسەک بزانیت بۆچی و چاوان، گەندەلیا مەزنا ھەلبژارتنن دیاربوو دەسەن ھەفرکن کارازای خۆ قەکیشای و کارازای بیتی ھەفرک بۆ چارا دووم بوویە سەرۆکن دووم گەندەل وەلاتن جیھانن و بەرەف خواندنا سووندا دەستووری کەتە رێ و ل و رێژن د بەرنامن خۆ دا بۆ خولا دوو گەندەلیا گەندەلین دیار کر دەسەن راکەھاندن کو د بەرنامن وی داہە دژی گەندەلین ل وەلاتن رابستیت.

یەکەمین سەرۆکن قی وەلاتن د سەرەدەم نوو دا کارازای بوو، گەندەلین د سەرەدەم وی دا نەشونما کریە و پێگەھشتیە، نە ژ سەرەدەمەکن دی بۆ وی مایە، ئانکو بکەر و رێخوشکەرێن گەندەلیا وی وەلاتن نوو و سێستەمین دەستەلاتاریا وی بوویە، یا سەبیر ئەو نەو ب خۆین نانن خۆ ب گەندەلین دخوت و درۆشمین دژە گەندەلین بلند دکەت. ئەگەر ژ ئەفغانستان بێتە ھەر سەن گەندەل وەلاتین دن و ئەز باووم ئەگەر بەرەف ژوور بەرەف بێستەمین و سێبەمین گەندەل وەلاتان بچین، ھەمان بەحس و ھەمان خەبەرە، دەستەلات و دەستەلاتدار ب خۆ بکەر و رێخوشکەرێن گەندەلین و دەسەن بۆ دەرگەھن راکەھاندنن د پەڤقن بان پرۆپاگەندا ھەلبژارتنن دکن و بەرنامن خۆ راکەھەین سەری خەبەری و بئێ خەبەری ب دژایەتیا گەندەلین د پەڤقن و تزیببەکا د دەستی دا و ل شوونا زیکرێن خەوێن پین دژی گەندەلین دپەڤقن و دقیت ب پیتسترا گەندەلین سەرکەڤن و قوناعەکا دی یا دەستەلاتی بگرنە دەست.

گەلۆ ل عیبراقتا مە یا فیدرال...!! کێژ ئالی یان لیبستە یان کەسەک ھەبویە دەسەن ھەلبژارتنن و پشتنی ھەلبژارتنن درۆشمین دژایەتیا گەندەلین بلند نەکری و د سەرەدەم دەستەلاتن وان دا گەندەلی پێتەگەھشتی...؟ چاکترین نمونە ژێ نوری مالکین سەرۆکوەزیرە بەری سالەکن د ھەلبژارتنن جفاقتن پارتزگەھان دا، لیستا خۆ ب لیستا دەولەتا قانونن ناقتەر و ب درۆشمین دژایەتیا گەندەلین خەملاکە، بەلەن تشتن د سالتن دەستەلاتاریا وی دا بەری وان ھەلبژارتنن و پشتنی وان ژێ نەب، تین قانون بوو و پین ھەبێ ژێ تین گەندەلی بوو و گەندەلیا سەرەدەم وی گەھشتە ساختەکاری د سەرۆبەریا خەلکین عیبراقت و ھۆمارا دەنگەدەران دا. ئەگەر خەلکەک بێتێ توژی نانن خۆ ب باہەتین دژە گەندەلین دخۆی و یاداشتین رۆژنامن پین وەرەگری دئ دەست ژ دژایەتیا گەندەلین بەردەم.

ھەموو نیکشەمیان دققیست

بۆچی و چاوان، گەندەلیا مەزنا ھەلبژارتنن دیاربوو دەمی ھەفرکی کارازای خۆ قەکیشای و کارازای بیتی ھەفرک بۆ چارا دووم بوویە سەرۆکی دووم گەندەل وەلاتن جیھانن و بەرەف خواندنا سووندا دەستووری کەتە رێ و ل و رێژن د بەرنامن خۆ دا بۆ خولا دوو گەندەلیا گەندەلیان دیار کر دەمی راکەھاندن کو د بەرنامن وی داہە دژی گەندەلی ل وەلاتن رابوستیت.

یەکەمین سەرۆکی قی وەلاتن د سەرەدەم نوو دا کارازای بوو، گەندەلی د سەرەدەم وی دا نەشونما کریە و پێگەھشتیە، نە ژ سەرەدەمەکن دی بۆ وی مایە، ئانکو بکەر و رێخوشکەرێن گەندەلیا وی وەلاتن ئەو و سێستەمی دەستەلاتاریا وی بوویە، یا سەبیر ئەو نەو ب خۆیی نانن خۆ ب گەندەلی دخوت و درۆشمین دژە گەندەلی بلند دکەت. ئەگەر ژ ئەفغانستان بێتە ھەر سەن گەندەل وەلاتین دن و ئەز باووم ئەگەر بەرەف ژوور بەرەف بێستەمین و سێبەمین گەندەل وەلاتان بچین، ھەمان بەحس و ھەمان خەبەرە، دەستەلات و دەستەلاتدار بۆ بکەر و رێخوشکەرێن گەندەلی و دەمی بۆ دەرگەھین راکەھاندنن د پەڤقن بان پرۆپاگەندا ھەلبژارتنن دکن و بەرنامن خۆ راکەھەین سەری خەبەری و بئێ خەبەری و بئێ خەبەری ب دژایەتیا گەندەلین د پەڤقن و تزیببەکا د دەستیدا و ل شوونا زیکرێ خودی یی دژی گەندەلی دپەڤقن و دقیت ب پیتسترا گەندەلی سەرکەڤن و قوناعەکا دی یا دەستەلاتی بگرنە دەست.

گەلۆ ل عیبراقتا مە یا فیدرال...!! کێژ ئالی یان لیستە

يان كهسهك ههبوويه دهمی ههلبژارتنان و پشتی ههلبژارتنان درۆشمی دژایهتیا گهندهلیی بلند نهگری و دسهردهمی دهستهلاتی واندا گهندهلی پینهگههشتی...؟ چاکترین نموونه ژی نوری مالکیی سهروکوهزیره بهری سالهکی د ههلبژارتنین جقاتین پاریزگههاندا، لیستا خو ب لیستا دهولهتا قانونی نافکر و ب درۆشمی دژایهتیا گهندهلیی خهملاند، بهلی تشتی د سالین دهستهلاداریا وی دا بهری وان ههلبژارتنان و پیشیا وان ژی نهیی، تنی قانون بوو و یی ههیی ژی تنی گهندهلی بوو و گهندهلیا سهردهمی وی گههشته ساختهکاریی د سهرژمیپریا خهلکی عیراقی و هژمارا دهنگدهراندا. نهکو خهلکهك بیژیت تو ژی نانی خو ب بابهتین دژه گهندهلیی د خووی و پاداشتین روژنامی پی وهردگری دی دست ژ دژایهتیا گهندهلیی بهردهم.

پروژەك بۆ وەرگیرائی (*)

رۆژ ب رۆژی بزافا رهوشهنبیریا کوردی پتر پیدقی ب وەرگیرائی دکهت، چه نددین جاران ئەف بابەتە هاتیە بهرچاقرن، دواچار ژى هەردو رۆژنامەییئ دەوکی ئەفرۆ د هژمار ۳۲۲ و وار د هژمار ۳۷ دا ئەف بابەتە ئازراندیە و بەری وان ژى نفیسکار تەحسین نافشکی و نفیسەری فان پەشقان د هژمار ۳۵ و ۳۸ یئ نادار و خزیرانا چووی یئ کوفارا (سیلاف) دا ئەف بابەتە بهرچاقریە.

ل بەر روناھیا دیدارا رۆژناما ئەفرۆ د هژمار ۳۲۲ دا دگەل مامۆستایئ زانکویئ د. عەبدولسەمەد ئیسلاام و د. عەبدی حاجی ئەنجامدای، سەر ژنووی دئ ھندەك ھزر و بۆچوونان دەربارەى بابەتی دیارکەم و پرۆژی زۆر سقکی خۆ بۆ وەرگیرائی دانمە بەر چاقریئ کەسین خوەدی بریار.

ھەموو نفیسکارین بابەت نفیسین یان دیدار دگەلدا هاتیە کرن پیکهاتینە کو: وەرگیرائی بۆ زمانی کوردی (زاراقری کرمانجیا ژووری) گەلەکا لاوازه. ئەم پیدقی ب وەرگیرائیئینە ژ زمانی کوردی بۆ یئ بیانی و بەروفاژی. و نەوہیەك یئ پەیدا دبیت ژ بلی کوردی چ زمانین دی نزانیت و ئەو پیدقی ب پەرتووکخانا کوردی یە و ئەف پەرتووکخانیە ژى پیدقی ب وەرگیرائی یە. و پیدقیە ل زانکویئ (دەوکی) پشکەکا وەرگیرائی ھەبایە. و باشە دەزگەھەکی وەرگیرائی ھەبیت و کەسین پسپۆر و شارەزا د زماناندا تییدا کار بکەن.... ئەز ب خۆ سەد ژ سەدی و ئەز باوهرم ھەر رهوشەنبیر و دلسۆزەکی دی دگەل فان بۆچوونانە. لەوما ب کورتی دی ئامازە ب دو خالان کەم،

(*) د هژمار ۳۵۳ رۆژا ۲۰۰۹/۱۲/۱۳ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتیە بەلاقرن..

خالا بەراھىيى دەمى د. عەبدولسەمەد دىبىژىت: پىدقىيە نوکە ل زانکۆيى پشکەکا وەرگىرانى ھەبايە، ھەرچەندە وەك ئەز دزانم دەستەكەك ب ناڧى وەرگىرانى ل زانکۆيى ھەيە، بەلى تنى ناڧە و چ نەکريە. دى ڧى بابەتى ھىلمە د بەرۇکا مامۇستايىن زانکۆيىدا بلا ئەو پتر بابەتى بلقىنن و بزاقا دامەزراندنا دەزگەھەكى وەرگىرانى ل زانکۆيى بکەن، چنکو ئەو پتر ژ ھەرکەسەكى گرنگيا وەرگىرانى بۇ خۇ و قوتابىيىن خۇ دزانن و دنىڧبەرا واندا شارەزا د زمانىن بيانيدا ھەنە کو د کارن ب ڧى ئەرکى رابن.

خالا دووى: ھەموو د پىڧکھاتىنە ل سەر گرنگيا وەرگىرانى و لاوازيا وى ل جەم مە، گەلەك جارن ژى ل ديوانا مەزنە بەرپرسان بابەتى دامەزراندنا دەزگەھەكى وەرگىرانى ل دھۆكى بەرچاڧکريە. بەلى چ پىڧقە نەھاتىيە و ئازراندنا مە ژى بۇ بابەتى ل سەر بەرپەرەين رۇژنامە و کۇڧاران يا ژ خوە بوويە و چ بۇ دامەزراندنا ڧى دەزگەھى نەھاتىيەکرن. لەوما دى پىشنيازا خۇ بۇ دامەزراندنا دەزگەھەك يان نيمچە دەزگەھەكى وەرگىرانى دوبارە بەرچاڧکەم. ب وى ھىڧىي کارگىريا پارىزگەھا دھۆكى، يان دەزگەھى خانى يان کومپانيا پالۆ خوە ل بابەتى بکەنە خودان و دەنگى من بەرى ھەرکەسەكى دگەھىتە وان:

- دەزگەھى پىشنيازکرى بلا ل سەر بۇدجا گشتى يى بارگران نەبىت، دو ژوور يان شوقەك د ئاڧاھىيەكى حکوميدا بۇ بيئە دابىنکرن دا پىدڧى ب کرى نەبىت.
- دو کەس ب ئەرکى کارگىرى و بەرھەڧکران بەرھەمان و سەرپەرشتيا چاپى رابن، دگەل کرىکارەكى ھەر ئىكى ھەيڧانە ۳۰۰،۰۰۰ دىنار بۇ بيئە مەزاختن، ئانکو تنى ۹۰۰،۰۰۰ ھزار دىنار.

- دابىنکرن ۸۰۰،۰۰۰ ھزار دىناران وەك نەسريە بۇ دەزگەھى و پاداشتىن وەرگىران.
- دابىنکرن ۵۰۰،۰۰۰ ھزار دىناران بۇ تايپکرن و ديزاينى و(۱۵۰۰\$) ئانکو ۱،۶۰۰،۰۰۰ دىناران بۇ چاپکرن ھەيڧى کتیبەکا نىزىكى ۲۰۰ بەرپەرەن ب ۱۰۰۰ دانەيان.
- دابىنکرن ھندەك کەرەستىن پىدڧى بۇ دەزگەھى کو تنى بۇ جارەكى يە.
- ئانکو دەزگەھ ھەيڧى دى پىدڧى ۳،۸۰۰،۰۰۰ يان نىزىكى چوار مليون دىناران بىت.

- ل داویئ دوزگه هی پیگیر بیت ب هه یقی کتیبه کا چاپکری و بهروفاژی بهرپرسیار بیت و ستافی دوزگه هی بیته گوهارتن.
- ههژیاتی بو بهره مین وهرگیرای ژ زمانین ئه ورۆپی، پاشان ژ زمانین دراوسی. هنده ک که سین رهوشه نیر، تایبه تمه ند، زمانان و خوبه خش هه لسه نگاندنا بهره مین وهرگیرای بکه ن، پاداشته کی ره مزی ژ نه سریی بو بیته ته رخانکرن. چوار، پینج ملیون دینار نه گوژمه کی بهرچافن، به لی هه یقی بهره مه کی وهرگیرای دی فالاهیه کی ژ کتیبخانا کوردی پر که نه فه.

زمانی کوردی د دو بۆیه‌رین ۱۲/۲۱ دا (*)

دوهی دو شه‌مبی ۱۲/۲۱ د یه‌ك دهمدا ل دو پارچین کوردستانی، دو بۆیه‌رین گرنگین په‌یوهندی ب خواندنا زمانی کوردی فه‌هه‌ی روودان، ل هه‌ر بۆیه‌ره‌ك ب ره‌نگه‌کی و دووفا پلانه‌کی و بۆ مه‌ره‌مه‌کی.

ل هه‌موو خواندنگه‌هین (ئامه‌د) پایته‌ختی باکووری کوردستانی و باژیرین دن یین باکوور ده‌رگه‌هین خواندنگه‌هان هاتنه‌گرتن و قوتابیان خوه‌نیشادانکرن ژ بۆ به‌رگریکرن و ده‌ستفه‌ئینانا مافین گه‌لی کورد و ل پیشیا وان ژی مافی خواندن ب زمانی کوردی. د هه‌مان دهمدا ل (هه‌ولیر) پایته‌ختی باشووری کوردستانی کونفرانسه‌کی به‌رتنه‌نگ ب پشکداریا هژماره‌ك ده‌سنیشانکری ژ که‌سانین ئه‌کادیمی و شاره‌زایین زمانی بۆ بابه‌تی زمانی فه‌رمیی کوردی هاته‌گریدان.

نه‌وه‌یی نینه ئه‌گه‌ر بیژم د هه‌ردوو بۆیه‌راندا ئارمانج کرمانجیا ژووری یه، ل باکووری یی داخوازا خواندن ب زمانی کوردی (چ پی نه‌فیت زاری کرمانجیا ژووری) ژ ده‌وله‌تا داگیرکه‌را ترکیا دکهن. ل کونفرانس هه‌ولیر یی تایبه‌ت ب زمانی گومان تیدا نینه ئه‌گه‌ر بیژم ل ژیر فی نافی هنده‌ك ده‌زگه‌ه و ده‌سته‌لاتدارین هه‌ریما کوردستانی یی کاری جینوسایدکرنا زاری کرمانجیا ژووری دکهن.

دبیت که‌سه‌ك بیژیت چما تو فی بوختانی دکهی و ل دووفا چ به‌لگه‌ خه‌لکه‌کی گونا‌ه‌بار دکهی...؟ به‌رسف یا دیاره، سه‌ری چهند ساله‌کانه ئه‌کادیمی کوردی و وه‌زاره‌تا په‌روه‌ردی و هژماره‌کا زۆر ژ که‌سانین په‌یوه‌دیدارین کرمانجیا ژیری دقیت

(*) د هژمار ۳۶۱ رۆژا ۱۲/۲۳ / ۲۰۰۹ رۆژناما ئه‌فرۆ دا هاتیه‌به‌لا‌فکرن.

ب داری کوتهکیی زاری خوه ل سهر هه موو باشووری (و دپاشه روژیدا ل سهر هه موو کوردستان) وهك زمانهکی فهرمی بسهپینن و کرمانجیا ژووری ژ تهف وارین خواندن و راگه هاندنی و کارگیری... هتد دووربیخن تنی سترانان نهو ژی یین فو لکلوری پی بیژین و لبر بلهیزین.

ئهف کونفرانسه ژ وی چهندی هاتیه کو ههیا نها دهزگهه و کهسانین نامازه پیکری نهشیاینه فی مههمی بجه بینن و کرمانجیا ژووری روژ دووف روژی یا بهرف پیشدجیت و وهراری دکهت و ئهف ساله یا ل قوناغا هفتی بنهرهتی دهیته خواندن و ئهه بهیقینه ههیا دوا ریژین زانکوویی بچیت. لهوما ژی ئارمانج ژ فی کونفرانسی راگرتن و نههیلانا فی پیشفهچونی یه و زفراندنهفا زاروکی کرمانجه بو دهسپیکی بو خواندن ب زارهکی نهی وی و نهی دایکا وی.

د دهمی نقیسینا فان پهیقاندا کونفرانس یی بهردهوامه و هندهك ههقالین ئهکادیمی و شارهزایی زمانی ژ دهفهره بادینان تیدا د پشکدارن، ئهز نزانم ئهف بابهته ههیا داوی هاتنا کونفرانسی دی بهلافه بیت یان نهو، بهلی ئهز باوهرم کونفرانس یی سهرکهفتی نابیت، چنکو ئهه مههمین هندهكان ب کونفرانسی ههین

زمانی کوردی د دو بویرهین ۱۲/۲۱ دا

مردان تاجی

زاروکی کرمانجه بو دهسپیک بو خواندن ب زاروکی نهی وی و نهی دایکا وی. د دهمی نقیسینا فان پهیقان دا کونفرانس یی بهردهوامه و هندهك ههقالین ئهکادیمی و شارهزایی زمانی ژ دهفهره بادینان تیدا د پشکدارن، ئهز نزانم ئهف بابهته ههیا داوی هاتنا کونفرانسی دی بهلافه بیت یان نه، بهلی ئهز ب باوهرم کونفرانس یی سهرکهفتی نابیت، چنکو ئهه مههمین هندهكان ب کونفرانسی ههین نوهرین بادینان یی رازی نان و ئهگه ئهه نایبیت و دی ئهه بیت ئهه راستیا دیروکی سهپانندی کو کورد خوهی دو زارین ئهدهی نه و ئهف دو زاره دقیت د هه موو وارین ژیان دا وهک زارین فهرمی بین کوردی بینه بکارینان.

ل داوی دئ بیژم ئهگه کونفرانس ژی داوی ب فی بگر و فهکیشی نه نیت و خوه بو راستیا دیروکی نهجه مینیت، دقیت گهلی کورد داوی ب فی ئاریشن بینیت و نه ههردم مژوولی فی چهندی بین.

دبیت کهسهک بیژیت جما تو فی بوختانی دکهی و ل دووف ج بهلگه خه لکهکی گوناهار دکهی... بهرسف یا دیاره، سهری چهنده ساله کانه ئهکادیمی کوردی و وهزارتا پهروه دئ و هژمارهکا ژور ژ کهسانین په یوه دیدارین کرمانجیا ژیری دقیت ب داری کوتهکیی زاری خوه ل سهر هه موو باشووری و دپاشه روژی دا ل سهر هه موو کوردستان) وهک زمانهکی فهرمی بسهپینن و کرمانجیا ژووری ژ تهف وارین خواندن و راگه هاندنی و کارگیری... هتد دووربیخن، تنی سترانان نهو ژی بین فولکلوری بین بیژین و ل بهر بلهیزین.

ئهف کونفرانسه ژ وی چهندی هاتیه کو ههیا نها دهزگهه و کهسانین نامازه پیکری نهشیاینه فی مههمی بجه بینن و کرمانجیا ژووری روژ دووف روژی یا بهرف پیشدجیت و وهراری دکهت و ئهف ساله یا ل قوناغا هفتی بنهرهتی دهیته خواندن و ئهه بهیقینه ههیا دوا ریژین زانکوویی بچیت. لهوما ژی ئارمانج ژ فی کونفرانس راگرتن و نههیلانا فی پیشفهچونی یه و زفراندنهفا

(نامه د) پایتهختن باکووری کوردستان و باژیرین دن یین باکوور دهزگه هیتن خواندنگه هان هاتنه کرتن و قوتابیان خونه شادانگرتن ژ بو بهرگرتن و دهستقه نینانا مافین گهلی کورد و ل پیشیا وان ژی مافین خواندن ب زمانه کوردی. د هه مان دم دا ل (هه لیر) پایتهختن باشووری کوردستان کونفرانسه کی بهرتهنگ ب پشکدارسا هژمارهک دهسنشانگری ژ کهسانین ئهکادیمی و شارهزایی زمانی بو بابهتن زمانه فهرمین کوردی هاته گرتان.

نهوویی نینه ئهگه بیژم د ههردوو بوهران دا ئارمانج کرمانجیا ژووری یه، ل باکووری یی داخوازا خواندن ب زمانه کوردی (ج یی نهقیت زاری کرمانجیا ژووری) ژ دولهتا دایرکهرا ترکیا دکهن. و ل کونفرانسی ههولیر یی تایبته ب زمانه گومان تیدا نینه ئهگه بیژم ل ژیر فی ناخی هندهك دهزگهه و دهستلاندارین هه رتیم کوردستان یی کاری جینوسایدکونا زاری کرمانجیا ژووری دکهن.

دوهی دو شه می ۱۲/۲۱ د یهک دم دا ل دو پارچین کوردستان، دو بویرهین گرتن پیه وندی ب خواندن زمانه کوردی قه هه روودان، لی هه بویرهک ب رهنهکی و ل دووف پلانگی و بو مههمه کن.

ل هه موو خواندنگه هیتن

نووئه‌رین بادینان پی رازی نابن و ئەگەر ئەو ژێ پی رازین خەلکی دەفهری پی
رازی نابیت و دی ئەو بیت ئەوا راستیا دیرۆکی سه‌پاندی کو کورد خودی دو زارین
ئەدهبی نه و ئەف دو زاره د فیت د هه‌موو وارین زیانیدا وه‌ک زارین فه‌رمی یین
کوردی بی‌نه بکار ئینان.

ل داوی دی بیژم ئەگەر کونفرانس ژێ داوی ب فی بگر و فه‌کیشی نه‌ئینیت و
خوه بو راستیا دیرۆکی نه‌چه‌مینیت د‌فیت گه‌ل کورد داوی ب فی ئاریشی بینیت و
نه هه‌رده‌م مژوولی فی چه‌ندی بین.

چما سەرۆك باژیرقانیین مه ل گه قهری و جوله میرگی نه دبوونه میقان...؟^(*)

د چهند ههفتیین چوویدا گشت باژیر و گوندین باکووری کوردستانی مینا فوولکانهکی د سهرهلدانهکا جهماوهریدا ب رووی داگیرکه ریڻ وهلاتی خودا پهقیانه، هه موو تهخ ژن و میړ و پیر و لاو و بچووک پشکدارن د سهرهلدانیدا، چهکی دهستی سهرهلداییان تنی زمانه، گازی و هاواریڻ خه لکینه بو ئازادیی. چ گومان ژی تیدا نینه بهرامبهری سهردهریا توند و دژوارا دهزگه هیڻ لهشکه ری و تهناهیین دهولهتی و چهکی دهستی فان دهزگه هاندا هندهک جارن ژی چهکی دهستی سهرهلداییان ژ زمانی و گازیی دی بیته دار و بهر و مولوتوف، د هه مان دهمدا ژی که سانین ئاژاوه گیر و توندروهوین سهر ب دهوله تیغه دی بزاقی کهن سهرهلدانا ئاشتیانه یا خه لکی بهره ف شهر و خوونرشتنی و خرابکار یی ببهن، ههروهک د چهند روژین چوویدا روودای و چهند کهسهک بووینه قوربانی و زیان گه هشتینه مولک و سامانیین هندهکان، قوربانی و زیانقیکه تی ژی کوردن.

سهرهلدانا باکووری کوردستانی ل ئاسته کی بلندی ریڭخستنی یه، ههروهک مه ئامازه پیکی پشکداریا گشت تهخین جفاکی ئه و بخوه نیشانا رهوایه تیا (شهرعیه تا) سهرهلدانی و داخوایین سهرهلداییانه، سهرهلدانا گه له کی ژیردهست و به له نگازه بو دهستقه ئانینا مافیڻ خوهیڻ رهوا، و سهرهلدان گه له ک ژ وی چهندی مه زنتره کو هندهک میدیاییڻ کوردستانی دبیرن ژ ئه نجامی رهوشا ساخله میا بهریز عه بدوللا

^(*) د هژمار ۳۵۸ روژا ۲۰/۱۲/۲۰۰۹ روژناما ئه فرۆ دا هاتی به لافکرن..

ئوچەلانى يە د زىندانىقە يان ئەنجامى گرتنا پارتيا جفاكى ديموكراتى DTP يە. سەرهلانا گەلەكى و داخووزىن وى يە بەرامبەرى عەقلىيەتا شوفىنىيا كەمالىزمى يا باوهرىي ب بوونا گەلى كورد د نىف توخىيىن دەولەتا تركيادا نائىنيت، مللەتەكە ئازادى دقئيت، دخوازيت ل ژير چنگين خوهديين عەقلىيەتا كەمالىزمى نەمىنيت، ئەو عەقلىيەتا هەتا نھا د بىژيت: دقئيت دەولەت هەمان سەرەدەريا دگەل شوړشا شىخ سەعیدی ۱۹۲۵ و دىرسىمى ۱۹۳۸ هاتىەكرن دگەل هەر سەرهلانەكا كوردستانى بگەت.

دەمى گەلى كوردى باكوور ئازاد دبىت و دەستەلاتداریا تركيا ژ عەقلىيەتا كەمالىزمى رزگار دبىت وى دەمى نە بەريز ئوچەلان و نە چ كوردپەرورەين دن و نە DTP و نە پارتىين ئازادىخواز دەينه گرتن.

رەوايەتيا سەرهلانى هەقسوزى و پشتهفانيا گشت كوردستانيان بو خوه رادكيشيت، دەمى گازى رۇندكان دبارىنيت رۇندكىن هەقسوزى ژ چافين هەر كوردستانى ناھا وى دەمى هەقسوزى وى خەلكى دگەل باشوور كوردستانى د كارساتين جەلەچە و ئەنقال و شەختيا عىلوى دەيته بىرا مە و سەرهلانا باكوور سئوران دەبنىت و دېتە دوزا هممو كوردان... سخاين د كەرماتيا في سەرهلانى و هەقسوزيا كوردانە دا، سەركىزىرقاتين هەرچار مەزە باژيرين باشوور كوردستانى ل رۇزا ۲۳/۱۲ بەرف ئەتقەرە دچن و ل سەركىزىرقاتيا پايەتەختى تركيا دبنە مئقان. ئەگەر ئەف مئقاندارە سؤدقە بىت دگەل رودانان، يان گولەك بىت و دەولەتا تركان د بەرسەق مەرا كرىت دا رودائين باكوورى ژبەر چافين مە بەرزكەت، يان ژى بو گریدانا پرتوكولان بىت كو نە سەركىزىرقاتين مە دەستەلاتين سەركىزىرقاتين هەلپوزاتين ئەتقەرە هەبە و نە دەستەلاتين گریدانا پرتوكولان هەبە، ب هەر رەنگەكى بىت، ب هزا مە وگ كوردەك دېژ پئدقى بو د فى دەمى دا سەركىزىرقاتين باشوور كوردستانى ل گەقەر و جوله مئيرگى بىانە مئقان، چنكو كەقەر و جوله مئيرگ دا وگ سەركىزىرقاتين كوردستانى مئقانداريا و ان كەن، بەلى ئەتقەرە دچ وگ سەركىزىرقاتين ئىدارا باكوور عىراقى مئقانداريا و ان كەت ئەگەر مەرمىن خراپتر ژى پەن نەن، ئەگەر سەركىزىرقاتين مە شىبانين چوونا كەقەر و جوله مئيرگى نەبانە، پلا چەند رۇژين ل ئەتقەرە دبرنە سەر ل باژيرين خوه بروسكەيىن هەقسوزىن ژ سەركىزىرقاتين باكوور كوردستانى را شاندا بەن.

ئەو من دقئيت بىژ

چما سەرك

باژيرقاتين بە ل

گەقەر و جوله مئيرگى

مەرسەق تولى

نە دېوونە مئقان ...؟

د چەند هفتين چورى دا گشت باژير و گوندين باكوور كوردستانى مينا قولكەتكەن د سەرهلانەكا جەمارەرى دا ب رووین داكىرگەرىن وولاتين خوه دا بەقباىنە، هەموو تەخ ژن و مئير و پير و لاو و بچووك پشكدارن د سەرهلانەكا دا، چەك دەستين سەرهلانەكا تين زمانە، گازى و هارون خەلكينە بژ نازاين. چ گووان ژى تيدا نينە بەرامبەرى سەرەدەريا توند و دوزا دەزگەهين لەشكەرى و تەناھيىن دەولەتى و چەق دەستين فان دەزگەهان دا هەندەك جارن ژى چەك دەستين سەرهلانەكا ژ زمانى و گازين دق بىتە دار و بەر و مولوتوف، د هەمان دەم دا ژى كەساتين ئازادگير و توندروين سەر ب دەولەتى قە دق بىزاقى كەن سەرهلانا ناشىيانەيا خەلكى بەرف شەر و خوونشەتن و خرابكارىن بىەن، هەرورك د چەند رۇژين چورى دا روداى و چەند كەسەك بوونە قوربانى و زيان گەهشتيشە مولك و ساماتين هەندەكان، قوربانى و زيانچەكى ژى كوردن.

سەرهلانا باكوور كوردستانى ل ناستەكەن بلدىن رىكخستين يە، هەرورك مە تامازە پىكرى پشكداريا گشت تەختين جفاكى ئەو ب خوه نيشانا رەوايەتيا (شەرعەتيا) سەرهلانەكا داخووزين سەرهلانەكا، سەرهلانا كەلەك ژبەرەست و بەلەنگازە بۆ دەستەفانەنا ماڤين خوهين رەوا، و سەرهلانەكا گەلەك ژ وئ چەند مەزترە كو هەندەك مسيدايين كوردستانى دېژن ژ ئەنجامى رەوشا ساخەلميا بەريز عەبدوللا ئوچەلانى يە د زىندانى قە يان ئەنجامى گرتنا پارتيا جفاكى ديموكراتى DTP يە. سەرهلانا گەلەكى و داخووزين وى يە بەرامبەرى عەقلىيەتا شوفىنىيا كەمالىزمى يا باوهرىي ب بوونا كەلى كورد د نىف توخىيىن دەولەتا تركيا دا نائىنيت، مللەتەكە ئازادى دقئيت، دخوازيت ل ژير چنگين خوهديين عەقلىيەتا كەمالىزمى نەمىنيت، ئەو عەقلىيەتا هەتا نھا دېژيت: دقئيت دەولەت هەمان سەرەدەريا دگەل شوړشا شىخ سەعیدی ۱۹۲۵ و دىرسىمى ۱۹۳۸ هاتىەكرن دگەل هەر سەرهلانەكا كوردستانى بگەت.

دەمى كەلى كوردى باكوور ئازاد دبىت و دەستەلاتداریا تركيا ژ عەقلىيەتا كەمالىزمى رزگار دبىت وى دەمى نە بەريز ئوچەلان و نە چ كوردپەرورەين دن و نە DTP و نە پارتىين ئازادىخواز دەينه گرتن.

رەوايەتيا سەرهلانى هەقسوزى و پشتهفانيا گشت كوردستانيان بو خوه رادكيشيت، دەمى گازى رۇندكان دبارىنيت رۇندكىن هەقسوزى ژ چافين هەر كوردستانى ناھا وى دەمى هەقسوزى وى خەلكى دگەل باشوور كوردستانى د كارساتين جەلەچە و ئەنقال و شەختيا عىلوى دەيته بىرا مە و سەرهلانا باكوور سئوران دەبنىت و دېتە دوزا هممو كوردان... سخاين د كەرماتيا في سەرهلانى و هەقسوزيا كوردانە دا، سەركىزىرقاتين هەرچار مەزە باژيرين باشوور كوردستانى ل رۇزا ۲۳/۱۲ بەرف ئەتقەرە دچن و ل سەركىزىرقاتيا پايەتەختى تركيا دبنە مئقان. ئەگەر ئەف مئقاندارە سؤدقە بىت دگەل رودانان، يان گولەك بىت و دەولەتا تركان د بەرسەق مەرا كرىت دا رودائين باكوورى ژبەر چافين مە بەرزكەت، يان ژى بو گریدانا پرتوكولان بىت كو نە سەركىزىرقاتين مە دەستەلاتين سەركىزىرقاتين هەلپوزاتين ئەتقەرە هەبە و نە دەستەلاتين گریدانا پرتوكولان هەبە، ب هەر رەنگەكى بىت، ب هزا مە وگ كوردەك دېژ پئدقى بو د فى دەمى دا سەركىزىرقاتين باشوور كوردستانى ل گەقەر و جوله مئيرگى بىانە مئقان، چنكو كەقەر و جوله مئيرگ دا وگ سەركىزىرقاتين كوردستانى مئقانداريا و ان كەن، بەلى ئەتقەرە دچ وگ سەركىزىرقاتين ئىدارا باكوور عىراقى مئقانداريا و ان كەت ئەگەر مەرمىن خراپتر ژى پەن نەن، ئەگەر سەركىزىرقاتين مە شىبانين چوونا كەقەر و جوله مئيرگى نەبانە، پلا چەند رۇژين ل ئەتقەرە دبرنە سەر ل باژيرين خوه بروسكەيىن هەقسوزىن ژ سەركىزىرقاتين باكوور كوردستانى را شاندا بەن.

هەموو ئىكشەمىيان دىقىبىت

وی دەمی ھەفسوزیا وی خەلکی دگەل باشووری کوردستانی د کارەساتیڻ ھەلەبچە و ئەنفال و مشەختیا ملیونی دەیتە بیرا مە و سەرھەلدانا باکوور سنووران د بەزینیت و دبیتە دۆزا ھەموو کوردان..

مخابن دگەرماتیا فی سەرھەلدانی و ھەفسوزیا کوردانەدا، سەرۆک باژیرفانیڻ ھەرچوار مەزنە باژیرڻ باشووری کوردستانی ل رۆژا ۱۲/۲۳ بەرەف ئەنقەرە دچن و ل سەرۆک باژیرفانیا پایەتەختی ترکیا دبنە میقان. ئەگەر ئەف میقانداریه سودفە بیت دگەل روودانان، یان گولەك بیت و دەولەتا ترکان د بەرسەری مەرا کربیت دا روودانیڻ باکووری ژبەر چاقڻ مە بەرزەکەت، یان ژى بو گریدانا پرۆتوکولان بیت کو نە سەرۆکباژیرفانیڻ مە دەستەلاتی سەرۆک باژیرفانیڻ ھەلبژارتیی ئەنقەرە ھەیه و نە دەستەلاتی گریدانا پرۆتوکولان ھەیه، ب ھەر رەنگەکی بیت، ب ھزرا من وەك کوردەك دبیزم پیدفی بوو د فی دەمیدا سەرۆک باژیرفانیڻ باشووری کوردستانی ل گەفەری و جولەمیرگی بانە میقان چنکو گەفەر و جولەمیرگ دا وەك سەرۆک باژیرفانیڻ کوردستانی میقانداریا وان کەن، بەلی ئەنقەرە دی وەك سەرۆک باژیرفانیڻ ئیدارا باکووری عیراقی میقانداریا وان کەت ئەگەر مەرەمیڻ خرابتر ژى پی نەبن، ئەگەر سەرۆک باژیرفانیڻ مە شیانیڻ چوونا گەفەری و جولەمیرگی نەبانە، بلا چەند رۆژڻ ل ئەنقەرە دبرنە سەر ل باژیرڻ خوە بروسکەییڻ ھەفسوزیی ژ سەرۆک باژیرفانیڻ باکووری کوردستانیڻا شاندا بانە.

کوردی ب سپونسه‌ریا زمانین بیانی (*)

به‌ری دهمه‌کی نهدوور هه‌رده‌می په‌یقین دهرباره‌ی زمانێ کوردی و پیدفیاتێ و ئاریشه‌یقین وی دهاته‌کرن، دهاته‌گۆتن زمانێ کوردی یێ د په‌یقین عه‌ره‌بیدا خه‌ندقی، هه‌ر ده‌قه‌کی کوردی به‌ری پینجی سالان و ویشه‌تر ته‌گرتبا دا ب ده‌هان په‌یقین عه‌ره‌بی تی‌دا بی‌نی، زی‌ده‌باری هندێ کو ئه‌ف ده‌قه ب رینقیس و سه‌روبوورین عه‌ره‌بی دهاته‌نقیسین.

پشتی ه‌زرا نه‌ته‌وه‌یی ب به‌رفره‌هی د نا‌ف‌گه‌لی کورد دا به‌لافه‌بووی، خه‌لکی مه‌ نه‌مازه ته‌خا ره‌وشه‌ن‌بیران هه‌ست ب گرن‌گیا رۆلی زمانێ نه‌ته‌وه‌یی و پیدفیاتیا پیشقه‌برنا وی کری ده‌ست ب بزاقه‌کا به‌رفره‌ه ژبو پا‌ق‌زک‌رنا زمانێ کوردی ژ په‌یقین عه‌ره‌بی و هنده‌کین تورکی یین هه‌ریه‌ک ب ریکه‌کی که‌تیه دن‌اف زمانێ کوردیدا هاته‌کرن.

ب هه‌ر ره‌نگه‌کی هه‌بیت و د دهمه‌کی کورتدا زمانێ کوردی ژ پرانیا په‌یقین بیانی و نامو‌هاته‌فه‌وژارتن، و ژ سالی‌ن حه‌فتی‌یانقه‌ کوردی ب به‌راورد دگه‌ل زمانێ گه‌لین هه‌فسوی فه‌وژارتیه ژ په‌یقین بیانی و یێ دووره ژ کاریگه‌ریا زمانین دی. هه‌رچه‌نده ب ه‌زرا من بوونا په‌یقین زمانه‌کی د زمانه‌کی دیدا یان کاریگه‌ریا زمانه‌کی ل سه‌ر یێ دی نه‌کاره‌کی نامویه و نه‌ژی کیماسیه، به‌لکی دیارده‌ک سروشتیه و نه‌نجامی قوناغه‌کا دیرۆکی و کاریگه‌ریا چه‌ند نه‌گه‌ره‌کانه، ب نه‌مانا وی

(*) د ه‌ژمار ۳۶۳ رۆژا ۲۷/۱۲/۲۰۰۹ رۆژناما ئه‌فرو دا هاتیه‌به‌لا‌ف‌کرن..

ئەوا مەن دۆڭەت بۆلۈم

كوردى
ب سپۆنسىرەريا
زمانىن بىيانى
مرسەدەن تۆڭى

بەرى دەسەكەن نەدوور پەيڭىن دەربارى زمانىن كوردى و پىنقىياتى و ئارىشەپىن وى دەھاتەكەرن، دەھاتە كۆزىن زمانىن كوردى بىن د پەيڭىن عەربىي دا خەندىقى، ھەر دەھەكەن كوردى بىن بەرى پىنقىن سالان و رىڭقەتر تە گرتىبا دا ب دەھان پەيڭىن عەربىي تىدا بىنى، زىتدەبارى ھىندىن كو ئىف دەھە ب رىنقىس و سەربىورىن عەربىي دەھاتە نغىسىن، پىشى ھىزا نەتسوىي ب سەرفىرەھى دىنەف كەلى كورد دا بەلاڭقەبوى، خەلكىن مە نەمازە تەخا رەوشەنپىران ھەست ب گرتىبا رۆلى زمانىن نەتەھەبى و پىنقىياتى پىنقىشەپىرنا وى كرى دەست ب بزاقەكا بەرفىرە ۋىو پاقزىكنا زمانىن كوردى ۋ پەيڭىن عەربىي و ھىندەكەن كوردى بىن ھەر يەك ب رىنقىكەن دىنەف زمانىن كوردى دا ھاتەكەرن.

ب ھەر رىنقىكەن ھەبىت و دەسەكەن كورت دا زمانىن كوردى ۋ پىرانىا پەيڭىن بىيانى و نامو ھاتە قەوۋارتىن، و ۋ سالىن ھەقىقىيان قە كوردى بەرواردە كەل زمانىن ھەقسوى قەوۋارتى ۋ پەيڭىن بىيانى و بىن دورە ۋ كارىگەريا زمانىن دى، ھەرچەندە ب ھىزا مەن بىوننا پەيڭىن زمانەكەن د زمانەكەن دى دا پان كارىگەريا زمانەكەن ل سەر بىن دى نەكارەكەن ناموويە و نەۋى كىمەسى يە، بەلكو ديارەدەك سىرۋىشى يە و نەخىامەن قوناقەكا دىروكى و كارىگەرىيەكا چەند نەگەرگانە، ب نەمانا وى قوناقەن و وان نەگەرىن كارىگەر ئەو ديارەيا سىرۋىشى ۋى نامىنىت و زمان بەرەف رەسانەتەيا خۆ دزىرەتەقە، ھەرەكو كوردى بەرەف قىن رەسانەتەپىن زىرەقە.

بەلىن يا سەبىر ئەو ھىز بىست سىھ سالەك ب سەر قىن زمانىن كوردىن قەوۋارتى ۋ پەيڭىن بىيانى و بىن نەم شانازىن بىن دكەن نەبورىنە، دوبارە زمانىن كوردى بىن دپەيڭىن بىيانى دا خەندىقىتەقە، قىن جارىل ل شىوننا عەربىي پەيڭىن زمانىن ئورۇپى بىن جەبى ل پەيڭىن كوردى تەنگ دكەن، و پەيڭ و زاراقىن بىيانى بىن رەستەپىن كوردى داگىرەكەن و پەيڭىن رەسەپىن كوردى دەربەدەدەكەن، مەسج و مەساجىن پەيام و نامە ۋ زمانىن كوردى دەرىخستەن، سىپۆنسىرەيا بىوويە مېرخاس و ئەوا ب نەركەن سەربەرىشى و چاقىدېرىا پىرۇۋىن مە رادىبىت، ستى يا دىبېرىتە باۋىرى جەبى تە ل قى وەلاتى نەمايە، ۋ مېر وەرە بازار و فروشگەھ ۋ داخىن ماركىتى بىن ل وەلاتىن بىيانى بۇ خۆل پەنابەرىيەكەن دكەرىن، سەنتەرى ۋى مەلبەند و بىنگەھ بىن ۋ بىرا مە بىرىنەقە، بەرھەلستكارى و بەرھەنگارى ۋى بىرۇن كوردىنۇ ھىز ھوون ۋ (مەعارضە) بىن رزگار نەبوىنە ھوون كەتتە تەلھا ئۆپۆزسىۋىن... و ب دەھان و ب پىترى ۋ پەيڭ و زاراقىن بىيانى جەبى پەيڭىن رەسەپىن كوردى بىن كرتى و بىن بەرىپىن پەيڭىن دىترىن كوردى تەنگ دكەن و نەگەر ب قى رەنگى بچىت ۋ نھا پاش دىن زمانىن كوردى ل زىر چاقىدېرىا بىوون سىپۆنسىرەيا زمانىن بىيانى ب رىڭقەجىت و دەزگەپىن پەيۋەندىدار ۋى نە خۆل دكەنە خۇدان ونە ۋى خەمىن لىن دىخۇن.

ۋ ھەمىوويان سەبىر تەر د دەسەن خۆ دا خەلكەكى كازىندە ۋ مامۇستاپىن ئابىنىي و داگىرەران دكەن، كو زمانىن كوردى پىرى پەيڭىن عەربىي كرىە، بەلىن ئەفرۇ نەمىن ئازاد و خۇدان نىمىچە دەولەت ۋ دەولەت سەرى كەستىن رەوشەنپىر و نغىسكار و رۆژنامەقان، ئانكو كەستىن نوخۇراز بىوون مۇدېرن زمانىن كوردى بىن د پەيڭىن بىيانى دا خەندىقىت، گەلۇ نەقە بۇ جارا دورويە نەز دكەم گارى دەھاراۋا زمانىن كوردى وەرن... نزانم خۇاندەقان چ دىپىن.

ھەموو نىڭشەمىيان دىقىسىت

قوناقى و وان ئەگەرپىن كارىگەر ئەو دياردا سىرۋىشى ۋى نامىنىت و زمان بەرەف رەسەنابەتەيا خۆ دزىرەتەقە، ھەرەكى كوردى بەرەف قى رەسەنابەتەيا زىرەقە.

بەلى يا سەبىر ئەو ھىز بىست سىھ سالەك ب سەر قىن زمانىن كوردىن قەوۋارتى ۋ پەيڭىن بىيانى و بىن نەم شانازىن پى دكەن نەبورىنە، دوبارە زمانىن كوردى بىن دپەيڭىن بىيانى دا خەندىقىتەقە، قىن جارىل ل شىوننا عەربىي پەيڭىن زمانىن ئورۇپى بىن جەبى ل پەيڭىن كوردى تەنگ دكەن، و پەيڭ و زاراقىن بىيانى بىن رەستەپىن كوردى داگىرەكەن و پەيڭىن رەسەپىن كوردى دەربەدەدەكەن، مەسج و مەساجى پەيام و نامە ۋ زمانىن كوردى دەرىخستەن، سىپۆنسىرەيا بىوويە مېرخاس و ئەوا ب نەركەن سەربەرىشى و چاقىدېرىا پىرۇۋىن مە رادىبىت، ستى يا دىبېرىتە باۋىرى جەبى تە ل قى وەلاتى نەمايە، ۋ مېر وەرە بازار و فروشگەھ ۋ داخىن ماركىتى بىن ل وەلاتىن بىيانى بۇ خۆل پەنابەرىيەكەن دكەرىن، سەنتەرى ۋى مەلبەند و بىنگەھ و بىنەكە يىن ۋ بىرا مە بىرىنەقە، بەرھەلستكارى و بەرھەنگارى ۋى بىرۇن كوردىنۇ ھىز ھوون ۋ (مەعارضە) بىن رزگار نەبوىنە ھوون كەتتە تەلھا ئۆپۆزسىۋىن... و ب دەھان و پىترى ۋ پەيڭ و زاراقىن بىيانى جەبى پەيڭىن رەسەپىن كوردى بىن كرتى و بىن بەرىپىن پەيڭىن دىترىن كوردى تەنگ دكەن و نەگەر ب قى رەنگى بچىت ۋ نھا پاش دىن زمانىن كوردى ل زىر چاقىدېرىا بىوون سىپۆنسىرەيا زمانىن بىيانى ب رىڭقەجىت و دەزگەپىن پەيۋەندىدار ۋى نە خۆل دكەنە خۇدان ونە ۋى خەمىن لىن دىخۇن.

دکهنه خودان و نه ژى خه مې لى دخون.

ژ هه موویان سهیرتر د ده مې خودا خه لکه کی گزنده ژ ماموستایین ئایینی و داگیرکه ران دکرن کو زمانى کوردی پری په یقین عه رهبی کریه، به لى ئه فرؤ ئه مین ئازاد و خودان نیمچه دهوله تهك ژ دهوله ت سه ری که سین ره شه نبیر و نقیسکار و رؤژنامه فان، ئانکو که سین نووخواز ببورن مودیرن زمانى کوردی یى د په یقین بیانیدا د خه ندقیت. گه لو ئه فه بو جارا دووییه ئه ز دکه م گازی د هاوارا زمانى کوردی وهرن... نزانم خوانده فان چ دبیزن...؟

ئەزدى ئاشكراكەم و من چ پاداشت ژى نەقىن (*)

حكومەتا ھەرىما كوردستانى بىر ياردا پاداشتەكى پيشكىشى وان كەسان بىكەت يىن پىزانىنان د دەن لدور دياردەيەكا گەندەلىي يان ھەركەسانەكى تىكەلى قى دياردەيى بيت... ئەفە دەقى بىر يارەكا حكومەتا ھەرىما كوردستانى يە د وارى شەرى دژە گەندەلىيىدا . ئەو بخوۋە ژى يەك ژ خالىن بەرنامى لىستا كوردستانى بوو د ھەئزارتىن ۲۵ تىرمەھا چوويىدا. د داويا بىر يارىدا ھاتىە ئەو كەسى پىزانىنان بەدەت دى ناسناما وى يا پاراستى بيت و نافی وى ناھىتە بەلاڧكرن و دى لىژنەك ئىتە پىكئىنان بۇدووفچوونا ھەر پىزانىنەكا بگەھىت... ھتد وار ھژمار ۵۹ رۆژا ۲۸ كانوونا بچووك.

پىنگاڧەكا بەركەتى و دەسپىكەكا ھەژى دەستخوشىي يە، بەلى خوزى و سەد جاران خوزى حكومەتا ھەرىمى نە خوۋە و نە خەلكى كوردستانى ئىنابا وى ئاستى كو خەلەتىي ب خەلەتىي چارەسەربكەن. گەندەلى وەك رۆژا نىڧرۇ يا ديارە و دكەتە گازى و پىدڧى ناكەت خەلكەكى ڧىرى رەنگەكى دن يى گەندەلىي بگەين دا بۇ مە ھندەك ژ گەندەلىي ئاشكرا بىكەت، ئەگەر خەلكەكى پىزانىن ل دۆر دياردە يان رەنگەكى گەندەلىي ل جەھكى ھەبن و ئاشكرا نەكەت ئەفە ئەو بخوۋە گەندەلە يان شرىكى گەندەلانە و دەمى پىزانىنان ل سەر گەندەلىي د دەت ئەفە بخوۋە گەندەليا مەزنىە چىكو دى پارەكى بەرامبەر وەرگرىت، وەك دىيژن پارى ب حەرامىي ھاتى دى

(*) د ھژمار ۳۶۸ رۆژا ۳/۱/۲۰۱۰ رۆژناما ئەڧرۇ دا ھاتىە بەلاڧكرن

یئ حهرام بیت. ئەز ژى دبیژم پاداشتی بهرامبەر
گه‌نده‌لیئ وهردرگی ئەو ژى یئ گه‌نده‌له.

د هه‌مان دهمدا ئەگەر کهسه‌کی به‌ری نها پیزانین ل
دۆر فی دیاردی هه‌بن و ئاشکرا نه‌کرین، ئەفه دو ئەگەر
ژ بو هه‌نه، یان کهسه‌کی ترسنوکه و ترسنوکی ژى
ره‌نگه‌کی گه‌نده‌لیئ یه، یان د جفاکه‌کیدا دژیت پرانیا
گه‌نده‌له و گه‌نده‌لی تیدا ده‌سته‌لاتداره، وی ژى مینا یئ
چوویه باژیری کوران و ده‌ست ب چاڤین خوه‌فه‌ناین.

مه گۆت گه‌نده‌لی وه‌ک رۆژا نیفرۆ یا دیاره و مه ل
هه‌ریمئ ده‌زگه‌هی چاڤدی‌ریا داراییا سه‌ر ب جڤاتا
وه‌زیرانقه و هه‌ر وه‌زاره‌ته‌کی ژى پشکه‌کا چاڤدی‌ریا
دارایی و لیژنا نه‌زاهئ ل په‌رله‌مانی هه‌نه و کار بو
دامه‌زراندنا ده‌سته‌کا نه‌زاهئ ل هه‌ریمئ ده‌یه‌ته‌کرن و
بو بجه ئینانا فی بریارا سه‌ری ژى دی لیژنه‌ک ئیته
پیکینان.

له‌وما بو به‌رچاڤین فان هه‌موو ده‌زگه‌هان دی ئامازه
ب هنده‌ک دیاردین گه‌نده‌لیئ که‌م، نابیژم دی ئاشکرا
که‌م و من چ پاداشتی ژى نه‌فین، بلا ده‌سته‌ک و لیژنین
ناڤیری پرسیارئ ژ هه‌رکه‌سه‌کی د جهئ به‌رپرسیارییدا
بکه‌ن ئەری به‌ری تو فی جهی وهرگری ته چهند هه‌بوو
و ئەفرۆ ته چهند هه‌یه و ته ژ کیقه ئینا...؟ بلا
گه‌ریانه‌کی د ناف باده‌کین ریقه‌به‌راندنا بکه‌ن بزنان هه‌ر
ریقه‌به‌ره‌ک د دوسئ سالیئ ریقه‌به‌ریا خوه‌دا چهند
پله‌یین فه‌رمانبه‌ریئ چوویه پیئش، ئەری ئەگەر
فه‌رمانبه‌ره‌کی ئاسایی وه‌سان زوودا پله‌یین وی چنه

ئەز من دڤت بیژم

ئەز من دڤت بیژم

و من چ پاداشتی

ژى نه‌فین

مورسەدەق میرزە

حکومه‌تا هه‌ریما کوردستانێ بریاردا پاداشته‌کی پیشکشی وێ وان که‌سان بکه‌ت یێن پیزانینان دده‌ن ل دور دیاره‌یه‌کا گه‌نده‌لیئ یان هه‌رکه‌سه‌نه‌کی تیکه‌لی ئین دیاره‌یین بیت... ئەفه دڤت بریاره‌کا حکومه‌تا هه‌ریما به‌ د شه‌ری دزه گه‌نده‌لیئ دا. ب خوه‌ ژى یه‌ک ژ خالیئ به‌رنامیئ لیستا کوردستانی بو د هه‌لژارتین ۲۵ تیرمه‌ها چووئی دا. د داویا بریارئ دا هاتیه ئەو که‌سێ پیزانینان بده‌ت دئ ئاسانما وی یا پاراستی بیت و ئافین وی ناهیته به‌لافکرن و دئ لیژنه‌ک ئیته پیکینان بو دوه‌وچوونا هه‌ر پیزانینه‌کا بگه‌یه‌ت. هتد.

ده‌سه‌په‌که‌کا هه‌وی ده‌ستخوشین یه، به‌لی سه‌د جارن خوزی حکومه‌تێ نه‌ خوه‌ و نه‌ خه‌لکێن کوردستانێ ئینابا وی ناستی خه‌له‌تیی ب خه‌له‌تیی چاره‌سه‌ریه‌ک. گه‌ندلی وه‌ک رۆژا نیفرۆ یا دیاره و ده‌سه‌کێ گازی و پیدڤی ناکه‌ت خه‌لکه‌کی فیتری ره‌نگه‌کی دن یێن گه‌نده‌لیئ بکه‌ن؛ دا بو مه‌ هنده‌ک ژ گه‌نده‌لیئ ئاشکراکه‌ت، نه‌گه‌ر خه‌لکه‌کی پیزانین ل دۆر گه‌نده‌لیئ ل چه‌کی هه‌بن و ئاشکرا ناکه‌ت ئەفه ئەو ب خوه‌ گه‌نده‌له یان شه‌ریکی گه‌نده‌لاه و ده‌مین پیزانینان ل سه‌ر گه‌نده‌لیئ دده‌ت ئەفه ب خوه‌ گه‌نده‌لیئا سه‌زیه، چکه‌کو دئ پاروکی به‌رامبەر وهرگری، وه‌ک دیتین پارئ ب هه‌رامیی هاتی دئ یێن حهرام بیت. ئەز ژى دبیژم پاداشتی به‌رامبەر گه‌نده‌لی وهرگری ئەو ژى یێن گه‌نده‌له.

د هه‌مان ده‌م دا نه‌گه‌ر که‌سه‌کی به‌ری نها پیزانین ل دۆر ئین دیاره‌یین هه‌بن و ئاشکرا نه‌کرین، ئەفه دو نه‌گه‌ر ژ بو هه‌نه، یان که‌سه‌کی ترسنوکه و ترسنوکی ژى گه‌نده‌لیئ، یان د جفاکه‌کی دا دژیت پرانیا گه‌نده‌له و گه‌نده‌لی تیدا ده‌سته‌لاتداره، مینا یێن چوویه باژیری کوران و ده‌ستین خوه‌ ب چاڤین خوه‌فه‌ناین.

مه‌ گۆت گه‌نده‌لی وه‌ک رۆژا نیفرۆ یا دیاره و مه‌ ل هه‌ریمئ ده‌زگه‌هی چاڤدی‌ریا داراییا سه‌ر ب جڤاتا وه‌زیرانقه و هه‌ر وه‌زاره‌ته‌کی ژى پشکه‌کا چاڤدی‌ریا دارایی و لیژنا نه‌زاهئ ل په‌رله‌مانی هه‌نه و کار بو دامه‌زراندنا ده‌سته‌کا نه‌زاهئ ده‌یه‌ته‌کرن و بو بجه ئینانا فی بریارا سه‌ری ژى دی لیژنه‌ک ئیته پیکینان.

له‌وما بو به‌رچاڤین فان هه‌موو ده‌زگه‌هان دئ ئامازه ب هنده‌ک دیاردین گه‌نده‌لیئ که‌م، نابیژم دئ ئاشکرا که‌م و من چ پاداشتی ژى نه‌فین، بلا ده‌سته‌ک و لیژنین ناڤیری پرسیارئ ژ هه‌رکه‌سه‌کی د جهی به‌رپرسیارییدا بکه‌ن ئەری به‌ری تو فی جهی وهرگری ته چهند هه‌بوو و ئەفرۆ ته چهند هه‌یه و ته ژ کیقه ئینا...؟ بلا گه‌ریانه‌کی د ناف باده‌کین ریقه‌به‌ره‌ک دا بکه‌ن بزنان هه‌ر ریقه‌به‌ره‌ک د دوسئ سالیئ ریقه‌به‌ریا خوه‌دا چهند پله‌یین فه‌رمانبه‌ریئ چوویه پیئش، ئەری نه‌گه‌ر فه‌رمانبه‌ره‌کی ئاسایی یا وه‌سان زوودا پله‌یین وی چنه‌ پیئش...؟ بلا ده‌زگه‌هین ناڤیری لیژنه‌کی پیک بیتا و ل باده‌کین فه‌رمانبه‌ران بکه‌ن و بزنان چهند باوه‌رنامیئ ساخته ئیتران و عیراق هاتینه هه‌ریما و خه‌لکه‌کی پله یێن وهرگریه‌سه و سوچه‌یین وان یێن هاتیه‌یه ژنده‌کرن...؟ بلا پیدڤی چووینه‌کی به‌لی سزا ژى ده‌گه‌لین ب بودجه و پیتسینه‌یین هه‌ر ریقه‌به‌ریه‌کی دا بکه‌ن و بزنان چهند ژ دڤتی کشتی ل میقانداریان هاتیه مه‌زاخت...؟ چهند ل چاکسازی و بانزینا ترومیپلین به‌رپرسیان هاتیه مه‌زاخت و ئەو ترومیپله‌ پیتی ده‌وامی چ یێن ده‌یه‌ته‌کرن...؟ بلا پرسیاره‌کی بکه‌ن هه‌ر کومپانه‌کی چهند خوداتین پیتسینه‌ده‌ی هه‌نه و ئەو خودان ژ کیژ جوینی جفاکی نه‌...؟ ئەفه که‌ته‌کا کیمما ئه‌وین گه‌نده‌لیئ بوون و ب ده‌هاتین دی وه‌ک وان دکه‌ن گازی، گه‌ندلی نه‌ ب پاداشتان به‌لی ب بریارین له‌به‌ر بڤاوی ده‌یت، بریارین ده‌سته‌لاتی مه‌زاختنا دڤتی بو هه‌ر به‌رپرسیه‌کی ل دوه‌ر مه‌رح و پیدڤیان بیته دیارکرن، هه‌ر که‌س ل دوه‌ر یاسا و سالیئ خه‌زمه‌تی و باوه‌رنامی پلین فه‌رمانبه‌ریئ وهرگری نه‌ ب پله‌کی بچیته سه‌ری مکه‌ن. و ب ده‌هان بریارین دی یێن فه‌ر.

هه‌موو نیکه‌ه‌میان دڤتسیت

پیش..؟ بلا لیژنه و دهستهکین نافریری لیژنهکی پیک بین و ل بادهکین
فهرمانبهران بگهرن و بزنان چهند باوهرنامین ساخته ژ ئیرانی و عیراقی هاتینه
ههریمی و خه لکهکی پله پی وهرگرتینه و مووچهیی وان پی هاتیه زیدهکرن..؟ بلا
پیداچوونهکی بهلی سزا ژی دگهلدا بن ب بودجه و پیشینهیی هر ریقه بهریه کیدا
بکن و بزنان چهند ژ درافی گشتی ل میقانداریان هاتیه مهزاختن..؟ چهند ل
چاکسازی و بانزینا ترومبیلین بهرپرسان هاتیه مهزاختن و نهو ترومبیله پشتی
دهوامی چ پی دهیتهکرن..؟ ئه ری نقیژا وی قه بیل نابیت ئه گهر رۆژا ئهینی ب
ترومبیللا فهرمانگه هی نه چپته خوتبی..؟ بلا پرسیارهکی بکن هر کومپانیهکی
چهند خودانین پشتپه ردهی هه نه و نهو خودان ژ کیژ جوینی جفاکینه..؟ ئه فه
کته کا کیما نمونین گهنده لی بوون و ب دههانی دی وهک وان دکهن گازی، گهنده لی
ب پاداشتان بداوی ناهیت، بهلکی ب بریارین قه بر بداوی دهیت، بریارین دهسته لاتی
مهزاختنا درافی بو هر بهرپرسهکی ل دووفا مهرج و پیدفیان بیته دیارکرن، هر
کهس ل دووفا یاسا و سالی خزمهتی و باوهرنامی پلین فهرمانبهریی وهرگرت نه ب
پلهکی بجپته سه ری ملهکی . و ب دههان بریارین دی یین قه بر.

(١/٦) بیرهاتنا له شکهری کورد جینوسایدکرین^(*)

جقاتا وهزیرین حکومهتا هه ریما کوردستانی بریاردا رۆژا چوارشه مبی ١/٦ ببیته بیئنه دانا فهرمی ب هه لکه فتا بیره وه ریا دامه زراندا له شکهری عیراقی ل ١٩٢١/١/٦. ئەف ساله زی وهک سالیڻ چوووی ل دوو فقی بریاری ب فی هه لکه فتا پیرۆز مه دهست ژ کاروباریڻ خوه بهردان و مه کره بیئنه دان، راستر بوو مه جهژن و گوڤه ند و شه هیان ب فی هه لکه فتی گیرابانه، رۆژنامین مه زی خوه ژ مه کیمتر نابین و وان زی ب فی هه لکه فتی ده رگه هیڻ خوه گرتن و بیئنه دان دا رۆژنامه قانیڻ خوه.

سهیره چهند سالن سه رکر دایه تیا هه ریمی دگهل دهسته لاتداریا حکومهتا به غدا ببۆرن حکومهتا فیدرال..!! سه را بلند کرنا ئالای رژیما به عسی ل کوردستانی د شه ره نیخیڻدا بوون، ژ بهرکو ل ژیر فی ئالای گه لی کورد هاتبوو جینوسایدکر و کوردستان هاتبوو ویرانکر و پرانیا خه لکی کوردستانی د فی هه لویستی نه ته وه ییدا پشته قانیڻ سه رکر دایه تیا خوه بوون. ئەنجامی شه ره نیخی زی ب نیقه رووی ب دهست خه لکی کوردستانی فه هاتن، بریارا گوهرینا فی ئالای هاته دان و بریاردان بهروهخت بو ده می ساله کی ئالای بهری پشتی کو سی ستیرکین وی دهینه فراندن و (الله اکبر) دهسته تی سه دامی ب دهسته ته کی دیتر دهیته گوهارتن بمینیت. ل دوو فقی بریاری ئالا ل سه رانسهری عیراقی ب هه ریما کوردستانی فه هاته بلندکر ههتا ئالای نوو دهیته دانان، سال ب داوی هات و ئالای نوو نه هات و بریار هاته فه

^(*) د هژمار ٣٧٣ رۆژا ٢٠١٠/١/١١ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتی به لاقکر.

دریژکرن و دوور نابینم ئەف بەروەختیە چەند سالەکان فەکیشت ئەگەر نەبیتە دریژکرنەکا هەتا هەتایی.

دئ زفرینەفە ٦ کانوونا دووی و دئ بیژم پیویستە کورد زوو زوو ل دیرۆکا خوە بزفرنەفە و روودانین وی بەهەلسەنگین، ل بەر روئاهیا وان هەلسەنگاندانان بریارئ ل سەر ئەفرۆیی خوە بدەن. ل سەر فی بنیاتی پیویستە روودانا ١/٦ ئانکو دامەزراندنا لەشکەری عیراقئ بەهەلسەنگین و بیژن ئەم رازینەبووین ئەو ئالایئ کورد ل ژیر سیبەرا وی هاتینە جینوسایدکرن بیته بلندکرن، ئەری ئەف جینوسایدە نە ب دەستی فی لەشکەری هاتیەکرن..؟ ئەری یەکەیهکا فی لەشکەری هەیه پشکداری د ویرانکرن گوندەک یان باژیرەکی کوردستانیدا نەکریت..؟ ئەری فی لەشکەری ژبلی کوردان یەکەمین هیژا خوە بریە سەرکەسەکی دیتر..؟ ئەری یەکەمین تۆپ و فرۆکە و موشەکا فی لەشکەری ژبلی کوردان دژی ئالیەکی دی هاتبە بکارئینان..؟ ئەری ئەفە نە ئەو لەشکەرە یئ هەتا نە ژا ل کەرکووک و خانەقین و دەفەرین داگیرکریئ کوردستانی گەفان ل کوردان و دەسکەفتین خەلکی کوردستانی دکەت..؟ ئەری چاوان و ب چ رووفە بیرهاتنا دامەزراندنا فی لەشکەری دژە کورد بکەینە بیهنفەدان..؟ هەرچەندە وەک ژیدەر دیاردکەن پیرانیا مەزنە ئەفسەرین

١/٦ بیرهاتنا لەشکەری کورد جینوسایدکری

گەفان ل کوردان و دەسکەفتین خەلکی کوردستانی دکەت..؟ ئەری چاوان و ب چ رووفە بیرهاتنا دامەزراندنا فی لەشکەری دژە کورد بکەینە بیهنفەدان..؟ هەرچەندە وەک ژیدەر دیاردکەن پیرانیا مەزنە ئەفسەرین دامەزرینەریئ فی لەشکەری کورد بوون، هەرۆکی پشتی سالا ٢٠٠٣ ئ ئەف خەلەتیە کوردان دو بارەکرەفە و سەر ژ نوو ئەف لەشکەرە دامەزراندیەفە و کرەفە بەلا سەری خوو..!!

ئەگەر بیژن هندی ئەم پشکەک بیژ ئ عیراقئ دفتت پیگسیرین ب گشت هەلکەفتین عیراقئ..! د بەرسفی دا دئ بیژن ل هەموو ولاتین فرە نەتووە و ئابین، هەر حوبنەکی تایبەتمەندیئ خوە هەنە و مەرج نیشە بیئ دی پیگسیرین بیئ بکەن. ئەری هەموو عیراقئ د پیگسیرن ب بیروەریئ موحەرەم و (عبید غەدیر الحەم) بیئ شیعەیان.. ئەری گشت عیراقئ د هەفگرتنە د دیارگرتا رۆژین جەژنا و سەری رەمەزانی دا..؟ ئەری بۆچی ئەم کورد دئ ژ هەموو عیراقیان عیراقبەتر بیئ و ب هەلکەفتا رۆژا دامەزراندنا لەشکەری جینوسایدکرن کوردان کری کەنە بیهنفەدان..!!

ب داوی هات و ئالاین نوو نەهات و بریار هاتەفە دریژکرن و دوور نابینم ئەف بەروەختیە چەند سالەکان فەکیشت ئەگەر نەبیتە دریژکرنەکا هەتا هەتایی.

دئ زفرینەفە ٦ کانوونا دووی و دئ بیژم پیویستە کورد زوو زوو ل دیرۆکا خوە بزفرنەفە و روودانین دئ بەهەلسەنگین، ل بەر روئاهیا وان هەلسەنگاندانان بریارئ ل سەر ئەفرۆیی خوە بدەن. ل سەر فی بنیاتی پیویستە روودانا ١/٦ ئانکو دامەزراندنا لەشکەری عیراقئ بەهەلسەنگین و بیژن ئەم رازینەبووین ئەو ئالاین کورد ل ژیر سیبەرا وی هاتینە جینوسایدکرن بیته بلندکرن، ئەری ئەف جینوسایدە نە ب دەستی ئەم لەشکەری هاتیەکرن..؟ ئەری یەکەیهکا فی لەشکەری هەیه پشکداری د ویرانکرن گوندەک یان باژیرەکی کوردستانی دا نالیەکی دی هاتبە بکارئینان..؟ ئەری ئەف نە ئەو لەشکەرە یئ هەتا نە ژا ل کەرکووک و خانەقین و دەفەرین داگیرکریئ کوردستانی

و گوقەند و شەهیان ب فی هەلکەفتی گێراپانە، رۆژنامین مە ژا خوە ژ مە کێمتر نابین و وان ژا ب فی هەلکەفتی دەرگەهین خوە گرتن و بیهنفەدان دا رۆژنامەفانین خوە.

سەبیرە چەند سالان سەرکەرەپەتیا هەریم دگەل دەستەلاتداریا حکومەتا بەغدا بیژن حکومەتا فیدرال..!! سەرا بلندکرن ئالاین رۆژما بەعسی ل کوردستانی د شەرەنسیخ دا بوون، ژ بەرکو ل ژیر فی ئالای گەل کورد هاتبوو جینوسایدکرن و کوردستان هاتبوو ویرانکرن و پیرانیا خەلکی کوردستانی د فی هەلووسن نەتووەی دا پشتنەفانین سەرکەرەپەتیا خوە بوون. ئەجمەم شەرەنسیخ ژا ب نیفەرۆوی ب دەست خەلکی کوردستانی فە هاتن، بریارا گوهرینا فی ئالای هاتە دان و بریاردان بەروەخت بۆ دەمیئ سالەکی ئالاین بەری پشتی کو سئ ستیرکین وی دەیتە فراندن و (الله اکبر)! دەستخەتین سەدامی ب دەستخەتەکی دیتەر دەیتە گوهارتن جینیت. ل دوو فی بریارئ ئالا ل سەرانسەری عیراقئ ب هەرتما کوردستانی فە هاتە بلندکرن هەتا ئالاین نوو دەیتە دانان، سال

موسەدق تەجی

جغتاتا وەزیرین حکومەتا هەرتما کوردستانی بریاردا رۆژا چوارشەمی ١/٦ بیته بیهنفەدانان فەرمی ب هەلکەفتا بیروەریا دامەزراندنا لەشکەری عیراقئ ل ١٩٢١/١/٦.

ئەف سالا ژا وەک سالیئ چوویی ل دوو فی بریارئ ب فی هەلکەفتا پیروژ مە دەست ژ کاروباریئ خوە بەردان و مە کرە بیهنفەدان، راستەر بوو مە کرە جەژن

دامه زرينه رين في لهشكهرى كورد بوون، ههروهكى پشتى سالا ٢٠٠٣ ى ئەف خه له تيه كوردان دو باره كريفه وه و سه ر ژ نوو ئەف لهشكهره دامه زرانديه وه و كريفه وه به لا سه رى خوه..!!

ئه گهر بيژن هندی ئەم پشكهك بين ژ عراقى دقيت پيگيرين ب گشت هه لكه فتين عراقى..! د به رسفیدا دى بيژن ل هه موو وه لاتين فره نه ته وه و ئابين، هه ر جوينه كى تايبه ته نديين خوه هه نه و مه رج نينه يين دى پيگيرى پى بكه ن. ئه رى هه موو عراقى د پيگيرن ب بیره وه ريين موحه ره مى و (عيد غدیر الخم) يين شيعه يان.. ئه رى گشت عراقى د هه قگرتينه د ديار كرنا روژين جه ژنا و سه رى ره مه زانیدا..؟ ئه رى بوچى ئەم كورد دى ژ هه موو عراقيان عراقيتر بين و ب هه لكه فتا روژا دامه زراندا لهشكهرى جينوسايدا كوردان كرى كه ينه بينقه دان..!؟

سەرۆك د دهمی پیدیدا دهواری هات (*)

د چهند ههفتیښ چوویدا شهره نیا نیڤه را یه کیتی نشتیمانی کوردستان و بزافا گوران یا ژ یه کیتی فهقه تیای گه هشته ئاسته کی دژوار، میدیایین ههردو ئالیان ب توندی دژی ههقدو د په یشین، بهر په رین که فن هه لدانه فه و شهرئ به لگه نامان گهش دبوو، هه ر ئالیه کی ب به لگه نامه یین فه شارتی گه ف ل یی دن دکرن، شهره نیخ گه هشته قوناغه کی نیژیک بوو ههقدو ب هه موو وان گونه هکاری و جینوسایدا رژیما به عسی دهرهقی خه لکی کوردستانی ئه نجامدای گونه هبار بکه ن و سه رانیښ رژیمی یین دادگه ها تاوانا عیراقی ب فه رمی گونه هبار کړین بی گونه ه دهر بیخن. خرابتر ژی ئه و بوو ده می ههردو بهر یزان مام جه لال و نه وشیروان مسته فا هاتینه د قادیدا و دژی ههقدو نقیسیښ. فی چهندی کاودانی ته ناهیی ل پاریزگه ها سلیمانیی بهر هف ئالوزیی بر و نیژیک بوو وهک خه لکی سلیمانیی دبیژن (بقلیشیته وه)، چ گومان ژی تیدا نینه ئالوزیانا کاودانی ته ناهیی ل سلیمانیی دا کاریگه ریښ نه ریښی که ته سه ر دهقه ریښ دن یین هه ریمی و چهند کاودان بهر هف ئالوزیی چووبا و خرابتر ببا زیان فی که ته کورد و مفادار ژی داگیر کهر و دوژمنیښ دهسکه فتیښ گه لی کورد بوون.

(*) د هژمار ۳۷۷ رۆژا ۱/۱۷/۲۰۱۰ رۆژناما ئه قرو دا هاتیه به لافکرښ.

نەوا مە دڤیت بیژم

سەرۆکی د دەمی

پێدڤی دا

د ههوارێ هات

مێسەدق ژێی

د چەند هەفتین چوویی دا شەڕنێخا نێقیهەرا یەکیێتی نشتیمانی کوردستان و بزافا گوران یا ژ یەکیێتی قەقەتەبای گەههسته ناستەکن دژوار، مێدیایێن هەردو تالیان ب توندی دژی هەقدو دیهێقین، بەرەبەری کەفەن هەلدەئەفە و شەڕێ بەلگەنامەبەیان گەش دەبو، هەر تالیەکی ب بەلگەنامەبەیان قەشارتی کەف ل یین دن دکرن، شەڕنێخ گەههسته قوناقەکن نێزیک بوو هەقدو ب هەموو وان گونەهکاری و جینوساید ژۆما بەعسی دەرەقە خەلکی کوردستانێ ئەنجامدای گونەهبار بکەن و سەرانی ژۆمەن یین داگەها تارانا عێراتی ب فەرمی گونەهبارکری یین گونەهەر دەریتن. خرابتر ژێ نەو بوو دەمی هەردو بەرزێان مام جەلال و نەوشیروان مستەفا هاتینە د قادن دا و دژی هەقدو نقیسین.

قێ چەندێن کاودانی تەناهیێ ل پارێزگەها سلێمانیێ بەردو نالوژین بر و نێزیک بوو وەک خەلکی سلێمانیێ دێژن (بقلشیتەوه)، چ گوێمان ژێ تێدا نێسە نالوژیان کاودانی تەناهیێ ل سلێمانیێ دا کاریگەرین نەرتینی کەتە سەر دەرەقەن دن یین هەرتیم و چەند کاودان بەردو نالوژین چوویا و خرابتر بیا زیان قێکەتی کوود و مفادار ژێ داگیرکەر و دوژمنین دەسکەفتین کەلی کوود بوون.

تاهە د قێ دەمی ناسک دا، پێدڤی دکر دلسوژین کوردستانێ ژۆلی خوێ بگێرن و د ههوارێ بهین، ل قیریۆ سەرۆکێ هەرتیم کوردستانێ مەسعود بارزانی ب نەرتکێ خوێن نەتەوهیی وەک سەرۆکێ هەرتیم ب گشت پێکەتین وێ قێ رابوو و د ههوارێ هات و ل بەراهین نێگەرانییا خوێ ل سەر کاودانی نالوژ ديار کر، پاشتر ل رۆژا ۱/۱۰ کومبوونەکا بەرفره دگەل بەرپرس و نوونەرین هێز و تالیین سیاسین پشکار د پەرلهمانی دا ئەنجامدا و نامادە بووین کومبوون ب یەکیێتی و گوران قە ل سەر چەند خالەکان پێکەتن و ل بەراهیا وان ژێ بریار دان دەملدەست ههوا راگەهاندنی د نێقیهەرا پێکەتین کوردستانێ دا بهینتە رارستاندن و داوی ب کاردانی نالوژ بهیت و ناریشه ب ریکتین یاسایی بهینتە چارەسەرکرن.

هەتا نقیسینا قان پهیشان ئەف بریاره دواړن جیبهجیکریندایه و کوردستانێ ب هیقینه ئەفە داویا قێ شەڕنێخی بیت و وێ ژێ ژبیر نەکەین دوژمنین مافین کەلی کوود یین دەستان بۆ هەر کەسەکی د قوتن نارامیا کوردستانێ تیک بەدت. ئەز ژێ دێ قێ نقیسین ب خالین ژیری داوی ئینم:

- ب درێژیا دیرۆکی تایبەت د بیست سیه سالیێ داویێ دا هەر دەسکەفتەکی خەلکی کوردستانێ دەستقە ئینا بیت ب هەقگرتنی دەستقە ئینا یه بەروفاژی قێ چەندێ د هەر ناوکی و شەڕنێخەکا نێقیهەرا تالیین کوردستانێ دا تنی ئەبارین کوردان د مفادار و خودی دەسکەفت بوینه.

- هەقگرتین سیاسی د جیهانا ئەفرۆ و جفاکتن پێشکەتی دا کارەکن رەوايه، د هەمان دەمدا پێنوستە هەر تالیەک برانیت نە هەموو راستی ل جەم وی نە و بەرامبەرێ وی بەروفاژی یه دەم نەف هەقگرتی ب هەمان یین دیکوگراسی دوردکەفت و زیانی دگەهینتە تەناهییا نەتەوهیییا ولاتی، دقیت سنوورەک بۆ بهینتە دانان، ئەگەر تالیین هەقگرت ل خوێ نەزقنەفە پێنوستە دەستەلاتی یین لایەن لێ بزقیریتەفە و بەرزەووندییا گشتی بیارتیت.

- سەر قێ نیشاتی سەرۆکێ هەرتیمی د دەمی پێدڤی دا د ههوارێ هات و ب هاریکاریا نالی و هێژین دی یین کوردستانێ د وێ بریارا د بەرزەووندییا گەلدا سنوورەک بۆ وێ هەقگرتی یا رەوايه خوێ دەستدای داننا و کاودانی نالوژ بەرد تەناهییا بر، ب هیقیا تەنا بوونەکا هەردەم.

- ل قیریۆ گرنگیا بوونا سەرۆکانیا هەرتیم وەک مەلەبەندک بۆ راکرتنا پارسانگا هەقگرتیا سیاسی وەک پەناپەک بۆ دیتنا چارەبێن پێنوست بۆ هەر ناریشهکن یا گەفا ل بەرزەووندییا گشتییا کوردستانێ دکەت دیار دیت.

هەموو نێکەتەمیان دنقیسیت

ئاها د قێ دەمی ناسکدا، پێدڤی دکر دلسوژین کوردستانێ رۆلی خوێ بگێرن و د ههوارێ بهین، ل قیریۆ سەرۆکی هەریما کوردستانێ مەسعود بارزانی ب نەرتکی خوێ نەتەوهیی وەک سەرۆکی هەریمی ب گشت پێکەتین وێ قە رابوو و د ههوارێ هات و ل بەراهیی نێگەرانییا خوێ ل سەر کاودانی نالوژ ديار کر، پاشتر ل رۆژا ۱/۱۰ کومبوونەکا بەرفره دگەل بەرپرس و نوونەرین هێز و تالیین سیاسین پشکار د پەرلهمانییا ئەنجامدا و نامادە بووین کومبوونی ب یەکیێتی و گوران قە ل سەر چەند خالەکان پێکەتن و ل بەراهیا وان ژێ بریار دان دەملدەست ههوا راگەهاندنی د نێقیهەرا پێکەتین کوردستانێ دا بهینتە رارستاندن و داوی ب کاردانی نالوژ بهیت و ناریشه ب ریکتین یاسایی بهینتە چارەسەرکرن.

هەتا نقیسینا قان پهیشان ئەف بریاره دواړن جیبهجیکریندایه و کوردستانێ ب هیقینه ئەفە داویا قێ شەڕنێخی بیت و وێ ژێ ژبیر نەکەین دوژمنین مافین گەلی کوود یین دەستان بۆ هەر کەسەکی د قوتن نارامیا کوردستانێ تیک بەدت. ئەز ژێ دێ قێ نقیسین ب خالین ژیری داوی ئینم:

- ب درێژیا دیرۆکی تایبەت د بیست سیه سالیێ داوییدا هەر دەسکەفتەکی خەلکی کوردستانێ دەستقە ئینا بیت ب هەقگرتنی دەستقە ئینا یه بەروفاژی قێ چەندێ د هەر ناوکی و شەڕنێخەکا نێقیهەرا تالیین کوردستانێ تنی ئەبارین کوردان د مفادار و خودی

دەسكەفت بووینە.

- ھەفرکیڤن سیاسی د جیھانا ئەفرۆ و جفاکڤن پڤشکەتیدا کارەکی رەوايە، د ھەمان دەمدا پڤویستە ھەر ئالیەك بزانیەت نە ھەمی راستی ل جەم وی نە و بەرامبەری وی بەروفازی یە و دەمی ئەف ھەفرکیە ژ بنەمایڤن دیموکراسی دەردکەفیت و زیانی دگەھینتە تەناھیا نەتەوھیا وەلاتی، دقڤیت سنوورەك بو بیئە دانان، ئەگەر ئالیڤن ھەفرک ل خوہ نەزفرنەفە پڤویستە دەستەلاتی بی لایەن لی بزفریتەفە و بەرژەوھندیا گشتی پارڤزیت.

- سەر فی بنیاتی سەرۆکی ھەریمی د دەمی پڤدقیدا د ھەواری ھات و بەھاریکاریا ئالی و ھیزڤن دی یڤن کوردستانی د وی بریارا د بەرژەوھندیا گەلدا سنوورەك بو وی ھەفرکیڤن یا رەوايەتیا خوہ ژ دەستدای دانا و کاودانی ئالوز بەرەف تەناھیی بر، ب ھیشیا تەنا بوونەکا ھەردەم.

- ل فڤیری گرنگیا بوونا سەرۆکاتیا ھەریمی وەك مەلبەندەك بو راگرتنا پارسەنگا ھەفرکیا سیاسی وەك پەنايەك بو دیتنا چارەییڤن پڤویست بو ھەر ئاریشەکی یا گەفا ل بەرژەوھندیا گشتیا کوردستانی دکەت دیار دبیت .

بەرەف ھەلبژارتنیڭ ۷ ئاداری (*)

ئەگەر كاودانى سىياسى و تەناھىي ل عىراقى وەك حەفتىيڭ چوويى بيت و روودانىڭ قەدەر ژ پېشبينيان و دەستەلاتى حكومەتى نەھيەنە پېش، ھەروەكى بريار ھاتىەدان ل ۷ ئادارى (۲۰۱۰ئى) دى ھەلبژارتنىڭ پەرلەمانى عىراقى ھيەنەكرن. بى گومان ئەف بريارە پشتى شەرەنخەكا مەزن د ناقبەرا ئالىيڭ سىياسىيڭ عىراقىدا ھاتىەدان، ئالىيڭ ھەفرەك ھەريەكى ب رەنگەكى چەك و شيان و رېكىڭ خوە، ھندەكان ژى فىل و ساختەكارى د فى شەرەنخەيدا بكارئىناينە، ھەروەسان ئالىيڭ بيانى ژى راستەخوە و ل پشت پەردەى رۆلى خوە د شەرەنخەيدا گىرايە.

ئەگەر ھەلبژارتنىڭ ۷ ئادارى بۇ ئالىيڭ عەرەبى ھەفرەكى بن ل سەر دەستەلاتى يان ھژمارا پترا كورسىيڭ پەرلەمانى، يان بۇ ھندەك بەرژەووندىيڭ حزبى و مەزھەبى بن، بۇ كوردان تايبەتمەندىەك مەزنىر ھەيە، پەيوەندى ب مافىڭ نەتەوايەتتىيڭ گەلى كورد و پاشەرۆژا باشوورى كوردستانى و ناكوكيڭ ناقبەرا حكومەتا ھەريمى و بەغداقە ھەيە، د فى سەروبەريدا كو مە بقىت و نەقىت ئەم پشكەكىڭ ژ عىراقى و گەلەك مژارپڭ پەيوەندى ب پاشەرۆژا مەفە ھەى ل وى پەرلەمانى دى بريار ل سەر ھيەتەدان، لەوما ژى پشكدارىيا زىدەيا خەلكى كوردستانى د ھەلبژارتناندا و سەنگ و ھژمارا نوونەريڭ كوردستانى د وى پەرلەمانىدا دى چەپەرەكى پىلايى بيت بۇ بەرگريڭ ژ مافىڭ وى خەلكى.

(*) د ھژمار ۳۸۲ رۆژا ۲۰۱۰/۱/۲۴ رۆژناما ئەفرۆ دا ھاتىەبەلاقرن.

لهوا من دقيقت نبيزم

بهره‌ف

شه‌لبزارتئين

7 ئاداري

موسدق تقي

ئەگەر کادانێ سیاسي و تەناهی ل عیراقێ وەگ حەفتین چوویی بیت و روودانێ قەدەر ژ پێشبینیان و دەستەلاتێ حکومەتێ نەهتە پێش، هەر وەک سەرباز هاتنەسەدان ل 7 ئاداری دێ هەلبزارتین پەرلەمانێ عیراقێ هتەن کر. بێ گومان ئەف بریارە پێستی شەرنیسخەکا مەزێن د ناڤهرا ئالیین سبایین عیراقێ دا هاتنەدان، ئالیین هەفرک هەریەکێ ب رەنگەکی چەک و شیان و رێکێن خوە، هەندەکان ژێ فیل و ساختەکاری د فین شەرنیسخی دا بکارنیاپە، هەر وەسان ئالیین بیانی ژێ راستەسخوە و ل پێشت پەردە ی رۆژێن خوە د شەرنیسخێدا گێرایە.

ئەگەر هەلبزارتین 7 ئاداری بۆ ئالیین عەرەبی هەفرکی بێن ل سەر دەستەلاتێ یان هێمارا پێشرا کورسیین پەرلەمانی، یان بۆ هەندەک بەرزەو هەندەکێن حەزی و مەزەهەبی بێ، بۆ کوردان تاییەتەندیک مەزنی هەیه، پەپوەندی ب مافین نەتەواپەتین گەلێن کورد و باشەرەوژا باشووری کوردستانێ و ناگۆکیین ناڤهرا حکومەتێ هەریک و پەغدا هەیه، د فێ سەرۆبەری دا کو مە پقت و نەقیت ئەم پشکەکی ژ عیراقێ و گەلەک مزارین پەپوەندی ب باشەرەوژا مەفە هە ل وی پەرلەمانی دێ بریار ل سەر هتەندان، لەوما ژێ پشکەداریا زەهەیا خەلکێن کوردستانێ د هەلبزارتیندا و سەنگ و هێمارا نۆنەرتین کوردستانێ د وی پەرلەمانی دا دێ چەپەرەکی پێلایی بیت بۆ بەرگری ژ مافین وی خەلکی.

دیارە کورد دێ ب چەند لیستەبەکان پشکەدارین د هەلبزارتیندا گەن، نابێژم خوزی یەک لیست بانا، چوئکو ب خوزی و نەخوزیا چەند لیستەکن، بەلێ خوزی دەمی ئەف چەند لیستە ژ چیاپین حەمرین بەرف ژێر دینەفە، بەرف کورسیوتین پەرلەمانی ل بەغدا دچن خوە یەک هەز یەک مزار یەک بەرزەو هەندی بێ، دەمی ژ حەمرین بەرف ژوور بۆ هەلبێرتێ دەین چ دگەن بلا بگەن، چەند هەز بێن بلا بێن.

بلا ل پەرلەمانێ عیراقێ سەرا سنوورین جوگرافیین هەریک د هەفرکی بێن و ل پەرلەمانێ کوردستانێ سەرا برێقەرن و دەستەلاتێن بکەفنه بگەر د قەشکشین شارستانی و دیوکراسی دا، بلا ل بەغدا سەرا پشکا کوردستانێ ژ بودجەیا عیراقێ د هەفرکی بێن ل هەلبێرتێ سەرا چاوانیا مەزاختا وێ، کێژ وار کێژ پڕۆژە پێدقیترە بودجە لێ بیتە مەزاختا بلا بکەفنه د هەفرکی هەمانە و کوردانە، کچ هەزین باشتر د بەرزەو هەندی فێ وەلاتیدا هەنە بۆ مەزاختا بلا بەرچاڤکەت.

دگەل دەسپیکا هەلمەتین هەلبزارتین لیستین کوردستانێ ژێ دێ کەفنه د هەفرکی دا، ئەفە ژێ یەک ژ بنەمایین دیوکراسی و جفاکین شارستانیە، بەلێ دقیت هەفرکی ژ فان بنەمایان نە دەرکەفیت و نە بیتە ناژاوه، چوئکو ناژاوه دێ زیانی گەهینتە گشت خەلکی و گەسەک ژێ مفادار نایبیت و ناژاوه گێر ژێ دێ شەرمەزار بیت، هەر لیستەکی ماف هەیه د هەوا خوەیا هەلبزارتین دا بەرنامەکی باشتر بەرچاڤکەت و پڕۆپاگەندێ بۆ دەسکەفتین خوە و بەرنامین خوە بکەت، بەلێ نافزاندا فێ و بێن دێ نەکەت و دوبارە دەست ب شەری بەلگەمان نەکەپنەفە.

هێژ هەلسەتا هەلبزارتین دەستینەکرە ئەز دینم لیستین کوردستانێ د واری پاڤژیا زابردوون خوە و بەرێزین خوەدا سەرکەفنهک بەرچاڤ دەستفە ئینایە، لیستین کوردستانێ ب ئەندام و بەرێزین خوەفە نەکەتینە بەر مەقسەکا لیژنا لێپرسیین و دادوورین و ژ فین ئەزموون دەریاز بووینە، د بەرامبەردا هەموو لیستین دێ هەر یەک ب رێزەبەکی و ژبەر ئەگەرەکی کەتینە بەر فین مەقسەکن، ئەفە ب خوە سەرکەفنهک و ئەزموونەکە بۆ لیستین کوردستانێ و هشیارکرنەکە دیتین هون بێن دگەل هەندەکان کارکەن هەموو رێک خاچاندن، ساختەکاری، فیل و فیلبیازی، تیرور... هتد ل جەم وان دروانە کو بێن بگەهەنە نارمانجین خوە، لەوما پێدقیه هون د هەفرکی بێن.

هەموو نیکەمبێن دقیت

- دیاره کورد دێ ب چەند لیستەبەکان پشکەداریی د هەلبزارتیندا گەن، نابێژم خوزی یەک لیست بانا، چوئکو ب خوزی و نەخوزیا چەند لیستەکن، بەلێ خوزی دەمی ئەف چەند لیستە ژ چیاپیی حەمرین بەرف ژێر دینەفە، بەرف کورسیوتین پەرلەمانی ل بەغدا دچن خوە یەک هەز یەک مزار یەک بەرزەو هەندی بێ، دەمی ژ حەمرین بەرف ژوور بۆ هەلبێرتێ دەین چ دگەن بلا بگەن، چەند هەز بێن بلا بێن.

- بلا ل پەرلەمانێ عیراقێ سەرا سنوورین جوگرافیین هەریک د هەفرکی بێن و ل پەرلەمانێ کوردستانێ سەرا برێقەرن و دیوکراسییدا. بلا ل بەغدا سەرا پشکا کوردستانێ ژ بودجەیا عیراقێ د هەفرکی بێن ل هەلبێرتێ سەرا چاوانیا مەزاختا وێ، کێژ وار کێژ پڕۆژە پێدقیترە بودجە لێ بیتە مەزاختا بلا بکەفنه د هەفرکی هەمانە و کوردانە، کچ هەزین باشتر د بەرزەو هەندی فێ وەلاتیدا هەنە بۆ مەزاختا بلا بەرچاڤکەت.

- دگەل دەسپیکا هەلمەتین هەلبزارتین لیستین کوردستانێ ژێ دێ کەفنه د هەفرکییدا، ئەفە ژێ یەک ژ بنەمایین دیوکراسی و جفاکین شارستانیە، بەلێ دقیت هەفرکی ژ فان بنەمایان نە دەرکەفیت و نە بیتە ناژاوه، چوئکو ناژاوه دێ زیانی گەهینتە گشت خەلکی و گەسەک ژێ مفادار نایبیت و ناژاوه گێر ژێ دێ شەرمەزار بیت، هەر لیستەکی ماف هەیه د هەوا خوەیا

ههلبژارتناندا بهرنامهکی باشتر بهرچاقبکەت و پرۆپاگندی بۆ دەسکەفتین خوه و بهرنامی خوه بکەت، بهی نافراندنا فی و یی دی نهکەت و دوباره دەست ب شەری بهلگهنامان نهکەینهفه.

- هیز ههلمهتا ههلبژارتنان دەستیینهکریه ئەز دبینم لیستین کوردستانی د واری پاقریا رابردوویی خوه و بهربژارین خوهدا سهرکهفتنهک بهرچاق دەستفه ئینایه، لیستین کوردستانی ب ئەندام و بهربژارین خوهفه نهکەتینه بهر مهقهسکا لیژنا لیپرسین و دادوهریی و ژ فی ئەزموونی دهرباز بووینه، د بهرامبهردا ههموو لیستین دی هەر یهک ب ریژهیهکی و ژبهر ئەگههکی کهتینه بهر فی مهقهسکی. ئەفه بخوه سهرکهفتنهک و ئەزموونهکه بۆ لیستین کوردستانی و هشیارکرنهکه دبیزیتی هون یی دگهل هندهکان کاردکهن ههموو ریک: خاپاندن، ساختهکاری، فیل و فیلبازی، تیور... هتد ل جهم وان درهوانه کو پی بگههنه ئارمانجی خوه، لهوما پیدقیه هون د ههفگرتی بن.

چما د بهر خودانیدا د هه فگرتی نه بین (*)

د چهند هه یقین چوویدا ل هه ر چوار پارچین ژیکفه کری و دابه شکریین کوردستانی رژیمین داگیرکهر یان ب رمانهکا بهر فرهتر هزارا شوفینیا ملله تین داگیرکهرین وهلاتی یا شهرهکی درندانه و دژوار دگهل گهل کورد و ماف و نارمانجین وی یین نه ته وهیی دکهت، تشتی فان چوار رژیمین داگیرکهر ژ هه فچودا دکهت شیوازی فی شهریه و تشتی وان دگه هینته هه ف دژایه تیا گهل کورده و نایدلوژیهکا هه فگرتی ل جهم وان هه یه کو نابیت ب هیچ رهنه گه کی کورد بینه ریژا وان و بینه خودی مافین نه ته وهیی، خو هزرکرن د دهوله تا کوردی دا نه بهس گونه ههکا مهز نه بهلکی کوفرهکه و چ رهنه گین غه فراندنی ژی ناگرن.

ل ئیرانی و ل ژیر دهسته لاتی بناف نایینی تاک مهزه بی هه رچهند روژان جار هکی چهند گهنجین کورد ب تاوانا پیشدهم بهر هه فکریا دژایه تیا ئینقلابا ئیسلامی و وهر گه ریان ژ دینی و تیکه لی دگهل نالیین دژه دین و کافران یین دهینه سیداره دان و گهل کورد ل وی وهلاتی یی بی باهره ژ سادهترین رهنه گین نازادی و مافین مروفایه تی نه ته وهیی.

ل ترکیا و ل ژیر سیسته می نه ئیسلامی نه علمانی که مالیزمی هیژ هزارا شوفینیا یهک وهلات یهک زمان و یهک گهل یا دهسته لاتداره، نه باوهریی ب بوونا گهل کورد و نه زی مافین وی ل وی وهلاتی د ئینیت، و نهوا د گوتنی پروژی فه بوونی بهرامبهری کوردان پاشتر ژی ب فه بوونی بهرامبهری دیموکراسیی هاتیه

(*) د هژمار ۹۲ روژا ۲۰۱۰/۱/۴ روژناما رووداو دا هاتیه به لافکرن.

نافکرن، چ ژ ئه نجامی به رهه لستکاریا هیژین توندروهوین که مالیزم بیت یان د بنه کوکا خوه دا پرۆژی خاپاندن و مژوولکرنی بیت یی به رهف نه مانئ دجیت و دهوله تا تورکان نه ل به رامبه ری کوردان و نه ژی ل به رامبه ری دیموکراسیی فه دبیت و روودانین فی داویئ ل ترکیا و باکووری کوردستانی ژی وی راستیی دیاردکه ن کو هزرا شوفینیا که مالیزمی یا دهسته لاتداره ل ترکیا و چ جارن ناگه هیته وی ئاستی باوه ریئ ب بوونا گه لی کورد و مافین وی یین نه ته وهیی بینیت و نه ژی یا به رهه فه گوهداریا ئالیه کی بکه ت دهرباره ی مافین نه ته وهیی کوردان ب په یقیت و گرنا پارتیا جفاکا دیموکراتی DTP ل رۆژا ۱۲/۱۱ (۲۰۰۹ئ) و دهریخستنا په ره له مانتراین وی و ههوا گرتن و دادگایکرنا په ره له مانتر و چالاکفان و سه رۆکباژیرفانیین هه لبژارتی یین کوردان فه ریژا راسه ته قینه یا فی هزری یه.

وی چه ندی ژیر نه که یین هه ردو دهوله ت ژی د به رده وهامن د شه ری گه لی کورد دا ل پارچا ژیردهسته لاتئ خوه و نهو پارچین کوردستانی هه رده م به رۆکین شه ری نه د نیقهبه را نازادیکه وازین کورد و له شکه ری وان دهوله تاندا و هه ردو ژی به رده وهام یی زیده گاقیین له شکه ری دکه نه سه ر باشووری کوردستانی.

ل سویری ژی نه ئه فرۆ و نه دوھی و پیرو هندی نهو دهوله ته هاتیه دامه زراندن و ل دووف ئایدلوژیا شوفینیا عه ره بیا دهسته لاتدار ل وی وهلاتی جفاکه ک ب نافئ کوردان نینه هه تا تشته ک ب نافئ مافین کوردان هه بیت، تنی تشتی هه ی گرتن و زیندانیکرن و سیداره دانا وهلاتپاریژین کورده، نه ف شه ری دژوار و سیداره دانا کوردان ل سویری د مه یین داویئ یین سالا ۲۰۰۹ یدا گه هشتیه دوا ئاستی توندی و دژواریئ.

ل عیراقا ئه م دبیزینی عیراقا فیدرال..!! نه تنی دهوله ته ک و دهسته لاته که، هه ر حزبه ک و ئالیه کی سیاسی و فراکسیونه کا په ره له مانئ، هنده ک جارن ژی هه ر عه شیره ته ک و پاریزگه هه ک دهوله ته که، هه ر یه ک ژ وان په یوه ندی و هه فیه یمانیین نه یینی و ئاشکرا دگه ل دهوله ته کا دراوسی (جیران) هه نه و هه ر یه ک ژی ب ره نگه کی رینمایان ژ وی دهوله تی و هردگریت و پلانا وی ل عیراقی ئه نجام دده ت و ل ژیر

رؤناھیا وان رینمایان دژایهتیا گهلی کورد و مافیڻ وی دکهت. ئەگەر ئەفرۆ د واری لهشکهریدا شیانیڻ فی دژایهتیڻ نهبن، ب کهنالین سیاسی و د پەرلهمان و دهزگههین دهولهتیدا یی فی شهری دکهن، و ئەوا د چهند مههین چوویدا د بگر و فهکیشا یاسا ههلبژارتنیڻ عیراقی و هژمارا کورسیڻ ههه پارێزگهههکی بو پەرلهمانی عیراقی روودای، ئەو راستیه دیارکر کو ههمان عهقلیهتا شوفینییا ل دهولهتیڻ ئامازه پیکریدا دهستهلاتداریی دکهت ل بهغدا ژێ دهستهلاتداریی دکهت و ههفکاری و ههفگرتن د نیقبهرا ههموویاندا د واری دژایهتیا گهلی کورددا ههیه.

گومان تیدا نینه ئەم کورد ل ههه جههکی بین فی راستیڻ دزانین، ئەری دەمی داگیرکهریڻ وهلاتی مه د دژایهتیا مه دا د ههفگرتی بن چما ئەم د بهرخوهدانیدا د ههفگرتی نهبین...؟ ئەری دەم نههاتیه پرۆژی کونگری نهتهوهیی کوردی زیندوو بکهینهفه..؟ ئەو کونگری ژ میژ وهره ئەم خهونا پیقه دبیین و هندهک جارن ژێ گریدانا وی گههشتیه بهر دهرازینکی. ئەگەر ئەو کونگرهیه ل سهه ئاستی سیاسهتهداران ژێ نههیتهگریدان.. چما دهلیفی نهدهین ل سهه ئاستی رهوشهنییران، نفیسکار و روژنامهفانان و ریکخراویڻ جفاکی مهدهنی نههیته گریدان و کورد ژێ ل سههراسههری وهلاتی خوه نه بنه خوهدی ستراتیژیهکا ههفگرتیا بهرخوهدان.

كونفرانسى زمانى ل ههولپىرى بىرارا ب فهرميبوونا كرمانجيا ژوورى دا^(*)

ل رۆژا ۱۲/۲۳ (۲۰۱۰ئى) و پشتى سى رۆژين دانوستاندن و بگرو فهكيشان و ههر رۆژى ههشت ههيا دهه دهمژميران كونفرانسى زمانى كوردى ل ههولپىرى بى ئه انجام ب داوى هات. ژ ميژ بوو ئەكادىميا كوردى و وهزارهتا پهروهردا ههريما كوردستانى و هندهك ئالى و كهسايهتئين دى بهرههفى بو فى كونفرانسى دكرن، ريك ل بهر خوشدكرن (ب تايبهت زى پرانيا ئەندامين كارايين ئەكادىمىي)، و د وى باوهرييدا بوون كو ئەف كونفرانسه دى ئەوا وان دقيت بجه ئينيت، و زارافى كرمانجيا ژپىرى(سليمانىي) كهته زارافى سهرهكيى ستانداردى كوردستانى و دى كونفرانس ريكى ل بهر بىرارهكا سياسيا ب فى رهنكى خوشكەت و ب بى دهنكى زى دى فاتحهكى ل سهر زارافى رهحمهتئى كرمانجيا ژوورى خوينن.

ههروهك هاتيه راگههاندن كونفرانس بى ئه انجام داوى هات، پشكدارين وى ب دهستين ئالا زفرينهفه و نه مرادا پرانيا ئەندامين ئەكادىمىي نه زى يا ههقبيرين وان بجه هات، من زى د دووهم رۆژا كونفرانسيدا د نقيسينهكييدا ل رۆژا ۲۳ / ۱۲ د رۆژناما ئەفرۆ دا هاتيه خوارى پيشبينيا سهرنهكهتنا كونفرانسى كرىبوو، ئەفه زى ئەنجامى هندى بوو كو ئەو مهردهما هندهكان ب كونفرانسى ههيا دژى بوچوونا پرانيا گهلى كورد و راستئين دىروكئيه.

^(*) د هژمار ۶۰ رۆژا ۲۹/۱۲/۲۰۱۰ رۆژناما وار دا هاتيه به لاقركن.

به لى پشتي داوى هاتنا بى ئه نجاما كونفرانسي ئه ز گه هشتمه وى باوه رى كو كونفرانس سهر كه تيانه ب داوى هات و كونفرانسي خوه بو راستيا ديروكى چه ماند برياردا كو كرمانجيا ژوورى يهك ژ دو زاراقين سهره كى ئه ده بى فه رمى ستانداردين (هه ر نافه كى دى لى دانى) زمانى كوردى يه، ئانكو كورد خوه دى دو زاراقين ستانداردن (ئه گه ر پتر ژى نه بن).

دبیت پرسىارهك بيته كرن گه لو كونفرانس بى ئه نجام و بى ده ريخستنا به يانا داوى و تو بخوه ژى دبى ژى سهر نه كه هفتيانه ب داوى هات... چما ئه فرؤ تو فى چه ندى دبى ژى..؟

د به رسقىدا دبى ژم: د كونفرانسيدا دو بوچوون هه بوون پرانيا پشكاران و ئه وىن ل پشت وان و ئه وىن بو فى مه رهمى كارى گريدانا كونفرانسي كرى دخواستن كرمانجيا ژىرى (سليمانى) ببىته زاراقى سهره كى و ستانداردى په روه ردى و كارگىرى ل سهرانسه رى هه ريما كوردستانى و كرمانجيا ژوورى ژ فى وارى و يىن دن ده ركه فىت و فى بوچوونى ژى سهر نه گرت وهك چه ندين بزاقين دن يىن بو فى مه رهمى د ده هان سالىن چووويدا هاتينه كرن سهر نه گرتى.

بوچوونا دووى كو راستيه كه و ديروكى سه مانديه كو كرمانجيا ژوورى نه كيتمه ژ كرمانجيا ژىرى، زاراقهك ئه ده بيه، سهره كيه و ستاندارده و مل ب مل كرمانجيا ژىرى دو ستانداردين كوردى نه و پيدقيه هه ر كوردهك هه ر دويان ب خواندن و نشيسين بزانيت و د هه موو ده زگه هين په روه رده بى و كارگىرى و يىن دى دا بيه بكارنانين.

د ئه نجامدا ده مى بوچوونا يه كه م ب هه موو به ره هفى و ريخوشكرنن خوه فه و ب هه موو ده زگه ه و هيز و ئامرازين فشارى يىن ل پشت ويقه سهر نه گرتى و بوچوونا دووى خوه ل به ر هه موو هيز و فشار و پيلانان راگرتى و سهر كه هفتيانه و ب به لگه و ب باوه رى بخوه بوونقه د هو لا كونفرانسيدا به رخوه دان كرى، ئانكو ئه ف بوچوونه يا سهر كه هفتى بوو و كونفرانسي ئه ف بوچوونه ژ نافنه بر، و رامانه ك دى ئه م دكارين بيژين بوچوونا دووى يا په سه ند بوو.

قوناغا پشٹی کونفرانسی

گهلؤ کونفرانس ب داوی هات، چ وهك ئەز دبئرم چ وهك هاتیه راگه هاندن، ب داوی هاتنا ب فی رنگی یا کونفرانسی کرمانجیا ژووری کهته د قوناغەك نوودا، ئەز دکارم ب قوناغا ب فەرمیبوونا کرمانجیا ژووری ب ناف بکهەم. د فی قوناغیدا پیدفیه ب هیتر بهیینه د مهیدانیدا، بهرههقیین باشر بو پیشقهبرنا زمانی کوردی بکهین و ل ئاستی وی بهرخوهدانی بین یا زارافی مه و نوونهرین مه د کونفرانیسدا دیارگری. بو فی مههمی ژی دی چەند پیشنیازەکان بهرچاڤ کهم:

- بهری هەری تشتهکی و بلەز کار بیتهکرن بو بهرههفکرن و چاپکرن و بکرمانجیکرنا پەرتووکیین ریژین هەشت و نههئ یین بنههتی و یین پشٹی وان.
- لیژنا زمانی ئەوا د دهمهکی بهری نهادا هاتیه دامهزراندن، ب رهنگهکی بهرفرههتر بیته فهژاندن و چالاکانهتر بیته مهیدانی و بهردهوام کومبوونی خود (ههفتی) ژ کومبوونهکی کیتر نهبیت) بکهت و ل هەر بابتهکی و هەر وارهکی یی پهیوهندی ب پیشقهبرنا زمانی کوردی فه هەی خودی دهرکهفیت.
- لیژنا نافبری ب ههفکاری دگهل کارگیری و جقاتا پاریزگههئ، زانکویا دهوکی، نفیسینگهها پهرلهمانتارین دهوکی، یهکیتیا نفیسکارین کورد ل دهوکی و سازیین دی یین رهوشهنبیری بهرههقیی بکهت بو ب کوردیکرنا ئەوین مایی ژ دامودهزگههین سنووری پاریزگههئ و پهیوهندی و تیکهلیین پاریزگهها دهوکی دگهل پایتهختی ههریمی و پاریزگههین دی یین کوردستانی ئانکو پوستی نیقهبهرا مه و وان ههموو ب کرمانجیا ژووری بیت، پهرلهمانتارین مه، وهزیرین

مه، بهرپرسین مه ل پایتهختی و ل ههر جههکی دی باوهری ب زارافی خوه
هه‌بیت، پی بپه‌یقن و سه‌ره‌ده‌ری پی بکه‌ن.

- ده‌زگه‌هین پاریزگه‌هی یین وه‌شانی خورت‌ترین دوا ری چاپ و وه‌شانیدا و وه‌شانا وان
هه‌موو وارین دی یین زانستی و ره‌وشه‌نبیری فه‌گریت و نه تنی د وارین ئه‌ده‌بی
و دیرۆکیدا بمینیت. د هه‌مان ده‌مدا بزاق بیته‌کرن کرمانجیا ژووری پشکه‌ک
هه‌ژی د چاپ‌کریین وه‌شانخانین مه‌لبه‌ندی ل پایتهختی هه‌بیت.

- ده‌زگه‌هه‌ک تایبته‌ت ب وه‌رگی‌ران ل پاریزگه‌هی بیته‌ت دامه‌زراندن و به‌ره‌ه‌مان د
هه‌موو وارین ره‌وشه‌نبیریدا ژ زمانین زیندو و پیشکه‌تی وه‌رگی‌ریته‌ت سه‌ر زمان
کوردی و چاپ‌که‌ت.

به عسیین سهدامی و نه سهدامی..! (*)

بریارین لیژنا لیپرسین و دادوهریی ب ژیرنا ناقین چهن دین قهوارهیین سیاسی و بهربزاران ژ ههلبزارتنین ٧ ئ تیرمهها بهیت بوویه نهگه ری بگرو فهکیش و دانوستاندنهك مهزن دنیقهبهرا ئالیین سیاسی و تهخ و جوینین خه لکی عیراقی و هندهك ناقه ن دین سیاسیین هه ریمایه تی و جیهانی یین په یوهندی ب کاودانی سیاسی قی وهلاتی و کاریگه ری ل سهر بریارا هندهك ئالیین عیراقیقه هه ی.

دهسته کا لیپرسین و دادوهریی ژ بهر چهن دین نهگه ران و ل دوو ف بنه مایین بو کاری وی هاتینه دانان، خه تا سوور دانایه سهر چهن دین قهواره و بهربژیران و مافی خوه بهربزارکرنی و هه فرکیی د ههلبزارتناندا بو په رله مانی ژئ ستان دیه، قی بریارئ ژ زوربه ی ئالیین عیراقی ب شیع ه و سونه و کته کا کیما کوردانقه گرتیه، گومان ژئ تیدا نینه کو هه موو وهك یهك نابن و دی ژ هنده کان پتر ژ هنده کین دی گریت.

پشتی هه لوه شاندا دهسته کا ریشه کیشکرنا به عسیان نهوا ده ملده ست پشتی شهرئ نازادکرنا عیراقی هاتیه دامه زراندن، بریارا دامه زراندا قی دهسته کی ژ ئالیی حکومت و په رله مانی عیراقیقه هاتیه دان، ئانکو دهسته که کا یاساییه و ب بریاره کا عیراقی هاتیه دامه زراندن و چ نه بیت پتر ژ نیقا په رله مان تاران یاسایی قی دهسته کی په سه ند کریه.

(*) د هژمار ٨٠ رۆژا // ٢٠١٠ رۆژناما وار دا هاتیه به لافکر.

بهی یا سهیر ئهوه دهمی بریارین فی دستهکی ل بهرژه وهندیا هندهک ئالیین سیاسی و هندهک سیاسه تمه داران دای و ژ په رله مان و حکومه تا داهاتیا عیراقی بی باهرکرین - ئه گهر بریار وهک خوه بمینیت و بیته جیبه جی کرن- بوو روژا قیامه تی و بگر و فه کیش و گهف و هه ره شه هاتنه مهیدانی، سه رژنو و هه فه یه ایمانیان و خوه ل بهر فی شیرین کرن و خوه ژ فی نیژی ککرنی ده سپی کر، شاند و نوونه ری ن بیانی هه ریه ک د هه وارا ئالیگری ن خوه هات و ئاریشه ژ ئاریشه کا عیراقی بوویه یا خه لکه کی دی.

یا ژ هه موویان خرابتر وهک عیراقی ب خوه دبیزن (مه لاقی و موجامه له یین سیاسی) ده سپی کره فه، ئه فه ژی وهک گه له ک روودان و شه ره نیخی ن دن یین دنا ف گوره پانا عیراقیدا رووداین فی جاری ژی د بهرژه وهندیا به عسیاندا بوو، به عسی د فی بگرو فه کیشیدا پینگافه کا دی به رهف پیش به رهف گوره پانا سیاسی هاتن و ئیدی هه مه کی دی ل ئیدی هه مین سیاسی ن عیراقی زیده بوو ئه و ژی به عسی ن سه دامی و یین نه سه دامی یه.

یهک ژ بنه مایین دسته کا نافری بریارین خوه ل سه ر دای و هندهک فه واره و کهس ژ هه لبزارتنان دوورکرین، به عسی بوون و پشکدار یا وانه د دهزگه هی ن سه رکوتکار و تیروری ن به عسیاندا، بهی مخابن (مه لاقی و موجامه له یین سیاسی) گه هشتنه ئاسته کی ل ژیر نافی به عسی ن سه دامی و نه سه دامی یی پاکانه یان (موبه ره ران) بو وان که سان دبینن یین ئه ف بنه مایه ژی گرتی، ههروه کی دوهی پیر پاکانه بو گونه هکاری یین هاشم سو لتان وهزیری بهرگریی سه دامی د دیتن و دگوتن که سه کی له شکه ریه و فه رمانین سه رکردین خوه بجه دئینان، ئه ف پاکانه یه ژی بووینه ئه گه ری گرو بوونا سیداره دانا وی و چه ندین گونا هبارین دی و ئه گه ر ب فی چه ندی بچین د ده مه کی نیژی کدا تنی سه دام دی ده رکه فیت به عسی سه دامی و یین دی ژی هه موو ژیر ده سه ته بووینه و فه رمانین وی یین بجه ئیناین و دبی گونا هن و دقیت هه موو ماف و ئیمتیازاتین وان بدمینی، هه تا ب فی ری کی و یا دن ده یینه پیش و سه را ده سه ته لاتی هه فرکیا وان عیراقیان دکهن یین ب سالی ن دریزر بووینه

قوربانییڻ بهعسیان، وی دەمی ژبەر خاترا فان بهعسیڻ نهسهدامی، دقیت بیژین سهدام یی مری و ... بهلاخوهیا ژی قهگری پیډقی ناکهت ب خرابی نافی وی بینین.

جهی سهرسورمانی نهوه مهزنه بهرپرسهکی کورد، کو نهو ژ ههرکهسهکی باشتر دزانیت کورد قوربانییڻ دهستیڻ گشت بهعسیانه، بیته سهرخهتی و ئیدیهمی بهعسیڻ سهدامی و نه سهدامی بکاربینیت و پاکانهیان بو صالح موتلهکی و یین وهکی وی بینیت.

هیژ بهعسیڻ نهسهدامی!! نهبووینه فریشته دقیت ئهم کورد بهری ههر عیراقیهکی نهگهر مه ژبیر کربیت بیرا خوه بینینهفه، بهعسیاتی بیروباروهرکه دژی ههرکهسهکیه نه بهعسی بیت، دژی ههرنهتهوهیهکیه نه عهرهب بیت و ژ عهرهبان ژی نه بهعسی بیت. ب دریژیا حوکمداریا بهعسیان ل عیراقی بهری سهدامی و پشتی وی دهستهلات گرتیه دهست، ههر ب فی رهنگی ل سوریا دژه سهدامی ژی هاتیه سهلماندن نه تنی سهدام بهعسی بوویه، بهلکی ههر بهعسیهک سهدامهک بوویه. ژ نیسانا ۲۰۰۳قه ب دههان و ب سهدان کهسیڻ ل عیراقی ب فی نافی و یی دی نیژیکی دهستهلاتی بووین چ ل پههلهمانی و چ ل حکومهتی یین وهک صالح موتلهک، حارس ئهلزاری، مهشعان ئهلجبوری، ئوسامه و ئهسیل نوجهیفی، زافر ئهلعانی و ئهبو ریشه سهدانین وهک وان دکریار و سههدهریین وان یین سیاسی و راگههانندیدا دیاربوویه، ههمان بهعسیڻ جارنن لی خوه ل ژیر عهبایهکی دی یی بهروهخت نخافتیه و ههلویستی وان بهرامبهه کوردان ههمان ههلویستی سهردهمی ئهنفال و کیمیابارانی یه. کورد ژی ئیدی بلا خوشباوهر نهبن و (موجامهلهیین سیاسی) مفایی مه نادهن و بهعسی نابنه فریشته سهدامی بن یان نهسهدامی نهگهر ههبن.. گهلۆ نهگهر دهستهکا لیپرسین و دادوهریی وان گوناھبار بکهت چما ئهم کورد دی پاکانهیان بو کهین و گهردهنا وان ئازا کهین..؟

مه ئاريشا نه خواندنى ھەيە بەلى نه د ھەموو وارانددا (*)

ئاريشا نەخواندنى، كىم فروشتن و بەلاقبونا پەرتووكا كوردى، نقيسكار پەرتووكىقە ماندوو دببیت، دەرگەھان دقوتیت ھەتا چاپدكەت، دئەنجامدا تەمەت تلین دەستان د ھینە فروشتن، یین دی تۆز دگريت و دبنە خوراكى مشك و موران...ھتد. دەمەكە ئەف چەندە بوویە مژارا دانوستاندنى د ناف بەرپەرین كۆفار و رۆژناماندا و كۆفار مەتین ب ھەفكارى دگەل رىقەبەريا گشتيا رەوشەنبیری و ھۆنەرى د دو رۆژاندا جقینەك ل دور فى بابەتى بەرھەفكر و تیدا چەند سمینار ھاتنە پيشكەشكرن.

بابەت ھەژى دانوستاندن و دووچوونەكا بەرفرەھترە، ئەز ژى دى ھندەك ھزر و بۆچوونان د فى واریدا بەرچافكەم. ھەرۆك دەیتە گۆتن ئاريشا نەخواندنى ئاريشەك جیھانى و ھەفچەرخە... ژبەرکو ئامار و داتا ل بەردەست نینن ئەز نكارم بریارى ل سەر راستى و نەراستيا فى گۆتنى بدەم، بەلى ھند دى بیژم ئەگەر ئەف چەندە ھەببیت ژى نەگەھشتیە وى ئاستى بیژینى ئاریشە، چنكو ل پرانیا جیھانى چاپكرن (رۆژنامە، كۆفار و پەرتووك) كارى كەرتى تايبەتە، ئەف كەرتە یى بەرھەف نینە ھیچ كارەكى بكەت ئەگەر بەرھەمى وى نەھیتە فروشتن یان زیان فى بكەفیت. دى ھیینە جیھانى سیى ب تايبەت وەلاتین دەوروبەر، ب وان وەلاتانقە یین پشكەكا كوردستانى پىقە ھاتیە گریدان، ل فان وەلاتان چەندین وەشانخانەییین كەرتى تايبەت ھەنە، د بەردەوامن د چاپكرنییدا و بەرھەمىن وان دەینە فروشتن و

(*) د ھژمار ۸۶ رۆژا ۲/۲۰۱۰ رۆژناما وار دا ھاتیەبەلافكرن.

قازانجی دکهن. ئەگەر ل جھەکی وەشانخانەکی چالاکیین خوە راوەستاندبن ، ئەفە
ھندی ناگەھینیت ژ بەر ئاریشا نەخواندنئ و نەفروشتنا بەرھەمان ھاتیە گرتن.
نیزیکی مە ل ئیرانی سالانە ب ھزران پەرتووک ب سەدان رۆژنامە و کوڤار ب
تیراژین مەزن دەینە چاپکرن، ئەگەر خەلکەکی ئەو بەرھەمە نە کریبانە و نە
خواندبانە بی گومان نەدھاتنە چاپکرن.

بیینە وەلاتئ مە باشووری کوردستانی ب تایبەت پارێزگەھا دھۆکی یان دەفەر
بادینان، ژبەرکو د واری زمان و چاپکرن و ھژمارا خەلکی و کاودانی د ی قئ
دەفەری تایبەتمەندیەک ھەیە. لەوما دئ بیژم ل قئ دەفەری مە ئاریشا نەخواندنئ
ھەیە بەلئ نە د ھەموو واراندا، ئانکو پیویستە دو مژاران فەگرین، ئاریشا
نەخواندنئ و نەخواندنئ د ھندەک واراندا. ئاریشا نەخواندنئ ب خوە ژ ی دو پشکە،
نەخواندن و نەکرینا پەرتووکئ، ئانکو خەلکەک ھەیە ھەز دکەت بخوینیت، بەلئ
پارە ی نادەت، مەرج ژ ی نینە ژبەر نەبوونی بیت.

خواندن وەک کەلتۆرەکی یە، پەیوەندی ب ژيانا مروڤی فە ھەیە، گشت ئەرینی و
نەرینی کاریکەری ل مروڤی دکهن کاریگەری ل خواندنا مروڤی ژ ی دکهن. بیرا
منە دەمی ل سال ۱۹۸۰ مە تاکە ھژمارا کوڤارا (پەیف) ۱ ئیکەتیا نفیسەرین کورد
چاپکری، د یەکەم ھەفتیدا نیزیکی ۷۵۰ دانە ژئ ھاتنە فروشتن، ھەر د وی دەمیدا
پەرتووکخانەکا دھۆکی یەکەمین دیوانا عەبدولرەحمان مزووری ل سەر کیستی خوە
چاپکری، ھێژ دیوان ل چاپخانئ بوو ب سەدان کەسان ناڤین خوە بو کرینا دیوانئ ل
پەرتووکخانئ نفیسی بوون. (پەیف) ۱ ئەفرۆ ب بابەتین خوە دەولەمەند ترە،
خواندەڤایی کوردی دەھ جارکی پترە، بەلئ ھەمان سەرەدەری دگەل (پەیف) ئ و
باشترین دیوانا دەیتە بازاری ناھیتەکرن.

ئەگەر پرسیارا ئەگەرین قئ چەندی بیتەکرن، دئ بیژین وی سەردەمی
زیدەباری پیدڤیاتیا خوە رەوشەنبیرکرنئ خەلکی کرینا بەرھەمەک کوردی ب
ئەرکەک نەتەوہیی دزانی، بەلئ ئەفرۆ خەلکەکی ھەی ھزردکەت بلا حکومەت،
حزب، سەندیکا، ئیکەتی... ھتد پەرتووکئ چاپبکەن و ھەروە بەدەنە مە خو نە ژ

کیستی...وانه!! وی چەندی ژێ ژبیر نهکهین پشتهی سه رهلهدانا ۱۹۹۱ چاپکرن و به لافکرنا رۆژنامه و کۆفار و پهرتووکا ژ ئالیی حزبان و دهزگههین سه رب وانقه پتر هزرا ما ژ کیستی...کی یه چه سپانديه و نهفه ب خوه یهك ژ نهگه رین کیم فروشتنا چاپکریانه.

خه لکه کی زیده گافیی ل سه ر عه ردی حکومه تی دکه ت بیی به رامبه ر، خوه ژ دانا کرییا ئافی و کاره بی و ته له فونان فه دزیت، موچه ی ژ دهوله تی و هردگریت بیی کو دهوامه کی بکه ت یان به رامبه ر وی موچه ی کاره کی نه نجام بده ت...! گهلۆ نه ف خه لکه دی چاوان هزری ل کرینا پهرتووکه کی که ت...؟ ب کورتی هزرا هه موو تشته ک به لاش نه فرۆ بوویه پشکه ک سه ره کی ژ که لتوری مه و به لاخوه دایه سه ر خواندنی و کرین و فروشتنا پهرتووکی. هژمارا پهرتووکی کرمانجی یین دهینه چاپکرن هه یقی ژ ۱۰- ۱۵ پهرتووکان ب تیراژا ۵۰۰- ۱۰۰۰ دانه یان نابوری و بهایی پهرتووکی ژ هه ر تشته کی نه رزانتره، وه ک جاره کا دی من گو تی و دی بیژمه فه نه گه ر نیفا هژمارا نه ندامین ئیکه تیا نفیسه ران و سه ندیکا رۆژنامه فانان ل دهوکی هه ر یه ک هه یقی ۲- ۳ پهرتووکان بگریت نه ز باوهرم پهرتووکا کرمانجی نامینته ل بازاری.

پرسیاره کا دن دهیته کرن زانکویین مه چه ند به ری قوتابی خوه دایه خواندنی و کرینا پهرتووکی...؟ چه ند ژ ماموستایین وان په یوهندی دگهل پهرتووکی هه یه...؟ چه ند ژ قوتابیین وان پشتهی ده رچوونی په یوهندی دگهل خواندنی و پهرتووکی مایه...؟ به رسقا فان پرسیاران مژاره ک سه ربه خوه یه و پیدفی دریژکرنییه، نه گه ر نه ز به رسقی بده م دی به رسقیین من نه رینی بن.

سه ره رای ئاماژه پیکرنین چووی دی بیژم مه ئاریشا خواندنی هه یه به لی نه د هه موو واراند، پشتهی گه ریانه کی د هه ردو پهرتووکخانه یین جزیری و دهوک یین دهوکی و هنده ک پرسیار و به رسقان ده رگه هه ک نوو د فی واریدا ل جه م من فه بوو، کو ئاریشا نه خواندنی ژ هنده ک وارین ره وشه نبیری ناگریت، دچه ند سالین چوویدا چه ندین پهرتووکیین ئایینی (ب هه موو بابه تیین خوه فه)، زانستی، پیزانینی گشتی، زانستیین دهروونی، بابه تیین گه نجان، پهرتووکیین هۆنه ری و هۆنه رمه ندان هاتینه

چاپکرن و ب باشی هاتینه فروشتن و هندهکان چاپا دووی ژۆ هاتیه چاپکرن. بهروفاژی پهرتووکیڻ هزری، هزرا نهتهوهیی، دیرۆک و جوگرافیا، ئهدهبیات ب ههموو چقیڻ ویقه زۆر ب کیمی دهینه فروشتن، ئانکو زۆر ب کیمی دهینه خواندن. گومان تییدا نینه ههر مللهتهک پیدقی ههموو رهنگیڻ زانست و رهوشهنبیری و هزرانه، دهمی خواندهقان یان پرانیا خواندهقانی ژ بابهتهکی دووردکهفیت، ئانکو جفاک ژ رهنگه رهوشهنبیریهکی یی دوورکتهی ئهقه ب خوه لاوازیهکه د ژیرخانا رهوشهنبیریا مللهتییدا و پیدقی سهراوهستیان و گرنگی پیدانییه، گهلۆ دهمی خهلهکهک ژ رهوشهنبیریا نهتهوهیی ب ههموو چقیڻ ویقه دوور دکهفیت ئهقه نهیشانا کیمبونا ههستا نهتهوهیییه..؟ ئهف کیمبونه چهندیڻ دیاردهییڻ نهریڻی دگهل خوه دئینیت، ئهری ئهف مزاره نه ههژی سهراوهستان و دووچوونی یه..؟

ل داویی ئهگهر مه ئاریشا نهخواندنئ ههبییت د ههموو واراندا نه وهکههقه.

ئەز باوەرم پەيامنێر نە بخوێه، بێی قیانا وی باکووری عێراقی ل شوونا هەریمما کوردستانی ل سەر وی هەرۆکی ل سەر کەنالی ژێ هاتەسەپاندن، ئەفە ژێ پەیرەوی قی کەنالیە د گشت بەرنامین ویدا پەیفما کوردستان قەدەغەیه.

گەلۆ کەنالهک بۆ کوردان دچوارچووقی بەرنامی قەبوون بەرەف دیموکراسیی یی پارتیا AKP یا دەستەلاتدار هاتیەفەکرن، لی نابیت پەیفما کوردستان بێتەبکارئینان هەرۆک ئەف کورده نە ل سەر خاکەکی دژین. ئەری د دیدارەکا رەوشەنبیری هزریدا ب مەرەما ل هەفنیزیکیبوونی د نیقشەرا تورکان و کورداندا هاتیەگریدان دی چاوان دیالوک سەرگریت و هەفنیزیکیبوون دروست بیت، بەرامبەری تە باوەریی ب بوونا تە ل خاکێ تە نەئینیت..؟ ئەف رەنگە دیالوکە پێشەم سەرکەفتی نابن ژبەرکو ئالیی کو ئەو خودی دەستەلات و هیز و بریارە دقیت دیالوکی دگەل تە بکەت بەلی وەکی وی دقیت، کەسەکی بی خاک و بی زمان بی، باوەریی ب وی وەلاتی نائینیت یی تو لی دژی، باوەریی ب زمانی تە وەک زمانی فەرمیی خواندنی نائینیت، چوار رۆژان بەری قی دیداری ل ۱/۱۲ رەجەب تەیب ئەردۆگانی سەرۆکوەزیر بەرامبەری پەرلەمانتارین ترکیا راگەھاند ب هیچ شیوەکی نابیت زمانی کوردی ببیتە زمانی رەسمیی خواندنی، باشە ب خیرا مریین خوە ری دایە ل مالین خوە پی بپەیشن و بسترن. هیژ خرابتر یی دیالوکی دگەل تە دکەت وەک پشکەک نەک وەک هەموو، یی دیالوکی دگەل تە وەک باکووری عێراقی دکەت نەک وەک هەموو کورد و یی بەرەف نینە دیالوکی دگەل کوردین باکووری کوردستانی وەک ئەو دبیزن رۆژەلاتی ترکیا بکەت کو پیدقیترە دیالوک د نیقشەرا واندا ئانکو کوردین باکووری کوردستانی و ترکیادا هەبیت، بەلی یی دیالوکی دگەل کوردین باکووری عێراقی دکەن. ئەفە ژێ جەهی گومانییە کو ئەف دیالوکا مەرجدار چەند مەرەمەک پی هەنە...! ئەز دبیزم کورد ژێ ژ وی چەندی مەزنترن ب هەر فیتکەکی بکەفنه دیلانی و ب هەر میقانداریەکی خوە و دەوروبەرین خوە ژ بیر بکەن.

هاتیە بەلافکرن ل رۆژناما رووداو هژمار ۹۶ ل ۲۰۱۰/۲/۱ هەرۆسەن د رۆژناما رووداو چاپا لاتینی یا ئەورۆپادا هاتیە بەلافکرن.

چەند سەربۆرەك ژ ھەلبژارتنان (*)

ژ مەھا تیرمەھا چوویشە ھەتا فی ئاداری دو ھەلبژارتنن گرنگ، ھەلبژارتنن پەرلەمانی کوردستانی ل ۲۵ تیرمەھی، یین پەرلەمانی عیراقی ل ۷ ئادارا چوووی ھاتنە ئەنجامدان. ھەرچەندە ئەم ل ھەریما کوردستانی خودانی سەربۆرەکا بیست سالینە د واری ھەلبژارتناندا، لی ئەز دکارم بیژم ھیژ ئەزمونەك دەسپیکیه، چنکو ھەر ھەلبژارتنەکا ھاتیە ئەنجامدان، ل ھەریما کوردستانی بەری نیسانا ۲۰۰۳، چ پشتی وی ل سەرانسەری عیراقی د سەفایەکی تایبەت و کاودانەکی جودا ژ ھەلبژارتنن بەری خوە ھاتینە ئەنجامدان. ھەردو ھەلبژارتنن چوووی ژی بو مە کوردستانیان سەربۆرەك نوو بوون و گەلەك دەرس و شیرەتین نوو ژی تیدا ھەبوون، ئەگەر مفای ژ سەربۆران وەرگرین دی ئامازە ب ھندەکان کەین:

★ ھەلبژارتن ل سەر بنیاتی لیستین گرتی یان فەکری (راستزە بیژین نیف فەکری، کو گەلەکان ژ مە بەرگری ژ سیستەمی لیستین فەکری دکر) بن، ھەموو ھەریما کوردستانی بو ھەلبژارتنن پەرلەمانی کوردستانی و ھەموو عیراق بو ھەلبژارتنن پەرلەمانی عیراقی یەك بازنیە ھەلبژارتنان بیت، یان ھەر پاریزگەھەك بازنیەك بیت، کیژ ژ فان شیوازان پتر د بەرژەوہندی خەلکیدایە..؟ چ وەك تاک و کۆم و تەخ و پیکھاتین سیاسی و حزبی، چ ژی کوردستانی وەك پیکھاتەك کو بەرژەوہندی و ئارمانجین جودا ژ پیکھاتا دی یا عیراقی ھەنە.

(*) د ھژمار ۴۲۵ رۆژا ۴/۴/۲۰۱۰ رۆژناما ئەفرۆ دا ھاتیە بەلا فکرن.

★ هه‌فیه‌یمانیا ناقبه‌را حزب و پیکهاتین سیاسی کوردستانی د لیسته‌کیدا، ناقبه‌را پارتین نه‌ته‌وه‌یین مه‌زن، ناقبه‌را پارتین نه‌ته‌وه‌یین مه‌زن و بچووکتین نه‌ته‌وه‌یی و چه‌پ و علمانی، ناقبه‌را پارتین نه‌ته‌وه‌یی و چه‌پ و علمانی و ئیسلامی، ناقبه‌را پارتین نه‌ته‌وه‌یی یین کوردی و پارت و پیکهاتین سیاسی و جفاکین کهمه نه‌ته‌وه‌یین کوردستانی. ئه‌ری ئه‌ف هه‌فیه‌یمانیه پتر د به‌رژه‌وه‌نیدا کئی یان کئی ئالی دا بوویه..؟ کئی پیکهات یی مفادار بوویه و ل سهر حسیا یی دی کورسیکین په‌رله‌مانی وهرگرتینه..؟ کئی ئالی ئه‌گهر د هه‌فیه‌یمانیدا نه‌بایه د خه‌ویدا ژی کورسیکین په‌رله‌مانی نه‌دیتن..؟ د ده‌می هه‌فیه‌یمانیانا ب تایبته د لیستین گرتیدا جه‌ماوه‌ری فلان حزبی دزانیت کورسیکین وان مسووگهرن ده‌نگی خوه د ده‌نه حزبه‌کا دی یا نی‌زیکت بو وان ژ ئالیی هزری یان دیروکیفه. ئه‌فه ب خوه هه‌ریه‌ک بابه‌ته‌که و پیدفی ل سهر راوه‌ستیان و فه‌کولینانه..!!

★ سه‌نگا که‌سان د لیستیدا و روئی حزبان د سه‌رئ‌یخستنا به‌ربزاراندا، د هه‌لبزارتین فی مه‌ییدا ئه‌ف دو خاله ب ئاشکرای دبه‌رچا‌ف بوون، سه‌نگا که‌سایه‌تی و جفاکیا هنده‌ک به‌ربزاران نه‌ تنی سه‌رکه‌فتنا وان مسووگهر کر، به‌لکی کاریگه‌ریا نه‌رینی ژی کره سهر ده‌نگین لیستین هه‌فرکین لیستا وی. هنده‌ک به‌ربزاران ژی ئه‌گهر حزب ل پشته وان نه‌بایه، چ جارن نه‌دبوونه په‌رله‌مانتار و هنده‌ک به‌ربزاران ژی سهره‌برای پشته‌فانیا حزبان ژی ئه‌ر سه‌نگا جفاکی نه‌بوو کو خه‌لک وانا بو نوونه‌راتیا خوه هه‌لبژیت.

– هه‌لبژارتین ل جیهاننا دیه‌رکراسی بیژینگ و موخلکه‌کن، فافارتنه‌کا جفاکینه، خه‌لک تیدا بریارا چاک و خرابین جفاکی (تاک بن کوم) دده‌ت، بریارا کی (که‌س، پیکهات، حزب) هه‌زی مانتیه و کی هه‌زی نه‌مانی یه.. به‌لن یا سه‌بر ئه‌وه‌یه هنده‌ک که‌س و پیکهات، ژ خوه فه ناین و هه‌ر جاره‌کین ب ده‌نگه‌کی خوه ده‌ه‌لافتین، ب ناهه‌کی یان ل ژیر سیبه‌ره‌کن خوه به‌ربزار کهن و ئه‌نجام ژی دیارن خه‌لکه‌ک وان هه‌زی نوونه‌راتیا خوه نایینیت.. که‌لو ما نه‌ ده‌سه نه‌ف (که‌سه، پیکهات، حزب) بو خوه ل که‌سه‌به‌ته‌کا دیتر بگه‌ریتن..؟

ئه‌وا من دفتت بیزم

چه‌نه سه‌ربژه‌گ

ژ هه‌لبزاراندا

مسه‌ده‌ق تژی

ژ مه‌دا تیرمه‌ها چوویی فه هه‌تا ئادارا چوویی د هه‌لبژارتین کرنه‌گ، هه‌لبژارتین په‌رله‌مانان کوردستانی ل ۲۵ نیرمه‌هه‌ن، یین په‌رله‌مانان عیراقل ل ۷ ئادارا چوویی هاتنه ئه‌نجامدان. هه‌رچه‌نده ئه‌م ل هه‌ریما کورده‌ستان خودانی سه‌ربژه‌گا بیست سالینه د وارین هه‌لبژارتان دا، لئ نه‌ز دکام بیژم هه‌ز نه‌زموونه‌ک ده‌سپیکه‌یه، چنکو هه‌ر هه‌لبژارتنه‌کا هاتیه ئه‌نجامدان، ل هه‌ریما کوردستانی به‌ری نیسانا ۲۰۰۳، چ پشته وئ ل سه‌رانسه‌ری عیراقل د سه‌قابه‌کن تایبته و کاردانه‌کی جودا ژ هه‌لبژارتین به‌ری خوه هاتینه ئه‌نجامدان. هه‌ر د هه‌لبژارتین چوویی ژی بو مه کوردستانی سه‌ربژه‌ک نوو بوون و که‌له‌ک ده‌رس و شیردین نوو ژی تیدا هه‌بوون، ئه‌گهر مفای ژ سه‌ربژان وهرگرتین ده‌ن ناماژه ب هنده‌کان که‌بن:

– هه‌لبژارتین ل سهر بنیاتی لیستین گرتی یان فه‌کری (راستنه بیژین نیف فه‌کری، کو که‌له‌کان ژ مه به‌رگری ژ سیسته‌من لیستین فه‌کری ذکر) بن، هه‌سه‌ر هه‌ریما کورده‌ستان بو هه‌لبژارتین په‌رله‌مانان کورده‌ستان و هه‌سه‌ر عیراقل بو هه‌لبژارتین په‌رله‌مانان عیراقل یه‌ک بازنه‌یا هه‌لبژارتان بیت، یان هه‌ر پارێزگه‌ه‌ک بازنه‌یه‌ک بیت، کئی ژ فان شیوازان پشته د به‌رژه‌وه‌نیدا خه‌لکه‌کیدا یه..؟ چ ده‌ک تاک و کوم و ته‌خ و پیکهاتین سیاسی و حزبی، چ ژی کوردستانی و ده‌ک پیکهات که‌کو به‌رژه‌وه‌ندی و نارمانجین جودا ژ پیکهات دی یا عیراقل هه‌نه.

– هه‌فیه‌یمانیا ناقبه‌را حزب و پیکهاتین سیاسی کوردستانی د لیسته‌کیدا، ناقبه‌را پارتین نه‌ته‌وه‌یین مه‌زن، ناقبه‌را پارتین نه‌ته‌وه‌یین مه‌زن و بچووکتین نه‌ته‌وه‌یی و چه‌پ و علمانی، ناقبه‌را پارتین نه‌ته‌وه‌یی و چه‌پ و علمانی و ئیسلامی، ناقبه‌را پارتین نه‌ته‌وه‌یی یین کوردی و پارت و پیکهاتین سیاسی و جفاکین کهمه نه‌ته‌وه‌یین کوردستانی. ئه‌ری ئه‌ف هه‌فیه‌یمانیه پتر د به‌رژه‌وه‌نیدا کئی یان کئی ئالی دا بوویه..؟ کئی پیکهات یین مفادار بوویه و ل سهر حسیا یین دی کورسیکین په‌رله‌مانی وهرگرتینه..؟ کئی ئالی ئه‌گهر د هه‌فیه‌یمانیدا نه‌بایه د خه‌ویدا ژی کورسیکین په‌رله‌مانی نه‌دیتن..؟ د ده‌مین هه‌فیه‌یمانیا دا ب تایبته د لیستین گرتی دا جه‌ماوه‌ری فلان حزبی دزانیت کورسیکین وان مسووگهرن ده‌نگی خوه ده‌نه حزبه‌کا دی یا نی‌زیکت بو وان ژ ئالیی هزری یان هه‌ریه‌ک بابه‌ته‌که و پیدفی ل سهر راوه‌ستیان و فه‌کولینانه..!!

– سه‌نگا که‌سان د لیستیدا و روئی حزبان د سه‌رئ‌یخستنا به‌ربزاران دا، د هه‌لبژارتین فی مه‌هه‌ن، سه‌نگا که‌سایه‌تی و جفاکیا هنده‌ک به‌ربزاران نه‌ تنی سه‌رکه‌فتنا وان مسووگهر کر، به‌لکی کاریگه‌ریا نه‌رینی هه‌فرکین لیستا وی. هنده‌ک به‌ربزاران ژی ئه‌گهر حزب ل پشته وان نه‌بایه، چ جارن نه‌دبوونه په‌رله‌مانتار و هنده‌ک به‌ربزاران ژی سهره‌برای پشته‌فانیا حزبان ژی ئه‌ر سه‌نگا جفاکی نه‌بوو کو خه‌لک وانا بو نوونه‌راتیا خوه هه‌لبژیت.

– هه‌لبژارتین ل جیهاننا دیه‌رکراسی بیژینگ و موخلکه‌کن، فافارتنه‌کا جفاکینه، خه‌لک تیدا بریارا چاک و خرابین جفاکی (تاک بن کوم) دده‌ت، بریارا کی (که‌س، پیکهات، حزب) هه‌زی مانتیه و کی هه‌زی نه‌مانی یه.. به‌لن یا سه‌بر ئه‌وه‌یه هنده‌ک که‌س و پیکهات، ژ خوه فه ناین و هه‌ر جاره‌کین ب ده‌نگه‌کی خوه ده‌ه‌لافتین، ب ناهه‌کی یان ل ژیر سیبه‌ره‌کن خوه به‌ربزار کهن و ئه‌نجام ژی دیارن خه‌لکه‌ک وان هه‌زی نوونه‌راتیا خوه نایینیت.. که‌لو ما نه‌ ده‌سه نه‌ف (که‌سه، پیکهات، حزب) بو خوه ل که‌سه‌به‌ته‌کا دیتر بگه‌ریتن..؟

هه‌موو نیکه‌سه‌میان دفتیست

سەرەرای پشتهفانیا حزبان ژى ئەو سەنگا جفاكى نەبوو كو خەلك وانا بو
نوونەراتيا خوه هەلبژيريت.

★ هەلبژارتن ل جيهانا ديموكراسى بيزينگ و موخلکهکن، قافارتنهكا جفاکينه،
خەلك تيدا بريارا چاك و خرابين جفاكى (تاك بن كۆم) ددهت، بريارا كى (كەس،
پيکھات، حزب) هەژى مانييه و كى هەژى نەمانى يە.. بەلى يا سەير ئەوديه
هەندەك كەس و پيکھات، ژ خوه فە نابن و هەر جارەكى ب رەنگەكى خوه د
هەلافيزن، ب نافەكى يان ل ژير سيبەرەكى خوه بەربزار دكەن و ئەنجام ژى
ديارن خەلكەك وان هەژى نوونەراتيا خوه نابينيت..گەلۆ ما نە دەمه ئەف
(كەسە، پيکھاتە، حزبە) بو خوه ل كەسابەتەكا ديتر بگەريين..؟

تنی هەردو نوجیفی راست دبێژن^(*)

نیزیکی دو هەیفانە زێدەگافیین ئەسیل نوجیفی پارێزگاری موسلی بەرامبەری خەلکی تلکیپی و وانکی و داخوینیین برایی وی ئوسامە نوجیفی پەرلەمانتاری عیراقي دژی کوردان و شەریپفروشتنن بەردەوامین هەردویان ب خەلکی کوردستانی بووینە مژارا دەزگەهین مەیین راگەھاندنی و هەرکەسەک ب رەنگەکی شروفە دکەت. یەک دبێژیت : ئەف کریارا نوجیفی ل سەر بنەمایین دژایەتیا کورد و کوردستانیان هاتیە ئافاکرن، یان دبێژیت نوجیفی و دەستەکا وی سەرکەفتنا خوە د هەلبژارتناندا ب نەھیلانا کوردان ل موسلی گریڤدایە، کەسەکی دی دبێژیت : ئوسامە نوجیفی گەفین قەرکرنی ل کوردان دکەت یان دبێژیت نوجیفی ئەجندین دەرڤە و یین بەعسیان یین هەین و هیژ تیر نەبوویە ژ ئەنڤال و ...هتد، یی دن دبێژیت ئەف کریارا ئەسیل نوجیفی ئەنجامدایی دەرھەقی وەلاتیان کریارەکا تیروستی و هۆقانەیه و ھندەک دبێژن دی دەعوی ل سەر نوجیفی تومارکەین و یین دی پیشنیازا خوەنیشادان و تومارکرن دەعوایان دژی نوجیفی دکەن... و گەلەک گۆتن و داخوینیین دی.

ھەموو ئەف گۆتنە د جھێ خوەدانە سەر دەریا هەردو بران بەرامبەری خەلکی کوردستانی و بەرنامی وان بو دژایەتیا فی خەلکی گرتیە بەر هیژ پرمەترسیترە ژ وی پیشبینیا دەزگەهین راگەھاندنی ژ فان هەردو بران کری. بەلی ئەوا من دقیت بیژم کو هیژ خەلکەکی ئامازە پی نەکری یان ژ بەر هەر ئەگەرەکی بیتن کەسەکی

^(*) د هژمار ۹۴ رۆژا ۲/۱۶/۲۰۱۰ رۆژناما وار دا هاتیە بەلاڤکرن.

نهقیټ بیژیت، ئهوه کو بهلئ ههر دو برا ئهسیل و ئوسامه راست دبیزن..!! و ئهوا د هزرا وان دو برادا و ب گوټن و ب کریار ژى بجه دئینن یا د هزرا ههر عه ره بهکئ عیراقیدا و ئه گهر ژ دههان هزاران و ژ بهر ههر ئه گهره کی بیت که سهک فه دهر بیت ژ فى بنیاتی ئه فه وئ راستیئ ناگوهریت کو ههر عه ره بهک ب ئاقلئ نوجیفى دهر باره ی کوردان هزر دکهت و ئه و ژى دهمئ دهلیفا خوه دبینن ههمان سه ره دهریا وان دگهل کوردان دکهن، گشت عه ره بان هند کورد دفین هندی نوجیفیان فیاین و یهک دویهک کرینه د لیستا حه دبا و کارگیړیا پاریزگه ها موسلئ دا و ئه رکئ وان ژى تنئ دهر که تنه ل سهر شاشا تیله فزینان و داخویانیئ دژى کوردانه.

ئه گهر ئه ف گوټنه ژى ب ئاقلئ که سهکی فه نه نووسیټ، بلا به ره ف پاش بزفریت و ژ سالا ۱۹۲۱ فه بهر په ریئ دیروکا عیراقئ فه دهت، ژیاننامه و هه لویستین سیاسه تمه دار و بهر پر سیئ عه ره بیئ عیراقئ بخوونیت، کانئ دئ که سهکی خودان هه لویستین باشتر بهرام بهر کوردستانیان بینیت..؟. گه لهک دوور نه چین و ژ ۲۰۰۳ فه بگرین، ل فئ عیراقا کورد د بیژینی عیراقا فیدرال و خوه ب پشکهک ژ دهسته لاتی دزانین و رؤلکه سهره کی د ئازاد کرن و سهر ژنوو ئافا کرنا فى وه لاتیدا گیرای...، ئه رئ ئالیهک یان سیاسه تمه داره کی عه ره بئ عیراقی هه یه مه کوردان هه ژى وان مافان ببینیت یئن ده ستوورئ عیراقئ داینه مه ..؟ ناکوکیئ نیق به را هه ریئ و حکومه تا به غدا کو هندهک جار ان گه هشتیه له شکه رکیشی، جیبه جینه کرنا مادئ ۱۴۰۰ ده ستووری و پیلانین ل به غدا و هندهک پایته ختین جیران دژى فى ماده ی و بر گه یئن ده ستووری یئن په یوه ندی ب کوردانفه هه ین دهینه گیران، تیور و کوشتن و مشه ختکرنا کورد و مه سیحیان ل ده فه ریئ ده رفه ی هه ریئ، پیلانین وهک ۲۲ تیرمه ها ۲۰۰۷ و پیلانا بهری چند هه یقه کان یا ده سنی شان کرنا کورسیئن په رله مانى بو ههر پاریزگه هه کی... هتد ئه رئ ئه فه هه موو نه گرو فئ وى چه ندییه کو هه موو سیاسه تمه دارین عه ره بیئ عیراقئ نوجیفیان هه زردکه ن..؟ بهلئ ئه وا د هزرا ههر دو براندا ب زمانئ خوه دبیزن و ب کریار ژى بجه دئینن، یئن دی ژ بهر ههر ئه گهره کی بیت هیژ دهر برینی ژئ ناکهن.

عیراقی، پیدقیه ژ نها پاش ل سهر چهند بنه‌مایه‌کان سهرده‌ریا سیاسی دگهل ئالیین به‌رام‌بهر بکه‌ین:

★ دقیت به‌ری ههر تشته‌کی بزانی ههر عه‌ره‌به‌ک ب تایبه‌ت سیاسه‌تمه‌دارین وان دگهل دۆزا کوردان نوحی‌فی‌یانه هزرده‌کن، نوحی‌فی راستیا خوه دئی‌خنه سهر به‌رکی به‌لی یین دی هیژ یی مه د خاپینن، یان یین (موجامه‌له‌یین سیاسی) دکهن.

★ د قی قوناغیدا کو ئەم به‌ره‌ف هه‌لبژارتین پهرله‌مانی عیراقی دچین، پشکداری د هه‌لبژارتناندا و ده‌نگدان بو به‌ربژیرین دلسۆژین قی دۆزی، پیروزترین ئه‌رکه مروقی کوردستانی ئەنجام بده‌ت. چنکو ههر ده‌نگه‌ک دی بیه بنواشه‌کی چه‌په‌ری به‌رگری ژ مافین قی خه‌لکی ل به‌غدا.

★ یه‌ک ده‌نگیا پهرله‌مانتارین کوردستانی ل به‌غدا چه‌که‌کی سهره‌کیی به‌رگری یه به‌رام‌بهر پیلان و گه‌ف و مه‌ره‌مین دوژمنکارانه‌یین مالباتا نوحی‌فی و هه‌قبیرین وان.

★ ههر هه‌قبه‌ی‌مانیه‌کا کوردستانی ژ نها پاش دگهل ههر ئالیه‌کی عیراقی بکه‌ن دقیت به‌ری ههر تشته‌کی هه‌لوسته‌ی وی ئالیی سیاسی دهره‌ق مافین خه‌لکی کوردستانی به‌رچا‌ف وه‌رگرن، ئەف هه‌لوسته‌ ب کریار بیت نه تنی گۆتن بیتن، گه‌له‌کان گه‌له‌گ په‌یمان و سوزین سهرده‌ف یین داینه کوردان به‌لی تنی گۆتن بووینه و سه‌د گۆتن ژی گوری کریاره‌کی.

دو نه یین ل ترکیا نابیت بینه بهزاندن (*)

ههچهند مروقی باومری ب بهختی نهبیت، بهلی ژ ناچارى پیدفیه بیژین یهك ژ بهدبهختیین گهلی كورده كهتیه د نیقبهرا چوار وهلاتاندا، ههر تشتهكى لی ههبیت نازادیا رۆژنامهفانی و دهربرینی لی نینه و نهگهر چریسكهك ژى ههبیت ژ كوردان ناگریت.

ل ئیرانی ریك ل كهنالیین ئاسمانی د هیتهگرتن، مالپهریین ئینتهرنییتی دهینه فیلتهركرن، بهردهوام چهندن رۆژنامهفان میقانین زیندانانه، بهلی دهولهتی ب خوه چند كهنالیین ئاسمانیین ئاراستهكری بو وهلاتیین دن ههنه.

ل عیراقا نوو، نهو عیراقا ژ ۲۰۰۳ شه كهسهك نزانیت چاوان حوكمداری لی دهیتهكرن، دههان و سهدان دهزگههیین راگههاندنی ههنه و دبیزن نهف دهزگهه نازادن، بهلی ههر سال پتر ژ ههر جههكى دن ل فی وهلاتی رۆژنامهفان دهینه تیروركرن، لهوما ژى زۆربهی میدیایین عیراقی ل دهرقهی وهلاتی كار دكهن.

ل سوریی نه راگههاندنا نازاد و نه نازادیا رۆژنامهفانی ههیه، چند دهزگههكیین دهولهتیینه، میری وهلاتی چ گۆت، ههر نهوه دی بیژن و بیژنهفه، نهو ژى تنی ب عهریبی، كورد و وهلاتیین دن یین نهعهرب نهتنی ژ نازادیا رۆژنامهفانی د بی باهرن، بهلكی ماف نینه ب زمانى خوه بچووكتیین دهزگههی راگههاندنی ههبیت.

ل ترکیا ناهیته ماندهلكرن ب بهراورد دگهل وهلاتیین دهقری، نازادیا دهربرینی ههیه، میدیایین نازاد ههنه، بهلی نه د ههموو واراندا، نهژی بو گهلین كورد و یین دن. ل فی وهلاتی

(*) د هژمار ۱۰۰ رۆژا ۲۲/۲/۲۰۱۰ رۆژناما رووداو دا هاتیبهه لافكرن.

هئدەك وار هەنە خىچىن سوورن و نابىت كەسەك نىزىك بىت، دقەت مېداكار نىزىكى پرنسىپىن كەمالىزمى نەبىت، نە بىزىت چاوان ئەف دەولەتە ل سەر كلوخكىن سەرىن كورد و ئەرمەن و لاز و يىن دن هاتە دامەزراندن، خوە نىزىكى جىنوسايدا ئەرمەنان و كوشتارىن تەبايىن گەلىي زىلان و دىرسىمى و ئامەدى نەكەت، نابىت كەسەك بىزىت چما گەلىن نە ترك مافى خواندنى ب زمانى خوە نىنە..؟ چما زاروكىن كورد و گەلىن دن هەموو سپىدىيان سروودا نەتەومىيا ترکان بىژن و بىژنەفە..؟.

مە گوئ مېدايىن ئازاد هەنە بەلى نە بو كوردان و مللەتەن دن، چ ژ ئەنجامى خەباتا گەلى كورد بىت، چ ژ كارىگەريا گورانكارىين جىهانى بىت، يان ب مەرەما چوونا تركيا بو ناف يەكىتيا ئەوورۇپا بىت، ل دەھ بىست سالىن داويى ئەف دو نە يە سست بووينە و سنوورىن وان هاتىنە بەزانندن، خەلكەك خوە ل خىچا سوور دەت، هئدەك سنوورىن كەمالىزمى دشكىنىت و هئدەك مېدايىن ئازاد ب تايبەت رۇژنامە ب زمانى كوردى يى بەلافە دىن.

بەزاندىنا فان دو نە يان ب ويستا ئالىي حوكمدارى تركيا بىت يان بەروفقاژى، خالەكا ئەرىنيە بو دەولەتى نەمازە د فى دەمىدا پارتيا AKP يا دەستەلاتدار خوە ب خوەدى پرۇژەكى فەبوون بەرەف دىموكراسىي دزانىت. بەلى ئەف خالا ئەرىنى دبىتە نەرىنيەك خراب ژبەرگو پارتيا دەستەلاتدار ل تركيا نەيا راستە دگەل پرۇژى خوەيى فەبوون بەرەف دىموكراسىي و نىشان پتر دسەلىنن ئەف پرۇژەيە پرۇژى خاپاندن و مژوولكرنىيە، نە پرۇژى فەبوون بەرەف دىموكراسىيە، د هەمان دەمدا هىژ پارىزفانىن فان دو نە يان ل تركيا خوەدى هىز و دەستەلاتن و ناھىلن كەسەك سنوورى وان ببەزىنىت.

فان پارىزفانان بەرى چەند رۇژەكان دو بارە هىز و شىانين خوە نىشادان برىكا دادگەها تاوانين گران ل دياربەكرى سەرنقىسكارى رۇژناما (ئازاديا وەلات) ئوزان كلنجك

تاکه رۆژناما رۆژانهیا کوردی ل ترکیا ۲۳ سال و ۳ هه‌یڤان ب زیندانکرن سزا دا، ئەڤه ژى ب گۆنه‌ها هندی کو دژى یه‌ک پارچه‌ییا ئا‌خا ترکیا کار کریه.

گه‌لۆ سه‌رنقیسکاری نافرى ده‌وله‌ته‌ک د نیڤ خاکی ترکیا دا راگه‌هاندیه، یان ئالایه‌کی دن بلندکریه کو ب دژایه‌تیا یه‌کی‌تیا ترکیا بیته تاوانبارکرن..؟ نه‌خیر تنی سه‌رنقیسکاریا رۆژنامه‌یه‌کا کوردی دکه‌ت، رۆژنامه ژى داخوازا هنده‌ک مافیڤن گه‌لی کورد دکه‌ت و به‌رگریی ژ به‌رژه‌وه‌ندییڤ وی دکه‌ت، ئەڤه ژى به‌زاندنا سنوورین وان دو نه یانه ییڤن د راگه‌هاندنا ب ناف ئازادا ترکیا دا هه‌ین.

قه قه تيان و ژ هه قه دوور كه تنا ره وشه نبيري (*)

(۱)

ئاريشا سه ره كيا ده زگه هين چاپ و وه شان و روژنامه فاني و نفيسكارين باشووري كوردستاني پيڤه دنالن، سنووري بهرته نكي به لافبونا چاپكيريپن كورديه، ب رهنگه كي نهف سنووره ژ سي چوار پاريزگه هان نابوريت، و د نه جامدا تيراژا چاپكينا په رتووكين كوردى ب چاف يين گه لين دراوسيه كي مترين تيراژه. نه گهر نهفه سه روبه ري چاپكيريپن كوردى يين زارافي كرمانجيا ژيري (باشوور) بيت، نهفه سه روبه ري چاپكيريپن كرمانجيا ژووري (باكوور)، چهند جاركي خرابتره و سنووري به لافبونا چاپكيريپن في زارافي ژ سنووري پاريزگه ها دهوكي و ب تايبهت ژي مهلبه ندي باژيري و يهك دو قه زايين پاريزگه هي نابوريت، نهو ژي ب رهنگه كي سنوورداي. نهفه ژي ژ بهر چهند نه گهره كانه وهك:

* ژ بهر درهنگ دهسپيكرنا خواندنا كوردى ل پاريزگه هي، هيژ خوانده فايي كوردى ل فيري ب بهر فره ي پينه گه هشتيه يان د قوناغا پيگه هشتيه يايه، نهفه قوناغه ژي يا نهفه خوانده فايه تيڊا پيگه هشتي يان پيڊگه هيت قوناغا كيڤ خواندن يه ب تايبهت د هندهك وارين ره وشه نبيريڊا، ب رامانه كا دي نه م دكارين بيژين خوانده فاني في قوناغي كيڤ دخوينن.

(*) د هژمار ۴۳۵ روژا ۱۸/۴/۲۰۱۰ روژنامه نهفرو دا هاتيه به لافكرن.

مهدي توشي
موسدق توشي

١

تاریخاً سەرەکییا دەزگەهێتی چاپ و وهشان و رۆژنامهفانی و نقیسکاری باشووری کوردستانی پێشە دنالن، سنووری بەرتەنگی بەلاقسونا چاپکریین کوردییە، ب رەنگەکی ئەف سنوورە ژ سین چوار پارێزگەهان نابۆریت، و د ئەنجام دا تیراژا چاپکرینا بەرتووکێن کوردی ب چاڤ بێن گەلێن دراوسێگە کێمتیرین تیراژ. ئەگەر ئەفە سەرۆبەری چاپکریین کوردی بێن زارافی کرمانجیا ژیری (باشوور) بێت، ئەفە سەرۆبەری چاپکریین کرمانجیا ژووری (باکوور)، چەند جارکی خرابترە و سنووری بەلاقسونا چاپکریین فی زارافی ژ سنووری پارێزگەها دهۆکی و ب تاییبەت ژێ مەلبەندێ باژیری و بەگ دو ئەزایێن پارێزگەهێن نابۆریت، ئەو ژ ب رەنگەکی سنوورەدا، ئەفە ژێ ژ بەر چەند ئەگەرەکانە وەک:

– ژ بەر دەرەنگ دەستیکرنا خواتندا کوردی ل پارێزگەهێن، هێژ خواتندەفایین کوردی ل فێرێ ب بەرەفرەهێ پێشەگەهشتیبە یان د قونانغا بێتگەهشتیتێدا، ئەف قونانغا ژێ یا ئەف خواتندەفایە تێدا پێتگەهشتی یان پێتگەهیت قونانغا کێم خواتندێن بە ب تاییبەت د هەندەگ وارێن رەوشەنبیری دا، ب رانانگا دی ئەم دکارین بێژین خواتندەفایین قن قونانغ کێم دخویان.

– هەفتایان رەوشەنبیری نێهرا دەفەرا بادینان و پارێزگەهێن دی بێن هەرتیم و پارچێن دی بێن کوردستانی سەرباری ئان ئەگەرانه، پەرتووک و چاپکریین ب زارافی کرمانجیا ژووری ل پارێزگەهێن دی بێن باشوور ناهێتە کرین (دەگمەن نەبیت)، ژ بەرکو خەلکێن وان ب فی زارافی نەخواتندیە و تێناگەهەن. هەروەسان چاپکریین مە ناگەهتە باکوور و رۆژنافایین کوردستانی ژ بەرکو کوردی ل ئان پارچەهێن وەلاتی هێژ یاساغە...!!

یان نیمچە یاساغە...!!، ئەگەر ئەفە ژێ نەبیت تاجیلن چاپکریین فێرێ ژ سنووری دەرباز بێن، ئەگەر دەرباز ژێ بوون ئەفە کوردی زانی و تاییبێن لاتینی دخوینیت و بێن مە ب تاییبێن عەرەبیینە و ئەو نزانن (دەگمەن نەبیت).

– هندی پەهوەندی ب نقیسکاریانغە هە، فەقەتیا و ژێک دورکەتەک دتێهرا نقیسکار و رۆژنامەفایین پارێزگەها دهۆکی و چاپکریین پارێزگەهێن دی بێن باشوور کوردستانی دروست بوویە، ب تاییبەت ژێ دکەل کۆفار و رۆژنامیین مەلبەندی، ئانکو ئەوین مولکێن خەلکێن هەرتیم و ل پایتەختی بۆ هەموویان دەهێتە چاپکرن. دو ئەگەرین سەرەکی بۆ قن چەندێ هەنە:

– پراتنیا دەزگەهێن چاپ و میدیا و وهشانخانیین هەردو پارێزگەهێن دی ب تاییبەت بێن پایتەختین هەرتیم و کەسێن بەرپرس ژ ئان ئاگەندن، سەرەدەسکێ درێژ ب نافی زسانی ستاندارد و زمانی ئەدەبی یەگگرتوو، ب هەموو شیانێن خوە دژایەتیا بەلاقرنا هەر بەرەمەگ یان بابەتەکی دکری ب کرمانجیا ژووری گەهشتیا دەستێن وان، نقیسکارەکی کرمانج دا ب هەرقان چاقرێ بێت هەتا ئان دەزگەهان بابەتەکی وی یان بابەتەکی کرمانجی بەلاقدر. ئەف دیاردەیا بەری سەرهلدانی دەمی هێژ پراتنیا دەزگەهێن چاپ و رۆژنامەفانی کوردی ل بەغدا و قونانغا ١٠-١٢ ساڵێن پشتی سەرهلدانی دەمی پراتنیا ئان دەزگەهان ل هەولێرێ و سلێمانین کۆمیسوویین هەبوو.

– ئەگەرین دووین نقیسکار و رۆژنامەفایین بادینان ب خوە نە، ژ ئەنجامین کارەنەفا ژ دیارە چوویی دروستبووی و پەیدا بوون و پێتگەهشتنا دەزگەهێن چاپ و رۆژنامەفایین ل بادینان، ئان نقیسکار و رۆژنامەفانان خوە ژ رۆژنامەفانی و دەزگەهێن پارێزگەهێن دی دور کرت.

د ئەنجام دا ژێ بەرەمەگ ل دهۆکی دەهێتە نقیسین، ل دهۆکی دەهێتە بەلاقکرن و تین ل دهۆکی ژێ دەهێتە خواتن (قن جارێ ژێ دەگمەن نەبیت)، ئەفە ژێ دیارە فەقەتیا و ژ هەقدورکەتەنا رەوشەنبیریە و دیارەکا سەرتسەبارە و نە د بەرەووەندی یەکتیا نەتەووییدا یە دەبیت ئەگەرین هندی پتر ئەف دەفەرە ژ یا دی و ئەف پارچەیا وەلات ژ یا دی دورکەفیت.

د خەلکا دی دا دین چەند هزر و پینشیا زەکان بۆ کێسکرن یان نەهێلانا قن دیارەدیی بەرجا فکەین.

هەموو نیکشەمیان دنقیبیت

★ فەقەتیا رەوشەنبیری نێهرا دەفەرا بادینان و پارێزگەهێن دی بێن هەرمی و پارچێن دی بێن کوردستانی سەرباری ئان ئەگەرانه، پەرتووک و چاپکریین ب زارافی کرمانجیا ژووری ل پارێزگەهێن دی بێن باشوور ناهێتە کرین (دەگمەن نەبیت)، ژ بەرکو خەلکێ وان ب فی زارافی نەخواتندیە و تێناگەهەن. هەروەسان چاپکریین مە ناگەهتە باکوور و رۆژنافایین کوردستانی ژ بەرکو کوردی ل ئان پارچەهێن وەلاتی هێژ یاساغە...!! یان نیمچە یاساغە...!!، ئەگەر ئەفە ژێ نەبیت ناهێن چاپکریین فێرێ ژ سنووری دەرباز بێن، ئەگەر دەرباز ژێ بوون ئەفە کوردی زانی و تاییبێن لاتینی دخوینیت و بێن مە ب تاییبێن عەرەبیینە و ئەو نزانن (دەگمەن نەبیت).

★ هندی پەهوەندی ب نقیسکاریانغە هە، فەقەتیا و ژێک دورکەتەک دتێهرا نقیسکار و رۆژنامەفایین پارێزگەها دهۆکی و چاپکریین پارێزگەهێن دی بێن باشوور کوردستانی دروست بوویە، ب تاییبەت ژێ دکەل کۆفار و رۆژنامیین مەلبەندی، ئانکو ئەوین مولکێن خەلکێن هەرتیم و ل پایتەختی بۆ هەموویان دەهێتە چاپکرن. دو ئەگەرین سەرەکی بۆ قن چەندێ هەنە:

– پراتنیا دەزگەهێن چاپ و میدیا و وهشانخانیین هەردو پارێزگەهێن دی ب تاییبەت بێن پایتەختین هەرتیم و کەسێن بەرپرس ژ ئان ئاگەندن، سەرەدەسکێ درێژ ب نافی زسانی ستاندارد و زمانی ئەدەبی یەگگرتوو، ب هەموو شیانێن خوە دژایەتیا بەلاقرنا هەر بەرەمەگ یان بابەتەکی دکری ب کرمانجیا ژووری گەهشتیا دەستێن وان، نقیسکارەکی کرمانج دا ب هەرقان چاقرێ بێت هەتا ئان دەزگەهان بابەتەکی وی یان بابەتەکی کرمانجی بەلاقدر. ئەف دیاردەیا بەری سەرهلدانی دەمی هێژ پراتنیا دەزگەهێن چاپ و رۆژنامەفانی کوردی ل بەغدا و قونانغا ١٠-١٢ ساڵێن پشتی سەرهلدانی دەمی پراتنیا ئان دەزگەهان ل هەولێرێ و سلێمانین کۆمیسوویین هەبوو.

– ئەگەرین دووین نقیسکار و رۆژنامەفایین بادینان ب خوە نە، ژ ئەنجامین کارەنەفا ژ دیارە چوویی دروستبووی و پەیدا بوون و پێتگەهشتنا دەزگەهێن چاپ و رۆژنامەفایین ل بادینان، ئان نقیسکار و رۆژنامەفانان خوە ژ رۆژنامەفانی و دەزگەهێن پارێزگەهێن دی دور کرت.

د ئەنجام دا ژێ بەرەمەگ ل دهۆکی دەهێتە نقیسین، ل دهۆکی دەهێتە بەلاقکرن و تین ل دهۆکی ژێ دەهێتە خواتن (قن جارێ ژێ دەگمەن نەبیت)، ئەفە ژێ دیارە فەقەتیا و ژ هەقدورکەتەنا رەوشەنبیریە و دیارەکا سەرتسەبارە و نە د بەرەووەندی یەکتیا نەتەووییدا یە دەبیت ئەگەرین هندی پتر ئەف دەفەرە ژ یا دی و ئەف پارچەیا وەلات ژ یا دی دورکەفیت.

د خەلکا دی دا دین چەند هزر و پینشیا زەکان بۆ کێسکرن یان نەهێلانا قن دیارەدیی بەرجا فکەین.

داب ھەيفان چاقھرى بىت ھەتا فان دەزگەھان بابەتەكى ۋى يان بابەتەكى كرمانجى بەلاقدىكر. ئەف دياردەيا بەرى سەرھلانى دەمى ھىژ پىرانيا دەزگەھىن چاپ و رۇژنامەفانيا كوردى ل بەغدا و قوناغا ۱۰-۱۲ سالىن پىشتى سەرھلانى دەمى پىرانيا فان دەزگەھان ل ھەولپىرى و سلىمانىي كۆمبۇوین ھەبوو.

- ئەگەرى دووى نقىسكار و رۇژنامەفانىن بادىنان ب خوە نە، ژ ئەنجامى كاردانەفا ژ دياردا چووى دروستبووى و پەيدابوون و پىگەھىشتا دەزگەھىن چاپ و رۇژنامەفانىي ل بادىنان، فان نقىسكار و رۇژنامەفانان خوە ژ رۇژنامەفانى و دەزگەھىن پارىزگەھىن دى دوور گرت.

دئەنجامدا ژى بەرھەمىن ل دەۋكى دەينە نقىسىن، ل دەۋكى دەينە بەلاقدىكرن و تنى ل دەۋكى ژى دەينە خواندن (فى جارى ژى دەگمەن نەبىت). ئەفە ژى دياردا فەقەتەيان و ژ ھەقدو دووركەتتا رەوشەنبىرىە و دياردەكا مەترسىدارە و نە د بەرژەوندىا يەكىتيا نەتەوھىيدايە و دبىتە ئەگەرى ھندى پىر ئەف دەفەرە ژ يا دى و ئەف پارچەيا وەلات ژ يا دى دووركەفىت.

د خەلەكا دىدا دى چەند ھزر و پىشنىازەكان بۇ كىمكرن يان نەھىلانا فى دياردەيى بەرچاقكەين.

ڦه ڦه تيان و ژ هه ڦدوورکه تنه رهوشه نڦيرى (*)

(۲)

د خه له کا چوویدا چهند ئاليه کيڻ دياردهيا (ڦه ڦه تيان و ژ هه ڦدوورکه تنه رهوشه نڦيرى) يا توشى نڦيسکار و روژنامه ڦانيڻ بادينان بووى مه بهرچاڦکرن، نه ڦد ڦه ره ل بهر چهندين هوکاران ژ ئاليڻ رهوشه نڦيريڦه ژ ده ڦه ريڻ دى ييڻ کوردستانڻ ڦه دهر بوويه، بهرهميڻ دهوکی ل دهوکی دهينه نڦيسين و ل دهوکی دهينه بهلاڦکرن و تنى ل دهوکی دهينه خواندن. و ژ بو کيمکرنا ڦي دياردهيي دى چهند هزر و پيشنيازهکان بهرچاڦکه م ب وي هيڦي کهيڻ پهيوهنديدار ل سهر راوهستن:

* ل بهراهيڻ مه گوټ: هيژ خواندهڦايڻ کوردى ل ڦي ده ڦه ريڻ پينه گه هشتيه... ب هزرا من بهرى ههر دهزگه هه کى و کهسه کى ئه رکى پهروهردي و ماموستايانه خواندنا پهرتووک و کوڦار و روژنامه يان ل بهر خویندکاران شرين بکهن، د شيانين ماموستاياندا هه يه، سالانه چهند پهرتووکان ب خویندکاري بدهنه خواندن، د دهرسا خوهدا مڦاى ژي وهرگريت و وهک خواندهڦايه کى بهردهوامى پهرتووکى بمينيت. گهلؤ ل سنوورى پاريزگه ها دهوکی چهند خواندنگه هان پهرتووکخانه ييڻ ب سهروبهر يان نيڦدهوله مهند هه نه..؟ د دهمه کيدا پرانيا پهروهردهييڻ ڦه زان ههريه کى کوڦارهک هه يه و پتريا بهرپهريڻ وان چالاکينه..!! نه گهر پاريزگه هي

(*) د هژمار ۴۴۰ روژا ۲۵/۴/۲۰۱۰ روژنامه ئه ڦرو دا هاتيه بهلاڦکرن.

موسدوق تزیی رۆژنامه نیسیری ٢

د خەڵەکا چوویی دا چەند ئالیبەکتێن دیاردەیا (قەقەتییان و ژ دەقدوورکەتتا رەوشەننیری) یا توشی نقیسکار و رۆژنامەفانیان بادینان بووی مە بەرچا فکرن، ئەف ددەقەر ل بەر چەندین هوکاران ژ ئالیین رەوشەننیری قە ژ دەقەرین دی یێن کوردستانێن قەدەر بوویە، بەرەمەتێن دھۆکن ل دھۆکن دەهتتە نقیسین و ل دھۆکن دەهتتە بەلا فکرن و تێن ل دھۆکن دەهتتە خواندن. و ژ بۆ کیتێرنا قێن دیاردەیی دێن چەند هزر و پێششیا زەگان بەرچا فکەم ب وێ هیقین کەستین پەبوونیدار ل سەر راوستن: ل بەراھینی مە گۆت: هێژ خواندەقایی کوردی ل قێن دەقەرێن پێنەگەشتیە... ب هزران مە بەری هەر دەزگەھەکی و کەسەکی ئەرکێن پەرەردەن و سامۆستایانە خواندننا پەرەتووک و کۆفار و رۆژنامەیان ل بەر خویندکاران شیرین بکەن، د شیاپتین سامۆستایان دا هەبە، سالانە چەند پەتووکان ب خویندکاری بدەنە خواندن، د دەرسا خودا سفای ژێن وەرگری و وەگ خواندەقاییکێن بەرەدوامێن پەرەتووکێن کەسیت. گەلۆ ل سنووری پارێزگەھا دھۆکن چەند خواندەنگەھان پەرەتووکەتتا پێن ب سەرەبەر پان نێقەدەر لەمەند هەتە...؟ د دەسەکی دا پراپتیا پەرەردەییێن قەزان هەریەکی کۆفارک هەبە و پشیرا بەرەبەرین وان چالاکیتە...!! ئەگەر پارێزگەھێ کۆفارک پەرەردەیی هەبۆایە و دراقن ماسی ل پەرەتووکەتتا هاتیا مەزاختن دا تارماجەکی مەزتر دەستقە ئینیت.

ھەر وەکی مە ئامازە پێکری تێنەگەشتن ل زاراقتن ھەقدو د نێقەر ھەردو زاراقتن سەرەکی کرمانجیا ژووری و ژیری ژ ئەگەرین قێن دیاردەیی ئەم ناچینە د کووڕاتیا بابەتی دا، ب کورنی دێن بێژم کو بوویە راستیەک دێرۆکی، کوردی زمانەک جوتستاندارە، دو زاراقتن خواندن هەنە، و ئەھا ژێ زاراقتن کرمانجیا ژووری و ژیری دەهتتە خواندن. و دەھەکی تێزیک دا ھەر کوردەک ل ھەر جەھێن کوردستانێ دێن پێدقی ب ھەردو زاراقتن بیت. لەوما پێستتە کار بێتە کرن ل دەقەرین ب کرمانجیا ژیری دخوون ژ رێزین بەراھیتقە دەرسەکا کرمانجیا ژووری بخوونن و دەقەرین ب کرمانجیا ژووری د خوونن بەروفاژی، ب رەنگەکی ھەتا خویندکاری کورد قونناغا ئامادەیی داوی دئینیت ھەردو زاراقتن سەرەکتێن کوردی ب باشی بزانییت. وی دەمی ئە تارکش ل زاراقتن ھەقدو ئەگەشتن دئینیت و بەرەمێن نقیسکارێ کورد ب ھەر زاراقتی بیت دێن ل ھەموو دەقەرەن ھیتە خواندن.

خالەکا دی ھەقدوورکەتتا رەوشەننیری نێقەر ۱ دەقەر بادینان و باکوور و رۆژنامەفانی کوردستانێن یە، کو ھەردو ب کرمانجیا ژووری دپەشێن، ژێدەباری فاکتەرێن سیاسی و سنووران تێپێن جودایین نقیسین (لاتینی و عەرەبی) فاکتەرێن دین قەقەتیا نێبە. ئەز د بێنم ئەگەر وەگ حکومەت و رەوشەننیری ھەرتێن رەش بێن ل سەر ھاقتیا چەند پێنگا فەکان دێن شێن کاربەریا قی فاکتەری کیتێکەن، ئەو ژێ ل ھەموو خواندنگەھێن باشوور خویندکار بەری قونناغا ئامادەیی داوی بێت فێری خواندن و نقیسینا لاتینی بییت، ژێدەباری قێن چەندی وەزارەتا رەوشەننیری ھەرتی و دەزگەھێن دی یێن وەشانێن سالانە چەند پەرەتووکێن ل باکوور ب تێپێن لاتینی دەھتتە چاپکرن قەگەھێزە سەر تێپێن عەرەبی و چاپ و بەلا فیکەن، د ھەمان دەم دا چەند پەرەتووکێن ل باشوور ھاتینە چاپکرن قەگەھێزە تێپێن لاتینی و چاپکرن و ل باکوور و رۆژنامەفانی کوردستانێ بەلا فیکەن.

دوورکەتتا نقیسکار و رۆژنامەفانی دەقەرێن ژ دەزگەھێن چاپ و رۆژنامەفانی پارتێگەھێن دیتەر، قێن خالی پشیرا پەبووندی ب نقیسکار و رۆژنامەفانی مە قە ھەبە، ئەم ژ یێن دی پشیرا پێدقی ھە و بەرەمەتێن خوە ب خەلکەکی بدینە نیاسین، ئەز پێدقی دبینم ل ھەر بەک ژ پارێزگەھێن ھەولێر، گەزکووک و سلیمانین ژ ھەر چاپکریکێن دەقەرین سەد دانە بێتە بەلا فکرن. د ھەمان دەم دا ئەو خوە دوورکەتتا نقیسکارێن بادینان ژ بەر چەند ئەگەرەکان ژ کۆفار و رۆژنامەیی پارێزگەھێن دی، ب تاییبەت یێن مەلبەندی گرتیە بەر ئەم نیت و بەرەمەتێن خوە و وان جەھان دا بەلا فیکەن. ئەز باوێرم ئەو جەھێن سەردەسەکی دێرگەھێن خوە ل بەرەمەتێن مە دگرتن، ئەقەر د بەرەمەتێن بەرەمەتێن مە بەلا فیکەن و وێ سەردەریا دگەل بەرەمەتێن نقیسکارێن دی دگەن د گەل یێن مە بکەن.

ھەموو نێگەھەیان دقنیت

کۆفارەکا پەرەردەیی ھەبۆایە و دراقن مایی ل پەرەتووکەتتا ھاتبا مەزاختن دا تارماجەکی مەزتر دەستقە ئینیت.

★ ھەر وەکی مە ئامازە پێکری تێنەگەشتن ل زاراقتن ھەقدو د نێقەر ھەردو زاراقتن سەرەکی کرمانجیا ژووری و ژیری ژ ئەگەرین قێن دیاردەیی، ئەم ناچینە د کووڕاتیا بابەتیدا، ب کورنی دێ بێژم کو بوویە راستیەک دێرۆکی، کوردی زمانەک جوتستاندارە، دو زاراقتن خواندن ھەنە، و ئەھا ژێ زاراقتن کرمانجیا ژووری و ژیری دەھیتە خواندن.

و د دەھەکی نێزیکدا ھەر کوردەک ل ھەر جەھێ کوردستانێ دێ پێدقی ب ھەردو زاراقتن بیت. لەوما پێوستە کار بێتە کرن ل دەقەرین ب کرمانجیا ژیری دخوونن ژ رێزین بەراھیتقە دەرسەکا کرمانجیا ژووری بخوونن و دەقەرین ب کرمانجیا ژووری د خوونن بەروفاژی، ب رەنگەکی ھەتا خویندکاری کورد قونناغا ئامادەیی داوی دئینیت ھەردو زاراقتن سەرەکتێن کوردی ب باشی بزانییت. وی دەمی ئە تارکش ل زاراقتن ھەقدو ئەگەشتن دئینیت و بەرەمێن نقیسکارێ کورد ب ھەر زاراقتی بیت دێن ل ھەموو دەقەرەن ھیتە خواندن.

★ خالەکا دی ھەقدوورکەتتا رەوشەننیری نێقەر ۱ دەقەر بادینان و باکوور و رۆژنامەفانی کوردستانێ یە، کو ھەردو ب کرمانجیا ژووری دپەشێن، ژێدەباری فاکتەرێن سیاسی و سنووران تێپێن جودایین

نقیسینی (لاتینی و عەرەبی) فاکتەرەکی دیی فەقەتیانییە. ئەز د بینم ئەگەر
 وەك حكومت و رەوشەنبیریڻ هەریمى رشد بین ل سەر هافیتنا چەند
 پینگافەكان دى شیین کاریگەریا فی فاکتەری کیمکەین، ئەو ژى ل هەموو
 خواندنگەهین باشوور خویندکار بەری قوناغا ئامادەیی داوی بینیت فیرى
 خواندن و نقیسینا لاتینی ببیت، زیدەبارى فی چەندی وەزارەتا رەوشەنبیریا
 هەریمی و دەزگەهین دی یین وەشانى سالانە چەند پەرتووکیڻ ل باکوور ب
 تیپین لاتینی دەینە چاپکرن فەگوھیزنە سەر تیپین عەرەبی و چاپ و
 بەلاقبکەن، دەمان دەمدا چەند پەرتووکەکیڻ ل باشوور هاتینە چاپکرن
 فەگوھیزنە تیپین لاتینی و چاپکەن و ل باکوور و رۆژئافایى کوردستانى
 بەلاقبکەن.

★ دوورکەتتا نقیسکار و رۆژنامەفانیڻ دەفەرى ژ دەزگەهین چاپ و رۆژنامەفانیڻ
 پاریزگەهین دیت، فی خالى پتر پەیوەندی ب نقیسکار و رۆژنامەفانیڻ مەفە
 هەیه، ئەم ژ یین دی پتر پیدفینە خوە و بەرھەمیڻ خوە ب خەلکەکی بدەینە
 نیاسین، ئەز پیدفی دبینم ل هەر یەك ژ پاریزگەهین هەولیر، کەرکوک و
 سلیمانى ژ هەر چاپکریەکی دەفەرى سەد دانە بیڻە بەلاقکرن. د هەمان دەمدا
 ئەو خوە دوورگرتتا نقیسکاریڻ بادینان ژ بەر چەند ئەگەرەکان ژ کوفار و
 رۆژنامەییڻ پاریزگەهین دی، ب تایبەت یین مەلبەندی گرتیە بەر نەمینیت و
 بەرھەمیڻ خوە د وان جھاندا بەلاقبکەن. ئەز باوەرم ئەو جھین سەردەمەکی
 دەرگەهین خوە ل بەرھەمیڻ مە دگرتن، ئەفرۆ د بەرھەفن بەرھەمیڻ مە
 بەلاقبکەن و وى سەردەریا دگەل بەرھەمیڻ نقیسکاریڻ دی دکەن د گەل یین
 مە بکەن.

بلا یاسا مافین هەر کهسهکی ب پاریزیت (*)

بی گومان هەر کهسهکی ل هەر جفاکهکی و هەر بونه وهرهکی ل رووی عهردی مافین خوه هه نه. بهلی گه لهک جارن جفاکین پاشقه مای، ئایدلوژیین گرتی و دهسته لاتدارین سته مکار، جفاکی یان هندهک ته خان ژ مافین وان بی باهر کرینه. ئەفه وئ چهندی ناگه هینیت کو هندهک کهسین بی ماف هه بونه یان هه بن.

خه لکی کوردستانی ب دریزیا ژیی دهوله تا عیراقی ژ سالا ۱۹۲۱-۲۰۰۳ بی باهر بوویه ژ مافین خوه، تایبهت مافی نازادی کو ماکا هه موو مافانه، لهوما ژی ب دریزیا فی سهردهمی خه بات بو دهسته ئینانا مافین خوه کریه و قوربانی داینه. دهمی ل بهار ۱۹۹۱ی ب رهنکهکی نازادی شاد بووی و ل ۲۰۰۳ ئەف نازادیه بهر فرهتر لی هاتی، ژ دل ئەف نازادیه هه مبیژ کر، هەر کهسهکی، هەر ته خهکی فیا ل ژیر سیهوانا فی نازادی ب مافین خوه شاد بیت، ژ بهر نه بوونا یاسه یهک فه گر کو مافین هەر کهسهکی یان هەر ته خهکی دیار بکهت، یان ژ بهر پیگیری نه کرن ب فی یاسایی نه گهر هه بیت، رهنکهک هه فدژی و گیره شیوینی د مافاندا دروست بوون، هندهکان پتر ژ مافین خوه ل سهر حسیبا مافین خه لکهکی دن وهرگرتن، مافین گه لهکان بوونه قوربانی یین هندهکین دیت، وهک دبیژن: هندهک پی مرن و هندهک بو مرن، د نهجامدا شه رهنیخ و هه فرکی و نه دادی د جفاکی کوردستانی دا دروست بوون، د نهجامدا هه موو تاک و پیکهاتین جفاکی ب دروستی نه گه هشتنه مافین خوه. بو نمونه:

(*) د هژمار ۴۴۵ رۆژا ۲/۵/۲۰۱۰ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتی به لافکرن.

نەوا مەن دقەت بێژم

بەلا یاسا مافیین

شەر کەسەکی

بەپارێزیت

موسەدەق تۆفی

بەن گومان هەر کەسەکی ل هەر جفاکەکی و هەر بۆنەوێرەکی ل رووبەن عەردی مافیین خودە هەنە. بەلێ گەلەگ جاران جفاکێن باشقەمای، نایدلوێتێن گرتی و دەستەلاتدارین سەتەمکار، جفاکی یان هەندەک تەخان ژ مافیین وان بەن باهر کرینە. ئەفە وێ چەندێن ناگەهینیت کۆ هەندەک کەسێن بەن ماف هەبوونە یان هەن.

خەلکێ کوردستانی ب درێژای ژێن دۆلەتا عیراقت ژ سالا ۱۹۲۱-۲۰۰۳ بەن باهر بووێ ژ مافیین خودە، تا بێت مافیین تازادین کۆ ماکا هەموو مافانە، لەوما ژێ ب درێژای فێ سەردەمی خەبات بۆ دەستەتە ئێسانا مافیین خودە کرێه و قورسانی دا بێت. دەمێن ل بەهارا ۱۹۹۱ ئێ ب رەنگەکی تازادین شاد بووی و ل ۲۰۰۳ ئەف تازادیه بەرپرەرەتێن لێ هانی، ژ دل ئەف تازادیه هەمبێژ کر، هەر کەسەکی، هەر تەخەکی فیا ل ژێر سەهوانا فێ تازادین ب مافیین خودە شاد بێت، ژەر نەبوونا یاسایەکی فەکر کۆ مافیین هەر کەسەکی یان هەر تەخەکی دیار بکەت، یان ژ بەر پێنگیری نەکرێن ب فێ یاسایین ئەگەر هەبێت، رەنگەک هەقێلێ و گێتەرەشێتێن د مافان دا دروستبوون، هەندەکان پتر ژ مافیین خودە ل سەر حەسینیا مافیین خەلکەکی دن وەرگرتن، مافیین گەلەکان بوونە قوربانی بێت هەندەکی دێتەر، وەک دێتێن: هەندەک بێن مەن و هەندەک بۆ مەن، د ئەجامدا شەرەف و هەقێکی و نەدادی د جفاکی کوردستانی دا دروستبوون، د ئەجام دا هەموو تاک و پێنگەتێن جفاکی ب دروستی نەگەهشتنە مافیین خودە. بۆ ئێرەنە:

-کریکاری مافیین خودە یێن رەوا هەنە، د هەماندەم دا خودە یێن کاری ژێ مافیین خودە ل سەر کریکاری هەنە، ئەگەر یاسایەکی نەبێت سنوورێن مافیین هەر یەک ژ وان دیار بکەت و هەر ئێکی بۆ خودە راکێشا، د ئەجامدا دێن زیان گەهەنە هەردو ئالیان.

-قوتابی مافیین خودە ل سەر پەرودەرێن ئانکو دۆلەتێن هەنە، بەلێ پێدقیه یاسایەکی یان هەندەک رێتسایین یاسایی مافیین وی بەپارێزێن و رێکێن نیشا بەن دێن چاوان داخوواژا مافیین خودە کەت. بەروفاژی فێ چەندێن ئەگەر قوتابی وەکی وی فیا داخوواژا مافیین خودە کرن و بەرامبەر ژێ نەزانی دێن چاوان سەرەدەرێن کەت، ئەفە دێن سەرێ سامۆستا و فەرمانبەرێن پەرودەرێن و دەرگەه و پێنجەرەبێن وێ شکێن، ئانکو هێژ قوتابی نەگەهشتینە مافیین خودە و زیدەگافی ل سەر مافیین خەلکەکی دێتەر هاتەکر.

-هەر گەنجەکی نوو هاتیه دامەزراندن، ماف هەیه بەرەف پلە یێن بلندتر بچیت، هەمان دەمدا فەرمانبەرێ بەری وی ب چەند سالەکان هاتیه دامەزراندن ماف هەیه بەرەف پلە یێن بلندتر بچیت، نەتێت یێن پشتی وی هانی چەن وی ژێن بستی نیت، ئەجام دێن شەرەفێخا نێقەرە مافان روودەت و هەردو جوبین دێن کەفەتە د هەقێکیەکا نەرەوا دا، ل قێتێر یاسا خزمەتا فەرمانبەرێن و پێنگیری کێن پێقە، ناهێلێت تارێشە دروست بێت و هەر یەک پلە ل دوو ف پلە یێن، دوو ف مەرچین باوەرنامێن، سالیین خزمەتی، شارەزایی و دلسۆزی د کاری دا دێ گەهتە مافیین خودە و بەرەف پلە یێن بلندتر بچیت.

-وێلاتی ماف هەیه بێتە خودان خانێک یان شوقەبەک، دەمێن ئەف مافە ل دوو ف هەندەک مەرچان وەک خێزانداری، هۆمارا زارۆکان، سالیین خزمەتی و مفا وەر نەگرتن... بێت هەر کەسەک دێن گەهیتە مافیین خودە. بەلێ ئەگەر هەر ئێکی بۆ خودە و هەر سەندیکایەکی بۆ ئەماندین خودە و هەر وەزارەتەکی بۆ کارمەندێن خودە وی دەمی خودی هێژ دێن بێن حەمسەر بێت و بێن لاوازی دێن لاوازی بێت.

ب دەهان ئێرەنە ژ هەموو پێنگەت و تەخێن جفاکی ل بەر چاچن، هەموو ژێ دیار بکەن: ئەگەر یاسایەکی نەبێت مافیین هەر کەسەکی یان تەخەکی بەپارێزیت و سنوورێن وان دیار بکەت، وی دەمی هەر یەک وەک دلێ وی دخووازی دێن ل مافیین خودە گەریت و دێن مافیین هەندەکی دێن بەرز کەت.

هەموو ئێکە مەیان دقەت

★ کریکاری مافیین خودە یێن رەوا هەنە، د هەماندەمدا خودە یێن کاری ژێ مافیین خودە ل سەر کریکاری هەنە، ئەگەر یاسایەکی نەبێت سنوورێن مافیین هەر یەک ژ وان دیار بکەت و هەر ئێکی بۆ خودە راکێشا، د ئەجامدا دێن زیان گەهەنە هەردو ئالیان.

★ قوتابی مافیین خودە ل سەر پەرودەرێن ئانکو دۆلەتێن هەنە، بەلێ پێدقیه یاسایەکی یان هەندەک رێنمایین یاسایی مافیین وی بەپارێزێن و رێکێن نیشا بەن دێن چاوان داخوواژا مافیین خودە کەت. بەروفاژی فێ چەندێن ئەگەر قوتابی وەکی وی فیا داخوواژا مافیین خودە کرن و بەرامبەر ژێ نەزانی دێن چاوان سەرەدەرێن کەت، ئەفە دێن سەرێ مامۆستا و فەرمانبەرێن پەرودەرێن و دەرگەه و پێنجەرەبێن وێ شکێن، ئانکو هێژ قوتابی نە گەهشتینە مافیین خودە و زیدەگافی ل سەر مافیین خەلکەکی دێتەر هاتەکر.

★ هەر گەنجەکی نوو هاتیه دامەزراندن، ماف هەیه بەرەف پلە یێن بلندتر بچیت، هەمان دەمدا فەرمانبەرێ بەری وی ب چەند سالەکان هاتیه دامەزراندن ماف هەیه بەرەف پلە یێن بلندتر بچیت و نەهێلێت یێن پشتی وی هاتی جەهێ وی ژێ بستی نیت، ئەجام دێن شەرەفێخا نێقەرە مافان روودەت و هەردو جوبین دێن کەفەتە د هەقێکیەکا نەرەوا دا، ل قێرێ یاسا خزمەتا فەرمانبەرێن و پێنگیری کێن پێقە، ناهێلێت تارێشە دروست بێت و هەر یەک پلە ل دوو ف پلە یێن، دوو ف مەرچین باوەرنامی، سالیین خزمەتی، شارەزایی و دلسۆزی د کاری دا دێ گەهتە مافیین خودە و بەرەف پلە یێن بلندتر بچیت.

-وێلاتی ماف هەیه بێتە خودان خانێک یان شوقەبەک، دەمێن ئەف مافە ل دوو ف هەندەک مەرچان وەک خێزانداری، هۆمارا زارۆکان، سالیین خزمەتی و مفا وەر نەگرتن... بێت هەر کەسەک دێن گەهیتە مافیین خودە. بەلێ ئەگەر هەر ئێکی بۆ خودە و هەر سەندیکایەکی بۆ ئەماندین خودە و هەر وەزارەتەکی بۆ کارمەندێن خودە وی دەمی خودی هێژ دێن بێن حەمسەر بێت و بێن لاوازی دێن لاوازی بێت.

ب دەهان ئێرەنە ژ هەموو پێنگەت و تەخێن جفاکی ل بەر چاچن، هەموو ژێ دیار بکەن: ئەگەر یاسایەکی نەبێت مافیین هەر کەسەکی یان تەخەکی بەپارێزیت و سنوورێن وان دیار بکەت، وی دەمی هەر یەک وەک دلێ وی دخووازی دێن ل مافیین خودە گەریت و دێن مافیین هەندەکی دێن بەرز کەت.

دلسۆژی دکاریدا دئی گههته مافیڭ خوه و بهرهف پلهییڭ بلندتر چیت.

★ وهلاتی ماف ههیه ببیته خودان خانیهك یان شوقهیهك، دهمی ئەف مافه ل دووق
هندهك مهرجان وهك خیزانداری، هژمارا زارۆكان، سالیڭ خزمهتی و مفا
وهرنهگرتنی... بیت ههركهسهك دئی گههیهته مافیڭ خوه. بهلی ئەگهر ههرئیکی بۆ
خوه و ههر سهندیکیهکی بۆ ئەندامیڭ خوه و ههر وهزارهتهکی بۆ کارمهندیڭ
خوه وی دهمی خوهدی هیژ دئی پی حهمهه بیت و یی لاواز ژی دئی لاوازتر بیت.

ب دههان نموونه ژ ههموو پیکهات و تهخین جفاکی ل بهر چافن، ههموو ژی
دیاردکهن: ئەگهر یاسایهك نهبیت مافیڭ ههر کهسهکی یان تهخهکی بیاریزیت و
سنوورین وان دیار بکهت، وی دهمی ههر یهك وهك دئی وی دخوازیت دئی ل مافیڭ
خوه گهریت و دئی مافیڭ هندهکین دی بهرزهکهت.

بەرەف نئیسینا دیرۆکا شۆرشا گولانی*

(۱)

ئەگەر ئیدیەمى شۆرشا گولانى جەنن خوه نەگرتبا و نەببا (واقعهك) د مەژىي هەر كوردەكيدا، نها دا ئیدیەمى نووزەنكرنهفه يان فهژاندنهفا شۆرشا مەزنا كوردستانى (شۆرشا ئەيلووى) بۆ قوناغا پشتى ۲۶ گولانا ۱۹۷۶ ژ بزاڤا رزگاربخوازا گەلى كورد ل باشوورى كوردستانى بكار ئينم. ژبەرکو ئەف شۆرشە بەردەوامیدانا شۆرشا مەزنا كوردستانىيە، جەنن جوگرافى هەمان جەه، پيشمه رگه و سەرکردايەتى هەمان كەسن، ئارمانج هەمان ئارمانج و دوژمن هەمان دوژمن، تنى قوناغەكا جودايە، قوناغا پشتى نىسكويەكا لەشكەريە كو ژ ئەنجامى پيلانەكا هەريمايەتى و نيقدەولەتى ب سەرى شۆرشى هاتىه، شۆرش هندەك ئاليانقه زفريهفه دەسپيكي، هەر وهك شۆرشى سەر ژ نوو دەسپيكر بيتهفه.

گرنگى د ناڤيدا نينه، هندی د ناڤەرۆك و ئارمانجاندا هەى، پشتى ۲۶ گولانا ۱۹۷۶ شۆرشا كوردستانى ب هەر ناڤەكى هەبىت فهژياڤه و ب شۆرشا گولانى هاته ناڤكرن، ئەف فهژيانەفهيه فهژيانەك ب هيژ و كاريگەر بوو، ديوارين ئاسنيين ئاشوپى هەرفاندىن يين داگيركەران د هزرا خوه دا سنوورين كوردستانى پى پەرژانكرين و دگۆتن: ئيدى چياييين (شمال العراق) پيشمه رگهى ب خوهفه نابيننهفه. د كاودانهكى دزوار و پرتەنگاڤيدا شۆرش فهژياڤه، د سەر و بەرەكيدا هەموو هيژين دەڤەرى و

* د هژمارا ۴۵۰ رۆژا ۹ / ۲۰۱۰/۵ رۆژناما ئەڤرۆ دا هاتيه بەلاڤكرن

موسەدەق تۆمۈرى

بەرھەب نەقىسینا دىرۇكا شۇرشا گولانى

تەگەر ئىدىيەمىن شۇرشا گولانى جەنن خوە نەگرتبا و نەببا (راقەدەك) د مەزىن ھەر كوردەكى دا، نھا دا ئىدىيەمىن نووژەنكەنەقە پان قەواندەنەقا شۇرشا مەزنا كوردستانىن (شۇرشا تەبەلولىن) بۇ قونغا پىشتى ۲۶ گولانا ۱۹۷۶ ژ براققا رزكارىخوارزا گەلەن كورد ل باشۆزىن كوردستانىن بكار ئىتەم. ژبەركو ئەف شۇرشا بەرەدەمبەدان شۇرشا مەزنا كوردستانىن بە، جەنن جوگرافى ھەمان جەبە، پىتشمەرگە و سەركردايەتى ھەمان گەسەن، ئارمانچ ھەمان ئارمانچ و دوزمەن ھەمان دوزمەن، تەنن قونغا گەلەن جوياپە، قونغا پىشتى نەگرتبا لەشكەرىيە كو ژ نەجنامىن پىلانەكا ھەرئىمابەتى نىقەدەولەتى ب سەرىن شۇرشا ھاتىبە، شۇرشا ھىندەك ئالىيان قە زقرىبەقە دەسپىتەك، ھەررەك شۇرشا سەر ژ نوو دەسپىتەكەتەقە.

گرتكى د نافی دا نىنە، ھندى د نافرۆك و ئارمانچان دا؛ ھەى، پىشتى ۲۶ گولانا ۱۹۷۶ شۇرشا كوردستانىن ب ھەر نافرەك ھەمىت قەزىبەقە و ب شۇرشا گولانى ھاتە ناسكەن، ئەف قەزىبانەقە قەزىبانەك ب ھىز و كارىگەر بوو، دىوارىن ئاستىن ئاشۆبى ھەرفاندەن پىن داگىرگەران د ھىزا خوە دا سۆزىن كوردستانىن پىن پەرزەنكەرىن و دگوتن؛ ئىدى چىباپىن (شەمال العىراق) پىتشمەرگەى ب خوەقە ئابىنەنەقە، د كاروانەكەن دوزار و پرتەگافی دا شۇرشا قەزىبەقە، د سەررەكەن دا ھەموو ھىزىن دەقەرىق و ھىندەكەن نىقەدەولەتى ژى سووند بۇ ھەقدەر خوار بۇ كو شۇرشا ل كوردستانىن روو نەدەنەقە، ھەمان دەم رەشپىنى و بىن ھىقىى پشكەكا مەزىن ژ جفاكىن كوردستانىن قەگرتبوو.

د قى سەقاي دا شۇرشا قەزىبەقە، نھا دىن ئىبىنە سەر كاكلكا بابەتى و پىرسىباركەن كى دزانىت ئەف شۇرشا چاروان قەزىبەقە..؟ كى ب نەپتىن قىن قەزىبانەقە دزانىت..؟ كى قارەمانىن داستانا قىن قەزىبانەقە دىناسىت..؟ كى بوون رۆلىن سەرەكى د رىخوشكەرىن بۇ قەزىبانەقا شۇرشا دا كىترى..؟ كى بوون بەكەمىن پىتشمەرگەپىن چىباپىن باشۆزىن كوردستانىن ب ھاتەنە خوە شادكەرىن..؟ كى بوون پىتشمەزى ل قان پىتشمەرگەپان كرى، د دلى خوەدا ھواندەن..؟ ب دەھان و سەدان پىرسىبارىن دى كو ھەتا نھا د دىرۇكا قىن شۇرشا دا د بىن سەرسەقن..!! كىسورت و كرمانجى ھىز دىرۇكا شۇرشا گولانى نەھاتىبە نەقىسین و ئەگەر چەند بەرپەرەك ژى ھاتىبە نەقىسین چەند دلوپەكن ژ دەريابەكى.

تەقرۆ بۇ دەستقەئىنانا چەند زانىبارىەكان دەريابەرى شۇرشىن شىخ سەعبەدى پىران، ئاگرى، شىخ مەحمودئ نەسر، بارزان .. ھىتە دىن چەندىن ژىدەران گەرىن و دىن پەنا بەینە بەر ژىدەرىن بىانى داكو چەند بەرپەرەكان ل سەر بنقىسین، مەرج ژى نىنە ھەموو ئەو زانىبارى د دروستىن و مە توشى چەند خەلەتەپىن دىرۇكى نەكەن. ھەرچەندە دىرۇكا شۇرشا تەبەلولىن ژى گەلەك ب كىمى ھاتىبە نەقىسین، بەلى دەريابەرى شۇرشا گولانى دىن بىژم؛ ھىز پىرانىا ژىدەرىن شۇرشا گولانى د زىندوونە و پىرانىا وان ژى خواندەقانى، گەلە ھىز ئەف ژىدەرىن زىندوو و ئەز باووم چەندىن بەلگەنامە ژى ل بەر دەسەن، چما دىرۇكا قىن شۇرشا ژ زاردەقە وانقە نە نەقىسین.. يان چما ئەو بخوە نا نەقىسین..؟ چما بەتلىن نەقىس پاشەرۆزى بۇ ھىندەك پىزانىنان ل قىترى و وقىراھە پان ل ژىدەرىن بىانى ل ھىندەك زانىبارىان دەريابەرى قىن شۇرشا بگەرىن..؟ مەرج نىنە ئەو ژى راستىن..!!

ل داوبىن ژ مېژ وەرە دەسە ھاتى دەست ب نەقىسینەكا راست و دروست و زانستىبا شۇرشا گولانى پىتە كرن، لىژنەك يان نەقىسینەگەھەك ژ كەسەن شارەزا ب پشكدارىا كەسەن پشكدار د روودانن بەراھىن پىن دەسپىكا شۇرشا پىتشمە پىتشمەن و چەند لىژنەكەن لاوەكى ھەرىكەك ل پارىزگەھەكەن د گەل دا دەست ب توسازكەن و نەقىسینا روودانن شۇرشا بگەن، ژ بەكەمىن كومىسونا ب سەرەما دەسپىكەنەقا شۇرشا ھاتىبەكەن، ژ بەكەمىن پىتشمەرگەپىن بەكەمىن چىرسكا شۇرشا ھەلكى دەست پىن بگەن و قونغا قونغا بنقىس، ئەز دىژم دەم پىن ھاتى، شىبان ژى ھەندە، ژىدەر و بەلگەنامە ژى ھەندە.

ھەموو نىكشەمىيان دنقىسىت

ھىندەكەن نىقەدەولەتى ژى سووند بۇ ھەقدو خوار بوو كو شۇرشا ل كوردستانى روو نەدەنەقە، ھەمان دەم رەشپىنى و بى ھىقىى پشكەكا مەزىن ژ جفاكى كوردستانى قەگرتبوو.

د قى سەقاي دا شۇرشا قەزىبەقە، نھا دى ھەينە سەر كاكلكا بابەتى و پىرسىبار كەپىن كى دزانىت ئەف شۇرشا چاروان قەزىبەقە..؟ كى ب نەپتىن قىن قەزىبانەقە دزانىت..؟ كى قارەمانىن داستانا قىن قەزىبانەقە دىناسىت..؟ كى بوون رۆلىن سەرەكى د رىخوشكەرىن بۇ قەزىبانەقا شۇرشا گىراى..؟ كى بوون يەكەمىن پىتشمەرگەپىن چىباپىن باشۆزى كوردستانى ب ھاتەنە خوە شادكەرىن..؟ كى بوون پىشۆزى ل قان پىتشمەرگەپان كرى، د دلى خوەدا ھواندەن..؟ ب دەھان و سەدان پىرسىبارىن دى كو ھەتا نھا د دىرۇكا قىن شۇرشا بى بەرسەقن..!! كورت و كرمانجى ھىز دىرۇكا شۇرشا گولانى نەھاتىبە نەقىسین و ئەگەر چەند بەرپەرەك ژى ھاتىبە نەقىسین چەند دلوپەكن ژ دەريابەكى.

تەقرۆ بۇ دەستقەئىنانا چەند زانىبارىەكان دەريابەرى شۇرشىن شىخ سەعبەدى پىران، ئاگرى، شىخ مەحمودئ نەسر، بارزان .. ھىتە دىن چەندىن ژىدەران گەرىن و دىن پەنا بەینە بەر ژىدەرىن بىانى داكو چەند بەرپەرەكان ل سەر بنقىسین، مەرج ژى نىنە ھەموو ئەو زانىبارى د دروستىن و مە توشى چەند خەلەتەپىن دىرۇكى نەكەن. ھەرچەندە دىرۇكا شۇرشا تەبەلولىن ژى گەلەك ب كىمى ھاتىبە نەقىسین، بەلى دەريابەرى شۇرشا گولانى دىن بىژم؛ ھىز پىرانىا ژىدەرىن شۇرشا گولانى د زىندوونە و پىرانىا وان ژى خواندەقانى، گەلە ھىز ئەف ژىدەرىن زىندوو و ئەز باووم چەندىن بەلگەنامە ژى ل بەر دەسەن، چما دىرۇكا قىن شۇرشا ژ زاردەقە وانقە نە نەقىسین.. يان چما ئەو بخوە نا نەقىسین..؟ چما بەتلىن نەقىس پاشەرۆزى بۇ ھىندەك پىزانىنان ل قىترى و وقىراھە پان ل ژىدەرىن بىانى ل ھىندەك زانىبارىان دەريابەرى قىن شۇرشا بگەرىن..؟ مەرج نىنە ئەو ژى راستىن..!!

وان ژى خواندهفانن، گهلۆ هيژ ئهف ژيډهريڻ زيندوو و ئهز باومرم چهندين بهلگهنامه
ژى ل بهر دهستن، چما ديروكا في شورشي ژ زاردهفي وانقه نه نفيسين.. يان چما ئه و
بخوه نا نفيسن..؟ چما بهيلين نشي پاشهروزي بو هندهك پيزانينان ل فيري و ويراهه
يان ل ژيډهريڻ بياني ل هندهك زانياريان دهرباره في شورشي بگهريين..؟ مهرج نينه
ئه و ژى راستبن..!!

ل داويي ژ ميژ وهره دهمي هاتي دهست ب نفيسينهكا راست و دروست و زانستيا
شورشا گولاني بيته كرن، ليژنهك يان نفيسينگهههك ژ كهسيڻ شارهزا ب پشكداريا
كهسيڻ پشكدار د روودانيڻ بهراهيي يين دهسپيكا شورشي بيته پيكيڻيان و چهند
ليژنهكيڻ لاهوكي ههريهك ل پاريزگهههكي دگهلدا دهست ب توماركرن و نفيسينا
روودانيڻ شورشي بكهن، ژ يهكه مين كومبوونا ب مهره ما دهسپيكرنهفا شورشي
هاتيه كرن، ژ يهكه مين پيشمه رگه يين يهكه مين چريسكا شورشي ههلكري دهست پي
بكهن و قوناغ قوناغ بنفيسن، ئهز دبيژم دم يي هاتي، شيان ژى ههنه، ژيډه و
بهلگهنامه ژى ههنه.

بەرەف نقيسینا دیرۆکا شۆرشا گولانی^(*)

(۲)

((عالمەك ژ سورا هەبی سالا دی وهفات كر رحمةتا خودی لیبه گونههین وی بغهفرینه نافى وی حاجی عەبدولقادر بی...هتد))، ئەف چەند پەشقە دەسپیکا کورته بابەتەکینه دەربارەى (حاجى قادری کویى) د هژمار ۳ رۆژناما (کوردستان) دا هاتیه بەلاڤکرن، ئەو رۆژناما یەکەم هژمارا وی ل ۲۲ نیسانا ۱۸۹۸ هاتیه بەلاڤکرن.

هەتا دیتنەفا فی رۆژنامەیی بۆچوونین جودا دەربارەى سالا مرنا حاجى قادری هەبوون. ب فان پەشقان راستیا سالا مرنا حاجى قادری کو سالا ۱۸۹۷ ییە هاتە سەلماندن، هەروەکی رۆژنامی دیارکری، سالا بەرى دەرچوونا وی ئانکو سالا ۱۸۹۷ یی وەغەرا داوی کریه و چ گومان تیدا نەھیلا.

ب فی نمونەیی کو گرنگیا بەلگەنامە و چاپکریان (هەر رەنگەکی هەبن) ددەت دیارکرن، دی بەردەوامی ب بابەتی خوە (بەرەف نقيسینا دیرۆکا شۆرشا گولانی) دەین و بەرى هەر تشتەکی دی بیژم: بۆ تومارکرن و نقيسینا فی دیرۆکی دی وەك ژیدەر گەلەك پیدفی بەلگەنامە و ئەدەبیاتین شۆرشى بین.

بەلگەنامە: رەشنقیسی کومبوونین سەرکردایەتیا سیاسی و لەشکەری، بروسکە و نقيسارین نیقبەرا سەرکردایەتی و پیکهاتین لەشکەری و حزبی، بەیاننامە و رینمایین سەرکردایەتی و کەسین خوەدی بریار د شۆرشیدا بەلاڤکرن، نامە و

^(*) د هژمار ۴۵۵ رۆژا ۱۶/۵/۲۰۱۰ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتیه بەلاڤکرن.

بهردف نفيسينا
ديروكا شورشا

گولانی ۷

موسدق تزی

(اعلمک ژ سورا هه بی سالا دی وفات کر رحمتا خودی لیبه گونه هین وی بعه فرینه نافی وی حاجی عهبدولقادر بی... هنتد)) ، ئەف چەند پەبقە دەسپێکا کورته پابه ته کینه دهریاری (حاجی قادری کوربی) د هژمار ۳ روژناما (کوردستان) دا هاتیه به لافکرین، نهو روژناما به کهم هژمارا و ئ ل ۲۲ نیسانا ۱۸۹۸ هاتیه به لافکرین.

هتا دیتنه قا فین روژنامه بی بۆچوونین جودا دهریاری سالا مرنا حاجی قادری هه بوون. ب قان په بقان راستیا سالا مرنا حاجی قادری کو سالا ۱۸۹۷ پیسه هاته سه ماندن، ههروهکی روژنامی دیارگری، سالا بهری دهرچونا و ئ تانکو سالا ۱۸۹۷ دهغرا داوین کره و ج گومان تیندا نه هتلا.

ب قن بوونه بی کو گرتنیا به لگه نامه و چاپکریان (هه رهنگه کتیه هه بن) ددهت دیارکرن، دئ به ره دهوامسین ب باهه تن خوده (بهردف نفیسینا دیروکا شورشا گولانی) دهین و بهری هه ره تشته کتیه دئ بیژم: بۆ توهارکرن و نفیسینا فین دیروکی دئ وک ژیدهر گه له ک پتدقی به لگه نامه و نه ده بیاتین شورشی بهن.

به لگه نامه: ره شنقیسی کوسبوونین سه رکرا دایه تیا سیاسی و له شکه ری، بروسکه و نفیسینا زین نفیسه را سه رکرا دایه تیا و پتکه اتین له شکه ری و حزبی، به یاننامه و رتینسا یین سه رکرا دایه تیب و کهمسین خودی بریار د شورشی دا به لافکرین، نامه و نفیسین و بیروانیتین نفیسه را سه رکرا دایه تی و کادران و خه لکه کتیه دی ل کوردستان و هه رتیمی و جیهانی، به لگه نامه یین په یوه ندیار ب شورشیقه د نه رشیقن دهوله تین دراوس و یین دیترا... هنتد فه دگریت. نه ده بیات ژیه هه موو چاپکری ژ په رتووک، به لافکوک، کو قار و روژنامه یین شورشی ل ده قهرین رزگارگری، په نا به ری و ده رفه ی وه لاتی به لافکرین، ده قن گوتار و شو رفه کرتین سیاسی و به لافکرتین ده نگو یاسان یین ل نیژکی دهنگن کوردستان و نیژکتین دی یین شورشی هاتینه به لافکرین (ئه گه ر مابن)، هه مان ده مده هه ره تشته کتیه په یوه ندی ب شورشی قسه هه ی و ل راگه هان دین دهوله تین دراوس و جیهانی هاتینه به لافکرین... هنتد فه دگریت.

ب به راورد دگه ل شورشا ئه یلووی د فی واریدا واری دا شورشا گولانی دهوله مهنده تره. هینژ ده مه کتیه دریز ب سه ره شورشا گولانیترا نه بوهره، نه ز باوهرم پرانی دهست که فن، ههروهسان د سه رده می فین شورشی دا پتر ده لبقه هه بو به لگه نامه و نه ده بیاتین شورشی بچه ده رفه ی وه لاتی و ل ویرئ بینه پاراستن، نه وین نه ا ل کوردستان دهست نه که فن دبیت ل ده رفه ل جه م خه لکه کتیه خودی و بیانی د پاراستینه، و ئ ژیه ر نه که یین د سه رده می شورشا گولانیترا شیانین چاپین (هه ره چهنده ده سپیکتی و ساده بوو) پتر ل بهر دهستان بوون، ژیدهباری فین هه مووین ریزا خوینده وارین و هه لگرتین باوهرنامان د نا ف ریزین شورشا گولانیترا پتر بوون.

ب قن چه ندئ ژیدهره کتیه دی یین سه ره کی گرتنیک شورشا گولانی دئ ب ساناهی که قیسه بهر دهست، تنن لیژنا د خه له کا چووی دا مه پتشنیا زکری خه م لئ بخت و لئ بکه ریت و ل قترئ و ویراهه کومبکه ت.

ب قن ژیدهری و ژیدهرئ زیندووین مه نامازه پتیکری و ب مفا وهرگرتن ژ ژیدهرین دیترا، دئ ریکه هتته خوشکرن و کار ب ساناهی که قیت بۆ نه رکئ پیروزی نفیسینا دیروکا شورشا گولانی. ل داوین دئ بیژم: یا هینژ گرتن گرتن نه وه لیژنا ب قن نه رکئ د هینته راسپاردن ژ وان که سان بیت یین هه زئ ل هندی دکهن دئ چاوان کاره کی باشته کهن، نه نهو که سه یین یین هه زئ ل هندی دکهن دئ چه ند که هیتن.

هه موو نیکه هه بیان دنقیست

نفیسین و بیرئانینین نیقه به را سه رکرا دایه تی و کادران و خه لکه کتیه دی ل کوردستان و هه ری می و جیهانی، به لگه نامه یین په یوه ندیار ب شورشیقه د نه رشیقی دهوله تین دراوس و یین دیترا... هنتد فه دگریت.

نه ده بیات ژیه هه موو چاپکری ژ په رتووک، به لافکوک، کو قار و روژنامه یین شورشی ل ده قهرین رزگارگری، په نا به ری و ده رفه ی وه لاتی به لافکرین، ده قن گوتار و شو رفه کرتین سیاسی و به لافکرتین ده نگو یاسان یین ل نیژکی دهنگی کوردستان و نیژکتین دی یین شورشی هاتینه به لافکرین (ئه گه ر مابن)، هه مان ده مده هه ره تشته کتیه په یوه ندی ب شورشیقه هه ی و ل راگه هان دین دهوله تین دراوس و جیهانی هاتینه به لافکرین... هنتد فه دگریت.

ب به راورد دگه ل شورشا ئه یلووی د فی واریدا شورشا گولانی دهوله مهنده تره. هینژ ده مه کتیه دریز ب سه ره شورشا گولانیترا نه بوهره، نه ز باوهرم پرانی به لگه نامه و نه ده بیاتین و ئ دی دهست که فن، ههروهسان د سه رده می فین شورشی دا پتر ده لبقه هه بوو به لگه نامه و نه ده بیاتین شورشی بچه ده رفه ی وه لاتی و ل ویرئ بینه پاراستن، نه وین نه ا ل کوردستان دهست نه که فن دبیت ل ده رفه ل جه م خه لکه کتیه خودی و بیانی د پاراستینه، و ئ ژیه ر نه که یین د سه رده می شورشا گولانیترا شیانین چاپی (هه ره چهنده ده سپیکتی و ساده بوو) پتر ل بهر دهستان بوون، زیدهباری فین هه مووین ریزا خوینده وارین و هه لگرتین

باوه نامان د ناف ریزین شورش گولانیدا پتر بوون.

ب فی چندی ژیدرهکی دی یی سهرهکی و گرنگی شورش گولانی دی ب ساناهی کهفیته بهر دهست، تنی لیژنا د خهلهکا چوویدا مه پیشنیازگری خهمی لی بخوت و لی بگه رییت و ل فییری و ویراهه کومبکهت. ب فی ژیدهری و ژیدهری زیندوووی مه نامازه پیگری و ب مفا وهرگرتن ژ ژیدهرین دیتر، دی ریک هیته خوشکرن و کار ب ساناهی کهفیت بؤ ئهرکی پیروزی نفیسینا دیروکا شورش گولانی. ل داویی دی بیژم: یا هیژ گرنگتر ئهوه لیژنا ب فی ئهرکی د هیته راسپاردن ژ وان کهسان بیت یین هزری ل هندی دکهن دی چاوان کارهکی باشتر کهن، نه ئهوه کهسهبن یین هزری ل هندی دکهن دی چهند گه هیتی.

نه عیراقا (موحد) و نه ژى یا (اتحادی) (*)

نقیسکار یوسف سهبرى د هژمارا ۶۰ ۴۶۰ فى روژنامه ییدا بابه تهك ب نافی * عیراقا (موحد) و عیراقا (اتحادی) * به لافکریه، ب بهرچافکهکا سیاسی ههردو سیستم بو بریقه برنا دهسته لاتداریا عیراقى شروفه کرینه، خالا هه ره گرنگ کو نقیسکاری نامازه پیکری نه وه ده می دهرباره ی هه لگرین هزرا فان سیستمان گوتی: (کو د راستیا خودا سهرکرده و سهرکیشین فان لایه نان دهربرینی ژ ریژه یه کا بهرچاقا شه قامی خو دکهن، نانکو نه ف دابه شبوونه کووراتیا خویا سیاسی و جفاکی و رهوشه نبیری هه یه). نه فه نه و راستیه یا کو پیویسته هه ر کوردهك بزانیته کو هه ر کاره سات و جینوسایده کا ژ سالا ۱۹۲۱ فه ب سه ری خه لکی کوردستانی هاتی و ب ده ستین حکومتین عیراقی هاتیه (و ده یته) نه انجامدان، چ سه ر ده می عیراقا (موحد) و چ ل سه رده می نها نه م د بیژینی عیراقا (اتحادی) ب پشته فانی و ی ریژه یا بهرچاقا شه قامی عیراقی نانکو عه ره بیین عیراقی هاتیه نه انجامدان. و نه و نقیسکار دبیژیتی: (نه هاهمه تییا فان ۹۰ سالیین بو ری عیراق و ایران و کافل کری و پیکهاته کی ژ گه لیین عیراقی پیکهاتین دیر به ره ف ئیباده کرنی دبرن...هتد)، تنی بو مه کوردستانیان نه هاهمه تی بوو، لی بو عه ره بیین عیراقی ب هه ردو جوینقه خیر و بیر بوو...!! دبیت پرسیار بیته کرن نه فه چ خیر و بیر بوو گه هشته وان...؟ د به رسقییدا دی بیژین ل دیرۆکی بزفرن به ری سالا ۱۹۲۱ سنوورین ده فه رین عه ره بنشین ل کیری بوون و نه فرۆ ل کوده ری نه...؟ تنی وهك به لگه دی نامازه ب

(*) د هژمار ۴۷۰ روژا ۶/۶/۲۰۱۰ روژنامه نه فرۆ دا هاتی به لافکرن.

ئەو مەن نەقەت بۆلۈم

نەھ عىراققا
(موھد) و
نە زى يا
(اتحادى)

موسەدەق توفىقى

نەقىسكار بوسىف سەبىرى دەھىزىمۇ ۴۶۰
 ئىن رۆژنامەبىن دا بابەتەك ب نائىق (عىراققا
 (موھد) و عىراققا (اتحادى) بەلاڧكرىيە، ب
 بەرچاڧكەك سىياسى ھەردو سىستەم بۆ
 بىرئەھىرنا دەستەلاتدارىيا عىراقنى شوقە كرىنە،
 خالا ھەردە گزىنگ كو نەقىسكارنى تامازە پىتكرى
 ئەودە دەھىمى دەرىبارەى ھەلگىرىن ھىزرا ئان
 سىستەمەن كۆتى: (كو د راستىيا خۆ دا
 سەركردە و سەركىشىن ئان لايەنەن دەرىپىن ئ
 رىژىيەك بەرچاڧا شەقامىن خۆ دكەن، ئانكو
 ئەف دابەشپونە كورراتىيا خۇبا سىياسى و
 جفاكى و رەوشەنبىرى ھەپە). ئەفە ئەو راستىيە
 يا كو پىنوسىتە ھەردە كوردەك بزانىت كو ھەرد
 كارسات و جىنوسايدەكا ئ ساللا ۱۹۲۱قە ب
 سەرى خەلكىن كوردستانىن ھاتى و ب دەستىن
 حىكومەتەن عىراقنى ھاتىيە (دەھىتە)
 ئەنجامدان، چ سەردەھىمى عىراققا (موھد) و چ
 ل سەردەھىمى ئا ئەم د بىژىن عىراققا (اتحادى)
 ب پىشتەقانىيا وئ رىژىيا بەرچاڧا شەقامىن
 عىراقنى ئانكو ھەرىپىن عىراقنى ھاتىيە
 ئەنجامدان. و ئەوا نەقىسكار دىژىتەن:
 (تەھامەتتيا ئان ۹۰ سالىن بۆرى عىراق وئران
 و كافل كرى و پىتكەتەك ئ كەلەن عىراقنى
 پىتكەتەن دىستەر بەرەف ئىسپادەكرىن
 دەپن... ھەتدا، تىن بۆ مە كوردەستانىيان
 نەھامەتى بوو، لى بۆ ھەرىپىن عىراقنى ب
 ھەردو جوبىن قە خىتەر و بىر بوو...!! دىست
 پىرسىيار پىشتەكەن ئەفە چ خىتەر و بىر بوو
 كەھىشتىيە وان... د بەرسىق دا ئ بىژىن ل
 دىرۆكىن بۆرەن بەرى ساللا ۱۹۲۱ سنوورنى
 دەھەرىن ھەرىپىن ل كىرىن بوون و ئەفرۆ ل
 كوردەپتە...؟ تىن وەك بەلگە ئ تامازە ب
 ئمۇنەك كەين: ھەتا ساللا ۱۹۳۳ ل دوورنى
 مەزەن نەبى يونسى مونسلى تىن ۶۴مال ئەو
 ئ كورد و توركمان ھەبوون، ئەوا ئەفرۆ دىژىن
 (ساحل الايسر) و ھىترەتر ئى بەك مال يان
 بەك كوونى ھەربان لئ ئەبوو...!! بەلئ بەرى
 سەرھەلدانا ۱۹۹۱ئ سنوورنى دەھەرىن
 ھەرىپىن ل مالتايى و گەلەن زاخۇ بوون،
 ئەگەر شۆرش و سەرھەلدان نەبوایە نەھا ل
 نىرودەرىكان بوانە و ل ھەموو دەھەرىن دى پىن
 كىتەدار يان ئاكوكى ل سەر ھەى (راستەر
 بىژىن دەھەرىن داكېرىكىن كوردستانىن) ب
 ھەمان شتوہ.

ئەفە ئەو نەھامەتتەپە يا كوردستانىيان و
 ئەو خىتەر بىرەپە يا ھەربان ئ عىراققا (موھد)
 دىتى، ئەوما زى عىراققا (موھد) كورراتىيا
 خۇبا سىياسى جفاكى رەوشەنبىرى د مەزىن
 ھەردە ھەرىپىن عىراقنى دا ھەپە و رازى ناپىت
 ئەو خىتەر و بىژىن ئ دەولەت فى سىستەمى
 دەستكەتەن ئ دەست بدەت و پىشتەقانىيا
 سىستەمى عىراققا (اتحادى) بگەت، ئەگەر
 كەسانەك ھەپەن وەك نەقىسكار دىژىتەن:
 (ھىزەكا كىنما سىياسىين لىبىرائىن
 عىراقىتە...). ژىر ئەكەين ئەو ھىزا كىم بەرى
 ۹ نىسانا ۲۰۰۳ئ ھىز پتر بوون، بەلئ دەھىمى
 دەستەلاتى عىراقنى گرتىيە دەست يان دگرنە
 دەست، دەست ئ وان بەرژەوئەندىيان بەرنادەن
 دەستەنباين و دىتەن،
 ئەزموونا مە دگەل دەستەلاتدارىيا بەغدا
 پىشتى ۲۰۰۳ئ كو ئەم خوە ب پىشكەك ئ
 دەستەلاتى دزانىن و خوەدى دەستورەك فېدرال
 ئانكو (اتحادى)پە ئەو راستىيە سەلمانە، كو
 ئەگەر دەستورەك فېدرال ئى ھەبىت لئ
 عەقلىيەت سىياسى جفاكى رەوشەنبىرىا ھەرىپىن
 عىراقنى ب ھەردو مەزەپ قە نە دگەل
 سىستەمى فېدرالى (عىراققا اتحادى)پە. ئەگەر
 ئەم كورد بىپىن: (عىراق تىن ب فېدرالىين
 دىبىستە وولاتەك ئارام و بەختەوور)، ئەو
 بەرۇفازى ئى چەندىن خوە بەختەوور دىبىت. ل
 داوین مە بقتى و نەقەت عىراققا (موھد) ئەما
 و عىراققا (اتحادى) ئى زارۆكەكە شەلەلى
 ھاتىيە سەردىباين و ئاگەقتە سەرىپىيان.
 راستەر بىژىن زارۆكەكە سەردىباين خوەئان قە،
 خۇدان ئى ھەلگىرىن ھىزا عىراققا (موھد)ن.

ھەموو نىكەتەمىيان نەقىسكار

نەمۇنەكى كەين: ھەتا ساللا ۱۹۳۳ ل دوورنى مەزەن
 نەبى يونسى مونسلى تىن ۶۴مال ئەو ئ كورد و
 توركمان ھەبوون، ئەوا ئەفرۆ دىژىن (ساحل الايسر)
 و ھىترەتر ئى بەك مال يان يەك كوونى ھەربان لئ
 نەبوو...!! بەلئ بەرى سەرھەلدانا ۱۹۹۱ئ سنوورنى
 دەھەرىن ھەرىپىن ل مالتايى و گەلەن زاخۇ بوون،
 ئەگەر شۆرش و سەرھەلدان نەبوایە نەھا ل نىرودەرىكان
 بوانە و ل ھەموو دەھەرىن دى پىن كىشەدار يان
 ئاكوكى ل سەر ھەى (راستەر بىژىن دەھەرىن
 داكېرىكىن كوردستانىن) ب ھەمان شتوہ.

ئەفە ئەو نەھامەتتەپە يا كوردستانىيان و ئەو
 خىرو بىرەپە يا ھەربان ئ عىراققا (موھد) دىتى،
 ئەوما زى عىراققا (موھد) كورراتىيا خۇبا سىياسى
 جفاكى رەوشەنبىرى د مەزىن ھەردە ھەرىپىن
 عىراقنى دا ھەپە و رازى ناپىت ئەو خىتەر و بىژىن
 ئ دەولەت فى سىستەمى دەستكەتەن ئ دەست بدەت
 و پىشتەقانىيا سىستەمى عىراققا (اتحادى) بگەت،
 ئەگەر كەسانەك ھەپەن وەك نەقىسكار دىژىتەن:
 (ھىزەكا كىما سىياسىين لىبىرائىن عىراقىتە...).
 ژىر ئەكەين ئەو ھىزا كىم بەرى ۹ نىسانا ۲۰۰۳ئ
 ھىز پتر بوون، بەلئ دەھىمى دەستەلاتى
 عىراقنى گرتىيە دەست يان دگرنە دەست، دەست
 ئ وان بەرژەوئەندىيان بەرنادەن دەستەنباين
 و دىتەن، ئەزموونا مە دگەل دەستەلاتدارىيا بەغدا
 پىشتى ۲۰۰۳ئ كو ئەم خوە ب پىشكەك ئ دەستەلاتى
 دزانىن و

خوهدی دهستوورهك فیدرال ئانكو (اتحادی)یه ئهو راستیه سه‌ماند، كو ئه‌گهر دهستوورهك فیدرال ژى هه‌بیت لى عه‌قلیه‌تا سیاسى جفاكى ره‌وشه‌نبیریا عه‌ره‌بێن عیراقى ب هه‌ردو مه‌زه‌ه‌به‌قه نه‌ دگه‌ل سیسته‌مى فیدرالى (عیراقا اتحادی)یه. ئه‌گهر ئه‌م كورد ببینین: (عیراق تنى ب فیدرالىی دبیته وه‌لاته‌كى ئارام و به‌خته‌وه‌ر)، ئهو به‌روفاژى قى چه‌ندى خوه به‌خته‌وه‌ر دبینن. ل داویى مه‌ بقییت و نه‌قییت عیراقا (موحد) نه‌ما و عیراقا (اتحادی) ژى زارۆكه‌كه شه‌له‌لى هاتیه سه‌ر دنیاى و ناكه‌فیته سه‌ر پییان. راستره بیژین زارۆكه‌كه سه‌ر ب خودانانقه، خودان ژى هه‌لگرین هزرا عیراقا (موحد)ن.

دۆز خورماتو نمونهك ژ عیراقا (موحد) (*)

د کوژیی خوئیی یهکشه مبییا چوویدا ل ژیر ناقی ﴿نه عیراقا موحد نه زی یا (اتحادی)﴾ مه دیارکر ههر کاره سات و جینوسایدیکا ب سه ری خه لکی کوردستانی هاتی و ب دهستین حکومه تین عیراقی هاتی (و دهیتته) نه نجامدان ب پشته فانی ریژه یه کا بهرچا فا عه ره بی عیراقی هاتی نه نجامدان. چه ند روژه ک پیقه نه چوون ب دروستی ل شه فا چوارشه مبی ۶/۹ که نالی K.TV د نووچه یه کیدا راگه هاند: کو دهسته لاتدارین پاریزگه ها سه لاهه ددین (تکریت) دهست ب هه وه کا بهر فره ها دزایه تیا کوردان ل قهزا دۆز خورماتو کریه، چه ندین پله دارین کورد د دهزگه هی پولیساندا ژ ئه رکین وان لاداینه، نفیسینین کوردی ل سه ر دهزگه هی رهمی و جهین دی یین باژی ری قه دهغه کرینه...هتد.

به راهی پیدفیه بیژین: دۆز خورماتو ژ قهزایین سه ر ب پاریزگه ها که رکووکی بو، پرانیا خه لکی وی کورد و هنده ک تورکمان بوون، رژیما به عسی ب مه ره ما کیمکرنا کوردان ل که رکووکی و عه ره بکرنا پاریزگه هی ل نیفا دووی ژ سالین هفتیان قهزا نافیری ژ که رکووکی فه کر و دا دگه ل پاریزگه ها سه لاهه ددینا خودی پرانیا عه ره بی و نوو دامه زراندی. ژ وی ده می و هه تا نیسانا ۲۰۰۳ی به رده وام کاری ب عه ره بکرنا فی قهزایی هاتیه کرن. ژ نه مانا رژیمی و هه تا نها ئه ف قهزایه هیژ سه ر ب پاریزگه ها سه لاهه ددینه، ژ وان ده فه رین داگیر کریین کوردستانییه یین بهر مادی ۱۴۰ی دهستووری عیراقی دکه فن، حکومه تا هه ریما

(*) د هژمار ۴۷۵ رۆژا ۶/۱۲/۲۰۱۰ رۆژناما ئه فرۆ دا هاتی به لاق کرن.

دۆزخورماتو

نمونەيەك ژ

موسەدق تۆتى

عيراقا (موحد)

د كۆزىن خويىن بەكشەمبيا چوويى دا ل ژيئر نافيئ (ئە عيراقا (موحد) ئە ژى يا (اتحادى) ۱ مه دياركەر هەر كارەسات و جينوسايدەكا ب سەرىن خەلگن كوردستانىن هاتى و ب دەستىن حكومەتتەن عيراقىن هاتىە (و دەهتتە) ئەنجامدان ب پشتەفانيا ريزەيەكا بەرجاقا عەرەبىن عيراقىن هاتىە ئەنجامدان. چەند رۆژەك پىنقە نەچوون ب دروستى ل شەفا چوارشەمبى ۶/۹ كەتائىن K.TV نوچەيەكى دا راگەهاند: كو دەستەلاندارتىن پارىزگەها سەلاحەدىن (تسكرىت) دەست ب هەووكا سەررەها دزايەتيا كوردان ل قەزا دۆزخورماتو كرىە، چەندىن پلەارتىن كورد د دەزگەهين پوليسان دا ژ ئەركىن وان لادايە، نقيسيتىن كوردى ل سەر دەزگەهين رەسمى و جەيتن دى بيتن باژيىر قەدەغە كرىنە... هتند.

ل بەراھىن پىنقىە بيتن: دۆزخورماتو ژ قەزايىن سەر ب پارىزگەها كەركووكى بوو، پراتيا خەلگن وئ كورد و هەندەك توركمان بيون، رۆتما بەعسى ب مەردەما كنىمكرنا كوردان ل كەركووكى و عەرەبكرنا پارىزگەهين ل نىقا دووئ ژ سالىن جەفتىيان قەزا ناڤىرى ژ كەركووكى قەكر و دا دگەل پارىزگەها سەلاحەدىنا خودەي پراتيا عەرەبى و نوو دامەزاندى. ژ وى دەمى و هەتا نىسانا ۲۰۰۳ قەن بەردەم كارى ب عەرەبكرنا قى قەزايىن هاتىە كرن. ژ نەمانا رۆتىمى و هەتا نەتا ئەف قەزايە هيز سەر ب پارىزگەها سەلاحەدىنە، ژ وان دەقەرىن داگىركرىين كوردستانىتتە بيتن بەر مەدائ ۱۴۰۰ قە دەستورئ عيراقىن دگەن، حكومەتا هەرتيا كوردستانى ژ بودجەيا هەرىمىن هەندەك خوزمەتگوزارى لئ ئەنجامداينە و هەندەك خواندنگەهين كوردى لئ قەكرىنە. بەلى هەلگرىن هزرا عيراقا (موحد) وەك د كۆزىن هەفتىيا چوويى دا مە كۆتى: دەست ژ وان دەسكەفتان بەرنادەن بيتن وان ژ عيراقا (موحد) دەستقە تىناين (و دئىن)، لەوما ژى هيز د هزرا وان دا عىراق عىراقا (موحد) و سىستەم هەمان سىستەمە و هەمان سەردەرىن دگەل قىن قەزايا د بىيات دا كوردستانى دگەن، نەك رازى نابن مەدائ ۱۴۰۰ ژ قىن قەزايىن بگرىت، بەلكى ژ بەركو دەستەلاتىن پارىزگەها سەلاحەدىن دەستىن واندايە، ب قى دەستەلاتىن بىن دزايەتيا كوردستانىتە قەزايىن و زمانى كوردى و ئەو خوزمەتگوزارىن حكومەتا هەرىمى بۆ قەزايىن ئەنجامداين دگەن، و رى ل بەر بچووكتىن مافىن كوردان ل دۆزخورماتو وەك نقيسيتا سەردەرگەهەكى دەزگەهەكا فەرمى ب كوردى دگرن.

گەلو دۆزخورماتو نمونەكا كوردىيە د عيراقا (موحد) ۱ جارن و ل ژيئر دەستەلاتىن هەلگرىن هزرا عيراقا (موحد) ۱ نەئا ئەوا تىن ئەم دىتريىنى عيراقا فېدېرال (اتحادى)، و دەقەرىن دى بيتن داگىركرىين كوردستانىن بيتن دوورى دەستەلاتىن حكومەتا هەرىمىن د هەمان كاودان دۆزخورماتو دا دۆين نەگەر خرابتر نەبن. ئەفە ژى وئ راستىي ديار بىت دگەت كو پىنقىە هەر كوردەك ئاگادار بىت كو عەرەب هيز ب عەقلىيەتا عىراقا (موحد) ۱ سەردەمى بەعسىيان هز دگەن و خود ب ئاغا و خەلگەكى ژى ب بەنى و كوله دەزمتىر و رازى نابن دەسكەفتىن ل ژيئر سىستەمىن عيراقا (موحد) دەستقەتتىناين يەكەنە قورباني عيراقا (اتحادى) ۱ا كو تىن مە دقتت. ئانكو هزرا دەستەلانداز ل عيراقا ئەفرۆ وەك يا دوھىيە و سوبەھى ژى دئ وەك يا ئەفرۆ و دوھى بىت و ل داويىن ژى دىتۆم دەم بىن هاتى و سافىن مەيە دەست ژ عيراقىيەتتىن بەردەين، چنكو عيراقىيان ئەم نەقتىن.

هەموو نىكتەمبىيان دئىسيت

كوردستانى ژ بودجەيا هەرىمى هەندەك خوزمەتگوزارى لئ ئەنجامداينە و هەندەك خواندنگەهين كوردى لئ قەكرىنە. بەلى هەلگرىن هزرا عيراقا (موحد) وەك د كۆزىن هەفتىيا چوويىدا مە كۆتى: دەست ژ وان دەسكەفتان بەرنادەن بيتن وان ژ عيراقا (موحد) دەستقە تىناين (و دئىن)، لەوما ژى هيز د هزرا واندا عيراقا عيراقا (موحد) و سىستەم هەمان سىستەمە و هەمان سەردەرىن دگەل قىن قەزايا د بىياتدا كوردستانى دگەن، نەك رازى نابن مەدائ ۱۴۰۰ ژ قىن قەزايىن بگرىت، بەلكى ژ بەركو دەستەلاتىن پارىزگەها سەلاحەدىن دەستىن واندايە، ب قى دەستەلاتىن بىن دزايەتيا كوردستانىتە قەزايىن و زمانى كوردى و ئەو خوزمەتگوزارىن حكومەتا هەرىمى بۆ قەزايىن ئەنجامداين دگەن، و رى ل بەر بچووكتىن مافىن كوردان ل دۆزخورماتو وەك نقيسيتا سەردەرگەهەكى دەزگەهەكا فەرمى ب كوردى دگرن.

گەلو دۆزخورماتو نمونەكا كوردىيە د عيراقا (موحد) ۱ جارن و ل ژيئر دەستەلاتىن هەلگرىن هزرا عيراقا (موحد) ۱ نەئا ئەوا تىن ئەم دىتريىنى عيراقا فېدېرال (اتحادى)، و دەقەرىن دى بيتن داگىركرىين كوردستانىن بيتن دوورى دەستەلاتىن حكومەتا هەرىمىن د هەمان كاودان دۆزخورماتو دا دۆين نەگەر خرابتر نەبن. ئەفە ژى وئ راستىي ديار بىت دگەت كو پىنقىە هەر كوردەك ئاگادار بىت كو عەرەب هيز ب عەقلىيەتا عيراقا (موحد) ۱ سەردەمى بەعسىيان هز دگەن و خود ب ئاغا و خەلگەكى ژى ب بەنى و كوله دەزمتىر و رازى نابن دەسكەفتىن ل ژيئر سىستەمىن عيراقا (موحد) دەستقەتتىناين يەكەنە قورباني عيراقا (اتحادى) ۱ا كو تىن مە دقتت. ئانكو هزرا دەستەلانداز ل عيراقا ئەفرۆ وەك يا دوھىيە و سوبەھى ژى دئ وەك يا ئەفرۆ و دوھى بىت و ل داويىن ژى دىتۆم دەم بىن هاتى و سافىن مەيە دەست ژ عيراقىيەتتىن بەردەين، چنكو عيراقىيان ئەم نەقتىن.

و خه لکه کی ژى ب بهنى و کوله دهژميرن و رازى نابن دهسکهفتين ل ژير سيستمى
عیراقا (موحد) دهستهئیناين بکه نه قوربانى عیراقا (اتحادى) یا کو تنى مه دفتیت.
ئانکو هزارا دهسته لاتدار ل عیراقا ئه فرۆ وهك یا دوهییه و سوبهه ی ژى دى وهك یا
ئه فرۆ و دوهی بیت و ل داویى ژى دبیزم دهم یى هاتى و مافى مهیه دهست ژ
عیراقچه تیى بهردهین چنکو عیراقیان ئهم نه فیین.

ئوسمانى ب ريڤه نه (*)

د فيستيڤاله كيدا كو ژ بو پشته فانيا خه لكى غه ززه ل قه ته ر رۆژا ۲۰۱۰/۶/۴ ئى
هاتيه گيران زانايى ئاييني كورد عه لى قه ره داخى گه له ك په سنا حكومه تا نهايا تركيا
(حكومه تا AKP) و ئوسمانيان كر و گۆت: (ئوسمانى بريڤه نه)، ئه فه زى وه ك ئاماژه
پيكرنه ك ب AKP كو هنده ك جاران ب ئوسمانيين نوو دهينه نافكرن. (رۆژناما
رووداو هژمار ۱۱۸ ال ۶/۷).

گه لو قه ره داخى ب هه موو باوه ريڤه مزگينيا خيړى د ده ته ئاماده بوويان و
هيڤيان د دلى خه لكى غه ززه و فه لستينيان و ته فايى جيهانا ئيسلاميدا دچينيت كو
هه ر ژ شويره ين كوچكين سولتانيئ ئوسمانيين ئه سته نبوليه نه فيين وان يين
بووينه فريشته يين دلوفانيى و هه ريه ك ژوان ئيمام مه هديه كه و يين د هه وارا
هه وه، به ره ف رزگار كرنا هه وه ژ سته مكارى و دابينكرنا ژيانه كا ئازاد و به خته وه ره
بو هه وه ده ين، له زى نه كه ن، كي مه ك خوه راگرن چاوان سولتانيئ ئوسمانى بابكالكين
هه وه ك ربوونه د به هه شتا سه ر دنيا ييدا، نه فيين وان ئوسمانيين نوو نه تنى
به هه شتا سه ر دنيا يى به لكى يا ئاخره تى ژى دى بو هه وه دابينكه ن و ل ژير سي به را
وان دى ئازادى و وه كه ه فيى و دادپه روه رى بينن، هه روه كى بابكالكين هه وه ژ
ده ستين بابكالكين وان ديتين.

(*) د هژمار ۴۸۰ رۆژا ۲۰۱۰/۶/۲۰ رۆژناما ئه فرۆ دا هاتيه به لاقكرن.

نوسمانی

ب ریښانه

موسدق توفی

د قیستیفالیکډا کو ۷ بږ پشته قانیا خدکڼ غوززه ل قه نمر روژا ۱/۴ هاتیه کتران، زاناین نایینین کورده عملی قهرده اخی گه لک پمنا حکومتا نهایا ترکیا (حکومه تا AKP) و نوسمانیان کر و کوزت: (نوسمانی بریښانه)، نهغه ژي وک ناماژ پیکرنهک ب AKP و هندک جارن ب نوسمانیین نورو دهینه ناکرکن. (روژناما رودار هژمار ۱۱۸ ل ۶/۷).

گهلو قهرده اخی ب هممو باورده یقه مرکبیا ختریک ددهته ناما دهبویان و هیقیان د دلین خدکڼ غوززه و فدلستنیان و تقایی جیهانا نیسلانی دا دچینیت، کو همرو ۷ شویرهین کوچکین سولتانی نوسمانیین نهسته نیولن قه نهقیبتن وان یین بروینه فریشته یین دلوقایی و هریهک ۷ وان نیسام مهدهیهکه و یین د هموارا هوه، بهرف رزکارگرا هوه ۷ سته مکاریین و دایینکرتا ژیا نهکا نازاد و پمخته هوه ب هوه دهین، لهژن نهکهن، کتیمک خوراکرن چاوان سولتانی نوسمانی بابکالکین هوه کپرونه د بهه شستا سمر دنسایین دا، نهقیبتن وان نوسمانیین نورو نه تنی بهه شتا سمر دنسایین، بهلکو یا ناخره تن ژي دن ب هوه دایینکهن و ل ژیر سیهرا وان دن نازادی و ودهقیین و دادپه رورده یین، همروکی بابکالکین هوه ۷ دستین بابکالکین وان دیتین.

سهره بهریز قهرده اخی ل سهدسالیای بیست و یهکی قان په یقان ل وهلاته کی عهره بی بکته، همروکی که س شاره ژا د رابردوی و دیروکا شه شسه سالیای دولته تا نوسمانی ل ویرن نه بیت بیژنی: کاکه جیهانا عهره بی نیسلانی چ ختر و بیتر ۷ نوسمانیین که فن دیتیه هتا چاهه یین بن ۷ نوسمانیین نورو بیین... ؟ نه ری نیسیراتوریا نوسمانی نه ل سمر هرفساندن و تیکدانا میرگه و دهسته لاتاریین گه لین دن یین موسلمان و نه موسلمان هاتیبوو دامه زراندن... ؟ نه ری بابکالکین نوسمانیان ب خوه نه هندک عه شیردیتن داگیرکر بوون ۷ دوورتین وهلاتین ناسیا هاتیبون و ب جینوسایدکرتا گه لین خوجه، ترکیا نها گرتیبوو، ۷ ویرن بهرف داگیرکرتا وهلاتین دن یین موسلمان که تنه ری... ؟ نه ری ب دریزیا شه شسه سالیای دهسته لاتاریا نوسمانی چ رهنگی نازادی، مافی مروقی و دادوه ری ل دووف چه مکین نایینی نیسلانی یان هر هزرهکا دیتر د ناک سنوورین بهرفره دیتن دولته تا نوسمانی دا هپوون... ؟ نه ری کیژ وهلات هیه دهسته لاتین نوسمانیان که هشتیبیتی و شونه وارین ب ترکرتن ل دبارنه بن... ؟ وهلاتن ماموستا قهرده اخی و جهن بسونای ب خوه ژي چاکترین بهلگه نه ل سمر فن کوزتن، نه تنی قهرده اخی، بهلکو قهرده نجیر و قهرده جوغ و نالتون کویری و گه لکین دن.

نه ری ب باورده نهف نقیینه ناکه هیت قهرده اخی، بکه هیتن ژي ناخوبیت، بخوبیت ژي ب و نه گرنسکه، بهلن ۷ بهرکود قیستیفالیکډا ۷ زارده قی کورده کی بږ خه لکه کی هاتینه کوزتن، ل جه من گرنسکه بیژمه خوندسایین کورده: ل دیروکا دریزا نیسیراتوریا نوسمانی بقرن و بیین ۷ بلی نالی نوسمانان که سکی خترک ۷ نوسمانیان نه دیتیه هتا ۷ نوسمانیین نورو بیینیت... ؟

هممو نیکه میان دنیسیت

سهره بهریز قهرده اخی ل سهدسالیای بیست و یهکی قان په یقان ل وهلاته کی عهره بی بکته، همروکی که سی شاره ژا د رابردوی و دیروکا شه شسه سالیای دولته تا نوسمانی ل ویرن نه بیت بیژنی: کاکه جیهانا عهره بی و نیسلانی چ خیر و بیتر ۷ نوسمانیین که فن دیتیه هتا چاهه ری بن ۷ نوسمانیین نورو بیین... ؟ نه ری نیسیراتوریا نوسمانی نه ل سمر هرفانندن و تیکدانا میرگه و دهسته لاتاریین گه لین دن یین موسلمان و نه موسلمان هاتیبوو دامه زراندن... ؟ نه ری بابکالکین نوسمانیان ب خوه نه هندک عه شیردیتن داگیرکر بوون ۷ دوورتین وهلاتین ناسیا هاتیبون و ب جینوسایدکرتا گه لین خوجه، ترکیا نها گرتیبوو، ۷ ویرن بهرف داگیرکرتا وهلاتین دن یین موسلمان که تنه ری... ؟ نه ری ب دریزیا شه شسه سالیای دهسته لاتاریا نوسمانی چ رهنگی نازادی، مافی مروقی و دادوه ری ل دووف چه مکین نایینی نیسلانی یان هر هزرهکا دیتر د ناک سنوورین بهرفره هپن دولته تا نوسمانی هپوون... ؟ نه ری کیژ وهلات هیه دهسته لاتین نوسمانیان که هشتیبیتی و شونه وارین ب ترکرتن ل دبارنه بن... ؟ وهلاتی ماموستا قهرده اخی و جهن بوونا وی ب خوه ژي چاکترین بهلگه نه ل سمر فن کوزتن، نه تنی قهرده اخی بهلکی قهرده نجیر و قهرده جوغ و نالتون کویری و گه لکین دن.

نه ری ژبلی دهان قه سر و دیوانخانه و گهرماق و باخچه یین نه سردیار و نه بندیارین سهرنجراکیشین سهرنجراکیشین خون و برسیکرتا ب ملیونان موسلمانین دن بږ ددریار و خیزان و ژن و جاریه و که نیزه یین سولتانان هاتینه ناکرکن گه لین موسلمان چ ختر و بیتر ۷ دهسته لاتاریا پتر ۷ شه شسه سالیای نوسمانیان دیتیه... ؟ هتا کو نه قرو مرگینیا زقرینه قان نهقیبتن وان بدهینه خه لکه کی... ؟

نه ری ب باورده نهف نقیینه ناکه هیت قهرده اخی، بکه هیتن ژي ناخوبیت، بخوبیت ژي ب و نه گرنسکه، بهلن ۷ بهرکود قیستیفالیکډا ۷ زارده قی کورده کی بږ خه لکه کی هاتینه کوزتن، ل جه من گرنسکه بیژمه خوندسایین کورده: ل دیروکا دریزا نیسیراتوریا نوسمانی بقرن و بیین ۷ بلی نالی نوسمانان که سکی خترک ۷ نوسمانیان نه دیتیه هتا ۷ نوسمانیین نورو بیینیت... ؟

ئەستەنبۆلۆڭ كۆل سەر خوه و خوون و برسېكرنا ب مليونان موسلمانين دن بۆ
دەربار و خيزان و ژن و جاريه و كەنيزهين سولتانان هاتينه ئافاكرن گەلین
موسلمان چ خیر و بیړ ژ دەستەلاتداريا پتر ژ شەشسەد ساليا ئوسمانيان ديتيه..؟
هەتا كو ئەفرۆ مزگینيا زفرينهفا نهقیين وان بدهينه خەلكەكى..؟
ئەز باوەرم ئەف نفیسینه ناگەهیتە قەرەداخی، بگەهیتى ژى ناخوینیت، بخوینیت
ژى بۆ وی نه گرنگه، بەلۆ ژ بەرکو د فیستیقاله کیدا ژ زاردەفی كوردهكى بۆ
خەلكەكى هاتينه گۆتن ل جەم من گرنگه بیژمه خواندەفایى كورد: ل دیرۆكا دريژا
ئیمبراتوريا ئوسمانی بزقرن و ببینن ژ بلی ئالی ئوسمانان كەسەكى خیرهك ژ
ئوسمانیان نه ديتيه هەتا ژ ئوسمانين نوو ببینیت...؟

توپین له شکه ری وه لیولفه قیه و بومبایین له شکه ری ئوسمانیین نوو^(*)

وهك دهیته راگه هاندن ل دو وهلاتین حیرانیین ههریما کوردستانی ئالیین ئیسلامی دهسته لاتدارن، رۆژهه لاتی کۆماری ئیسلامی ئیرانییه، ئیسلامیین شیعه مهزهه ب دوو ف سیسته می (ویلایه تولفه قیه) ل فی وهلاتی دهسته لاتداریی دکهن، ل فی سیسته می (وه لیولفه قیه) ئانکو زانیی ئایینی ههرمه زن خودی پلا ئیجهادی بریکاری ئیمامی دوازدی یی شیعه یان ئیمام مه هدی ئانکو ئیمامی زه مانیه، ئیمام مه هدی زی بریکاری پیغه مبه ری (س)یه، ئەف کسه نها ل ئیرانی ب ریبه ر (ره به ر) دهیته نیاسین، خودی دهسته لاتی ئیکانه یه ل کۆماری ئیسلامی و خوه ب ریبه ری هه موو جیهانا ئیسلامی دزانیت و ل دوو ف وی سیسته می دهسته لاتی خوه ژ دهسته لاتی پیغه مبه ری وهر دگریت.

ل باکووری ههریما کوردستانی ترکیا، حزبه ک خوه ب ئیسلامیزان ب نافی پارتیا داد و گه شه پیدان AKP دهسته لاتداریی دکهت و خوه ب ئوسمانیین نوو ددهت نیاسین و خه لکه ک ل ده رفه ی ترکیا و هنده ک کورد زی (ههروه ک د کوژیی یه کسه مبیا چوویدا مه ئامازه پیکری) باوه ریی پی دئینن کو به لی ئەفه ئوسمانیین نوونه و دریژه پیدهرین سیسته می شه شه دسالیی ئیمراتوریا ئوسمانی و سولتانین ئوسمانیین ئەستنبۆلینه، فان سولتانان زی خوه ب خه لیفه ئانکو جینشین یان

^(*) د هژمار ۴۸۵ رۆژا ۲۷/۶/۲۰۱۰ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتیبه به لاقکرن.

بریکاریڻ پیڻغه مبهیری (س) ددا نیاسین وهک دگوتن دهسته لاتی خوہ ژ دهسته لاتی پیڻغه مبهیری وهر دگرتن.

چ خیروبیږه، خودی مه ژ چافیڻ حه سوودان بیاریزیت، ل باکور و روژهلای مه ئالیڻ خوہ ب ئیسلامیزان دهسته لاتاری دکن، باشووری مه ژی عیراقا عه ره بی یی به ره هقیی بو فی رهنگی حوکمداری دکن..!! به لی سهر ئه وهیه حوکمدار و میدیایین هردو دهوله تین باکور و روژهلای ههریما کوردستانی وهک ئه و ب خوہ رادگه هینن ههردهم یین د خه ما هه موو جیهانا ئیسلامی ژ بلی کوردستانی، پشتی هه موو چه وساوہ و به له نگاز و سته ملیکری و موسته زعه فیڻ جیهانی ب موسلمان و نه موسلمانقه ژ بلی یین کوردستانی یی هه لگرتی. چاوان بابوباپیرین فان دو دهسته لاتاریان سه فهوی و قاجاریڻ ئیرانی و سولتانین ئوسمانین ئهسته نبولی د هه موو واراند ژ هه فچودا و ناوک بوون تنی د لیانا کوردان و هه ر ماف یان سه رخوه بوون یان میرگه هه کا کورداندا د هه فگرتی بوون، ئه فرؤ ژی نه فیین وان ل ئیرانی و ترکیا دگرتن و زیندانیکن و سیداره دان و ئه شکه نجه دانا کوردان و توپباران و بؤمباباران کوردستانی د هه فگرتینه، بهری چند هه فتیه کان بهسوز کچه کوردا کویستانین باله کایه تی ب گولله توپین له شکرئی وه لیلولفه قیه هاته شه هیدکن و ل ل 6/19 زاهیده کچه کوردا کویستانین سیده کان ب بؤمبابین ئوسمانین نوو هاته شه هیدکن، برای وئ یی بچووک و دایکا وئ ژی ب هه مان بؤمبابان بریندار بوون، هیز سه رتر هه ردو دهسته لاتاریڻ خوہ ب ئیسلامیزان جیران رۆندکان بؤ زارو کین برسیڻ عه زه دروژن کو (مه رچ نینه د برسی بن) و ب رشتنا خوونا زارو کین کوردستانی دگرتن، هه روه کی فان جیرانین خوہ ب ئیسلامیزان ژ بیرا خوہ بریت کو پیڻغه مبهیری ئیسلامی (س) دیتوت: (ما زال جبریل بومیعی بالجار حتی ظننت انه سیورته) یان دهم د فمروودیه کا دندا کوتی: (نیس المؤمن الذی یشبع و جاره جانع الی جنبه) . یان ئه ف جیرانه فمروودیه یین پیڻغه مبهیری وهک به رۆده دیا و ان دخوازیت شروه دکن، فان دو دهسته لاتاران ژی ئه و ژ پیڻغه مبهیری هاتیه فه کتران دهم پرسیار ژن کرین ئه گه مرؤقی دیارک هه بیت بقیت بؤ جیرانین خوہ بیهت و وی دو جیران هین بؤ کیز وانا بیهت. .؟؟ وی ژی د بهرست دا کوت: (الی اقربهما لک بابا) وهسان دیاره دهسته لاتاریڻ خوہ ب ئیسلامیزانین ئیرانی و ترکیا توپ و بؤمبابین خوہ ب دیاری دزان و (اقربهما لک بابا) ژی بؤ وان کوردستانه .

له و من دقت بیژم

توپین له شکرئی
وه لیلولفه قیه و
بؤمبابین
له شکرئی
ئوسمانین نوو

مرسدق تاجی

وهک دهسته راکه هاندن ل دو دهلاتین جیرانین هه رتسا کوردستانی تالیڻ ئیسلامی دهسته لاتاران، روژهلای کوماریڻ ئیسلامین ئیرانیه، ئیسلامین شیهه مه زه ب ل دوو سیسته من (وبلایه تولفه قیه) ل فی وه لای دهسته لاتاریڻ دکن، ل فی سیسته می (ولیلولفه قیه) تانکو زانین تالیڻ هه رده من خودی بلا نیجهان بریکاریڻ نیاسین دوازده یین شیهه یان نیاس مه هدی تانکو نیاسین زده نیاسیه، نیاس مه هدی ژی بریکاریڻ پیڻغه مبهیری (س) به، ئه کسه نه ل ئیرانین ب ریهه (ره بهه ر) دهسته نیاسین، خودی دهسته لاتی تیکاته به ل کوماریڻ ئیسلامی و خوہ ب ریهه هه موو جیهانا ئیسلامی دزانت و ل دوو وی سیسته می دهسته لاتاریڻ خودی دهسته لاتاریڻ پیڻغه مبهیری وهر دگرتن.

ل باکووری هه رتسا کوردستانی ترکیا، حزبه ک خوہ ب ئیسلامیزان ب نالی پارتیا داد و گه شه یان AKP دهسته لاتاریڻ دگهت و خوہ ب ئوسمانین نوو ددهت نیاسین و خه لکه گ ل دهرقه ی ترکیا و هندک کور ژی (هه روه ک د کورین به کسه میا چووی دامه تاماره پتکری) باورین یین دتین، کو به لی ئه فه ئوسمانین نوو و دروژیه دهرین سیسته من شه شه دسالیڻ نیسیرانویا ئوسمانی و سولتانین ئوسمانین ئهسته نبولی نه، فان سولتانان ژی خوہ ب خه لقه تانکو جتشین یان بریکاریڻ پیڻغه مبهیری (س) ددا نیاسین وهک دگوتن دهسته لاتاریڻ خودی دهسته لاتاریڻ پیڻغه مبهیری وهر دگرتن.

چ خیروبیږه، خودی مه ژ چافیڻ حه سوودان بیاریزیت، ل باکور و روژهلای مه ئالیڻ خوہ ب ئیسلامیزان دهسته لاتاریڻ دکن، باشووری مه ژی عیراقا عه ره بی یین به ره هقیین بو فی رهنگی حوکمدار و میدیایین هردو دهوله تین باکور و روژهلای ههریما کوردستانی وهک ئه و ب خوہ رادگه هینن ههردهم یین د خه ما هه موو جیهانا ئیسلامی ژ بلی کوردستانی، پشتی هه موو چه وساوہ و به له نگاز و سته ملیکری و موسته زعه فیڻ جیهانی ب موسلمان و نه موسلمانقه ژ بلی یین کوردستانی یی هه لگرتی. چاوان بابوباپیرین فان دو دهسته لاتاریان سه فهوی و قاجاریڻ ئیرانی و سولتانین ئوسمانین ئهسته نبولی د هه موو واراند ژ هه فچودا و ناوک بوون تنی د لیانا کوردان و هه ر ماف یان سه رخوه بوون یان میرگه هه کا کورداندا د هه فگرتی بوون، ئه فرؤ ژی نه فیین وان ل ئیرانی و ترکیا دگرتن و زیندانیکن و سیداره دان و ئه شکه نجه دانا کوردان و توپباران و بؤمباباران کوردستانی د هه فگرتینه. بهری چند هه فتیه کان بهسوز کچه کوردا کویستانین باله کایه تی ب گولله توپین له شکرئی وه لیلولفه قیه هاته شه هیدکن و ل ل 6/19 زاهیده کچه کوردا کویستانین سیده کان ب بؤمبابین ئوسمانین نوو هاته شه هیدکن، برای وئ یی بچووک و دایکا وئ ژی ب هه مان بؤمبابان بریندار بوون، هیز سه رتر هه ردو دهسته لاتاریڻ خوہ ب ئیسلامیزان جیران رۆندکان بؤ زارو کین برسیڻ عه زه دروژن کو (مه رچ نینه د برسی بن) و ب رشتنا خوونا زارو کین کوردستانی دگرتن، هه روه کی فان جیرانین خوہ ب ئیسلامیزان ژ بیرا خوہ بریت کو پیڻغه مبهیری ئیسلامی (س) دیتوت: (ما زال جبریل بومیعی بالجار حتی ظننت انه سیورته) یان دهم د فمروودیه کا دندا کوتی: (نیس المؤمن الذی یشبع و جاره جانع الی جنبه) . یان ئه ف جیرانه فمروودیه یین پیڻغه مبهیری وهک به رۆده دیا و ان دخوازیت شروه دکن، فان دو دهسته لاتاران ژی ئه و ژ پیڻغه مبهیری هاتیه فه کتران دهم پرسیار ژن کرین ئه گه مرؤقی دیارک هه بیت بقیت بؤ جیرانین خوہ بیهت و وی دو جیران هین بؤ کیز وانا بیهت. .؟؟ وی ژی د بهرست دا کوت: (الی اقربهما لک بابا) وهسان دیاره دهسته لاتاریڻ خوہ ب ئیسلامیزانین ئیرانی و ترکیا توپ و بؤمبابین خوہ ب دیاری دزان و (اقربهما لک بابا) ژی بؤ وان کوردستانه .

هه موو نیکه میان دنقست

یئ بچووک و دایکا وی ژى ب هه مان بۆمبايان بريندار بوون، هيژ سهيرتر ههردو دهسته لاتداریين خوه ب ئيسلاميزانين جيران رۆندكان بۆ زارۆكین برسيين غهززه دريژن كو (مهرج نينه د برسی بن) و ب رشتنا خوونا زارۆكین كوردستاني دگرنژن، ههروهكى فان جيرانين خوه ب ئيسلاميزان ژ بيرا خوه بربيت كو پيغه مبهري ئيسلامی (س) دبيژيت: (ما زال جبريل يوصيني بالجار حتى ظننت انه سيورثه) يان دهمی د فهرموودهيهكا دننا گوته: (ليس المؤمن الذي يشبع و جاره جائع الى جنبه). يان ئەف جيرانه فهرموودهيين پيغه مبهري وهك بهرژه وهنديا وان دخوازيت شروقه دكهن، فان دو دهسته لاتداران ژى ئەوا ژ پيغه مبهري هاتيه فهگيران دهمی پرسيار ژى كرين ئەگهر مروفي دياريهك ههبيت بقيت بۆ جيرانی خوه ببهت و وی دو جيران ههبن بۆ كيژ وانا ببهت..؟؟ وی ژى د بهرسقيدا گوته: (الي اقربهما لك بابا) وهسان دياره دهسته لاتداریين خوه ب ئيسلاميزانين ئيراني و تركيا توپ و بۆمبايين خوه ب ديارى دزانن و (اقربهما لك بابا) ژى بۆ وان كوردستانه.

راستیه‌که، به‌ئێ دره‌نگ هاته گۆتن (*)

د. مه‌حمود ئوسمان سیاسه‌تمه‌داری خوه‌دی سه‌ربۆر و ئه‌ندامی په‌رله‌مانی عیراقی ژ هه‌فه‌یه‌مانیا کوردستانی د دوا داخۆیانیا خوه‌دا ده‌رباره‌ی بزاقین ژ بو هه‌فنیزیك کرنا هه‌ر دو لیستین عیراقیه و ده‌وله‌تا قانونی ده‌ینه‌کرن و دیدارا چافه‌ریکریا نافه‌را عه‌لاوی و مالکی گۆت: ریکه‌فتنا وان دی زیانان گه‌هینیه‌ کوردان. و ئه‌گه‌رین فان زیانان ژى دانه دیار کرن و ل داویا داخۆیانیی گۆت: ئه‌میریکا و هنده‌ک ئالیین دی ژى ده‌ستی وان د وئ مه‌سه‌له‌یدا هه‌یه‌..هتد. (ئه‌فرۆ هژمار ٤٨٥) به‌ری هه‌ر تشته‌کی پیدفیه‌ بیته گۆتن ژ به‌ر هه‌ر ئه‌گه‌ره‌کی بیتن هه‌رده‌م د. مه‌حمود هه‌لوسته‌ی خوه‌ راشکاوانه و راسته‌وخوه و بی پیچ و په‌نا ده‌رباره‌ی سه‌رده‌ریا ئالیین سیاسیین عیراقی و ئه‌میریکا دگه‌ل کیشین نافه‌را خه‌لکی کوردستانی و حکومه‌تا به‌غدا دیاردکه‌ت، فی جاری ژى داخۆیانیا وی راستیه‌که به‌ئێ دره‌نگ هاته گۆتن. لئ ئه‌گه‌ر دره‌نگ ژى هاتبیه‌ گۆتن ئه‌م هیقیدارین سه‌رکرده و سیاسه‌تمه‌دارین مه‌ کوردستانیان به‌ری نها یان ل ده‌سپیکا ده‌سته‌لاتداریا نوو یا عیراقا پشتی به‌عسیان هه‌ست ب فی راستیی کره‌بیت، نه‌ تنی هه‌ست پی کره‌بیت به‌لکی به‌ره‌فیا وی روژی کره‌بیت ده‌می عه‌ره‌بین عیراقی هه‌فدگرن ژ به‌رکو:

* ب دریزیا ژیی عیراقی ژ سالا ١٩٢١یقه، چ ل سه‌رده‌می مه‌لکی، چ ل سه‌رده‌می کۆماریی به‌ری به‌عسیان و چاخی وان و پشتی نه‌مانا وان ژى هه‌ر که‌سه‌ک و هه‌ر

(*) د هژمار ١٨٣ روژا ١/٧/٢٠١٠ روژناما وار دا هاتیه‌به‌لا فکرن.

ئالیەكى دەستەلات گرتیە دەست یەك هەلویست بوونە دەربارەى مافیڭ گەلى كورد. دبیت فى كەسى یان فى ئالى د قوناغا بەرھەلستكاریى یان دەسپىكا دەستەلاتدایى ھندەك سووز و پەیمان دابنە كوردان، ھندەك جاران نفیسكى زى بوون، بەلى دەمى جەلى پى خوە دیتی و بەیز كەتین، نە ئەو سوپكە و نە ئەو بازار، دەھان سووز و پەیمان نفیسكى و نە نفیسكى ب فلسەكى.

★ ھەر دەستوورەكا ژ سالا ۱۹۲۱ یقە بو عیراقى ھاتیە دانان، دەمكى یان بەردەوام، ب رەنگەكى ژ رەنگان كیم یان زیدە ھندەك ماف داینە كوردان، بەلى دەستەلاتداریڭ عەرەب ب خوە پیگیری ب فى دەستووری نەكری و بووینە ئاستەنگ د ریكا جیبەجیكرنیدا.

★ ب دریژیا فى دەمى د قوناغیڭ شۆرشا بارزان ۱۹۴۳- ۱۹۴۵، شۆرشا ئەیلوولی ۱۹۶۱- ۱۹۷۵ و شۆرشىڭ گولان و شۆرشى نوئى ۱۹۷۶- ۱۹۹۱ دانوستاندن د ناقبەرا سەرکردایەتیا كوردی و حكومەتین عیراقیدا ھاتینەكرن، چەندین پیکھاتن زى ھاتینە ئەنجامدان، جیھان زى لى ھاتیە ئاگاداركرن، لى ھەموو جاران ئالیى دانوستاندن ژ نافبرین و پیکھاتن ھەلوشاندین دەستەلاتداریڭ عەرەبىڭ عیراقى بوون.

★ ھندى پەیوھندى ب ھەلویستى ئەمريكا و ئالیڭ دیقە ھەى، دقیت مفای ژ سەربۆران وەرگرىڭ و خوە نەخاپىنن، ژ سالیڭ شیشتانقە ئەمريكا خوەدى كاریگەریە ل دەفەرى، راستەوخوە زى ھاتیە دناف كیشا كوردیدا، بەلى ھەكە ویرەكانە بیژین: ھەلویستىڭ ئەمريكا چ جاران د بەرژەوھندیا كورداندا نەبوونە، ئەمريكا و ئالیڭ دى زى ھەردەم دگەل ئالیى ب ھیز دگەل دەستەلاتداریڭ، كورد زى نە دەستەلاتدارن نە زى ئالیى ب ھیزن.

ل داویى بیى ریکكەفتن دەستەلاتداریڭ عەرەبىڭ عیراقى ژ زیانان زیدەتر چ بو مە نەكریە، ئەگەر مافیڭ خەلكى كوردستانى، كیشەپىڭ جەلى ناکوكیى ناقبەرا ھەرىمى و حكومەتا بەغدا، پاشەرۆژا دەستەلات و سنوورپىڭ ھەرىمى، دەسكەفتىڭ فى گەلى یىڭ د ئەنجامى خەبات و قوربانیدانا دەھان سالان دەستقە ھاتین و چاقەرپىڭ دەستقە بەپىڭ مانە ب ھیشیا لایەنن عەرەبى ریکكەفتى و نە ریکكەفتى

و دهنگدانین وان ل پەرلهمانی عیراقی و کورد ژێ خوددی کیتر ژ شیست ئەندامانه د وی پەرلهمانیدا و د چەند فراکسیونهکاندا، ئەز باوەرم ئەفین ل سەری مه ئاماژە پیکری دەستەلاتدارین بەغدا د لاوازی و ژیکفەقەتیانا خودا بجه نهئینان د قوناغا ب هیزبوون و ههفگرتنن خودا چ جارن بجه نائین.

گەلۆ چاره چیه..؟

ئەز باوەرم سەرکردایهتیا کوردستانی ژێ گههشتبیته وی باوەریی کو دقیت بنهمایین سەرەکیین مافیین خەلکی کوردستانی نه کهفنه بەردهنگدان و دەنگ نه‌دانا پەرلهمانی عیراقی و وی باوەریی بو خوه و ئالیین بەرامبەر ژێ چیکهین، ئانکو بابەت ل دەرڤه‌ی پەرلهمانی و نهک ب ریکا دهنگدانی ژ ئالیی هندهک کهسانقه یین په‌یوهندی ب دۆزا خەلکی کوردستانی فه نه‌ی بیته چاره‌سەرکرن، کوردستانی خوددی مافن، کهسهکی خەلکی به‌سرا یان سامه‌را ماف نینه بگروڤه‌کیشی ل سەر مافیین مه بکهت، چەندی بدەت و چەندی نه دەت. دبیت بیژن ئەفه هزره‌کا ئاشوپیه، ئەز دبیزم یا ب زه‌حه‌ته به‌لی تاکه نه‌خشه‌یی چاره‌سه‌ریی یه.

دو که قال ژ گول و گولله یان (*)

د هژمارا ۴۸۸ یا ئه فرۆ دا دو که قالین سه رنجراکیش ب تهنشتا یه کفه هاتینه به لاقرن، نه که قالین شیوه کارینه ب فرجه یی هونه رمه ندان هاتبنه خه ملاندن، به لکی که قالین رۆژنامه فانینه، راستر دو راپورته نووچه نه، به رهه می خامه و په یقی رۆژنامه فنانه. چما من ب که قال نافکرن..؟ ژ بهرکو دگهل خواندنا هه ردو نووچه یان دو که قال هاتنه پیش چاقین من، د یه که م که قالدا که سه ک یی گولله کی د بهر سه ری که سه کی را دکه ت، د دووهم که قالدا هه مان که س یی گولله کی ل سه ری هه مان که سی د ده ت، نه ز نه شیوه کارم فان دو که قالان چیکه م له وما زی دی ب فان په یقان ده برینی ژی که م.

د که قال یه که مدا ل ژیر نافی: (مه زترین به نکا تورکی دی تایه کی خوه ل هه ری می فه که ت)، سه رۆک مه سه وود بارزانی ل رۆژا ۶/۲۹ دگهل هیقی خوازیی بو پیشقه برنا په یوه ندیین هه ری می دگهل ترکیا، پیشوازیی ل وه زی ری ده وله تا ترکیا بو کاروبارین بازرگانیا ده رفه دکه ت و رژیی ل سه ر (گرنگیا پیکه ژیا نا برایه نه دنافه را کورد و ترکان کو د بهر ژه وه ندیا ده فه ری دا یه) دکه ت. د بهر امبه ردا وه زی ری ترکیا (ئامازه ب گرنگیا په یوه ندیین ئابووریین نافه را هه ردو ئالیان و فه کرنا چه ند پرۆزه کیی ترکی ل هه ری می دکه ت).

د که قال دووهمدا ل ژیر نافی (تۆپخانه یین ترکیا ۳۰۰ دونه مین عه ردی ل کانی ماسی سو تن) ژ زارده فی ریقه به ری ناحیا کانی ماسی هاتیه راگه هاندن کو

(*) د هژمار ۴۹۰ رۆژا ۴/۷/۲۰۱۰ رۆژنامه ئه فرۆ دا هاتیه به لاقرن.

دو
كهفال
ژ گول و
گولەپان

موسەدق تەڤی

د هژمارا ٤٨٨ یا تەقەرۆ دا دو کەفالیین سەرچیراکیش ب تەنشتا بەکەه هاتینە بەلافکر، نە کەفالیین شتووکاریتە ب فرچەپین هۆنەرمنەندان هاتینسە خەملاندن، بەلکە کەفالیین رۆژنامەفانیینە، راستنەر دو راپۆرتە نووچەنە، بەرەمەن خانە و پەقیین رۆژنامەفانانە. چما مین ب کەفال تاقکرن...؟ ژ بەرکۆ دگەل خواندنا هەردو نووچەپان دو کەفال هاتنە پیتش چاقین مین، د بەکەم کەفالدا کەسەک پین کولەکی د بەر سەری کەسەکی را دکەت، د دووم کەفالدا هەمان کەس پین گوللەکین ل سەری هەمان کەسی د دەت، تەمژ تە شتووکارم قان دو کەفالان چیتکەم، لەوما ژی دق ب قان پەیفان دەربرینن ژئ کەم.

د کەفال بەکەم دا ل ژئ ناڤی: (مەزنیین بەنکا تۆرکی دق تابهکی خوە ل هەریتمێ کەمەت)، سەرۆک مەسعود بازرانی ل رۆژا ٦/٢٩ دگەل هتقیبخوازین بۆ پیتشکەپرن پەپوونەپین هەریتمێ دگەل تۆرکیا، پیتشوازین ل وەزیرێ دەولەتا تۆرکیا بۆ کاروبارین بازرگانیا دەرفە دکەت و رۆدین ل سەر (گرتگیا پیتکەه ژیاننا برابەر تە دناقبەرا کورد و ترکان کۆ د بەرژەووندا دەرفە دا پە دکەت، د بەرامبەر دا وەزیرێ تۆرکیا (ئامازۆ ب گرتگیا پەپوونەپین ئابوورین نابقەرا هەردو ئالیان و فەکرنا چەند پرۆژەکین تۆرکی ل هەریتمێ دکەت).

د کەفال دووم دا ل ژئ ناڤی (تۆبخانەپین تۆرکیا ٣٠٠ دونهمین عەردی ل کانی ماسق سۆتین) ژ زاردەق رتقەپەری تاجیا کانی ماسق هاتیە راگەهانن کۆ تۆبخانەپین تۆرکیا ل شەفا ٦/٢٨ گوندین دەفری تۆپاران کرته و نیزیکی ٣٠٠ دونهمین دارستانان سۆتەن.

دو کەفالین دژ هەقن، کورد و ترک پیتکەپان هەردو کەفالانە، ب درێژیا نوت سالانە کەفالین دووی تانکۆ زمانێ چەکی و وێرانکرنی و فرکرنی ب دەستین حکومەتین ترکان و حکومەتین دی پین دەفری بەرامبەری کوردان سەد بارە دبیتەقە، د کورد ب داوی نەهاتینە و ب دەهان حکومەت ژناڤچوون و بوونە قوربانێ سەرەدەریا خوە.

پرسیارەک هیتە پیتش و یا ئاراستەکریه بۆ دەستەلاتداریا تۆرکیا: گەلۆ نوت سالە لەشکەر و هەموو دەزگەهین چەوساندن و موخابەرانیین تۆرکیا نەشیان کوردان بکەنە تۆرکین چیاپی و د چوارچۆقەپین نەهەویین ترکان دا کەهی بکەن، نە دیرسیم بوویە تۆنچەلی و نە چەلی بوویە چوقورچە، ئەری دەم نەهاتیە هوون ل خوە بزقن و باوەری ب وی راستی بینن کۆ کورد کوردن و ترک ژێ هەردەم ترکن، نە ئەو د ناڤ واندا دحەلیین و نە بەروفاژی..؟ دکارین ب هەقرا لێ وکەسەت و دو جیسراپین خوەدی دەهان بەرژەووندا هەقشیک بۆین، ئانکۆ د چوارچۆقەپین بەکەم کەفال کەفالین پیتکەه ژیاننا برابەر کۆ د بەرژەووندا دەفری دایە وک سەری هەریتمێ تەگەز ل سەرکری پین.

تەزموونا باشووری کوردستان و چەندیین حکومەتین عیراق و ئەو هەموو سامان و کەس و ریک و چەک سەخمەرات ژ ناڤیرنا گەلێ کورد ل قن پارچا کوردستان بکارنناین ل بەر چاقانە و بەری هەموویان ژێ ل بەر چاقین دەستەلاتدارین تۆرکیا و نەجام ژێ د دیارن تەقەرۆ باشووری کوردستان د چ فونانداپە و هەموو ئەو حکومەتین عیراق ژێ ل کیتەتە.. وک کورد دپۆن زیمان ل نیڤی ژێ بزقینتەقە هیژ باشە دەستەلاتداریا نەها یا تۆرکی ژێ ئەوا چووی بۆ دپۆزکین بپلیت و ل شوون کەفالین گولەپان کار بۆ نەخشاندا کەفالین کولان بکەت و دگەل گەلێ کورد ل بەراهری ژێ دگەل کوردین باکووری کوردستان پاشان پین پارچەپین دی بەرەدەکی نوو ل سەر بنیاتی باوەری ئینانین ب هەقدو و مافین هەقدو فەکەت، ژبەر نەکەین هندی گوللەکا ترکان ل هەر پارچەکا کوردستان بەرف سنجین کوردەکی بپیتەقە سەدان بەنگ و پرۆدوون دەولەتا ترکان گزنیین نانیختە سەر لیتین کوردەکی.

هەموو نیکتەمبیان دڤتە

تۆپخانهییێ ترکیا ل شەفا ٦/٢٨ گوندین دەفری تۆپاران کرته و نیزیکی ٣٠٠ دونهمین دارستانان سۆتەن.

دو کەفالین دژ هەقن، کورد و ترک پیتکەپان هەردو کەفالانە، ب درێژیا نوت سالانە کەفالین دووی تانکۆ زمانێ چەکی و وێرانکرنی و فرکرنی ب دەستین حکومەتین ترکان و حکومەتین دی پین دەفری بەرامبەری کوردان سەد بارە دبیتەقە، و کورد ب داوی نەهاتینە و ب دەهان حکومەت ژناڤچوون و بوونە قوربانێ سەرەدەریا خوە.

پرسیارەک د هیتە پیتش و یا ئاراستەکریه بۆ دەستەلاتداریا تۆرکیا: گەلۆ نوت سالە لەشکەر و هەموو دەزگەهین چەوساندن و موخابەرانیین تۆرکیا نەشیان کوردان بکەنە تۆرکین چیاپی و د چوارچۆقەپین نەهەویین ترکاندا کەهی بکەن، نە دیرسیم بوویە تۆنچەلی و نە چەلی بوویە چوقورچە، ئەری دەم نەهاتیە هوون ل خوە بزقن و باوەری ب وی راستی بینن کۆ کورد کوردن و ترک ژێ هەردەم ترکن، نە ئەو د ناڤ واندا دحەلیین و نە بەروفاژی..؟ دکارین ب هەقرا لێ وکەسەت و دو جیسراپین خوەدی دەهان بەرژەووندا هەقشیک بۆین، ئانکۆ د چوارچۆقەپین بەکەم کەفال کەفالین پیتکەه ژیاننا برابەر کۆ د بەرژەووندا دەفری دایە وک سەروکێ هەریتمێ تەگەز ل سەرکری پین.

تەزموونا باشووری کوردستان و چەندیین

حكومهتێن عێراقی و ئەو هەموو سامان و كەس و رێك و چەك سەخمەرات ژ نافرنا گەلێ كورد ل فێ پارچا كوردستانی بكارئینان ل بەر چاڤانە و بەری هەموویان ژى ل بەر چاڤین دەستەلاتدارین تركیایە و ئەنجام ژى د دیارن ئەفرۆ باشووری كوردستانی د چ قوناغدایە و هەموو ئەو حكومهتێن عێراقی ژى ل كێشەنە.. وەك كورد دبێژن زیان ل نیقی ژى بزقریتەڤە هیژ باشە دەستەلاتداریا نها یا تركیا ژى ئەوا چوویی بو دیرۆكی بهیلت و ل شوونا كەڤالی گوللەیان كار بو نەخشاندا كەڤالی گولان بكەت و دگەل گەلێ كورد ل بەراهیی ژى دگەل كوردین باكووری كوردستانی پاشان یین پارچەیی دی بەرپەرەكی نوو ل سەر بنیاتی باوهری ئینانی ب هەڤدو و مافین هەڤدو ڤەكەت، ژبیر نەكەین هندی گوللەكا ترکان ل هەر پارچەكا كوردستانی بەرەف سنگی كوردەكى ببیتەڤە سەدان بەنك و پرۆژەیی دەولهتا ترکان گرنژینی نائیخنە سەر لیڤین كوردەكى.

په یاما ههستیکیڼ ۸۵ سالان بهرزه کری (*)

ل روژا ۲۹ی خزیرانی بهری ۸۵ سالان دهمی شیخ سعیدی پیران و ۴۷ ههقالین وی ل مهیدانا دهیری چیا یا نامه دی ل ژیر وهریسی سیداره دانی راوهستیاین، شیخ سعیدی ب فان په یقان خاترا خوه ژ کوردستانی خواست: (ژیان قهتیا، نه ز ب چ ناوایی پوشمان نینم کو من خوه دریا ملله تی خوه ده فیداکریه، ل پیشی نه فیین مه ژ روویین مه ل بهر دوژمن مه حجوب نه بن، نهو ژ بو مه بهسه). (حهسن هشیار، دیتن و بیرهاتنین من، بیروت- ۱۹۹۳).

ل ۲۹ی خزیرانا چوویی، پشتی ۸۵ سالان ژ فی بوویهری نه فیین شیخ سعیدی ب هه فکاریا سازیین رهوشه نبیری جفاکی سیاسیین نامه دی و خه لکی باژییری ل ناقه ندا رهوشه نبیریا جه گهر خوینی بیرهاتنا شه هیدبوونا فان قاره مانان گیرا. نهوا پتر ژ ههر تشته کی د فی سالفه گهریدا سهرنجا من راکیشای، په یقا نه فیه کی شیخ سعیدی بوو دهمی گوتی: (ههرچه ندی ژ بو د بیرا مه ده نه مینن، پشتی ئیعدامکرنا باپیرین مه جه نازه یین وان هاتن وندا کرن ژی، ئی نکاریبوون وان بدن ژ بیرکرن). د بهرده وامیا فان په یقاندا ژ نه فیین وان بهرپرسیارین ترک یین شیخ سعید کوشتین خواست: (دهف ژ وی بیژیی ل هه مبهر ههستیین باپیرین مه بهردن، جهی گورا وان نیشان بدن و ههستیین وان ته سلیمی مالبات و گه ئی وان بکن...). ههر د فان ریوره سماندا نه فیه کی دن یی شیخ سعیدی دا دیارکرن: (ب رحه تی ئان ژی ب دهسته زوری، نه می ههستیین باپیرین خوه ژ وان بستینن). ههر وهسان د بهرنامی سالفه گهریدا

(*) د هژمار ۴۹۵ روژا ۲۰۱۰/۷/۱۱ روژناما نه فرۆ دا هاتیه به لاق کرن.

ئەو مەن دىقەت بىلەن

پەيامما
شەخىسىيەت
۸۵ سالان
بەرزەكەرى

موسەدەق تەلى

ل رۆژا ۲۹ ئىزىرانىن بەرى ۸۵ سالان دەمىن شىخ سەئىدى پىران و ۴۷ ھەقالتىن ل مەيداندا دەرىن چىيا يا ئامەدىن ل زىر ودرىسى سىنداردەن رادىستىيان، شىخ سەئىدى ب قان پەيىقان خاترا خوە ژ كوردستانى خواست: (ژيان قەتيا، ئەز ب چ ئاوايى پووشمان نىنم كو من خوە د ربا مللەتىن خوەدە فېداكەرى، ل پىتىنى نەقېتىن مە ژ روويىن مە ل بەر دوژمن مەججوب نەبن، ئەو ژ بۆ مە بەسە). (جەسەن ھىشيار، دىت و بېرھاتىن مەن، بېروت- ۱۹۹۳).

ل ۲۹ ئىزىران چوويى، پىتىنى ۸۵ سالان ژ قىن بويەرىن نەقېتىن شىخ سەئىدى ب ھەققارىيا سايىتىن رەشەتسىرى جفاكى سايىتىن نامەدى و خەلەكن باژىرى ل نەقەندا رەشەتەتەرى جەججوبىن بېرھاتە شەھىدبوونا قان قارەمانان كىترا. ئەو پتر ژ ھەر تەشەكى د قىن سالفەگەرى دا سەرىجا مەن راکىشاي، پەيىقا نەقەمەكى شىخ سەئىدى بو دەمىن كۆتى: (ھەرچەندى ژ بۆ د بېرا مەدە نەمىتىن، پىتىنى ئىعدامكەرىنا باپىرىن مە جەنازەپىن وان ھاتىن ونداكەرى، لىن ئىكارىبوون وان بدن ژ بېركەن). د بەردەوامىيا قان پەيىقان دا ژ نەقېتىن وان بەرپەرسىارىن تەرك بىن شىخ سەئىدى كوشىتىن خواست: (دەف ژ وى بىتەرىن ل ھەمبەر ھەستىتىن باپىرىن مە بەردەن، جەپىن كۆزا وان نىشەن بدن و ھەستىتىن وان تەسلىسى مالەت و كەلىن وان بكن...). ھەر د قان رەشەتەسەن دا نەقەمەكىن د بىن شىخ سەئىدى دا دياركەرى: (ب رەجەتى ئان ژى ب دەستە زۆرى، ئەمىن ھەستىتىن باپىرىن خوە ژ وان بىستىتىن). ھەر وسەن د بەرنامىن سالفەگەرى دا بو دە ھەمان ئىقارن دا ل دەرىن چىيا داخۇيانەك بىن بەلاقكەرى و مەولودەك بىتەخوئەن، بەلى ئەف چەندە ژ ئالىن پارىزگار و ئاسايشا ئامەدىن قە ھات قەدەغەكەرىن. (رۆژناما دەما نوو، ھۆمارا ۳۵، ۱-۲۰۱۰، ۲۰۱۰-۲۰۱۰)

گىرانا سالفەگەرى شەھىدكەرى شىخ سەئىدى و ھەقالتىن وى نە تىن بېرھاتەك دېرۆكە، بەلكى پەيامەك مەزەنە ژ بۆ دوى و ئەقەرى و سوبەھىن كەلىن كورد و ھەموو ئەو دەولەتتىن ب دارى زۆرىن ھۆكەمدارىن ل كوردستانى دكەن، ئەف پەيامە دېئىتە وان: ھون كارىن و دكارن ب ھزارىن مېنا شىخ سەئىدى بكوون، ھەستىكىن وان بەرزەكەن، شوونارىن وان ژى نەھىلن، بەلى ھون تكارن دۆزا وان بەرزە بكەن، ھەستىكىن وان بىن بەرزەكەرى بووینە پەياما كەلىن كورد. نىقىشكىن قىن پەيامەن د دوا پەيىقىن شىخ سەئىدى دا ديار دىت دەمىن دېئىت: ژيان قەتيا... راستە ژيانا ھەر مەزەكى ب دوى دھىت، لىن دەمىن ژيانا ھندەكەن دوى دھىت، وى دەمى ژيانا وان دەسپىدكەتەفە، قىن جارى ژيانەكا نەمەرە و نە تىن ژيانە بەلكى دېئىتە دۆزەكا رەوا، ئەو كەسە ژى ئەون ئەمىن وەك شىخ سەئىدى دېئىن: (ئەز ب چ ئاوايى پووشمان نىنم كو من خوە د ربا مللەتىن خوەدە فېداكەرى، ل پىتىنى نەقېتىن مە ژ روويىن مە ل بەر دوژمن مەججوب نەبن، ئەو ژ بۆ مە بەسە).

ئەقەرى شىخ سەئىدى ب ملىونان نەقى ھەنە، ئەو بىن چ ئاوايى پووشمان نەبن دەمىن گىيانى خوە بۆ مللەتى دكەنە قوربان، ئەف نەقى بەردەوامىن ب وى رىجائى ددەن يا باب و باپىرىن وان ب سەرىلەندى گىيانى خوە ژىرا كرىە قوربان. ئەف پەيامە ژ بۆ مە كوردان بەسە، بۆ وان دەولەتان ژى بىن دەستەلاتدارىن ل كوردستانى دكەن بەسە، مفاى ژ قىن پەيامىن وەرگەن، دەستىن ب ھەقارەتەن بۆ كوردان دېئى بكەن و باودەرىن ب مافىن وان بىن رەوا بىتەن. ھەستىكىن قارەمانان بەرزە دىن بەلى دۆزا وان بەرزە ناپىت.

ھەموو ئېكەمىيان دىقىيەت

بوو د ھەمان ئىقاريدا ل دەرىن چىيا داخۇيانەك بى بەلاقكەرى و مەولودەك بىتەخوئەن، بەلى ئەف چەندە ژ ئالىن پارىزگار و ئاسايشا ئامەدىن ھات قەدەغەكەرى. (رۆژناما دەما نوو، ھۆمارا ۳۵، ۱-۲۰۱۰، ۲۰۱۰-۲۰۱۰).

گىرانا سالفەگەرى شەھىدكەرى شىخ سەئىدى و ھەقالتىن وى نە تىن بېرھاتەك دېرۆكە، بەلكى پەيامەك مەزەنە ژ بۆ دوى و ئەقەرى و سوبەھىن كەلىن كورد و ھەموو ئەو دەولەتتىن ب دارى زۆرىن ھۆكەمدارىن ل كوردستانى دكەن، ئەف پەيامە دېئىتە وان: ھون كارىن و دكارن ب ھزارىن مېنا شىخ سەئىدى بكوون، ھەستىكىن وان بەرزەكەن، شوونارىن وان ژى نەھىلن، بەلى ھون تكارن دۆزا وان بەرزە بكەن، ھەستىكىن وان بىن بەرزەكەرى بووینە پەياما كەلىن كورد. نىقىشكى قىن پەيامەن د دوا پەيىقىن شىخ سەئىدى ديار دىت دەمىن دېئىت: ژيان قەتيا... راستە ژيانا ھەر مەزەكى ب دوى دھىت، لىن دەمى ژيانا ھندەكەن دوى دھىت، وى دەمى ژيانا وان دەسپىدكەتەفە، قىن جارى ژيانەكا نەمەرە و نە تىن ژيانە بەلكى دېئىتە دۆزەكا رەوا، ئەو كەسە ژى ئەون ئەو بىن وەك شىخ سەئىدى دېئىن: (ئەز ب چ ئاوايى پووشمان نىنم كو من خوە دريا مللەتى خوەدە فېداكەرى، ل پىتىنى نەقېتىن مە ژ روويىن مە ل بەر دوژمن مەججوب نەبن، ئەو ژ بۆ مە بەسە).

ئەقەرى شىخ سەئىدى ب ملىونان نەقى ھەنە، ئەو بىن چ ئاوايى پووشمان نەبن دەمىن گىيانى خوە بۆ مللەتى دكەنە قوربان، ئەف نەقى بەردەوامىن ب وى رىجائى

ددهن يا باب و باپيرين وان ب سهربلندی گيانی خوه ژيرا کريه قوربان. ئەف پيامه
ژ بۆ مه کوردان بهسه، بۆ وان دهولهتان ژى يين دهستهلاتداريى ل کوردستانى دکهن
بهسه، مفای ژ فى پيامى وەرگرن، دهستى ب ههفرا زيانى بۆ کوردان دريژ بکهن و
باوهريى ب مافين وان يين رهوا بينن. ههستيکين قارهمانان بهرزه دبن بهلى دۆزا وان
بهرزه نابيت.

كورد قوربانين هزرا نه ته وهی (*)

كورد مهزنترين گهله دهوله تا نه ته وهی نهی، كورد تاكه گهل و كوردستان مهزنترين وهلاته ل سهر چوار دهوله تان هاتیه لیكفه كرن، كوردان پتر ژ هه موو گهلین دی خزمه تا گهل و وهلاتین دراوسی كریه. بهل پتر ژ هه موو گهلین جیهانی ب دهستین گهلین دراوسی هاتیه چه وساندن و قركرن. كورت و كرمانجی كورد قوربانینه، لی قوربانین دهستی كینه..؟ قوربانین کیژ ئایدلوژیایینه..؟ چما كورد ب فی رهنگی بووینه قوربانی..؟

ههرئیکی ب رهنگی بهرسقا فان پرسیاران دایه.. كورد قوربانین بیروباوهرین ئایینیه، قوربانین جوگرافیا و خیر و بیرین وهلاتی خوونه، قوربانین نه زانی و نه هه فگرتنا خوونه، قوربانین بهرژه وهندیین كولونیالیزما روژئافانه... هتد. هه موو ئەف بۆچوونه ههریهك ب ئاسته کی راستن، ئەز دی خاله كا دی لی زیده كه م و بیژم پتر ژ هه موو ئەگهران كورد قوربانین هزرا نه ته وهییا گهلین دراوسیینه، ب دهستین نه ته وه پهروه رین دراوسی پتر ژ هه موو كه سین دی كورد هاتینه ژنافیرن، ئەو كاره ساتین سهرده می دهسته لاتداریا نه ته وه پهروه ران كو ژ سه د سالان نابوریت ب سهری كوردان هاتین ب دریژیا دیروکی ب سهری وان نه هاتینه و ئەف كاره ساته فه ریژا شه رهنیخا نه ته وهی بوون، كوردان دقیا وهك گهلین دن خودی ماف بن، گهلین دراوسی كو خودی دهسته لات و هه موو مافانه دقیا ب بی مافكرنا كوردان دهسته لات و مافین خوه پتر لی بكهن.

(*) د هژمار ٤٩٩ روژا ٢٠١٠/٧/١٨ روژناما ئەفرۆ دا هاتیه به لافكرن.

ههتا دهسپيكا سه‌دساليا بيستی دو دهسته‌لاتداریان، قاجاری ل ئیرانی و ئوسمانی ل وهلاتین دن یین رۆژه‌هاتی ناڤین حوکمداری دکرن، کورد د ناڤه‌را هه‌ردویاندا لیڤه‌گری و ژێرده‌سته بوون، سیسته‌می دهسته‌لاتداریی سیسته‌مه‌ک مه‌لکی، میراتگری، دهره‌ب‌گایه‌تی، تاکره‌وی، سته‌مکاری و ب رووخسار ئایینی مه‌زه‌به‌بی بوو.

ل داویا سه‌دساليا نوزدی ل ژێر بان‌دورا ه‌زا نه‌ته‌وه‌ییا رۆژئاڤایی، بزافین نه‌ته‌وه‌یی ل فان وه‌لاتان په‌یدا بوون، ژ به‌رکو دهسته‌لاتداری پتر فارسی و ترکی بوون، له‌وما بزافین نه‌ته‌وه‌یی ل ژێر ناڤی دهسته‌لاتداریا ده‌ستووری ل ئیرانی رووخساره‌کی فارسی و ل ده‌وله‌تا ئوسمانی رووخساره‌کی ترکی هه‌بوون، د هه‌مان ده‌مدا بزافین نه‌ته‌وه‌ییی کوردی و عه‌ره‌بی ژی ده‌سپیکیدا بوون، ب داوی هاتنا شه‌ری جیهانیی یه‌که‌م ل ده‌سپيكا سالیڤ بیستان ده‌وله‌تا ئوسمانی هه‌لوه‌شیا، ل ترکیا و عیراقی و سووری ده‌وله‌تین سه‌ره‌بخوه و رنگ چوار ل ده‌سپيكا قوناغا ده‌وله‌تین نه‌ته‌وه‌یی بوون، ب ه‌زا کار بۆ قێکرنا نه‌ته‌وه‌ییی دی هاتسبوو په‌وره‌ده‌کرن، قن قێکرین به‌ری هه‌ر گه‌له‌کی ژ کوردان گرت، چنگو کورد پششی نه‌ته‌وه‌یی ده‌سته‌لاتدار دوهم نه‌ته‌وه‌یی مەزەن بوون ل هه‌ر چوار ده‌وله‌تان، ئیران ل سه‌ر بنیاتی یه‌ک نه‌ته‌وه‌یی ئیرانی فارسی زمان، ترکیا ل سه‌ر بنیاتی یه‌ک نه‌ته‌وه‌ یه‌ک زمان، سووریا ل سه‌ر بنیاتی ه‌زا شوڤتییا عه‌ره‌بی هاتسبوونه دامه‌زراندن، تنی ل عیراقی ژ ده‌سپيکته‌ باوهری ب بوونا کوردان و هندک مافین وان یین ره‌شه‌نبیری هاتنه‌ ئینان، به‌لین ب درێژیا نوت سالیڤ چوویی ه‌زا شوڤتییا عه‌ره‌بی ل سه‌ر ده‌سته‌لاتی یا ژال بوویه و سال ل دووڤ سالیڤ ژالت و نوڤدتر بوویه.

ب کویتی ل هه‌ر چوار ده‌وله‌تان ه‌زا نه‌ته‌وه‌یی ده‌سته‌لاتدار بوویه، ئەف ه‌زه نه‌تین د رێڤه‌ستتین نه‌ته‌وه‌یی دا به‌لکی د یین چەپ و نیسلاهی و لیبه‌رال و سوڤترین دا ژی ده‌سته‌لاتدار بوویه، هه‌ر تالیه‌ک ده‌سته‌لات گرتیه ده‌ست هه‌مان سه‌ره‌دواریا یین به‌ری خوه دگه‌ل کوردان کره، یینه‌ڤیت قوونان بیستین، تنی دق بیژین مه‌زنتین هه‌وتین قێکرین و جینوسایدن ل سه‌دساليا بیستنی فان ده‌وله‌تین نه‌ته‌وه‌یی به‌رامبه‌ری کوردان نه‌ه‌م‌ماندینه، گرانترین چەکی کوشنده نه‌ته‌وه‌ په‌وره‌دین ترک و فارس و عه‌رب دزی کوردان بکار ئیناینه، سه‌دان قوونه‌یین دن و سه‌دان به‌لگه‌ ژی ل به‌ر ده‌ست و جیهان شاهده... گه‌لێ نکه‌ر کورد قوربانیتین ه‌زا نه‌ته‌وه‌یی نه‌ین قوربانیتین چنه... ؟

له‌وما من دڤیت بێژم

کوره

قوربانیتین

ه‌زا

نه‌ته‌وه‌یی

موسدق تڤی

کورد مه‌زنتین گه‌له ده‌وله‌تا نه‌ته‌وه‌یی نه‌یی، کورد ناگه گه‌ل و کوردستان مه‌زنتین وه‌لاته ل سه‌ر چوار ده‌وله‌تان هاتنه لیڤه‌گرین، کوردان پتر ژ هه‌موو گه‌لین دی خه‌مه‌تا گه‌ل و وه‌لاتین دراوسین کره‌به. به‌لین پتر ژ هه‌موو گه‌لین جیهانیت ب ده‌ستین گه‌لین دراوسین هاتسبه چه‌وساندن و قێکرین. کورت و کورمانجی کورد قوربانیتنه، لێ قوربانیتین ده‌ستین کیتنه... ؟ قوربانیتین کیژ تا بده‌لواریا یینه... ؟ چما کورد ب قی رهنگی بوویه قوربانیت... ؟

هه‌ر تێکی ب رهنگه‌کی به‌رسقا فان پرسیاران دا به... کورد قوربانیتین بیروباوهرین ئایینیه، قوربانیتین جوگرافیا و خێر و بێترین وه‌لاتین خوهنه، قوربانیتین نه‌زاتی و نه‌هه‌ڤگرتنا خوهنه، قوربانیتین به‌رزه‌وندیتین کولونیا لیمزا رۆژئاڤانه... هتد. هه‌موو ئەف بوچونه هه‌ره‌یک ب ئاسته‌کی راستا، ئەز دق خاله‌ک دی لێ ڤه‌ده‌کم و بۆم پتر ژ هه‌موو نه‌که‌ران کورد قوربانیتین ه‌زا نه‌ته‌وه‌ییا گه‌لین دراوسینه، ب ده‌ستین نه‌ته‌وه‌ په‌وره‌دین دراوسین پتر ژ هه‌موو که‌سێن دی کورد هاتسبه ژناڤه‌رین، ئەو کاره‌ساتین سه‌ره‌ده‌ن ده‌سته‌لاتداریا نه‌ته‌وه‌ په‌وره‌دین کوژ سه‌د سالان ئابوڤیت ب سه‌ر قوردان هاتین ب درێژیا ڤه‌رۆڤی ب سه‌ر قن نه‌هاتسبه و ئەف کاره‌ساته قه‌رێژا شه‌ره‌نجا نه‌ته‌وه‌یی بوون، کوردان دڤا وەک گه‌لین دن خوه‌دی ماف بن، گه‌لین دراوسین کو خوه‌دی ده‌سته‌لات و هه‌موو مافانه دڤا ب یین مافکرتا کوردان ده‌سته‌لات و مافین خوه پتر لێ بکهن.

هه‌تا ده‌سپيکا سه‌دساليا بیستنی دو ده‌سته‌لاتداریان، قاجاری ل ئیرانی و ئوسمانی ل وه‌لاتین دن یین رۆژه‌هاتی ناڤین حوکمداری دکرن، کورد د ناڤه‌را هه‌ردویان دا لیڤه‌گری و ژێرده‌سته بوون، سیسته‌م سیسته‌مه‌ک مه‌لکی، میراتگری، دهره‌ب‌گایه‌تی، تاکره‌وی، سته‌مکاری و ب رووخسار ئایینی مه‌زه‌به‌بی بوو.

ل داویا سه‌دساليا نوزدی ل ژێر بان‌دورا ه‌زا نه‌ته‌وه‌ییا رۆژئاڤایی، بزافین نه‌ته‌وه‌یی ل فان وه‌لاتان په‌یدا بوون، ژ به‌رکو دهسته‌لاتداری پتر فارسی و ترکی بوون، له‌وما بزافین نه‌ته‌وه‌یی ل ژێر ناڤی دهسته‌لاتداریا ده‌ستووری ل ئیرانی رووخساره‌کی فارسی و ل ده‌وله‌تا ئوسمانی رووخساره‌کی ترکی هه‌بوون، د هه‌مان ده‌مدا بزافین نه‌ته‌وه‌ییی کوردی و عه‌ره‌بی ژی ده‌سپیکیدا بوون، ب داوی هاتنا شه‌ری جیهانیی یه‌که‌م ل ده‌سپيكا سالیڤ بیستان ده‌وله‌تا ئوسمانی هه‌لوه‌شیا، ل ترکیا و عیراقی و سووری ده‌وله‌تین سه‌ره‌بخوه و رنگ چوار ل ده‌سپيكا قوناغا ده‌وله‌تین نه‌ته‌وه‌یی بوون، ب ه‌زا کار بۆ قێکرنا نه‌ته‌وه‌ییی دی هاتسبوو په‌وره‌ده‌کرن، قن قێکرین به‌ری هه‌ر گه‌له‌کی ژ کوردان گرت، چنگو کورد پششی نه‌ته‌وه‌یی ده‌سته‌لاتدار دوهم نه‌ته‌وه‌یی مەزەن بوون ل هه‌ر چوار ده‌وله‌تان، ئیران ل سه‌ر بنیاتی یه‌ک نه‌ته‌وه‌یی ئیرانی فارسی زمان، ترکیا ل سه‌ر بنیاتی یه‌ک نه‌ته‌وه‌ یه‌ک زمان، سووریا ل سه‌ر بنیاتی ه‌زا شوڤتییا عه‌ره‌بی هاتسبوونه دامه‌زراندن، تنی ل عیراقی ژ ده‌سپيکته‌ باوهری ب بوونا کوردان و هندک مافین وان یین ره‌شه‌نبیری هاتنه‌ ئینان، به‌لین ب درێژیا نوت سالیڤ چوویی ه‌زا شوڤتییا عه‌ره‌بی ل سه‌ر ده‌سته‌لاتی یا ژال بوویه و سال ل دووڤ سالیڤ ژالت و نوڤدتر بوویه.

ب کویتی ل هه‌ر چوار ده‌وله‌تان ه‌زا نه‌ته‌وه‌یی ده‌سته‌لاتدار بوویه، ئەف ه‌زه نه‌تین د رێڤه‌ستتین نه‌ته‌وه‌یی دا به‌لکی د یین چەپ و نیسلاهی و لیبه‌رال و سوڤترین دا ژی ده‌سته‌لاتدار بوویه، هه‌ر تالیه‌ک ده‌سته‌لات گرتیه ده‌ست هه‌مان سه‌ره‌دواریا یین به‌ری خوه دگه‌ل کوردان کره، یینه‌ڤیت قوونان بیستین، تنی دق بیژین مه‌زنتین هه‌وتین قێکرین و جینوسایدن ل سه‌دساليا بیستنی فان ده‌وله‌تین نه‌ته‌وه‌یی به‌رامبه‌ری کوردان نه‌ه‌م‌ماندینه، گرانترین چەکی کوشنده نه‌ته‌وه‌ په‌وره‌دین ترک و فارس و عه‌رب دزی کوردان بکار ئیناینه، سه‌دان قوونه‌یین دن و سه‌دان به‌لگه‌ ژی ل به‌ر ده‌ست و جیهان شاهده... گه‌لێ نکه‌ر کورد قوربانیتین ه‌زا نه‌ته‌وه‌یی نه‌ین قوربانیتین چنه... ؟

هه‌موو لیڤه‌مه‌ییا دنڤیسیت

نەتەوویی بوون، ب هزرا کار بو قرقرنا نەتەوویی دی هاتبوو پەرودەکر، قی قرقرنی بەری هەر گەلەکی ژ کوردان گرت، چنکو کورد پشتی نەتەوویی دەستەلاتدار دوووم نەتەوویی مەزن بوون ل هەر چوار دەولەتان، ئیران ل سەر بنیاتی یەک نەتەوویی ئیرانیی فارسی زمان، ترکیا ل سەر بنیاتی یەک نەتەووە یەک زمان، سوریا ل سەر بنیاتی هزرا شوفینیا عەرەبی هاتبوونە دامەزراندن، تنی ل عیراقی ژ دەسپیکێڤه باوهری ب بوونا کوردان و هندەک مافین وان یین رهوشەنبیری هاتیه ئینان، بەلێ ب درێژیا نوت سالیڤ چوویی هزرا شوفینیا عەرەبی ل سەر دەستەلاتی یا زال بوویه و سال ل دووڤ سالی زالت و توندتر بوویه.

ب کورتی ل هەر چوار دەولەتان هزرا نەتەوویی دەستەلاتدار بوویه، ئەڤ هزره نەتنی دریکخستنن نەتەوویییدا بەلکی د یین چەپ و ئیسلامی و لیبه‌رال و مودریندا ژی دەستەلاتدار بوویه، هەر ئالیهکی دەستەلات گرتیه دەست هەمان سەرەدەریا یین بەری خوه دگەل کوردان کریه، پینەڤیت نموونان بینین، تنی دی بیژین مەزنترین هەوین قرقرن و جینوسایدی ل سەدسالیای بیستی فان دەولەتین نەتەوویی بەرامبەری کوردان ئەنجامداینه، گرانتین چەکی کوشنده نەتەووە پەرودەریڤ ترک و فارس و عەرەب دژی کوردان بکار ئیناینه، سەدان نموونەییڤ دن و سەدان بەلگه ژی ل بەر دەستن و جیهان شاهده... گەلۆ ئەگەر کورد قوربانیین هزرا نەتەوویی نەبن قوربانیین چنه...؟

هه تا ناگر نه بهربیته مالا مه ئەم ل خوه نازقرین (*)

هەر سال دگهل گهرماتیا هافینی تایبەت د مههین خزیران و تیرمه ه و تهباخیدا، سوتنا دهشت و چیان، ئاقار و مولک و باخ و چه مان، گهلی و نهالان دبیته کهرستهکی خاف بو پرکرنا دهزگههین راگههاندنی ل وهلاتی مه، ئەفرۆ هنده هکتارین باغ و بیستانان ل فلان جهی سوتن، دوهی هنده دونمین دهخل و دانی ل دهشتا فلانی سوتن ههتا تیمین ناگر فهمراندنی فیرا گههشتین دهست و پین گهلهک ژ وهلاتیان سوتن، سهری چهند رۆژانه ناگری ب چیاپی...فه، د ماوی شهش ههقیین چوویدا ۱۶ روودانین ناگر بهربوونی ل سنووری... رووداینه. هیژ خرابتر ناگری ژ چولی بهرهف ناف باژیان دهیت، بهری چهندهکی ل دهوکی، پاشتر ل زاخو، ۲۱ی قی مههی ل ئوتیل سوما یا سلیمانی، ئاماژه ب روودانین خوهسوتنی ناکه م ژ بهرکو روودانین جفاکینه و دی مه ژ بابهتی دهریخیت.

کورت و کرمانجی بهردهوام ناگری ب دههههین مهفه و یی بهرهف گوپیتکین سهری مه دچیت، ژ دهخل و دان و پویش و پهلهخین دهشتی یی بهرهف چه م و ئاقار و رهز و چهروانین ناف نهال و گهلی و قهدین چیان دچیت، ژ خانیهکی بهرهف قاتی چواری و پینجی دچیت، ناگر دلوقانیی ب کهسی نابەت.

سهیر ئەوهیه پشتهی هەر روودانهکی ژ نوو دی دهست ب شروفهکرنا هوکارین ناگر بهربوونی و کیماسی و لاوازیین دهزگههین ناگر فهمراندنی کهین و دهزگههین پهیههههیدار زی دی هندهک پاکانهیان بو لاوازی و خه مساریین خوه بیننهفه وهک:

(*) د هژمار ئەفرۆ رۆژا // ۲۰۱۰ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتیه به لافکرن.

ئەو مەن دىقت بىرەم

ھەتتا ئاگر نە
بەرىستە مالا مە
ئەم ل خۇە
ئازىرىن !

موسەدق تۆزى

ھەر سال دگەل گەرماتىيا ھاقىنىن تايىبەت د مەھتىن خىزىران و تىرمەھ و تەباخىن دا، سوتنا دەشت و چىيان، ئاقار و مولك و باخ و چەمان، گەلى و نەھلان دىبىتە كەرمەستەكى خاف بۆ پىركىنا دەزگەھتىن راگەھاندننى ل وەلاتىن مە، ئەفرۆ ھندە ھىكنازىن باغ و بىستاتان ل فلان جەھى سوتن، دودى ھندە دوتىنن دەخل و دانى ل دەشتا فلانى سوتن ھەتا تىمىنن ئاگر قەسراندننى فېترا گەھشتىن دەست و پىن گەلەك ۋ وەلاتىيان سوتن، سەرىن چەند روزانە ئاگرىن ب چىيائىن... قە، د مائى شەش ھەقىقن چووبى دا ۱۶ روودائىن ئاگر بەرىبوونى ل سىنوونى... روودائىنە، ھىژ خرابتر ئاگرىن ۋ چولى بەرف نائى بازىران دەھت، بەرى چەندەكىن ل دەھكى، پاشتر ل زاخو، ۲۱ ئىن مەھن ل ئوتىل سۇما يا سلىمانىن، ئامازە ب روودائىن خورەسوتىن ئاگەم ۋ بەرگو روودائىن جفاكىنە و دى مە ۋ باھەتى دەرتىخت.

كورت و كرمانجى بەردەوام ئاگرىن ب دەھەتتىن مەفە و پىن بەرف كوېستىكىن سەرىن مە دەھت، ۋ دەخل و دان و پویش و پەلەھىتن دەشتىن پىن بەرف چەم و ئاقار و رەز و چەروائىن نائى نەھال و گەلى و قەدەن چىيان دەھت، ۋ خانىھەكىن بەرف قاتى چوارىن و پىتەنجى دەھت، ئاگر دلوقائىن ب كەسىن ئابەت.

سەرىن ئەودى بەشى ھەر روودائەكى ۋ نوو دى دەست ب شەرفەكرنا ھوكراتىن ئاگر بەرىبوونى و كىتاسى و لاوازىن دەزگەھتىن ئاگرەمراندننى كەين و دەزگەھتىن پەپەندەدار ۋى دىن ھەندەك پاكائەبان بۆ لاوازى و خەمسارىتن خوە بىنەھە وەك: خەلكى درەنگ ئەم ئاگاداركرىن، ۋ بەر... درەنگ گەھشتىن جەھى روودائىن، ۋ ئەدەرتىن ئاقىن ل ۋى جەھى ئەبوون و نائى درەنگ گەھشتە جەھى روودائىن، كەرمەستى... ل بەردەستىن مە نەبو، ئەگەر زەنگا ئاگاداركرىن ھەبوایە دا ھۇمارا قوربانىان كىمىت بىت، ترومبىللىن ئاگرەمراندننى پىن پەزىدەر نىسەن يان دكېمىن، مەرجىن بەرگرىيا شارستانى د ئاقاھى دا نەبوون. پىرانىيا جارن ۋى دىن قورمكىن جگارى و ئاگرىن سەيرانى و شقانان ل چولى و شورتا كارەبىن ل بازىرى ب ئەگەرىن ۋى ئاگرى تارانبار كەين و دىن بىرا مە ل مامۇستائىن ئايىنى ھىتەفە و ۋىن خوازىن د گوتارىن رۇژىن ئەنسىبان دا ۋ وەلاتىيان بىخوارن قورمكىن جگارا نەھافىژنە چولى و بەرمائىن ئاگرى ل پاش خوە نەھىلن و د دەمى روودائى دا دگەل ھەقدو ھارىكار بن... كورت و كرمانجى پىشتى ئاگر بەرىبوونى دىن گەلەك بىژىن و بىژىنەفە، ھەروەكى پىشتى سوتنا ئوتىل سۇمايا سلىمانىن چەند بىراپ ھاتىنەدان و لىژىنن قەكولىنى ھاتىنە دامەزراندن و كومبوون ئەنجامداين.

بىراپ و لىژنە و كومبوون دجەھى خوەدەنە، ل ھەسور وەلاتان روودائىن ئاگر بەرىبوونى روودەن و زىان دگەھنە سەر و مالىن خەلكەكى. بەلى جوداھى د ناقىبەرا مە و وەلاتىن پىشكەكى دا ئەود: بەرى روودائان وان بەرھەقىتىن خوە ھەنە، پلان و بەرنامە ھەنە و بەرھەقىتىن وان فان رەنگە روودائان كىم دكەن و ئەگەر روودان ۋى زوو كونترول دكەن و زىانان كىم دكەن، ل جەم مە ھەتا ئاگر نە بەرىستە مالا مە نە مە بەرھەقى ھەنە، نە ۋى پلان و بەرنامە. ھەر سال ۋى وەرزى دەخل و دان و چەم و بىستاتان و چەروائىن مە دەھتە سوتن زىدەببارى روودائىن سوتنىن ل نائى بازىران و تىن ئەمىن دىتتىن و بىژىنەفە.

كەلۆ دەم نەھاتىسە دەزگەھتىن مەھتىن پەپەندەدار: رىقەبەرىن بەرگرىيا شارستانى، رىقەبەرىن ۋىنگەھى و ھىزا پاراستنا ۋىنگەھى، رىقەبەرىن سەر ب رىقەبەرىا گىشتىا چاندىتقە و دەزگەھتىن لەشكەرى و پولىسان جىقەنكى بۆ فىن مەرمەن كىتەن، بەرھەقىبەگنا سەرانسەرى بۆ روودائىن سوتنىن بىكەن، پلان و بەرنامەكى د ۋى وارى دا دازىژن و ئەوا دىشان دا بىت نەھتىن ئاگر بەر بىستە مالا مە و ئەگەر بەرىبوونى د بەرھەقىن بۆ كىتەكرنا زىاننىن سەر و مالى...؟

ھەموو ئىكەنەمىيان دىقتىت

خەلكى درەنگ ئەم ئاگاداركرىن، ۋ بەر... درەنگ گەھشتىنە جەھى روودائىن، ۋىدەرىن ئاقى ل ۋى جەھى نەبوون و نائى درەنگ گەھشتە جەھى روودائىن، كەرمەستى... ل بەردەستى مە نەبوو، ئەگەر زەنگا ئاگاداركرىن ھەبوایە دا ھۇمارا قوربانىان كىمىت بىت، ترومبىللىن ئاگرەمراندننى پىن پەزىدەر نىنن يان دكېمىن، مەرجىن بەرگرىيا شارستانى د ئاقاھىدا نەبوون. پىرانىيا جارن ۋى دىن قورمكىن جگارى و ئاگرى سەيرانى و شقانان ل چولى و شورتا كارەبى ل بازىرى ب ئەگەرى ۋى ئاگرى تاونبار كەين و دىن بىرا مە ل مامۇستائىن ئايىنى ھىتەفە و ۋىن خوازىن د گوتارىن رۇژىن ئەنسىبان ۋ وەلاتىيان بىخوارن قورمكىن جگارا نەھافىژنە چولى و بەرمائىن ئاگرى ل پاش خوە نەھىلن و د دەمى روودائىدا دگەل ھەقدو ھارىكار بن... كورت و كرمانجى پىشتى ئاگر بەرىبوونى دىن گەلەك بىژىن و بىژىنەفە، ھەروەكى پىشتى سوتنا ئوتىل سۇمايا سلىمانىن چەند بىراپ ھاتىنەدان و لىژىنن قەكولىنى ھاتىنە دامەزراندن و كومبوون ئەنجامداين.

بىراپ و لىژنە و كومبوون دجەھى خوەدەنە، ل ھەموو وەلاتان روودائىن ئاگر بەرىبوونى روودەن و زىان دگەھنە سەر و مالىن خەلكەكى. بەلى جوداھى د ناقىبەرا مە و وەلاتىن پىشكەتیدا ئەود: بەرى روودائان وان بەرھەقىتىن خوە ھەنە، پلان و بەرنامە ھەنە و بەرھەقىتىن وان فان رەنگە روودائان كىم دكەن و ئەگەر روودان ۋى زوو كونترول دكەن و زىانان كىم دكەن، ل

جەم مە ھەتا ئاگر نە بەربیتە مالا مە نە مە بەرھەفی ھەنە، نە ژى پلان و بەرنامە. ھەر سال فى وەرزی دەخل و دان و چەم و بیستان و چەروانىن مە دەینە سوتن زیدەبارى روودانىن سوتنى ل ناف باژیران و تنى ئەمى دبیزین و بیژینەفە.

گەلو دەم نەھاتیە دەزگەھین مەیین پەیوھندیار: ریڤەبەریین بەرگریا شارستانی، ریڤەبەریین ژینگەھى و ھیزا پاراستنا ژینگەھى، ریڤەبەریین سەر ب ریڤەبەریا گشتیا چاندنیڤە و دەزگەھین لەشکەرى و پوليسان جڤینەكى بو فى مەرەمى گریدەن، بەرھەفیەکا سەرانسەرى بو روودانىن سوتنى بکەن، پلان و بەرنامەكى د فى واریدا داریژن و ئەوا دشیاندا بیت نەھیلن ئاگر بەر بیتە مالا مە و ئەگەر بەربووی د بەرھەڤبن بو کیمکرنا زیانین سەر و مالی..؟

كوردینۆ نه هیلن چرای (ریا تازه) ب قه مریت (*)

دهمی په یقین (کوردین ئه رمه نستانی) بهر گوھین مه دکهفن، چیا یی ئه له گهزی و یه ریشان د هینه بهرچا فین مه کو ههردو مه نه دیتینه، ئه له گهز ئه و چیا یی گوندین کوردین فی وهلاتی هه مبیژکرین، خواندنگه هین فان گوندان زاروکین کورد ب کوردی په روهرده دکرن و بهری وان ددا بازاری (یه ریشانی پایته ختی ئه رمه نستانی) ل ویری زانکو و خواندنین بلند ب داوی دئینان، بو هه مان مه رهم بهرف موسکو و لینینگراد و باکو دچوون. که سایه تیین مینا عه ره بی شه مو، قه ناتای کوردو، حاجیی جوندی، ئه مینی عه فدا ل، جاسمی جه لیل و مالباتا وی، میرویی ئه سه د، سه عیدی ئیبو، میکائیلی ره شید، عه سه کهری بویک، خه لیلی چاچان و ب سه دان نفیسکار و ره وشه نبیری دن ژئی رابوون، ب هژمارا خوه یا کی مغه دیرۆک و ره وشه نبیریا کوردان ب گه لین یه کی تیا سو فیه تا جار ان دانه نیاسین و هه ر یه ک ژ وان چه ندین به ره هم ل پاش خوه هیلانه کو جه ی شانازیا هه ر کورده کی هه ر پارچه کا کوردستانی نه.

مه لبه ندی خه باتا ره وشه نبیریا فان ره وشه نبیران رادیویا کوردییا یه ریشانی و رۆژناما (ریا تازه) بوون. هه ردویان جه ه ک تایبه ت د دیرۆکی دا و کاریگه ریه ک مه زن نه تنی ل سه ر کوردین ئه رمه نستانی به لکی ل سه ر هه موو کوردان هه یه. کی مه ک ژ کوردان هه نه په یقین (یه ریشان خه بهر دده) بهر گوھین وان نه که تب ن ده می فی رادیوی (ئه و ل ۱۵/۱۲/۱۹۵۵ که تیه کاری) ده ست ب وه شانا خوه یا رۆژانه دکر. به لی

(*) د هژمار ۵۱۰ رۆژا ۱/۸/۲۰۱۰ رۆژناما ئه فرۆ دا هاتیه به لافکر ن.

ژبلی کوردین ئهرمه‌نستانى كيمهك ژ كوردان هه‌نه رۆژناما (ريا تازە) ديتبيت، ژبه‌ركو ئەف رۆژنامەيه ب تپيڤن كريلى (سلافي) ل يه‌ريشانى دهاته به‌لافكرن و نه دگه‌هسته كوردستانى، به‌لى هه‌ر كوردهكى كيمهك نيژيكى دگه‌ل ره‌وشه‌نبيرى و رۆژنامەفانيا كوردى هه‌ى سه‌نگا فى رۆژنامەيى د نافه‌ندين ره‌وشه‌نبيريا كورديدا دزانيت.

(ريا تازە) ل ٢٥ ئادارا ١٩٣٠ ب تپيڤن لاتينى هاته‌به‌لافكرن، هه‌تا سالا ١٩٣٧ى ٦١٢ هژمار ژى دهركه‌تن و هاته‌راوه‌ستاندن، سه‌ر ژنو و ل اشوباتا ١٩٥٥ ژ هژمار ٦١٣ فه به‌لى ب تپيڤن كريلى و هه‌فتيى دو جارن ده‌ست ب به‌لافكرنى كر و يا به‌رده‌وام بوو دخزمه‌تا ره‌وشه‌نبيريا كوردى ل ئهرمه‌نستانى و پيگه‌هاندنا سه‌دان رۆژنامەفان و نفيسكارين كورد و تاكه به‌لافكريا كوردى بوو ل يه‌كيتيا سوڤيه‌تى دهاته به‌لافكرن. ب نه‌مانا يه‌كيتيا سوڤيه‌تى ل ده‌سپيكا ساليڤن نوتان و دامه‌زراندنا كۆمارى ئهرمه‌نستانى و ده‌سپيكرنا شه‌ره‌نيخا نه‌ته‌وه‌يى ئايينى دناقبه‌را ئهرمه‌نستانى و نازه‌ربيجانى و شه‌رين نافبه‌را هه‌ردويان و كاودانى ئابوورىيى دژوارى ب سه‌ر ده‌وله‌تا نوو دامه‌زراندنا هاتى، هاريكاريا ده‌وله‌تى ژ رۆژنامى هاته‌برين و كادرين رۆژنامى و يرانيا نفيسكارين كوردين ئهرمه‌نستانى مشه‌خت بوونه ده‌رقه‌ى وه‌لاتى، د

ئەنجامدا (ريا تازە) راوەستيا و ئەو چرايى كوردىن يەكيتيا سوفيه تى زارۆكىن خوه ل بەر رۆناھيا وى فيرى زمانى كوردى دكرن قەمريا و ئەف كاودانە يى بەردەوام بوو ھەتا ھندەك خەمخورىن زمانى كوردى ب شيانين خوهي و ھاريكاريا ھيرفە و ویرفە سەر ژنوو بەل دوبرە ب تىپين لاتىنى د كاودانەكى ئابوورىي سەختدا دەست ب بەلاڤكرنا (ريا تازە) كرىفە، ھندەك جارن ۱۵ رۆژان ھژمارەك يان ھەيشى ھژمارەك ژى دەھاتە بەلاڤكرن، چەند ھەيشەكان رادووەستيا و دەردكەتەفە. د چەند سالين چوویدا چەند جارەكان كادر و بەرپرسين رۆژنامى گازندە ژ سەروبەرى ئابوورىي رۆژنامى كرىە و ھەوارا رۆژنامى گەھاندىە ھەر ئاليەكى بكاريت ھاريكاريا وى بکەت.

دەرويشى فەرحو سەرۆكى ئىنستىتويا كوردى ل برۆكسلى د پەيڤا خوەدا ل قىستەڤالا رەوشەنبىريا دھۆكى ل ۷/۲۰ دا دياركرن كو دەمەك بوو ئىنستىتويى ھاريكاريا بەلاڤكرنا (ريا تازە) دكر، لى ئىدى دشيانين واندا نينه ھاريكاريا وى بکەن، ژ زار دەڤى رۆژناما (ريا تازە)فە ھەوارا وى گەھاندىە ھەر ئاليەكى بكاريت د ھەوارا وى بەيت و نەھىليت ژيى كەڤنترين رۆژناما كوردى ژ بى دراڤيى ب داوى بەيت و ئەو چرايى ب دەھان سالن رۆناھى ددا بڤەمريت. دەنگى من ژى دگەل دەنگى دەرويشى و (ريا تازە)يە و دبېژم كوردينو د ھەوارا (رياتاژە) ھەرن و نە ھيلن ئەو رۆناھىە ل يەريڤانى قەمرييت. ل داويى دبېژم مەزنە بەرپرس و نوونەرين مەزنە بەرپرسين ھەريمى ل وى ديوانى بوون و گوھ ل ھەوارا (ريا تازە) بوو، گەلو ما چ تيدا يە ھەك دەھان دەزگەھين وەشانى و كۆمەلەيىن دى (ريا تازە)ژى بەخسینەكا(مينحەك) ھەيقانە ژ حكومەتا ھەريما كوردستانى ھەبيت...؟؟

جینوسایدا کوردان ل سوری^۷ (*)

ل هەر چوار پارچین داگیرکریین کوردستان ب پشکا ژیر دەستی حکومهتا بهغدا ژ باشووری کوردستانیه، کورد کهتینه بهر ههوهکا بهرفرها جینوسایدی و گوهرینا روخساری نهتهوهیی وهلاتی وان. ئەفه ژى بهردهوامیا هه مان ههوا پاکتاوکرنا نهژادییه یا کورد ژ دەسپیکا سه د سالییا بیستی ب دەستی نهتهوهپهروهریین عه رهب و ترک و فارس توشبووینی و هیژیا بهردهوامه. ل ژیر باندورا سه روبه ری سیاسی و لهشکه ری بزافا رزگاربخوازا کوردی و کاودانی دهفهری و جیهانی ئەفه ههوه ل پارچهکی سست دبیت ل یا دن توندتر دبیت، قوناغهکی بی دەنگ یادن خورتتر دبیت. دهه سالیین داوی ژى ئەفه ههوه هیژیا بهردهوامه، ژبه رکو ل باکوور و باشوور و رۆژهلاتی کوردستان بزافا کوردی ب شیوازی لهشکه ری و سیاسی بهرخوهدانی دکهت ریکی ل بهر پلانین دوژمنکارانه دگریت ههوا نافبری ژى ب سستی و رهنگهکی نه راسته وخوه ل هندهک جهین فان پارچهیان د هیته ئەنجامدان.

به ل ل رۆژئافایی کوردستان ئانکو ئەو پارچهیا ب زوری کهتیه ژیر دهستهلاتی حکومهتا عه ره بیا سوری، ژ دامه زراندا فی حکومهتی و هتا نها هه ر ئالیهکی دهستهلات گرتیه دهست ئەوا دشیانین وی دا هه ی بۆ کیمکرنا هژمارا کوردان و بهرتهنگرنا رووبه ری کوردستان و بهه ره بکرنا وی کهمته رخمی نه کریه و ب پلانهکا بهرنامه کری و د چوارچوکهکی دهستووری و بریارین ره سمیدا ئەفه چهنده یا ئەنجامدای:

(*) د هژمار ۵۱۴ رۆژا ۲۰۱۰/۸/۸ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتیه به لافکر.

جېنۇسايىدا
كوردان
ل سورىن

مورسەدەق توئى

ل ھەر جوار پارچىن داگېرېتېن كوردستانىن ب
بىشكا ژىر دەستىن حكومتتا بەغدا ژ باشورىن
كوردستانىن ڤە، كورد كەتېنە بەر ھەمەكا بەرڤرەھا
جېنۇسايىدېن و گورھىنا روخسارىن نەتەوېيىن وەلاتىن
وان، ئەڤە ژى بەرەدەوامىا ھەمان ھەمەكا پاكشاوكرنا
نەزادىيە پا كورد ژ دەستىنكا سەد سالىا بىستىن ب
دەستىن نەتەوېيەروېن عەرەب و ترەك و فارس
توشىوېيىن و ھېتىا بەرەدەوامە. ل ژىر باندىورا
سەروېرىن سىياسى و لەشكەرىن بزاڤا زىكارىخووازا
كوردى و كادانېن دەڤەرىن و جىھانىن ئەڤ ھەمە ل
پارچەكەن سىست دەپىت ل پا دن توشىدتر دەپىت،
قوبانگەن بىن دەنگ پا دن خورتتر دەپىت. دەھ سالىن
دارىن ژى ئەڤ ھەمە ھېژ يا بەرەدەوامە، ژىەرگول
پاكورد و باشورىن و رۆڤھەلاتىن كوردستانىن بزاڤا
كوردى ب شىۋارېن لەشكەرى و سىياسى بەرەدەوامىن
دكەت رىكەن ل بەر پلاتىن دۆڭسكارانە دگرت، ھەمە
ناڤىرى ژى ب سىستى و رىنگەكەن نە راستەوخو ل
ھندەك جېھن فان پارچەيان ھېتتە نەتەوامان.

بەلەن ل رۆڤساقا بىن كوردستانىن ناكو نەو
پارچەيا ب ژۆرى كەتە ژىر دەستەلاتىن حكومتتا
عەرەبىيا سورى، ژ دامەزئاندا قىن حكومتىن و ھتا
نېھا ھەر نالىكەن دەستەلات گرتىيە دەست نەوا
دەشيانىن وى دا ھەي بۆ كىسكەرنە ھۆمارا كوردان و
بەرتەنگەرنە رووېرىن كوردستانىن و بەرەدەوامىن وى
كەمتەرخەمى نەكرىيە، و ب پلانەكا بەرنامەكرى و د
جوارچەكەن دەستورى و بىرازىن رەسمى دا ئەڤ
چەندە يا نەتەوامان.

ب نەتەوامان سەرزىمىرەكا تايبەت ل ۲۲
تەبىئاخا ۱۹۹۲ سەدان ھزار كوردىن سورىن ژ
وولاتىننامەيا سورى ھاتتە بىن باھرەكرن، ئەڤ بىن
باھرەكرنە ئەڤى و نەڤىچركىن وان ڤەدگرت و ژ ھەمور
ماڤىن وەلاتىن ناسايى د بىن باھرەن و بەرەدەوام دەڤتتە
دەرىخستەن پاڤ ژ ناچارى ژ وارىن خو دەڤىن.

پىشتى قى سەرزىمىرەن، ب بىراړكا رەسمى
دەست ب نەتەوامان پلانا شووتكا عەرەبى ھاتە
كرىن، ل دوت قىن پلانى خەلكىن ھەموو دەڤەرىن
كوردىن سەر توخىيىن ترەكيا و عىراقى ھاتتە
ڤەگەزپەرستانەيا ھژمار ۴۹ ل ۱۰ئەيلوولا ۲۰۰۸ مافى
عەرەبىستىن سورىن.

د دوا پلانا رەسمى دا ب دەرجونا فەرمانا
تەشرىعيا رەگەزپەرستانەيا ھژمار ۴۹ ل ۱۰ ئەيلوولا
۲۰۰۸ مافىن مولكدارىن ل دەڤەرىن توخىيى، كو
ھەموو كورد ژ خودانان ھاتە ستاندىن و ب قىن
بىراړى نە كوردان ماف ھەيە مولكەكى بكرن و نەو
مولكەكى ھەي ژى نەبىن وانە و نە وان ماف ھەيە
بقروشن پاڤ بكرىن بەدن پاڤ ڤەگەزپەرنە سەر ناڤى
كەسەكى دى.

ب فان بىراړان كورد ل سورىن نە وەلاتىنە و نە
ژى خودى مولكن و بىن ئەڤە نەبىن چ ماف ژى نابىن،
ب قى رەنگى ژى ھەموتىن قىركرنا كوردان و ب قى
عەرەبىكرىن كەشتەنە دژوارىن، كوردى سورىن چ
نەوېن وەلاتىننامە ھەي، چ ئەڤ نەبىن ب شەڤ و
رۆڤ، ل مال، جېھن كارى، ل خواندنگەمەن ژانكۆيىن،
ل لەشكەرىن ژيانا وى د مەترسىدەيا، ب بەرگوب
زىمانىن كوردى ل جېھن كارى دىيەسقىت دەڤتتە
دەرىخستەن، سەريازىن كورد ل لەشكەرىن ب نەگەرتىن
نە ديار دەڤتتە كوشتان، ماموستاين رەگەزپەرست ل
ژانكۆيان زىدەڤەكەين ل سەر ھەستا نەتەوېيە كوردان
دكەن، ب كۆم خوښىدكارىن كورد ل ناسادەيى و
پەيگانگەھ و ژانكۆيان ژ بەرگوبەك ژ مالىباتا وان
وولاتىننامە نىنە ژ رىزىن خواندىن دەڤتتە دەرىخستەن.
كورد و كرمالچى ل رۆڤساقا بىن كوردستانىن كورد ب
بىن دەنگى و بەر دەڤتتە ژ ناڤىن، چاڤىن جىھانىن
د نوقانىنە، نە كەسەك دەڤتتە بۆچى، نە كەسەك لىن
خودى دەرىگەڤىت، پارت و رىتكەختىن كوردىن
سورىن ب ھۆمارىن گەلەكەن و ب كىراړىن ھندىن، تىن
مژولى شەرنىخا ناڤخويى و ھەڤركيا ھەڤدەنە، نە
باندىورا وان ل سەر كوردىنا ناڤخويى ديارە نە ژى ل
دەڤە كارەكەن دكەن چاڤىن ناڤدەولەتى خەسەك ل
دۆزا وان پخوت. بزاڤا زىكارىخووازا كوردى ل پارچىن
دى خەسەرى د نەركىن خودە! بەرامبەرى رۆڤساقا بىن
كوردستانىن كرىيە.

ل قىزىن دىن بەرىن خودە دەمە ھەرتما كوردستانىن
ب حكومت و خەلك ڤە و بىژم گەلۆ دەم نەھاتىيە
دەنگىن نەزادىوېيىن بەرامبەر سىياسەتا سورىن
بەرامبەرى كوردان بلىنگەين. ؟ چما رۆڤەكى پاڤ
دەمژمىرەكى ژ دەمى خو ھە بۆ پىشتەقانىا بىراړىن خو ل
سورىن تەرخان نەكەين. ؟ حكومتتا سورىن ب
ھەمور رەنگان پىلانان دۆى مە دگىرت و ماين خودە
كاروبارىن مە دا دكەت، چما نەم پىشتەقانىا بىراړىن
خو ل سورىن نەكەين. ؟

ھەموو نىكەشمەيان دىڤىسەت

ب ئەنجامدان سەرزىمىرەكا تايبەت ل ۲۲ تەباخا ۱۹۹۲
سەدان ھزار كوردىن سورى ژ وەلاتىننامەيا سورى ھاتتە
بى باھرەكرن، ئەڤ بى باھرەكرنە ئەڤى و نەڤىچركىن وان
ڤەدگرت و ژ ھەموو ماڤىن وەلاتىن ناسايى د بى باھرەن
و بەرەدەوام د ھىنە دەرىخستەن پاڤ ژ ناچارى ژ وارى
خو دەڤىن.

پىشتى قى سەرزىمىرەكى ب بىراړەكا رەسمى دەست ب
ئەنجامدان پلانا شووتكا عەرەبى ھاتەكرن ل دووڤ قى
پلانى خەلكى ھەموو دەڤەرىن كوردىن سەر توخىيىن
ترەكيا و عىراقى ھاتتە ڤەگەزپەرستانەيا دەڤەرىن
بىباڤان و عەرەبىستىن سورى.

د دوا پلانا رەسمىدا ب دەرجونا فەرمانا تەشرىعيا
رەگەزپەرستانەيا ھژمار ۴۹ ل ۱۰ئەيلوولا ۲۰۰۸ مافى
مولكدارىن ل دەڤەرىن توخىيى كو ھەموو كوردن ژ
خودانان ھاتە ستاندىن و ب قى بىراړى نە كوردان ماف
ھەيە مولكەكى بكرن و نەو مولكەكى ھەي ژى نەبىن وانە
و نە وان ماف ھەيە بقروشن پاڤ بكرىن بەدن پاڤ
ڤەگەزپەرنە سەر ناڤى كەسەكى دى.

ب فان بىراړان كورد ل سورى نە وەلاتىنە و نە ژى
خودى مولكن و بى ئەڤە نەبىن چ ماف ژى نابىن، ب قى
رەنگى ژى ھەموتىن قىركرنا كوردان و ب عەرەبىكرىن
كەشتەنە دژوارىن، كوردى سورى چ ئەوئ وەلاتىننامە
ھەي، چ ئەوئ نەبىن ب شەڤ و رۆڤ، ل مال، جېھى كارى، ل
خواندنگەھى ژانكۆيى، ل لەشكەرىن ژيانا وى د
مەترسىدەيا، ژ بەرگوب زمانى كوردى ل جېھى كارى

دپه‌یښت ده‌یته‌ده‌ریځستن، سه‌ربازین کورد ل له‌شکه‌ریی ب نه‌گه‌ریڼ نه‌ دیار ده‌ینه‌کوشتن، ماموستایین ره‌گه‌زپه‌رست ل زانکوویان زیده‌گافیی ل سه‌ر هه‌ستا نه‌ته‌وه‌ییا کوردان دکهن، ب کوّم خویندکارین کورد ل ناماده‌یی و په‌یمانگه‌ه و زانکوویان ژ به‌رکو یه‌ک ژ مالباتا وان وه‌لاتینامه‌ نینه ژ ریڅین خواندنئ د ه‌ینه‌ ده‌ریځستن. کورت و کرمانجی ل روژنأفایئ کوردستانئ کورد ب بی دهنگی و بله‌ز ده‌ینه ژ نافبرن، چافین جیهانئ د نوقانینه، نه‌که‌سه‌ک دبیژیت بوچی، نه‌که‌سه‌ک لی خوه‌دی دهرده‌کفیت، پارت و ریځکستیین کوردیین سوریی ب هژمارئ گه‌له‌کن و ب کریارئ هندکن، تنئ مژوولی شه‌ره‌نیخا نافخویی و هه‌فرکیا هه‌قدونه، نه‌ باندورا وان ل سه‌ر گوره‌پانا نافخویی دیاره نه‌ ژی ل دهرقه‌ کاره‌کئ دکهن جفاکئ نافده‌وله‌تی خه‌مه‌کئ ل دوژا وان بخوت. بزافا رزگاربخوازا کوردی ل پارچین دی خه‌مساری د نه‌رکین خوه‌دا به‌رامبه‌ری روژنأفایئ کوردستانئ کریه.

ل فیړئ دی به‌ری خوه‌ده‌مه‌ه‌ریما کوردستانئ ب حکومه‌ت و خه‌لکفه‌ و بیژم گه‌لو دم نه‌هاتیه‌ دهنگی نه‌رازیبوونئ به‌رامبه‌ر سیاسه‌تا سوریی به‌رامبه‌ری کوردان بلندکه‌ین..؟ چما روژه‌کی یان ده‌مژمیره‌کئ ژ ده‌می خوه‌ بو پشته‌فانیا براین خوه‌ ل سوریی ته‌رخان نه‌که‌ین..؟ حکومه‌تا سوریی ب هه‌موو ره‌نگان پیلانان دژی مه‌ دگیریت و مایئ خوه‌ د کاروبارین مه‌دا دکه‌ت، چما نه‌م پشته‌فانیا براین خوه‌ ل سوریی نه‌که‌ین..؟

گیله شوکا سیستمین نوو بین خواندنی^۷ (*)

ل رۆژا ۱۷/۸/۲۰۱۰ ئخواندنگه ها نۆلج یا تایبته یا ئهمریکی ل دهۆکی هاته فه کرن، درپوره سمین فه کرنیدا ریقه بهرئ خواندنگه هی دیار کر: ئەف خواندنگه هه بۆ پهروه رده کرنا قوتابیین کورد ل دووفا سیستمین نوو و پیشکته فتی هاتیه فه کرن. سالانه گوژمی \$۲۲۵۰ ژ ههر قوتابیه کی دهینه وەرگرتن. هه ژیه بیژین بهری نها ژی چه نیدین خواندنگه هین تایبته (ئه هلی) یین ب فی رهنگی ل دهۆکی و پاریزگه هین دی یین ههریمی هاتینه فه کرن و هه موویان ژی راگه هاندیه: دی ل دووفا سیستمین نوو قوتابیان فی کرهن. بهری پتر ژ پینج سالان دهمی کابینا پینجی یا حکومه تا کوردستانی هاتیه دامه زراندن و وهزیری نووی پهروه ردی دهست بکار بووی. وهزیری نوو ئەو ب خوه ژ وهلاتین رۆژنافا ب سیستمه کی نووی پهروه دی زفری بوو فه، و پشتی چهند کونفرانس و سمینار و بگروه کیشان وی ژی سیستمی نووی پهروه ردی ل سهر هه موو داموده زگه هین پهروه ردی ل ههریمی چه سپاند و هیژ بگر و فه کیش ل سهر وی سیستمی دهینه کرن.

کورت و کرمانجی ههر ئیکی دهیت و دبیزیت سیستمی من یی نوویه، و د فی گیله شوکا سیستمین نوو دا قوتابی، بهریکا بابی قوتابی، زمانی کوردی و وهکهه قیا خواندنی بۆ هه موویان دینه قوربانی.

گه لو ئەگه ر سیستمی نووی خواندنگه ها نۆلج سیستمی نووبیت ئه ری ئەو سیستمی سهری چهند ساله کانه وهزاره تا پهروه ردی ب سیستمی نوو نافکری و ئەم

(*) د هژمار ۵۲۴ رۆژا ۲۲/۸/۲۰۱۰ رۆژناما ئه فرۆ دا هاتیه به لاکرن.

هه موو پيڤه مژوولكرين سيسته مي سهرده مي دهوله تا ئوسمانى بوو..؟ ئه ري ئه و سيسته مي ل خواندنگه هين دى يين تايهت دهينه پهيره وكرن چ تووڤ سيسته مه كن و يين كيژ سهرده مينه..؟ ئه ري ئه و هه موو دراقى ل سيسته مي نوويى وهزاره تا پهروه ري هاتيه مه زاختن ب ههروه چوو..؟ ژ بهرگو ئه و سيسته مه ژى دهركهت نه يى نوو..!! ئه ري ئه و دراقى سه ميانين قوتابيين خواندنگه هين تايهت بو فيركرنا زاروكين خوه ددهن ب ههروه چوو..؟ ژ بهرگو سيسته مي وان ژى دهركهتن نه يين نوو، تنى سيسته مي خواندنگه ها نولج يى نوو و پيشكه تيه..!!

جهى سهرنجر اكي شانويه ل هه موو فان خواندنگه هين تايهت زمانه كي بيانى زمانى سهره كيى خواندنييه و زمانى كوردى وهك زمانى پله دو يان پيهه لتر دهيته خواندن و قوتابيين وان خواندنگه هان نه گهر فيرى گه لهك تشتان بيت ب باشى فيرى زمانى خوه نابيت. نهفه ژى كاره ساته، ژ بهرگو هيژ نه مين د قوناغا كوردى كرنا جفاكي خوه و داموده زگه هين پهروه رده و كارگيريدا، ئانكو هيژ نه م فيرى زمانى خوه نه بووينه نه مي خوه فيرى زمانين دى دكهين..! نه گهر ل باژيرين وهك نه نقه ره و قاهره خواندنگه هين تايهت ب زمانين بيانى بينه فه كرن مه ترسى ل سهر زمانى وان نينه، ژ بهرگو زمانى وان يى نه ته وه يى جهى خوه قاييم كويه، به لى زمانى كوردى هيژ بو خوه ل شوون پييه كي دگه ريت.

ب فى رهنگى بچيت نه گهر زمانى كوردى بو خوه شوون پييه كي ژى بگريت، نهفه تنى دى زمانى ته خا هه ژار و ناقينا جفاكي بيت و كورين دهوله مه ند و سه رمايه دار و بهرپرسان ژى دى دولارى خوه دهن و دبیت فيرى گه لهك تشتان ب زمانين بيانى بين تنى فيرى زمانى خوه نابن. ل فيرى ژى دى جفاك به رده ف جفاكه كي ته خايه تي (چينا يه تي) چيت، ته خا هه ژار و ناقين ب كوردى و ل دووڤ سيسته مي نه سهرده ميانه دهينه فيركرن و ته خا بالا ئانكو ته خا دولارى ب زمانين بيانى و ل دووڤ سيسته مي نه و دبيژنى نوو دى هينه فيركرن و دى د زمانى خوه دا لهنگ بن.

پتر ژ ۱۴۰۰ سالانه د چ واراندا پیکنه کریه و پیکناکه ن ژی (*)

سوننه و شیعه سهرا پروگرامین خواندن پیکناکه ن.. ئەفه مانشیتی نووچهیهکی دییه ژ سهدان نووچهیی رۆژانه ل دوور سهروبهری عراقی دهینه بهلافکرن. نووچه ب کورتی دبیزیت وهزارهتا پهروهرده یا عراقی ۷۵٪ پروگرامین خواندن گوهارتینه، بهلی وهققا سوننی داخوازا راستاندنا گوهرینا پروگرامین خواندن کریه، ژ بهرکو وهک وهققا سوننی ژی دبیزیت: وهزارهتا پهروهردی واقعان دگوهریت و ئەو دژی وان گورانکاریانه یین د وانهیین دیرۆک و پهروهردا ئیسلامیدا هاتینه کرن. (رۆژناما رووداو، ۱۲۷، ۲۳/۸/۲۰۱۰)

ئهگه ب هووری و کووری ب دیرۆکا ئیسلامی و چاوانیا پهیدابوونا ههر دو ئایینزا (مهزهه ب) یین سهرهکیین موسلمانان سوننه و شیعه دا بچینه خواری گههینه وی باوهریی کو نه تنی د واری دیرۆک و پهروهردا ئیسلامیدا سوننه و شیعه ئەفرۆ پیکناکه ن، بهلکی ب دریزیا پتر ژ ۱۴۰۰ سالین چوویی د چ واراندا پیکنه کریه و پیکناکه ن ژ، ژ بهرکو ههریهک ژ وانا خودی باوهریهک جودا، فیههکی جودا، دیرۆکهکا جودا، و پهروهردهیهکا جودانه، خالین دژههف د ناقبهرا واند پترن ژ خالین وهکههف. ههر ئەفه ژ بوویه ئەگه ری وی چهندی کو ب دریزیا سهردهمین چوویی ههر دو ئالی د یهک دهسته لاتداریا ئیسلامیا سیاسیدا ب ههقرا، وهکههف و بی ئاریشه نهژیاینه، و د ههر دهمه کیدا و ل ههر جههکی جهی ئاکنجیبوونا ههر یهک ژ وانا یی جودا بوویه، ئانکو نه تنی د باوهریی و فیههی و دیرۆک و پهروهردیدا

(*) د هژمار ۵۳۴ رۆژا ۱۹/۹/۲۰۱۰ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتیه بهلافکرن.

چاره چیه، به‌لیّ خوه ب سهرقه نابهن یان نه‌قیّت بیژن تاکه چاره سیسته‌مه‌کیّ
فیدرالیه ل دهوله‌ته‌کا عیلمانی یان ژی سیّ دهوله‌تین جودا وه‌ک سیّ دراوسیّ یین
پیکخوش، ههریه‌ک ل واریّ خوه چاوان بقیّت حوکمداریّ بکته و دیرۆکیّ بنقیسیت
و جفاکیّ خوه په‌روه‌ده بکته. کوردان بریارا خوه دایه و یا دی ژی ئاریشه‌یا
عه‌ره‌بین سوننه و شیعه‌یه.

گه لو چما رایهدارین ترکان ژ پهیکه ری سهد رزای دترسن..؟ (*)

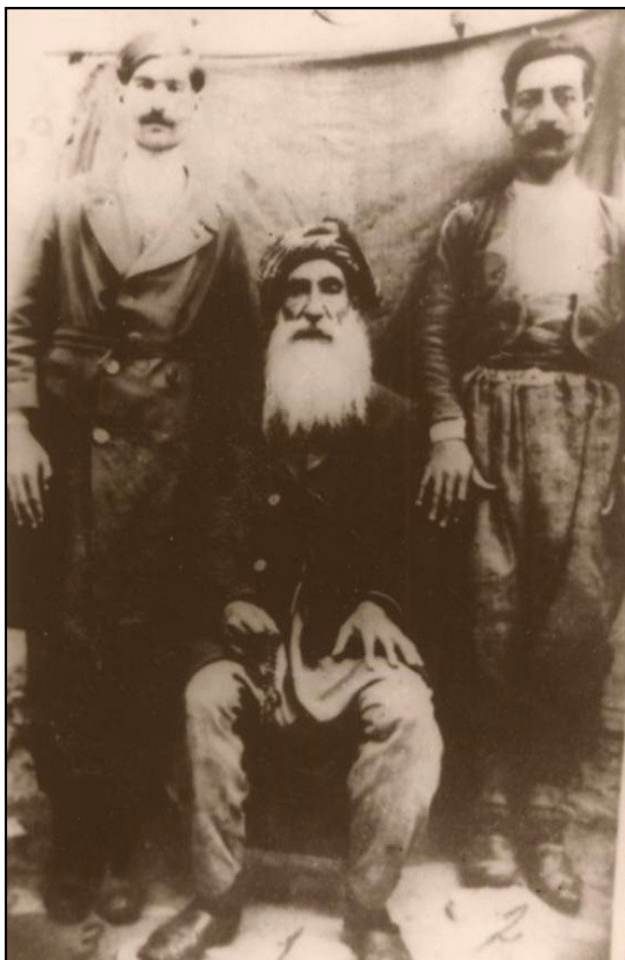
د چوارچوځه یی فیسته فاله (خوهزی و چاندیا موونزووری) نهوا ل مهها تهباخا چووی ل باژیری دیرسیم یی باکووری کوردستان هاتیه گیران باژیرفانیا فی باژیری پهیکه ری پیشهنگی سهرهلدانا دیرسیم سهد رزای ل مهیدانا باژیری دانان. بهلی مهزنه بهرپرسین دهوله تا ترکان ب فی چهندی رازی نهبوون و بهرهه فیین خوهکرینه بو راکرنا وی پهیکه ری ژ وی مهیدانا باژیری. د بهرامبهردا خه لکی باژیری گهف ل رایهدارین دهوله تی کرن و گوتن: گهر پهیکه ری بی راکرن دی سهرهلدان ده رکه فه. ههروهها گوتن: نهگهر نه فه پهیکه ری بی راکرن نه می پهیکه ره کی هی مهزنتر ل شوونا وی دهینن.. (روژناما دهما نوو، هژمار ۳۵۹-۱۰ تهباخا ۲۰۱۰، دیاربه کر)

گه لو سهد رزا کی یه ب فی رهنگی دهوله تا ترکان ژ پهیکه ری وی دترسه و دیرسیم بهرگریی ژ مانا وی پهیکه ری دکهن..؟

سهد رزا پیر و پیشهنگی دیرسیم و بوویه سه مبوله خه لکی باژیری و د بهرپه ری دیروکا کوردستانیدا سهرکردی روحی و دنیا یی کوردین ده فه را دیرسیم یه یین (ب زرافه یی زازاکی- دملکی دپه یفن و سه ر ب ئایینزایی عه له وی نه) و سهرکردی یه ک ژ مهزنترین شو رشین باکووری کوردستانیه د نیشا یه که م ژ سه دسالی بیستی کو شو رشا دیرسیم ۱۹۳۶-۱۹۳۸ یه.

(*) د هژمار ۵۴۱ روژا ۱۹/۹/۲۰۱۰ روژناما نه فرۆ دا هاتیه به لاکرن.

سهید رزا کورئ سهید ئیبراهیم مهزنی دهفهره دیرسیمئ یه، یئ د ئایین و تهریقته تیدا گه هشتیه پلا ره بهریئ و ژ ئالیئ ئایین و نه ته وهیی فه سه رکردئ کوردین (زازا- عه له وی) یین دیرسیمئ بوو، پشتی مرنا وی مه زناتی که تبوو دهست کورئ وی یئ بچووک سهید رزای، ئه و ژ ی پیگیره کی دروستئ ریبازا بابئ خوه بوو، که سه کی خوشتی بوو ل جه م خه لکی ده فهرئ و د هه مان سه روه ری وان دا دژیا، کورده کی پاک و خوه دی هه سته کا مرؤفایه تیا بلند بوو، هه رده م دگؤت: رزگار کرنا کوردستانی ئه رکئ سه ر ملی هه ر کورده کی یه، د ده می خوه دا ب هزاران ئه رمه نی ژ کوشتارا ته بایی رزگار کربوون، ژ بهر پشته فانی وی بوؤ شورش ئاگری ۱۹۲۶- ۱۹۳۰ ده فهره وی که تبوو بهر هیرشین له شکه ری ترکان. هه تا سالا ۱۹۳۶ ده فهره

سهید رزا پیر و پیشهنگئ دیرسیمئ

دیرسیمئ تاکه ده فهره باکوورئ کوردستانی بوو ب دروستی نه که تیه ژیر کونترؤلا دهوله تا ترکان. د فی سالیئا د کؤمبوونه کا په رله مانی ترکیا دا مسته فا که مال ئه تاتورکی سه رکؤمار ب ناشکرایی گؤت: گرنگترین پرسگریکا مه پرسگریکا دیرسیمئ یه، ئه و برینه که د گیانی مه دا، د فی ت ئه و کولکا ترسناک بیته پاکژکرن و ب هه ر رهنگه کی بیت ژ ره و ریشال بیته ده ریخستن. ب فان په یقان دهست ب به رهه فیین هیرشان بوؤ سه ر دیرسیمئ کرن.

ژهنه رال عه بدوللا ئه لپ دؤغان کرنه سه رکردئ له شکه ری و

مه‌دهنیی ده‌قه‌ری، مینا عه‌لی کیمیاویی عیراقی ده‌وله‌تا ترکان هه‌موو ده‌سته‌لاتین
 کوشتن و قه‌رکنا کوردان دانی و ژئه‌لازیزی فه‌ ده‌ست ب هه‌رشین درندانه بو سه‌ر
 ده‌قه‌را دیره‌سی کرنا، دیره‌سیمیان ژی ب ره‌به‌ریا سه‌ید رزای ده‌ست ب به‌رخوه‌دانه‌کا
 قاره‌مانانه کرنا، داستانی میره‌خاسیی و قوربانیدانی تومارکرنا. ده‌می ترکان زانی ب
 شه‌ری نکارن داویی ب به‌رخوه‌دانا دیره‌سیمیان بینن، ده‌ست ب خاپاندن و فیلبازیان
 کرنا، ب نافیی دانوستاندن و چاره‌یا ئاشتیانه سه‌ید رزا رازیکرنا ل رۆژا ۱۹۳۷/۹/۵
 بیته باژییری ئه‌رزهنجانی، به‌لی ل شوونا دانوستاندنان ئه‌و گرتن و برنه باژییری
 ئه‌لازیزی ل ۱۰ چریا دووی ل دادگه‌هه‌کا له‌شکه‌ریدا بریارا سی‌داره‌دانا وی و ۱۰
 قاره‌مانین دن یین دیره‌سیمی دان، کو کوری وی یی بچووک و برازایه‌کی وی دناف و اندا
 بوون، ل سپیده‌یا ۱۸ چریا دووی ژ ۱۹۳۷ هه‌ر ۱۱ قاره‌مانین دیره‌سیمی ل سی‌داری دان،
 سه‌ید رزای ب په‌یشتین (د ته‌مه‌نی حه‌فتی و پینج سالییدا ئه‌زی شادمانه گیانی
 خوه د به‌خشمه خوه‌گوریکه‌رین کورد، دیره‌سیمی دۆراند، به‌لی کورد و کوردستان هه‌ر
 دی ژین، کورین کوردان دی تولا فی تاوانی فه‌که‌نه‌فه، بمرن دره‌وین و زۆردار).
 به‌ره‌ف مرنی چوو، د فی ده‌میدا حوسینی کوری وی ل دووق ده‌نگی
 بابی خوه هات و گوٓت: (باب سه‌ری نه‌ته‌وه‌یی کورد یی ساخ بیت). پشته سی‌داره‌دانی
 ته‌رمین وان ل باژییری ئه‌لازیزی گیان و داکو شوونه‌وارین گوری وان ژی نه‌مین
 ئاگر به‌ردانه ته‌رمین وان و هه‌تا نها ژی که‌سه‌ک نزانیت هه‌ستیکیین وان ل کووقه
 هاتینه فه‌شارتن. (د.نوری ده‌رسیمی، ده‌رسیم له میژووی کوردستاندا، هه‌ولیر ۲۰۰۱،
 بپ ۲۹۲ - ۳۲۲).

نهوا من دڙيت بيزم

گهلو چها
رايه دارين ترکان
ژ پيکهري سھيد
موسدق تڙي
رزاي دتريسن ؟

د چوارچوڤهين فيسټيفال (خوږي و چانديا موونزوږي) نړوال تهباخا چوږي ل دتريسيم هاتيه گيران، بازيقانس پيکهري سھيد زراي ل مھيدانا بازيږي دانا، دپريستين دوله تين ب ښ چھنډي رازي نهيوون، پرههښت خوکږن پڙاگنا وي پيکهري. د بهرامپور دا خدکني بازيږي گه ل رايه دارين دوله تين کرن و گوتن: گور پيکهري پين راکرن ډي سره ملدان ډوگهله. هوروا: نهگور نهف پيکهري پين راکرن نمن پيکهري گن هني موزنر ل شوزنا وي دپټا... (رژانما دما نورو، هزارمار ۳۵۹-۱۰ تهباخا ۲۰۰۰)

گدلو سھيد زرا کيبه ب في رنگي دوله تان ترکان ژ پيکهري وي دتريسه و دتريسي پوگرين ژ مانا وي پيکهري دکن.

سھيد زرا پير و پيشهنگي دتريسيم، پوريه سمبول خدکني بازيږي و د پورهين ديزون دا سرگړي روي و دنياييين کورډين دهغهرا دتريسيم په پين (ب زاراقهين زاراکي- دملگي دپلن و سر ب تاييزاين عدلهوي نه) و سرگړي شوزنا دتريسيم ۱۹۳۶-۱۹۳۷ موزنترين شوزنا پاکوږي کورستان د نيقا پيکهري ژ سوسالنيا بيستت دا.

سھيد زرا کورږي سھيد تيرابھيم موزنر دهغهرا دتريسيم په، پين د تايين و تهريغه تان دا گهښتبه پلا روهيوين و ژ تايين تايين و نهوهيو په سرگړي کورډين (زارا- عدلهوي) پور، پيشتي سرنا باين وي موزناتس کھتپور دست وي، نو ډي پيکهري گن دورستين ريزاژا باين خوه پور، گهسکږن خوشتني ل جمع خدکني و د همدان سره پورې ون دا ډيا، کورډيکني پاک و خوږي هسټکا موزفايتيا بلنډ پور، هرډم ډگوت، رزگارکنا کورستان ټورکني سره ملن هر کورډي په، د دصن خوه دا ب هزاران نمرسني ژ کورستان تهباي رزگار کورږون، ژ پير پيشتفانيا وي پوز شوزنا ناکري ۱۹۲۶-۱۹۲۰ دهغهرا وي کھتپور پير هيرتئين لکشکري ترکان. هتا سالا ۱۹۳۶ دهغهرا دتريسيم تاکه دهغهرا باکوږي کورستان پور ب دورستني نهگه تڙي کورږولا دوله تان ترکان، د ډي ساليان دا د کوزيوونگا پورلمانا دا کمال نه تاروکني سرگړمار گوت، گرنکرتين پرسرگريکا مه پرسرگريکا دتريسيم په، نو پرينهگه د گيان مه دا، ډډيت نو کولکا ترسنگ پيشت پاکږن و ب هر رنگه کي پيشت ژ ره و ريشال پيشت ډورخسټا، ب فان پيقان دست ب پرههښت هيران ب سر دتريسيم کرن، ژنه رال عهيدولا نه لږ ډوگان کره سرگړي لکشکري و مودنسين دهغهري، ميننا عدلي کيسايين غيراقن دوله تان ترکان هومو دسته لاتين کوشن و ترکرنا کورډان دان و ژ نه لايون ډه دست ب هيرتئين ډرنډانه کرن، دتريسيان ب ريسهريا سھيد زراي پورخوډانکا قارمانان کرن، دانسانين مېرخاسين تومارکرن، دمن ترکان زاني ب شوري نکارن ډاږين ب پورخوډان دتريسيان پيش، دست ب خايدن و فيلپاږيان کرن، ب نافي دانوسانډن و چارويا ناشتبه سھيد زرا راييکرن ل رزا ۱۹۳۷/۹/۵ پيشت بازيږي نه روجاني، پهلين نهو کرتين و برنه بازيږي نه لايون ل ۱۰/۷۱۱ د ډاگه هکا لکشکري دا پيرارا سټارډانا وي و کورږي وي پين پچووک و پرازاييکني وي و ۸ قارمانان دن دان، ل سپټدېيا ۱۸ چريا ډويژ ۱۹۳۷ هر ۱۱ قارمانان دتريسيم ل سټارډان، سھيد زراي ب پهلين (د نمنن حقتي و پينچ ساليان دا نيز شامان گيان خوه د بخشه خوگوريگريون کور، دتريسيم ډوران، پهلين کور و کورستان هر ډي زين، کورږين کورډان ډي ټولا ډي تارائين گهگنهغه، ب هورف سرين چور، د في دصن دا خوسين کورږي وي ل ډوډ ډنگن باين خوه هات و گوت، (پاب سرين نه تهويين کورږي پين ساخ بست)، پيشتي سټارډان تهرمين وان ل بازيږي نه لايون گيران و ډاکو گوزين وان وي نهميئ ناکر پوره نه تهرمين وان و هتا نها ډي گهسک نزيات هسټيکني وان ل کورږه هاتيه نه گهشارتن، (د نوري دتريسي، دتريسيم له ميژوي کورستان دا، هوليژ ۲۰۰۰ پ ۲۲۹-۳۲۲).

هرچهنده عيسمت نيونون سرگړوږي ترکان وي سردهي ب هه لکه هتا سټارډانا سھيد زراي د وان رزان دا د پورلمان ترکان دا کورږي: مه پرسرگريکا دتريسيم ب داوي تيننا و گره د کورږي دا، ب هومور کيرايين لکشکري مه دتريسيم پاکږن و نه و ډي کارمانان رزگار پويون... پهلين پيشتي سټارډانا سھيد زراي ب ساليگي هيز پورخوډان پوره ام پور هتا ل ډاوي ۱۹۳۸ لکشکري ترکان شياي کورږي ل سر دهغهري بکن و پورخوډان چکداريا کورږين دتريسيم ب داوي بست، پهلين ژ وي ډوډ و هتا نهغه ر پورخوډان هزا کورږي ايسټين ل دتريسيم و سرانسهري پاکوږي کورستان يا پوره واهه و لوما پيکهري سھيد زرا نهغه ر سيمولا پورخوډان کورډانه و کورږي پوگرين ډي دکن و سيمولا شکه ستا عسکرتاري و هزا شوفنيا ترکانه کو پيشتي ۷۳ سالان ژ سټارډانا سھيد زراي دپين پيکهري وي ل کورږي پانکا سرگړي دتريسيم دهاته دانان و ب چاقين ډل برينن خوه پين کول دپيت، ل داويين گدلو ډم نهغه تسيه دسته لاتين وي و دلاسي دست و عسکرتاري و هيرين شوفيني پورده و پاورين ب مافين گدلو کورږي پين و خوه ډي تان گن و خدکني ډي ل خوه بکنه برا...؟؟

هه مو ښکته ميبان دتريسي

ب سټارډانا سھيد زراي شوزنا دتريسي ب داوي نه هات، هرچهنده عيسمت نيونوي سهرگوه زيږين ترکان يي وي سردهمي ب هه لکه هتا سټارډانا سھيد زراي و هه فالين وي د وان رزاندا د پورلمان ترکان دا گوتبوو: مه پرسرگريکا دتريسي ب داوي تينا و کره د گورپدا، ب هومو کيرايين لکشکري مه دتريسيم پاکږن کر و نه م ژ وي کارساتي رزگار پويون... به لي پيشتي سټارډانا سھيد زراي ب ساليگي هيز بهر خوه دانان دتريسيان يا پوره واهه بوو هتا ل ډاوي ۱۹۳۸ لکشکري ترکان شياي کورږي ل سر دهغهري بکنه و بهر خوه دانان چه کداريا کورږين دتريسي ب داوي بينن. به لي ژ وي روي و هتا نهغه ر پورخوډان هزا کورږي ل سهرانسهري پاکوږي کورستان يا پوره واهه و لوما پيکهري سھيد زراي نهغه ر سيمولا بهر خوه دانان کورږي و کورږي بهرگريي ژي دکن و سيمولا شکه ستا عسکرتاري و هزا شوفنيا ترکانه کو پيشتي ۷۳ سالان ژ سټارډانا سھيد زراي دپين پيکهري وي ل گوره پانه کا سره کيا دتريسي دهاته دانان و ب چاقين ډل برينن خوه پين کول دپين. ل داويي گه لو ډم نه هاتيه مه زنه دسته لاتين وي و دلاسي دست ژ عسکرتاري و هيرين شوفيني بهرډن و ب دروستي باوهر يي ب مافين گه لي کورږي و ههر گه لکه کي دي لي ل ترکان ډي تين بينن و خوه ژي ته نا گن و خه لکه کي ژي ل خوه بکنه برا...؟؟

ساليا شهيدكرنا مووسا عهنتهر و بايكوتا خواندنا تركي (*)

ژ دهسپيكا في مههيقه چهند رووداني گرننگ ل باكووري كوردستاني روودان، هه موو ژي ب ئهريني و نهرينيين خوهفه، بكهري كي بيت، فاكتهري وان چ بيت، وي چهندي دياردكهن كو دوزا كوردي ل في پارچا كوردستاني ژ قوناغا پيگه هشتني دهرباز بوويه و بوويه دوزهك تهواو گههشتي و خوهدي سهنگ و كاريگهري نه تني ل تركيا بهلكي ل تهفائي جيهاني و ژ وي قوناغي دهرباز بوويه ژهنه رالهكي لهشكهرى بيژيت: ئەز دى وهك خوه چاره سهركهم، بهلكي دوزهكه و دقيت هه موو جيهان ب عهقليه تهكا مهدهني و ل دووق بنه مايين مافي مروفي و مافين گه لان و پره نسيپين سهردهميانه پشكداريي د چاره سهركرنا وي دا بكهت و ههردو ئالي كوردستاني و دهسته لاتداريا تركيا ب لوژيكه كي هه فچه رخ و ل سهر بنياتي باوهري ئيناني ب هه فديو ل چاره سهريي بگهريين.

يهك ژ فان روودانان گشتيرسي (ريفراندوم) ۱۲ ئيلوني بوو كو تييدا راستيهك هاته سهلماندن: ترکان ب پرانيا پشكداريي د دهنگدانيدا بو گورانكاريان د دهستووريدا گوتن: بهلي ئەم دگهل ههري گوهري نه كيينه د بهرزه وهنديا ئازاديين گشتيدا بيت. كوردان ژي ب پرانيه كا پترا بايكوتا في گشتيرسيي گوتن: بهلي ئەم دگهل گوهري نيينه، بهلي ئەو دهستووري مافين مه تييدا نه بن بو مه نه گرننگه بيته گوهريين يان نه.

(*) د هژمار ۵۴۱ رۆژا ۲۰۱۰/۹/۱۹ رۆژناما ئه فرۆ دا هاتيه به لافكرن

ئەوا م دقت بېزم

۱۹ ساليا

شەھید کرنا مووسا

عەنتەر و بايکوتا

خواندنا ترکی

موسەدق تۇزی

ژ دەستیگا قن مەهن قە چەند روودائین گزنگ ل باکووری کوردستانین روودان، هەموو ژنی ب ئەرتینی و نەرتینین خووقە، بگەر کی بیت، فاکتەرئ وان ج بیت، وئ چەندئ دیاردکەن کو دۆزا کوردی ل قن پارچا کوردستانین ژ قوناغا پینگەهشتین دەرباز بوویە و بوویە دۆزک تەواو گەههشتی و خوودی سەنگ و کاریگری نە تنن ل ترکیا بەلکی ل تەقایی جیهانی و ژ وئ قوناغین دەرباز بوویە ژەنەرالهکن لەشکەری بیژیت: ئەز دئ وەک خوە چارەسەرکەم، بەلکی دۆزەگە و دقیت هەموو جیهان ب عەقلەتەکا مەدەنی و ل دووڤ بەنماپین مافی مروۆفی و مافین گەلان و پەرنسپین سەردەهەبانه پشکدارین د چارەسەرکەنا وئ دا بکەت و هەردو ئالی کوردستانین و دەستەلاتداریا ترکیا ب لوژیکەکن هەقچەرخ و ل سەر بنیاتی باووری تینانین ب هەقدو ل چارەسەرین بگەرین.

بەگ ژ شان روودانان گشتیرسی (ریفراندۆم) ۱۲ / تیلونین بوو، کو تیندا راستیەگە هاتە سەلمانن: ترکان ب پرانیا پشکدارین د دەنگدانن دا بو گورانکاریان د دەستتوری دا گۆتن: بەلئ ئەم دگەل هەر گۆهرینەکتینە د بەرژەهەندیا نازادین گشتی دا بیت، کوردان ژنی ب پرانیاکا پترا بايکوتا قن گشتیرسی گۆتن: بەلئ ئەم دگەل گۆهرینتینە، بەلئ ئەو دەستتوری مافین مە تیندا نەین بۆ مە نە گزنگە بگتە گۆهرین یان نە.

ژ روودائین دی یین قن مەهن یین پتر سەرنجا مین راکتیشای روودائین ۲۰ تیلونین بوون، کو هەقەدم بوون دگەل پیرهااتنا ۱۹ سالیا شەھید کرنا نفیسکار و رەوشەنبیرئ کورد موسا عەنتەر. ئاین موسا عەنتەر یین کو د قن روۆژن دا هاتیە تیرورکرن ژین خوە د خزمەتا پاراستن و پیشقەبرنا زمان و رەوشەنبیریا کوردی دا بۆراند و د قن ریکتی دا سەرن خوە کره قوربان. د دەمن خوە دا موسا عەنتەر شەمالکەک بوو (ئەگەر هەندەک شەمالکەکن دی ژنی هەبن ئەز باوهرم ژ تیلین دەستەکی یان دووان نە د بۆرین)، ئن ب رووناھیا خوە تاری شەفا کولانکین ئامەدئ و پەژیرین دن یین باکووری کوردستانین د قەرەفاند، ژەنەرالتین لەشکەری تارین د وئ باوهرین دا بوون ئەگەر قن شەمالکەکن یان قان کتا کیتما شەمالکان ب هینزا گوللەیان ب قەمرین ئەقە دئ تاری شەف هەرا بەردەوام بیت، لەشکەری تارین ژنی دئ هەری دەستەلاتدار بیت. بەلئ ۱۹ سالان پشینی تیرورکنا ئاین موسا عەنتەر کو بەکەمین روۆژا دەسپیکرنا سالان نوویا خواندنی بوو ل ترکیا ب ملیونان خویندکارین کورد ل تەقایی باکووری کوردستانین و ترکیا بۆ دەمن پینچ روۆژان بايکوتا ناسە دەبوونین ل ریزین جودایین خواندنی کرن، ئەقە ژنی وەگ نەرازیبوونەک ل سەر بەردەوامیا سەپاندنا خواندنی ب زمانین ترکی ل سەر خویندکارین کورد و وەگ داخوژنامەک بۆ چەسپاندنا خواندنی ب زمانین کوردی. قن روودائین راستیەگ بەرچا فکر کو ئەگەر بەری ۱۹ سالان شەمالکەک یان چەند شەمالکەکن مینا ئاین موسا عەنتەر شەرن تارین دکرن و پینگاف بەرف ئەلندەکن گەش دەقائیتن، ئەقرو هەر زارۆکەکن کورد ب دایک باب و پیر و کالین خووقە روۆژکا گەشە و ل هەر جەهەکن بیت یین شەرن تارین دکەت و پەبامەکن دکەهینتە دەستەلاتداریا ترکیا و دپینتینی هەر دەمن هەوە ژ دل و ب قەناعت باوهری ب مافین گەلن کورد تینا ئەقە هون دگۆهرینا دەستتوری دا سەرکەتن و دەستتور بوو یین مە هەموویان و ئەم هەموو ژنی دئ بەرگری ژنی کەبن.

هەموو نیکشەمیان دقەسیت

ژ روودائین دی یین قن مەهی یین پتر سەرنجا مین راکتیشای روودائین ۲۰ ئیلونین بوون کو هەقەدم بوون دگەل پیرهااتنا ۱۹ سالیا شەھید کرنا نفیسکار و رەوشەنبیرئ کورد موسا عەنتەر. ئاین موسا عەنتەر یی کو د قن روۆژیدا هاتیە تیرورکرن ژینی خوە د خزمەتا پاراستن و پیشقەبرنا زمان و رەوشەنبیریا کوردی دا بۆراند و د قن ریکیدا سەرن خوە کره قوربان. د دەمی خوەدا موسا عەنتەر شەمالکەک بوو (ئەگەر هەندەک شەمالکەکن دی ژنی هەبن ئەز باوهرم ژ تیلین دەستەکی یان دووان نە د بۆرین) ئن ب رووناھیا خوە تاری شەفا کولانکین ئامەدئ و باژیرین دن یین باکووری کوردستانین د قەرەفاند، ژەنەرالتین لەشکەری تارین د وئ باوهرییدا بوون ئەگەر قن شەمالکەکن یان قان کتا کیتما شەمالکان ب هینزا گوللەیان ب قەمرین ئەقە دئ تاری شەف هەرا بەردەوام بیت، لەشکەری تارین ژنی دئ هەری دەستەلاتدار بیت. بەلئ ۱۹ سالان پشینی تیرورکنا ئاین موسا عەنتەر کو یەکەمین روۆژا دەسپیکرنا سالان نوویا خواندنی بوو ل ترکیا ب ملیونان خویندکارین کورد ل تەقایی باکووری کوردستانین و ترکیا بۆ دەمی پینچ روۆژان بايکوتا ئامە دەبوونین ل ریزین جودایین خواندنی کرن، ئەقە ژنی وەگ نەرازیبوونەک ل سەر بەردەوامیا سەپاندنا خواندنی ب زمانین ترکی ل سەر خویندکارین کورد و وەگ داخوژنامەک بۆ چەسپاندنا خواندنی ب زمانین کوردی. قن روودائین راستیەگ بەرچا فکر کو ئەگەر بەری ۱۹ سالان شەمالکەک یان چەند شەمالکەکن

مينا ئاپى موسىا عنتەر شهري تاريى دكرن و پينگاف بهرف ئئلندهكى گەش
دهاڧيىتن، ئەڧرۇ ھەر زارۇكەكى كورد ب دايك باب و پير و كالين خوهڧه رۇژەكا
گەشه و ل ھەر جھەكى بيت يى شهري تاريى دكەت و پەيامەكى دگەھينته
دەستەلاتداریا تركيا و دببىڧيتى ھەر دەمى ھەوہ ژ دل و ب قەناعەت باوہرى ب
ماڧين گەلى كورد ئينا ئەڧه ھوون دگوهرينا دەستووریدا سەرکەتن و دەستوور بوو
يى مە ھەموويان و ئەم ھەموو ژى دى بەرگريى ژى كەين.

دوباره وەرگیران و پیدقیاتیا بوونا دوزگه ههکی وهرگیرانی ل دهوکی^(*)

د ریورهمین ئیمزا کرنا وهشانین نوویین یهکیتیا نفیسه رین کورد – تایئ دهوکی یین ۹/۲۰ دا، من دیت ههقاله کی لیسته کی ل بهر ناماده بوویان دگیریت، ههر کهسی نافئ خوه د نفیسی ئیمزا دکر. دهمی گه هشتیه من من پرسیار کر گهلؤ بوچی ئیمزا بکه م...؟ د بهرسقیدا گوئن ئهفه داخوازه که بو فه کرنا دوزگه ههکی وهرگیرانی ل دهوکی وهک ههر دو پاریزگه هین دی یین ههریمی، من زی دهملدهست ئیمزا کر.

دیاره بابه تی فه کرنا دوزگه ههکی وهرگیرانی ل دهوکی ب گرنگی یئ دهیته وهرگرتن و رۆژناما (وار) زی د هژمارا ۲۷ تیرمه ها چوویدا دووچوونهک دهرباره ی بابه تی به لافکریه و تیدا دیدار دگهل چهند که سین په یوه ندیدار کرینه. ب ههر رهنه کی هه بیت بابه ت نه تنئ هه زی گرنگی پیدان و دووچوونییه، به لکی پیویسته بهردهوام بین د بزاقیدا ههتا ئهفه دوزگه هه ل دهوکی دهیته دامه زراندن. ژ بهرکو دهمهک دریژه ب کریار و گوئن من گرنگی ب واری وهرگیرانی دایه، ب کریار ههتا نها چوار پهرتووکی وهرگیرای ژ عه رهبی و فارسی چاپکرینه زیده باری به لافکرنا چهند چیرۆک و بابه تین دی یین وهرگیرای. ب گوئن زی هزر و پیشنیازا فه کرنا دوزگه ههکی بچووکی وهرگیرانی ل دهوکی وهک بابه ت دهمار ۳۵۳ یا ۲۰۰۹/۱۲/۱۲ د رۆژنامه یا (ئهفرۆ) دا و پیشتر زی هه مان هزر و پیشنیاز د هژمار

^(*) د هژمار ۵۵۱ رۆژا ۳/۱۰/۲۰۱۰ رۆژناما ئهفرۆ دا هاتیه به لافکرنا

۳۶ خزیرانا ۲۰۰۹ ئۆ كۆفارا (سیلاق) دا دگهل قه دیتنه کی ل
 سهر پیدفیاتیا دهزگه هی ب درافی و چاوانیا کار و
 ریقه برنا وی من به لافکریه. هیژ نهف بابته
 نهگه هشتینه سهر میزا که سین بریار بدهست.

همان هزر و پیشنیاز وهك پروژه دگهل قه دیتنه کا
 (کشفه کا) پیویست من به رههف کر دا د دهلیقه کی دا
 بگه هینمه به ردهستی پاریزگاری دهوکی، دو سی
 روژه کان پشتی کونفرانسی زمانی یی ئەکادیمیا کوردی
 ل ۲۱- ۲۳/۱۲/۲۰۰۹ ئەف دهلیقه هیه هه لکهت، دهمی دگهل
 پشکارین کونفرانسی و هندهك رهوشه نیرین دهقه ری
 مه سهره دانا هیژای کری. د دهمی ئاخفتنیدا من هزرا
 قی پروژه ی بو هیژای بهرچا فکر، هیژ من ئاخفتنا
 خوه ب داوی نه نیای و پروژه ب نقیسن (کوی یی
 ئاماده بو) نه دایه دهست هیژای، هندهك هه فالان ب
 مهانا هندئ کو مه ل به ره پروژه کی مه زنتر
 دامه زینین و ئەفا تو دیژی دئ پشکهك بیت ژ وی
 پروژه ی بهرپیکهك دا پروژی من یی پیشنیاز کری.
 به لی یا سهیر ئەوهیه ئەو پروژی مه زنتر ههر چهنده
 هیژای پاریزگار په سهند کر و درافی پیویست زی بو
 ته رخانکر، ههر وان هه فالان ژ بهر ههر ئەگه ره کی
 بیتن نه هیلا ئەو پروژه سهر بگریت یان ژ هیه تا
 ئەفرۆ گیرۆ کر.
 د ئەنجامدا دئ چهند خاله کان بهرچا فکه م ب وی
 هیقی وهك پیشنیاز یان وهك دهس نیشان کرنا ئەگه ری
 بو دیتنه فا چاره سه ری که ژ من بینه وه رگرتن:

لهو من دیت بیژم

دوباره وه رگرتن و
پیدنیاسا بوونا
دهزگه هه کی
وه رگرتن
ل دهوکی

مورسهدق تازی

د رتوره سین ئیمزاکرنا وه شانین نویسن به کتیبیا
 نقیسه رین کورد - تاین دهوکی بین ۱۹/۲۰، من دیت
 هه فاله کی لیستنه کی ل بهر ئاماده بوونان دگریته، ههر
 که سین تاقن خوه د نقیسه ئیمزا ذکر. دهمی که هشتینه
 من من پرسسار کر گهلۆ بۆچی ئیمزا بگه م... د ؟ د
 بهر سفن دا گۆن نهفه داخوژکه بو قه کرنا دهزگه هه کی
 وه رگرتن ل دهوکی وه هه رو پاریزگه هه کی دی بین
 هه رین، من وی دهملدست ئیمزا کر.
 دیاره بابته قه کرنا دهزگه هه کی وه رگرتن ل
 دهوکی ب گرنیته دهته وه رگرتن و روژانما (وار) ژ
 د هزمارا ۲۷ تیسره هه چووی دا دوو قه جوتهك
 دهویاره ی به لافکریه و تیتدا دیدار دگهل چهند
 که سین په یوه نیدار کرینه. ب ههر وه رگه کی هه بیت
 بابته نه تنن هه ی گرنی پندان و دوو قه جوته یه،
 به لکی پیوسته به رده م بین د بزاقی دا هه تا نهف
 دهزگه ل دهوکی دهته دامه زانن.
 ژ بهر کو دهك درۆه ب کریار و گۆن من گرنی
 ب واری وه رگرتن دایه، ب کریار هه تا نهیا چوار
 به رتوکی وه رگرتن ژ عه ربی و فارسی چاپکرینه
 زنده یاری به لافکرنا چهند چیرۆک و بابته بین
 وه رگرتن. ب گۆن ژ هزر و پیشنیاسا قه کرنا
 دهزگه هه کی بهوکی وه رگرتن ل دهوکی وهك بابته د
 هزمارا ۳۵۳ یا ۱۲/۱۲/۲۰۰۹ د روژانما (نهفرۆ)
 دا و پیشتن ژیه همان هزر و پیشنیاز د هزمارا ۳۶
 خزیرانا ۲۰۰۹ ئۆ كۆفارا (سیلاق) دا دگهل قه دیتنه کی ل
 سهر پیدفیاتیا دهزگه هی ب درافی و چاوانیا کار و
 ریقه برنا وی من به لافکریه. هیژ نهف بابته نهگه هشتینه
 سهر میزا که سین بریار بدهست.
 همان هزر و پیشنیاز وهك پروژه دگهل قه دیتنه کا
 (کشفه کا) پیویست من به رههف کر دا د دهلیقه کی دا
 بگه هینمه به ردهستی پاریزگاری دهوکی، دو سی
 روژه کان پشتی کونفرانسی زمانی یی ئەکادیمیا کوردی
 ل ۲۱- ۲۳/۱۲/۲۰۰۹ ئەف دهلیقه هیه هه لکهت، دهمی دگهل
 پشکارین کونفرانسی و هندهك رهوشه نیرین دهقه ری
 مه سهره دانا هیژای کری. د دهمی ئاخفتنیدا من هزرا
 قی پروژه ی بو هیژای بهرچا فکر، هیژ من ئاخفتنا
 خوه ب داوی نه نیای و پروژه ب نقیسن (کوی یی
 ئاماده بو) نه دایه دهست هیژای، هندهك هه فالان ب
 مهانا هندئ کو مه ل به ره پروژه کی مه زنتر
 دامه زینین و ئەفا تو دیژی دئ پشکهك بیت ژ وی
 پروژه ی بهرپیکهك دا پروژی من یی پیشنیاز کری.
 به لی یا سهیر ئەوهیه ئەو پروژی مه زنتر ههر چهنده
 هیژای پاریزگار په سهند کر و درافی پیویست زی بو
 ته رخانکر، ههر وان هه فالان ژ بهر ههر ئەگه ره کی
 بیتن نه هیلا ئەو پروژه سهر بگریت یان ژ هیه تا ئەفرۆ
 گیرۆ کر.
 د ئەنجامدا دئ چهند خاله کان بهرچا فکه م ب وی
 هیقی وهك پیشنیاز یان وهك دهس نیشان کرنا ئەگه ری
 بو دیتنه فا چاره سه ری که ژ من بینه وه رگرتن:

* ئەم ل دەفەرى دگەلەك واراند د پاشكەتینه و وەرگىران ژى يەك ژ فان وارانه، هەموو جارەن ژى دى گونەھى ھافىژىنە سەر پاتكا دەستەلاتدارى، بەلى د راستيدا ئەم ژى گونەھبارىن و گەلەك دەلىقە دەست مە قە دەين (وەك دەلىقا ئاماژە پىكرى) و ژ بەر ھەر ئەگەرەكى بىتن ئەم ژ دەست دەين. ھندى پەيوەندى ب وارى وەرگىرانى قە ھەى دى چەند پرسىارەكان كەم: ئەرى چەندا ژ مە ب تايبەت ئەفین زمانىن بىانى دزانن پىنج پەرتووك يان پتر وەرگىراينە و كەسى بۆ چاپنەكرىنە..؟ چەندا ژ مە پەرتووكىن خوە (دانان و وەرگىران) برىنە وەشانخانە و دەزگەھىن ھەولپىرى و ژى وەرنەگرتىنە يان بۆ چاپنەكرىنە..؟ گەلۆ چەند ژ دەولەمەند و سەرمايەدارىن مە چەند پەرتووكەك ژ كىستى خوە چاپكرىنە يان وەشانخانەيەك قەكرىه..؟ ئەز باوهرم ئەگەر ئەفرۆ وەشانخانى پارە پىقە نەھىت دەمەك دى ھىت وەشانخانەيىن مە ژى وەك وەلاتىن دن دى پارە پىقە ھىت.

* دا پرسىارەكا دى ژ خوە و خواندەفانى خوە بكەين: گەلۆ چەند ژ پەرتووكىن مە يىن وەرگىراى (ژ بلى ھندەك پەرتووكىن ئايىنى و يىن تايبەت ب گەنجان) بۆ كوردى- كرمانجيا ژوورى پتر ژ ۲۰۰ دانەيان ژى ھاتىنە فروشتن..؟ ئەگەر ئەز بەرسقى بدەم دى بىژم ھژمارا فروشتنا چ پەرتووكىن مە يىن وەرگىراى ژ ۲۰۰ دانەيان دەرباز نە بوويە، وى ژى ژبىر نەكەين بازارى فروشتنا پەرتووكا كرمانجيا ژوورى تنى دەوكە و كت و مت ژى ل زاخۆ و ئاكرى.

د ئەنجامدا دى بىژىن مە نە تنى ئارىشا نەبوونا دەزگەھەكى وەرگىرانى ھەيە، بەلكى مە ئارىشا كىميا وەرگىران و كىميا خواندەفانان ھەيە كو پىويستە بەرى ھەر تشتەكى فان دو ئارىشەيان بەرچا وەرگىرىن. ھەروەسان بزانىن دى چاوان مفاى ژ دەلىقەيان وەرگىرىن.

نە تىرى رۆژەك ھەموو رۆژىن سالى يىن پىرانە (*)

د چەند سالىن چووييدا و ژ ئەنجامى تىكەلپىن بەرفرەھ و بلەزىن جفاكى مە دگەل جفاكىن رۆژئافا و پىشكەتە دەزگەھىن پەيوەندى و راگەھاندنى، چەندىن رۆژ يان بىرەوهرىن سالانە يىن دەينە د ناف مەدا و دبنە كەرەستەكى خاف دەزگەھىن راگەھاندنى دەمژمىرىن وەشاننا خوە و بەرپەرپىن خوە پى تەژى بكەن: وەك نمونە ژ فان بىرەوهرىان: فالانتاين، رۆژىن جىھانى يىن ئافرەتى، زارۇكان، كتىبى، موزىكى، شانويى، ژىنگەھى، گىانەوهرىن كىقى، ئاشتىي و رۆژا جىھانپىران... ب فى رەنگى بچىن ھەر رۆژەكا سالى دى تايبەتمەندىيەكا خوە ھەبىت.

پىنەفپىت بىژىن ژىدەرى پەيدابوونا فان بىرەوهرىان جفاكى رۆژئافايە، ھەر يەك ژ وان د ھندەك دەمىن دياركرى و ژ ئەنجامى ھندەك ھوكار و پىدفاياتيان دروستبووينە و مەرج نىنە ھوكار و پىدفاياتى ل ھەموو جھان وەك ھەفبن، دەم ژى ھەمان دەم بن، ب فى رەنگى مەرج نىنە ئەو رۆژە بو گشت جفاكان دەست بەدەت يان ھەمان رۆژ بو ھەموويان يا گونجاي بىت.

يەك ژ فان رۆژان رۆژا جىھانپىرانە، ئەوا چەند سالەكىن كىمە ب كىمى ل ۱۰/۱ دەھىتە گىران. ئەف رۆژە ژ وەلاتىن رۆژئافا بەرەف وەلاتى مە ھاتىيە، ل وان وەلاتان ژى ژ ئەنجامى سەروبەرى وانى جفاكى و كىم بوون يان نەمانا پەيوەندىن نافبەرا خىزانى و نەمانا رىزگرتن و دلوقانپا گەنجان بەرامبەر پىران پەيدابوويە. ئانكو پىرى وان (ژن بىت يان مىر) بى خودانە، د سەروبەرەك دوور ژ دلوقانى و ھارىكارىي و د كاودانەكى

(*) د ھژمار ۵۵۶ رۆژا ۱۰/۱۰/۱۰ ۸۲۰۱۰ رۆژناما ئەفرۆ دا ھاتىيە بەلاڤكرن

نەرا مە دىقەت بىزەم

نە تىنى رۇژەك

شەموو رۇژىن

ئاساي يېن

مىرانا

موسەدەق تولى

د چەند سالىن جىروى دا و ژ ئىنجىمىن تىكەلىپ بەر فرەد و پىلەزىن جفاكى مە دگەل جفاكىن رۇژاڧا و پىشكە تا دەزگەھىن پەپوئىدى و راگەھاندېن، چەندىن رۇژ بان بىرەپوئىدىن سالانە يېن دەپتەنە د نىڧ مە دا و دىنە كەرمىستەكىن خاڧ دەزگەھىن راگەھاندېن دەزمىزىن دىشانا خو و بەرەپىن خو پى تەزى بىكەن: وەك ئىوونە ژ فان بېرەپوئىدىن، فالاننېن، رۇژىن جىھانى يېن ئاقرەت، زارۇكان، كىتىپ، سوزىكى، خاسووى، ژىنگەھى، گىيانەپوئىن كىقى، ئاشتىن و رۇژا جىھانبا پىران... ب فى رەنگى سېچىن ھەر رۇژەك سالىن دىن تا يەتمەندەك خو ھەپت.

پىشەنقەت يېزىن رەتدەپ پەيدابوونا فان بىرەپوئىدىن جفاكىن رۇژاڧا، ھەر بەك ژ وان د ھىندەك دەپتەن دىباركى و ژ ئىنجىمىن ھىندەك ھۆكار و پىدقۇبىان دوستووينە و مەرج نىنە ھۆكار و پىدقۇبىان ل ھەموو جھان وەك ھەق، دەم ژى ھەمان دەم پى، ب فى رەنگى مەرج نىنە ئەو رۇژە بىز گىشت جفاكان دەست بەدەت بان ھەمان رۇژ بۇ ھەموويان يا گۇجاي بىت.

بەك ژ فان رۇژان رۇژا جىھانبا پىرانە، ئەو چەند سالەكىن كىنە ب كىسى ل ۱۰ / ۱ دەپتە كىران. نەڧ رۇژە ژ ولاتىن رۇژاڧا بەرەڧ ولاتىن مە ھانىيە، ل وان ولاتىن ژ ئىنجىمىن سەرۋەرى وانى جفاكى و كىم بوون بان نەمانا پەپوئىدىن ئاقرەت خىزانى و نەمانا رىزگرتن و دلوقاتىا كەنجان بەرامبەر پىران پەيدابووىە. ئانكو پىرېن وان (ژن بىت بان مېتر) پىن خۇدانە، د سەرۋەرىگ دورو ژ دلوقاتى و ھارىكارىن و د كاودەسكەن دەروۋىسېن نەخۇش دا دۇيت، فى سەرۋەرى و فى كاودانى پىدقى كرىە جھەك ھەپت نەڧ پىرە لىن يېنە خۇدانىن و ھەر چ نەپىت د سالىن دا رۇژەك ھەپت دىبارەكىن پىشكەشى وان بىكەن بان پىروژا يېن لىن بىكەن، لەوما ژى ھىزل د دامەزراندنا مالا پىران و رۇژا پىران ھانىيەكرن.

بەلېن د جفاكى مەين كوردەۋارى دا چ ژبەر رووشت و عەدەت و تىتالېن مە پىن كوردەۋارى بىت بان ژ ئىنجىمىن ژىرخانا مە يا رووشتەپىرى و ئايىنى بىت، ل ھەموو دەمان و گىشت جھان و جەم ھەموو كەسان رىز ل پىران دايك و باب پىن بان كەسركارىن دن دەپتەنە كرىن «دەكسەن نەپىت»، نە تىن رىزى لىن دەپتەنە كرىن بەلگى ل ھەر تىشەكى ل پىشېن نە، ئاخفان ئاخفاننا وانە، نە كەسەك ژ فەرمانا وان دەزگەھىت نە ژى كەسەك سەرپىچىن لىن دكەت. ئانكو پىرېن مە ھىژ ئەو سەمىانە و نە پى پىدقى مالا پىرانە، نە ژى پى پىدقىبە تىن رۇژەك د سالىن دا پىروژا يېن لىن بىكەن و رىزى لىن بىكرىن، چىكو ھەردەم پىن رىزىلېگرتىبە. نەگەر نەم خۇدانى فى جفاكى نەباينە ل مالا پىران يا باژىرەكى مەزىن وەك ھولېرى تىن ۷۰ پىر لىن ئەدبوون.

بەلېن سەرەراى فى ھەموويىن ئەم باشېن خو بەرامبەرى خەلكەكى ب كىسى دىبىن، فەرموون گۇھدارىا تووژەرى كۆمەلايەتى و بەرپىسى خانەى بە ھولېرى بىكەن ب ھەلكەڧتا ۱۰ / ۱ چ دىبىت: «ھىشتا ئەو كۆلتورە لە ناو خەلكى كوردستاندا دروست نە بوو لە بۆنەيەكى ئاوادا رىز لە بە سالداچوونىان بىگرن و پىروژا يېن پى بىلتن» رۇژاتا، ھەولېر، ۱۰ / ۳. گەلۇ پىرېن مە سالى ھەموويىن رىزىلېگرتىبە، ئەرى چما ئەم پىدقى فى رۇژىسەنە... گەلۇ نەڧ كۆتسە ھىژاى نە كۆنەھباركەنەكە نە رەوا يا عەدەت و رووشت و تىتالېن كوردەۋارى پە...؟ ئەرى ئەو كەلتورە باشترە پىن د سالى ھەموويىن دا رىزى ل پىرېن خو دىگرتى بان ئەمۇن د سالى دا تىن رۇژەكىن رىزى ل پىرېن خو دىگرتى...؟ ئەو ژى ھەكە ل پىرا ھىندەكان بىت. ئەرى بۇچى بەردەوام نە پىن ل سەر تورە و روشتىن باب و باپىرېن خو و نە تىن د گىشت رۇژىن سالىن دا رىزى ل پىرېن بىگرىن، بەلكى ھەر بەك ژ مە رىزى ل پىن ژ خو مەزىن بىكرىت و ئەو كەلتورە د سالىن دا تىن رۇژەكى رىزى ل پىران دىگرتى بۇ خۇدانان ھەپلىن.

ھەموو ئىكشەمىيان دىقىست

دەروونىي نەخوشدا دۇيت، فى سەرۋەرى و فى كاودانى پىدقى كرىە جھەك ھەپت ئەڧ پىرە لى بىنە خۇدانىن و ھەر چ نەپىت د سالىدا رۇژەك ھەپت دىبارەكى پىشكەشى وان بىكەن بان پىروژا يېنى لى بىكەن، لەوما ژى ھىزل دامەزراندنا مالا پىران و رۇژا پىران ھانىيەكرن.

بەلېن د جفاكى مەپى كوردەۋارى دا چ ژبەر رووشت و عەدەت و تىتالېن مە يېن كوردەۋارى بىت بان ژ ئىنجىمىن ژىرخانا مە يا رووشتەپىرى و ئايىنى بىت، ل ھەموو دەمان و گىشت جھان و جەم ھەموو كەسان رىز ل پىران دايك و باب پىن بان كەسو كارپىن دن دەپتەنە كرىن (دەگمەن نەپىت)، نە تىن رىزى لى دەپتەنە كرىن بەلگى ل ھەر تىشەكى ل پىشېن نە، ئاخفان ئاخفاننا وانە، نە كەسەك ژ فەرمانا وان دەردكەڧىت نە ژى كەسەك سەرپىچىنى لى دكەت. ئانكو پىرېن مە ھىژ ئەو سەمىانە و نە پى پىدقى مالا پىرانە، نە ژى پى پىدقىبە تىن رۇژەكى د سالىدا پىروژا يېنى لى بىكەن و رىزى لى بىگرىن، چىكو ھەردەم پى رىزىلېگرتىبە. ئەگەر ئەم خۇدانى فى جفاكى نەباينە ل مالا پىران يا باژىرەكى مەزىن وەك ھەولېرى تىن ۷۰ پىر لى نە دبوون.

بەلېن سەرەراى فى ھەموويى ئەم باشىپىن خو بەرامبەرى خەلكەكى ب كىمى دىبىن، فەرموون گۇھدارىا تووژەرى كۆمەلايەتى و بەرپىسى خانەى بە سالداچوونى ئاسايى ل ھەولېرى بىكەن ب ھەلكەڧتا ۱۰ / ۱ چ دىبىت: (ھىشتا ئەو كۆلتورە لە ناو خەلكى كوردستاندا دروست نە بوو لە بۆنەيەكى ئاوادا رىز لە

بە سالداجووانيان بگرن و پىرۇزبايان پى بلىن) رۇژناما، ھەولپىر، ۱۰/۳. گەلۇ پىرپىن
مە سالى ھەموويى رىزلىگرتىنە، ئەرى چما ئەم پىدقى فى رۇژپىنە..؟ گەلۇ ئەف
گۇتتا ھىژاى نە گونەھباركەنەكا نە رەوا يا عەدەت و رەوشت و تىتالپن كوردەوارى
يە..؟ ئەرى ئەو كەلتوورە باشترە يى د سالى ھەموويپدا رىزى ل پىرپىن خوە دگىرىت
يان ئەوى د سالىدا تنى رۇژەكى رىزى ل پىرپىن خوە دگىرىت..؟ ئەو ژى ھەكە ل بىرا
ھندەكان بىت. ئەرى بۇچى بەردەوام نە بىن ل سەر تورە و روشتپن باب و باپىرپن
خوە و نە تنى د گشت رۇژپن سالىدا رىزى ل پىران بگىرىن بەلكى ھەر يەك ژ مە
رىزى ل يى ژ خوە مەزىنتر بگىرىت و ئەو كەلتوورى د سالىدا تنى رۇژەكى رىزى ل
پىران دگىرىت بۇ خودانان بەپىلپن.

ل ۱۲/۵ ژى سەرژمىرى ناهيىته كرن (*)

بريار بوو ۲۴/۱۰/۲۰۱۰ سەرژمىرىا گشتى ل عىراقى بېته نه نجامدان. هه رچه نده سەرژمىرى وهك كارهكى ناسايى هه ر دهه سالان جار هكى ل عىراقى هاتيه كرن و نهفه دا سەرژمىرىا دهه بېته نه گه ر هاتبا كرن، سەرژمىرى ب خوه كليك كه بؤ چاره سهرىا گه لهك كيشه و ناريشه يين ناف عىراقى، وهك كيشا دهفه رين داگير كرى يين كوردستانى نهوين هيز ل ژير دهسته لاتى حكومه تا به غدا و بهر مادى ۱۴۰ دهستوورا عىراقا فيدرال دكهفن، ههروهسان كيشا دابهشكرنا سامان و داهاتى عىراقى ب ريژهيه كا دادپهروه رانه د نافهه را هه ريم و پاريزگه هان و گه لهك كيشه يين دن. بهلى سەرژمىرى هاته پاشئىخستن بؤ ۱۲/۵ و نهز باوهرم سه روهه ر ل عىراقى هوسان ب ريفه بچيت و دى هوسان بېته ل وى روژى ژى ناهينه كرن، ژ بهر كو: گه لهك ئاليين شوفينى و خوه دى بهرژه وهنديين عه ره ب و هندهك ژ توركمانان بهرژه وهنديا وان و نهوين ل پشت وان د چاره سه رنه كرنا فان كيشه و ناريشه ياندايه. سه ره راي هندي كو د. مه هدى عه لاق سه روكى دهسته يا ئامارا عىراقى گو تبوو: حكومه ت دروستبكرى يان نا سه رژمير له كاتى خويدا نه نجام دهه دين. (روژناما رووداو، ۳۰، ۱۲۸، ۸/۲۰۱۰). لى دهه مان ده مدا جيگرى پاريزگارى كه ركوو كى ل سه ر ليستا عه ره بان ددا ديار كرن: كو عه ره ب و توركمانين كه ركوو كى دژى سه رژميرى نه و دگوت: سه رژميرى له پاريزگاي كه ركوو ك ره تده كه ينه وه. و يى پشتگه رمى چهن د بهر له مان تارين ليستا

(*) د هژمار ۵۶۱ روژا ۱۷/۱۰/۲۰۱۰ روژناما نه فرۆ دا هاتيه به لافكرن.

عیراقیه بوو و دگۆت: چه‌ند په‌رله‌مانتاریکی لیستی
عیراقیه پالیشتی هه‌لوپستمان ده‌گهن بو
ره‌تکردنه‌وه‌ی سه‌رژمی‌ری. (رووداو، ۲۰/۱۲/۸)

ئه‌فه‌ د ده‌مه‌کیدایه هه‌رچه‌نده پتریا ده‌سته‌لاتی
پاریژگه‌ها که‌رکووکی یی‌ دده‌ست کورداندا و ل به‌غدا
ژی ئه‌م شریکی‌ن ده‌سته‌لاتینه، به‌ئ هی‌ژ ل که‌رکووکی
بعه‌ره‌بکرنا یا به‌رده‌وامه، هه‌تا دو فه‌رمانبه‌رین کورد
ده‌ینه دامه‌زراندن ده‌هانین عه‌ره‌ب ده‌ینه
دامه‌زراندن، ل کومپانیا نه‌فتا که‌رکووکی هی‌ژ ری‌ژا
کوردان نه‌گه‌هشتیه ۱۰٪، هی‌ژ خرابتر ل دوو‌ف گۆت‌نا
ری‌قه‌به‌ری پولیسین قه‌زا و ناحیین که‌رکووکی: زیاتر
له ۷۰۰۰حه‌وت هه‌زار خی‌زانی عه‌ره‌ب له ماوه‌ی پینج
سالی راب‌رودودا هاتوونه‌ته‌ته‌ شاره‌که.
(رووداو، ۱۸/۱۲/۸) و هنده‌ک به‌رپرسی‌ن دی قی‌ هژماری
دگه‌هینه ده‌ه هزاران، دگه‌ل قی‌ چه‌ندی ژ ی پتریا
عه‌ره‌بین ته‌عیری‌ نه تنی‌ ژ که‌رکووکی نه‌ ده‌رکه‌تینه
به‌لکی قه‌ره‌بوویا مادی ۱۴۰ ژ ی وه‌رگرتیه و هی‌ژ ل سه‌ر
عه‌ردی‌ داگیرکی‌ کوردانه و سه‌دان دوئم ژ عه‌ردی
جوتیارین کورد ل دوز و داقوق و ده‌فه‌رین دی ژ
عه‌ره‌بین ته‌عیری‌ نه‌هاتی‌ وه‌رگرتن. هی‌ژ عه‌ره‌ب ژ
سه‌روه‌ری که‌رکووکی د نه‌رازینه و خوه ب مه‌غدور
دزانن و به‌رپیک ددانه به‌ر ئه‌نجامدانا سه‌رژمی‌ری و
ل دوو‌ف دلی‌ وان هات.

پینه سه‌روه‌ری پاریژگه‌ها موسلی، ژ نیسانا
۲۰۰۳فه‌ چ ل سه‌رده‌می لیستا بریایه‌تی یا کوردستانی، چ

ئه‌وه‌ من دقبت بیزم

ل ۱۲/۵ ژ ی
سه‌رژمی‌ری
ناهیته‌گرن

موسه‌دق تزی

بریار بوو ۲۴/۱۰ سه‌رژمی‌ری گشتی ل عیراقی بپته
ئه‌نجامدان. هه‌رچه‌نده سه‌رژمی‌ری وه‌ک کارگرن ئاسایی
هه‌ر ده‌ه سالان جارگرن ل عیراقی هانی‌ه کرن و ئه‌قه‌ دا
سه‌رژمی‌ری ده‌هن بیت ئه‌گه‌ر هاتی‌ا کرن، سه‌رژمی‌ری ب خوه
کللیکه‌گه‌ بۆ چاره‌سه‌ریا گه‌له‌ک کیشه و ئاریشه‌یین نا‌ف
عیراقی، وه‌ک کیشه ده‌قه‌یین داگیرکی بین کوردستانی
ئه‌وه‌ین هی‌ژ ل ژیر ده‌سته‌لاتی حکومه‌تا به‌غدا و به‌ر مادی
۱۴۰ ده‌سته‌ورا عیراقا فیدرال ده‌گهن، هه‌روه‌سان کیشه
دا‌به‌شکرنا سامان و دا‌هاتی‌ عیراقی ب ری‌ژیه‌کا
دابه‌روه‌رانه د نا‌قه‌را هه‌رتیم و پاریژگه‌هان و گه‌له‌ک
کیشه بین دن. به‌هن سه‌رژمی‌ری هانه پاشتی‌خسان بۆ
۱۲/۵ و ئه‌ز ب باوهرم سه‌روه‌ب ل عیراقی هوسان ب
ری‌قه‌چیت و دق هوسان بیت ل دق ری‌ژون ژ ی ناهیته‌گرن،
ژ به‌رک: گه‌له‌ک ئالی‌ین شویفتی و خوه‌ی به‌رزه‌وندین
عه‌ره‌ب و هنده‌ک ژ تورگمانان به‌رزه‌وندیا وان و ئه‌وه‌ین ل
پشت وان د چاره‌سه‌رنه‌کرنا قان کیشه و ئاریشه‌ی‌نا‌دایه.
سه‌روه‌ری هه‌نی‌ کوه‌ د. سه‌مه‌دی علا‌ق سه‌رژمی‌ری ده‌سته‌یا
ئاسارا عیراقی گۆتی‌و: حکومه‌ت دروستی‌گری‌ یان نا
سه‌رژمی‌ری له‌کاتی‌ خێدا ئه‌نجام ده‌دین. ری‌ژاناما رووداو،
۲۸/۳/۲۰۱۰. ل. د هه‌سان ده‌م دا جیک‌سرت
پاریژگاری که‌رکووکی ل سه‌ر لیستا عه‌ره‌بان ددا ديارگرن،
کوه‌ عه‌ره‌ب و تورگمانان که‌رکووکی دزی سه‌رژمی‌ری نه‌ و
دگۆت: سه‌رژمی‌ری له‌ پاریژگاری که‌رکووکی رنده‌که‌ینه‌وه. و
بین پشت‌گه‌رمی‌ چه‌ند په‌رله‌مانتاری‌ لیستا عیراقیه‌ بوو و
دگۆت: چه‌ند په‌رله‌مانتاری‌کی لیستی عیراقیه‌ پالیشتی
هه‌لوپستمان ده‌گهن بۆ رنه‌کرده‌وه‌ی سه‌رژمی‌ری. رووداو،
۲۸/۳/۲۰۱۰. ئه‌فه‌ د ده‌مه‌کیدایه هه‌رچه‌نده پتریا
ده‌سته‌لاتی‌ پاریژگه‌ها که‌رکووکی بین دده‌ست کوردان دا و
ل به‌غدا ژ ی ئه‌م شریکی‌ن ده‌سته‌لاتینه، به‌هن هی‌ژ ل
که‌رکووکی بعه‌ره‌بکرنا یا به‌رده‌وامه، هه‌تا دو فه‌رمانبه‌رین
کورد ده‌ینه دامه‌زراندن ده‌هانین عه‌ره‌ب ده‌ینه
دامه‌زراندن، ل کومپانیا نه‌فتا که‌رکووکی هی‌ژ ری‌ژا کوردان
نه‌گه‌هشتیه ۱۰٪ هی‌ژ خرابتر ل دوو‌ف گۆت‌نا ری‌قه‌به‌ری
پولیسین قه‌زا و ناحیین که‌رکووکی: زیاتر له
۷۰۰۰حه‌وت هه‌زار خی‌زانی عه‌ره‌ب له ماوه‌ی پینج سالی
راب‌رودودا هاتوونه‌ته‌ته‌ شاره‌که. رووداو، ۱۸/۱۲/۸
هنده‌ک به‌رپرسی‌ن دی قی‌ هژماری دگه‌هینه ده‌ه هزاران،
دگه‌ل قی‌ چه‌ندی ژ ی پتریا عه‌ره‌بین ته‌عیری‌ نه تنی‌ ژ
که‌رکووکی نه‌ ده‌رکه‌تیه به‌لکی قه‌ره‌بوویا مادی ۱۴۰ ژ ی
وه‌رگرتیه و هی‌ژ ل سه‌ر عه‌ردی‌ داگیرکی‌ کوردانه و سه‌دان
دوئم ژ عه‌ره‌ب جوتیارین کورد ل دوز و داقوق و ده‌فه‌رین
دی ژ عه‌ره‌بین ته‌عیری‌ نه‌هاتی‌ وه‌رگرتن. هی‌ژ
عه‌ره‌ب ژ سه‌روه‌ری که‌رکووکی د نه‌رازینه و خوه ب مه‌غدور
دزانن و به‌رپیک ددانه به‌ر ئه‌نجامدانا سه‌رژمی‌ری
و ل دوو‌ف دلی‌ وان هات.

پینه سه‌روه‌ری پاریژگه‌ها موسولن، ژ نیسانا
۲۰۰۳فه‌ چ ل سه‌رده‌می لیستا بریایه‌تی یا کوردستانی،
چ سه‌رده‌می لیستا ده‌با ل جفانا پاریژگه‌ن، کورد و
گۆتی‌ن دی بین نه‌توه‌ویی و ئایینی ل موسول ب ده‌ستی‌ن
تیروست و توندروین عه‌ره‌ب ده‌سته‌ تیرورگرن و د
ئه‌نجام دا پاریژ هه‌تا ئاسته‌کی‌ سه‌ر ژ کوردان هانی‌ه
فالاولان، ئه‌وه‌ین مادی ژ ی ل ژیر فشار و گه‌دان نکارن خوه
ب کورد پهنسین، ئه‌گه‌ر ئیکي قیا جورنه‌ن بدنه‌ خوه و
خوه ب کورد پهنسیت ئه‌فه‌ کارمه‌ندین سه‌رژمی‌ری ل
موسول وه‌سان هاتی‌نه به‌هه‌فکرن که‌سه‌کی ب کورد نه
ئیسین. هی‌ژ پاریژگاری موسول ئه‌سپل نوجه‌یی و لیستا
دی خوه ب سه‌غدور دزانن و دقبت ده‌سته‌لاتی‌ وان
به‌گه‌هسته‌ قه‌زا و ناحیین ده‌ره‌ی‌ موسول دا وان ژ ی
کوردان و نه‌توه‌ویی نه‌ عه‌ره‌ب فالاکه‌ن، ده‌مین ئه‌فه‌ ژ ی
ب ده‌سه‌ نه‌هاتی‌ دزایه‌تیا خوه بۆ سه‌رژمی‌ری راکه‌هاند و
ب پشت‌قانی‌ سه‌رژمی‌ری ژ می‌ژوره‌ ده‌سته‌لاتاری‌ا وی
ب دای‌ هاتی‌، سه‌رژمی‌ری بۆ ۱۲/۵ هاته‌گه‌روگرن و ئه‌ز
باوهرم ل ۱۲/۵ ژ ی ناهیته‌ گرن ژ به‌رک هه‌روه‌ک به‌ری نه‌ا
د چه‌ند ئه‌فیسنه‌کان دا من گۆتی‌: عه‌ره‌ب ب هه‌موو جوی‌ن
د نه‌ج و ئالی‌ و بۆچوونین جودا‌فه‌ د به‌گرتی‌ نی‌ت و
به‌گرتی‌ ژ ی ناین تنی‌ د هه‌ر ئه‌تته‌کی‌ به‌رزه‌وندیا کوردان
تندا بیت به‌گرتن، چاکترین به‌لکه‌ ژ ی ئه‌فه‌به‌ لیستا
مالکی دوه‌تا یاسایی و لیستا عیراقیه‌ کوه‌ (نوجه‌یی) و
عه‌ره‌بین که‌رکووکی و موسولن سه‌ر ب ویتنه‌ته‌ د قی‌
ده‌می دا د نه‌وه‌ری‌ ناگرتین دانه، به‌هن د دزایه‌تیا مات
و به‌رزه‌وندین خه‌لکی‌ کوردستانی دا به‌گرتن، چنکه‌ر
دی‌تا سه‌رژمی‌ری پیننگه‌هه‌ بۆ چاره‌سه‌ریا هنده‌ک
کیشه‌یین نا‌قه‌را هه‌رتیم و به‌غدا، ئه‌وه‌ ژ ی نه‌ سه‌رده‌ د
قی‌ سه‌روه‌ری دا ب ئه‌نجامدانا سه‌رژمی‌ری نه‌ کیشه
بپته چاره‌سارگرن.

دوباره دق بۆمه‌فه‌ ل ۱۲/۵ ژ ی سه‌رژمی‌ری ناهیته‌
کرن، ژ به‌رکوه‌ عه‌ره‌ب دزی هه‌ر ئه‌تته‌که‌بینه ساف و
به‌رزه‌وندین کوردان تندا، کورد ژ ی نه‌فه‌نه‌ بین هه‌ین
دوه‌ی توپۆزسی‌سا کوردستانی گه‌فدن: ئه‌گه‌ر ل
په‌رله‌مانی‌ کوردستانی وه‌کی مه‌ نه‌بیت دق ژ لیستارا
فراکسیرین کوردستانی ل به‌غدا فه‌کشییین، ئانکه‌و...

هه‌موو نیکه‌میان دفیسیت

سەردەمى لىستا دەدا ل جقاتا پارىزگەھى، كورد و كۆمىن دى يىن نەتەوھى و ئايىنى ل مووسل ب دەستىن تىرورىست و توندروھىن عەرەب دەھىنە تىروركرن و د ئەنجامدا باژىر ھەتا ئاستەكى مەزن ژ كوردان ھاتىھە فالاکرن، ئەوېن ماىي ژى ل ژىر فشار و گەفان نكارن خوە ب كورد بنقىسن، ئەگەر ئىكى فیا جورئەتئ بدەتە خوە و خوە ب كورد بنقىسیت ئەفە كارمەندىن سەرژمىرى ل مووسل وەسان ھاتىنە بەرھەفكرن كەسەكى ب كورد نە نقىسن. ھىژ پارىزگارى مووسل ئەسىل نوجەيفى و لىستا وى خوە ب مەغدوور دزانن و دقېت دەستەلاتئ وان بگەھىتە قەزا و ناحىين دەرفەھى مووسل دا وان ژى ژ كوردان و نەتەوھىن نە عەرەب فالاکرن، دەمى ئەفە ژى ب دەسفە نەھاتى دژاىھتيا خوە بو سەرژمىرى راگەھاند و ب پشەفانیا سەرۆكۆھزىرى ژ مېژوھرە دەستەلاتداريا وى ب داوى ھاتى، سەرژمىرى بو ۱۲/۵ ھاتەگىروكرن و ئەز باوھرم ل ۱۲/۵ نەھىتە كرن ژ بەركو ھەروەك بەرى نھا د چەند نقىسىنەكاندا من گۆتى: عەرەب ب ھەموو جوین و تەخ و ئالى و بوچوونىن جوذافە د يەكگرتى نىنن و يەكگرتى ژى نابن تنئ د ھەر تىشتەكى بەرژوھوندىا كوردان تىدا بيت يەكدگرن. چاكرىن بەلگە ژى ئەفەھى لىستا مالكى دەولەتا ياسايى و لىستا عىراقىھە كو (نوجەيفى و عەرەبىن كەركوك و مووسل سەر ب وئەھنە) د فى دەمىدا د ئەوپەرى ناكوكى دانە، بەلئ د دژاىھتيا ماف و بەرژوھوندىين خەلكى كوردستانىدا يەكگرتن، چنكو دىتن سەرژمىرى پىنگافەكە بو چارەسەريا ھندەك كىشەيىن ناڤەرا ھەرىمى و بەغدا، ئەو ژى نە مەرچە د فى سەرۆبەرىدا ب ئەنجامدانا سەرژمىرى ئەو كىشە بىنە چارەسەركرن.

دوبارە دى بىژمەفە ل ۱۲/۵ سەرژمىرى نەھىتە كرن، ژ بەركو عەرەب دژى ھەر تىشتەكىنە ماف و بەرژوھوندىين كوردان تىدابن، كورد ژى ئەفەھنە يىن ھەين دوھى ئۆپۆزۆسىونا كوردستانى گەفدكرن: ئەگەر ل پەرلەمانى كوردستانى وەكى مە نەبىت دى ژ ئىتلافا فراكسىونىن كوردستانى ل بەغدا فەكشىين، ئانكو.....

ئیدی نه بیژن ئەم کوردین..!! (*)

د کوژی هژمارا چوویدا مه ئاماژە ب وی چەندی کر کول پارێزگەها
کەرکوکی کریارا بەرەبکرنی ب خورتی یا بەردەوامە، بۆ سەلماندنا فی چەندی ژى
ئەم پشتگەرمین داخوینین بەرپرس و کاربەستین کوردین کەرکوکی و وەلاتین
وی باژیرینه. هەر ب فی رەنگی ل پارێزگەها موسلی سەنتەری باژیری ژ کوردان
هاتیە فەلاکرن، ل داوی ژى مه گوتبوو: عەرەب د هەموو تشتەکیدا د ناکوکن تنی د
دزایەتیا ماف و بەرژەوهندیین کورداندا د یەگرتینە. چەند رۆژەك پیفەنەچوون
نووجەیان راگەھاند کو باژیری جەلەولا ژى یی ژ کوردان دەیتە فالاکرن، هەتا نەها
پتر ژ پینجسەد خیزانین کورد ل ژیر گەف و هەرەشەیین تیروست و شوفینیزمین
عەرەب ژ باژیری بەرەف دەفەرین دەستەلاتی حکومەتا هەریما کوردستانى رەفینە.
د گەرماتیا فی نووجەیدا و هیژ بگر و فەکیش و کاردانەفە ل سەر پاشنیخستنا
سەرژمییری بۆ ۱۲/۵ شاریاینە، د بەردەوامیا بەرەفیی بۆ وی پیلانی یا ئالیین
شوفینیزمین عەرەب د فیت ب ریکا سەرژمییری دژی خەلکی کوردستانى بگین،
وەزیری پلاندانانا عیراقی راگەھاند: کو وان ل بەرە خانەیا نەتەوه د فورمین
سەرژمییری نەهیلن داکو کەسەك خوە ب کورد یان هەر نەتەوهیەکی دی نە
نقیسیت، ئانکو هەموو عیراقینە و عیراقی ژى ب بۆچوونا فان پیلانگیان عەرەبن و
عیراقی ژى پشکەکە ژ وەلاتی عەرەبیی مەزن.

(*) د هژمار ۵۶۶ رۆژا ۲۴/۱۰/۲۰۱۰ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتیە بە لاقرن.

لهوا من دقت بيزم

ئىدى

نه بيزن ئهم

كوردين !!

موسدق تۇزى

د كۆزىن ھۇمارا چوويى دا مە نامازە ب وئ چەندىن كىر كۆل پارىزگەھا كەركوگىن كىرارا بىغەردەبىكرىن ب خورتى يا بەردەواسە، بۇ سەلماندىنا قىن چەندىن ئى ئەم پىشتىگەرمىن داخويمانىن بەرمىرس و كارىدەستىن كوردىن كەركوگىن و دەلاستىن وى باۋىرى ئە. ھەر ب قى رەنگى ل پارىزگەھا موسىل سەنتەرىن باۋىرى ۋ كوردان ھاتىبە قالاكرىن، ل داۋىن ئى مە گۆزىپور: عەرەب د ھەموو تىشتەكى دا د ناكرىن تىنچ د دۆلەتيا ماف و بەرژەوندەين كوردان دا د يەكگرتىنە. چەند رۆۋك پىتقەنەچون نوچەيان راگەھاند كو باۋىرىن جەلەولا ئى بىن ۋ كوردان دەھتتە قالاكرىن، ھەتا نىھا پىتر ۋ پىتچ سەد خىزانىن كورد ل ئىتر گەف و ھەرەشەين تىروست و شوقىنمىن عەرەب ۋ باۋىرى بەرەف دەھەرىن دەستەلاتىن ھەرىما كوردستان رەقىنە.

د گەرماتىيا قى تووچە دا و ھىز بەگر و قەكىش و كاردانەفە ل سەر پاشىنىخستىنا سەرژىمىرىن بۇ ۱۲/۵ شارايىنە، د بەردەوامىيا بەرھەقىن بۇ وئ پىلاتىن يا ئالىين شوقىنمىن عەرەب د قىت ب رىكا سەرژىمىرىن دى خەلكن كوردستان بگىرىن، دەزىرىن پلاندانان عىراقىن راگەھاند: كو وان ل بەرە خانەيا نەتەو د قورمىن سەرژىمىرىن دا نەھىلن داكو كەسەك خوە ب كورد يان ھەر نەتەوئەكى دى نە نقىسىت، نانكو ھەموو عىراقىنە و عىراقى ئى ب بوچونا قان پىلانگىران عەرەبىن و عىراقى ئى پىشكەكە ۋ وەلاتىن عەرەبىن مەزىن.

كورت و كىرمانجى تىن بەرەبىكرىن رازى نەبوون، يىن دەپىژنە مە ئىدى نەبىژن ئەم كوردىن، ب قىن چەندىن و ل دووف سەرەدەرىيا دەستەلاتىن عەرەبىن عىراقىن چىچىن و بەرنامىن وان ئى ھەر بۇ قىن چەندىن يە، نە پىتقى جىبەجىكرنا مادى ۱۴۰ ق دەستورا عىراق تىن كورد دەپىژن عىراقا فیدرالە، نە ئى دەھەرىن بەر قى مەدى دكەفن دۆزىنەفە سەر ھەرىما كوردستان، بەلكى ل دووف قى بەرنامەى بيت (دوور نابىنمىن يىن خەنونان پىتقە دەپىن) دقېت ھەرىما كوردستان بۇقرىتەفە ۋىژ دەستەلاتىن ھەرىما مەركەزى ل بەغدا، وى دەمى پىتقە بچىنە سەر كورن سەدام حىسنى و قاجەك بۇ كەندى بچوونىن.

وەك گەلەك جارىن دى مە گۆتى و دىن بىژىنەفە: عەرەب د ھەموو تىشتەكى دا د ناكرىن تىنچ د دۆلەتيا ماف و بەرژەوندەين كوردان دا د يەكگرتىنە، ب دەستورى بيت يان بىن دەستور ھەروك كورمەتتىن چوويى نەكرى، كورمەتتىن بەغدا يىن بيت ئى نە مادى ۱۴۰ بچە دىن، نە ئى د بەرھەفن گۆندەكى بۇقرىنەفە سەر ھەرىما كوردستان، ئەگەر بەرۇقازى نەبىت، ھىچ پرسگرىكەكا كوردستان نە ل پەرلەمانىن بەغدا نە ئى ل جقاتا دەزىرىن عىراقىن دەھتتە چارەسەركىن. بەلى دەم ھاتىبە ھەموو پرسگرىك ل پەرلەمانىن كوردستان و ب برىارەكا ھەفگرتيا كوردستان بىنە چارەسەركىن، چاوان ل ۱۰/۴ ۱۹۹۲ ق پەرلەمانىن كوردستان برىارا سىستەمىن فیدرالى بۇ ھەرىما كوردستان دا و قىن برىارىن جەھىن خوە گرت و ئەقۇر ئەم بىن بەرھەمىن وئ برىارىن دىخون، نەو برىارە دەھەكەبدا ھاتەدان گەف و مەترىس ل سەر باشورى كوردستان ۋ ئەقۇر پتر بوون، شىنابىن مەبىن ئاقخوويى و سەنگا مەيا ئاقدولەتى زۆر كىمتر بوو ئەقۇر. مە خوە ل بەر گەلەك گەف و دوو پىتچ و قىسار و پىلانان گرت، بەلن فیدرالىتە مە بۇ مە ما، ئەگەر وى دەمى مە خوە ھىلابا ب ھىقىيا پىتقەتەن دگەل قىن ئالىين عىراقى يان بىن دىتر دا وەك مادى ۱۴۰ و گەلەك ماقىن دى بىن خەلكن كوردستان وەك ئەقۇر دا كەقىنە ۋىژ پىلاننى شوقىنمىن عەرەبىن ل داۋىن دى بىژىن دەم ھاتىبە سەركرداىەتيا كوردستانى خوە ل ھىقىيا بەغدا نەكرىت و برىارىن كوردستانى بدەت، وى دەمى خەلەك ئى پىشتەفانە ھەروكى ل ۱۹۹۲ و بەرەف زوور پىشتەفانى لىن كرى.

ھەموو نىكەمىيان دىقىسىت

كورت و كىرمانجى تىن بەرەبىكرىن رازى نەبوون، يىن دەپىژنە مە ئىدى نەبىژن ئەم كوردىن، ب قى چەندى و دووف سەرەدەرىيا دەستەلاتىن عەرەبىن عىراقى بچىن و بەرنامى وان ئى ھەر بۇ قى چەندىيە، نە پىتقى جىبەجىكرنا مادى ۱۴۰ دەستورا عىراق تىن كورد دەپىژن عىراقا فیدرالە، نە ئى دەھەرىن بەر قى مەدى دكەفن دۆزىنەفە سەر ھەرىما كوردستان، بەلكى ل دووف قى بەرنامەى بيت (دوور نابىنمىن يىن خەنونان پىتقە دەپىن) دقېت ھەرىما كوردستان بۇقرىتەفە ۋىژ دەستەلاتىن ھەرىما مەركەزى ل بەغدا، وى دەمى پىتقە بچىنە سەر كورن سەدام حىسنى و قاجەك بۇ كەندى بچوونىن.

وەك گەلەك جارىن دى مە گۆتى و دى بىژىنەفە: عەرەب د ھەموو تىشتەكىدا د ناكرىن تىنچ د دۆلەتيا ماف و بەرژەوندەين كوردان دا د يەكگرتىنە، ب دەستورى بيت يان بىن دەستور ھەروك كورمەتتىن چوويى نەكرى، كورمەتتىن بەغدا يىن بيت ئى نە مادى ۱۴۰ بچە دىن، نە ئى د بەرھەفن گۆندەكى بۇقرىنەفە سەر ھەرىما كوردستان، ئەگەر بەرۇقازى نەبىت، ھىچ پرسگرىكەكا كوردستان نە ل پەرلەمانىن بەغدا نە ئى ل جقاتا دەزىرىن عىراقى دەھتتە چارەسەركىن. بەلى دەم ھاتىبە ھەموو پرسگرىك ل پەرلەمانىن كوردستان و ب برىارەكا ھەفگرتيا كوردستان بىنە چارەسەركىن، چاوان ل ۱۰/۴ ۱۹۹۲ ق پەرلەمانىن كوردستان برىارا سىستەمىن فیدرالى بۇ ھەرىما كوردستان دا و قىن برىارىن جەھىن خوە گرت و ئەقۇر ئەم بىن بەرھەمىن وئ برىارىن دىخون، نەو برىارە دەھەكەبدا ھاتەدان گەف و مەترىس ل سەر باشورى كوردستان ۋ ئەقۇر پتر بوون، شىنابىن مەبىن ئاقخوويى و سەنگا مەيا ئاقدولەتى زۆر كىمتر بوو ئەقۇر. مە خوە ل بەر گەلەك گەف و دوو پىتچ و قىسار و پىلانان گرت، بەلن فیدرالىتە مە بۇ مە ما، ئەگەر وى دەمى مە خوە ھىلابا ب ھىقىيا پىتقەتەن دگەل قىن ئالىين عىراقى يان بىن دىتر دا وەك مادى ۱۴۰ و گەلەك ماقىن دى بىن خەلكن كوردستان وەك ئەقۇر دا كەقىنە ۋىژ پىلاننى شوقىنمىن عەرەبىن ل داۋىن دى بىژىن دەم ھاتىبە سەركرداىەتيا كوردستانى خوە ل ھىقىيا بەغدا نەكرىت و برىارىن كوردستانى بدەت، وى دەمى خەلەك ئى پىشتەفانە ھەروكى ل ۱۹۹۲ و بەرەف زوور پىشتەفانى لىن كرى.

گرت و ئەفرۆ ئەم یی بەرهەمی وی بریاری دخوین. ئەو بریار د دەمهکیدا هاته‌دان گه‌ف و مه‌ترسی ل سه‌ر باشووری کوردستانی ژ ئەفرۆ پتر بوون، شیانی مه‌یین نافخوه‌یی و سه‌نگا مه‌یا نافده‌وله‌تی زۆر کیمتر بوو ژ ئەفرۆ. مه‌ خوه‌ ل به‌ر گه‌له‌ک گه‌ف و دوورپیچ و فشار و پیلانان گرت، به‌لی فیدرالیه‌تا مه‌ بو مه‌ ما، ئەگه‌ر وی ده‌می مه‌ خوه‌ هیلابا ب هیثیا پیکهاتنی دگه‌ل فی ئالیی عیراقی یان یی دیتر دا وه‌ک مادی ١٤٠ و گه‌له‌ک مافی‌ن دی یین خه‌لکی کوردستانی وه‌ک ئەفرۆ دا که‌فینه ژیر پیلانی شوفینیزما عه‌ره‌بی. ل داویی دی بیژین ده‌م هاتیه‌ سه‌رکردایه‌تیا کوردستانی خوه‌ ل هیثیا به‌غدا نه‌گریت و بریارین کوردستانی بده‌ت، وی ده‌می خه‌لک ژ پشته‌فانه هه‌روه‌کی ل ١٩٩٢ و به‌ره‌ف ژوور پشته‌فانی لی کری.

نه خوزيڻ وي بي به لگه نامه بين وي ناشكرا دبن..!! (*)

به لگه نامه يهك ژ سيمايڻ سه دساليڻ داويي نه، به لگه نامه ديروكي سهر ژنوو د نقيسنه فه، وهك دبيژن فه شارتين ژير په رده ي ناشكرا دكهن، راستيان بهرچاډ دكهن، زولم و سته م و تاوانين ب نافي بهرزه وهنديا گشتي يان پاراستنا سهر وهريا وهلاتي هاتينه كرن خويا دكهن، پيقازا گنده لياي و گنده لان، ساخته و ساخته كاريي سپي دكهن، نهوا لبن بهركي دئينه سهر بهركي. گه لهك جاران بي گونه هيا كه سين ب زوري هاتينه گونه هباركرن دسه لين و سته مكاران ژ گوري دئينه دهر و نهو گونه هين وان دساخيا خودا فه شارتين بهرچاډ دهكهن و دبيژنه يين وهكي وان: نه گهر نه فرو هوون ب زوريا دهستهلتي تاوانين خوه فه شيرن، سوبه دي به لگه نامه روويي وهي فه شارت ي ناشكرا كهن. كورت و كرمانجي به لگه نامه زيره فانه كي هشاره و يي ب دوو ف ههركه سه كي فه ب تايبهت نهوين خودان دهستهلتي، چ رهنكي دهستهلتي بيت، نه گهر هندهك جاران د ساخيډا به لا خوه ژي فهكهن، پشتي مرن ي دي بهرپه رين وان هه لده نه فه و بيژينه خه لكه كي نه فه نه كرياتين وان.

پينه فتي نموونه يان بينم، دسه د ساليا چوويډا به لگه نامه ب دهان هه تكبه ري ناشكرا كرينه، د نه جامدا سيستم و كاوداني گشتي و دهستهلتي سهر وين بووينه. دوا هه تكه به ريا به لگه نامه ناشكرا كري، نه وه نهوا د دو هه فتيڻ چوويډا سايتي ويكلييكس ناشكرا كري، ده مي دورين چوار هزار به لگه نامه بين نهينين نافي بهرا ۲۰۰۹-۲۰۰۶ يين شهري عيراق ي به لافكرين و تيډا بهرپه رين فه شارتين حكومه تا

(*) د هژمار ۵۷۱ رۆژا ۳۱/۱۰/۲۰۱۰ رۆژنامه نه فرو دا هاتيه به لافكرن.

نەوا مە دڤت ييزم

**نەخوزييين وي
ييين بەلگەنامەييين
وي ناشکرا
مەسەدق تۆڤي**

دبىن ..!!

بەلگەنامەيەك ۆ سېمباييين سەدسالبيين داويين نە، بەلگەنامە ديزۆكئ سەر ژنوو د نقيسئەنە، وەك دبئزئ فەشارتبيين ژيئر پەردەي ناشکرا دکەن، راستبيان بەرچاقدکەن، زۆلم و ستم و تاوانين ب نافي بەرزۆدەنديا گشتي يان پاراستنا سەروربا وولاتي هاتينه کرن خويا دکەن، پيڤازا گەندەلپين و گەندەلان، ساخته و ساختهکاريين سبي دکەن، ئەوا ل بن بەرکئ دنبيئە سەر بەرکئ. گەلەک جارن بين گونەهيا کەسئين ب زۆري هاتينه گونەهارکرن دسملپين و ستمەکاران ۆ گووي دنبيئە دەر و نەر گونەهين وان د ساخيا خوە دا فەشارتئ بەرچاڤ دکەن و دبئزئە بيين وەک وان: ئەگەر ئەفرو هون ب زۆريا دەستلاني تاوانين خوە فەشئرن، سوپە دئ بەلگەنامە روويين وويين فەشارتي ناشکرا کەن. کورت و کرمانجي بەلگەنامان زيرفانکئ شهبارة و بين ب دوڤ هەرکەسەکي فە ب تايبەت ئەويين خودان دەستلاني، چ رۆنگ دەستلاني بيت، ئەگەر هەندک جارن د ساخي دا بەلا خوە ژئ فەکەن، پشئي عرنن دئ بەرپەريين وان هەلدەنەفە و بيئينه خەلکەکي ئەفەنە کرپاريين وان.

پيشەقيت ئموتەبەيان بيسم، د سەد سالبا چويي دا بەلگەنامان ب دەهان هەتکەبەري ناشکرا کرينه، د نەڤيام دا سبستەم و کاروانئ گشتي و دەستەلات سەروربا بويينه. د وا هەتکەبەريان دا بەلگەنامان ناشکرا کري، ئەو ئەوا د دو هەفتي چويي دا ساپتي ويکيلکس ناشکرا کري، دەس دورين ٤٠٠ هەزار بەلگەنامەييين نەهتبيين نافيەرا ٢٠٠٤-٢٠٠٩ يين شەري عيراقئ بەلافکرين و تيدا بەرپەريين فەشارتبيين حکومەتا نسوي ماکلي و دەستەلاتاريا ئەمريکا ل عيراقئ، ئيران و سوربا و هەندک دەولەت و لاپەينە دي بين دراوس ناشکرا کرين. کارگەريا بەلافکرنا فان بەلگەنامەيان هيژ يا ل دەسپيکئ، ئەز باوەرم ئەگەر هەندک دەستين خودان هيژ بۆ دەسکئ بەروخت پەردەي ب سەر ئەدەن، د سەقايەک ديموکراسي و نازاد دا دئ دووچوونا وان هتتەکرن و دئ گەلەک سەرين کەچەل ناشکرا بن و دئ گەلەک ماف بۆ خودانان زقرنەفە و گەلەک زي دئ گەهە سزاييين خويەين دادپەروورانە.

وەک دبئزئ مروف تني ۆ مرنن دەرياز نابيت، بەلن د قئ سەردەمي دا زیدەباري مرنن مروف هەر يەک ل دوڤ سەنگ و جەي خوە ۆ بەلگەنامان ۆ زگار نابيت، وي دەمي نەخوزييين وي کەسي بين بەلگەنامەييين وي بين نەهتي ناشکرا دبن. بلا کەسەک د وئ باوەري دا نەبیت کو بەلگەنامە تني بەروکا سبستەدار و مەزە بەرپرسان دگرن. بەلگەنامە دلوقاني ب کەسەکي نابەن يئ دلوقاني ب خوە و گەل و وەلاتي خوە نەبيري، بەلگەنامە دي بەروکا هەموو وان کەسان گرن ييين: خودانيين باوەرنامەييين ساخته کو ب دەهان فەرمانگەهيين مە فەگرتينه و پلەييين بلند پي وەرگرتين. ئەويين دەهان ساليين خزمەتا بين خزمەتکرتي ئينايين د دو سن ساليين بەراهييين خزمەتا خودا بويينه خودان بيست سيه ساليين خزمەتي، ئەويين ب پلەکئ چويينه سەري مەسکئ و ب ساختهکاريەکئ يان ميڤانداريەکئ ب دو سن سالان بويينه وڤەبەريين شارهزا (خيبر) و اوڤزکار ل ديوانا..... ئەويين کونترەت وەرگرتين و ب داوي نەئينايين، ئەويين خەلکەکي فەکولپين بۆ نقيسئ و وان پلە بين وەرگرتين. ئەويين دفتەريين پسرلين ژميراريين د بەريکئ دا و هەر وەکي وان دڤت پرەکنەفە و سەيدايي ژميراري زي چاڤين خوە ئي ترقاندين، ئەويين قەنجييب ب نافي رووياري دکەن و ميڤانداريسان ۆ دراڤي گشتي دکەن.. ئەويين.. ئەويين و ب دەهان ئەويين دي ۆ چاڤين بەلگەنامان زگار نايين و دئ هەر رۆژکئ کەفە تەلها ناليەکي يان سايەکئ وەک ويکيلکس بەلگەنامييين وان ناشکرا کەن.. گەلۆ دەم نەهاتيه هەريەک هزوکئ ۆ ناشکرايونا بەلگەنامييين خوە بکەت...؟ نەخوزييين وي بين بەلگەنامەييين وي ناشکرا دبن..!!

هەموو نیکشەميان دڤسبیت

نوری مالکی و دەستەلاتاريا ئەمريکا ل عيراقئ، ئيران و سوربا و هەندەک دەولەت و لايەنيين دي ييين دراوسئ ناشکرا کرين. کارگەريا بەلافکرنا فان بەلگەنامەيان هيژ يا ل دەسپيکئ، ئەز باوەرم ئەگەر هەندەک دەستين خودان هيژ بۆ دەمەکئ بەروخت پەردەي ب سەر نەدادەن، د سەقايەکئ ديموکراسي و نازاد دا دي دووچوونا وان هيتهکرن و دي گەلەک سەرين کەچەل ناشکرا بن و دي گەلەک ماف بۆ خودانان زقرنەفە و گەلەک زي دئ گەهە سزاييين خويەين دادپەروورانە.

وەک دبئزئ مروف تني ۆ مرنن دەرياز نابيت، بەلن د قئ سەردەمي زیدەباري مرنن مروف هەر يەک ل دوڤ سەنگ و جەي خوە ۆ بەلگەنامان ۆ زگار نابيت، وي دەمي نەخوزييين وي کەسي يئ بەلگەنامەييين وي ييين نەيئي ناشکرا دبن. بلا کەسەک د وي باوەريدا نەبیت کو بەلگەنامە تني بەروکا سبستەدار و مەزە بەرپرسان دگرن. بەلگەنامە دلوقاني ب کەسەکي نابەن يئ دلوقاني ب خوە و گەل و وەلاتي خوە نەبيري، بەلگەنامە دي بەروکا هەموو وان کەسان گرن ييين: خودانيين باوەرنامەييين ساخته کو ب دەهان فەرمانگەهيين مە فەگرتينه و پلەييين بلند پي وەرگرتين. ئەويين دەهان ساليين خزمەتا بي خزمەتکرتي ئينايين د دو سي ساليين بەراهييين ييين خزمەتا خودا بويينه بويينه خودان بيست سيه ساليين خزمەتي، ئەويين ب پلەکئ چويينه سەري مەسکئ و ب ساختهکاريەکئ يان ميڤانداريەکئ ب دو سن سالان بويينه وڤەبەريين شارهزا (خيبر) و اوڤزکار ل ديوانا..... ئەويين کونترەت وەرگرتين و ب داوي نەئينايين، ئەويين خەلکەکي فەکولپين بۆ نقيسئ و وان پلە بين وەرگرتين. ئەويين دفتەريين پسرلين ژميراريين د بەريکئ دا و هەر وەکي وان دڤت پرەکنەفە و سەيدايي ژميراري زي چاڤين خوە ئي ترقاندين، ئەويين قەنجييب ب نافي رووياري دکەن و ميڤانداريسان ۆ دراڤي گشتي دکەن.. ئەويين.. ئەويين و ب دەهان ئەويين دي ۆ چاڤين بەلگەنامان زگار نايين و دئ هەر رۆژکئ کەفە تەلها ناليەکي يان سايەکئ وەک ويکيلکس بەلگەنامييين وان ناشکرا کەن.. گەلۆ دەم نەهاتيه هەريەک هزوکئ ۆ ناشکرايونا بەلگەنامييين خوە بکەت...؟ نەخوزييين وي بين بەلگەنامەييين وي ناشکرا دبن..!!

(خېر) و راویژکار ل دیوانا.....، ئەوین کونتهرات وەرگرتین و ب داوی نهئیناین، ئەوین خەلکەکی فەکولین بو نغیسین و وان پله پی وەرگرتین، ئەوین دەفتەرین پسولین ژمیاری د بەریکیدا و هەروەکی وان دڤیت پردکەنهڤه و سەیدایي ژمیاری ژي چاڤین خوه لی نوقاندین، ئەوین قەنجیی ب ئاڤا رووباری دکەن و میڤانداریان ژ درافی گشتی دکەن..ئەوین..ئەوین .. ئەوین و ب دەهان ئەوین دی ژ چاڤین بەلگەنامان رزگار نابن و دی هەر روژەکی کەڤنه تەلها ئالیەکی یان سایتەکی وەک ویکیلیکس بەلگەنامین وان ئاشکرا کەن.. گەلو دەم نەهاتیە هەریەک هزرەکی ژ ئاشکرا بونا بەلگەنامین خوه بکەت..؟ نه خوزیین وی یین بەلگەنامەیین وی ئاشکرا دبن..!!

تکایه دابه شکردنی چهکی قهره بۆکردنه وه رابگرن (*)

هەر کاتیك گویم له په یقی قهره بۆ یان قهره بۆکردنه وه ده بییت موچرکه به گیاندا دیت و په ست ده بزم. گه لۆ چما ئەم په یقه په ستم ده کات...؟ له به رسفی ئەم پرسیاره دا ده ئیم: هەر چه ند گوئ بیستی ئەم په یقه ده بزم بیرم له قهره ی تورکی دیته وه که به ره می پتر له شه شه دسالی داگیر کردنی وه لاته که مه له لایهن تورکه ئوسمانیه کانه وه. پاش نزیکه ی سه د سال له نه مانی ئەم داگیر کردنه له به شیکی وه لاته که م، هیشتا چه ندین شوینی ئەم خاکه به قهره ناو نراوه وه ک قهره داغ، قهره چوغ، قهره کلیسا و... هتد.

به لام خرابتر له مهش له سالی ۲۰۰۵ وه و پاش دامه زرانندی لیژنه ی بالای جیبه جیکردنی ماده ی ۱۴۰ ده ستووری عیراق، زۆرتر له جاران ئەم په یقه ئیسکگرانه ده بیستم، ئەم جار هیان بووه به په یقیکی لیكدراو (قهره بۆکردنه وه)، گوايه قهره بۆکردنه وه به شیکه له نه خشه ریگای جیبه جیکردنی ماده ی ۱۴۰ و گه راننده وه ی ئەو کوردانه و هه ندیک له و تورکومانانه که به زۆری له سه ر موک و شوینی باو بایرانیان به ره و ده فه ره کانی سه ر ب هه ریمی کوردستان گو یز رابوونه وه بۆ ئەو ده فه رانه ی که لیی ده رک رابوون، هه ره وه ها گه راننده وه ی ئەو عه ره بانه ی له شوینی ئەم کوردانه نیشته جیکراون و به عه ره بی ها ورده یان عه ره بی ته عریب ناسراون بۆ ئەو شوینانه ی که لیوه ی هاتوون. گوايه پاش ئەم قهره بۆکردنه وه یه سه ر ژمی ریکی گشتی و راپرسیک ده کریت و ئەم ده فه رانه به ویستی خه لکه ره سه نه که ی

(*) د هژمار ۵۷۶ رۆژا ۲۰۱۰/۱۱/۷ رۆژنامه ئه فرۆ دا هاتیه به لاقرن.

ئەوا مەن دىقتە بىرۇ

تەكشۈرۈشچى دابەشكردىنى

چەكى

قەرەبۇكر دىنەۋە

رايىگرن

موسەدەق تۇلى

ھەر كاتتىك گۈرتىم لە پەيغى قەرەبۇكر پەست دەيم. گەلۇ چما ئەم پەيغە پەستىم دەكات...؟ لە پەرسقى ئەم پەرسىبارەدا دەلۇم: ھەرچەند گۈن بېستى ئەم پەيغە دەيم بىرە لە قەردى تۈركى دېتەۋە كە بەرھەمى پىر لە شەش سەدسالى داگىر كەردنى ۋەلاتەكەمە لە لاين تۈركە تۇسما نىيەكەتەۋە. پاش نىزىكەى سەد سال لە ئەمانى ئەم داگىر كەردنە لە بەشىكى ۋەلاتەكەم، ھېشتا چەندىن شۇتتى ئەم خاكە پە قەرە تار نراۋە ۋەك قەرەداغ، قەرەچو، قەرەكلىسا... ھەند.

بەلام خرابىر لەمەش لە سالى ۲۰۰۵ ۋە پاش دامەزاتىدىن لىژنەى بالاى جىبەجىكردىنى ماددى ۱۴۰ دەستورى عىراق، زۆرر لە جارن ئەم پەيغە ئىسكراۋە دەيىستىم، ئەم جارەيان پۈرە پە پەيغىكى لىكندراۋ (قەرەبۇكر دىنەۋە)، گۈايە قەرەبۇكر دىنەۋە بەشىكە لە تەخشەرىگى جىبەجىكردىنى ماددى ۱۴۰ ۋە گەزاتىدەى ئەم كورداۋە ۋە ھەندىك لە تۈركۈمانانە كە بە زۆرى لە سەر مولك و شۇتتى باۋباپىرائىيان بەرەۋ دەقەرەكانى سەر ب ھەرىمى كوردستان گۈتۈرۈپۈنەۋە پۇ ئەم دەقەرەكانى كە لىنى دەركراۋون، ھەرۋە گەزاتىدەى ئەم ھەرەپە ئەم لە شۇتتى ئەم كورداۋە نىشەتەجىكرارون ۋە بە ھەرەپە ھاوردە پاش عەرەبى تەغرىپ ناسراۋن پۇ ئەم شۇتتى ئەم كە لىسەى ھاتوون. گۈايە پاش ئەم قەرەبۇكر دىنەۋە سەزىمىرتىكى كىشى ۋە راپىستىكا دەكرىت ۋە ئەم دەقەرەكانە بە ۋىستى خەلەكە رەسەنەكەى دەقەرەكانە ئامىزى جۇگرافىيەى ئەم دەقەرەكانە مەزىنەكەى كە لىنى دابراۋن، بەم شۇدە كوردىش پە بەشىكە لە مافە رەكانى دەكات، كە گەزاتەۋەى ئەم ناۋچە دابراۋانەى (راستىرە بلىن ئەم ناۋچە داگىر كراۋانەى) بۇ سەر ھەرىمى كوردستان. ئەگەر ئەم ئەنجامى پروسەى قەرەبۇكر دىنەۋە پىت، ئەوا مەن بە ھەلەدا چووم ۋە دېتە لە جىساتى پەستىۋون بە بېستى ئەم پەيغە زەردەخەنە سەر لىۋەكانە بگىرىت ۋە شادمان بەم ۋەستخوشى لەم لاينە بەكەم كە ئەم خەلكە قەرەبۇكر دىنەۋە. بەلام راستىكەى بەم شۇدە نىيە، پروسەى قەرەبۇكر دىنەۋە بەرەدەۋە، زۆر زۆر گۈتۈبىستى ئەم دەپىن كە ئەۋەندە ھەزار چەكى قەرەبۇكر دىنەۋە بە سەر ئەم كەسانەدا دابەشكرا كە ئەم پروسەى دەپان كرىتەۋە. كەچى ئەم زىتەر لە پىنچ سالە ئەم قەرەبۇكر دىنەۋە ھىچ ئامانچىكى بە دەست ئەقەتارە، ئە سەزىمىرتى كراۋە ئە راپىسى تەنجاسادراۋە، زۆرەى عەرەبى ھاوردەكانىش بە گۈتەى مەزەنە بەرپەرسەكانى كەركوك ۋە شۇتتە داگىر كراۋەكانى تر لەم شۇتتەنە ساۋن، ئەم تەراپەى كە گەزاتەۋە شۇتتەكانىيان ئەمانىش بە بىبانوۋى بارى ئەمنى نالەبارى شۇتتەكونەكانىيان گەزاتەۋە كەركوك ۋە ناۋچە داگىر كراۋەكانى تر ۋە بەم پارەپەى لە قەرەبۇكر دىنەۋە دەستىيان كەوتوۋە مولك ۋە خانوۋى تازەپان كرىۋە. بە ھەمان شۇدە بەشىكى زۆرى ئەم كوردانەى كە چەكى قەرەبۇكر دىنەۋە پاش ۋە رەگرتوۋە ۋە پىرپار بۇر بەگرتەۋە شۇتتە كونەكانىيان، ھەر بەكە ۋە بە بىبانوۋىتەك ئەم گەزاتەۋە ۋە ھېشتا لە شار ۋە دەقەرەكانى ھەرىمى كوردستان. بەم شۇدە قەرەبۇكر دىنەۋە تەنھا بوۋتە كرىغان پەركردەۋە، ھەر لە بەر ئەمەش بە بېستى پەيغى قەرەبۇكر دىنەۋە پەست ۋە بىززار دەيم، چۈنكە ئەم پروسەى بە دەستى ئانقەست پىت پاش نا لە ئامانچە پىرۋزەكەى كە جىبەجىكردىنى ماددى ۱40 دەستورى عىراقە بەرەۋ ئامانچىكى خرابىر دەروات كە چەسپاتىدىن ۋە قەى داگىر كەردەكەى سەر دەمى بەعسە ئەۋىش گۈرىنى ۋە خاسارى ئەتەۋىنى ناۋچە داگىر كراۋەكانە ۋە بە دورى تەبىئىم زۆۋىك لە زۆۋان ئەم پارەپەى كورۋە دەركراۋەكە ۋە رەگرتوۋە بە نىرخى مولكە رەسەنەكەى باۋباپىرائىيان بۈۋى بۇمىرتىت، ۋە ئەم پارەپەى عەرەبە ھاوردەكە ۋە رەگرتوۋە بە نىرخى فرۇشتى ئەم مولكە بۈۋى بۇمىرتىت كە لىۋى بەرەۋ داگىر كەردنى كوردستان ھاتوۋە پاش ھىتارە، ئەم ساش كورە با فرمىسك بۇ رەنجى بە با چۈۋى بىرۋىتت. خەلەكەنە تەھەم مەكرن لە بېستى پەيغى قەرەبۇكر دىنەۋە پەست ۋە بىززار بەم ۋە ھوار بەكەم تەكشۈرۈشچى چەكى قەرەبۇكر دىنەۋە رايىگرن.

ھەموو نىكتەبىيان دىنقىمىت

دەگەر ئىنەۋە ئامىزى جۇگرافىيەى ئەم دەقەرە مەزىنەكەى كە لىنى دابراۋن، بەم شۇدە كوردىش بە بەشىكە لە مافە رەۋاكانى دەكات، كە گەزاتەۋەى ئەم ناۋچە دابراۋانەى (راستىرە بلىن ئەم ناۋچە داگىر كراۋانەى) بۇ سەر ھەرىمى كوردستان.

ئەگەر ئەمە ئەنجامى پروسەى قەرەبۇكر دىنەۋە پىت، ئەوا مەن بە ھەلەدا چووم ۋە دېتە لە جىساتى پەستىۋون بە بېستى ئەم پەيغە زەردەخەنە سەر لىۋەكانە بگىرىت ۋە شادمان بەم ۋەستخوشى لەم لاينە بەكەم كە ئەم خەلكە قەرەبۇكر دىنەۋە. بەلام راستىكەى بەم شۇدە نىيە، پروسەى قەرەبۇكر دىنەۋە بەرەدەۋە، زۆر زۆر گۈتۈبىستى ئەم دەپىن كە ئەۋەندە ھەزار چەكى قەرەبۇكر دىنەۋە بە سەر ئەم كەسانەدا دابەشكرا كە ئەم پروسەى دەپان گرىتەۋە. كەچى ئەم زىتەر لە پىنچ سالە ئەم خەلكە قەرەبۇكر دىنەۋە ھىچ ئامانچىكى بە دەست ئەقەتارە، ئە سەزىمىرتى كراۋە ئە راپىسى تەنجاسادراۋە، زۆرەى عەرەبى ھاوردەكانىش بە گۈتەى مەزەنە بەرپەرسەكانى كەركوك ۋە شۇتتە داگىر كراۋەكانى تر لەم شۇتتەنە ساۋن، ئەم تەراپەى كە گەزاتەۋە شۇتتەكانىيان ئەمانىش بە بىبانوۋى بارى ئەمنى نالەبارى شۇتتەكونەكانىيان گەزاتەۋە كەركوك ۋە ناۋچە داگىر كراۋەكانى تر ۋە بەم پارەپەى لە قەرەبۇكر دىنەۋە دەستىيان كەوتوۋە مولك ۋە خانوۋى تازەپان كرىۋە. بە ھەمان شۇدە بەشىكى زۆرى ئەم كوردانەى كە چەكى قەرەبۇكر دىنەۋە پاش ۋە رەگرتوۋە ۋە پىرپار بۇر بەگرتەۋە شۇتتە كونەكانىيان، ھەر بەكە ۋە بە بىبانوۋىتەك ئەم گەزاتەۋە ۋە ھېشتا لە شار ۋە دەقەرەكانى ھەرىمى كوردستان. بەم شۇدە قەرەبۇكر دىنەۋە تەنھا بوۋتە كرىغان پەركردەۋە، ھەر لە بەر ئەمەش بە بېستى پەيغى قەرەبۇكر دىنەۋە پەست ۋە بىززار دەيم، چۈنكە ئەم پروسەى بە دەستى ئانقەست پىت پاش نا لە ئامانچە پىرۋزەكەى كە جىبەجىكردىنى ماددى ۱40 دەستورى عىراقە بەرەۋ ئامانچىكى خرابىر دەروات كە چەسپاتىدىن ۋە قەى داگىر كەردەكەى سەر دەمى بەعسە ئەۋىش گۈرىنى ۋە خاسارى ئەتەۋىنى ناۋچە داگىر كراۋەكانە ۋە بە دورى تەبىئىم زۆۋىك لە زۆۋان ئەم پارەپەى كورۋە دەركراۋەكە ۋە رەگرتوۋە بە نىرخى مولكە رەسەنەكەى باۋباپىرائىيان بۈۋى بۇمىرتىت، ۋە ئەم پارەپەى عەرەبە ھاوردەكە ۋە رەگرتوۋە بە نىرخى فرۇشتى ئەم مولكە بۈۋى بۇمىرتىت كە لىۋى بەرەۋ داگىر كەردنى كوردستان ھاتوۋە پاش ھىتارە، ئەم ساش كورە با فرمىسك بۇ رەنجى بە با چۈۋى بىرۋىتت. خەلەكەنە تەھەم مەكرن لە بېستى پەيغى قەرەبۇكر دىنەۋە پەست ۋە بىززار بەم ۋە ھوار بەكەم تەكشۈرۈشچى چەكى قەرەبۇكر دىنەۋە رايىگرن.

بريار بوو بگهړینه وه شوینه کونه کانیان، هر یه که و به بیانوو ییک نه گهراونه ته وه و هیشتا له شار و دهغه ره کانی ههړیمی کوردستان. بهم شیوه یه قه ره بوکړدنه وه ته نها بوو ته گریفان پرکړدنه وه، هر له بهر نه مهش به بیستنی په یقی قه ره بوکړدنه وه په ست و بیزار دهیم، چونکه نه م پروسه یه به دهستی نانقه ست بیټ یان نا له ئامانجه پیروزه که ی که جیبه جیکړدنی مادده ی ۱۴۰۰ ده ستووری عیراقه به ره و ئامانجیکي خرابتر د هروات که چه سپاندنی واقعی داگیرکړدنه که ی سهر ده می به عسه نه ویش گورینی روخساری نه ته وه یی ناوچه داگیرکړاوه کانه. و به دووری نابینم روژیک له روژان نه و پاره یه ی کورده دهرکړاوه که وه ریگرتووه به نرخي مولکه ره سه نه که ی باو باپیرانی بووی بژمیړریت، و نه و پاره یه ی عه ره به هاورد که وه ریگرتووه به نرخي فروشتنی نه و مولکه بووی بژمیړریت که لیوه ی به ره و داگیرکړدنی کوردستان هاتووه یان هینراوه، نه وساش کورد با فرمیسک بو ره نجی به با چووی بریژیت. خه لکینه ناهه قم مه گرن له بیستنی په یقی قه ره بوکړدنه وه په ست و بیزار به و هاوار بکه م تکایه دابه شکردنی چه کی قه ره بوکړدنه وه رابگرن.

ئەگەر ژ دو ملیونان ملیونەکی جەیی خوہ گرت ئەقە ئەم سەرکەتین^(*)

ژ روژا حەفتی فی مەهیقە و ب مەرەما جوانکرنا سروشتی کوردستانی و راگرتنا ژینگەها وئ ب سەرپەرشتیا دکتور بەرەم سەلح سەرۆکوەزیرین هەریمما کوردستانی دەست ب هەوا (هەلمەتا) چاندنا دو ملیون نەمامین (شتلین) داران ل سەرانسەری هەریمما کوردستانی هاتیەکرن. گومان تیدا نینە یەک ژ پێشەرین جوانی و پیشکەتەنا هەر وەلاتەکی یان باژیرەکی رووبەرئ کەسکاتی و ریژەیا دار و باری یە ل وی جەیی، چنکو هەر دارەک جوانیەکی دبه خشیت، ژینگەهی خاوینتر لی دکەت و ساخلەمیا وەلاتیان پتر رادگریت، هەر وەک دەیتە گۆتن هەر دارەک تیرا سی کەسان ئوکسجینی بەرەم دئینیت، لەوما ژی ژبلی دەستخوشیی و پشتهفانیی ل فی پرۆژە می چ تشتەکی من نینە.

هەر ل دەسپیکا چریا دووی سالا ۲۰۰۹ی ل دەوکی دەست ب هەوەکا بەرفرەها دارچاندنی ب نافئ پرۆژی (چاندنا دەوروبەرین دەوکی) هاتەکرن، ب وی هەلکەتی د هژمار ۳۳۴ی روژا ۱۱/۱۶ / ۲۰۰۹ فی روژنامیدا من چەند هزر و پێشنیازەک دەربارە ی هەوین دار چاندنی یین ل سەرانسەری کوردستانی ژ سالا ۱۹۹۱قە دەینەئەنجامدان بەرچاڤکرن و ب کورتی ژی من گۆتبوو: ئەو نەمامین (شتلین) داران یین ژ سەرهلدانا ۱۹۹۱قە و هەتا نەها و دەهەلکەفتین جودا جودا ژ نالیی دەزگەهین چاندنی و باژیرفانیی قە ل دەوکی و دەوروبەرین وی هاتینە چاندن، ئەگەر نیقەکا وان ژ ی

^(*) د هژمار ۵۸۱ روژا ۱۴/۱۱/۲۰۱۰ روژناما ئەفرۆ دا هاتیەبەلاڤکرن.

مابانه نها دا دهوك و دهوروبهرين وى دارستانهك بيت و ئەم دكارين بيژن ئەف چەندە ژ هەموو هەريما كوردستانى ژى دگريت. هەروەكى د وى بابەتيدا من چەند پيشنيان بۆ ئالى و دەزگەهين پەيوەنديدار بەرچاڤكرين، ب هەلكەفتا قى هەوى ژى دى وان پيشنيان بەرچاڤ كەمەفە و بيژم: هەتا نها ب دەهان هەوين چاندنا نەمامان ل كوردستانى هاتينهكرن، بەلى هەو نەهاتينه ب داوى ئينان، ژ بەركو هەوين چاندنى نە تنى قوناغا چاندنا نەمامانە ل بەرچاڤين دەزگەهين راگەهاندنى هەروەكى دەينهكرن، بەلكى يا هيژ گرنگتر ژ چاندنى قوناغا پشتى وى يە كو قوناغا سەخبيري و پاراستنا وان شتالانە، ئەف قوناغە تەواوكەرا هەوا چاندنييه، ئەگەر مە نەمام چاندن سەخبيري و پاراستن دووقرا نەهيت، ئەفە مە پارى خوە هاقيتە درووباريديا و مە چ مفا ژ فان هەوان وەرنگرت يين مە هەموو خەلك تيگەهاندى ئەفە مە هندە هزار يان هندە مليون نەمامين داران چاندن. لەوما ژى ل قيرى پيوستە دەزگەهين ب كاري چاندنى رادبن ليژنن دووقچوونى هەبن، بەردەوام دووقچوونا قوناغا سەخبيري و پاراستنا هەبن، پاراستنا فان نەمامان بکەن، سەرژميرين سالانە هەبن بەدەن دياركرن رژا هندە ژ سەدى ژ نەمامين د سالانە هندى دا هاتينه چاندن جهى خوە گرتيه و مەزنبويينه و ئەگەرين هەسكوبون يان نەمانا رژا ديتر بيته دياركرن و هەكە ئەف ئەگەر ژ نەمامين خەمساريا هندەك كەسان بن دووقچوونين ياسايى بۆ هەبن. ب فى رەنگى دى شينە رژوبەكا مەزن ژ وان نەمامين دەينه چاندن بيارقوين و دى سروشت و ژينگەها وەلاتى خوە خەمليتن، ئەگەر ب فى چەندى ژى تەرابين ئەفە تنى مە پاره و رەنجاً خوە بيتى كو مفاپەكى ئن بينين مەزاختن. ب فى كرياتى ژى دى ئەف هەو سەرگەتنى دەستفە ئينان و دى شوننا وان زيانان كرن بين د سالتين جووبى دا ژ نەمامين هەسكەساليان و ناگرەيوونان گەهشتينه سروشت و ژينگەها كوردستان. ب وى هيڤين پتر ژ قوناغا چاندنى ژ نەما پاش كرتكى ب قوناغا سەخبيري و پاراستنا وان نەمامان بيته دان و د چەند سالتين بيت دا كوردستان بەرەف خەملا خوينا جاران بزرقتەفە و ئەگەر ژ دو مليون نەمامان بەك مليون جهى خوە بگرن ئەفە مە سەرگەتن دەستفە ئينا.

هەموو نيگەشميان دنقيست

نەوا من دفتت بيژم

نەگەر ژ هو

مليونان مليونهكى

جهى خوة گرت

موسەدق توتى

ئەفە ئەم بەرگەتین

ژ رۆژا حەفتين فى مەهين فە و ب مەرەسا جوانكرنا سروشتى كوردستان و راكرتا ژينگەها وى ب سەريەرشنيا دكتور بەرەم سەروك وەزيرين هەريما كوردستان دەست ب هەوا (هەلمەتا) چاندنا دو مليون نەمامين (شتالين) داران ل سەرانسەرى هەريما كوردستانى هاتينهكرن. كومان تيدا نينه بەك ژ پيڤهەرين جوانى و پيشكەفتنا هەروەلا تەكى يان باژيركى رويبەرى كەسكاتى و رژوبە دار و باري يە ل وى جهى، چنكو هەر دارەك جوانبەكەن دىبەخشيت، ژينگەهين خواريتتر لى دكەت و سەخەلمەسا وەلاتيان پتر راڤرگيت، هەروەك دەيته كوئن هەر دارەك تيرا مەن كەسان نوکسجيني بەرەم دنسيست، لەوما ژى ژبلى دەستخوشين و پشتەفانين ل فى پرۆژى من چ تەشتەكى دى نينه.

هەر ل دەستپيكا چريا دووى سالا ۲۰۰۹ ل دەوژن دەست ب هەركا بەرفرەها دارچاندن ب نائى پرۆژى (چاندنا دەوروبەرين دەوژن) هاتەكرن، ب وى هەلكەتن د هەمارە ۳۴ ئ رۆژا ۲۰۰۹/۱۱/۱۶ د فى رۆژنامين دا من چەندە هزر و پيشنيان بەرچاڤ هەوين دار چاندن بين ل سەرانسەرى كوردستانى ژ سالا ۱۹۹۱ فە دەينه نەمامان بەرچاڤكرن و ب كورتى ژى من كورتىبو: ئەم نەمامين (شتالين) داران بين ژ سەرەلدانا ۱۹۹۱ ڤنە و هەتا نەما و د هەلكەفتين جودا جودا دا ئالين دەزگەهين چاندن و باژيرفانين فە ل دەوژن و دەوروبەرين وى هاتينه چاندن، ئەگەر نيگەكا وان ژى مابانە نها دا دەوك و دەوروبەرين وى دارستانەك بيت و ئەم دكارين بيژن ئەف چەندە ژ هەموو هەريما كوردستانى ژى دگريت. هەروەكى د وى بابەتى دا من چەند پيشنيان بۆ ئالى و دەزگەهين پەيوەنديدار بەرچاڤكرين، ب هەلكەفتا قى هەوى ژى دى وان پيشنيان بەرچاڤ كەمەفە و بيژم: هەتا نها ب دەهان هەوين چاندنا نەمامان ل كوردستانى هاتينهكرن، بەلى هەو نەهاتينه ب داوى ئينان، ژ بەركو هەوين چاندنى نە تنى قوناغا چاندنا نەمامانە ل بەرچاڤين دەزگەهين راگەهاندنى هەروەكى دەينهكرن، بەلكى يا هيژ گرنگتر ژ چاندنى قوناغا پشتى وى يە كو قوناغا سەخبيري و پاراستنا وان شتالانە، ئەف قوناغە تەمامكەرا هەوا چاندنى يە، ئەگەر مە نەمام چاندن سەخبيري و پاراستن دووقرا نەهيت، ئەفە مە پارى خوە هاقيتە درووبارى دا و مە چ مفا ژ فان هەوان وەرنگرت يين مە هەموو خەلك تيگەهاندى ئەفە مە هندە هزار يان هندە مليون نەمامين داران چاندن. لەوما ژى ل قيرى پيوستە دەزگەهين ب كاري چاندنى رادبن ليژنن دووقچوونى لىژنن دووقچوونى هەبن، بەردەوام دووقچوونا قوناغا سەخبيري و پاراستنا فان نەمامان بکەن، سەرژميرين سالانە هەبن بەدەن دياركرن رژا هندە ژ سەدى ژ نەمامين د سالانە هندى دا هاتينه چاندن جهى خوە گرتيه و مەزنبويينه و ئەگەرين هەسكوبون يان نەمانا رژا ديتر بيته دياركرن و هەكە ئەف ئەگەر ژ نەمامين خەمساريا هندەك كەسان بن دووقچوونين ياسايى بۆ هەبن. ب فى رەنگى دى شينە رژوبەكا مەزن ژ وان نەمامين دەينه چاندن بيارقوين و دى سروشت و ژينگەها وەلاتى خوە خەمليتن، ئەگەر ب فى چەندى ژى تەرابين ئەفە تنى مە پاره و رەنجاً خوە بيتى كو مفاپەكى ئن بينين مەزاختن. ب فى كرياتى ژى دى ئەف هەو سەرگەتنى دەستفە ئينان و دى شوننا وان زيانان كرن بين د سالتين جووبى دا ژ نەمامين هەسكەساليان و ناگرەيوونان گەهشتينه سروشت و ژينگەها كوردستان. ب وى هيڤين پتر ژ قوناغا چاندنى ژ نەما پاش كرتكى ب قوناغا سەخبيري و پاراستنا وان نەمامان بيته دان و د چەند سالتين بيت دا كوردستان بەرەف خەملا خوينا جاران بزرقتەفە و ئەگەر ژ دو مليون نەمامان بەك مليون جهى خوە بگرن ئەفە مە سەرگەتن دەستفە ئينا.

هەموو نيگەشميان دنقيست

شیین ریژیههکا مهزن ژ وان نهمامین دهینه چاندن بیاریزین و دی سروشت و ژینگهها وهلاتی خوه خهملین، ئهگهر ب فی چهندی ژی نهرابین ئهفه تنی مه پاره و رهجا خوه بیی کو مفایهکی ژی ببینین مهزاختن. ب فی کریاری ژی دی ئهفه ههوه سهرکهتنی دهستفه ئینن و دی شوینا وان زیانان گرن یین د سالیین چوویدا ژ ئهجامی هشکهسالیان و ئاگر بهربوونان گههشتینه سروشت و ژینگهها کوردستانی. ب وی هیقیی پتر ژ قوناغا چاندنی ژ نها پاش گرنگی ب قوناغا سهخبیری و پاراستنا وان نهمامان بیته دان و د چهند سالیین بیتدا کوردستان بهرهف خهملا خوهیا جاران بزقریتهفه و ئهگهر ژ دو ملیون نهمامان یهک ملیون جهی خوه بگرن ئهفه مه سهرکهتن دهستفه ئینا.

قى جارى ژى كوردان عىراق ئاڧا كرەڧە (*)

ژ دامەرزىراندنا عىراقى وەك دەولەتەك سەربەخوە ل ۲۳ تەباخا ۱۹۲۱ ھەتا نھا، ھەردەمى ئەف وەلاتە كەتتە د تەنگاڧتە كىدا كوردان وەك رەگەزى خىرى ئەوا د شىانېن واندا ھەى بۇ ئاڧاكرنەڧا عىراقى و راگرتنا سەروەرىا وى ئەنجامدا يە. د دەمىن پىر مەترسىدا د ھاوارا وى چووينە و ژ مەترسىان رزگاركرىە. ل دەسپىكا دامەرزىراندنا عىراقى ل سالا ۱۹۲۲ى پىر ژ ۷۰٪ ژ ئەفسەرىن وەزارەتا نوو دامەرزىراندنا بەرگىرىا عىراقى كورد بوون و وانا دەستەكى درىژ د دامەرزىراندن و رىكخستن و ڧىركرنا لەشكەرى عىراقىدا ھەبوو. (عەلى كەمال، بىرەوەرى، كۆڧارا ھىقى، ھژمار۲- مایس ۱۹۸۴- پارىس، بپ ۱۴)

د سەردەمى مەلكى ۱۹۲۱- ۱۹۵۸دا چاكرىن كادرىن لەشكەرى و مەدەنىيىن عىراقى كورد بوون و رۆلەك مەزن د دامەرزىراندن و پىششەبىرنا دامەدەزگەھىن قى وەلاتىدا گىرايە. د دەمى روودانا شۆرشا ۱۴ تىرماھا ۱۹۵۸ىدا ئەفسەرىن كورد د لەشكەرى عىراقىدا رۆلى خوە دەسەركەتتا شۆرشىدا گىرايە و پشتى راگەھاندا سىستەمى كۆمارى، ل سالىن بەراھىي يىن سەردەمى كۆمارى ئەفسەرىن كورد، كەسايەتى و سىياسەتمەدار و ئالىيىن سىياسىيىن كورد و خەلكى كوردستانى رۆلەكى دىار د پشتەڧانىكرنا شۆرشى و پاراستنا سىستەمى نوودا ھەبوو و ھەلوپىستى كوردان د دەمى پشتەرىبوونا عەبدولوھەب شەوافتى ل موسلى ئادارا ۱۹۵۹ چاكرىن نمونەيە ل سەر بۇ چوونا مە.

(*) د ھژمار ۵۸۲ رۆژا ۲۰۱۰/۱۱/۲۱ رۆژناما ئەڧرۆ دا ھاتىبەلەڧكرن.

د قوناغا پشتی نهمانا رژيما به عسی ل نیسانا ۲۰۰۳ و ههتا ههلبژارتنیڼ په رلهمانی ل ۲۰۰۵ئ، عیراق وهلاتهکی کافل و ویرانگری بوو، سازینی یاسایی و لهشکهری و مهدهنی ههلوهشیای بوون، هه ر کهسهکی ئالیهکی چ عهرهبی چ بیانی ب رهنهگی عیراق تالان دکر و پتر ویران دکر. د فی دهمیدا ژ عیراقی تنی ههریما کوردستانی یا ئاغا بوو و خودانی دامودهزگههین ب سهروبه ر بوو، د فی دهمی تهنگاف و پر مهترسیدا تنی کوردان خوه ل عیراقی کره خودان و د هاوارا وی هاتن، یهکهمین دو فهوجین لهشکهری عیراقی یی نوو ژ کوردان و ل سه ر دهستی کوردان هاتنه دامهزراندن، ههردو ئهکادیمیڼ لهشکهریڼ کوردستانی (زاخو و قهلا چوالان) کهتنه د خزمهتا دامهزراندنهفا لهشکهری عیراقیدا، ههروهسان چاکترین پسپور و خودانشیان و سیاسهتمهدارین کورد بهرف بهغدا کهتنه ری و پشکداری د ئافاکرنا مهزترین و بچووکتین دامودهزگههین فی وهلاتیدا کر، ههتا بوویه وهلاتهک خودان سهروهی و سازینی دهولهتینی و زفریهفه ناڤا ناههندیڼ جیهانی.

ژ نیسانا ۲۰۰۳ ههتا ئهفرؤ هه ر ئاریشهکا ب سه ری عیراقی هاتی، هه ر ویرانکر و خرابکاریهکا هاتیهکر، هه ر تیور و توندروهویهکا هاتیه ئهنجامدان ب دهستیڼ عهرهبان چ عیراقی یان دهولهتیڼ دی، چ دژ یان ئالیگریڼ دهستهلاتداریا نوو یا عیراقی هاتیه ئهنجامدان. د بهرامبهردا کوردان بهرگری ژ عیراقی کریه ههتا کههانديه ههلبژارتنیڼ خولا نوویا په رلهمانی ل ۷ئ ئادارا چوویی. پشتی فان ههلبژارتنان دوباره عیراق کهتهفه د قهیرانیڼ، بوو قادا شه رهنیخا راستهخوه یا ئالیڼ عیراقی و نهراستهوخوهیا ئالیڼ هه ریمایهتی و جیهانی و نیزیک بوو ئهڤ شه رهنیخه عیراقی بزفرینتهفه چهند هه یقیڼ بهراهیڼ یڼ پشتی نیسانا ۲۰۰۳ئ.

فی جاری ژی کورد ئالیڼ خیرخواز و فاکته ری سه رهکیڼ پارستنا عیراقی ژ دوباره هه رفتن و هه لوهشیانی بوون، ژ ئهنجامی ده سپیڅه ریا سه روک بارزانی و هه ول و بزاقین شاندی هه فگرتیڼ فراکسیونین کوردستانی ئه و ناگری چهند ئالیڼ ناڤخوهی و دهرقه د دهمی هه شت هه یقیڼ چوویدا بو سوتنا ته ر و هشکین عیراقی هه لدر هاته فه مراندن. ل هه ولیرا پایتهخت بنیاتی پروژی نه هیلانا وی ئالوزیا

سیاسی هاته دانان ئەوا عیراق بەرەف پاش، بەرەف مەترسیی، بەرەف شەری ناڤخوویی و هەلۆهشیانی دبر. ل ۱۱ی فئی مەهی پرۆژی سەرۆک بارزانی سەرکەتن دەستفە ئینا و پەرلەمانی هەلبژارتیی عیراقی پشتی هەشت هەیفان ب ئامادەبوونا گشت ئالیین سەرکەتی د هەلبژارتناندا یەکەمین کومبوونا خووە ئەنجامدا و دەسپیکەک باش (ئەگەر پیگیری ب پیکهاتنا نافبەرا کوتلین سیاسیین عیراقی بیتهکرن) بو دامەزراندنا کابینا نوویا عیراقی هاته دانان، هیچ گومان ژی تیدا نینە ب دامەزراندنا کابینا نوو و بوونا باوهری و نیازپاکیی د نافبەرا فراکسیونین ناف پەرلەمانی دی فئی وەلاتی بەرەف پاشە رۆژەکا باشتر بەت.

گەلۆ فئی جارێ ژی کوردان عیراق ئافاکرەفە، هەرودەک سەرۆک بارزانی دیارکری ئەوا د شیانیین مەدا هەمی مە بو عیراقی ئەنجامدا، پرسیار ئەووە ئەرێ عیراق وەک جاران دی سەرەدەریی دگەل مە کوردستانیان کەت..؟ بەرامبەری وی ئەوا ل سەرەدەمی مەلکی مە بو فئی دەولەتی کری یا فەشارتی نینە عیراقی چاوان سەرەدەری دگەل داخوایین رهواییین گەلی کورد دکر و چاوان بەرسفا شۆرشین گەلی کورد و بزافا سیاسیا کوردی ددا، هەموو پیکهاتن و پەیماننامەییین عیراقی د وی سەرەدەمیدا دگەل دەولەتیین دراوسی گریداین بو دژایەتیا کوردان بوون. پشتی ۱۴ تیرمەها ۱۹۵۸ پینەفیت بیژین عیراقی ژ سالا ۱۹۶۱فە چ ب سەرێ خەلکی کوردستانی ئینایە. قوناغا پشتی ۲۰۰۳ ژی هیژ یال بەرچافیین مە ئەو مەزنە بەرپرسیین عیراقی ییین سەرەدەمکی پیشمەرگە یانانا وان دیاراست، ئەفرۆ رازی نابن مووچەییین پیشمەرگە ی بینه مەزاختن، یی پیلانان دژی خەلکی کوردستانی و ئەو مافیین دەستووری عیراقی داینە فی خەلکی دگیین، ئەو لەشکەری ب شیانیین کوردان بو عیراقی هاتیە دامەزراندن ل جەیین وەک خانەقین و جەلەلا و کەرکووکی گەف ل کوردان دکرن و هیژ ییین دکەن..! پیلانیین دگەل ئالیین دراوسی و بیانی دژی کوردان دەینە گیان د فەشارتی نینن و گەلەک رەنگە پیلانیین ئالیین نهاییین عیراقی دژی کوردان دگیین ژ ییین سەرەدەمی بەعسیان کیتر نینن. کورت و کرمانجی هەردو ئالیین ئەفرۆ د پەرلەمانی عیراقیدا پرانی هەین هەر ئیکی ب رەنگەکی تەخسیری د

دژایه تی و ئی شاندا کوردان و پیلانگی رانی دا نه کریه، به ئی فی جاری ژی کوردان دهستی برایه تی، بهه فرا ژیان، ئا فاکرنا عیراقا هه موویان بو وان دری ژ کر، گه لو ئه گه ر فی جاری ژی فان عیراقیان نه و دهسته بری و سوز و په یمانین خوه دگهل کوردان بجه نه ئینان و دوباره دهست ب پیلانان کرن، ئه ری مه ماف نینه یان وی مافی نادهینه خوه بی ژینی عیراق بخاترا ته.

شۆرشا زمانى كوردى ل باكوورى كوردستانى^(*)

د نافبهرا ۲۶- ۲۹/۹/۲۰۰۹ ئى دگهل جهند هه قالين نقيسكار ژ بو پشكداريى د فيستيقالهك رهوشه نبيريدا ئەم چووينه باژيرى ئامه دى، د فى گهشتيدا دهليشه بو مه هه لكهت سهرهدانا جهند جهين دن يين باكوورى كوردستانى بكهين. ههروهسان ل مهها نيسانا چوويى مه پشكدارى دگهشتهكا دى يا ب فى رهنكى كر. ئەوا د فان دو گهشتاندا سهرنجا من راکيشاى و كهنى و گرنزىن ئيخستينه سهر ليقيين من ههستا بلندا نوو پهيدا بويا نهتهوهيى و خوه ب كوردزانيى بوو ل جهم خهلكى فان باژيران. بهلى ئەوا د هه مان دهمدا سهرنجا من رادكيشا و كهنى و گرنزينا سهر ليقيين من دقهرهفاند و ئەز ناچار دكرم ل سهر فى دياردهيى رهخهنيان ل رهوشه نبيرين وان بگرم ئەو بوو پرانيا فى خهلكى سهرهراى ههستا وانا كوردينيى دنافبهرا خوهدا ب تركى دپه يقين. هه ر جهنده ئەفه جهى رهخهنيا مه بوو، بهلى ئەنجامى وى جهندييه كو: ژ دەسپيكا دامه زراندا دهوله تا تركيا ل سالا ۱۹۲۳ و هه تا ساليى نوتان ژ سهد ساليا چوويى دهسته لاتداریا تركيا هه موو رهنگين ستهم و زورداریا نهتهوهيى ژ جينوسايدى، گوهورينا روخسارى نهتهوهيى، قهدهغه كرنا زمان و ئەدهب و رهوشه نبيريا نهتهوهيى ل باكوورى كوردستانى ب كارئيناينه، و ئەف سهرهدريا دژى مرؤفانه گههشتبوو ئاستهكى خو ب كورد زانين يان ب كوردى په يقين گونه ههكا مهزن بوو و سزايين گران ل سهر بوون.

(*) د هژمار ۵۸۷ رۆژا ۲۸/۱۱/۲۰۱۰ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتيه به لافكرن.

لهوا من دقت بيزم

شورشا

زمانی كوردی

ل باكووری

كوردستانی

مرسدق تۆلی

دناقسەرا ۲۶-۹/۹/۲۰۰۹ ٢٠ دگەل چەند
 هەفالین ئقیسکار ژ بو پشکارین د قیستقیالەک
 رەوشەنبیری دا نەم چوونە باژیری نامەن، د ف
 گەشتن دا دەلیقە بۆ مە هەلگەت سەرەانا چەند
 جەین دن یتین باکووری کوردستانی بکەین.
 هەروەسان ل مەها نێسانا چوویی مە پشکاری د
 گەشتەکا دی ی ب فی رەنگی کر. ئەوا د قان دو
 گەشتان دا سەرچا مین راگتشی و کەنی و گرژین
 نیتخستینە سەر لقیتم من هەستا پلندا نوو پەداپویا
 نەتەوی و خوە ب کوردزانیتم بوو ل جەم خەلک
 قان پاژیران. بەلێ ئەوا د هەمان دەم دا سەرچا مین
 راگتشی و کەنی و گرژینا سەر لقیتم من دقەرەفاند
 نەز ناچار دکۆم ل سەر فچ دپارەدین رەختەیان ل
 رەوشەنبیری و ن پگرم نەر بوو پراپیا فی خەلکی
 سەرەرای هەستا وانا کوردنیتم دناقیەر خودا ب
 توری دەپەفقیتم. هەر چەندە ئەقە جەن رەختەیا مە
 بوو، بەلێ نەجانی وین چەندین بە گو: ژ دەستیکا
 دامەزراندنا دەولەتا تۆرکیا ل سالا ۱۹۲۳ و هەتا
 سالیتم نوتان ژ سەد سالییا چوویی دەستەلاتداریا
 تۆرکیا هەموو رەنگین ستم و ژۆرداریا نەتەوی ژی
 جینسایدین، گوژۆرینا روخسارین نەتەوی،
 قەدەقەگنا زمان و ئەو دەب و رەوشەنبیری نەتەوی ل
 باکوورین کوردستانی ب کارینیانە، و ئەف سەرەداریا
 دژی مەزقانە گەشتیوو ناستەکی خۆ ب کورد زانی
 یان ب کوردی پەیفین گۆنەهەکا مەزن بوو و سزاین
 کران ل سەر بوون.

باژیری نامەن د گشت باژیر و دەقەرین دی یتین
 باکوورین کوردستانی قوربانیتین فچ ژۆردارین و
 ستمەمین بوون. پەیفین و سەرەدەرکرن ب زمان
 کوردی ل فی باژیری گەشتیوو ناستەکی نزم.

د بەرامبەرین فچ سەرەدەرین و سیایەتا
 دوژمنکارانەیا تۆرکیا دا گەل کورد ل فی پارچا
 وەلاتی ژ وین سالی و هەتا نەا بەردوام د خەباتی دا
 بوویە بۆ دەستقەئینانا مافین خوین نەتەوی و
 بەراھیا هەموویان ژ نازادیا زمان کوردی د هەموو
 واران دا، و دوا شۆرشا باکوورین کوردستانی
 شۆرشا ۱۹۸۴ ایە یا کر هەتا نەا بەردوامە.

د نەجانی فچ خەباتا درێخایەن دا ژ دەستیکا
 سالیتم نوتان قە دەولەتا تۆرکیا ژ ناچار هەتا
 رادەقن کیم دەست ژ دژایەتیا زمان کوردی بەردا،
 خەلک قەید و بەندین قەدەقەگرنی راکرن، خەلک
 نازادبوون ب کوردی بپەیفن، خەلک دەرگەهین
 بچووک ب شیانین خوین کوردان ب خوە ل بەر
 رەوشەنبیری و نەدەبیات و زمان کوردی قەبوون،
 کتەکا کیتما روژنامە، کۆفار و پەرتوو کوردی
 هاتنە بەلافاکرن، خەلک رادیو و TV یتین کوردی
 قەبوون. بەلێ هەموو ئەقە دەستیکا بوون کو زمان
 کوردی بیستە زمانە کەرەمی، زمان خواندنگەها،
 دادگەهان، سازین دەولەت و گشت وارین ژانی.
 بەلێ دەستەلاتداریا دەولەت ل تۆرکیا هیش نەشیایە
 وی دیوارێ ترسێ ژ قەید و بەندین کەمالیزمی
 بشکینیت و وێرکەیی بەدەتە خوە و ل دووفا داخوازا
 رەوايا خەلک باکوورین کوردستانی و جفاکی
 پیشکەتین جیھان بەیت و دانپێدان ب زمان
 کوردی وەگ زمانە کەرەمی ل تۆرکیا بگەت، ل
 خواندنگەهان و وارین دن دا نازادانە بیستە
 بکارنیسان. لەوما ژ ب تا بیستە پستی کو
 سەرکەراپەتیا باکوورین کوردستانی بۆ دەسەکی
 بەروخت چالاکیت لەشکەری رارەستاندن و سەنگا
 خوە داپە سەر خەباتا سیاسی، خەلک باکوورین
 کوردستانی دەست ب شۆرشا زمان کوردی کرە، ل
 سەرانسەری دەقەرین فی پارچا وەلاتی ل شوونا
 رەخت و تەنگان، قەلەم و دەفتەر د دەستی خوەدا
 هەلگرتینە و دەست ب فیرونا خواندن و ئقیسینا
 کوردی کرینە، هەر مالەک، هەر باژیرقانیەک، هەر
 سازیکە جفاک مەدەنی، چادە، کولان، بازار،
 ژیندان، باخچە کرینە خواندنگەه و دەستین زمان
 کوردی ل و خوین، د هەمان دەم دا ژ کرینە مەیدانا
 خەباتی ژ بە دەستقەئینانا مافین نازادیا زمان
 داپەکت. وانا ب فی شۆرش نە تەن دقت زمان
 کوردی بیستە زمان خواندن بەلکی وانا د قیت
 کوردی بیستە زمان دادگەهان، سازین دەولەت،
 زمان ژژانەین یین ژيانا سیاسی، جفاکی، نابووری،
 رەوشەنبیری و هەموو وارین دن یتین ژیان، فی
 شۆرش نارماجەک پیرۆز هەبە لەوما ژ سەرکەرتا
 وین مسوگەرە و وین راستین سەلمینتە ماف دەیتە
 ستانن ناھیتە دان. سەرکەرتا فی شۆرش نە تەن دین
 باکوورین کوردستانی شاد کەت، بەلکی دین هەموو
 پارچین کوردستانی شادمان کەت. ل دارین ژ دین
 بیزم نەو دەمە هەر پەک ژ مە ب ئەوا د شیانین
 وی دا پشتمەقانی ل فی شۆرش بکەت.

هەموو نیکشەمیان دنیست

باژیری نامەدی و گشت باژیر و دەقەرین دی یتین
 باکووری کوردستانی قوربانیتین فی ژۆرداری و ستمە
 بوون. پەیفین و سەرەدەرکرن ب زمان کوردی ل فی
 باژیری گەشتیوو ناستەکی نزم.

د بەرامبەرین فچ سەرەدەرین و سیایەتا
 دوژمنکارانەیا تۆرکیا دا گەل کورد ل فی پارچا وەلاتی ژ
 وین سالی و هەتا نەا بەردوام د خەباتیدا بوویە بۆ
 دەستقەئینانا مافین خوین نەتەوی و بەراھیا
 هەموویان ژ نازادیا زمان کوردی د هەموو واراندا، و
 دوا شۆرشا باکوورین کوردستانی شۆرشا ۱۹۸۴ ایە یا کو
 هەتا نەا بەردوامە.

د نەجانی فچ خەباتا درێخایەندا ژ دەسپیکا
 سالیتم نوتان قە دەولەتا تۆرکیا ژ ناچار هەتا رادەکی
 کیم دەست ژ دژایەتیا زمان کوردی بەردا، خەلک
 قەید و بەندین قەدەقەگرنی راکرن، خەلک نازادبوون
 ب کوردی بپەیفن، خەلک دەرگەهین بچووک ب
 شیانین خوین کوردان ب خوە ل بەر رەوشەنبیری و
 نەدەبیات و زمان کوردی قەبوون، کتەکا کیتما روژنامە،
 کۆفار و پەرتوو کوردی هاتنە بەلافاکرن، خەلک
 رادیو و TV یتین کوردی قەبوون. بەلێ هەموو ئەقە
 دەسپیک بوون کو زمان کوردی بیستە زمانە کەرەمی،
 زمان خواندنگەها، دادگەهان، سازین دەولەتی و
 گشت وارین ژیان. بەلێ دەستەلاتداریا دەولەتی ل تۆرکیا
 هیژ نەشیایە وی دیوارێ ترسێ ژ قەید و بەندین
 کەمالیزمی بشکینیت و وێرکەیی بەدەتە خوە و ل دووفا

داخووازا رهوايا خه لکی باکووری کوردستانی و جفاکی پیشکتهیی جیهانی بهیت و ئیعترافی ب زمانی کوردی وهک زمانهک رهسی ل ترکیا بکته، ل خواندنگه هان و وارین دننا نازادانه بیته بکارئینان. لهوما ژی ب تایبته پشتهی کو سه رکردایه تیا باکووری کوردستانی بو دهمه کی بهروهخت چالاکیین لهشکهری راهستاندین و سهنگا خوه دایه سه ر خه باتا سیاسی، خه لکی باکووری کوردستانی دهست ب شورشای زمانی کوردی کریه، ل سه رانسه ری دهفهرین فی پارچا وهلاتی ل شوونا رهخت و تفهنگان، قه له م و دهفته ر د دهستی خوه دا هه لگرتینه و دهست ب فیربوونا خواندن و نفیسینا کوردی کرینه، هه ر مالهک، هه ر باژیرفانیهک، هه ر سازیه کا جفاکی مهدهنی، جاده، کولان، بازار، زیندان، باخچه کرینه خواندنگه ه و دهرسین زمانی کوردی لی د خوینن، د هه مان دهمدا ژی کرینه مهیدانا خه باتی ژ بو دهستقه ئینانا مافی نازادیا زمانی دایکی. وانا ب فی شورشای نه تنی دقیت زمانی کوردی ببیته زمانی خواندنی به لکی وانا د قیت کوردی ببیته زمانی دادگه هان، سازیین دهوله تی، زمانی روژانه یی یی ژيانا سیاسی، جفاکی، نابووری، رهوشه نبیری و هه موو وارین دن یین ژيانی. فی شورشای نارمانجهک پیروز هه یه لهوما ژی سه رکه تنا وی مسوگهره و دی وی راستیی سه لینیت ماف دهینه ستانندن ناهینه دان. سه رکه تنا فی شورشای نه تنی دی باکووری کوردستانی شاد کته، به لکی دی هه موو پارچین کوردستانی شادمان کته. ل داوییی ژی دی بیژم دهم نهو دهمه هه ر یهک ژ مه ب نهوا د شیانین وی دا پشته فانیی ل فی شورشای بکته.

د پهراویزی هه لبرارتین مامۆستایاندا (*)

ل رۆژا ۱۲/۲ وهك بهرهمه فی بو گریدانا کونگری یه کیتیا مامۆستایین کوردستانی ل سه رانسهری باشووری کوردستانی مامۆستایان نوونه ریڼ خوه بو کونگری هه لبرارتین، کی د هه لبرارتناندا سه رکهت.. کیژ لیستی پتیا دهنگان دهستقه ئینان و کیژ ئالی دی ب پتیا ئه ندامان پشکداری د کونگره ییدا کهت..؟ نه بابه تی فی نخیسینی یه. ئەوا مه دفتیت بیژن: یه کیتیا مامۆستایین کوردستانی ژ دامه زرانندی خوه فه ل سالا ۱۹۶۲ هه تا نها ب تایبهت د قوناغا بهری سه ره لدا نا ۱۹۹۱ ییدا، پشکهک بوویه ژ بزافا رزگار یخوازا خه لکی کوردستانی، زیده باری ئه رکی خوه یی په روه ده یی مل بملی ته فایی فی خه لکی و ریڅخراو و جفات و پارتیی کوردستانی رۆلی خوه د خه باتا نه ته وایه تیدا گیرایه. لهوما ژ ی سه رکه تنایه کیتیا مامۆستایین کوردستانی و کونگری وئ و بهرده و امبوونا خه باتا وئ هیقی هه ر کورده کی دلسوژه، ئەز ژ ی د پهراویزی فان هه لبرارتناندا دی هندهک سه رنج و بوچوونین خوه بهرچا فکه م ب وئ هیقیی د مفادار بن:

* لیستین هه فک د هه لمه تا هه لبرارتناندا، د دروشم و بهرنامه و بهیاننامه یین خوه دا نه چهند جارکی به لکی هزار جارکی په یقیڼ قوتابخانه و خویندنگا، قوتابی و خویندکار بکادر ئینان، ههروهکی وهزراهتا په روه ردا هه ریمی ژ ی هیژ فان جوت زاراقان ب فی رهنگی بکاردئینت. گه لو ژیی ئه کادیمیا کوردی یی بهره ف بیست سالیی دچیت هیژ نه شیا یه ئاریشا فان زاراقان چاره سه رکهت و زاراقین

(*) د هژمار ۵۹۲ رۆژا ۲۰۱۰/۱۲/۵ رۆژناما ئه فو دا هاتی به لافکر

یه‌گرتی ل شوونا وان بچه‌سپینیت.. به‌لی بهره‌ده‌وام یا به‌ریکا دده‌ته دیالیکتا کرمانجیا ژووری..!! ئە‌گەر ئە‌کادیمیا نکاریت ئاریشا فان زارافان چاره‌سه‌رکه‌ت پیویسته یه‌کیتیا ماموستایان خوده‌ لی بکه‌ته خودان. ئە‌گەر د نافی جهی فی‌رکرنیدا د هه‌فگرتی نه‌بین چاوان دی دلین مه‌ د هه‌فگرتی بن..؟

★ لیستین جودا پشکداری د هه‌لبزارتناندا کرن و هه‌ر لیسته‌کی وه‌کی وی قیای بانگه‌شه بو‌ خوده دکرن، ئە‌ه‌فه مافه‌کی ره‌وایی وانه و ژ سیمایین ژيانا دیموکراسییه، به‌لی د فی هه‌فرکییدا پروپاگاندیین سه‌یر جهی سه‌رنجراکیشانی بوون وه‌ک:

- به‌ربزارو به‌رپرسین هنده‌ک لیستان بهره‌ده‌وام د دیدارین خوه‌یین تیله‌فزیونییدا دگوتن: مه‌ دقیت ماموستایان ژ ژیر هه‌یمه‌نه‌تا حزبان به‌ده‌ریخین، د دمه‌کیدا ئە‌و ب خوده به‌ربزیرین حزبان بوون و حزبان پشته‌فانی ل وان دکرن و ل سه‌ر تیله‌فزیونیین ژێف ئاخفتن مەزن کرن.

- جارنا پروپاگنده‌ گه‌شته‌بوون ئاسته‌کی نه‌ شارستانی، هنده‌کان ئە‌وین خوده بو‌ نوونه‌راتیا ماموستایان به‌ربزار دکر، د پروپاگاندین خوده‌ ژێدگافی ل سه‌ر ماموستایان دکر، بو‌ غورته‌ دا بیژن تیشه‌ ده‌مانه‌وت که‌رامه‌ت بو‌ که‌سایه‌تی ماموستایان بگه‌یرینه‌وه، هه‌روه‌ک وان ژبیرکریست ماموستایان کوردستانی هه‌رده‌م خودان که‌رامه‌ت و که‌سایه‌تیا خوده بوویه، نه‌ ژۆیمین دکتاتورین وه‌ک به‌عسیان نه‌ ژێ کارداتین نه‌خوشتین وه‌ک برس و هه‌زاریا سالتین لوتان شیبایه‌ مویه‌کی ژ که‌سایه‌تیا ماموستایان کوردستانی کتیم بکه‌ن.

- سه‌یر نه‌ویه د هه‌ر هه‌لبزارتنه‌ک د سالتین داوین دا هانه‌بکرن، لیستین خوده ب به‌ره‌له‌ستکار دده‌نه‌ تیا سین د هه‌ر ده‌لیقه‌کا ده‌ستکه‌فیت پتشدوم هه‌وار دکه‌ن لیستا ده‌سته‌لانی دین ساخته‌کاریه‌ گه‌ت.. گه‌ژ چما ئە‌ف جوامه‌یره پینشا خوده فره‌ناکه‌ن هه‌تا هه‌لبزارتن د هه‌تسه‌ ئە‌مجاامدان، وی دهمی هه‌که‌ ساخته‌کاریه‌ک هاته‌کرن بلا ب به‌لگه‌فه بو‌ رایا گشتیا تافخوویی و جهانی رابگه‌هین.

★ د هه‌لبزارتن دا هه‌موو لیستین هه‌فرک د پرزیاگنده‌یین خوده‌ کومه‌کا سووز و په‌مانان داینه‌ ماموستایان و هه‌ر لیسته‌کین ب ده‌هان دروشمین ته‌یسووکین بلند کرین، هه‌که ب وان سووز و په‌مانان بیت دین دوینیان بو‌ ماموستایان گه‌نه‌ شاما شریف، هه‌رچه‌نده‌ ئە‌ز نه‌ دناڭ ته‌خا ماموستایان دا مه‌، به‌لین دیتیمه‌ وان لیستان ب تاپه‌ت نه‌مین سه‌رکه‌فتن ده‌ستفه‌ دین، خوزی هورن نیقا سووز و په‌مانان خوده بو‌ ماموستایان بجه‌ بیت و نیقا دروشمین خوده بکه‌نه‌ که‌توار (واقع)، وی دهمی ئە‌ه‌فه هه‌ره‌ ماموستا ژ خوده رازیکرن و بو‌ هه‌لبزارتنه‌کا دی ژێ هه‌ره‌ سه‌رکه‌تتا خوده مسووکه‌ر کر.

نه‌وا من دقیت بیژم

د به‌راویزی هه‌لبزارتنین ماموستایان

موسه‌دق تژی

دا

ل روزا ۱۲/۲ وه‌ک به‌ره‌ه‌فی بو‌ گریدانا کونگرین یه‌کیتیا ماموستایان کوردستانی ل سه‌رانسه‌ری باشوورین کوردستانی ماموستایان نوونه‌رتن خوده بو‌ کونگره‌ی هه‌لبزارتن، کی د هه‌لبزارتنان دا ب سه‌رکه‌فت. کیژ لیستی پتریا دنگان ده‌ستقه‌نیان و کیژ نالی دین ب پتریا نه‌ندامان پشکداری د کونگره‌ی دا گه‌ت. : نه‌ باه‌تی فین نه‌یسنی په‌. ئە‌وا مه‌ دقیت بیژن: یه‌کیتیا ماموستایان کوردستانی ژ دامه‌زاندن خوده‌ ل سالا ۱۹۶۲ هه‌تا نه‌ا ب تاپه‌ت د قوتانجا به‌ری سه‌ره‌لدانا ۱۹۹۱ ئ دا، پشکه‌ک بوویه ژ یزاقا زکاربخوارا خه‌لکین کوردستانی، زێده‌باری نه‌رگن خوه‌یی په‌ره‌ره‌دی مل ب مل ته‌قایی فی خه‌لکی و ریکه‌خه‌ر و جقات و یارتین کوردستانی زۆلن خوده د خه‌مانا نه‌ته‌وايه‌تی دا گه‌یره‌. له‌وما ژێ سه‌رکه‌فتنا یه‌کیتیا ماموستایان کوردستانی و کونگرین وین و په‌ره‌امبوونا خه‌مانا وین هه‌میا هه‌ر کورده‌کین دلسووز، ئە‌ز ژێ د به‌راویزی فان هه‌لبزارتنان دا ئین هه‌نده‌ک سه‌رنج و بو‌جووتین خوده به‌رجاقه‌کم ب وین هه‌قیقین د مفاد ب:

★ لیستین هه‌فرک د هه‌مه‌تا هه‌لبزارتنان دا، د دروشم و به‌رنامه و بیانه‌یه‌تین خوده‌ نه‌ چنه‌د جارکی به‌لکی هزار جارکی به‌یفتن فوتابه‌خانه و خویندنگا، قوتایی و خویندنگا بکارده‌نیان، هه‌روه‌کی وه‌زاره‌تا په‌ره‌ده‌دا هه‌رمه‌ین ژێ هه‌ژ فان جوت زارافان ب فی رهنگی بکارده‌نیت. گه‌ژ ژێ نه‌کادیا کورده‌ی ب به‌ر ب بیست سالیین ده‌جیت هه‌ژ نه‌شیا به‌ ئاریشا فان زارافان چاره‌سه‌رکه‌ت و زارافان په‌کرتی ل شوونا وان بچه‌سپینیت.. به‌لین بهره‌ده‌وام یا به‌ریپکا دده‌ته دیالیکتا کرمانجیا ژووری..!! هه‌که نه‌کادیا نکاریت ئاریشا فان زارافان چاره‌سه‌رکه‌ت پیویسته یه‌کیتیا ماموستایان خوده‌ لی بکه‌ته خودان. هه‌که د نافی جهین فی‌رکرنی دا د هه‌فگرتی نه‌بین چاوان دین دلین مه‌ د هه‌فگرتی بن..؟

★ لیستین جودا پشکداری د هه‌لبزارتنان دا کرن و هه‌ر لیسته‌کی وه‌کی وی قیای بانگه‌شه بو‌ خوده دکرن، ئە‌ه‌فه مافه‌کی ره‌وایی وانه و ژ سیمایین ژيانا دیموکراسییه، به‌لی د فی هه‌فرکییدا پروپاگاندیین سه‌یر جهی سه‌رنجراکیشانی بوون وه‌ک:

- به‌ربزارو به‌رپرسین هنده‌ک لیستان بهره‌ده‌وام د دیدارین خوه‌یین تیله‌فزیونییدا دگوتن: مه‌ دقیت ماموستایان ژ ژیر هه‌یمه‌نه‌تا حزبان به‌ده‌ریخین، د دمه‌کیدا ئە‌و ب خوده به‌ربزیرین حزبان بوون و حزبان پشته‌فانی ل وان دکرن و ل سه‌ر تیله‌فزیونیین ژێف ئاخفتن مەزن کرن.

- جارنا پروپاگنده‌ گه‌شته‌بوون ئاسته‌کی نه‌ شارستانی، هنده‌کان ئە‌وین خوده بو‌ نوونه‌راتیا ماموستایان به‌ربزار دکر، د پروپاگاندین خوده‌ ژێدگافی ل سه‌ر ماموستایان دکر، بو‌ غورته‌ دا بیژن تیشه‌ ده‌مانه‌وت که‌رامه‌ت بو‌ که‌سایه‌تی ماموستایان بگه‌یرینه‌وه، هه‌روه‌ک وان ژبیرکریست ماموستایان کوردستانی هه‌رده‌م خودان که‌رامه‌ت و که‌سایه‌تیا خوده بوویه، نه‌ ژۆیمین دکتاتورین وه‌ک به‌عسیان نه‌ ژێ کارداتین نه‌خوشتین وه‌ک برس و هه‌زاریا سالتین لوتان شیبایه‌ مویه‌کی ژ که‌سایه‌تیا ماموستایان کوردستانی کتیم بکه‌ن.

- سه‌یر نه‌ویه د هه‌ر هه‌لبزارتنه‌ک د سالتین داوین دا هانه‌بکرن، لیستین خوده ب به‌ره‌له‌ستکار دده‌نه‌ تیا سین د هه‌ر ده‌لیقه‌کا ده‌ستکه‌فیت پتشدوم هه‌وار دکه‌ن لیستا ده‌سته‌لانی دین ساخته‌کاریه‌ گه‌ت.. گه‌ژ چما ئە‌ف جوامه‌یره پینشا خوده فره‌ناکه‌ن هه‌تا هه‌لبزارتن د هه‌تسه‌ ئە‌مجاامدان، وی دهمی هه‌که‌ ساخته‌کاریه‌ک هاته‌کرن بلا ب به‌لگه‌فه بو‌ رایا گشتیا تافخوویی و جهانی رابگه‌هین.

★ د هه‌لبزارتن دا هه‌موو لیستین هه‌فرک د پرزیاگنده‌یین خوده‌ کومه‌کا سووز و په‌مانان داینه‌ ماموستایان و هه‌ر لیسته‌کین ب ده‌هان دروشمین ته‌یسووکین بلند کرین، هه‌که ب وان سووز و په‌مانان بیت دین دوینیان بو‌ ماموستایان گه‌نه‌ شاما شریف، هه‌رچه‌نده‌ ئە‌ز نه‌ دناڭ ته‌خا ماموستایان دا مه‌، به‌لین دیتیمه‌ وان لیستان ب تاپه‌ت نه‌مین سه‌رکه‌فتن ده‌ستفه‌ دین، خوزی هورن نیقا سووز و په‌مانان خوده بو‌ ماموستایان بجه‌ بیت و نیقا دروشمین خوده بکه‌نه‌ که‌توار (واقع)، وی دهمی ئە‌ه‌فه هه‌ره‌ ماموستا ژ خوده رازیکرن و بو‌ هه‌لبزارتنه‌کا دی ژێ هه‌ره‌ سه‌رکه‌تتا خوده مسووکه‌ر کر.

هه‌موو نیکشه‌مبیا ندفیسیت

نه خوشيڻ وهك برس و هه ژاريا ساليڻ نوتان شياينه موويه كي ژ كه سايه تيا
ماموستايي كوردستاني كيڻم بكن.

- سهير ئهويه د هه هه لېزارتنه كا د ساليڻ داويڻدا هاتيه كرن، ليستيڻ خوه ب
به ره له ستكار ددهن نياسين د هه ره ده ليڻه كا ده ستكه قيت پيشدهم هاوار دكهن
ليستا ده ستهلتي دي ساخته كاريي كهت.. گه لو چما ئه ق جواميره بيهنا خوه
فره هناكهن هه تا هه لېزارتن د هيڻه ئه نجامدان، وي دهمي ئه گهر ساخته كاريهك
هاته كرن بلا ب به لگه فه بو رايه گشتيا نافخوه يي و جيهاني رابگه هيڻ.

* د هه لېزارتناندا هه موو ليستيڻ هه قرك د پروپاگانده ييڻ خوه دا كوڤمه كا سووز و
پهيمانان داينه ماموستايان و هه ره ليسته كي ب ده هان دروشميڻ تهيسوو كيڻ بلند
كرن، ئه گهر ب وان سووز و پهيمانان بيت دي دنيايي بو ماموستايان كه نه شاما
شهريف. هه رچه نده ئه ز نه دناق ته خا ماموستاياندا مه، به لي ديڻمه وان ليستان
ب تايبهت ئه ويڻ سه ركه فتنى ده ستقه دنيڻ، خوزي هوون نيڻا سووز و
پهيمانين خوه بو ماموستايان بجه بينن و نيڻا دروشميڻ خوه بكنه كه توار
(واقع)، وي دهمي ئه فه هه وه ماموستا ژ خوه رازيكرن و بو هه لېزارتنه كا دي ژي
هه وه سه ركه تنا خوه مسوو گهر كر.

حالی ته ژى ب حالی فی خه لکی (*)

ما من چ ژى یه.. ما ته چ ژى یه.. حالی ته ب حالی فی خه لکی.. کى تو کریه نوونه ری خو دا ژپیش وانقه بئاخفى.. معاشکی خو ودرگره و خو بى دهنګ که.. نى هه موو وهک ته یى دبینن بهس تو سه ری خو پیقه د ئیشینی.. ژ فی هه موو خه لکی تنى تو یى نه رازی.. دهستى خو ب کولافى خو فقه بگره.. تنى تو نه شیى فی خه لکی بگوهرى.. ته بایى عامى هه ره شامى.. تو گه له کى پشتیگرانى.. تو خودانى خو و فی عه قلى تو پیشنه که تی.. خو نه وهستینه هه رو هکی تو د گو هی گای دا دبیزى.. نه گهر د خه ما ره خنه یین یین وهکی ته دابانه نه دمانه ل فی دنیا یى.. زیده گو تنین ته دى ب خرابی بو ته زقرنه فه...!!!

رؤژانه ب دههان گو تن و رسته یین وهکی فان و هندهک جارن ژى هیژ دژوارتر دبیزنه وان که سان یین دقیت گوهرینه کى د سه ره دهریا دهسته لاتداران دگهل جفاکی بکهن، یین د قیت سامانى گشتی ب دادپه روهری ل سه ر خه لکی فی وهلاتی بیته لیکنه کرن و هه ر یهک ته مهت شیانی خو، خزمه تا خو، دلسوژیا خو ودرگریت، نه هندهک پى بمرن و هندهک بو بمرن، یین سه خمه رات سه روهریا یاسای و وهکه هفیا جفاکی و نه هیلانا گهنده لیى و خو په رستی دناف داموده زگه هین گشتیدا کار دکهن. ب فی رهنگی جفاکی مه یى ل سه ر سى جوینان هاتیه لیکنه کرن، جوینی ما من چ ژى یه و ما ته چ ژى یه، پرانیا جفاکی مه ژ فی جوینییه، ناگر بگه هیته ده رازینکا مالا وان بو وان نه خه مه، وه سان یین فی ربووین یان هاتینه فی رکن تنى

(*) د هژمار ۵۹۷ رۆژا ۲۰۱۰/۱۲/۱۲ رۆژناما ئه فرۆ دا هاتیه به لاقکرن

لہو من دقیت بیڑم

خالئی ته ژئی
ب خالئی ئی
خه لکی

موسدق تزی

ما من چ ژئی یه... ما ته چ ژئی یه... حالئی ته ب حالئی فی خه لکی... کن تو کریمه نوونه ریځو دا ژ پینش وان قه ب ناخلفی... معاشکین ځو ودرگره و ځو بین دنگ که... نن هموو وک ته بین دپین بهس تو سرین ځو پینځه د نئشین... ژ فی هموو خه لکی تنی تو بین ته راوی... دستن ځو ب کولافی څوځه بگرو... تنی تو نئشین فی خه لکی ب گوهوری... ته بایی عامی همره شامی... تو گه لکی پشنگرانی... تو خودان ځو فی عدقی تو پینځه که تی... ځو نه موستینه هرووکی تو د گورځی گای دا دپیژی... هکه د خما رخنه بین وکی ته دابانه نه دمانه ل فی دونیا بین... زنده گوتین ته دق ب خرابی بو ته زرفنه...!!!

رژانه ب دهان گوتن و رسته بین وکی فان و هندک جارانی هیژ دواثر دپیژنه وان که سان بین دقیت گوهورینه مکی د سهره دریا دسته لاتاران دکمل جفاکی بکن، بین د قیت سامانی گشتی ب دادپوروی ل سر خه لکی فی ولاتی پیته لیکه کون و هر یه که تممت شیان ځو، خزمتا ځو، دلسوژیا ځو ودرگریت، نه هندک بچ پرن و هندک بچ پرن، بین سه خسرات سهره دریا باسای و وکده فیبا جفاکی و نه پیلانا گنده لیب و ځو پهرستین د ناڅ دام و دزکهن گشتی دا کار دکم.

ب فی زهنگی جفاکین مه بین ل سر سن جوینان هاتیه لیکه کون، جوین ما من چ ژئی یه و ما ته چ ژئی یه... برانیا جفاکین مه ژ فی جوینی یه، ناگر بگه پیته دوازیسکا سالا وان بو وان نه خه مه، وسان بین فیژبوین یان هاتیه فیژکر تنی دستن ځو ب کولافی ځوځه بگرن نه کوپا بهت، نف جوینه تنی هندئ دزان پیژن نه زی... نمشه دویلا راسته... دق وهیت یا ته کوژی، جفاک د گنده لیب دا بخنه دقیت بو وان نه خه مه... هکه پاریکه کن قه لو گه هشتی نه قه باشه، هکه نه گه هشتی ژئی مت و بین دنگن، بو وان نه کرنگه نف پاریکه ژ کیفه هاتیه و چاوان هاتیه و ل سر حسیا کن یه.

جوینی دپتر جوینی کسین گنده ل و سته مکاره، نهو کسه نه بین ب چ تیر نابن، هندي ته راتی د جفاکی و ولاتی دا هسپت دئ میژن، دمن ته راتی ژئی نه مینیت چ ب سرین وی خه لکی بهیت بلا بهیت، چند دهرگه تن دی ل بهر وان د فکرینه، چند پاسپورت و فیژا د پریکی دانه، نف جوینه ب هژمار نه گه لکی، بهلن خودان هیز و شیان و دسته لاتن، چ کار ل بهر وان ناسی نابن، هر دمن بهر ځو دمنه قبیلن دوعا دکم خودیو تو جوینی نیکی بو مه بهیلی، هر د خورا گران دا بن، هندي نهو د نقستی بن دسکه فتن مه پترن و داهاتی مه دق زده تر بیت.

جوینی سین نهو کسن بین ل بهراهی مه ناماژه پیگری، نهو بین د قیت گوهرین د ناڅ جفاکین دا بهر ب باشت بکن، دادورین به لاقه بکن، هر نیکی مافی وی بدهنی، کس ژ کیستی خو و ماندووبونا کسن دی قه لو نه بیت، سامان گشتی بو همویان وکده ف بیت و هر نیکی ل دوو شیان و خزمتا وی، نه کس بین بریت و نه کس بو بریت، نف جوینه د ناڅ جفاکین وک جفاکین مه دا دکمن، کسین سرفراز و نمرن، بهلن هر دو جوینی دی ذایه تیا وان دکم، ژمرکو جوینی نیکی بین فیژی نقستین یه و نه قیت کسه ک وی ژ ځو هشیار که ت، نه وکو دمن هشیار دپیت توشی سر تیشانه کن بیت. جوینی دوو ژئی باش ذالیته هکه جفاکین نقستی ژ خور هشیار بوو نه قه دق بهر ژویندین وی نیکی چن و دسکه فتن وی بنیر بن و نیدی کسه ک نابین پیته بهلن نهز بهنی. لهوما ژئی هر دو جوینان هه فیجه انه یکا ستراتیژی دژی جوینی سین هه مه و هندي د شیان وان دا بیت بین کارئ ژ ناقیرنا فی جوینی دکم.

دیوکی راستیه ک سماندیه، نهو ژئی نهو کو د باشه رژوژن دا سرکه فتن هر بارا جوینی سین یه، نهو جوینی بهرگرین ژ دادوری و وکده فتن دکم، بهلن سخا بن د جفاکین وک جفاکین سدا وی دمی ژئی جوینی دوو د هینه قه مپدان و ځو دکمل قارمانان د هه لاقیت و دپینه هه فی شکی جوینی سین، جوینی قسویانی داین و دست ب سر دسکه فتن وان دا دگریت، وی دمی دو باره جوینی بهراهی تانکو جوینی ما من چ ژئی یه و ته چ ژئی یه دق پیژنت: ما مه نه کوته هوه دونیا هر بو وانه نیدی بهس حالئی ته ژئی ب حالئی فی خه لکی... گه لو تو پیژی دونیا ههرا هوسان بیت...!

هموو نیکه مپیان دقیت

دهستی ځو ب کولافی ځوځه بگرن نه کو با بهت، نه قه جوینه تنی هندي دزانن بیژن نه زبه نی... نه شهه دویلا راسته... دق وهیت یا ته گوئی. جفاک د گنده لیب دا بخنه دقیت بو وان نه خه مه... نه گهر پاریکه کن قه لو و گه هشتی نه قه باشه، نه گهر نه گه هشتی ژئی مت و بی دنگن، بو وان نه گرنگه نه قه پاریکه ژ کیفه هاتیه و چاوان هاتیه و ل سر حسیا کن یه.

جوینی دپتر جوینی کسین گنده ل و سته مکاره، نهو کسه نه بین ب چ تیر نابن، هندي ته راتی د جفاکی و ولاتی هه بیت دی میژن، دمی ته راتی ژئی نه مینیت چ ب سرین وی خه لکی بهیت بلا بهیت، چند دهرگه تن دی ل بهر وان د فکرینه، چند پاسپورت و فیژا د پریکی دانه، نف جوینه ب هژمار نه گه لکی، بهلن خودان هیز و شیان و دسته لاتن، چ کار ل بهر وان ناسی نابن، هر دمن بهر ځو دمنه قبیلن دوعا دکم خودیو تو جوینی نیکی بو مه بهیلی، هر د خورا گران بن، هندي نهو د نقستی بن دسکه فتن مه پترن و داهاتی مه دق زده تر بیت.

جوینی سین نهو کسن بین ل بهراهی مه ناماژه پیگری، نهو بین د قیت گوهرین د ناڅ جفاکین دا بهر ب باشت بکن، دادورین به لاقه بکن، هر نیکی مافی وی بدهنی، کس ژ کیستی خو و ماندووبونا کسن دی قه لو نه بیت، سامان گشتی بو همویان وکده ف بیت و هر نیکی ل دوو شیان و خزمتا وی، نه کس بین بریت و نه کس بو بریت، نف جوینه د ناڅ جفاکین وک جفاکین مه دا دکمن، کسین سرفراز و نمرن، بهلن هر دو جوینی دی ذایه تیا وان دکم، ژمرکو جوینی نیکی بین فیژی نقستین یه و نه قیت کسه ک وی ژ ځو هشیار که ت، نه وکو دمن هشیار دپیت توشی سر تیشانه کن بیت. جوینی دوو ژئی باش ذالیته هکه جفاکین نقستی ژ خور هشیار بوو نه قه دق بهر ژویندین وی نیکی چن و دسکه فتن وی بنیر بن و نیدی کسه ک نابین پیته بهلن نهز بهنی. لهوما ژئی هر دو جوینان هه فیجه انه یکا ستراتیژی دژی جوینی سین هه مه و هندي د شیان وان دا بیت بین کارئ ژ ناقیرنا فی جوینی دکم.

نه كهس پي بمریت و نه كهس بو بمریت. ئەف جوينه د ناف جفاكین وهك جفاكي مه دا دكیمن، كهسین سهرفراز و نهمرن. بهلی ههر دو جوينین دی دژایهتیا وان دكهن، ژبهركو جوينی ئیكي یی فیری نفستنی یه و نهفیت كهسهك وی ژ خه و هشیار كهت، نه وهكو دهمی هشیار دبیت توشی سهرنیسانهکی ببیت. جوينی دووی ژی باش دزانیت ئەگهه جفاكي نفستی ژ خه و هشیار بوو ئەفه دی بهرژه وهندیین وی تیک چن و دهسكهفتین وی بنپر بن و ئیدی كهسهك نابیژیتي بهلی ئەز بهنی. لهوما ژی ههر دو جوينان ههفهیمانیهكا ستراتیزی دژی جوينی سیی ههیه و هندی د شیانیین واندا بیت یی کاری ژ نافرنا فی جوينی دكهن.

دیروکی راستیهك سهلمانديه، ئەو ژی ئەوه كو د پاشهروژیدا سهركهفتن ههر بارا جوينی سیی یه، ئەو جوينی بهرگریی ژ دادوهری و وهكههفیی دكهت، بهلی مخابن د جفاكین وهك جفاكي مهدا وی دهمی ژی جوينی دووی د هیتهفه مهیدانی و خو دگهل قارهمانان د ههلافیت و دبیته ههفپشکی جوينی سیی جوينی قوربانی داین و دهست ب سهر دهسكهفتین واندا دگریت. وی دهمی دوباره جوينی بهراهیی ئانكو جوينی ما من چ ژی یه و ته چ ژی یه دی بیژیت: ما مه نهگوته ههوه دنیا ههر بو وانه ئیدی بهسه حالی ته ژی ب حالی فی خهلكی..!! گهلۆ تو بیژی دنیا ههرا هوسان بیت..؟

مه ترسی ب ریڤه نه (*)

ههروهکی د هژمار ۵۸۲ی قی روژنامیدا ل ژیر نافی (فی جاری ژی مه کوردان عراق ئافاکرهفه) مه دیار کری ههردمه ی عراق کهتیه د تهنگافییهکیدا کوردان نهوا د شیانی و اندا هه ی بو ئافاکر نهفا وی و راگرتنا سهروه ریا وی نهنجامدایه..هتد.

دوا تهنگافیا عراقی نهو قهیرانه بوو یا پشتی ههلبژارتنی ۷ی ئادارا چووی کهتیه تیدا و ژ نهنجامی ههفرکیا نهروا په رلهمانی ههلبژارتی نهشیا یه کهمین کومبوونا خوه نهنجام بدت و سهروکاتیا په رلهمانی و سهروککوماری ههلبژیریت و ریکی ل بهر پیکئینانا کابینا نوویا وهزیران خوش بکهت. فی قهیرانی ههشت ههیفان فهکیشا، نیزیک بوو عراقی بهرهف نهنجامین خراب ببهت، د فی سهروبهری پر مهترسیدا کورد د هاوارا عراقی هاتن و ژ نهنجامی دهسپیشخه ریا سهروک بارزانی ئالیین ههفرک ل ههف نیزیکبوون، سهه ر بهرنامهکی د بهرزه وهندی هه موویاندا پیکهاتن، ل ۲۰۱۰/۱۱/۱۱ په رلهمانی کومبوونا خوه گریدا، سهروکاتیا په رلهمانی و سهروککومار ههلبژارتن و سهروکوهزیر هاته راسپاردن، ل ۱۲/۲۱ جقاتا نوویا وهزیران هاته راگه هاندن.

ههروهک د هه مان بابهتدا مه گوئی نهوا د شیانی مه دا مه بو عراقی نهنجامدا.. نهری دهسته لاتداریا عراقی وهک جارن دی سهه ردهریی دگهل مه کهت..؟ دیروکا سهه سالیین چووی یا نیشا مه دای هه ردهمی کوردان عراق ژ مه ترسیهکی رزگارگری و پشتی دهسته لاتداریین عه ره بیین عراقی جهی پی خوه دیتی ب هه رهنه گهکی

(*) د هژمار ۶۰۷ روژا ۲۰۱۰/۱۲/۲۶ روژناما نه فرۆ دا هاتیبه به لافکرن.

لهوا من دفتيا بيزم

مهتراسي

ب ريشه نه

موسدق تزي

همروهكي د هژمار ۸۹۲ قن رۆژنامن دا ل ژتير ناغي (قن جاري ژي مه كوردان عيراق ناكاروهه) مه ديار كړي هر دمڼ عيراق كتهيه د تنگافهكي دا كوردان لهوا د شيانين واندا هه يو ناكارنهفا وئ و راكرتن سهرۆدريا وئ نهچامدايه . . هندا .

دوا تنگافيا عيراقن نهو قهيرانه بوو يا پشتي ههلبزارتنن ۷ نادارا چووي كه تيه تندا و ژ نهچامن ههفرگيا نهروا په رلهمانن ههلبزارتي نهشيا يهكهمين كومپوتنا خوه نهچام بدت و سهرۆكاتيا په رلهمانن و سهرۆككۆماري ههلبزارتي و ريكن ل بهر پتكينا نا كاپينا نوويا وهزيان خوش بگهت . قن قهيرانن ههشت ههيقان فهگيشا ، تيزيك بوو عيراقن بهرف نهچامين خراب بيهست ، د قن سهرۆدريا پو مهتراسي دا كورد د هاوارا عيراقن هاتن و ژ نهچامن دسپيشنهريا سهرۆك بارزاني ناليتين ههفرگ ل ههت تيزيكسيون ، سهر بهرنامهكن د بهرۆهوندا همبووان دا پتكهاتن ، ل ۱۱/۱۱ په رلهمانن كومپوتنا خوه گریدا ، سهرۆكاتيا په رلهمانن و سهرۆككۆمار ههلبزارتن و سهرۆهزيان هاته راسپارهن ، ل ۱۲/۲۱ جقاتا نوويا وهزيان هاته راگهمانن .

همروهك د ههمان باهت دا مه كوئي نهوا د شيانين مهدا مه بو عيراقن نهچام دا . . نهري دهمسته لاندريا عيراقن وهك جارن دن سهرهدهرين دگهل مهكهت . . ؟ دهرۆكا سهدسالين چوويي يا نيشا مه داي ههردهمڼ كوردان عيراق ژ مهتراسيهكي رزگاركری و پشتي دهسته لاندراين عهريهين عيراقن جهن يي خوه ديتي ب ههر وهنگهكي دهسته هاتي خيانه تا ل مه كړي و درين ل كوردان داين . دياره قن جاري ژي پشتي كوردان عيراق ژ قن قهيرانن رزگاركری كو نيشانين كارساتان ژي دياربون دهسته لاندراين شوفينيزمڼ عهريه د قنت ههمان دزايه تيا كوردان بگهن و يي خهجهرين خويين ژهراوي بو پشنا كوردان بهرف دگهن . نه قه ژي نيشانين دسپيشهكا ب مهتراسيه ، وهك نمونه :

مه ديت د يهكهمين رووشتنا په رلهمانن دا د دهمن ههلبزارتن سهرۆككۆماري دا ليستا (نه لعيراقيه) يا دهوله مند ب شوفينيزم چ كړ . . !!

د كورگري ۱۳ يارتي دا دهمن سهرۆك بارزاني دهرباري (مافي كوردان د دهمنيشانكرنا چاره نقيسي خوه دا) و دهفرين داگيركرين كوردستانن ناخفتي ، مه ديت (نه لعيراقيه) كو نهو متقائين كونكرهكي سبون جارن بهر سف دا و د بهر سف وان دا ههلبويستي وان دهرباري باهت يي په يودني ب كوردستانن قه هه ديار بوو .

دوا زهنگا مهتراسي و پيلانا دزي كوردان هاتيه كتران دهمن ل ۱۸ قن مهني خواندنا نتيكن بو پرۆژي بودجا عيراقن يا ۲۰۱۱ هاتيه كرن و قباين پشكا ههريين ژ ۱۷٪ بو ۵۷ ، ۱۱٪ كيم كهن . سهر نهوه ههروهك په رلهمانتارهكا كورد د په رلهمانن عيراقن دا بو هژمارا ۱۲/۱۹ يا قن رۆژنامن ديتي: نه هت سهرۆزهيه ل سهرۆكاتيا جقاتا وهزيان هاتيه په سندرگن و رهوانكرن بو په رلهمانن . ل قن دن پرسپارگهين گهل كوردين نه نام د جقاتا وهزيان دا ل كيهه بوون . ؟ ههروهك په رلهمانتارا كورد قه دكترت: سهردي نهرازيبوونا په رلهمانتارين كورد خواندنا نتيكن بو پرۆژي هاتيه كرن ، د ههمان رووشتنا په رلهمانن دا ل دوو ركهفتنن ههقابله ندا فراكسيونين كوردستانن دهنگ بو راكرنا ليرسي و داده پوهرين ل سهر نه نامين ليستا (نه لعيراقيه) دا . بهلن پشتي نوجه يقين نوورنن (نه لعيراقيه) كارن خوه ب په رلهمانتارين كورد كړي ژ نوو پرۆژي بودجن بهرچا فكر ، وي دهمن ژي بو وي نه خه مه په رلهمانتارين كورد د نهرازيين يان ژ هولا په رلهمانن دهرگه كن . نه قه ب خوه ژي چهند پيلاته كا كسانين يزه كورده د په رلهمانن دا هند ژي جهن روخته لنتارتن به ژ وهزي و په رلهمانتارين كورد كو پتويسته ژ هندن مهزتن بن نهف وهنگه فيله ل سهر وان دهرياس پين . د ههمان دم دا نيشانا هندنيه كو بهرامه يري مه كسانن نه سووز هه نه ژي ريزن ل پتكهاتنن دگرن .

گرپدانا پشكا ههريسي ژ بودجهي دگهل باهت تن هنارتنا پتولا ههريسي بو دهره ب خوه پيلاته كا دي په دزي دهسكهفتنن خهلكن و ياسا نهفت و گارا په سهند كړي ژ په رلهمانن كوردستاننق دهته كتران ، د دهمنكي دا كو سهرين چهند سالاته بهر ههقي بو ههمان ياساي ل عيراقن د هته كرن ، بهلن ههتا نها چ پتفه نه هاتيه يان ژ بهر ههر نهگهركي بيتن نه قنن چ پتفه بهت .

نموونن چوويي چهند نيشانن ژ وان مهتراسين پتن ژ عيراق مه ناكاريهه بهرف كوردستانن دهتن . گهل دزي چاوان خوه ژ فان مهتراسييان پارتيين . . ؟ ب هزا من بهري ههر ته شتهكي ههفرگرتا ريزين خهلكن و هسپاريا سياسته مه دار و وهزيو په رلهمانتارين كورد ل بهغدا ژ ههر پيلاته كا دهته كتران و بهر هه قيا خهلكن بو ههر نهچامهكي ژ فان پيلان دوست ديت و چهكن هتئ كاربهگرتن بهر هوه اتي مافن دهمنيشانكرنا چاره نقيسي بيسته په يروي رۆژانه يي هزا ههر كوردستانه كي ، ژهركو دهمن مه بريا را قباله يتي د سوورن عيراقه كا فيدرال و ديورگرتي داي ، نه قه گرپداي جتبه جتبه كرتا دهستورن عيراقا فيدراله و ب تاشكارا بيتنه پيلانگرتان نهگه دهستور نه هتته جتبه جتبه كرن خهلكن في وولاني مافن چاره نقيسي ، خوه هه به ههروهكي وي دفتت .

دهسته هاتي خيانه تا ل مه كړي و درين ل كوردان داين . دياره قن جاري ژي پشتي كوردان عيراق ژ قن قهيرانن رزگاركری كو نيشانين كارساتان ژي دياربوون دهسته لاندراين شوفينيزمڼ عهريه د قيت ههمان دزايه تيا كوردان بگهن و يي خهجهرين خوه يين ژهراوي بو پشنا كوردان بهر هه ه دگهن . نه قه ژي نيشانين دهسپيشهكا ب مهتراسيه ، وهك نمونه :

- مه ديت د يهكهمين رووشتنا په رلهمانن دا دهمن ههلبزارتن سهرۆككۆماري دا ليستا (نه لعيراقيه) يا دهوله مند ب شوفينيزم چ كړ . . !!

- د كورگري ۱۳ يارتي دا دهمن سهرۆك بارزاني دهرباري (مافي كوردان د دهمنيشانكرنا چاره نقيسي خوه دا) و دهفرين داگيركرين كوردستانن ناخفتي ، مه ديت (نه لعيراقيه) كو نهو ميقيانين كونكرهكي سبون جارن بهر سف دا و د بهر سف وان دا ههلبويستي وان دهرباري باهت يي په يودني ب كوردستانن قه هه ديار بوو .

دوا زهنگا مهتراسي و پيلانا دزي كوردان هاتيه كتران دهمن ل ۱۸ قن مهني خواندنا نتيكن بو پرۆژي بودجا عيراقن يا ۲۰۱۱ هاتيه كرن و قباين پشكا ههريين ژ ۱۷٪ بو ۵۷ ، ۱۱٪ كيم كهن . سهر نهوه ههروهك په رلهمانتارهكا كورد د په رلهمانن عيراقن دا بو هژمارا ۱۲/۱۹ يا قن رۆژنامن ديتي: نه هت سهرۆزهيه ل سهرۆكاتيا جقاتا وهزيان هاتيه په سندرگن و رهوانكرن بو په رلهمانن . ل قن دن پرسپارگهين گهل كوردين نه نام د جقاتا وهزيان دا ل كيهه بوون . ؟ ههروهك په رلهمانتارا كورد قه دكترت: سهردي نهرازيبوونا په رلهمانتارين كورد خواندنا نتيكن بو پرۆژي هاتيه كرن ، د ههمان رووشتنا په رلهمانن دا ل دوو ركهفتنن ههقابله ندا فراكسيونين كوردستانن دهنگ بو راكرنا ليرسي و داده پوهرين ل سهر نه نامين ليستا (نه لعيراقيه) دا . بهلن پشتي نوجه يقين نوورنن (نه لعيراقيه) كارن خوه ب په رلهمانتارين كورد كړي ژ نوو پرۆژي بودجن بهرچا فكر ، وي دهمن ژي بو وي نه خه مه په رلهمانتارين كورد د نهرازيين يان ژ هولا په رلهمانن دهرگه كن . نه قه ب خوه ژي چهند پيلاته كا كسانين يزه كورده د په رلهمانن دا هند ژي جهن روخته لنتارتن به ژ وهزي و په رلهمانتارين كورد كو پتويسته ژ هندن مهزتن بن نهف وهنگه فيله ل سهر وان دهرياس پين . د ههمان دم دا نيشانا هندنيه كو بهرامه يري مه كسانن نه سووز هه نه ژي ريزن ل پتكهاتنن دگرن .

- دوا زهنگا مهتراسي و پيلانا دزي كوردان هاتيه گيران دهمن ل ۱۸ قن مهني خواندنا نتيكي بو پرۆژي بودجا عيراقن يا ۲۰۱۱ هاتيه كرن و قباين پشكا ههريي ژ ۱۷٪ بو ۵۷ ، ۱۱٪ كيم كهن . سهر نهوه ههروهك په رلهمانتارهكا كورد د په رلهمانن عيراقن دا بو هژمارا ۱۲/۱۹ يا قن رۆژنامن ديتي: نه قه پرۆزهيه ل سهرۆكاتيا جقاتا وهزيان هاتيه په سندرگن و رهوانكرن بو په رلهمانن . ل قن دن پرسپارگهين گهل كوردين نه نام د جقاتا وهزيان دا ل كيهه بوون . ؟ ههروهك په رلهمانتارا كورد قه دكترت: سهردي نهرازيبوونا په رلهمانتارين كورد خواندنا نتيكن بو پرۆژي هاتيه كرن ، د ههمان رووشتنا په رلهمانن دا ل دوو ركهفتنن ههقابله ندا فراكسيونين كوردستانن دهنگ بو راكرنا ليرسي و داده پوهرين ل سهر نه نامين ليستا (نه لعيراقيه) دا . بهلن پشتي نوجه يقين نوورنن (نه لعيراقيه) كارن خوه ب په رلهمانتارين كورد كړي ژ نوو پرۆژي بودجن بهرچا فكر ، وي دهمن ژي بو وي نه خه مه په رلهمانتارين كورد د نهرازيين يان ژ هولا په رلهمانن دهرگه كن . نه قه ب خوه ژي چهند پيلاته كا كسانين يزه كورده د په رلهمانن دا هند ژي جهن روخته لنتارتن به ژ وهزي و په رلهمانتارين كورد كو پتويسته ژ هندن مهزتن بن نهف وهنگه فيله ل سهر وان دهرياس پين . د ههمان دم دا نيشانا هندنيه كو بهرامه يري مه كسانن نه سووز هه نه ژي ريزن ل پتكهاتنن دگرن .

بوون..؟ ههروهك په‌رله‌مانتارا كورد فه‌دگيريت: سه‌ره‌رای نه‌رازيبوونا په‌رله‌مانتارين كورد خواندنا ئيكی بو پرۆژهي هاته‌كرن، د هه‌مان روونشتنا په‌رله‌مانيدا ل دووفا ريكه‌فتنی هه‌فاله‌ندا فراكسيونين كوردستاني ده‌نگ بو راکرنا ليپرسين و دادپه‌روهري ل سه‌ر ئه‌ندامين ليستا (ئه‌لعيراقیه) دا. به‌ل پشتی نوجه‌يفي نوونه‌ري (ئه‌لعيراقیه) كاري خوه ب په‌رله‌مانتارين كورد كری ژ نوو پرۆژي بودجی به‌رچا‌فكر، وی ده‌می ژي بو وی نه‌ خه‌مه په‌رله‌مانتارين كورد د نه‌رازين يان ژ هولا په‌رله‌مانی ده‌ركه‌فن. ئه‌فه ب خوه ژي چه‌ند پيلانه‌كا كه‌سانين دژه كورده د په‌رله‌مانيدا هند ژي جهی ره‌خه‌ ليگرتنی یه ژ وه‌زير و په‌رله‌مانتارين كورد كو پيوسته ژ هندي مه‌زنتر بن ئه‌ف ره‌نگه فيله ل سه‌ر وان ده‌رباس ببن. د هه‌مان ده‌مدا نيشانا هنديیه كو به‌رامبه‌ری مه‌ كه‌سانن نه‌ سووز هه‌نه نه‌ ژي ريژي ل پيكهاتنين دگرن.

- گريډانا پشكا هه‌ريمي ژ بودجهي دگهل بابه‌تي هنارتنا پترولا هه‌ريمي بو ده‌رغه ب خوه پيلانه‌كا دی یه دژي ده‌سكه‌فتين خه‌لكي و ياسا نه‌فت و گاذا په‌سه‌ند كری ژ په‌رله‌مانی كوردستانيفه ده‌يته‌گيران، د ده‌مه‌كيذا كو سه‌ري چه‌ند سالانه به‌ره‌في بو هه‌مان ياسای ل عيراقی د هينه‌كرن، به‌ل هه‌تا نها چ پيقه نه‌هاتيه يان ژ به‌ر هه‌ر ئه‌گه‌ره‌كي بيتن نه‌فين چ پيقه به‌يت.

نموونين چوويی چه‌ند نيشانن ژ وان مه‌ترسيان يين ژ عيراقا مه‌ ئافاكريه‌فه به‌ره‌ف كوردستاني ده‌ين. گه‌لو دي چاوان خوه ژ فان مه‌ترسيان پاريزين..؟ ب هزرا من به‌ری هه‌ر تشته‌كي هه‌فگرتنا ريژين خه‌لكي و هشياریا سياسه‌تمه‌دار و وه‌زير و په‌رله‌مانتارين كورد ل به‌غدا ژ هه‌ر پيلانه‌كا ده‌يته‌گيران و به‌ره‌في خه‌لكي بو هه‌ر ئه‌نجامه‌كي ژ فان پيلانان دروست دبیت و چه‌كي هيژ كاريگه‌رتري به‌رخوه‌دانی مافی ده‌سنيشانكرنا چاره‌نقيسي ببیته په‌یره‌وي رۆزانه‌يي هزرا هه‌ر كوردستانيه‌كي، ژبه‌ركو ده‌می مه‌ بريارا فيدراليه‌تي د سنووري عيراقه‌كا فيدرال و ديموكراتی دای، ئه‌فه گريډای جيبه‌جيكرنا ده‌ستووري عيراقا فيدراله و ب ئاشكرا بيژينه پيلانگيران ئه‌گه‌ر ده‌ستوور نه‌هيته جيبه‌جيكرن خه‌لكي فی وه‌لاتی مافی چاره‌نقيسي خوه هه‌يه هه‌روه‌كي وی دقيت.

سه‌رساله نوو ل کوردستانا نارام بو هه موویان (*)

وهك هه‌ر سال ئاهه‌نگین جه‌ژنا بوونی و سه‌رساله نوو ل زۆربه‌ی وه‌لاتان هاتنه‌ گێران، فان دو جه‌ژنان ل وان وه‌لاتان تایبه‌تمه‌ندیه‌ك خوه‌ هه‌یه، زی‌ده‌باری هندی کو ریوره‌سمین جه‌ژنا بوونی کو دكه‌فیه‌ته ۲۵کانوونا یه‌كه‌م په‌یره‌وین ئایینی مه‌سیحی ل سه‌رانساری جیهانی باشترین به‌ره‌ه‌فیان بو دکه‌ن و ب جوانترین شیوه‌ ئه‌نجام دده‌ن، ئاهه‌نگین سه‌رساله نوویا زایینی ژی سال ب سالی پتر خولکه‌کی جیهانی ب خوه‌فه‌ دگرن و ئه‌فه سه‌رساله ژ تایبه‌تمه‌ندیا خوه‌ یا ئایینی مه‌سیحی ده‌رکه‌تیه و زۆربه‌ی گه‌لین جیهانی هه‌ر یه‌ك ل دوو‌فه‌ شیوازی خوه‌یی تایبه‌ت ئاهه‌نگ و فیسته‌فالین فی هه‌لکه‌فتی دگێرن. هه‌ردو جه‌ژن وه‌ك مولکی گشت خه‌لکی فی وه‌لاتی ده‌ینه‌ گێران، هندی جه‌ژنا بوونی یه‌ ب درێژیا په‌یدا بوونا مه‌سیحیه‌تی ل کوردستانێ ده‌یه‌ته گێران، هه‌ر چه‌نده جه‌ژنه‌کا ئایینیا تایبه‌ته ب پشکه‌ك ژ مه‌سیحی کوردستانێ کو کومینه‌یه‌کا ئایینیا ره‌سه‌نن ل فی وه‌لاتی، لی ته‌فایی خه‌لکی فی وه‌لاتی ب پرانیا موسلمان و که‌مینه‌یی‌ن دی فه‌ پشکداریا وان کریه‌ د پیروز کرنا فی جوژنی دا.

هه‌فده‌م جه‌ژنا سه‌ری سالا زایینی هه‌روه‌ك مه‌ ئامازه‌ پیگیری یا خولکه‌کی جیهانی ب خوه‌فه‌ دگريت، ب فی ره‌نگی ژی سال ل دوو‌فه‌ سالی پتر یا جه‌ی خوه‌ ل جه‌م ته‌خ و جوین و ئایین و پیکهاتین جودایین کوردستانێ دگريت و ب شیوازه‌کی جوانتر و پشکداریه‌کا پتر فی خه‌لکی ئاهه‌نگین وی ده‌ینه‌ گێران. گومان تی‌دا نینه‌

(*) د هژمار ۶۱۲ رۆژا ۲/۱/۲۰۱۱ رۆژناما ئه‌فرۆ دا هاتیه به‌لا فکرن

نهوا من دقيت بيژم

سه رسا نوو

ل كوردستانا نارام

بو شه موويان

موسهدق تزي

وك هر سال ناهدنگتن جهژنا بوونن و سه رسالا نوو ل زورهمي دهلاتان هاتنه گيران، فان دو جهژنان ل وان دهلاتان تايبه تهمه نديك خوه هميه، زنده باري هندن كو رتيورسمين جهژنا بوونن كو دكده قهتبه ۲۵ كانوونا يهكهم بهيروين تايهين مسيحي ل سه رسا نوو جيهاين باشترين بهرهبان بو دكهن و ب جوانترين شتوه نهجام دهن، ناهدنگتن سه رسالا نوويا زاييني زي سال ب سالي پتر خولنگتن جيهاين ب خوهه دكهن و نهف سه رساله ز تايه تهمه نديا خوه يا تايهين مسيحي دهركه تيه و زوريه كاتين جيهاين هر يك ل دوو شتوازين خويين تايهت ناهنگ و قبيسته قانونن في ههنگه فتن دكهن. ههردو جهژن وك سرلنگن گشت خولنگتن في دهلائي وهلائي دهيتنه گيران، هندي جهژنا بوونن يه ب دريژيا بهيدايرونا مسيحيهتن ل كوردستان دهيتنه گيران، هر جهنده جهژنكا تايهين تايه تهمه ب پشكوك ز مسيحيين كوردستان كو كوميتيه كا تايهين رسمن ل في دهلائي، لن تفايي خولنگتن في دهلائي ب پارسا مسلمان و كه مينه يين دي فه پشكداريا وان كره د پيروز كرنا في جهژن دا.

ههقدم جهژنا سهري سالا زاييني ههروك مه نامازه پينكري يا خولنگتن جيهاين ب خوهه دكهن، ب في رهنكي زي سال ل دوو سالي پتر يا جهي خوه ل جهم دهخ و جوين و تايهين و پشكهاين جوهداين كوردستان دكهن و ب شتوازيه جوانتر و پشكداريه كا پترا في خولنگتن ناهدنگتن وين دهيتنه گيران. گومان تندا نينه هر رتيورسمه گيان تشتهكي ز وهلائي دي بهيتنه ناف وهلائي و رهويزشالين خوه يين رسناتين د ناف وي وهلائي دا نهن دن ههنگه نهريني و نهرينيان دگهل خوه نيشته وي وهلائي يين ز نوو هاتنه د نافدا و بهروفازي زي هر دروسته، كو نم ب هيقنه هر تشتهكي ز نوو دهيتنه د ناف جفاكي مه دا نهرينين وي وهرگرين و نهرينين وي زي ب هافقنن.

نهوا مه دقبت ل قيرن بيژن نهف ساليه زي وك سالتين چووي نهف جهژنه ل كوردستان و ناف هينني و نارامين دا هاتنه گيران، بهل نهف ساليه تايه تهمه نديك هه بوو نهو زي نهو بوو نهتن خولنگتن كوردستان پشكداريا براي خوه يين مسيحي جهژنا بووني و سهري سالي دا كر، بهلكي نهو مسيحيين ز بهر توندو تيزيا تيروريست و شوقينيزمين عهردب رهقن و پهنا نينا به بهر ههريما ناراما كوردستان وان زي ب نازادي پشكداري د فان جهژناندا كر، د دههكي دا كو ل دوو زندهرين دهنگوباسان ل دوو روزا سالا چووي نانكو ل ۱۲/۳۱ ل بهغدا جهندين مالتين مسيحيان كهتته بهر هيرشين تيروريستان و دو كس زي هاتنه كوشتن دگهل جهندين بيرندان، ناها د في روتندا مسيحيين كوردستان، خوه جه و ميثاقان نازادانه بهرهبانين شاهنگتن سهري سالي دكهن. ل قيرن هه موويان مسلمان، مسيحي و تيزدي و يين دي ناهدنگتن ههردو جهژنان گيران و جهژن ل ههقدو پيروز كرن. بهرهبانين دهسته لاندريا ههريما كوردستان بو راگرتنا تناهي و پاراستا گيان وهلائي د فان ههنگه تندا كر

ين بو جيهاين و خولنگتن عيراق ب تايهت ب برلين مسيحي سلماند كو بهلن كوردستان ب سنوري ههريمن يين نها و سنورين خويين پاشه روتن دهين دهقيرن داگيرگري دزقرنه ناف ههريما ههريمن، وارن ب ههرا ژيانا پشكهاين نه توويي و تايهين يين جودايه، گهلن كورد و سهركردايه تيا وي زي تاكه پهناگهها ناراما گشت كه مينه يين نه توويي و تايهين يه، چ نهوين خوه جه، چ نهوين ز بهر توندوتين و كارين تيروريستان پهنا نينا به بهر كوردستان و كو تاكه پهنايه ل عيراقن گشت كه مينه تندا ب نازادين و مافتن خوه شاد بن.

د ههمان دم دا زي مه مان هه بهي بيژن: دم هاتنه ههنگه كس ز وان كه مينه يان ل خوه بزقرنه قه نهوين جهند ساليه ل في دهلاتن بياني و يين دي، ل ژير سيمهرا في تالين سياسي و يين دي، ب هاندانا في دهكهن ميخا بهراتي و يين دي، بهرام بهر دهسكه فتن كه مسوگين كيم دزايه تيا خولنگتن كوردستان و دهسته لاندريا وين دكهن، ل في مالبهري نه نشته ريشتن و ل في كهناين تيله فريسن و يين دي يان بهريه رين ههنگه روتناسان نهوويان ب گهلن كورده دكهن، پرزباكده يين نهروا بو تاكه پهناگهها نارام دوست دكهن يا كه سوگارين وان و ههريمانين وان ب تناهي تندا دزين. بهلن هه هاتنه بهيژينه وان ههريمان ههردم ههوه بو خوه واركن ز ههريما كوردستان نارمتر ويك كو تندا ب نازادين ب مافتن خويين نه توويي شاد بن وي دهه وين بيژن نهو ههوه د قبت بهلن نها بهرا نه هافقننه وين كاتين نهوا نهكهر هرون تالين زين نهفه خون كه سوگارين ههوه و ههريمانين ههوه ب تناهي تينها خوه لن دشكيتن.

ههر رتيورسمهك يان تشتهكي ز وهلاتهكي دي بيته ناف وهلاتهكي و رهويزشالين خوه يين رهسهناتين د ناف وي وهلاتي دا نهبن دي ههنگه نهريني و نهرينيان دگهل خوه نيشته وي وهلاتي يي ز نوو هاتيه د نافدا و بهروفازي زي ههر دروسته، كو نم ب هيقينه ههر تشتهكي ز نوو دهيتنه د ناف جفاكي مه دا نهرينين وي وهرگرين و نهرينين وي زي ب هافقنن.

نهوا مه دقيت ل قيرن بيژن نهف ساليه زي وهك سالتين چووي نهف جهژنه ل كوردستان د ناف هيمني و ناراميدا هاتنه گيران، بهل نهف ساليه تايه تهمه نديك هه بوو نهو زي نهو بوو نهتن خولنگتن كوردستان پشكداريا براي خوه يين مسيحي د جهژنا بووني و سهري ساليه كر، بهلكي نهو مسيحيين ز بهر توندو تيزيا تيروريست و شوقينيزمين عهردب رهقن و پهنا نينا به بهر ههريما ناراما كوردستان وان زي ب نازادي پشكداري د فان جهژناندا كر، د دههكي دا كو ل دوو زندهرين دهنگوباسان ل دوو روزا سالا چووي نانكو ل ۱۲/۳۱ ل بهغدا جهندين مالتين مسيحيان كهتته بهر هيرشين تيروريستان و دو كس زي هاتنه كوشتن دگهل جهندين بيرندان، ناها د في روتندا مسيحيين كوردستان، خوه جه و ميثاقان نازادانه بهرهبانين شاهنگتن سهري سالي دكهن. ل قيرن هه موويان مسلمان، مسيحي و تيزدي و يين دي ناهدنگتن ههردو جهژنان گيران و جهژن ل ههقدو پيروز كرن. بهرهبانين دهسته لاندريا ههريما كوردستان بو راگرتنا تناهي و پاراستا گيان وهلائي د فان ههنگه تندا كر

ين بو جيهاين و خولنگتن عيراق ب تايهت ب برلين مسيحي سلماند كو بهلن كوردستان ب سنوري ههريمن يين نها و سنورين خويين پاشه روتن دهين دهقيرن داگيرگري دزقرنه ناف ههريما ههريمن، وارن ب ههرا ژيانا پشكهاين نه توويي و تايهين يين جودايه، گهلن كورد و سهركردايه تيا وي زي تاكه پهناگهها ناراما گشت كه مينه يين نه توويي و تايهين يه، چ نهوين خوه جه، چ نهوين ز بهر توندوتين و كارين تيروريستان پهنا نينا به بهر كوردستان و كو تاكه پهنايه ل عيراقن گشت كه مينه تندا ب نازادين و مافتن خوه شاد بن.

د ههمان دم دا زي مه مان هه بهي بيژن: دم هاتنه ههنگه كس ز وان كه مينه يان ل خوه بزقرنه قه نهوين جهند ساليه ل في دهلاتن بياني و يين دي، ل ژير سيمهرا في تالين سياسي و يين دي، ب هاندانا في دهكهن ميخا بهراتي و يين دي، بهرام بهر دهسكه فتن كه مسوگين كيم دزايه تيا خولنگتن كوردستان و دهسته لاندريا وين دكهن، ل في مالبهري نه نشته ريشتن و ل في كهناين تيله فريسن و يين دي يان بهريه رين ههنگه روتناسان نهوويان ب گهلن كورده دكهن، پرزباكده يين نهروا بو تاكه پهناگهها نارام دوست دكهن يا كه سوگارين وان و ههريمانين وان ب تناهي تندا دزين. بهلن هه هاتنه بهيژينه وان ههريمان ههردم ههوه بو خوه واركن ز ههريما كوردستان نارمتر ويك كو تندا ب نازادين ب مافتن خويين نه توويي شاد بن وي دهه وين بيژن نهو ههوه د قبت بهلن نها بهرا نه هافقننه وين كاتين نهوا نهكهر هرون تالين زين نهفه خون كه سوگارين ههوه و ههريمانين ههوه ب تناهي تينها خوه لن دشكيتن.

تهناهی و پاراستنا گیانی وهلاتیان د فان هه لکه فتاندا کرین بو جیهانی و خه لکی عیراقی ب تایبته بو برایین مه سیحی سه لماند کو به لی کوردستان ب سنووری هه ریمی یی نها و سنوورین خوه یین پاشه روژی ده می ده فهرین داگیر کری دزفرنه فه ناف هه مبیزا هه ریمی، واری ب هه فرا ژيانا پیکهاتین نه ته وهیی و ئایینی یین جودایه، گه لی کورد و سه رکردایه تیا وی ژی تاکه په ناگه ها ئاراما گشت که مینه یین نه ته وهیی و ئایینی یه، چ ئه وین خوه جه، چ ئه وین ژ بهر توندوتیژی و کارین تیروریستان په نا ئینایه بهر کوردستانی و کو تاکه په نایه ل عیراقی گشت که مینه تیدا ب ئازادی و مافی خوه شاد بن.

د هه مان ده مدا ژی مه ماف هه یه بیژین: دم هاتیه هنده ک کهس ژ وان که مینه یان ل خوه بزفرنه فه ئه وین چه ند ساله ل فی وهلاتی بیانی و یی دی، ل ژیر سیبه را فی ئالیی سیاسی و یی دی، ب هاندانا فی ده زگه هی موخابه راتی و یی دی، بهرام بهر ده سه که فته کی که سوکیی کیم دژایه تیا خه لکی کوردستانی و ده سه ته لاتداریا وی دکهن، ل فی مالپه ری ئه نته رنیتی و ل فی که نالی تیله فزیونی و یی دی یان بهر په رین هنده ک روژنامان نه وه ییان ب گه لی کوردفه دکهن، پروپاگنده یین نه ره وا بو تاکه په ناگه ها ئارام دروست دکهن یا که سوکارین وان و هه فزمانین وان ب تهناهی تیدا دژین. به لی دم هاتیه بیژینه وان هیژایان هه رده می هه وه بو خوه واره کی ژ هه ریما کوردستانی ئارمتر دیت کو تیدا ب ئازادی ب مافی خوه یین نه ته وهیی شاد بن وی ده می وی بیژن نه وه هه وه د فیت به لی نها به را نه هافیزنه وی کانیی نه وا نه گه ر هه ون نافی ژی نه فه خون که سوکارین هه وه و هه فزمانین هه وه ب تهناهی تیهنه خوه لی دشکینن.

ئەز و توژی گەندەلین (*)

ل روژەھەلاتی ناڤین (کوردستان ژى پشکەکه ژ ڤى جوگرافىي) گەندەلى بوويه بهنىشتى نافدەڤى ھەرکەسەکی، دەڤى خوہ ب گەندەلیی و دژایەتیا گەندەلکاران ڤەدکەت، ڤى و یى دى، فلان بەرپرسی و بیڤان کاربەدەستی ب گەندەلیی گوناھبار دکەت، تنى خوہ و کتەکا وەکی خوہ ب فریشتە و دوور ژ خرابیان ددەتە نیاسین. ئەڤە کەسپا زۆربەى ئەندامین جڤاکییە، وپەرەکانە تر بیژم پرانیا جڤاکی مە یى گەندەلە و پرانیا مە یین د گەندەلییدا د ژین. د بیت ئەڤ پەسنە بو جڤاکی ل جەم ھندەکان یا راست نەبیت و بیژن چما تو مە ھەموویان ب گەندەل د دەپە نیاسین..؟ دى بیژمى بەلى ئەز و توژی د گەندەلین، گەندەلى نە تنى دزینا مالى گشتى و سەختەکرنا بەلگەنامەیان و ئینانا باوەرنامین سەختە یان ھەژمارکرنا سالیین زیدەپین خزمەتى بو ھندەکین د بنیاتدا وان ئەو خزمەتە نینە...ھتد.

نە تنى ئەڤە گەندەلینە..!! ئەڤە گەندەلیین مەزنن و یین مەزنانە، بەلى ھەر تشتەکی دەسپیکەک ھەپە، گەندەلیین مەزن ب گەندەلیین بچووک دەست پیدکەن، ئەو گەندەلیین بچووک ژى ئەز و تو دکەین یان ریکى بو خوش دکەین و چاڤا لى د نوقینن و خوہ لى بى دەنگ دکەین، بى دەنگى ژى رازیبوونە ، دا چەند نموونەکان بەرچاڤ بکەین:

- روژین ئەینیان و ددەمى نڤیژا ئەینیییدا دى چەند ترومبیلین ھژمارین شینین ڤەرمانگەھین حکومەتى ل بەر دەرى مزگەفتى بینى، ترومبیل ب خوہ

(*) د ھژمار ۶۱۷ روژا ۲۰۱۲/۱/۹ روژناما ئەڤرۆ دا ھاتیەبەلاڤکرن.

نہا من دقتہ بیڑم

شہز و تو

ژی

گہندہ لہین!

مرسدق تزی

ل روزھلاتن نافین (کورستان ژى پشکەکه ژ فین جوگرافین) گەندەلی بیویە بەنیشتن ناکەدەفین هەرکەسەکی، دەقی خۆ ب گەندەلەین و دزایەتسا گەندەلکاران فەدەکت، فی و یین دی، فلان بەرپرسی و پێشان کاربەدەستی ب گەندەلەین گوناهیار دکت، تین خۆ و کتەکا وکی خۆ ب فریشتە و دورۆر خرابیان ددەتە نیاسین. ئەفە کەسیا زۆریە ئەندامین جفاکەسیە، وێرکەناتر بیژم پراپیا جفاکی مە یین گەندەلە و پراپیا مە یین د گەندەلەین دا دژین. دبیەت ئەف پەستە بۆ جفاکی ل جەم هەندەکان یا راست نەبیت و بیژن چما تو مە هەموویان ب گەندەل دەبە نیاسین. ؟ دئ بیژم بەفی ئەز و توژی دگەندەلەین، گەندەلی نە تینن دزینسا مانی گشتی و سەختەکرنا بەلگەناسەیان و ئینانا باوەرنامین سەختە یان هۆمارکونا سائین زێدەپین خزمەت بۆ هەندەکتین د بنیات دا وان ئەو خزمەتە نینە... هەند.

نە تین ئەف گەندەلەین!! ئەف گەندەلەین مەزین و یین مەزناشە، بەلە هەر شتەکی دەستیگەتکە هەبە، گەندەلەین مەز ب گەندەلەین بچووک دەست پێدکەن، ئەو گەندەلەین بچووک ژى ئەز و تو دگەین یان رێکی بۆ خۆش دگەین و چاقا ل دوقیشتن و خۆ لئین بێ دەنگ دگەین، یین دەنگی ژى رازیبوونە، دا چەند غوونەکان بەرچاژ بگەین:

رۆژین ئەبێمان و د دەمێ نێژنا ئەینسێ دا دئ چەند ترومیچین هۆمارین شینین فەرمانگەهین حکومەتێ ل بەر دەری مژگەفتن بینی، ترومیچ ب خۆ نەهاتیە وێرێ، فەرمانبەرەکی یا نیاسی، چ کوسمان ژى تێدا نیسینە فەرمانبەرەکی بچووکێ وگە مەن و تەبە، چنکەر فەرمانبەرێ مەز یان راستەر بیژین بەرپرسی کیم ژ واناً دھینە مژگەفتی، ئەگەر بەهین ژى هۆمارین ترومیچین دەولەتێ یین ل ژێر دەستێ وان کوهارتینە و هۆمارین مەدەلی ئایە ئەم ناناسین.

رۆژانە د ناڤ تاخین باژیری دا وەرە دئ چەندین مالان ببنە ب رۆژا نێرۆ گلۆپین دەرڤە دەهەلکرینە، ژ گلۆپەکی و پتر، مە هەشت گلۆپین هەلکری هۆمارتینە.

هەر ب فی رەنگی د دەمی هاتنا ناڤی دا د ناڤ هەندک تاخین دی را وەرە، دئ چەند سۆندان ل بەرەدەری بینی ناڤا پێدا دچیت بیی کو کەسەک مفاى ژى وەرگرت، دئ چەند سێفانان بینی شرکین ناڤی یین پێدا دھین ژ بەرکو تانکیین ناڤی ل بانی دین تەوافەتە و جۆکین ناڤی ل نیفا کولانێ هەرە دچن.

هێژ بگەری دئ چەند کولانێ باژیری بینی دەسەفتن، دئ چەند دھین ئەندازان یین سەرۆبەر و کریت و نە ئافاکیری و دقات ژى د سەردا، خودان شیانە و مولەتا وەرگرتی، ئەگەر مولەت ژى وەرگرت ئەفە حکومەتا ل پێشتن و خۆ نێزیکى تێلا حکومەتێ نەکە، بۆ وى حکومەتێ ژى نە خەمە خانین خەلگەکی د سەقتە بن.

هێژ بگەری دئ چەند وێستگەهین پیاوەرتیان، دئ چەند دەرگەه و بەرجانین باخچان بینی یین پەلغاندینە سەرێک یان ژ بى نیاسینە دەر و دئ خۆ ب سەریا ژى نەسۆتیبە و بەرجانین دیوارێ کورستانا شاخکێ ژى یین ب وى دەردی بوی.

ئەفە چەند غوونەک بون ژ گەندەلەین بچووک، غوونە ژى گەلەکن، ئەف گەندەلە مەز دین، ئەفرۆ ب ترومیچلا دەولەتێ چو نێژنا ئەینسێ، ئەو باش دزانێ کورنەهین وى ناغەفرن، سوبەه گەنجینەگا دەولەتێ بکەفینە بەرەدەستان قەت د وئ باوونێ دا نەبە بیژیت ئەفە حەراسە و خۆ نێزیک نەکەت، ئەوئ ب رۆژا نێرۆ چەند گلۆپان ل دەرڤە هەلەکتە، ئەو ئە ژ وان کەسانە یین پتر ب بەرین خۆ دبیت، ئەوئ پتر بەرین خۆ نەبیت ئەو وولاتێ خۆ ژى نابینیت، ئە ژى خۆ ب خودان وولاتێک دزانیت. ئەوئ هزر نەکەت ئەف ناڤە چاروان دگەهینە مالا وى و چەند لئ دھینە مەزلاختن و نەبیژیت بۆچى ب هەرەهە بچیت بۆ وى نەخەمە وولات یین ناڤا بیت یان وێران، ئەفرۆ ناڤ ل بەر دەستێ وى یە دلێ خۆ یین ناسۆزیت، سوبەهە هەر تێشتەکی بکەفینە بەرەدەستان هەر دئ فین سەرەدەری د گەل دا کەت. ئەوئ هزر نەکەت ب ئافاکرنا مەزەنەکی و دو قاتان د سەر دا د ناڤ تاخەکی دا، دئ رەوشا تاخی هەمووین تیکەت، نە وى دل ب فی مللەتی سۆزیت و ئەوئ بچووک فی جفاکی دزانیت. ئەوئ بچووک خۆ ژ خرابکونا وێستگەهەکی یان بەرجانین باخچەکی کورستانەکی نەدەتە باش ئەوئ وى بچووکى بۆ گەندەلەیکا مەزنتەر بەرەدە دکت.

ناھا ب فی رەنگی ئەز دبیژم پراپیا جفاکی یا گەندەل بوی، ئەز و تو وکی وان یین گەندەل بویین، ژبەرکو رۆژەکی نە ب دەستێ خۆ نە ژى ب زمانێ خۆ مە ریکل ل بەر گەندەلەین نەگرتیبە و مەترسیا مەزین ژى ئەو دەمێ جفاک گەندەل بیت.

نەهاتیه وێرێ، فەرمانبەرەکی یا ئینای، چ گومان ژى تێدا نینە فەرمانبەرەکی بچووکى وەك من و تەیه، چنکو فەرمانبەرێن مەزین یان راستەر بیژین بەرپرسی کیم ژ واناً د هینە مژگەفتی، ئەگەر بەهین ژى هۆمارین ترومیچین دەولەتێ یین ل ژێر دەستێ وان گوهارتینە و هۆمارین مەدەنی لئ داینە ئەم ناناسین.

- **رۆژانە د ناڤ تاخین باژیریدا وەرە دئ چەندین مالان ببنە ب رۆژا نێرۆ گلۆپین دەرڤە دەهەلکرینە، ژ گلۆپەکی و پتر، مە هەشت گلۆپین هەلکری هۆمارتینە.**

- **هەر ب فی رەنگی د دەمی هاتنا ناڤا هەندەک تاخین دی را وەرە، دئ چەند سۆندان ل بەرەدەری بینی ناڤا پێدا دچیت بیی کو کەسەک مفاى ژى وەرگرت، دئ چەند سێفانان بینی شرکین ناڤی یین پێدا دھین ژ بەرکو تانکیین ناڤی ل بانی دین تەوافەتە و جۆکین ناڤی ل نیفا کولانێ هەرە دچن.**

- **هێژ بگەری دئ چەند کولانێ باژیری بینی دەسەفتن، دئ چەند دیمەنێن ئەندازان یین سەرۆبەر و کریت و نە ئافاکیری و مولەتا وەرگرتی، ئەگەر مولەت ژى وەرگرت ئەفە حکومەتا ل پێشتن و خۆ نێزیکى تێلا حکومەتێ نەکە، بۆ وى حکومەتێ ژى نە خەمە خانین خەلگەکی د سەقتە بن.**

حکومهتی ژی نه خه مه خانین خه لکه کی د سه قهت بن.

• هیژ بگه ری دئی چهند ویستگه هیڼ پیاده رییان، دئی چهند دهر گه ه و په رجانین باخچان بینی یین په لخان دینه سه ریك یان ژ بنی ئیناینه دهر و دلی خوه ب مریا ژی نه سووتیه و په رجانئ دیوارئ گورستانا شاخکی ژی یی ب وی دهر دی بری.

ئه فه چهند نموننهك بوون ژ گهن دلیین بچووك، نموننه ژی گه له كن، ئه ف گهنده لیه مه زن دبن، ئه فرؤ ب ترومبیللا دهوله تی چوو نقیژا ئه یینی، ئه و باش دزانیت گونه هیڼ وی نا غه فرن، سوبه هی گهنجینه كا دهوله تی بگه قیته به رده ستان قهت د وی باوه ریډا نه به بیژیت ئه فه حه رامه و خوه نیژیک نه كهت. ئه وی ب روژا نیفرؤ چهند گلؤپان ل دهر فه هه لدكهت، ئه و نه ژ وان كه سانه یین پتر ژ به ریپین خوه دبینن، ئه وی پتر ژ به ریپین خوه نه بینیت ئه و وهلاتی خوه ژی نابینیت، نه ژی خوه ب خودان وهلاتهك دزانیت. ئه وی هزر نه كهت ئه ف ئافه چاوان دگه هیته مالا وی و چهند لی دهیته مه زاختن و نه بیژیت بوچی ب هه روه بچیت بو وی نه خه مه وهلات یی ئافا بیت یان ویران، ئه فرؤ ئافل بهر دهستی وی یه دلی خوه پی ناسوژیت، سوبه هی هه ر تشته کی بگه قیته به رده ستان هه ر دئی قی سه ره ده ری دگه لدا كهت. ئه وی هزر نه كهت ب ئافا كرنا مه خزنه کی و دو قاتان دسه ردا دنا ف تاخه كیدا، دئی ره وشا تاخی هه مووی تیکدهت، نه وی دل ب قی ملله تی دسوژیت و نه ژی خوه ب كه سه کی قی جفاکی دزانیت. ئه وی بچووكی خوه ژ خرابكرنا ویستگه هه کی یان په رجانئ باخچه کی و گورستانه کی نه ده ته پاش ئه وی وی بچووكی بو گهنده لیه كا مه زنتر په روه رده دكهت.

ئاها ب قی رهنگی ئه ز دبیژم پرانیا جفاکی یا گهندهل بووی، ئه ز و تو ژی وهکی وان یین گهندهل بووین، ژبه رکو روژه کی نه ب دهستی خوه نه ژی ب زمانئ خوه مه ریك ل بهر گهنده لی نه گرتیه و مه ترسیا مه زن ژی ئه وه ده می جفاك گهندهل دبیت.

برس و ههژاری که لایین دکتاتوران د هه ریښن (*)

برس و ههژاری و بیکاری ههستیکی ههژاران د هیرن، ئەفه مانشیتهکی هژمارا ۳۲۲ یا ۲۰۱۱/۱/۱۲ کۆفارا (الصوت الاخر) بوو، کو ب (مهترسیترین راپورت) نافکریه، د فی بابهتیدا ل دووڤ راپورتهکا نافدهولهتی هاتیه دیارکرن کو برسیاتی ل ۲۹ دهولهتین جیهانی بوویه ئەگهری نیگهرانی، و پرانیا فان دهولهتان ل دووڤ پیوانهیی جیهانی ب دهولهتین برسی دهینه ناسکرن دکهفنه کیشودرا ئەفریقا و باشووری ئاسیا. ههر فی راپورتی ل دووڤ داخویانیین ریکخراوا خوارن و چاندنا جیهانی FAO دایه دیار کرن کو هژمارا گشتیا برسییان ل جیهانی گههشتیه یهک ملیار مروڤان ژ کۆما شهش ملیاران کو سه رژمیرا مروڤانه. ههمان راپورتا (الصوت الاخر) دیار دکهت کو ریکخراوا کاری نافدهولهتی هوشداریی ددهت کو بیکاری ل جیهانی دی بیته ئەگهری روودانا ئالوزیین جفاکی و فان ئالوزیان ل ۲۵ دهولهتین جیهانی دهسپیکریه، د راپورتیدا گهلهک پیزانیین دی تیدا ههنه.

هیژ بابهتی (الصوت الاخر) ب دروستی بهلاف نهبووی و دبیت د قوناغا بهرههفکرنیدا بوویه، ئالوزی ب دژواری چهند دهولهتین نیژیکی سنووری مه یی جوگرافی فهگرت، ل جهزاییری و تونسوی و ئوردنی لهشکهرین برسییان کو پرانیا خهلکی وان وهلاتانه رژیانه سهر جادهیان، نهخشه ل وهلاتین دی یین وهک وان، ئەف خهلکه نه تنی برسیی نانی یه، بهلکی تیهنی ئازادیی یه زی، لهوما ئەفی خهلکی داخوازا نانی بو زکی و ئازادیی بو میشکی دکر، ژ بهرکو زکی تیر و مهژیی نه ئازاد

(*) د هژمار ۶۲۲ رۆژا ۲۰۱۲/۱/۱۶ رۆژناما ئەڤرۆ دا هاتیه به لافکرن.

لهذا من دقت بيزم

**برس و ههزاری
كهلايين
دكتاتوران
دههريفن**

موسدق تولى

برس و ههزاری و بيكاري ههستكيين ههزاران دهزين، نهفه سانشيستهكن ههزارا ۳۲۲ يا (مهترسيترين راپورت) نافكرية، د في باهتي دا ل دروف راپورتكا نافدهولهتي هاتيه دياركن كو برسيسان ل ۲۹ دهولهتتين جيهانين بوويه نهگهريين نيگهرايين، و پراپنا فان دهولهتان ل دروف پتوانهتتين جيهانين ب دهولهتتين برسي دههته ناسكرن دهقهه كيشوردا نغريفقا و باشورين ناسبا. هر في راپورتين ل دروف داخوبانيين ريكخراوا خوارن و چاندنا جيهانين FAO دا به دياركن كو ههزارا كشتتبا برسيسان ل جيهانين كههشتمه يهك مليار مرزقان و كوما شمش ملياران، كو سهزميرا مرزقانه. ههمان راپورتا (الصوت الاخر) ديار دكمت كو ريكخراوا كارين نافدهولهتي هوشدارين ددهت كو بيكاري ل جيهانين دن بيته نهگهريين روودانا نالوزيين چفاكي و فان نالوزيان ل ۲۵ دهولهتتين جيهانين دهسيترية، د راپورتين دا گهلهك پتوانهتتين دي تيدا ههته.

ههژ باهتج (الصوت الاخر) ب دروستي بهلاف نهبوي و ديبهت د قوناعا بهرههفكرين دا بوويه، نالوزيين ب دوزي چهند دهولهتتين نيزيكي سنورين مه ينج جوگرافي ههگرت، ل جهزالييرين و تونسين و نوردنين لهشكهريين برسيسان كو پراپنا خهلكين وان وهلاتانه رژيانه سه جادبان، نهخشه ل وهلاتين دي بين ورك وان، نهف خهلكه نه تنن برسيسان ناني به، بهلكي تتهنين نازاديين به زي، لهوما نهفي خهلكي داخوازا ناني بو زكي و نازاديين بو ميشكي دكر، و بهرگوروك زكي تير و سهزين نه نازاد گهلهك ههف ناگريهتتين، مرزقين تير بيت بهلي نهين نازاد بيت دن ميننا گيسكي عيسى دهلا بيت، كيم كس ههته جيروكا گيسكن عيسى دهلا نههيستيت.

ههژ ههفتيهك ب سهر بهلافبونا وئ ههزارا (الصوت الاخر) فه نه بوزي بوو، لهشكهريين برسيسان و تتهنين نازاديين بهك و كهلايين ديكتاتوريهتت كو دهولهتا تونسين يا باكوورين نهفريقا بوو ههرفاند و سهروكين وئ ناچار كر دهست و سهروكاتين كو ۲۴ سال بوو پتقهنوسيا بوو بهردهت و نمو و هندك و خيزانا خو بهرف چارههفيسهكن نهديار برهفن، رهفينا وي تشتهكي چافهريكري بوو، گهلهكين دي بهري وي ب في رهنگي رهفينه و گهلهك پترين دي زي پشتي وي دن ب ههمان شيوه رهفن. رهفينا في ديكتاتوري نهز هاندام مانشيتي تامازه پتكرين (الصوت الاخر) سهروكين نوو دايزمهفه و بيژم برس و ههزاري و بيكاري ههستكيين ههزاران دههريت بهلي د نهجامدا كهلايين زورهان زي دههريفيت.

تونسين ب جهين خوويين جوگرافي و سروشتن خو نه و وان وهلاتين ههزاره خهلكين وئ برسي بيت، بهلي و وان وهلاتانه بين دهستهلاتاديين خهلكين وان برسيكري، و وان وهلاتانه بين كههتبه ژير دهستهلاتين تاكرهوي، سهروكين وئ ينج رهفي (زوينولعابدين بن عدلي) سهري ۲۴ سالان بوو حوكمداري دكر، سهروكين بهري وي حهيب بورقيبه ۳۵ سالان حوكمداري كر، ههردويان ب سيستهمن تاكرهوي و تاكحزبي حوكمداري دكر، خيزوبيرين وهلاتي تنن بو وان و ختيزان و دهرياسان وان و وان دهزگههين لهشكهري و لهمني و حزيبي بوو بين بهرگري و دهستهلاتين وان دكر، تنن لهو د تير بوون و تهخكا كئما چفاكي بين نهه ديژينين مفادار د تير بوون لهو زي تيرين نه نازاد.

بهري ههيفهكن چهند كهسهك و برسيسان و تتهنين نازاديين داريسانه سهر جادههين باژيرين تونسين، داخوازا نازاديين بهري ناني دكر، چكو هندي بكهيه زكي و ميشكي نازاد نهبيت دن هر ينج برسي بي. د دهمن ههيفهكن دا روك ل دروف روكين پتر برسي و تتهنين نازاديين ل ههفججيان، سهرهلدان و سهرهلدانين سهرانسيري وهلات ههگرت، دهزگههين لهمني و لهشكهري دهستهلاتي تنن بو بهرگريين و خو رهبيتهكرين خو ل بهر پتلا سهرهلدانين برسي و تتهني نهگرت، ههروزي خو و دامودهزگههين ديكتاتوريهتن بدسقه دان، سهروكين نيكانه هه هند بين ما برقيت، بيتي كو بزانيت دن كيهفه رهفيت و كي دن و هورنيته. لهو سيستهمن برس و ههزاري و بيكاريين تيدا ههستكيين ههزاران دههزان، في جاري برس و ههزاري و بيكاريين سيستهم ب خو ههرفاند و بين گهفان ل سيستهمن دي بين ورك وي دكمن.

ههمو نكشههيبان دشيبت

دگهل ههف ناگونجيين، مروقي تير بيت بهلي نهيي نازاد بيت دي مينا گيسكي عيسى دهلا بيت، كيم كس ههته جيروكا گيسكي عيسى دهلا نه بهيستيت.

ههژ ههفتيهك ب سهر بهلافبونا وئ ههزارا (الصوت الاخر) فه نه بوزي بوو، لهشكهري برسيسان و تتهنين نازاديين يهك و كهلايين ديكتاتوريهتي كو دهولهتا تونسين يا باكوورين نهفريقا بوو ههرفاند و سهروكي وئ ناچار كر دهست و سهروكاتين كو ۲۴ سال بوو پتقهنوسيا بوو بهردهت و نمو و هندك و خيزانا خو بهرهف چارههفيسهكي نهديار برهفن، رهفينا وي تشتهكي چافهريكري بوو، گهلهكين دي بهري وي ب في رهنگي رهفينه و گهلهك پترين دي زي پشتي وي دن ب ههمان شيوه رهفن. رهفينا في ديكتاتوري نهز هاندام مانشيتي تامازه پيكري (الصوت الاخر) سهروكين نوو داريزمهفه و بيژم برس و ههزاري و بيكاري ههستكيين ههزاران د هيريت بهلي د نهجامدا كهلايين زورداران زي د ههريفيت.

تونسين ب جهي خوويين جوگرافي و سروشتي خو نه و وان وهلاتين ههزاره خهلكي وئ برسي بيت، بهلي و وان وهلاتانه بين دهستهلاتاديين خهلكي وان برسيكري، و وان وهلاتانه بين كههتبه ژير دهستهلاتي تاكرهوي، سهروكي وئ ينج رهفي (زهينولعابدين بن علي) سهري ۲۴ سالان بوو حوكمداري دكر، سهروكي بهري وي حهيب بورقيبه ۳۵ سالان حوكمداري كر، ههردويان ب سيستهمن تاكرهوي و تاكحزبي حوكمداري دكر،

خېروپېرېن وهلاتی تنی بۆ وان و خیزان و دهرباری وان و وان دوزگههین لهشکهری و ئەمنی و حزبی بوو یپن بهرگری ژ دهستهلاتی وان دکر، تنی ئەو د تیر بوون و تهخهکا کيما جفاکی یپن ئەم دبیزینی مفادار د تیر بوون ئەو ژی تیرین نه نازاد. بهری ههیفهکی چەند کەسەك ژ برسپیان و تینین نازادی دارژیانه سەر جادهیپن باژیرین تونس، داخووا نازادی بهری نانی دکر، چنکو هندی بکەیه زکی و میشکی نازاد نه بیت دی هەر یی برسی بی. د دەمی ههیفهکیدا رۆژ ل دووف رۆژی پتر برسی و تیهنین نازادی ل ههفجیان، سەرهلدان و سەرهلدانی سهرانسەری وهلات فهگرت، دوزگههین ئەمنی و لهشکهری دهستهلاتی تنی بۆ بهرگری ژ خوه رهبتهکرین خوه ل بهر پیلا سەرهلدایین برسی و تیهنی نهگرت، هەر زوی خوه و دامودهزگههین دیکتاتوریهتی بدهستقه دان، سهروکی ئیکانه هەر هند پی ما برهفیت، بیی کو بزانیی دی کیه رهفیت و کی دی وی ههوینیت. ئەو سیستهمی برس و ههزاری و بیکاریی تیدا ههستیکین ههزاران دهیران، فی جاری برس و ههزاری و بیکاریی سیسته م ب خوه ههرفاند و یی گهفان ل سیستهمین دی یپن وهک وی دکهن.

رۆلی وه به رههینانی د سه رو بهری مه یی ئابووریدا (*)

ههروهك ژ دهزگههین راگه هاندنی و داخویانیین مهزنه بهرپرسین حكومهتا ههريما كوردستانی دهیته زانین ئەف حكومهته ل سه ر ئاستی نافخوهیی گرنگیهكا گهلهك مهزن ددهته وه به رههینانی و ئەوا د شياندا بيت ئاسانکاریان بو دکهت، گومان تیدا نینه ئەف وه به رههینانه د ریکا كهرتی تایبه ترا دهیته ئەنجامدان. د دهمه كیدا كو سیسته می ئابووری ل ههريما كوردستانی و عیراقی به ر هف سه رمایه داری دچیت، د سیسته می سه رمایه داریدا ژی كهرتی تایبه ت رۆلی هه ره سه رکی د پیشقه برنا ئابووریا وه لات و دابینكرنا ته ناھیا ئابووری و نه هیلان یان ژی كیمكرنا بیكاریی د ناف وه لاتیاندا دگیریت، لهوما ژی ئەز باوهرم ئەف گرنگیدانه ب وه به رههینانی و مه ره مین وی جهی ره زامه ندیا هه ر وه لاتیه كیه.

به لی ل فییری چهند پرسیار دهینه پیش، ئەز فان پرسیاران وهك وه لاتیه كی ئاسایی نهك وهك ئابووریناسهك دی كه م، ب وی هیقیی جهین په یوه ندیدار به رسقی ل سه ر بدهن، ئەگه ر د خودرا نه بینن به رسقه كا ئاشكرا ل سه ر بدهن، بلا فه كولینان ل سه ر بكه ن و ئەوا مفادار بو خوه ژی وه رگرن، گه لو كهرتی تایبه ت ل هه ریمی چهند رۆلی خوه د پیشقه برنا ئابووری و دابینكرنا ته ناھیا ئابووری و نه هیلانا بیكارییدا گیرایه ..؟ ل فییری وهك سنووری پاریزگه ها دهوكی و ل دووق پیزانین و بو چوونا خوه دی به رسقی ل سه رده م و بیژم: وارین چاندنی و پیشه سازی ژ ستوونین سه ره كیین كهرتی تایبه تن و پیشقه برن و ته ناھیا ئابووری د ریکا وانرا دهسته

(*) د هژمار ۶۲۷ رۆژا ۲۳ / ۱ / ۲۰۱۱ رۆژ ناما ئەفرۆ دا هاتی به لافكرن.

رېښه بهرې گه شه پېدا نا پيشه سازى ل دهوكې يې د بېڅرېت: د سالا ۲۰۱۰ يېدا ۱۲ موله تېن پيشه سازى هاتېنه دان، ژ وانا ژى ههشت كارگه ه نوكه كار دكهن يېن دى ژى يېن د قوناغا بجه ئېنانېدا، پېنج ژ وان كارگه هېن خوارنې و ههفتېن دى بوئافا دلؤپكرى و كارگه هېن ته حېنې و كارگه ههكا روئى ترومبېلانه كو ۲۴۳ كرېكار تېدا كار دكهن. (ئەفرۆ، هژمار ۶۱۲، ۲/۱/۲۰۱۱)

د دهمه كېدا دهستخوشې ل خودانېن فان كارگه هان دكهن، دى بېژېن ب چه مكه كې ئابوورى ئەفه نه كارگه هان، بهلكى ئەفه پيشه سازېن دهسپېكېنه، ئەگه ر ئەفه بن پيشه سازېن مه، دساله كېدا ۱۲ ژ فان كارگه هان موله تى وەرگرن و هه موو ژى تنى ۲۴۳ كرېكارا هه مېز بكه ن ئەو ژى هه كه بكه فنه كارى، ئەفه ئەم د بى پيشه سازى نه و كه رتې مه يې پيشه سازى نه روئى خوه د پېشقه برنا ئابوورى و دابېنكرنا ته ناھيا ئابوورېدا دگېرېت، نه ژى دهلېقېن كارى بو بېكاران د بېنېت و خهلكى مه ژى دى هه ر چاقي وى ل مووچه يې دهوله تى بېت. ل قېرى پرسيارهك دهېته پېش كو دى پرسيارا داويى بېت، ئەرى ب قى رهنكى پلانا وه به رهېنانى يا سه ركه فته، به رامبه ر ئاساكارېن بو وه به رهېنانى دهېنه كرن، وه به رهېنانى چ ئەنجام دهستخوشېنېنه و چ ئاسانكارېهك بو وه لاتيان و چ بارسقېهك بو حكومه تا هه رېمى دهستخه ئېنانېنه..؟

هێژ چیايي جودی ژ کوردستانی نه هاتیه دزین (*)

گهلهك جارن دیرۆك هاتیه سهروژێركرن، راستی بووینه نهوهیی و نهوهییان جهی وان گرتیه، ئەفه ئەنجامی وی چهندییه مروّف دیرۆکی دنقیسن، مروّف ژى د نامادهنه بو بهرژهوهندیهکی، رازیکرنا دهستهلاتدارهکی، ئالیهك سیاسی راستیان بهروفاژی بکهن و وهك وان دقیت بنقیسن. بهلی ژ بهرکو جوگرافیا گریدایی سروشتیه، مروّفی چهند دهستهلات د سروشتیدا ههبيت نکاریت گورانکاریی د جوگرافییدا بکهت، کهس نکاریت بیژیت چیايي هیمالایا ناکهفیته باکووری هندستانی و رووباری نیل دکهفیته ئەمریکا ژیری و دارستانی ئەمازۆن دکهفنه ئەفریقا، کهسانهك دکارن نافی کهرکووکی بکهنه ئەلتهئمیم، باژیری قینسیایی ئیتالیا بکهنه بوندهقیه، بهلی نکارن جهی جوگرافیي وان بگوهرن، چاوان بهری هزاران سالان باژیری ئەسینا ل جهی خوویی نهایی یونانستانی و پهکین ژى هەر ل چینی بوو، هندی جیهانی مابیت چیا و رووبار و باژیر دی ل جهی خوه بن.

بهلی مخابن موسلمانین شیعه ب تايهت هندهك زانایین ئایینی و دیرۆکنقیس و فهگیرین ریوایهتین وان، چاوان ب چافی خوه دنیرنه دیرۆکی و دیرۆك ئەوه ئەوا وهکی وان دقیت هاتیه تومارکرن و تنی ئەو ژیدەر د راستن یین د بازنهیا واندا دزفرن. هەر هوسان سهردهریی دگهل جوگرافیایی دکهن، پیکهاتا جوگرافیا جیهانی ژى ئەوه ئەوا د ریوایهتین واندا هاتی. لهوما ژى ل جهم من و ههرکهسهکی کیمهك پیزانین ل سهر مهزههبی شیعهیان و بوچوونین وان هه، تشتهکی سهیر نینه

(*) د هژمار ۶۳۲ رۆژا ۳۰ / ۱ / ۲۰۱۱ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتیه به لاقکرن.

دهمی ل هژمار ۶۲۴ی فی رۆژنامی دخوینیت، د کونگرهیی دیالوگا ئاییناندا ل نهجهف ۱۶- ۱/۱۸ زانیی ئایینی و دیرۆکنقیس و یهك ژ مهرجهعین شیعهیان و سهروۆکی کونگرهیی سامی بهدری د سمینارا خودا بقییت بسهلمینیت کو چیاپی جودی ل دهشتا نهجهف بوو و کهشتیا نوحی ژی ل سهر وی چیاپی ئاشویی دادایه و نهجهف لاندکا دووی یا مروّقایهتی یه، و کومهکا پهیرهوین سیستانی و مهرجهعین دی ژی پشتهفانیا فی بۆچوونی بکهن.

دبیت کهسهك بیژیت نه ئاریشهیه کهشتیا نوحی ل کیری دادابیت ئه و چ ژ سهروبهری مه ناگوهریت، ئهز د کاودانهکیدا دگهل فی بۆچوونی مه، بهلی ئهف بۆچوونه بۆ سهردهمهکی و جههکی بوو کو ههریهك ل واری خوه بوو و ههرکهسهکی وهك وی باوهری ههی نقیژین خوه دکرن و رۆژی دگرتن و زهکاتا خوه ددا، و ئایینی و مهزههبی مایتیکن د دهستهلادارییدا نه دکر نه ژی ئامرازهك بوون خهلهکهك دهستهلای پی بگریته دهست. بهلی ئهفرۆ نقیژا ئهینی ل مهکههی دهیتهکرن و ریورهسمین چلهیی ئیمام حسینی ل نهجهف دهینه گیران د ههمان دهمدل ل دوورترین گوندی کوردستانی و ل ههژارترین تاخین باژیهرکی ئوزبهکستانی یی فی نقیژی و ریورهسمان دبینن و دکهفنه ژیر باندورا وان، ئهفرۆ ل وهلاتهکی وهك عیراقی ئایین و مهزههب بووینه پیستک بۆ چوونا سهرکورسیکا دهستهلای، نه تنی کهسایهتی و مهزنه بهرپرسین علمانیین عیراقیین نه شیعه مهزههب، بهلکی یین جیهانی ژی بهری سهرا سهروۆکوهزیران ل بهغدا بدن یی سهردهانا ئایهتوللا سیستانی ل نهجهف دکهن. ئاها د فی دهمی و فی سهروبهریدا جهی دادانا کهشتیا نوحی مهترسییه ل سهر تهفایی جیهانا ئیسلامی، ژ بهرکو ئهف جهه دهربرینی ژ ناکوکیهکا هزری و بیروباروهران دکهت سهری پتر ژ ۱۴۰۰ سالانه د ناقبهرا شیعه و سونهیاندا ههی و ههر دی بهردهوام بیت. ههروهکی دبابهتهکی خودا د هژمار ۵۲۴ی ۲۰۱۰/۹/۵ی فی رۆژنامیدا ل ژیر ناقی (پتر ژ ۱۴۰۰سالانه د چ واراندا پیکنهکریه و پیکناکهن ژی) مه ئامازه ب فی ناکوکیا دیرۆکی کریه، ژ بهرکو ههریهك ژ سونه و شیعه خودهیی باوهریهك جودا، فیقههکی جودا، دیرۆکهکا جودا، و پهروهدهیهکا

جودانه، خالین دژههف د ناقبهرا واندا پترن ژ خالین وهکههف. هه ر ئهفه ژى بوويه
 ئهگهري وئ چهندي گوب دريژيا سهردهمين چووي ههردو ئالى د يهك
 دهسته لاتداريا ئيسلاميا سياسيدا ب ههفرا، وهكههف و بئ ئاريشه نهزيينه، ئهف
 ناكوكيه ئهفرو ژ ناف بهرپهريين پهرتووكان و ژ مينبهريين مزگهفت و حسينييان
 كهتیه بهرؤكا سياسه تهمدار و ههفركيين دهسته لاتدارييدا و نووترين
 تهكنه لوجياييين ههفچهرخ بو گهشكرنا ئاگرئ في ناكوكيي دهينه بكارئينان. كهشتيا
 نوحى كو قورئانا پروز جهئ دادانا وئ دياركريه و چ گومان تييدا نه هيلايه، بهلي
 ئهفه ب سهدان سالانه كو شيعه مهزهه ب باوهريئ ب في راستيي نائين، گهلؤ دئ
 چاوان ئاريشا كى چهقتره بو دهسته لاتداريا موسلمانان پشتي مرنا پيغه مبهري (س)
 خهليفه ئه بوبه كرى سديق يان ئيمام عهلى كو ههتا نها ژى موسلمان پيغه مژوولن
 هيته چاره سهركرن..؟ چاوان ههردو جوين دئ ناكوكيين ديرؤكيين ناقبهرا خوه
 چاره سهركهن..؟ دئ چاوان ناكوكيين خوه سهرا دهسته لاتداريي ل عيراقئ
 چاره سهركهن كو ب سهدان سالان شيعه ژئ هاتينه بي باهركرن و سونهيين عه ره ب
 ب مولكى خوه دزانن..؟ ئهز دبيژم دم هاتيه كورد ژى ب هه موو پيگهاتيين خوه يين
 مهزهه بيغه فهكولين و دوو فچوونان دهرباره ي في ناكوكيي بكه ن يا سهري پتر ژ
 ۱۴۰۰ سالانه د ئيسلاميدا هه ي و وئ برياري ل سه ر بدن يا د بهرژه وهنديا كوردان ب
 خوه دا، هيژ ناكوكيي خوه ل ناف مالا مه نه هه لافي تي و چيايي جودي ژ كوردستاني
 نه هاتيه دزين.

دراما یان ئۆپه راسیۆنن دژی کوردان (*)

دههان ساله دهولهتا ترکیا بهردهوام ئۆپه راسیۆنن لهشکهری کرینه سهر کوردستانئ و فان کریارین لهشکهری ههموو پارچین فی وهلاتی فهگرتینه، کوشتارین تهبابی، گرتن و زیندانکرن، ویرانکرن گوندان و دهر بهدر کرنا خهلکی و بزافین گوهرینا زمان و رهوشت و کهلتووری وان کرینه. کورت و کرمانجی ههموو رهنگین جینوسایدئ دژی خهلکی کوردستانئ نهجامدان، فی خهلکی ژی نهوا د شیانی و دا ههی بهرگریه کا قارهمانانه ژ خوه کر، د نهجامدا نه نهف خهلکه گههسته سهرکهفتنا داویئ و ههموو ئارمانجین خوه بجه ئینان، نه ژی دهولهتا ترکان شیا کوردان ب داوی بینیت. بهروفاژی فی چهندی نهف دهولهته ناچار بوو بقیته نهقیته، ژ دهرقهی دهستوورا بنیاتیا وی وهلاتی بیت چهند پینگافهکان بهرهف گهلی کورد بهیته و چهند چاکسازیهکان (ههرچهنده دکیمن و نه دهستوورینه) د سهردهریا دهولهتییدا دگهل کوردان بجه بینیت. د بهرامبهردا ل ژیر باندورا چهندین فاکتهرین نافخوهیی و ههریمی و جیهانی بزافا رزگاربخوازا کوردی ژی چهند پینگافهکان بهرهف پیش هات، د خهباتا خوهیا نهتهوهییدا سهنگا خوه پتر ئیخسته سهر خهباتا مهدهنی و ناشتیخوازانه ل ناف باژیران و هولا پهلهمانی و نافهندی سیاسی، ههتا ئاستهکی خوه ژ خهباتا چهکداری دوورگرت و بهرههفی دیارکر هیژ خوه دوور بگریته و چهند جارهکان یهکلایهنه ئاگر بهست راگههاند و دهنگی گوللهیان ل چیاپین کوردستانئ بهرهف کیمی چوو و دوا ئاگر بهست هیژ یا بهردهوامه.

(*) د هژمار ۶۳۷ رۆژا ۶ / ۲ / ۲۰۱۱ رۆژناما نهفرۆ دا هاتیبه بهلافکر.

لەما من دڤت بێزم

دراما یان
ئۆپەرا سیۆنایی
دژی کوردان

موسەدەق زەنجی

دەهان ساڵە دەولەتا تێکیا بەر دەوام ئۆپەراسیۆنتین لەشکەری کرێنه سەر کوردستانی و فان کرێارین لەشکەری هەموو پارچین فی وولاتی فەگریتینە، گۆشتارین تەبایی، کرتن و زیندانکرتن، وێرانکرتنا گوندان و دەربەدەر کرنا خەلکین و بزاقین گوهرینا زمان و روشت و گەلشووێ و وان کرێنه، کورت و کرەمناجی هەموو بەنگین جینوسیاسیۆن دژی خەلکین کوردستانی نەجھادان، فی خەلکێ ژێ ئەما د شایینن وی دا هەمی بەرگری بەکا قارەمانانە ژ خود کر، د نەنجام دا نە ئەف خەلکە گەشتە سەرکەفتنا داوین و هەموو نارمانجین خود بچە نیشان، ئە ئی دەولەتا ترکان شیا کوردان ب داوی بیییت. بەرقراری فی چەندێ ئەف دەولەتە ناچار بوو بقییت نەقییت، ژ دەرفە دەستورا بشارتیا وی وولاتی بیت چەند پینتەگەکان بەرەف گەلێ کورد بییت و چەند چاکسازبەگان (هەرحەندە دکتین و نە دەستورینە) د سەر دەریا دەولەتین دا دگەل کوردان بچە بیییت. د بەرامبەر دا ل ژێر پاندورا چەندین فاکتەرتین ناخەبویی و هەرتی و جیھانی بزاقی زنگاریخوازا کوردی ژێ چەند پینتەگەکان بەرەف پینت هات، د خەباتا خواریا نەتەوی دا سەنگا خود پتر تێخستە سەر خەباتا مەدەنی و ناشیوخوارانە ل تاڤ باژێران و هەلا بەرەمانی و ئاقدەنتین سیاسی، هەتا ناستەکی خود ژ خەباتا چەنگاری دورگرت و بەرھەفی دبارکەر هێژ خود دور بەگرتی و چەند چارکەن پەکلاپەتە ناگر بەست راکەھاند و دەنگی کولەیان ل جیاچین کوردستانی بەرەف کیمین چوو و دوا ناگر بەست هێژ یا بەر دەوام.

هەرچەندە هێژ دەولەتا تێکیا ب رسمی ئەف پینتەگاتین بزاقی زنگاریخوازا کوردی نە پێزانینە و ل دووڤ راکەھاندنا خود یا رژدە ل سەر نەئەلاتا فی بزاقین ب هەر هێژەکا هەبیت. بەلین ئەف سەقائین سیاسیۆن نیسچە شارستانی دور ژ دەنگی کولەیان بین ئەما ل تێکیا هەمی پۆ هەر کوردەکی و تێکیا هەمی دڤۆششیبە، د بەرژەوونەیا سەراسەری تێکیا داپە. بەلین وەسان ديارە هەرا شوقیترما پتر ژ هەشتین سالانە دەستەلا تەرین ل تێکیا دکتە رە و ریشائین خود داھێلانە د ترک سەمیانین وی وولاتینە، ئەگەر کەسانین دی ل ستووێ فی دەولەتی بزین تێن سافین خولامینیا ترکان هەبە، هێژ گوھین وان ب دەنگی کولەیان خوش دبن و لیقین وان ب دیدشتا تەریمین کەشتین کورد و ترک دگرتن. لەوما ژێ خوددین فی هەرا شوقیترما فی سەقائین ئەنا و ناشیوانە نە، د بزاقی دانە جینوسایدیا کوردان یا بەر دەوام بیت، کەلا دلی وان ب شەری بان بزاق پۆ بەر دەوامیدان ب شەری ئەنا ناییت، ل سائین داوین ب ریکەکا دی، ب ریکە هۆنەری و چەکی درامایین بین شەرەفی بین یمەان دژی گەلێ کورد دکەن، ب دراما تێکیا کو ژۆریبە کەتالین ئەسمانیین تێکیا و عەرەبی و کوردی فەگرتینە بین بزاقین مەزەن بۆ ئاقراناندا گەلێ کورد و کرێتکرتنا کەسایەتیا مرۆفین کورد ل بەر چاقین خەلکین دیتەر دکەن.

هەر بۆ غۆمە دەن ئامازە ب دراما جیھان کەین کو ل ۱/۳۱ دوا خەلەکا و ئ ل کەنالی mbc دراما ب داوی هات، بەری وی ژێ ب کوردی ل کەنالی 4ھاتبوو پینتەگەشکرین. ئەما ب دیتیا ۶۶ خەلەکان د فی درامایین دا کو چیرۆکا شەردیخا ئاقرەما دا مالپانین دەربەگین کوردین مەردین بە بۆ بیسەران ھابیب نیشادان: کورد کەلەکی باشقەما و د ژیانەکا کولەبی و دەربەگی دا و د سەرەویەکی کەسی و ھۆنانە دا دین، تین ژۆلی کوشتا و لاتاکرن و دزینا مائین ھەلەدەن، دورین ژ شاریتەتین، باورەکا تەوا ب سێخەر و تەلمە و ئقتیان هەبە، ژن ل جەم وان وەگ گیانەووەکیە ب پارە و بریارا باپین بیان مەزەن مالپانین و عەشرەتین دفرۆشە وی کەسی بین وان دڤت، لەوما ژێ وەگ درامایین دوا دبارکرتن، نە ژێن وەفا داری پۆ مێری هەبە نە ژێ مێری پۆ وێ، پزانیا قارەمانین درامایین ژێ نە ژ وان داڤک و بابان بوون بین دگەل دا وێان، بەلکی بیژین کرێارکا تەروا بوون د ئاقرەما بەک ژ وان دویمان دگەل کەسەکی دی یان کەسەکا دی، هەر وەسان دوا دبارکرتن کو کارێ سەرکەفان فان کوردان تین قوما ریاژ و مەمی قەخوارن و قاجچیا تیا کەرمستین بیسەوشکەرە، یا هێژ خرابتر درامایین دڤیا فان پەستین خرابکارانە بین ددانە یال خەلکین مێردین بەدەنە یال هەموو کوردان، وەگ جیھانا قارەمانا درامایین ل بەرگەکی دا دگۆتە ھێژک ژ مێردینیان: هەتا کەنگی ھوون ل مێردین نیسینین جزیرین، ديارەکوێ بانمانان، جولەمێرگن ھەکارین، وانن سێرتین... ھتە دین مژوولی کوشتن بن، ھەروەکا دیار بەقا کوردستان ل تێکیا یاسا هەموما ژێ نە گۆتە هەتا کەنگی ل کوردستانی دین مژوولی کوشتن بین بەلین بەک بەکە ئاقین باژێران نیشانە. هێژ خرابتر ھەروەکی دراما ددەت دبارکرتن ئەف مێردینین مرۆفکوژ کشت پەستین خودین خرابکارانە ژ مێردینین دەنە ئەسەننەئین و فی باژێر پینتەگەتی و شارستانی ھەروەگ نە حکومەت لچ هەبیت، نە ژێ یاسا بشتە فان کوردین کینی دکنە جین کوشتار و خرابکارین خود، ب کوشتن بین خود ھەقینە د ئەسەننەئین دا و ب کوشتن و تەرمین خودە ژێ دەردکەفین. ناییت دەولەت بەلکی راشکاوانە دین بێژ شوقیترما تێکیا ب ریکە کورمانیین بەرھەمەتەرتین درامایین تێکیا ل شوننا ئۆپەراسیۆنتین لەشکەری و فزکرتین ئۆپەراسیۆنتین ئاقرانانن کریتکرتنا کەسایەتیا کوردان نەنجام دەن و کەتالین عەرەبی و ل فی داوین وی مەخاڤ کەتالەکی کوردی ژێ سووینە بەرۆکین فان ئۆپەراسیۆنتین دژە کوردان.

هەرچەندە هیژ دەولەتا تێکیا ب رسمی ئەف پینتەگاتین بزاقی زنگاریخوازا کوردی نە پێزانینە و ل دووڤ راکەھاندنا خود یا رژدە ل سەر نەھیلانا فی بزاقی ب هەر هێژەکا هەبیت. بەلێ ئەف سەقائین سیاسی نیمچە شارستانی دور ژ دەنگی کولەیان یێ ئەما ل تێکیا هەمی پۆ هەر کوردەکی و تێکیا هەمی دڤۆششیبە، د بەرژەوونەیا سەراسەری تێکیا داپە. بەلێ وەسان ديارە هەرا شوقیترما پتر ژ هەشتین سالانە دەستەلا تەرین ل تێکیا دکتە رە و ریشائین خود داھێلانە د ترک سەمیانین وی وولاتینە، ئەگەر کەسانین دی ل ستووێ فی دەولەتی بزین تێن سافین خولامینیا ترکان هەبە، هێژ گوھین وان ب دەنگی کولەیان خوش دبن و لیقین وان ب دیدشتا تەریمین کەشتین کورد و ترک دگرتن. لەوما ژێ خوددین فی هەرا شوقیترما فی سەقائین ئەنا و ناشیوانە نە، د بزاقی دانە جینوسایدیا کوردان یا بەر دەوام بیت، کەلا دلی وان ب شەری بان بزاق پۆ بەر دەوامیدان ب شەری ئەنا ناییت، ل سائین داوین ب ریکەکا دی، ب ریکە هۆنەری و چەکی درامایین بین شەرەفی بین یمەان دژی گەلێ کورد دکەن، ب دراما تێکیا کو ژۆریبە کەتالین ئەسمانیین تێکیا و عەرەبی و کوردی فەگرتینە بین بزاقین مەزەن بۆ ئاقراناندا گەلێ کورد و کرێتکرتنا کەسایەتیا مرۆفین کورد ل بەر چاقین خەلکین دیتەر دکەن.

هەر بۆ غۆمە دەن ئامازە ب دراما جیھان کەین کو ل ۱/۳۱ دوا خەلەکا و ئ ل کەنالی mbc دراما ب داوی هات، بەری وی ژێ ب کوردی ل کەنالی 4ھاتبوو پینتەگەشکرین. ئەما ب دیتیا ۶۶ خەلەکان د فی درامایین دا کو چیرۆکا شەردیخا ئاقرەما دا مالپانین دەربەگین کوردین مەردین بە بۆ بیسەران ھابیب نیشادان: کورد کەلەکی باشقەما و د ژیانەکا کولەبی و دەربەگی دا و د سەرەویەکی کەسی و ھۆنانە دا دین، تین ژۆلی کوشتا و لاتاکرن و دزینا مائین ھەلەدەن، دورین ژ شاریتەتین، باورەکا تەوا ب سێخەر و تەلمە و ئقتیان هەبە، ژن ل جەم وان وەگ گیانەووەکیە ب پارە و بریارا باپین بیان مەزەن مالپانین و عەشرەتین دفرۆشە وی کەسی بین وان دڤت، لەوما ژێ وەگ درامایین دوا دبارکرتن، نە ژێن وەفا داری پۆ مێری هەبە نە ژێ مێری پۆ وێ، پزانیا قارەمانین درامایین ژێ نە ژ وان داڤک و بابان بوون بین دگەل دا وێان، بەلکی بیژین کرێارکا تەروا بوون د ئاقرەما بەک ژ وان دویمان دگەل کەسەکی دی یان کەسەکا دی، هەر وەسان دوا دبارکرتن کو کارێ سەرکەفان فان کوردان تین قوما ریاژ و مەمی قەخوارن و قاجچیا تیا کەرمستین بیسەوشکەرە، یا هێژ خرابتر درامایین دڤیا فان پەستین خرابکارانە بین ددانە یال خەلکین مێردین بەدەنە یال هەموو کوردان، وەگ جیھانا قارەمانا درامایین ل بەرگەکی دا دگۆتە ھێژک ژ مێردینیان: هەتا کەنگی ھوون ل مێردین نیسینین جزیرین، ديارەکوێ بانمانان، جولەمێرگن ھەکارین، وانن سێرتین... ھتە دین مژوولی کوشتن بن، ھەروەکا دیار بەقا کوردستان ل تێکیا یاسا هەموما ژێ نە گۆتە هەتا کەنگی ل کوردستانی دین مژوولی کوشتن بین بەلین بەک بەکە ئاقین باژێران نیشانە. هێژ خرابتر ھەروەکی دراما ددەت دبارکرتن ئەف مێردینین مرۆفکوژ کشت پەستین خودین خرابکارانە ژ مێردینین دەنە ئەسەننەئین و فی باژێر پینتەگەتی و شارستانی ھەروەگ نە حکومەت لچ هەبیت، نە ژێ یاسا بشتە فان کوردین کینی دکنە جین کوشتار و خرابکارین خود، ب کوشتن بین خود ھەقینە د ئەسەننەئین دا و ب کوشتن و تەرمین خودە ژێ دەردکەفین. ناییت دەولەت بەلکی راشکاوانە دین بێژ شوقیترما تێکیا ب ریکە کورمانیین بەرھەمەتەرتین درامایین تێکیا ل شوننا ئۆپەراسیۆنتین لەشکەری و فزکرتین ئۆپەراسیۆنتین ئاقرانانن کریتکرتنا کەسایەتیا کوردان نەنجام دەن و کەتالین عەرەبی و ل فی داوین وی مەخاڤ کەتالەکی کوردی ژێ سووینە بەرۆکین فان ئۆپەراسیۆنتین دژە کوردان.

پيشكهشكرن، ئەوا ب دريژيا ٦٦ خەلەكان د قى دراماييدا كو چيروكا شەرەنيخا
 ناقبەرا دو مالباتين دەرەبەگين كوردين ميردينى يە بو بينەران هاتيه نيشادان: كورد
 گەلەكى پاشقەماي و د ژيانەكا كولهي و دەرەبەگيدا و د سەرۆبەرەكى كيشي و
 هوقانەدا دژين، تنى مژوولى كوشتن و تالانكرن و دزينا مالى هەقدونە، دوورن ژ
 شارستانىەتى، باوهرىەكا تەواو ب سيحر و تەلەسم و نقشتيان هەيه، زن ل جەم وان
 وەك گيانەومەرەكيە ب پارەى و بريارا بابى يان مەزنى مالباتى و عەشيرهتى دفروشنە
 وى كەسى يى وان دقيت ، لەوما ژى وەك درامايى ددا دياركرن، نە ژنى وەفادارى بو
 ميرى هەيه نە ژى ميى بو وى، پرانيا قارەمانين درامايى ژى نە ژ وان دايك و
 بابان بوون يين دگەلدا دژيان، بەلكى بيژين كيارەكا نەرەوا بوون د ناقبەرا يەك ژ
 وان دوياں دگەل كەسەكى دى يان كەسەكا دى، هەرۆەسان ددا دياركرن كو كارى
 سەرەكيى فان كوردان تنى قوماربازي و مەى قەخوارن و قاچخچياتيا كەرەستين
 بيھوشكەرە. يا هيژ خرابتر درامايى دقيا فان پەسنين خرابكارانە يين ددانە پال
 خەلكى ميردينى بدەنە پال هەموو كوردان، وەك جيھانا قارەمانا درامايى د
 برگەيەكيدا دگوتە ھندەك ژ ميردينيان: ھەتا كەنگى ھوون ل ميردينى نسيبيني
 جزيرى، دياربەكرى باتمانى، جولەميىرگى ھەكارى، وانى سىرتى...ھتد دى مژوولى
 كوشتنى بن. ھەرۆەك ديار پەيھا كوردستان ل تركيا ياساغە لەوما ژى نە گوتيه ھەتا
 كەنگى ل كوردستانى دى مژوولى كوشتنى بن بەلى يەك يەكە ناقين باژيران ئينانە.
 هيژ خرابتر ھەرۆەكى دراما ددەت دياركرن ئەف ميردينينى مروفقوژ گشت پەسنين
 خوهيىن خرابكارانە ژ ميردينى دبەنە ئەستەنبولى و قى باژيرى پيشكەتى و
 شارستانى ھەرۆەك نە حكومەت لى ھەبيت، نە ژى ياسا بشيىتە فان كوردين كيشي
 دكەنە جەھى كوشتار و خرابكارين خوه، ب كوشتنى پين خوه دەھافينە د ئەستەنبولى
 دا و ب كوشتنى و تەرمين خوهفە ژى دەردكەفن. نابيژم دەولەت بەلكى راشكاوانە
 دى بيژم شوفينيزما تركى ب ريكا كومپانيين بەرھەمھينەرین درامايين تركى ل
 شوونا ئوپەراسيونين لەشكەرى و فركرنى ئوپەراسيونين نافزراندنى و كريتكرنا
 كەسايەتيا كوردان ئەنجام دەن و كەنالىن عەرەبى و ل قى داويى ژى مخابن
 كەنالەكى كوردى ژى بووينە بەرۆكىن فان ئوپەراسيونين دژە كوردان.

جەلەولا نەمۇنەك ژ عىراقا بچووك (*)

پىشتى نەمانا رژیما بەعسى ل نىسانا ۲۰۰۳ ھەتا نھا، ب نىياز پاکی بۆ ئەزموونا نوویا دەستەلاتداریی و ب وئ مەرەمى وەك د دەستووری نوودا ھاتی عىراق وەلاتەكى فیدرالە و واری ب ھەفرا ژيانا نەتەوہ و ئایین و ئایینزایین جودایە، زاراقەك (ئیدیەمەك) نوو ل سەر زاری مەزنە بەرپرسین كورد دەیتە بكارئینان، دەمی د پەسنا كەرکووكی یان دەقەرین بەر مادى ۱۴۰ دەستووری دكەفن دبیژن: ئەف باژیرە نەمۇنەیە بۆ عىراقەكا بچووك كو ھەموو وەكھەف تیدا بژین، ئەگەر ئەفە بۆچوونا كوردستانیان و بەرپرسین كورد بیت بۆ ھەر بەھوستەكى ژ عىراقى، پاشتر ژى بۆ تەفایى عىراقى كو وەلاتى ھەموویان بیت و گشت تیدا د ماف و ئەركاندا وەك ھەقبن، بەلى بۆچوونا ئالیی بەرامبەر ئانكو عەرەبىن عىراقى چ خەلك چ دەستەلاتدار، چەپ یان راست، ئایینی یان عیلمانى، توندرو و یان میانەرۆ، نەتەوہیى یان شۆفینیزم ب دروستى بەروفاژییە دگەل بۆچوونا كوردستانیان و بەرپرسین كورد، ئەو ھزر دكەن عىراق یا بچووك یان مەزن تەنھا وەلاتى عەرەبان و جھى یەك ئایینی یە و ھەردەمى یەك ژ ھەردوو ئایینزایان دەلیقا خوہ دیت جھى یەك ئایینزایە و یى ل دەرفەى قى بازنەیی بیت نە ماف ھەنە ونە باھر د عىراقیدا ھەیە، تاكە مافى وى ھەى وەك كولە لى بژیت، یى ب كولەیی رازی نەبیت ل مزگەفتى بیت یان دیرى، ل مال بیت یان جھى كارى، خوونا وى حەلالە و تەرمى وى

(*) د ھژمار ۶۴۲ رۆژا ۲۰۱۱/۲/۱۳ رۆژناما ئەفرۆ دا ھاتیە بەلاڤكرن

ئەو مەن دَقِيت بِيئَر

جەلەولا

نەمۇنەبەك ژ

عیراقا بچووگ

موسەدەق تۆقی

پشتی ئەمانا رۆژما بەعسی ل نېسانا ۲۰۰۳ هەتا ئەو، ب نیاژ یاکێ بۆ ئەزمونا نوویا دەستەلاندارین و ب وئ مەرەمەن وەگ د دەستەوورئ نوو دا هاتی عییراق وەلاتەکی قیدارە و وایئ ب هەقرا ژایانا نەتوود و نایین و نایینزایین جوادیه، زاراقەگ (ئیدیهەمەگ) نوو ل سەر زارێ مەزنی بەرپرستێ کورد دەقشە بکارتینان، دەمی د پەسنا کەرکوکێ پان دەقەزین بەر مائین ۱۴۰ دەستەووری دگەن دبیژن: ئەف باژیرە ئوونەبە بۆ عییراقا بچووگ کو هەموو وەگەف تێدا پێن، ئەگەر ئەقە بۆچوونا کوردستانیان و بەرپرستێ کورد بیت بۆ هەر بەهۆستەکی ئ عییراقێ، پاشتر ژ بۆ ئەقایی عییراقێ کو وەلاتێن هەموویان بیت و گشت تێدا د ماف و ئەمرکان دا وەگ هەقین، بەلێن بۆچوونا نایین بەرامبەر نانکو عەرەبێن عییراقێ چ خەلگ چ دەستەلاندەر، چەپ یان راست، نایینی یان عیلمانی، توندرو یان میانرۆ، نەتوویی یان شۆفینیزم ب دروستی بەروفاقایەه دگەل بۆچوونا کوردستانیان و بەرپرستێ کورد، ئەو هزر دگەن عییراق یا بچووگ یان مەزنی ئەنھا وەلاتێن عەرەبان و جەهێن یەک نایینی یە و هەردەمی یەک ژ هەردو نایینزایان دەلیقە خوێ دیت جەهێن یەک نایینزایە و بێن ل دەقەزێ قن یانزەین بیت نە ماف هەنە وئە باهر د عییراقێ دا هەبە، تاکە مافی وئ هەبە وەگ کولە لێ بێت، بێن ب کولەبێن رازی نەبیت ل مەزگەفتی بیت یان دبیژن، ل ماف بیت یان جەهێن کارێ، خوونا وئ حەلالە و تەرمین وئ ژێ مەرگی وئ عەرەبانە، ب وئ مەرگی وئ تەرمی فروشنە خودانی بیت ل دەقەزێ دەستەلاندێن وئ ب قەشتیرت.

دبیت هەندەگ پرسیارێ ئوونەبەیان بکەن، وئ بێژین فەرموون سەردەمی رۆژما بەعس چەند کورد و مەسیحی و تورکمان و بێن دی ل بەغدا و مووسل دزیان و چاوان لێ دزیان و چ مافین وەلاتینێن هەبوون، ب ئەمانا وئ رۆژمێن ل ۲۰۰۳ ئ هەتا ئەقەز چەند ژ وئ لێ مانە و چاوان دزیان و چاوان هاتنە تیروورکرن و بەردەوام دەقشە تیروورکرن و مەشەختکرن ژ چە و وایین وئ وئ ئەگەر ئەو دەلیقە ل خانەقین و کەرکوک و شنگال و جەهێن ژێ دی دەست وئ بکەقشیت وئ هەمان سەردەمی دگەل هەرکەسەکی نەعەرەب کەن، ژ بەرکو عەقلیتە تا شۆفینیزم عەرەبی چ ل سەر دەمی رۆژما بەعس بیت چ ل سەردەمی عییراق پشتی ۲۰۰۳ ئ بیت هەمان عەقلیتە و ب هەمان چاڤ ل هەرکەسەکی نە عەرەب دتیرت، فەرموون راپۆرتا لاپەرە هەشت ژمارە ۱۴۶ رۆژناما (روداو) دەریارێ سەرپەرێ باژیرێ جەلەولا و دەورەبەرێن وئ بێبیت، چاوان پشتی کەشاندەوی هیزی پشتمەرگە ژ فان دەقەر ل مەها تابا ۲۰۰۸ ئ ب پشکەتێن دگەل حکومەتا بەغدا دەلیقە بۆ شۆفینیزمێن عەرەب هەلکەتیه و ل بەر چاڤین دەستەلاندارین بەغدا (ب پشکا کوردانقە ژ وئ دەستەلانداران) دەستەلاندارین دگەن سەر کوردان وئ ناچار دگەن بەرەف جەهێن دتیر برەقن، تێن د ناڤبەرە ۱/۱-۱/۱۷-۱۱/۲۰ دا ۵ ھاوولاتی کورد ل سەر شارۆچکەبە کوژارن و ۵۰ خێزانیش ناچارێ راکردن کراون، ل لێ دەقەر کوردستانی یا کو ل ژێر دەستەلانداری حکومەتا بەغدا و کورد ژێ پشکەدان د قی دەستەلانداری، گشت نایین دژ کورد و تێهنی ب خوینا سەرێ کوردان ژ تیروورکرن و شۆفینیزم و کەقشە بەعسیان ب رۆژا نیقرو دەستێن خوێ و مەلا و زانایین نایینی بێن کورد ژێ نا پارێژن و ژ ئەنجامی فان گریارین تیروور و ئوقاندان کوردان ل دووڤ گوتنا کوردەگن خەلگن جەلەولا: بەر لە کوتایی هاتنی سالی ۲۰۱۰ ژبەتا ۲۰۰۱ ۵۰ خێزانی کورد لەو شارۆچکەبە و گوندەکانی دەورەبەرێ ناواری ناوچەکانی ژێر دەستەلانداری حکومەتی هەریمی کوردستان بوون. رێقەبەرێ ناخین ژێ قن هەمازێ دگەهینتە ۶۰ خێزانان. ل دووڤ هەمان راپۆرتا (روداو) سەرماپەداریک کوردێ جەلەولا کو هەتا ئەو ۲۰ ژ کەسوکارین وئ ب دەستێن شۆفینیزمان هاتینە کوشتن ئەو ژێ ناچار بووبە ژ باژیری برەقشیت دبیژت: کوشتن دوا رێگایە شۆفینیزمەکان بێ ترساندن و دەورەبەراندنی کورد دەبیرتە بەر لە جەلەولا. پاشتر ژێ ئەف کەسە دەریارێ مەرەما شۆفینیزمان دبیژت: ئەوان بە ناشکرێ داوای جەلەولایەکی بێن کورد دگەن. ئەوا قی جوامیری ب ناشکرێ داوای دەریارێ مەرەما شۆفینیزمان ل جەلەولا گوتی کو وئ جەلەولایەکا بێن کورد دقت، جەلەولا ب چاڤین شۆفینیزم عەرەبی ئەو عییراق بچووگ یا وئ دقت د پاشە رۆژێ دا عییراقا مەزنی ژێ ل سەر ناقا بکەن کو یا بێن کورد و تورکمان و مەسیحی و هەرکەسەکی نەعەرەب بیت، جەلەولا ئەو عییراقا بچووگا راستەقینەبە یا عەرەبان دقت، و هەر باژیر و دەقەرکە دی یا هێژین پشتمەرگە ئێ قەشکشین دت بێشە ئەو عییراقا بچووگا شۆفینیزم عەرەبان دقت، ئەو ئەو عییراقا بچووگا کوردان چ ژ نیاژیاکی یان ژ بێن ئەزمونی دگەل عەقلیتە عەرەبی دقت.

musediqtoqi@yahoo.com

هەموو نیکشەبەیان ددقیسیت

ژی مولکی وان عەرەبانە، ب وی مەرگی دی تەرمی فروشنە خودانی ببەت ل دەرقەهی دەستەلاتی وان ب قەشیریت.

دبیت هەندەگ پرسیارێ ئوونەبەیان بکەن، دی بێژین فەرموون سەردەمی رۆژما بەعس چەند کورد و مەسیحی و تورکمان و بێن دی ل بەغدا و مووسل دزیان و چاوان لێ دزیان و چ مافین وەلاتینێن هەبوون، ب ئەمانا وئ رۆژمێن ل ۲۰۰۳ ئ هەتا ئەقەز چەند ژ وئ لێ مانە و چاوان دزیان و چاوان هاتنە تیروورکرن و بەردەوام دەقشە تیروورکرن و مەشەختکرن ژ جە و وایین وئ ئەگەر ئەو دەلیقە ل خانەقین و کەرکوک و شنگال و جەهێن ژێ دی دەست وئ بکەقشیت وئ هەمان سەردەمی دگەل هەرکەسەکی نەعەرەب کەن، ژ بەرکو عەقلیتە تا شۆفینیزم عەرەبی چ ل سەر دەمی رۆژما بەعس بیت چ ل سەردەمی عییراق پشتی ۲۰۰۳ ئ بیت هەمان عەقلیتە و ب هەمان چاڤ ل هەرکەسەکی نە عەرەب دتیرت، فەرموون راپۆرتا لاپەرە هەشت ژمارە ۱۴۶ رۆژناما (روداو) دەریارێ سەرپەرێ باژیرێ جەلەولا و دەورەبەرێن وئ بێبیت، چاوان پشتی کەشاندەوی هیزی پشتمەرگە ژ فان دەقەر ل مەها تابا ۲۰۰۸ ئ ب پشکەتێن دگەل حکومەتا بەغدا دەلیقە بۆ شۆفینیزمێن عەرەب هەلکەتیه و ل بەر چاڤین دەستەلاندارین بەغدا (ب پشکا کوردانقە ژ وئ دەستەلانداران) دەستەلاندارین دگەن سەر کوردان وئ ناچار دگەن بەرەف جەهێن دتیر برەقن، تێن د ناڤبەرە ۱/۱-۱/۱۷-۱۱/۲۰ دا ۵ ھاوولاتی کورد ل سەر شارۆچکەبە کوژارن و ۵۰ خێزانیش ناچارێ راکردن کراون، ل لێ دەقەر کوردستانی یا کو ل ژێر دەستەلانداری حکومەتا بەغدا و کورد ژێ پشکەدان د قی دەستەلانداری، گشت نایین دژ کورد و تێهنی ب خوینا سەرێ کوردان ژ تیروورکرن و شۆفینیزم و کەقشە بەعسیان ب رۆژا نیقرو دەستێن خوێ و مەلا و زانایین نایینی بێن کورد ژێ نا پارێژن و ژ ئەنجامی فان گریارین تیروور و ئوقاندان کوردان ل دووڤ گوتنا کوردەگن خەلگن جەلەولا: بەر لە کوتایی هاتنی سالی ۲۰۱۰ ژبەتا ۲۰۰۱ ۵۰ خێزانی کورد لەو شارۆچکەبە و گوندەکانی دەورەبەرێ ناواری ناوچەکانی ژێر دەستەلانداری حکومەتی هەریمی کوردستان بوون. رێقەبەرێ ناخین ژێ قن هەمازێ دگەهینتە ۶۰ خێزانان. ل دووڤ هەمان راپۆرتا (روداو) سەرماپەداریک کوردێ جەلەولا کو هەتا ئەو ۲۰ ژ کەسوکارین وئ ب دەستێن شۆفینیزمان هاتینە کوشتن ئەو ژێ ناچار بووبە ژ باژیری برەقشیت دبیژت: کوشتن دوا رێگایە شۆفینیزمەکان بێ ترساندن و دەورەبەراندنی کورد دەبیرتە بەر لە جەلەولا. پاشتر ژێ ئەف کەسە دەریارێ مەرەما شۆفینیزمان دبیژت: ئەوان بە ناشکرێ داوای جەلەولایەکی بێن کورد دگەن. ئەوا قی جوامیری ب ناشکرێ داوای دەریارێ مەرەما شۆفینیزمان ل جەلەولا گوتی کو وئ جەلەولایەکا بێن کورد دقت، جەلەولا ب چاڤین شۆفینیزم عەرەبی ئەو عییراق بچووگ یا وئ دقت د پاشە رۆژێ دا عییراقا مەزنی ژێ ل سەر ناقا بکەن کو یا بێن کورد و تورکمان و مەسیحی و هەرکەسەکی نەعەرەب بیت، جەلەولا ئەو عییراقا بچووگا راستەقینەبە یا عەرەبان دقت، و هەر باژیر و دەقەرکە دی یا هێژین پشتمەرگە ئێ قەشکشین دت بێشە ئەو عییراقا بچووگا شۆفینیزم عەرەبان دقت، ئەو ئەو عییراقا بچووگا کوردان چ ژ نیاژیاکی یان ژ بێن ئەزمونی دگەل عەقلیتە عەرەبی دقت.

کورد لهو شارۆچکەیه کوژراون و ۵۰ خیزانیش ناچاری راکردن کراون. ل قی دهقەرا
 کوردستانی یا کول ژیر دەستەلاتی حکومەتا بەغدا و کورد ژى پشکدارن د قى
 دەستەلاتیدا، گشت ئالیین دزه کورد و تیھنی ب خوینا سەری کوردان ژ تیروریست و
 شوڤینیزم و کەڤنە بەعسیان ب روژا نیڤرو دەستی خوه ژ مەلا و زانایین ئایینی
 یین کورد ژى نا پارین و ژ ئەنجامی فان کریارین تیروور و تۆقاندنا کوردان ل دووڤ
 گۆتتا کوردەکی خەلکی جەلهولا: بەر له کوتایی هاتنی سالی ۲۰۱۰ زیاتر ۵۰۰ خیزانی
 کورد لهو شارۆچکەیه و گوندەکانی دەورووبەری ئاوارەى ناوچەکانی ژێردەستەلاتی
 حکومەتی هەریمی کوردستان بوون. ریڤەبەری ناحیی ژى قى هژمارى دگەهینتە
 ۶۰۰ خیزانان. ل دووڤ هەمان راپۆرتا (رووداو) سەرمايەدارەکی کوردی جەلهولا کو
 هەتا نھا ۲۰ ژ کەسوکارین وی ب دەستین شوڤینیزمان هاتینە کوشتن ئەو ژى ناچار
 بوویە ژ باژیری برهڤیت دبێژیت: کوشتن دوا ریڤاگایە شوڤینیهکان بو ترساندن و
 دەریەرانندی کورد دەیگرنە بەر له جەلهولا. پاشتر ژى ئەڤ کەسە دەربارەى مەرەما
 شوڤینیزمان دبێژیت: ئەوان بە ئاشکرا داوای جەلهولایەکی بی کورد دەکەن. ئەوا قى
 جوامیری ب ئاشکرا دەربارەى مەرەما شوڤینیزمان ل جەلهولا گۆتی کو وان
 جەلهولایەکا بی کورد دڤیت، جەلهولا ب چاقین شوڤینیزما عەرەبی ئەو عیراقا
 بچووکه یا وان دڤیت د پاشه روژیدا عیراقا مەزن ژى ل سەر ئاقا بکەن کو یا بی
 کورد و تورکمان و مەسیحی و هەرکەسەکی نەعەرەب بیت، جەلهولا ئەو عیراقا
 بچووکا راستەقینەیه یا عەرەبان دڤیت، و هەر باژیر و دەڤەرەکا دی یا هیژین
 پێشمەرگەى ژى ڤهکشین دى بیتە ئەو عیراقا بچووکا شوڤینیزمین عەرەبان دڤیت،
 نە ئەو عیراقا بچووکا کوردان چ ژ نیازپاکی یان ژ بی ئەزموونی دگەل عەقلیەتا
 عەرەبی دڤیت.

دوا دهلیشهیه و دقیت ژدهست خوه نهکهین (*)

ل قی داوی ب تایبته پشته ۲۵ شوباتا چووی (۲۰۱۱ی) سه ره بهرکی نوو ل کهرکوک هاته پش، نهو ژ دهی جقاتا سیاسی عه ره بی بهیاناما خوهیا پری گهف و کهرب و کین بهرام بهری کوردان کو پیکهاتا سه ره کی و کهفترین و ره سه نترین جوینی خه لکی قی باژیرینه راگه هاندی و د بهیاناما خوه داخوازا پاکژکرنا کهرکوک ژ هیژین پیشمه رگه ی و ئاسایش و باره گایین حزبین کوردستانی و سازین کوردی و هه ر تشته کی په یوه ندی ب کوردانقه هه ی کری و راسته و خوه کورد ژ جیبه جیکرنا مادی ۱۴۰ دەستووری عراقی و زفراندنه فا کهرکوک و دهفه رین دیتین داگیر کری بو سه ر هه ریم کوردستانی بی هیفیکرین و ب کریار ژ د خوه نیشادانین ۲۵ شوباتیدا هندی ژ هاتی نه جامدا.

ئه ه سه روه به ره هه رچه نده ی نوو بوو به لی ی پیشبینی کریبوو، هه رکه سی ژ نیسانا ۲۰۰۳ هه، تایبته پشته په سه ندکرنا دهستووری عراقی ل سالا ۲۰۰۵ی و جیگیرکرنا مادی ۱۴۰ ی تایبته ب ده سنیشانکرنا چاره نقیسی دهفه رین داگیر کریین باشووری کوردستانی د دهستووریدا، ب هووری زیره فانیاروودانان و سه روه بهری سیاسی عراقی و سه ره ده ریا که سایه تی و ئالیین سیاسی عه ره بین عراقی دگهل دوزا کوردی نه مازه جیبه جیکرنا مادی ۱۴۰ کر بیت، ی گه هشتیه وی باوه ری به لی عه ره بین عراقی ب گشت بوچوونین خوه یین جودافه چ خه لکی ئاسایی، چ دهسته لاتدار چ به ره له ستکار، ل بهر نینه و ل بهر نابیت کهرکوک بزفریته فه سه ر

(*) د هژمار ۶۵۷ رۆژا ۶/۳/۲۰۱۱ رۆژناما ئه فرۆ دا هاتیه به لافکرن

لەوێمان دەقیب بێزم

دوا دەلیفیه
و دەقیب ژ دەست
خوێ نهگهیهن

موسەفەر تەجی

ل قی داوین ب تاییبەتی ٢٥ شوباتا جویی سەرەبەرکێ ئسول کەرکوکێ هاتە پێش، ئەو ژێ دەمی جقاتا سیاسیا عەرەبی بەیانناما خوێیا پێ کەف و کەرب و کێن بەرامبەری کوردان کۆ پێکھاتا سەرکێ و کەفتنێن و رەسەندتێن جوبێن خەلکێ فی باژێرێنە راکەھاندی و د بەیانناما خوێ دا داخوارا پاکێزنا کەرکوکێ ژ هێژن پێشمەرگە و ئاسایش و بارەگایێن حەزێن کوردستانی و سازین کوردی و هەر تێشەکی پەڕێندی ب کوردانە هەری کێ و راستەوخوێ کورد و جێبەجێکرتا مادێ ١٤٠٠ ین دەستورێن عێراقی و ژفراژنەفا کەرکوکێ و دەقەرێن دێتێن داگیرکری بۆ سەر هەرما کوردستانی بێن هێبێکری ب کێرێرێ ژێ داخوارا ٢٥ شوباتی دا هێدی ژێ هاتی ئەنجامدا. ئەف سەرۆبەر هەرچەندە بێن نوو بۆ بەلێ بێن پێشینی کریبو، هەرکەسی ژ ئیسانا ٢٠٠٣ هە، تاییب پێشی پەسەندکرتا دەستورێن عێراقی ل سالا ٢٠٠٥ و جێبەجێکرتا مادێ ٤٠ ین تاییبەت ب دەستێشاکرتا چارەنقیسی دەقەرێن داگیرکری بێن باشورێن کوردستانی د دەستورێدا، ب هوروی ژێرفانیا روودان و سەرۆبەرێن سیاسیی عێراقی و سەرۆبەریا کەسایەتی و تالیین سیاسیی عەرەبێن عێراقی دگەل دۆرا کوردی ئەمازە جێبەجێکرتا مادێ ١٤٠ کرێت، بێن کەشتیە وێ باوهری بەلێ عەرەبێن عێراقی ب کشت بۆچوونێن خوێ جوداھە ج خەلکێ ئاسایی، ج دەستەلاندار ج بەرھەلستکار، ل بەر نینە و ل بەرناپت کەرکوک بۆقێتەفە سەر هەریمێن و هندی دشیانێن وان دا هەبیت ناھێلن نە بەس کەرکوک بەلکێ بەک بەرھەلستکارێن کوردستانی بۆقێتەفە سەر هەریمێن و هەندک تالیین هەریمایەتی ژێ د فی واری دا پێشەفانیی ل وان دکەن. ژ میژ وەرە مە ژێ د فی کۆژیی فی رۆژنامی و نقیسیینێن خوێبێن دێرئەف چەندە بەرچاقریە.

هەریمێ و هندی دشیانێن واندا هەبیت ناھێلن نە بەس کەرکوک بەلکێ بەک بەرھەلستکارێن کوردستانی بۆقێتەفە سەر هەریمێ و هەندک تالیین هەریمایەتی ژێ د فی واری دا پێشەفانیی ل وان دکەن. ژ میژ وەرە مە ژێ د فی کۆژیی فی رۆژنامی و نقیسیینێن خوێبێن دێرئەف چەندە بەرچاقریە.

ئەز باوهرم سەرکردایەتیا سیاسیا کوردستانی ژێ بەری هەرکەسەکی گەھشتیە فی باوهری، بەلێ ژبەر هەر ئەگەرەکی بیتن سیاسیانە سەرۆبەری دگەل فی دۆژی کرێە هەتا گەھاندیە ٢٥ شوباتی. د فی رۆژیدا دەمی جقاتا سیاسیا عەرەبی بەیانناما خوێ راکەھاندی، پێدقیاتی دیرۆکی و نەتەواپەتی پێویستک ئیدی کورد ژێ ب هەمان زمانی کەسێن بەرامبەری خوێ بیئە مەیدانی، دەمی حکومەتا بەغدا شیان نەبێن سەر و گیان و ماف و بەرژووەندیی خەلکێ کەرکوکێ و دەقەرێن دێتێن بپارێزیت، ئەفە پێشمەرگێ کوردستانی ئەفە شیانە هەنە و دێ ب فی ئەرکی رابن، هەرۆک د وی رۆژیدا بەرەف دەورۆبەرێن کەرکوکێ و دەقەرێن دێتێن مەترسی ل سەر خەلکێ وان هەی کەتینە رێ و ئی سەقامگیر بووین و بەرھەفیا خوێ دیارکری بەرگری ژ خەلکێ کەرکوکێ و دەقەرێن دێتێن سەر تەناھی و نارامی، دورۆن ئیگەرانیی و کەفتن تیرۆرستان ل مالتین خوێ دۆین.

بەلێ هەرۆک دەپتە گۆن یا گرنک د هەر کێرێرێ دا ئەنجام، د کێرێرێ بەلاقە بوونا هێژن پێشمەرگە ل فان دەقەرێن گرنک ئەنجامین وێ نە، ئەنجامین هەرێ گرنک ژێ ئەو د قیبت نە ژفێرئەفە سەرۆبەرێ بەری ٢٥ شوباتی، د قیبت ب هێج رەنگەکی ل دورۆن ج پێکھاتان هێژن پێشمەرگە ژ وان دەقەرێن نە قەکتیین، ئەو ژ ئەباخا ٢٠٠٨ قە ب سەرێ خەلکێ چەلوو و سەعدین هاتی ژ ئەنجامین پێکھاتن دگەل حکومەتا بەغدا دواوەرئەپتەفە، کەرکوکێ و خەلکێ دەقەرێن دێتێن داگیرکری نەبیت قوربانی پێکھاتن دگەل دەستەلاندارین بەغدا بێن نە وان باوهری ب فان رەنگە پێکھاتان هەبە، ئە ژێ شیانین جێبەجێکرتا وێ هەنە، ئە ژێ شیانین پاراستنا و دلاتیان ژ تیرۆریست و شوقینیزمان هەنە. د قیبت ئیدی ل هێبیا هێنئ نەبیت ئەف سالا یان سالا کا دی، ئەف کابینیا وەزیرین بەغدا یان کابینەکا دی دێ ب کێن مادێ ١٤٠٠ جێبەجێکرتا یان ناکەت. ماف دەپتە ستانن ناھیتە دان، ئەفە دوا دەلیفیه د دەستین سەرکەدایەتیا کوردستانی دا بۆ ژفراژنەفا کەرکوکێ و دەقەرێن دێتێن داگیرکری بۆ هەمبێنا هەریمە کوردستانی، د قیبت فی دەلیفیه ژ دەستین خوێ نەدەین، پێشمەرگە ب گەرمی ب شامانی بۆ رزگارکرتا وان دەقەرێن بێن جویی، خەلکێ وان ژێ بێن ل هێبیا رزگارکرتن، بلا پێشمەرگە ب دەساری و دلی شکەستی نەزفێتەفە و ئەو خەلکە ژێ بێ هێبی نەبیت.

شیوازیڻ دیتر بهرسنگی شوفینیزم و کهفنه بهعسیان ناهیتته گرتن و ئەفه ژ نیسانا ۲۰۰۳یڤه یهکهمین جاره خه لکی کهرکووکی و دهقه ریڻ دیتر ب تهناهی و ئارامی، دوور ژ نیگه رانیی و گه فیڻ تیروریستان ل مالین خوه دژین.

به لی ههروهك دهیتته گوتن یا گرنگ د هه ر کریاره کیډا ئەنجامن، د کریارا به لاقه بوونا هیژین پیشمه رگه ی ل فان دهقه ران گرنگ ئەنجامین وی نه، ئەنجامی هه ره گرنگ ژی ئەوه د قیت نه زفرینه فه سه روه ری به ری ۲۵ی شوباتی، د قیت ب هیچ رهنگه کی ل دوو فچ پیکه اتنان هیژین پیشمه رگه ی ژ وان دهقه ران نه فه کشیڻ، ئەوا ژ ته باخا ۲۰۰۸ فه ب سه ری خه لکی جه له ولا و سه عدیی هاتی ژ ئەنجامی پیکه اتنی دگهل حکومه تا به غدا دوباره نه بیته فه، کهرکووکی و خه لکی دهقه ریڻ دیترین داگیر کری نه بنه قوربانین پیکه اتنه کی دگهل دهسته لاتدارین به غدا یڻ نه وان باوه ری ب فان رهنگه پیکه اتنان هه یه، نه ژی شیانیڻ جیبه جیکرنا وی هه نه، نه ژی شیانیڻ پاراستنا وه لاتیان ژ تیروریست و شوفینیزمان هه نه. د قیت ئیدی ل هیقیا هندئ نه بین ئەف ساله یان ساله کا دی، ئەف کابینه یا وه زیرین به غدا یان کابینه کا دی دی برگین مادی ۱۴۰ی جیبه جیکه ت یان ناکه ت. ماف دهینه ستاندن ناهینه دان، ئەفه دوا دهلیفه یه د دهستین سه رکردایه تیا کوردستانیدا بو زفراندنه فا کهرکووکی و دهقه ریڻ دیترین داگیر کری بو هه مبیژا هه ریما کوردستانی، د قیت فی دهلیفی ژ دهستین خوه نه دهین، پیشمه رگه ب گه رمی ب شادمانی بو رزگار کرنا وان دهقه ران یی چوو یی، خه لکی وان ژی یڻ ل هیقیا رزگار کرنی، بلا پیشمه رگه ب دلساری و دلی شکهستی نه زفریته فه و ئەو خه لکه ژی بی هیفی نه بیت.

دهم هاتيه دهوله مه ندين مه خوه ل سه روبه رى مه يى رهوشه نبيرى بكه نه خودان (*)

دقى مه ها ئاداريدا دو دياردين هه ژى دهستخوشيى و په يوه ندى ب نافونشانى مه يى سه ريقه هه ل هه وليرى روودان، ل روژين ۹-۱۰ ئادارى فيستيقاله كى مه زنى هه ژى مه زناتيا به رهه مين وى يين هونه رى بو محمه د شيخويى هونه رمه ند هاته گيران و هه موو خه رجيين فيستيقالى ژى سه رمايه داره كى كورد ب نافى حه سه ن شنگالى ب خوه فه گرتبوون. پشتى وى ل روژا ۱۲ ئادارى پينجه مين فيستيقالا هه وليرى ل ئاسته كى مه زنتر و ب پشكداريه كا هيژ به رفره هتر ل هه وليرى هاته گيران، ۱۱ كۆمپانيين كوردستانى ۳۰۰ هزار دولارين خه رجيين قى هه لكه فتى دابينكربوون. ئەف دو ديارديه ئەگەر يه كه م ژى نه بن ژديارده يين به راهيى نه د قى واريدا كو سه رمايه دار و دهوله مه ندين مه پشكه كى ژ سامانى گشتى بو خزمه ته كا گشتى ئانكو وارى رهوشه نبيرى ب مه زيخن.

راسته د قى سه روبه ريدا ژ ئاليى دراقيقه چ ناگه هيته وى دهوله مه ندى يى پشكه ك بچووك ژ سه رمايه يى خوه ل فان رهنكه بزافان دمه زيخت، به لى ئەز باوهرم ئەو سه رفرازيا ژ ئەنجامى وى چهندي دگه هيته وان گه له ك مه زنتره ژ وى سه رفرازيا ژ ئەنجامى ب داويئانانا پرۆژه كى يان كاره كى بازرگانى دگه هيته وان و ئەف سه رفرازيبه ژى ئەون يين مروفي دنئخنه د خانا نه مراندا، له وما ژى دوباره دى

(*) د هژمار ۶۶۵ روژا ۲۳ / ۳ / ۲۰۱۱ روژناما ئەفرۆ دا هاتيه به لاقكرن.

نومون دڙيت بيزم

دهم هاتيه
دوله پنهني به خود
ل سرويهرق به بي
روه شه نبيري بگه نه
خودان

موسدق تاجي

د قن صهنا تاداري دا دو دياردين همزي دستخوشين و په پوندی ب نافرانشان مه بين سمری شه هی ل هملیرین روودان، ل روژین ۹-۱۰ تاداری قیستیقالهکن مهزنی همزی مهزانتیا بهره مین وی بین هژمیری بو محمده شینخوین هژمهمند هاته گنیران و هم سو خدرجین قیستیقانن وی سمرمایه اړکن کورد ب نافرین حسمن شنگالی ب خوه قه گرتیون. پستی وئ ل روژا ۱۲ تاداری پینجهمین قیستیقالا هملیرین ل ناسته کن مهزنتر و ب پشکداریه کا هیژ بهره هتر ل هملیرین هات گنیران، ۱۱ کومبانیین کوردستان ۳۰۰ هزار دولارین خدرجین قن همله کفتی دابینکریون. نف دو دپاره به نه گهر یه گم وئ نه بن زکیاره دین بهره اسپ نه د فی واری دا گو سمرمایه اړ و دوه لومندین مه پشکه کن و سامان گشتی بو خمه ته کا گشتی ناکو واری روه شه نبيری بهزین.

راسته د فی سرويهرق دا و نالین دراقی قه ج ناگه بته وی دوه لومندی بین پشکه کن بچوک و سمرمایه بین خود ل قان رهنه بزاقان دمه زینت، بهلن نهز ب باوهم نهو سرفرازا و نهجامین وئ چهنه دگه بته وان گله ک مهزنتره وئ سرفرازا و نهجامین ب داریشانا پروژیکي بان کاره کن بازگانی دگه بته وان و نف سرفرازیه وئ نهون بین موزی دینخته د خانا نهران دا، لوموا وئ دوباره وئ بیژم نف رهنه دوه لومنده د همزی دستخوشین نه و نه خسه ل گله کن وک وان د ناک جفاکی مه دا.

و نهجامین وی سرويهرق روه شه نبيری نه قرو دههرا مه تیدا دیت، پستی کو پشته قانیا حکومت وئ دوزگه و سازین مه بین روه شه نبيری هاتیه برین بان کیمکرن، نف دوزگه و ساریه ب هیچ رهنه کی نکارن وک بهری د سن ساله کان و یقه تر بهره اسپ ب چالاکیین خود ب تایهت چاپکرن پرتووکین کوردی (ب هم سو جورین وان قه) و بهلا فکرنا کوفار و روژانامه بان بدن، نف برین بان کیمکرن پشته قانین نه گهر یا گشتی بیت و سمرانسوی هزینم قه گریت، کاریگه ریت و بین نه ریتی ل سنووی پاریزگه دهوک چهنه جارن پتره و پاریزگه دینر، ژبه رکو قن دهقون و زاراقی (دیالیکتی) وئ تایه تمه ندیه ک هیه، کو هیز ل دهمییکا بزاقا خویا روه شه نبيریه و پتر و پاریزگه دینرین هریمی پیدقی هاریکاریه یه، ل همرود پاریزگه دینر هیژ هنده ک دوزگه (حکومی و نه هلی) ههنه...!! بهره دومیی ب چاپکرن پرتووکان ددن، بهلی نهف نهف چم چاپکرن پرتووکان ددن، بهلی نهف دوزگه ل جم مه نیتن، ژبه رکو ل وان پاریزگه ان خوانده قان کوردی پتره تیراژا پرتووک وئ پتر دهته چاپکرن و پتر وئ دهته فروشت نهف وئ هاندورکن دی یه بو کارن دوزگه دینر، لئ نهف هاندوره وئ ل جم مه نیتن، نقیسکار و ورگنیرین مه وئ نهو شیانه نیتن سهره رای ماندیبوننا خود د بهره قکرن پرتووکان دا و کیستین خود چاپکرت و همرود بهلا ف بکمت (هرچه نده هنده کان نهف وئ یا کری).

سرويهرق ب فی رهنه برتفه بچیت سال ل دوو سالن وئ همارا پرتووکین کرمانجین چاپکری بهره ف کینمین چیت و نقیسکار و ورگنیرین مه وئ دین ناچارین دست و نقیسین بهره دین بان وئ ب زمانه کن دینر و زاراقه کن دینر بنفیس، نهف وئ کاره ساته ک و دقت نه چیلن ب سهری کاودان مه بین روه شه نبيری بهیت. لوموا وئ مینا نومین ل هملیرین خود ل هژمهمند محمده شینخو و پینجهمین قیستیقالا هملیرین کریه خودان، دم هاتیه دوه لومندین مه خود ل سرويهرق مه بین روه شه نبيری بگه نه خودان، نیک نیکه بیت بان چهنه دوه لومنده ک بهه قرا هژرک ل چاپکرن پرتووکین کوردی بان دامه زاندا و شانخانه کن کو نف ب خود سمرمایه بین وئ دابین بکن بکن بان ب هر رهنه کا نهو ب باش دزان، گرنه گ نهو پشکداریه کن د بهره دومیی بزاقا روه شه نبيریه بکن، نهز نایژم نهف وئ (صدقه جاریه) یه، بهلی وئ بیژم نهف سرفرازیه ک بهره دومیی بو وی دوه لومندی بین ب فی نه رکی پروژ رابیت.

musediqtovi@yahoo.com

هموو نیکه مینان دنیست

بیژم نهف رهنه دوه لومنده د ههژی دستخوشی نه و نه خسه ل گله کن وک وان د ناک جفاکی مه دا.

و نهجامی نهو سرويهرق روه شه نبيری نه قرو دههرا مه تیدا دیت، پستی کو پشته قانیا حکومتی و سازین مه بین روه شه نبيری هاتیه برین بان کیمکرن، نف دوزگه و ساریه ب هیچ رهنه کی نکارن وک بهری دو سی ساله کان و یقه تر بهره دومیی ب چالاکیین خود ب تایهت چاپکرن پرتووکین کوردی (ب هم سو جورین وانقه) و بهلا فکرنا کوفار و روژانامه بان بدن، نف برین بان کیمکرن پشته قانیا نه گهر یا گشتی بیت و سمرانسوی هریمی هریمی قه گریت، کاریگه ریت وئ بین نه ریتی ل سنووی پاریزگه دهوک چهنه جارن پتره و پاریزگه دینر، ژبه رکو قن دهقون و زاراقی (دیالیکتی) وئ تایه تمه ندیه ک هیه، کو هیز ل دهمییکا بزاقا خویا روه شه نبيریه و پتر و پاریزگه دینرین هریمی پیدقی هاریکاریه یه، ل همرود پاریزگه دینر هیژ هنده ک دوزگه (حکومی و نه هلی) ههنه...!! بهره دومیی ب چاپکرن پرتووکان ددن، بهلی نهف نهف دوزگه ل جم مه نین، ژبه رکو ل وان پاریزگه ان خوانده قانی کوردی پتره تیراژا پرتووک وئ پتر دهته چاپکرن و پتر وئ دهته فروشت نهف وئ هاندورکن دی یه بو کارن دوزگه دینر، لئ نهف هاندوره وئ ل جم مه نیتن، نقیسکار و ورگنیرین مه وئ نهو شیانه نیتن سهره رای ماندیبوننا خود د بهره قکرن پرتووکان دا و کیستین خود چاپکرت و همرود بهلا ف بکمت (هرچه نده هنده کان نهف وئ یا کری).

سەروبەر ب ڤى رەنگى برېڤه بچیت سال ل دووق سالى دى ھژمارا پەرتووکىن
گرمانجىين چاپکرى بەرەف کىمىي چیت و نقيسکار و وەرگىرين مە ژى دى ناچاربن
دەست ژ نقيسينى بەردەن يان ژى ب زمانەکى ديتر و زارافەکى ديتر بنقيسن، ئەفە
ژى کارەساتەکە و دقيت نەھيلين ب سەرى گاودانى مەيى رەوشەنبىرى بەيت. لەوما
ژى مينا ئەوين ل ھەوليرى خوە ل ھۆنەرماند محەمەد شىخوى و پىنجەمین
ڤيستیڤالا ھەوليرى کرىە خودان، دەم ھاتىە دەولەمەندين مە خوە ل سەروبەرى
مەيى رەوشەنبىرى بکەنە خودان، ئىک ئىکە بيت يان چەند دەولەمەندەک بەھفرا
ھزرەکى ل چاپکرى پەرتووکىن کوردى يان دامەزراندنا وەشانخانەکى کو ئەو ب خوە
سەرمايەيى وى دابین بکەن يان ب ھەر رىکەکا ئەو ب باش دزانن، گرنگ
ئەوہ پشکدارىەکى د بەردەوامبوونا بزافا رەوشەنبىرىدا بکەن، ئەز نابيژم ئەفە ژى
(صدقە جارىە) يە بەلى دى بيژم ئەفە سەرفرازىەکا بەردەوامە بو وى دەولەمەندى
يى ب ڤى ئەرکى پىروژ رابيت.

جارهكا دى ئاريشا ستاندهركن يان سه پاندنا دىاليكتهكى^(*)

پشتى كو نووچهيى (ل زانكؤيا سؤران كرمانجى قهدهغهيه) د هژمار ۳۰۵ ئى قى رۆژناميدا هاتيه بهلافكرن، جارهكا دى بابتهى زمانى ستاندارد، كيژ دىاليكت ههژيه ببيته زمانى ستاداردى كوردى، دژايهتيا هندهك رهوشهنبير و ئهكاديمى و بهرپرسيىن كرمانجيا ژيىرى بو كرمانجيا ژوورى ئازريافه و هندهك ژ نقيسكارين مه كهتنهفه قى بگر و فهكيشى و هندهك ژى ژ بهرگريى بهرهف هيرش برنى چوون، ئهفه ژى مافهكى وانى رهوايه، ههروهك نقيسكار تهحسين نافشكى داخوازا كومكرنا ئيمزايان و خوهنيشادانان دكهت. هيژ كاردانهفه ل سهر سهرهدهريا زانكؤيا سؤران دگهل كرمانجيا ژوورى و خويندكارين خواندنا بلند يين ژ بادينان چووينه زانكؤيا سؤران بهردهوامه.

هندى پهيوهندى ب قى بابتهتيقه ههى، ههروهك چهندين جاريى دى ئهز هاتيمه دناقدا و هزر و بوچوونين خوه دياركرين، قى جارى ژى دى خوه ئى كهمه خودان و ئهوا من دقيت بيژم دى د چند خالهكاندا بهرچاڤ كه م:

- بهرى ههر تشتهكى ئهوا د بابتهتى زمانى و زمانى ستانداردا ب سهري مه كرمانجى ئاخيفين بادينان دهيت گونهها مه ب خوهيه، ب تايبهت كهسانين رهوشهنبير و نقيسكار، ل شوونا كومكرنا ئيمزايان و خوهنيشادانان بهرامبهرى خهلكهكى دقيت فان ئيمزايان دژى خوه كؤمبكهين و دژى خوه بكهفينه سهر جادهيان و خوهنيشادانان بكهين!! گهلؤ چما..؟ دى بهرسقى ب چند پرسيارهكين دى

^(*) د هژمار ۳۰۹ رۆژا ۲۰۱۱/۱/۱۱ رۆژناما وار دا هاتيه بهلافكرن.

دەم.. ئەرى مە چ كرىه بۇ زمانى خوه..؟ مە چەند دلسۆزى بۇ ھەيە و مە چەند قوربانى بۇ داىه و مە چەند بەرھەقىيا قوربانيدانى بۇ زمانى خوه يان دىاليكتا خوه ھەيە..؟ و چەند پرسىارپن دى.. ل فىرى دى ھىمە سەر بەرسقى و بىژم بەرگى كرن ژ فى بابەتى بەرى ھەر كەسەكى ئەركى تەخا رەوشەنبىرانه (ژ رەوشەنبىران ژى نفىسكار و رۆژنامەفان و زمانزان و كەسانپن ئەكادىمى) و دەزگەھپن ئەكادىمى و رەوشەنبىرىه، ئەف ئەركە ژى خوه سەلماندە، خوهسەلماندن ژى ئانكو خودانى ژىرخانەكا رەوشەنبىريا دەولەمەند بى و ب فى دەولەمەندى بەرگىرى ژ زمان و دىاليكتا خوه بكەى، ئەف دەولەمەندىه ژى ئانكو خودان پەرتووكخانەكا دەولەمەند بى د ھەموو وارپن رەوشەنبىرىدا، كو ئەف پەرتووكخانەيە ژى مە نىنە، ئەگەرى فى نەبوونى ژى ھەر ئەمىن، ئەرى دسالا ۲۰۱۰يدا مە چەند پەرتووكپن وەرگىراى.. چەندپن زانستى.. چەندپن زانستپن دەروونى.. چەند د وارپن تەكنىكىدا.. چەند چەندپن دى ب كرمانجيا ژوورى بەلافكرىنە..؟ ئەوپن ھاتىنە بەلافكرن ژى چەند ژى ھاتىنە فروشتن..؟ كو د بەرسقىدا د بىژم ئەز باوهرم د ھەر وارەكى ژ وان واران تەمەت تلپن دەستەكى يان دووان د ھندەك واراندا ژى كىمتر مە د فى سالىدا پەرتووكپن نوو چاپكرى ھەبوون..!! ئەوپن ھەين ژى چارپكا وان نەھاتىنە فروشتن..!! ئانكو ئەو پەرتووكخانەيا دەولەمەند ئەو ژىرخانا رەوشەنبىريا دەولەمەند كو بوونا خوه پى بسەلمىنپن و بەرگىرى پى بكەين مە نىنە، ئەفە ژى گونەھا مە ب خوه و خەمساريا مە ب خوهيە و ژ ئەنجامى فى خەمسارىي ئەفەيا ب سەرى مە دەپت. نفىسكارپن مە د كىم بەرھەمن، ئەو كتا خودان بەرھەم ژى كەسەك يان ئالىەك نىنە خوه ل چاپكرن و بەلافكرنا بەرھەمپن وان بكەتە خودان، تاكە وەشانخانا مە دەرگەھى وى پى نىقگرتىه، پرۆژى وەشانپن يەكىتيا نفىسەران تايى دەوكى پى د تەفە لەقىدا، تاكە دەزگەھى مەپى ئەكادىمى زانكویا دەوكى (ھەردو زانكو پىن نەورۆز و زاخو ھىژ پىن ل دەسپىكى نە) يە، ئەو ژى دوا تىشتى خوه لى بكەتە خودان زمان و رەوشەنبىريا كوردى يە، پىشتى ۱۸ سالان ژ سەرھلدانى ھىژ

فهكولينین دەرچوونئ و تیزین خواندنا بلند ل فی زانکویئ ب عەرهبی دهینه نفیسین و هیژ ل هندەك کولیژ و پشکین وی ب عەرهبی دەرس دهینه گۆتن، (د فی واریدا چالاکیین سنووردایین سەنتەری فهكولینین کوردی و پاراستنا بەلگەناما یئ سەر ب فی زانکویئ فه جهئ ریزگرتنینه).

- نه تنئ نفیسکار و رهوشەنبیر و ئەکادیمی د فی واریدا بەرپرسن بەلکی هەموو جفاکئ مەیی بادینان هەریهك د واری خوهدا، ل دووفا جه و شیان و ئاستئ خوهیی رهوشەنبیری بەرامبەری زمانئ خوه و دیالیکتا خوه د گوناھبارن، کیژ ژ ریکخراوین مەیین جفاکئ مەدەنی و پیشەیی هزر دەندیدا کریه ل دووفا تاییهتەندیا خوه خزمەتەکی بۆ زمانئ خوه پیشکەش بکەت..؟ هەر بۆ نموونه دی بیژین سەندیکا پارێزەران یان ئەندازیاران چ بزافکرینه بۆ ب کوردیکرنا فی واری..؟ کو ئەفرۆ تشتئ هەرە پیدفی رهوشەنبیریا یاسایی و ئەندزیاریه ب کوردی.

- بەری کیژم ژ سالەکی پشتی دیدارەکی دگەل هیژیئ پارێزگاری دھۆکی هیژای درافی پیدفی بۆ دامەزراندنا دەزگەهەکی رهوشەنبیری کو گرنگی بدەتە زمان و رهوشەنبیریا کوردی ل دەفەری تەرخانکر، بەلئ سەرا هندی کی بەرپرسی وی دەزگەهی بیت و کی مەزنی مالی بیت و کی وی بەرپرسی بەربزارکەت، هیژ دەزگەهی رۆناهی نه دیتی ژیی وی ب داوی هات، کەسەکی ژی نه گۆت کی بەرپرسە ژ فی چەندی..؟!.

- دا بیینه سەر مەزنە بەرپرس و پەرلەمانتارین مە ل بەغدا و هەولیری ئەوین ژ خوه نەگرن (کتەکا کیژ نەبیت) د دیدار و جقین و روونشتنن خوهدا ب زمانئ دایکا خوه ب پەیقن، د گەلەك دیدارین تەلەفزیونیدا پەيامنیر ب کرمانجیا ژووری پرسیار ژئ دکەت ئەو ب دیالیکتەکا دی بەرسقی د دەت، ئەری ئەفه خوه ب کیژ دیتن نینه..؟ ئەری ئەفه ژ سەنگا کرمانجیا ژووری کیژ ناکەت..؟ ئەری ئەگەر تو ریزی ل خوه نەگری خەلکەکی دی دی چاوان ریزی ل تە گریت.

- ل هه موو ده زگهه و وهزارهت و سازهيڻ حزبي و جه ماوهري و پيشه يي و جفاكي مهدهني يڻ مهركهزي ل ههوليري ريزهيهكا باش ژ خهلكي بادينان لي هه نه، ئهري ئهفانا هه ر ئيكي ل جهي خوه ل دووفا ناستي خوه چهند خزمهتا دياليكتا خوه كرية و چهند وهفاداري بو زماني وي خهلكي هه بوويه يڻ ئه و ب دهنگيڻ وان و پشته فانيا وان گههشتيه ويڻي..؟

- بيينهفه دهفرا خوه چهند دهوله مهند و سهرايمه دارين مه رو لي خوه د پيشقه برنا زمان و رهوشه نبيريا كوردى دا ل دهفري گيڻايه..؟ چهند ژ وان پهرتوو كهك يان كوڤارهك ل سه ر كيستي خوه چاپكويه.. ئهز نابيڻم چهند ژ وانا هزر ل دامه زراندا وهشانخانهكي ل بازيڻي خوه كويه..؟

- هه رچهنده هيڻ ئه م نه بووينه خودانيڻ كارگهه و پيشه ساهيان، به لي چهند ژ وان كارگهه يڻ كييم و بچووك يڻ مه ههين ب كوردى ل سه ر بهرهه ميڻ خوه نفيسييه..؟ بهرهه ميڻ پيشه ساهي رو لهك گرنگ د پيشقه برنا زماني وي وهلاتي دگيڻ يي لي دهيتته بهرهه مئيان.

- ژ بيرا مه نه چيت هيڻ گه لهك ريقه بهري و فه رمانگهه يڻ فيري نفيسيڻيڻ خوه ب عه رهبى يان دياليكته كا دي بو ههوليري د نفيسن، ب مهانا هندى يڻ ويڻي تي ناگههن، به لي نابيڻنه خوه بوچي ئه م د دياليكتا وان بگههين..؟ ئهري كي گو تيه خودي يا ل نافچاڤيڻ مه نفيسي تني ئه م دڤيت ل دووفا خهلكهكي بچين..؟

- يا هيڻ خرابتر د ده مه كيذا كو ئه م ب دروستي فيري كوردى نه بووينه، خواندنگهه يڻ نوو فه كرى يڻ بيانان ل وهلاتي مه زاروكيڻ كورد ب زمانين بياني پهروه رده دكهن، د سه رده مه كيذا رژيميڻ داگيركه رين به غدا ل سه ر مه سه پانده بو ب عه رهبى بخوينين و پهروه رده ببين، ئه فرو ل كوردستانا ئازاد ب نيڤا دي خوه ئه مي ريكي ل به ر خهلكهكي خوش دكهين زاروكيڻ مه ب زمانين بياني پهروه رده بكهن..!

ب دههان نمونه هه نه دبيڻنه مه ئه وا ب سه ري مه دهيت خه تايڻ مه ب خوه نه، مه ريك ل به ر خهلكهكي فه كرينه وهك وان دڤيت دزايه تيا مه بكهن، لهوما زي ئهز

داخوازا کومکرنا ئیمزایان و نه ژى خوهنیشادانان بهرامبهري چ زانکو و دهزگهه و
 کهسان ناکهه، ههرحهنده ئهفه مافهکى مهى رهوايه، بهلکى ئهز دبینم بو قى ئاريشا
 ههرحهند ههيقهکان جارکى ب رهنگهکى بهر سنگى مه دگریت و نهگهه هوسان
 بهردهوام بیت دى ئهنجامین وى د خراپین ل چارهسهريهکا یهکجاری بگهريپین، ب
 بوچوونا من چارهسهري ژى ئهوه یه بیژین گهلی خهلکى بادینان وهرن د واری
 چارهسهرکرنا ئاريشا زمانیدا چاڤ ل باکوورى کوردستانى بکهین (ههرحهنده د قى واریدا
 سهربورا مه کهفتزه و دقیا وان چاڤ له کربا) و بیژینه بهرامبهري خوه ئهفه مه بریارا
 دای دیالیکتا کرمانجیا ژوووری زمانى رهسى ئهدهبی ستانداردى کوردی دهفهرامهیه، ل
 خواندننگهه و زانکوی و خواندنن بلند، ل دادگهه، فهرومانگهه، لهشکههگهه، ل
 سازپین رهوشهنبیری و جفاکی و پیشهیی، ل کاروبارین بازرگانى و تهکنیکی و پین دی
 دا، ههموو نقیسینین مه ژ هندری پاریزگهه بو نافخوه و بو پایتهختی و بو ههه
 جههکى دی بیت دى ب کرمانجیا ژوووری بن، کورد ل باشوووری کوردستانى خودانى دو
 دیالیکتین سهرهکیه، دى ریزى ل دیالیکتی ههوه وهک یى خوه گرین، دى فیربینى و
 زاروکین خوه فیركهینى، ههه سیاسهتهدار و پههلهمانتار و کاربهدهستهکى دهفهرامه ژ
 خوه نهگریت ب دیالیکتی دهفهرى بپهیقیت ئهوه نه ژ مهیه و نه نوونهراتیا مه دکهت و
 نهى ههزیه ژ نها پاش ژى دهنگى خوه بدهینى. ل داویى ژى بیژینه بهرامبهه گهلی
 بران ئهفه بریارا مهیه، ئیدی نه مه و نه خوه، نه ژى سههکردایهتیا سیاسیا باشوووری
 کوردستانى ب قى بگرو فهکیشی فه مژوول بکهه.

بهري لاداني، بيژني ههوه نهفه ژكيه ئينا..! (*)

سهروبهری سیاسی ل باشووری کوردستانی یی بهرهف ئالوزیی دجیت، هه موو د وئی باوه ریډانه هندی ئالوزتر بیت، دی پتر بهرژه وهندی و پاشه روژا خه لکی کوردستانی که فیته د مه ترسییدا، نه یارین نافخوهیی و ده رفه یی ل فان رهنگه ده لیقان دگهرن دا پتر گورزین خوه داوه شیننه فی وهلاتی، ههروهکی مفا ژ روودانیین ۱۷ شوباتا چوویی و بهرهف ژوور وهرگرتی فیای د وئی ده لیقییدا گورزین خوه ل کهرکووی داوه شیننه کوردستانیان، به لئ ب هشیاریا سه رکردایه تیا سیاسی کوردستانی و بهرهه فیای هیژین پیشمه رگهی بو هه ر پیلانه کا دژی فی خه لکی ده یته گیژان، پیلانا که سانین شوفینیزم و دژه کورد پووچک ره فه و باوه ریه کا نوو بو کهرکوویان و پاشتر ژی بو هه موو کوردستانیان دروست کره فه کو سه رکردایه تی و هیژین پیشمه رگهی د به رهه فن هه ر پیلانه کا د هیته گیژان هیژ د لاندکییدا ژناقبیهن.

ل فییری پیویسته مفا ی ژ هه ر سه ربوره کی وه ربگرین بیژین گه لو بوچی فی ئالوزیی روودا یان ژی نه فه ئالوزیه نه نجامین چ بوو..؟ و کی ژی بهرپرسه..؟ نه گه ر خه لکه ک بیژیت خه لکی نه رازییه و ب دریژیا سالیین چوویی ده سته لاتداریی چ بو فی خه لکی نه کریه، نه ز باوه رم نه فه نه وه ییی یه و خوه یی و بیانی شاهده ییی بو وئی چه ندی دده ن گه له ک هاتیه کرن، وه لاته کی رژیما به عس ویرانگری ده سته لاتداریا

(*) د هژمار ۶۷۱ روژا ۳/۴/۲۰۱۱ روژناما نه فرۆ دا هاتیه به لافکرن

ههريمی سهر ژ نوو ئافاكريهفه و ئينايه ريژا يهك ژ وهلاتين پيشكهتئين دهفهری، بهلی هیشتا پيوسته بيتهكرن. ئەفه ژى نه منهتهكه بهلكى ئهركهكه و ههر دهستهلاتداریهكا وهلاتپاریز و دلسوژ فی ئهركى بو وهلاتی خوه ئهجام ددهت و بیى هیچ رهنگهكى پيداگوئتى ئەز دبیژم دهستهلاتداریا كوردستانی ژى ل ئاستین بلند و سهركردایهتی ژ فان رهنگه دهستهلاتداریانه. بهلی راشكاوانه دی بیژم نهبوونا دادپهروهريی و زیدهبوونا روژ ل دووڤ روژی یا گهندهلیی ل جهم هندهك دهستهلاتدارو كاربههستین ههريمی ههموو ئەف دهسكهفتین سهركردایهتیا سیاسیا ههريمی دهستهئینان و ههموو ئەف خزمهتگوزاریین پيشكهشكرين ل بهرچاڤا بهرزهكرن و كرنه قوربانين مەرهمین هندهك كهسانین ب ريكین نارهوا جهی خوه دناڤ دهستهلاتداریی و بهرپرسیارییدا كرى و فان كهسان برهنگهكى وهسان نه دادپهروهريا جفاكى دناڤ دامودهزگههین ههريمییدا بهلافكریه كو خهلكهك دهنگی نه رازیبوونى بلند بكهت، ب رهنگهكى وهسان توفی گهندهلیی د ناڤ جفاكى مه دا چانديه كو خهلكی خوه ب مافخواری و ستهم لیكری دزانیت بیته سهرجادى داخووا مافین خوه بكهت. دنهجامدا خهلكهكى خوھیی و بیانی ئهوین ل دهلیشان دگهرن دربین خوه ل بهرژوهنديا گشتییا خهلكی كوردستانی بدن، یان بهردهوامی ب ههفرکیین خوھیین سیاسی دگهل سهركردایهتیا ههريمی بدن و شكهستنین خوھیین سیاسی و دیرۆكى ل ژیر سیبهرا خهلكهكى خوه ب مافخواری و ستهمليكری دزانیت پنى بكهن و وی ژ ئارمانجین وی یین رهوا دووربكهن و بازرگانى ب داخووايین خهلكی بكهن و ئەو پى بگههنه ئارمانجین خوه. ئەفه ب خوه ژى رهنگه گهندهلیهكا دی یه، گهندهلی ژى ههر گهندهلیه چ تو مافین خهلكهكى بخوی، چ تو بهری نهرازیبوونا وی بخوی.كورت و كرمانجی د فی ئالوزییدا تنی گهندهلكار مفادارن چ ئەوین جهی خوه دناڤ دهستهلاتیدا كرى، چ ئەوین دژایهتیهكا نهشارستانی دگهل دهستهلاتی دكهن.

خوشبختانه سهرگردایه تیا کوردستانی ل بلندترین ناست باوهری ب بوونا گنده لیبی ئینایه و ژبو چاره سهریا فی ئیشی بریارا گورانکاریان د ههیکه لی کارگیری ههریمیدا دایه، ئەوا خه لک ب ههقی ئه وه ئەه گورانکاریه ژ وان بهرپرسان بگرن یین ب لاوازی و نهشاره زایا خوه ری ل بهر گنده لکاران خوشکرین و یین ئەو ب خوه دگنده ل. لی وی چهندی ژی ژبیر نه کهین لادانا وان ژ جهین وان نه تنی به سه. به لکی پیدفیه بهری خاترا خوه ژ کورسیکین خوه بخوازان بیژنی ته ئەفه ژکیفه ئینا، بهری تو فی نه رکی وهرگری ته چ هه بوو، ئەفا ته نها هه ی ب ریکین رهوا هاتیه یان نه و...؟؟ هه رده سه کفته کی نه ب ریکین رهوا هاتی ژی بستین و هه ر پله یه کا فه رمان به ری ژی یا نه ب مافی خوه و سالی خزمه تی و باوهرنا ما دروست گه هشتی ژی بستین و بزقرینه فه وی پله یی یا بهری ببیته بهرپرس هه ی دگه ل هژمارکرنا فان سالی خزمه تی...!! وی ده می دی دی خه لکی مه ته نا بیت دی بیژن به لی مه سه رگردایه تیه ک هه یه به ره فانی ژ مافی مه دکه ت، نه کو بیژنه گنده لکاران هه وون بخیربچن و ئەوا هه وه بری عافیه ت بیت.

ئەوا من دقیت بیژم

بهری لادانی،
بیژنی
هه وه نه فه
ژ کیفه
ئینا...!!

موسداق تازلی

سهره بری سیاسی ل باشوری کوردستانی یین بهر ب ئالوزین دجیت، هه سوو د وی باوهری دانه هندی ئالوزین بیت، دق پتر بهرزه وندی و باشه رزه خه لکی کوردستانی گه فیه د مه ترسیب دا، نه یارین نافخوویی خوه داومیشته فی وه لاتی، هه روه کی مفا ژ رووداتین ۱۷ شویاتا چوری و بهر ب ژور وهرگری فیای د وی دهلپتی دا گورژین خوه ل که رکوکی داومیشته کوردستانی، بهر ب هشاریا سه رگردایه تیا سیاسی کوردستانی و به ره قیا هیزین پیتسه رگه ی ب هه ر سیلانکه دی فی خه لکی ده یته گنران، سیلان کسانین شویته و دژه کورده بوچگره و باوهری کا نوو ب که رکوکیان و باشتری ب هه سوو کوردستانیان دروسته رگه که سه رگردایه تی و هیزین پیتسه رگه ی د به ره قن هه ر سیلانکه د ده یته گنران هیز و لاندکی دا ژناقبه ن.

ل قیری پیدفیه مفا ژ هه سه ربه رزه رکی وهرگیری بیژنی گه لو بوچی قن ئالوزین روودا یان ری نه ف ئالوزیه نه یاجین چ بوون، ؟ و کی ژ بهرپرسه ...؟ هه که خه لکه ک بیژن خه لکی نه رازیبه و ب درژی سالی خوه چوری ده سته لادانین چ فی خه لکی ناکریه، نه ز باوره نه فه نه ویسی به و خویی و بیانی شاهدیه یین ب وی چهندی دهن گه لک هاتیبه کون، وه لاتین ژیتسا به یس ویرانگری ده سته لادانیا هه ریم سهر ژ نوو ئافاکیه وه و نسیاه ریتا یه ک ژ وه لاتین پیتسه کتیبین ده قری، بهر ب هیشتا پیتسه به یته کون. نه فه ژی نه مه ته که به لکی نه رکه که و هه ر ده سته لادانیه کا وه لاتین ریز و دلسو فی نه رکی ب وه لاتین خوه نه یجاسده ت و بی هه ر هه رگه کین پیداکوتن، نه ز بیژم ده سته لادانیا کوردستانی ژی ل ناستین بلسد و سه رگردایه تیب ژ فان رهنکه ده سته لادانیا نه. بهر ب راکشاران دی بیژم نه بوونا داوه ربه ریم و ژینده سوونا ژوول دوو ژوون یا گه ده یین ل جه م هه نک ده سته لادان و کاربه ده ستین هه ریم سهر ژ ده سته کتیب سه رگردایه تیا سیاسی سه یسا هه ریم ده سته نسیان و هه سوو نه ف خزمه نکوزارین پیتسه کتیب ل بهرچا فا بهرزه کون و کره کوربانین مه ره یین هه نک کسانین ب ریکین نازوو چیه خوه دنا ف ده سته لادانین و بهرپرسیارین دا کوی و نان کسان ب رهنکه ک و مسان نه داوه ربه ریم جفاکی دنا ف دام و ده رگه یین هه ریم دا به لاکریه کو خه لکه ک دنگن نه رازیبوون بلسد بکه ت، ب وه رگه کین و مسان تازلی گه ده یین د نا ف جفاکی مه دا یانده کو خه لکی خوه ب مافخاری و سته لکری دزانیته به یته سه ر جادی داخوازا مافین خوه بکه ت، د نه یاجم دا خه لکه ک خویی و بیانی نه یین ل ده لسان دگه ر دین خوه ل بهرزه وندی گشتی یا خه لکی کوردستانی بهن، یان بهرزه وامین ب هه رگه یین خویی سیاسی د گه ل سه رگردایه تیا هه ریم بهن و شکه ستین خویی سیاسی و دیرژی ل ژیت سیسه ر خه لکه ک خوه ب مافخاری و سته لکری دزانیته یی بکه ن و وی ژ نارمانین وی یین رهوا دوریکه ن و بازرگانی ب داخوازین خه لکی بکه ن و نه ر یی بگه ه نه نارمانین خوه. نه فه ب خوه ژی رهنکه گه ده لیه کا دی به، گه ده لی ژی هه ر گه ده یی چ تو مافین خه لکه ک بیژنی، چ تو بهری نه رازیبوونا وی بهرزی، کورت و کرساجی د قن ئالوزین دا تین گه ده لکار مفادان چ نه یین خوه دنا ف ده سته لاتن دا کوی، چ نه یین دزایه تیه کا نه شارستانی د گه ل ده سته لاتی دگه ن.

خوشبختانه سه رگردایه تیا کوردستانی ل بلندترین ناست باوهری ب بوونا گنده لیبی ئینایه و ژبو چاره سهریا فی ئیشی بریارا گورانکاریان د ههیکه لی کارگیری هه ریمیدا دایه، ئەوا خه لک ب ههقی ئه وه ئەه گورانکاریه ژ وان بهرپرسان بگرن یین ب لاوازی و نهشاره زایا خوه ری ل بهر گنده لکاران خوشکرین و یین ئەو ب خوه دگنده ل. لی وی چهندی ژی ژبیر پیدفیه بهری خاترا خوه ژ کورسیکین خوه بخوازان بیژنی ته ئەفه ژکیفه ئینا، بهری تو فی نه رکی وهرگری ته چ هه بوو، ئەفا ته نها هه ی ب ریکین رهوا هاتیه یان نه و...؟؟ هه رده سه کفته کین نه ب ریکین رهوا هاتی ژی بستین و هه ر پله یه کا فه رمان به ری ژی یا نه ب مافی خوه و سالی خزمه تی و باوهرنا ما دروست گه هشتی ژی بستین و بزقرینه فه وی پله یی یا بهری ببیته بهرپرس هه ی دگه ل هژمارکرنا فان سالی خزمه تی...!! وی ده می دی دی خه لکی مه ته نا بیت دی بیژن به لی مه سه رگردایه تیه ک هه یه به ره فانی ژ مافی مه دکه ت، نه کو بیژنه گنده لکاران هه وون بخیربچن و ئەوا هه وه بری عافیه ت بیت.

Musdiqotvi@yahoo.com

هه سوو ئیکه ه میان دقیت

ئىدى ئەز نە دەنگى دەم و نە پشكدارىي دە لىبژارتاندا دكەم (*)

ل رۇژا ۵۵ قى مەھى (نيسانا ۲۰۱۱ى) سەرىن ھەرسى ئالىين خوە ب بەرھەلستكار (ئۆپۆزيسیۆن) ل گردهكەى بزوتنەوہى گۆران ل سلیمانی کومبوون و ھەر وەك راگەھاندی پشتی دانوستاندن ل دور سەرۆبەرى كوردستانی بریارا خوەیا داویى دا كو دقیت حكومەتا ھەرىما كوردستانی بیته ھەلۆھشاندن. ئەف بریارە یا پشبینی كرى بوو، ژ بەرگو بەرى وى ب دوسى رۇژان روویى دوویى یى قان ئالىين خوە ب بەرھەلستكارین حكومەتا ھەرىمى دزانن ئەنجومەنى كاتى بەردەركى سەرای سلیمانى وان ژى بریارا خوە یا داویى ب دەستلەكاركیشانەوہى سەرۆكایەتى ھەرىم و ئەنجومەنى وەزیران و ھەلۆھشاندنەوہى پەرلەمانى كوردستان دابوو. ئەفە ژى ھەمان داخووا بزوتنەوہى گۆران یا ۲۹كانوونا دووی بوو دەمى داخووا ھەلۆھشاندا حكومەت و پەرلەمانى كرى، ئانكو ھەمان بریارا وى رۇژى ل گردهكە ھاتیەدان.

ل قیرى سەرۆكاتى و حكومەتا ھەرىمى چاوان سەرەدەرى دگەل قى دوا بریارا گردهكە و ئەوین خوە ب گردهكەوہ ھەلاویستی دكەن نە بابەتى مەیە و ئەم ب ھیقینە و ئەز باوهرم پرانیا خەلكى كوردستانی ژى ب وى ھیقینە نە، ھندى دشیاندا بیت وەسان سەرەدەرى دگەلدا بیته كرن كو بەرژەوہندیا تەباییا خەلكى كوردستانی و پاشەرۇژا دەسكەفتین وى بیته پاراستن، ژبەرگو ئەگەر ل دووف بەرنامى ئالىين بەرھەلستكار بیتن دى تەر و ھشكین كوردستانی پیکفە سوژن و بەرژەوہندیا تەباییا قى خەلكى كەنە قوربانى مەرەمىن خوە.

(*) د ھژمار ۶۷۶ رۇژا ۱۰/۴/۲۰۱۱ رۇژناما ئەفرۆ دا ھاتیە بەلاڤكرن

نەوا مە دڤت بيزم

ئىدى ئىز نە دەنگى
دەدەم و نە پىشكدارى
دەدەم ئىز نە دەنگى

موسەدق تىزى
دەدەم

ل رۆژا ۵۹ قى مەھن سەرتىن ھەرسىن ئالىيىن خەب ب بەرھەلستىكار (ئىنژىنېرىيىن) ل گەردەكى بروتەنەۋى گۆزان ل سىلتىمانىن كومىيۇن و ھەر وگ راگەھاندى پىشتى دان و ستاندانن ل دور سەروپەرىن كوردستانىن بىرارا خويبا داۋرىن دا كودىقت خوكومەتا ھەرتىما كوردستانىن بېھتتە ھەلۋەشاندىن. ئەف بىرارا پە پىشپىتىن كرى بو، ۋ بەرگە بەرى وئ ب دە سى رۆزان روۋىن دوۋىن بىن قان ئالىيىن خەب ب بەرھەلستىكارىن خوكومەتا ھەرتىمىن دزانىن تەنجىۋمەنى كاتى بەردەكى سەراى سىلتىمانى وان ۋى بىرارا خەب با داۋرىن ب دەستلەكاركتىشەنەۋى سەروكايەتى ھەرتىم و تەنجىۋمەنى ۋەزىران و ھەلۋەشانەۋى بەرھەلمانى كوردستان داۋىر. ئەفە ۋى ھەمان داخۇزا بروتەنەۋى گۆزان يا ۲۹كائونتا دوۋىن بو دەمىن داخۇزا ھەلۋەشاندىن خوكومەت و بەرھەلمانى كرى، ئانگە ھەمان بىرارا وئ رۆژىن ل گەردەك ھاتىدەن.

ل قىزىن سەروكايەتى و خوكومەتا ھەرتىمىن چاۋان سەردەرىن د گەل قىن دوا بىرارا گەردەك و نەۋىن خەب ب گەردەك ھەلۋەتىن دىگەن نە باھەتتى مەيە و نەم ب ھىقىتە و نەز باۋەم پراتىيا خەلگىن كوردستانىن ۋى ب وئ ھىقىتە نە، ھندى د شىان دا بىتە وىسان سەردەرى د گەل دا بېھتتە كرىن كە بەرۋەندىا تەبايا خەلگىن كوردستانىن و باشەروژا دەسكەفتىن ۋى بېھتتە پاراسقا، ۋەركو ھەكە ل دوۋىن بەرھەلمانى ئالىيىن بەرھەلستىكار بىتە قىن تەر و ھىكىتىن كوردستانىن پىشكە سوزن و بەرۋەندىا تەبايا قى خەلگى كەنە قۇربانى مەرمىتىن خەب.

بەلئى نەوا مە دڤت ل قىزىن بىزىن ھەكە گۆزان و ھەقىقەتتەن خويىن ئىسلامى كو خواتىن كىتىر ۋ سىكا دەنگىن خەلگى ھەرتىما كوردستانىن نە رىزىن ل پىتر ۋ دەستىكتىن دەنگىن قى خەلگى نەگرن و دڤتت خەب و راۋ بۇجورنىن خەب ل سەر مە ھەمويان بىسەپىن، ئەفە پىشپىتە سەروكايەتى ھەرتىمىن كو باۋەرىا پىتر ۋ ۷۰% خەلگىن ھەرتىمىن ۋەرگرتىبە و خوكومەتا ھەرتىمىن كو پىتر ۋ دەستىكتىن قى خەلگى باۋەرى پىشپىتە رىزى ل راييا قى خەلگى كو پراتىيا ۋەلاتىيىن ھەرتىمى پىشكدارىن بگرن و ھەروەك بەرى نەيا ۋى رىزى ل قى خەلگى كرتى و نەو خوكومەتا ب باۋەرىا پراتىيا قى خەلگى ھاتىە دامەزاندن ھەر قى پراتىيىن و نونەرىن وئ ل بەرھەلمانى كوردستانىن مافى ھەلۋەشاندىن يان گورانكارىي يان ھەمواركرىن د قى خوكومەتىن دا ھەمبە و ھەر قى پراتىيىن ۋى مافىن ھەلۋەشاندىن بەرھەلمانى كوردستانىن ھەمبە، ئەفە ۋى سىستەمەكى چىگەرە ل ھەموو جىھانا دىۋىكراسى پراتى دەسلەتدارىن دىگەت و شەرىعەتا خەب ۋى دەنگىن پراتىيا خەلگى ۋەردگرتىت. سەروكايەتى و خوكومەت و بەرھەلمانى كوردستانىن ھند ماف ھەمبە ل دوۋىن دەنگىن بەرھەلستىكارىن يان خونىشادەرىن بەردەرى سەرا و ھندە جەتتە دى بچن ھندى بەرۋەندىا تەبايا قى خەلگى بىخاۋىزىت نەك بەرۋەندىا ھندەك ئالىيان كو دڤتت بناقنى بەرھەلستىكارىن بگەھنە دەستەلاتى. نە گەردەك نە ۋى بەردەرى سەرا نە ۋى نەۋىن ل پىشت وان ماف ھەمبە خەب ل سەر پراتىيا قى خەلگى ب سەپىتت ب كرتەكى و بەردەرىاكرىن و كوشىتتا پۇلىسان دەستەلاتى بگرتە دەست نەو دەستەلاتىن ب رىتكا سىندوقىن دەنگىدان نەگرتىتە دەست.

ل قىزىن پىشپىتە نەو ۋى بېھتتە گۆزىن ھەكە بەرۋەندىا باۋەرىا پراتىيا خەلگى سەردەرى ھاتەكرىن يان گۆزان و ھەقىقەتتەن خەب شىان بۇجورنا خەب ل سەر يا پراتىيا قى خەلگى ب سەپىتت و ھەروەكى وان قىبايا خوكومەتا ھەرتىمىن ھاتە ھەلۋەشاندىن، ئەفە ۋى دو دىارەدەتت پىر مەترسى ل كوردستانىن ھېتە پىش، ۋ لايەكى قە نەو ب ھەلۋەشاندىن خوكومەتا ھەرتىمىن رازى ئابىن ھەروەكى د بەبانا تەنجىۋمەنى كاتى بەردەرى سەرا دا دىارە وان داخۇزا كرى دڤتت سەروكايەتى ھەرمىم دەست لىكار بىكىشپىتەۋە و بەرھەلمانى كوردستان ھەلۋەشپىتەۋە ئەفە ۋى نە ئىن ھەرتىمى بەلگى ۋى سەراتسەرى ئەفە ھەم ل كوردستانىن ھەلۋەشپىتەۋە و چارەقىسىن خەلگىن مە دەتە دەست كەساتىن ل بەردەرى سەرا جىھادىن راگەھىت دەڤتت ل شونىا كوردستانا بەر ب دىۋىكراسىن دڤتت چاقىرتىن نەفغانستانەكا ئالىيانان بىن، ۋ لايەكى دى قە ھەلۋەشاندىن خوكومەتا ھەرتىمىن ل دوۋىن داخۇزا وان رىزىنەگرتىتە ل دەنگىن پراتىيا خەلگى و ئىدى خەلگى باۋەرى ب ھەلۋەزىتان و كىرارا دىۋىكراسى ئامىنىت و ۋىن بىتە دىارە ھەر دەمى ھندەكان قىا دىن ب بەرۋەرائىن يان ھەر دەنگەكى دى بىن بىللاتان نەنجامىن ھەلۋەزىتان وگ وان دڤتت گەرمەن، د نەجام دا ئىدى خەلگى بىن بەرھەش نىتە پىشكدارىن د ھەلۋەزىتان دا بگەت و دەنگىن ۋى ب ھەروە بىچن. ھەكە وگ گۆزان بىتە ئىدى نەز ۋى نە دەنگى دەم و نە ۋى پىشكدارىن د ھەلۋەزىتان دا دىگەم.

musediqtovi@yahoo.com

بەلئى نەوا مە دڤت ل قىزى بىزىن ئەگەر گۆزان و ھەقىقەتتەن خويىن ئىسلامى كو خواتىن كىتىر ۋ سىكا دەنگىن خەلگى ھەرتىما كوردستانىن رىزى ل پىتر ۋ دەستىكتىن دەنگىن قى خەلگى نەگرن و دڤتت خەب و راۋ بۇجورنىن خەب ل سەر مە ھەمويان بىسەپىن، ئەفە پىشپىتە سەروكايەتى ھەرتىمىن كو باۋەرىا پىتر ۋ ۷۰% خەلگى ھەرتىمىن ۋەرگرتىبە و خوكومەتا ھەرتىمىن كو پىتر ۋ دەستىكتىن قى خەلگى باۋەرى پىشپىتە رىزى ل راييا قى خەلگى كو پراتىيا ۋەلاتىيىن ھەرتىمى پىك دىنن بگرن و ھەروەك بەرى نەيا ۋى رىزى ل قى خەلگى كرتى و نەو خوكومەتا ب باۋەرىا پراتىيا قى خەلگى ھاتىە دامەزاندن ھەر قى پراتىيىن و نونەرىن وئ ل بەرھەلمانى كوردستانىن مافى ھەلۋەشاندىن يان گورانكارىي يان ھەمواركرىن د قى خوكومەتىن دا ھەمبە و ھەر قى پراتىيىن ۋى مافى ھەلۋەشاندىن بەرھەلمانى كوردستانىن ھەمبە، ئەفە ۋى سىستەمەكى چىگەرە ل ھەموو جىھانا دىۋىكراسى پراتى دەسلەتدارىن دىگەت و شەرىعەتا خەب ۋى دەنگىن پراتىيا خەلگى ۋەردگرتىت. سەروكايەتى و خوكومەت و بەرھەلمانى كوردستانىن ھند ماف ھەمبە ل دوۋىن دەنگىن بەرھەلستىكارىي يان خونىشادەرىن بەردەرى سەرا و ھندە جەتتە دى بچن ھندى بەرۋەندىا تەبايا قى خەلگى بىخاۋىزىت نەك بەرۋەندىا ھندەك ئالىيان كو دڤتت بناقنى بەرھەلستىكارىن بگەھنە دەستەلاتى. نە گەردەك نە ۋى بەردەرى سەرا نە ۋى نەۋىن ل پىشت وان ماف ھەمبە خەب ل سەر پراتىيا قى خەلگى ب سەپىتت ب كرتەكى و بەردەرىاكرىن و كوشىتتا پۇلىسان دەستەلاتى بگرتە دەست نەو دەستەلاتىن ب رىتكا سىندوقىن دەنگىدان نەگرتىتە دەست.

ل قىزىن پىشپىتە نەو ۋى بېھتتە گۆزىن ھەكە بەرۋەندىا باۋەرىا پراتىيا خەلگى سەردەرى ھاتەكرىن يان گۆزان و ھەقىقەتتەن خەب شىان بۇجورنا خەب ل سەر يا پراتىيا قى خەلگى ب سەپىتت و ھەروەكى وان قىبايا خوكومەتا ھەرتىمىن ھاتە ھەلۋەشاندىن، ئەفە ۋى دو دىارەدەتت پىر مەترسى ل كوردستانىن ھېتە پىش، ۋ لايەكى قە نەو ب ھەلۋەشاندىن خوكومەتا ھەرتىمىن رازى ئابىن ھەروەكى د بەبانا تەنجىۋمەنى كاتى بەردەرى سەرا دا دىارە وان داخۇزا كرى دڤتت سەروكايەتى ھەرمىم دەست لىكار بىكىشپىتەۋە و بەرھەلمانى كوردستان ھەلۋەشپىتەۋە ئەفە ۋى نە ئىن ھەرتىمى بەلگى ۋى سەراتسەرى ئەفە ھەم ل كوردستانىن ھەلۋەشپىتەۋە و چارەقىسىن خەلگىن مە دەتە دەست كەساتىن ل بەردەرى سەرا جىھادىن راگەھىت دەڤتت ل شونىا كوردستانا بەر ب دىۋىكراسىن دڤتت چاقىرتىن نەفغانستانەكا ئالىيانان بىن، ۋ لايەكى دى قە ھەلۋەشاندىن خوكومەتا ھەرتىمىن ل دوۋىن داخۇزا وان رىزىنەگرتىتە ل دەنگىن پراتىيا خەلگى و ئىدى خەلگى باۋەرى ب ھەلۋەزىتان و كىرارا دىۋىكراسى ئامىنىت و ۋىن بىتە دىارە ھەر دەمى ھندەكان قىا دىن ب بەرۋەرائىن يان ھەر دەنگەكى دى بىن بىللاتان نەنجامىن ھەلۋەزىتان وگ وان دڤتت گەرمەن، د نەجام دا ئىدى خەلگى بىن بەرھەش نىتە پىشكدارىن د ھەلۋەزىتان دا بگەت و دەنگىن ۋى ب ھەروە بىچن. ھەكە وگ گۆزان بىتە ئىدى نەز ۋى نە دەنگى دەم و نە ۋى پىشكدارىن د ھەلۋەزىتان دا دىگەم.

musediqtovi@yahoo.com

کوته‌کی و به‌ردبارن‌کرنی و کوشتنا پولیسان ده‌سته‌لاتی بگرنه ده‌ست ئەو ده‌سته‌لاتی ب‌ریکا سندوقین دهنگدانئ نه‌گرتیه ده‌ست.

ل فیڤرئ پیویسته ئەو ژێ بیته گۆتن ئەگەر به‌روفاژی باوه‌ریا پرانیا خه‌لکی سه‌رده‌ری هاته‌کرن یان گۆران و هه‌قه‌یه‌مانین خوه‌ شیان بو‌چوونا خوه‌ ل سه‌ریا پرانیا فی خه‌لکی بسه‌پینن و هه‌روه‌کی وان فیای حکومه‌تا هه‌ریمی هاته‌ هه‌لوه‌شاندن، ئەفه‌ دی دو دیارده‌یین پر مه‌ترسی ل کوردستانی هینه‌ پیش، ژ لایه‌کیفه‌ ئەو ب هه‌لوه‌شاندا حکومه‌تا هه‌ریمی رازی نابن هه‌روه‌کی د به‌یانا ئەنجومه‌نی کاتی به‌رده‌رکی سه‌رادا دیاره‌ وان داخوازا کری دفییت سه‌روکایه‌تی هه‌ریم ده‌ست له‌کار بکیشیته‌وه‌ و په‌رله‌مانی کوردستان هه‌لوه‌شیته‌وه‌ ئەفه‌ ژێ نه‌ تنی هه‌ریمی به‌لکی دی سه‌رانسه‌ری ئەفا هه‌ی ل کوردستانی هه‌لوه‌شینیه‌فه‌ چاره‌نقیسی خه‌لکی مه‌ ده‌ته‌ ده‌ست که‌سانین ل به‌رده‌رکی سه‌را جیهادی رادگه‌هینن دفییت ل شوونا کوردستانا به‌ره‌ف دیموکراسیی دچیت چافه‌ریی ئەفغانستانه‌کا تالیبانان بین، ژ لایه‌کی دیفه‌ هه‌لوه‌شاندا حکومه‌تا هه‌ریمی ل دووفا داخوازا وان ریزنه‌گرتنه‌ ل دهنگین پرانیا خه‌لکی و ئیدی خه‌لکی باوه‌ری ب هه‌لبژارتنان و کریارا دیموکراسی نامینیت دی بیته‌ دیارده‌ هه‌رده‌می هنده‌کان فیای دی ب به‌ردبارانیان هه‌ر ره‌نگه‌کی دی یی پیلانان ئەنجامین هه‌لبژارتنان وه‌ک وان دفییت گوهرن، د ئەنجامدا ئیدی خه‌لک یی به‌ره‌فه‌ نینه‌ پشکداریی د هه‌لبژارتناندا بکه‌ت دهنگین وی ب هه‌روه‌ بچن. ئەگەر وه‌ک گوران بیت ئیدی ئەز ژێ نه‌ دهنگی دده‌م و نه‌ ژێ پشکداریی د هه‌لبژارتناندا دکه‌م.

لهشكهرى تركيا ل سيريى چ دكهت...؟؟ (*)

دهمى من مانشيى (لهشكهرى تركيا ل سيريى ترس بو خهلكى پهيداكر) ل بهرپهرى پينجى هژمار ٦٧٨ رۆژا ٢٠١١/٤/١٢ى فى رۆژنامى خواندى، ئەگەر ئەز خهلكى دهقهري نهبامه دا بيژم دبیت سيريى دهقهركا چيایی يا ناسى بيت ل چيایی جودى يان ناگرى يان ژى چيایی دهقرا ههكاريان يان چيایی تورۆس كو حكومهتا تركيا مافى بدهته خوه ل فان جهان مانورين لهشكهرى بكهت. بهلى دراستيدا سيريى كومهلگههكا قهزا ناميديى يه، پشكهكه ژ ناخا ههرىما كوردستانى و حكومهتا تركيا ژى پشتى چهندين سالىن ركمانى و دزايهتیی دگهل فى ههرىمى، د فان سالىن داوييدا گههشتيه وى باوهريى كو وهك كيانهكى سهربهخوه و خوهدى دهستهلان و باوهريپكرى ژ ئاليى دهستوورى دهولهتا عيراقى و نافهندين سياسيي جيهانيقه سهردهريى دگهلدا بكهت و ههموو رهنكه پهيوهنديين سياسى ئابوورى و رهوشهنبيرى دگهلدا گريدت، ئەف پهيوهنديه ژى د بهرژهوهنديا خهلكى تركيا و باشوورى كوردستانى نه و خهلكى مه بگهرمى پيشوازي ل فان پهيوهنديان كويه.

بهلى چ رهنگين پهيوهنديين لهشكهرى د نافههرا فان دو وهلاتاندا نينن ريكى بدنه قهمانا لهشكهر يان ميتا تركيا ل سيريى يان دهقهرين ديترين باشوورى كوردستانى كرياتين لهشكهرى ئەنجام بدن، چ رهنكه تيكهلى و پهيماننامين لهشكهرى د نافههرا ههر دو ئالياندا نينن كو ئاليهك مانورين لهشكهرى ل سهر ناخا ئاليى دن بكهت، ئەف رهنكه پهيوهنديه ژى نه د دهستهلانى حكومهتا ههرىمى دانه و نه ژى حكومهتا

(*) د هژمار ٦٨١ رۆژا ٢٠١١/٤/١٧ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتيه بهلافكرن

ئەمما مەن دىققەت بېرىم

لەشكەرى

تۈركىيا

ل سىيرىي

موسەدەق تۆۋى

چ دىققەت...؟؟

دەمىن مەن مائىشەتتەن (لەشكەرىي تۈركىيا ل سىيرىي تىرس بۇ خەلكن پەيداكەر) ل بەرەيرىي پىتىنچەن ھۇمار ۱۶۷۸ رۇژا ۱۲/۴/۲۰۱۱ قى رۇژاسىن خىواندى، ھەكە ئەز خەلكن دەقەرىن نەمادە دا بىزۇم دىبىت سىيرىي دەقەرەگا چىبايى يا ئاسىن بىت ل چىبايىن جوردى يان ئاگرى يان ئى چىبايىن دەقەرا ھەكارىيان يان چىبايىن تۈرۈس كو حكومەتتا تۈركىيا مافى بىدەنە خۇل قان جەھان مانورىن لەشكەرى بىكەت. بەلقى راسىتى دا سىيرىي كۆمەلگەھەگا قەزا ئامبىدىن پە، پىشكەكە ئ ئاھا ھەرىتما كوردستانى و حكومەتتا تۈركىيا ئى پىشتى چەندىن سالىن رىكمانى و دۆايەتتەن دىگەل قى ھەرىتمە، د قان سالىن داۋىن دا گەھشەپە وى باۋەرىن كو وەك كىيەنكە سەرىمەخۇ و خەۋدى دەستەللات و باۋەرىي كىرى ئ ئالسىن دەستورىن دەۋلەتتا عىراقىن و نەقەندىن سىياسىيىن جىبايىن قە سەردەرىن د گەل دا دىكەت و ھەمسو رەنگە پەيۋەندىيىن سىياسى ئابورى و رەۋشەنسىرى د گەل دا گرەدە، ئەف پەيۋەندىيە ئى د بەرۋەندىيا خەلكن تۈركىيا و باشورىن كوردستانىن نە و خەلكن مە ب گەرمى پىشورازى ل قان پەيۋەندىيان كىرە.

بەلقى چ رەنگىن پەيۋەندىيىن لەشكەرى د ئاقەرا قان دو دەلاتان دا نىيەت رىكىن بىدەنە قەمانا لەشكەر يان مېستتا تۈركىيا ل سىيرىي يان دەقەرىن دىبىتىن باشورىن كوردستانىن كىرەرتىن لەشكەرى نەنجام بەن، چ رەنگە تىكەلى و پەيۋەندىيىن لەشكەرى د ئاقەرا ھەردو ئالىيان دا نىيەت كو ئايەك مانورىن لەشكەرى ل سەر ئاھا ئالىيىن دىن بىكەت، ئەف رەنگە پەيۋەندىيە ئى نە د دەستەللاتىن حكومەتتا ھەرىتمە دانە و نە ئى حكومەتتا فېدېرالا عىراقىن ب قى چەندىن رازىيە، ھەكە پىرسىيار بىتتەن كەلگەل ئەف لەشكەرىي تۈركىيا چاۋان و بىزچى ھاتە ھەرىتمە و دەۋلەتتا تۈركىيا چ ئارمانچ ب مانا وانا ھەنە...؟ ھەروەك دىار د سەردەرىن نە ئاساسى دا ئەف لەشكەر ھاتە ھەرىتما كوردستانىن، دەمى ھاتى ئى نە خەلكن ھەرىتمە و دىبىت نە سەركردىن ھەرىتمە و نە ئى حكومەتتا عىراقىن يا وى چاخي ب ھاتتا وى رازى بوۋىنە، ھەكە وى سەردەمى رەنگە پاكەنەك (موبەرەرەك) بۇ ھاتتا قى لەشكەرى ھەبىت، ئەف نە نە بەلگى چەندىن سالە نە پاكەنەيە نە سايە و بوونا قى لەشكەرى ل قى ۋەلاتى نە تىن تىشەكەن زىدەيە بەلگى كەسەك نىيە ئى خەلكن ب قەمانا وى لەشكەرى رازى بىت. د ھەمان دەم دا ئەز ب باۋەرم نە ئارمانچىن دەۋلەتتا تۈركىيا بۇ قى لەشكەر كىشىيىن بۇ ئاف سىيورىن ھەرىتمە دەسنىشانكىرىن و نەخشە بۇ دارىتى بىچە نەھائىتە و بىچە ئى ناھىن و ھەردەمى ئەف لەشكەرە بارەگا و سەربازگەھىن خۇل جەھكى دەرقەي دەقەرىن ئاكنجى بوونا خەلكن مەدەنى دانىت ۋەك نەھا ل سىيرىي و ھەندەك جەنن دى ھەمى دى بىشە قۇربانى و دىن باجا قەمانا خۇ يا ب كوتەكى ل سەر ئاھا ۋەلاتەكى دى دەت.

كورت و كىرمانچى ب ھزاران ۋەلاتىيىن مەدەنىيىن تۈركىيا ل ھەرىتما كوردستانىن ھەنە و د چەندىن ۋاران دا كو مفايىن ھەردو ئالىيان تىدا ھەبە كار دكەن و خەلكن مە ئى ب بوونا وان دلخوشە و پىشورازىن ل وان دىكەت و ۋەك مېتقانين خورشىقى و ھەمى رىزىر لىنگرتىن سەردەرىن د گەل وان دىكەت. بەلقى بوونا چەند بەكەيتىن لەشكەرىي تۈركىيا ل ھەندەك جەنن باشورىن كوردستانىن نە بەس مېقانين ھەمىتى گرانن بەلگى خەلكن مە ب چاقىن ھىزەگا بىيانى و لەشكەرەكەن داگىرەكەر بەرىن خۇ ددەن و ھەندى رۇژەگا زىدەتر ئەف لەشكەرە ل قى جەھى مېنىت دىن زىدەتر ل بەر چاقىن قى خەلكن دىشتىر بىت و دوور ناھىتە دىق نەنجامىن قىن (ل بەر چاقىن رەشپورىن) ئى بۇ ھەردو ئالىيان ب نەرتىنى بىزقىتەقە.

ل داۋىن دى بىزۇم دەم ھاتىبە حكومەتتا ھەرىتما كوردستانىن ب ھەققارى د گەل حكومەتتا فېدېرالا عىراقىن ب رىكىن د بەرۋەندىيا ھەردو ئالىيان داۋىن كوردستانىن بىسنىت، دا نەمە ئى ۋەك ھەندەك پىرسىگرىكىن دىبىتىن د سەردەرىن نە ئاساسى دا ل ھەرىتمەن دىرستورىن و نەھا سۈرىشە ئاسىشە بىز حكومەتتا ھەرىتمە نەبىتە كەردەستەكى خاڭ د دەستىن خەلكنى دا دۆايەتتە دەستەللاتارىيا ھەرىتمەن بىن بىكەن.

Musediqtovi@yahoo.com

ھەمۇ نىكشەمىيان دىققىسىت

فېدېرالا عىراقى ب قى چەندى رازىيە. ئەگەر پىرسىيار بىتەكەن گەلو ئەف لەشكەرىي تۈركىيا چاۋان و بۇ چى ھاتە ھەرىمى و دەۋلەتتا تۈركىيا چ ئارمانچ ب مانا وانا ھەنە...؟ ھەروەك دىار د سەردەمەكى نە ئاسايىدا ئەف لەشكەرە ھاتە ھەرىتما كوردستانى، دەمى ھاتى ئى نە خەلكنى ھەرىمى و دىبىت نە سەركردىن ھەرىمى و نە ئى حكومەتتا عىراقى يا وى چاخي ب ھاتتا وى رازى بوۋىنە. ئەگەر وى سەردەمى رەنگە پاكەنەك (موبەرەرەك) بۇ ھاتتا قى لەشكەرى ھەبىت، ئەف نە نە بەلگى چەندىن سالە ئەو پاكەنەيە نە مایە و بوونا قى لەشكەرى ل قى ۋەلاتى نە تىن تىشەكەن زىدەيە بەلگى كەسەك نىيە ئى خەلكن ب قەمانا وى لەشكەرى رازى بىت. د ھەمان دەمدا ئەز باۋەرم ئەو ئارمانچىن دەۋلەتتا تۈركىيا بۇ قى لەشكەر كىشىيى بۇ ئاف سىيورى ھەرىمى دەسنىشانكىرىن و نەخشە بۇ دارىتى بىچە نەھائىتە و بىچە ئى ناھىن و ھەردەمى ئەف لەشكەرە بارەگا و سەربازگەھىن خۇل جەھكى دەرقەي دەقەرىن ئاكنجى بوونا خەلكن مەدەنى دانىت ۋەك نەھا ل سىيرىي و ھەندەك جەنن دى ھەمى دى بىتە قۇربانى و دىن باجا قەمانا خۇ يا ب كوتەكى ل سەر ئاھا ۋەلاتەكى دى دەت.

كورت و كىرمانچى ب ھزاران ۋەلاتىيىن مەدەنىيىن تۈركىيا ل ھەرىتما كوردستانى ھەنە و د چەندىن ۋاراندا كو مفايى ھەردو ئالىيان تىدا ھەبە كار دكەن و خەلكنى مە ئى ب بوونا وان دلخوشە و پىشورازى ل وان دىكەت و ۋەك مېتقانين خورشىقى و ھەمى رىزىر لىنگرتىن سەردەرىن د گەل وان دىكەت. بەلقى بوونا چەند بەكەيتىن لەشكەرىي تۈركىيا ل ھەندەك جەنن باشورىن كوردستانىن نە بەس مېقانين ھەمىتى گرانن بەلگى خەلكن مە ب چاقىن ھىزەگا بىيانى و لەشكەرەكەن داگىرەكەر بەرىن خۇ ددەن و ھەندى رۇژەگا زىدەتر ئەف لەشكەرە ل قى جەھى مېنىت دىن زىدەتر ل بەر چاقىن قى خەلكن دىشتىر بىت و دوور ناھىتە دىق نەنجامىن قىن (ل بەر چاقىن رەشپورىن) ئى بۇ ھەردو ئالىيان ب نەرتىنى بىزقىتەقە.

ل داۋىن دى بىزۇم دەم ھاتىبە حكومەتتا ھەرىتما كوردستانىن ب ھەققارى د گەل حكومەتتا فېدېرالا عىراقىن ب رىكىن د بەرۋەندىيا ھەردو ئالىيان داۋىن كوردستانىن بىسنىت، دا نەمە ئى ۋەك ھەندەك پىرسىگرىكىن دىبىتىن د سەردەرىن نە ئاساسى دا ل ھەرىتمەن دىرستورىن و نەھا سۈرىشە ئاسىشە بىز حكومەتتا ھەرىتمە نەبىتە كەردەستەكى خاڭ د دەستىن خەلكنى دا دۆايەتتە دەستەللاتارىيا ھەرىتمەن بىن بىكەن.

سەرەدەریی دگەل وان دکەت. بەلێ بوونا چەند یەکەییێن لەشکەرێ ترکیا ل ھندەک جھێن باشووری کوردستانی نە بەس میقانین ھەستی گرانن بەلکی خەلکی مە ب چاڤی ھیزەکا بیانی و لەشکەرەکی داگیرکەر بەری خوە دەتێ و ھندی رۆژەکا زیدەتر ئەڤ لەشکەرە ل فی جھی بمینیت دی زیدەتر ل بەر چاڤین فی خەلکی رەشتر بیت و دوور ناھیتە دیتن ئەنجامین فی (ل بەر چاڤ رەشبوونی) ژ ی بو ھەردو ئالیان ب نەرینی بزفریتەڤە.

ل داویی دی بیژم دەم ھاتیە حکومەتا ھەریما کوردستانی ب ھەڤکاری د گەل حکومەتا فیدرالا عیراقی ب ریکین د بەرژەوھندیا ھەردو ئالیاندابن داویی ب بوونا لەشکەرێ ترکیا ل سەر ئاھا باشووری کوردستانی بینیت، دا ئەو ژ ی وەک ھندەک پرسگریکین دیتر یین دەسەردەمین نە ئاساییدا ل ھەریمی دروستبووین و نھا بووینە ئاریشە بو حکومەتا ھەریمی نەبیتە کەرەستەکی خاڤ د دەستین خەلکەکیدا دژایەتیا دەستەلاتداریا ھەریمی پی بکەن.

هه فرکیا هه لېبژارتنان ل باکووری کوردستانی^(*)

هندی بهر هه رف رۆژا هه لېبژارتنن ترکیا یین ۱۲ خزیرانی (۲۰۱۱ئ) بچین هه وین هه لېبژارتنان گهر متر دین و هه ر ئالیهک ئامرازین خوه یین شه ره نیخا هه لېبژارتنان بهر چا ف دکهت، ب وئ مه ره می پتریا دهنگین وی خه لکی مسوگهر بکهت. د فان هه لېبژارتناندا ۱۶ پارتي و چه ندين پارتيین دن ب ریکا بهر بژارین سه ره به خوه پشکداریی د هه فرکیا هه لېبژارتناندا دکهن. ئی ئالیین هه ره سه ره کی و خوه دی جه ماوه ر پارتي دا د و گه شه پیدان AKP یا دهسته لاتدار و پارتيین به ره له ستکار پارتي گه ل یا کۆماری CHP و پارتي نه ته وه یی MHP و پارتي ناشتی و دیموکراسی BDP یا کوردی نه، گه رماتیا شه ره نیخا هه لېبژارتنان نافه را فان چوار ئالییاندايه، خالا هه ره سه رکی ژی کو هه ر چوار ئالی هه ریه ک وه ک خوه هه فرکیی ل سه ر دکهن دۆزا گه ئی کورده ل باکووری کوردستانی.

AKP خوه ب خوه دیی یه که مین پرۆژه یی فه بوونی به ره رف کوردان و سه ره ده ریه کا نوو دگه ل دۆزا کوردی دزانیت، د فی واریدا چه ند پینگا فه ک هافیتینه وه ک فه کرنا که ناله کی ئاسمانیی ته له فزیونا ده وله تی ب کوردی، و ئازادکر نه کا سنووردای یا زمانئ کوردی مینا ده ستووری دان بو په خشا کوردی د که نالیین دن ئین ته له فزیونی و رادیووی و چه ند خزمه تگوزاریه کی ئابووری ل باکووری کوردستانی و فه بوونی و په یوه ندیین سیاسی و ئابووری دگه ل هه ریما کوردستانی و چه ند کاره کیین دن، هه ژیه بیژین نه ف پارتيه خوه دیی ۳۵۵ کورسیکیین په رله مانئ نها یی ترکیایه ژ وان ژی ۷۵ په رله مانتارین کورد یان بنیات کوردن. نه ف پارتيه ب فان

^(*) د هژمار ۶۸۶ رۆژا ۲۴/۴/۲۰۱۱ رۆژناما نه فرۆ دا هاتیه به لافکر

پینگاڤان و ب په‌رله‌مانتارین خوه‌یښ کورد و ب روخساری خوه‌ی ئایینی ل سهر گوره‌پانا باکووری کوردستان دجپته د هه‌فرکیا هه‌لبزارتانداندا و ب هیقی یه هژماره‌کا باشا ده‌نگین ڤان ده‌فهران ده‌ستفه بینیت.

CHP یا به‌ره‌ه‌لستکار هه‌تا نها چ هه‌لو‌یستین باش به‌رام‌بهر دؤزا کوردی نه‌بو‌یینه، پشتی کو فی دؤزی ل سهر ناستی ترکیا و جیهانی بوونا خوه سه‌لماندی و کهسه‌ک نکاریت حاشایی ژ بوونا وی و ره‌واییا داخو‌زین وی بکه‌ت و پشتی کو که‌مال کلیچدار ئوغلو یی بنیات کوردی عه‌له‌وی ری‌به‌راتیا فی حزبی گرتیه ده‌ست، هنده‌ک هه‌لو‌یستین ئه‌رینی به‌رام‌بهر کوردان دیار‌گرینه و دقیت ب وان هه‌لو‌یستان ژ ی هه‌فرکیا پارتیا ده‌سته‌لاتدار بکه‌ت د هه‌لبزارتانداندا، ئه‌م دکارین بیژین هه‌لو‌یستین وی هه‌تا نها گوتنن و پشکه‌کن ژ هه‌فرکیی هه‌لبزارتاندان و پی‌شبینی ناهیت‌کرن ئه‌ف پارتیه ری‌ژه‌یه‌کا وه‌سان یا ده‌نگان بینیت رۆله‌ک د پیکتینانا حکومه‌تیدا هه‌بیت و بکاریت هنده‌ک ژ هه‌لو‌یستین خوه بکه‌ته کریار.

MHP یا به‌ره‌ه‌لستکار هه‌تا نها ژ وان ئالیین ترکیین توندروهه به‌رام‌بهری کوردان و دقیت ب دژایه‌تیا خوه بو دؤزا کوردی ده‌نگین شو‌فینیزمین ترک هه‌سقه‌بینیت و جهی خوه د په‌رله‌مانیدا بکه‌ت، پی‌شبینی ژ ی ده‌یته کرن ئه‌ف پارتیه ری‌ژا ۱۰٪ ۱ چوونه ناف په‌رله‌مانی ده‌ستفه نه‌ئینیت و ئه‌گه‌ر چوو د په‌رله‌مانیدا دی چوونه‌کا لاواز و کیم کاریگه‌ری بیت.

هه‌فرکیا هه‌لبزارتاندان ل باکووری کوردستان

دنا‌لبسرا AKP و BDP دایه، هه‌رو ژ ی خوه‌ی شیان، AKP ب وان پشنگاڤان دخوریت بین په‌یوه‌ندی ب مافین کوردان له هه‌ی و وان هه‌رگه‌فتن ل سهر ناستین جودا ل تورکیا ده‌ستفماینان و ب ژیرخانه‌یا خوه‌یا نایینی دخوریت، و ئی ژ ی ژیر نه‌کین نو مافین ئه‌ف پارسیه د بیژت و ئی د سهرده‌م ده‌سته‌لان خوه‌دا دایسه کوردان مافین سهرت‌پایسته و نیقهره‌نه و پشته‌فانیا ده‌ستوری ژ ی ب ژ نینه و ژ نه‌تجامین خه‌باتا ره‌وایا گه‌لی کورد و فشارا جفاکین نیقهره‌تی دایسه کوردان. BDP ژ ی خوه ب نوونه‌را براقا رزگا‌نخوازا فین پارچا وولاتی و به‌روه‌واسیا جه‌س‌دین ریکه‌سات و پارتین خوه‌ی خبات قوربانی دزانتیت و پشته‌گرما پشته‌فانیا به‌ره‌ره‌ها خه‌لکی کوردستان و هه‌ر ده‌سکه‌فکین ل فی وولاتی بو‌گورده ده‌سکه‌ه هاتیت ب به‌ره‌م فین قوربانی و خه‌بات دزانتیت نه‌ منته‌ا ئالیه‌کین دن، نه‌تجامین فین هه‌فرکیی ژ ی ل ۱۲خیزرانا بیت دن دیار بین.

ئالین ژیرخانه‌یا خوه‌یا تیکه‌شانا سیاسی و پشته‌فانیا جه‌ما‌وه‌ری و شیانین مادی و راه‌ه‌اندنن فه تاگه پارتیا کوربیهه بکارت ل باکووری کوردستان و هه‌رجه‌کین تورکیا بین کورد لئ هه‌مین هه‌فرکیه‌کا خورتا AKP بکه‌ت و د به‌رام‌بهر و ئی دایه AKP ژ گوره‌پانا باکووری کوردستان دوربیتخت. ژ ۲/۲۳ فه ب هه‌لکاری د گه‌ل کورتکین جفاکین ده‌کرکراسی KCD د‌ست ب هه‌روکا پاخییوونا مه‌دنی کره‌ه و چوار سهرج: به‌ره‌رده ب زسان کوردی، ر‌اوم‌ست‌اندنا هه‌وین له‌شکهری و سیاسی به‌رام‌بهری کوردان. نازاکرتنا سیاسه‌ت‌مه‌دازین کورد و کیت‌کرتنا ری‌ژا ۱۰٪ چوونه ناف په‌رله‌مانی بو ب داریینانا فین پاخییوونا مه‌دنی دانایه. د هه‌مان دم دا نه‌ف پاخییوونا مه‌دنی و سهرجین و ئ کسو مافین ره‌وا و سرژشتین گه‌لی کوردن پشکه‌ک د هه‌له‌تا هه‌لو‌ارتان دا. د نه‌تجام د ئه‌م دکارین بیژین د ناف کوردین باکووری کوردستان دا هه‌فرکیا هه‌لبزارتاندان تنن

هه‌لو‌ارتان دا، ئه‌م دکارین بیژین هه‌لو‌یستین و ئ هه‌تا نها کورتن و پشکه‌کن ژ هه‌فرکیی هه‌لو‌ارتان و پی‌شبینی ناهیت‌کرن نه‌ف پارتیه ری‌ژه‌یه‌کا وه‌سان یا ده‌نگان بینیت رۆله‌ک د پیکتینانا حکومه‌ت دا هه‌بیت و بکاریت هنده‌ک ژ هه‌لو‌یستین خوه بکه‌ته کریار. MHP یا به‌ره‌ه‌لستکار هه‌تا نها ژ وان ئالیین تورکین توندروهه به‌رام‌بهری کوردان و دقیت ب دژایه‌تیا خوه بو دؤزا کوردی ده‌نگین شو‌فینیزمین تورک ده‌سقه‌بینیت و جهی خوه د په‌رله‌مانی دا بکه‌ت، پی‌شبینی ژ ی ده‌یته کرن ئه‌ف پارتیه ری‌ژا ۱۰٪ یا چوونه ناف په‌رله‌مانی ده‌سقه‌نه‌ئینیت و نه‌گه‌ر چوو د په‌رله‌مانی دا دق چوونه‌کا لاواز و کیم کاریگه‌ری بیت. BDP یا کوردی، پارتیا هه‌ر سهرکیسیا کوربیهه ل باکووری کوردستان، نه‌ها خوه‌یا ۲۰٪ کوربیه‌کین په‌رله‌مانی و پشتر ۱۰٪ پارتیا‌فانیا نه و نوونه‌راتیا براقا رزگا‌نخوازا کوردی و ژۆیه‌ی خه‌لکی و ئ پارچا وولاتی دکه‌ت، ژ

ناپوری ل گه‌ل هه‌رمنا کوردستان و چه‌ند کارکین دن، هه‌ژه‌ه بیژین نه‌ف پارتیه خوه‌یښ ۳۵۵ کوربیه‌کین په‌رله‌مانی نه‌ها بین تورکیا به ژ وان ۷۵ په‌رله‌مانتارین کورده ران بنیات کوردن. نه‌ف پارتیه ب فان پشنگاڤان و ب په‌رله‌مانتارین خوه‌یښ کورده و ب روخساری خوه‌یښ نایینی ل سهر گوره‌پانا باکووری کوردستان دجپته د هه‌فرکیا هه‌لو‌ارتان دا و ب هیقی یه هژماره‌کا باشا ده‌نگین ڤان ده‌فهران ب ده‌ستفه بینیت.

CHP یا به‌ره‌ه‌لستکار هه‌تا نها چ هه‌لو‌یستین باش به‌رام‌بهر دؤزا کوردی نه‌بو‌یینه، پشتی کو فی دؤزی ل سهر ناستی ترکیا و جیهانی بوونا خوه سه‌لماندی و کهسه‌ک نکاریت حاشایی ژ بوونا وی و ره‌واییا داخو‌زین وی بکه‌ت و پشتی کو که‌مال کلیچدار ئوغلو یی بنیات کوردی عه‌له‌وی ری‌به‌راتیا فی حزین گرتیه ده‌ست، هنده‌ک هه‌لو‌یستین ئه‌رینی به‌رام‌بهر کوردان دیار‌گرینه و دقیت ب وان هه‌لو‌یستینان ژ ی هه‌فرکیا پارتیا ده‌سته‌لاتدار بکه‌ت د

مه‌س‌لادق توکی

هندی به‌ر ب ری‌ژا هه‌لو‌ارتان تورکیا بین ۱۲ خیزرانی به‌جنا ئالیه‌ک نامزین خوه‌یښ شه‌ره‌نخا هه‌لو‌ارتان به‌رحاف دکه‌ت، ب و ئی مه‌رمه‌م پشتریا ده‌نگین وی خه‌لکی مسره‌گر بکه‌ت. د فان هه‌لو‌ارتان دا ۱۶ پارتی و چه‌ندین پارتین دن پارسیه ل باکووری کوردستان و پشکارین د هه‌فرکیا هه‌لو‌ارتان دا

BDP یا کوردی، پارتیا هه ره سه رکیا کوردییه ل باکووری کوردستانی، نها خوه دیا ۲۰ کورسیکین په رله مانی و پتر ۹۰ باژیرفانیانه و نوونه راتیا بزافا رزگاربخوازا کوردی و زۆر بهی خه لکی وئ پارچا وهلاتی دکهت، ژ ئالیی ژیرخانا خوهیا تیکوشانا سیاسی و پشته فانی جه ماوه ری و شیانی مادی و راگه هاندنی فه تاکه پارتیا کوردییه بکاریت ل باکووری کوردستانی و هه رجه کی ترکیا یی کورد لی هه بن هه فرکیه کا خورتا AKP بکهت و د بهرنامی وئ دایه AKP ژ گوره پانا باکووری کوردستانی دوور بیخیت. ژ ۳/۲۳ فه ب هه فکاری د گه ل کونگری جفاکی دیموکراسی KCD دهست ب هه وه کا یاخیبوونا مه دهنی کریه و چوار مه رج: په روه ده ب زمانی کوردی، راوه ستاندا هه وین له شکه ری و سیاسی به رامبه ری کوردان، نازاد کرنا سیاسه ته دارین کورد و کی مکرنا ریژا ۱۰٪ چوونه ناف په رله مانی بو د داوینینا فی یاخیبوونا مه دهنی داناینه. د هه مان ده مدا ئه ف یاخیبوونا مه دهنی و مه رجین وئ کو مافین ره وا و سروشتیین گه لی کوردن پشکه که ژ هه له تا هه لبژارتناندا.

د ئه نجامدا ئه م دکارین بیژین دناف کوردین باکووری کوردستانی هه فرکیا هه لبژارتنان تنی دنافه را AKP و BDP دایه، هه ردو ژی خوه دی شیان، AKP ب وان پینگافان دخوریت یین په یوه ندی ب مافین کوردان شه هه ی و وان سه رکه فتین ل سه ر ئاستین جودا ل ترکیا ده ستفه ئینان و ب ژیرخانا خوهیا ئایینی دخوریت، وئ ژی ژبیر نه که هین ئه و مافین ئه ف پارتیه د بیژیت وئ ده سه رده می ده سته لاتئ خوه دا داینه کوردان مافین سه ره تاینه و نی شه روئه و پشته فانی ده ستووری ژی ژ بو نینه و ژ ئه نجامی خه باتا ره وایا گه لی کورد و فشارا جفاکی نی فده وه ته داینه کوردان. BDP ژی خوه ب نوونه را بزافا رزگاربخوازا فی پارچا وهلاتی و به رده وامیا چه ندین ری کخستن و پارتیین خوه دی خه بات و قوربانی دزانیت و پشتگه رما پشته فانی به رفه رها خه لکی کوردستانی و هه ر ده سه که فته کی ل فی وهلاتی بو کوردان ده ستفه هاتبیت ب به ره مه می فی قوربانی و خه باتی دزانیت نه منه تا ئالیه کی دن، ئه نجامین فی هه فرکیی ژی ل ۱۲ خزیرانا بییت دی دیار بن.

پەرتووڭخانا زاخۇ قوربانیا گرنگی نەدان ب رەوشەنبیری^(*)

د نافبەرا سالیڭ ۱۹۷۲-۱۹۷۶ ئەز قوتابی بووم ل زاخۇ، وی سەردەمی زاخۇ باژیرهکی بچووکى جوانى هیژ د سەروسیمایى گونداندا بوو، جهین دەم بۆراندن و بیهنقهدانى تنى چەند چاپخانهکین بى سەروبەر و کیم خزمەتگوزاری بوون، تاکە جهى من مفا ژى ددیت و دەمین خوهیڭن فالالا لى دبۆراندن پەرتووڭخانا گشتى یا زاخۇ بوو، ئەو پەرتووڭخانه ل هەمان جهى خوهیڭن نەها بوو، بۇ وی سەردەمی ئافاھیهکی ب سەروبەر و ل جههکی خوش بوو، پەرتووڭخانهکا هەتا ئاستهکی باش و دەوله مەند بوو، تاکە جه بوو ل وی باژیری کۆفار و رۆژنامە و پەرتووکیڭ کوردی د گەشتنى، لەوما ژى د هەفتییدا چەند رۆژەکان لى دبوومە میقان و من سوود ژى وەردگرت و هەتا ئەفرۆ ژى خوه ب دەیندارى وی پەرتووڭخانى دزانم، لەوما ژى پشتى پتر ژ بیست سالان ژ دوورکەتەنا من ژ زاخۇ دەمی ل داویا سالیڭ نوتان دگەل چەند هەفالهکین سەندیکا رۆژنامەفانان مە سەردەنانا زاخۇ کری بەرى هەر جههکی ئەم چووینە پەرتووڭخانى و ژبەرکو من یادگار دگەل فى پەرتووڭخانى هەبوون پتر ژ هەر هەفالهکی دن ئەز یى ب شەوق بووم بۇ دیتنا وی، بەلى مخابن دیتنا وی بۇ مە تراژیدیایهک بوو، راستە ل هەمان جهى بەرى بوو، لى ئەو جهه مینا دەفەرین پيشەسازى ل وەلاتین پاشکەتى جههکی وەسان بى سەروبەر بوو خەلکەك چەندى پیدفى بیت دخوهر نەبىنیت بچیتە وی پەرتووڭخانى، دەنگ و دوکيل و بیهنا مووهلیدی ب رەخفه خەلکی نەتنى ژ پەرتووڭخانى بەلکی ژ وی جهى ژى دوور

(*) د هژمار ۶۹۱ رۆژا ۱/۵/۲۰۱۱ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتیه بەلاڭکرن

لهوا من دښت بيزه

پرتووخانه يا

زاخو تورانیا

گرنګی نهان

ب روشه نېرین

موسدق توڅی

د ناسقهرا سالین ۱۹۷۲-۱۹۷۶ کله زه قوتیایی سووم ل زاخو، وی سردهمی زاخو باؤتورکی بچوکین جوانن هیژ د سردهمی پین گونداندا بوو، جهین دم بزواندن و بیهنقه داتن تنی چمند چاپخانه کین بی سردهمی و کیم خزمه تگوزاری بوون، تاکه جهین من صفا ژن ددیت و دهمین خوه پین قسالا لئ دیواندن پرتووخانه یا گشتی یا زاخو بوو، نهو پرتووخانه ل همدان جهین خوه پین نها بوو، بز وی سردهمی ناقاهیه کی ب سردهمی و ل جهین خوش بوو، پرتووخانه کا همدان تاسه کی باش و دهوله مند بوو، تاکه جهی بوو ل وی باؤتوری کوفار و روژنامه و پرتووکین کوردی د گهشتن، لهوما ژی د هفتیتیدا چمند روژوکان لئ دیوهه میغان و من سوود ژن ودرگرت و همدان نه قسرتی ژی خوه ب دهنستاری و پرتووخانه پین دزمان، لهوما ژی پستی پتر ژ بیست سالان د دورگهفتن من ژ زاخو دهمین ل داویا سالین نوتان دگمل چمند همدان کین سندیکا روژنامه غانا من سردهمانا زاخو کری بهری هر جهی که تم جوینه پرتووخانه پین و ژبه کو من یادگار دگمل فن پرتووخانه پین همدان پتر ژ هر همدان کین دن تمز پین ب شوق بووم بز دیتنا و، لئ صغابن دیتنا و بز مه تراؤیله بایهک بوو، راسته ل همدان جهین بهری بوو، لئ نهو جهه میسنا ددهمین پیشه سوز ل و دلاتین پاشکته کی جهی و همدان پین سردهمی بوو خه لکه ک جهنن پتدی بیت دخورا نه بیضیت چیتنه و پرتووخانه، دنگ و دوکتیل و بیتنا موولیدیه پین ب رهغه خلکین نهک بشنن ژ پرتووخانه پین بدلیکی ژ وی جهی ژی دور دښت، ناقاهین پین سردهمی بووی و چ همدان پرتووخانه پین و پاراستنا پرتووکان و همدان پرتووخانه پینا نهما بوون، جهین همدان و پاراستنا پرتووکان هیژ پین سردهمی تر، دو سن قسره مانسه پرتووکین پین دهستهلان و کیم شیان لئ بوون نهو ژی بز سردهمی خوه و پین پرتووخانه پین دنالین، کورت و کرمایی نه چه نه ناقاهی همدی پرتووخانه پین بوون و وئ ژی پهنسین پرتووخانه پین ژ دهستلهبون و همدان ژی پیشین دها ته کرن روژوکی ژ روژان خرابتر ژ نهوا ل روژا ۴/۲۲ ب سردهمی پرتووخانه پین هاتی ب سردهمی، همدان وئ روژیدا دهمی مه سردهمانا قائیمه قامی وی سردهمی یی زاخو کری مه بابته تی پرتووخانه دگمل فهکر، وی ژی ژفاندا خمه کی ژی بابته تی بخوت، بهلی وهسان دیار بوو تنی ژفانه کا بی کریار و نه نجام بوو.

سال ب سردهمی چون هندک روشه نېرین و په یامنیترین زاخو بابته تی پرتووخانه پین ل سر بهر پین فن روژنامه پین و روژنامه پین دی بهرچا فکر، که سین په یوه نیدار ژی بابته ل دیوانن که سین بریار بهدست بهرچا فکر په، بهن وهسان دیاره که سین بریار بهدست هند گرنګی ب روشه نېرین نادهن کو همدان ب گرنګیا بوونا پرتووخانه پین بکه، نه روژنامه پین دخوتن و نهک گوهداریا که سکی دکن، نهوی بزوان خمه پرتووخانه ل زاخو بان هر جهه کی فی و دلاتی همدان پین د همدان سردهمی ریکیدا بن، لهوما ژی نهغه بیست سال ژ سردهمانی بزین هیژ بهک پرتووخانه (ژ بلی پرتووخانه یا بهدرخانیا کو ب هاریکاریا ریکخراوتن بیانی هانیه ناقان) ل سنوورن بارزیکه ها دژوکی نهانیه ناقان، نهفتن همدان ژی سینا پرتووخانه یا زاخو ل وی تاسیتنه ب بچوکترین رووانا سرتشتی بان سقای بینه قوریانی، نه قسالا ل روژا ۴/۲۲ ب سردهمی پرتووخانه یا زاخو هاتی و ناقاهی و پرتووکین وئ د ناقاندا تقوم بوون بخونه کا گرنګی نه داتی په ب روشه نېرین ل فی و دلاتی. گلهو تو بیژی مفاهیکی ژ فن روودان ودرگرتن. ۱۱

Musediqtovi@yahoo.com

هموو نیکه میان دنقیست

دښت، ناقاهیی بی سردهمی بووی و چ مهرجین پرتووخانه و پاراستنا پرتووکان و همدان پرتووخانه خواندهان تیدا نهما بوون، جهین همدان و پاراستنا پرتووکان هیژ بی سردهمی تر، دو سی فرمانبه رده کین بی دهستهلان و کیم شیان لئ بوون نهو ژی بوو سردهمی خوه و یی پرتووخانه دنالین. کورت و کرمایی نه چه نه ناقاهی همدی پرتووخانه پین بوون و وی ژی پهنسین پرتووخانه ژ دهست دابوون و همدان ژی پیشین دها ته کرن روژوکی ژ روژان خرابتر ژ نهوا ل روژا ۴/۲۲ ب سردهمی پرتووخانه پین هاتی ب سردهمی، همدان وئ روژیدا دهمی مه سردهمانا قائیمه قامی وی سردهمی یی زاخو کری مه بابته تی پرتووخانه دگمل فهکر، وی ژی ژفاندا خمه کی ژی بابته تی بخوت، بهلی وهسان دیار بوو تنی ژفانه کا بی کریار و نه نجام بوو.

سال ب سردهمی چوون هندک روشه نېرین و په یامنیترین زاخو بابته تی پرتووخانه پین ل سر بهر پین فی روژنامه و روژنامه دی بهرچا فکر، که سین په یوه نیدار ژی بابته ل دیوانن که سین بریار بهدست بهرچا فکر په، بهلی وهسان دیاره که سین بریار بهدست هند گرنګی ب روشه نېرین نادهن کو همدان ب گرنګیا بوونا پرتووخانه پین بکه، نه روژنامه دخوتن و نه گوهداریا که سکی دکن، نهوی بوو پرتووخانه ل زاخو بان هر جهه کی فی و دلاتی همدان پین د همدان سردهمی ریکیدا بن، لهوما ژی نهغه

بيست سال ژ سەرهلدانى بۆرین هیژ یهك پەرتووكانه (ژ بلى پەرتووكانا بەدرخانیاں كو ب هاریكاریا ریکخراوین بیانی هاتیه ئافاكرن) ل سنوورئ پاریزگهها دهۆكى نه هاتیه ئافاكرن، ئەفین ههین ژى مینا پەرتووكانا زاخۆ ل وی ئاستینه ب بچووكتین روودانا سروشتی یان سهقاي ببنه قوربانى. ئەقا ل رۆژا ۴/۲۲ ب سهرى پەتووكانا زاخۆ هاتی و ئافاهی و پەرتووکیڤ وئ د ئافییدا نقوم بووین نمونەكا گرنگی نه دانى یه ب رهوشه نیریى ل قى وهلاتى. گهلۆ تو بیژى مفایهكى ژ قى روودانى وهگرین..؟؟

ئه نفالچيڤين كورد !!! (*)

دمههين ئادار و نيسان و گولانيدا هەر روژ ل جههکی يان چهند روژان چارهکی ل دهفهههکی بيرهاتنا کريارين فرکرنا تهباييا گهلی کورد ژ کيميا باران و ئه نفال و ژنافرنا سروشت و پيکهاتا مرؤفايه تيا کوردستاني د هيته گيران. ئهف ساله ژى وهک ساليڤ چوويي ل کوردستانا ئازاد و ل گهلهک وهلاتين جيهانئ ئهف بيرهاتنه هاتنهفه ساخرن، ئهفه ژى د دمههکيدا بوو سهروبهه ل کوردستاني ب تايبهت ل سنووري پاريزگهها سليمانئي سهروبهههکی ئالوز و پري شهههنيخهکا نههوا و نه د بهرزه وهنديا پاشه روژا في وهلاتيدا بوو، ههريئيکی ژ لايه نين ههفرک وهکی خوه ئهف بيرهاتنه ساخدرنهفه، نهک وهک بيرهاتني پيويست دکر، د ههمان دهمدا دادگههکرنا کهسانين ب کاري جينوسايدئ بهرامبههري گهلی کورد رابووين يا بهردهوام بوو.

ئهوا ل فيري پيوسته بيتهگوئن ههه سال دبيرهاتنا ئه نفالاندا و ههردهمي دادگهها تاوانين عيراقئ کار ل سهه کهيسهکی ژ کهيسين خوه دکهت بابهتهک د هيته نازراندن ئهه ژى بابهتي ئه نفالچيڤين کورده، ئهه کوردين پيشيا لهشکهري بهعسيان کههتين و چاقساحي بو وان کري، گوند و شکهفت و گهليڤين کوردستاني نيشا وان داين، نه تنئ گوند سوتين و ويرانکرين، بهلکی گوندي و هههکهسهکی ل ژير کهههههکی د ناف شکهههههکيدا ديتبيت يئ گرتي و دايه دهستي ئه نفالچيڤين بهعس وان ژى ب وي دههري يئ بري يئ برين. کوردين ئه نفالچي دساخن و د ناف ريزين مهههانه

(*) د هژمار ٦٩٦ روژا ٢٠١١/٥/٨ روژناما ئهفرؤ دا هاتيه به لاقکرن

و گەلەك ژوان پتر ژ كەسین خەباتكرين و شههیدایین و بووینه قوربانین ئەنفالان سوودمەندن ژ فی سەرووبەری پشتی سەرهلدانئ هاتیه پیش، هەروەکی خوینا فان هەموو قوربانیان فرەکا ئافی بیت فەخواری، كەسەکی هەتا نها نەگۆتیئ بەری سمبیللا هەوہ یئ خواری. دبیت كەسەك بیژیت تو ژ نك خوہ فان گۆتنان دبیزئی بیئ كو ئامازە ب ہندەك نافان بکە ی و تە بەلگە ل سەرگونەہباریا خەلکەکی هەبن..!! دبەرسقیدا دئ بیژم گۆتن نە گۆتنا منە، بەلکی یا دادگەها بلندا تاوانانە ل عیراقئ دەمئ ل ۲۰۰۷/۶/۲۴ ئ بریار ل سەر دۆسیەیا ئەنفالان دای و بریار دای پیرابوونین یاسایی بەرامبەری ۴۲۳ داخووزکریان بگرنە بەر کو نافین زۆربەیا وان د دەمئ کریارا ئەنفالاندا ژ زاردەفی شاهد و کەسین سکالاکرین هاتینە، یان نافین وان د وان بەلگەنامەیاندا هاتینە یین ل بەر دەستین دادگەھی. ژ فی هژمارا داخووزکریان ۲۸۵ کەس کوردن، کەفنه موستەشار و ئامر ساریەیین فەوجان و مەفەرزیین تاییبەت(خاص) و موعتەمد و باوەرپیگیریین دەزگەهین ئەمنی و موخابەراتیین رژیمی و ہندەك بەرپرسین کارگیریین وی سەردەمی یین کوردستانی نە، د دەمئ خوہدا نافین وان د رۆژناماندا هاتینە بەلافکرن. هەروەك ژیدەرین رۆژنامەفانی دیاردکەن وەزارەتا شەهیدان و کاروبارین ئەنفالکریان و دادگەها بلندا تاوانان ب نغیسینین رەسمی داخووزا گرتنا فان کەسان و ئامادەکرنا وان ل بەر دادگەھی دایە ئالیین پەيوەندیدار ل هەریمی و هەتا نها ژ ی چ کریارەك د فی واریدا نەهاتیه جیبەجیکرن، ئانکو ئالیین پەيوەندیدارین کورد خوہ ل فی چەندی بی دەنگ کریە یان ب هەر مەرەمەکی بیتن نەفیت فان گوناہباران بینتە دادگەھی. وەك پاریزەرین کورد ل دادگەها ئامازە پیگیری دیار دکەن ئەف سەرەدەریە نە تنئ کیماسیە بو حکومەتا هەریمی، بەلکی بوویە مەهانە د دەستین ئالیین دی کو بەرپیگان بدەنە بەر دادگەهکرنا تاوانبارین ئەنفالچیین عەرەب و بیژن بوچی هوون خائینین کورد نادەنە دەست دادگەھی.

دەستەلاتداریی ل هەریمی هەر مەرەمەك یان مەهانەك هەبیت بو فی خەمساریی د فی واریدا، مەرەمەکا نە دجەئ خوہدا و مەهانەکا نە رەوايە، کەسین دادگەها بلندا

تاوانان داخوازکړین دقیت ب زووترین دهم بینهگرتن و نامادهکرن ل بهر دادگههې و دادگهه بریارې ل سهر بدهت کی نهنفالچیه و کی ژې بی گوناوه، نهنفالچی بگههنه سزایین خوه و بی گونهه ژې سهرفراز بزفرنهفه ناف ولاتې خوه، وی دهمی دهسته لاتداریا ههریمې ژې دی ژ بن وی پشتی گران رزگار بیت، کهسهک نکاریت حکومه تا ههریمې ب پاراستنا نهنفالچیان گوناوه بار بکته و مه ژې د قیت وی بیژین یا خیرا حکومه تا مه تیدا هه ی نهگهر کهسهک گوهداریې ل مه بکته.

چەند شيرەتەك ژبيرەوهرين پيشمەرگەكى (*)

عەبدوللا ئەحمەد رەسول پشدرى ژ پيشمەرگين بەراھيى يين شورشائيلوولى بوو، ب ئەندامەتيا پارتى و پيشمەرگايەتیی دەسپيکریه هەتا گەهشتیه پلا ئامر هيژى بالەك، پشتى پيلانا ٦ ئادارا ١٩٧٥م شەخت دبيتە ئيرانى. د سالىن مشەختييدا بيرەوهرين خوه ل ژير نافي (شورشی ئەيلوولى سالى ١٩٦١ دژى رژيمى قاسم) نقيسينه، هەتا نها دو بەش ژى هاتينه چاپکرن. د فان رۇژاندا من بەشا دووى خواند. من ب فەر زانى هندەك برگەيین تايبەت ب سالىن بەراھييين شورشى يين زور سەرنجا من راکيشای دانمە بەرچاقيين خواندەفانان، بەلكى ئەويين ئەفرۆ بو مەرەمي تايبەت بازرگانيى ب بەرهەمى خەباتا گەلى كورد قە دکەن مفايهكى ژى وەرگرن و ل خوه بزفرنهقه.

نقيسكار دەربارەى سەروبهري پيشمەرگەى ل مەها ئەيلوولا ١٩٦٢ئى ئانكو سالاھكى پشتى دەسپيکرن شورشى دبيتيت: پيشمەرگە زور پەريشان و بى توانا ببوون لە بەر دوورکەوتنەوه و بى ئاگايان لە مال و منداليان، برسپهتى و نەبوونى خواردەمەنى چونکە جگە لە نانە ويشکەکە هيچ شتيكى تر نەبوو بو خواردن، برسپهتى و پيخاوسەتى پيشمەرگەکان، چونکە جلك و پيلاوهکانيان هەموو دراو و پارچە پارچە ببوون، سەرماى زستان دەستى پيکرد و جيگاگانمان زور کوستان بوون.

د جەهەكى ديتردا ئامازە ب ٣٥ پوليسين كورد دکەت يين ب چەكى خوهقه گەهشتينه ريزين پيشمەرگەى: زوربهيان ئەندامى پارتى بوون و زور مروفى ئازا و

(*) د هژمار ٧٠١ رۇژا ١٥/٥/٢٠١٥ رۇژناما ئەفرۆ دا هاتيه بەلافکر

پیشمه‌رگه‌کانی ئیمه شرپ و دراوتر بوون. د وی دهمیدا پیشمه‌رگه وه‌که‌هف بوون و جلکین پیشمه‌رگین بارزانی ژ پیشمه‌رگین دیتر هیژ (شرپ و دراوتر) بوون، به‌ئێ هه‌موویان د چه‌په‌ره‌کیدا خه‌بات دکر و هه‌فرکیا وان بوو کی دئ پتر خوه راگر بیت، کهسه‌کی هزر ل هندی نه‌دکر کی دئ پتر گه‌هیتی..!! له‌وما ژێ سه‌رفرازیین مه‌زن توماردکر.

پشتی به‌رفه‌ه‌بوونا ده‌سته‌لاتی شو‌رشێ و ده‌فه‌رین رزگارگری، ل داویا ۱۹۶۲ بارزانی دگه‌هیته ده‌فه‌را باله‌کایه‌تی و هه‌ر وی شه‌فی ل (گه‌لاله) ده‌نیریته دوو‌ف عه‌بدوللا پشه‌ریی به‌رپرسی وی قو‌لی پیشمه‌رگه‌ی ده‌می ئه‌و و سه‌رلقین خوه دگه‌هنه دیوانا بارزانی، زۆر بخیرها‌تانا وان‌دکه‌ت و ره‌زامه‌ندیا خوه ل سه‌ر ئه‌رک و ماندوو‌بوونا وان دیاردکه‌ت و دبێژیتێ: ئیوه بو‌ منتان ده‌رخست که‌وا ئیوه له‌ پیاوه‌کانی ئیمه زۆر خو‌راگرتن له‌ به‌ره‌کانی شه‌ردا. ب فان په‌یشه مه‌دالیین ریزگرتنی بارزانی پیشمه‌رگه‌ی خه‌لات دکه‌ت و بو‌ هه‌یشه‌کی موله‌تی دده‌تی بزقرنه‌فه ناف خیزانی خوه و دبێژیتێ: ئه‌بی ئیوه و هه‌موو پیشمه‌رگه‌کان لی‌م ببۆرن که‌وا ناتوانم هه‌ریه‌ک له‌ ئیوه هه‌ندی پاره‌تان بده‌می که‌وا بو‌ مال و منال‌تان بیکه‌نه دیاری.. ئه‌و ژێ د به‌رسقی‌دا دبێژنه بارزانی: قوربان هه‌ر رازیبوونی جه‌نابت بو‌ ئیمه هه‌موو شتی‌که.. دبه‌رده‌وامیا بیره‌وه‌ریاندا نفیس‌کار دبێژیت: راستی ئه‌و کاته (مه‌لا مسته‌فا) هیچ پاره‌و پو‌لی وای نه‌بوو خه‌رجی بکات بو‌ پیشمه‌رگه‌، پیشمه‌رگه‌ی ئه‌و کاته‌ش زۆر به‌رزتر بوون له‌ پاره‌ و پو‌ل و ته‌نیا شه‌ره‌ف و سه‌ره‌زی خو‌یان گه‌ره‌ک بوو، به‌س.. گه‌لو‌ تو بیژی ئه‌وین ئه‌فرۆ ب چ تیر نه‌بن رو‌ژه‌کی فان ره‌نگه بیره‌وه‌ریان بخوینن و شه‌رمه‌کی ژ خوه بکه‌ن.

دهه ساله دنيا هاته گوهارتن و جفاتين باژيرفانيان نه هاتنه گوهارتن (*)

ئه گهر ئه فرۆ پرسيار ژ گهنجهکي بکهنين بيژينى تو تشتهکي ژ جفاتين باژيرفانيان دزاني.؟ بي گومان دى بيژيت چما جارهکي ههلبژارتنهک بو جفاتين باژيرفانيان ل وهلاتى مه هاتيه کرن ههتا ئهز بزانه ئهف جفاتيه چنه..!! ئهفه ژى مافى وي گهنجيه، ژ بهرکو هندی ئه و پيگههشتى ههلبژارتنهک ب نافى باژيرفانيان نه هاتيه کرن، هندهک کهسپن دانعهمرقه نهبن بيرا کهسهکي ناهيت کهنگي بو يه کهم جار و دوا جار ههلبژارتنين باژيرفانيان ل فى وهلاتى هاتينه کرن.

بهلى ل بيرا کهسانين دانعهمره دهمى ل ۲۶ گولانا ۲۰۰۱ ئى ههلبژارتنين سهروک و جفاتين باژيرفانيان ل ههريمى و سنوورى ههر دو پاريزگههين ههولير و دهوکى هاتينه ئه نجامدان و بهرا وان ژى ب سالهکى ل سنوورى ئيدارا سلیمانيى يا جاران هاتبوننه ئه نجامدان. ئهف ههلبژارتنه ل دووف ياسا هژمار ۶ روژا ۸ ئادارا ۱۹۹۳ يا پهلمانى کوردستانى تايبهت ب ههلبژارتنين سهروک و جفاتين باژيرفانيان و ل دووف داخووا سهروک مهسعود بارزاني هاتنه ئه نجامدان دهمى د کونگرى ۱۲ ئى يى پارتى (۶- ۱۹۹۹/۱۰/۱۴) دا تهئکيد کرى کو ههلبژارتنين باژيرفانيان د دهمهکى موناسبد ل دووف ياسايى پهلهمانى کوردستانى بينهکرن و دوباره ل ۱۵ ئادارا ۲۰۰۱ د فهکرنا خولا نوويا پهلهمانى کوردستانى دا تهئکيد کر کو ههلبژارتنين باژيرفانيان پيدقيه بهرى ب داويهاتنا بهارا ئهف ساله (۲۰۰۱) بينهکرن.

(*) د هژمار ۷۰۶ روژا ۲۲/۵/۲۰۱۱ روژناما ئه فرۆ دا هاتيه بهلافکر

هاتينه گوهارتن و پیدفی ب هندهك یاسایین دیتره بو فی چهندی..! لی ب ههر
رهنهگی یان ههر مهانهکی بیتن نها سازهك ب نافئ جقاتا باژیرفانی ل ههر
باژیرفانیهکی ههیه و فهمانا ههر جقاتهکی ل ههر جههکی بو دهمی دهه سالان نه
کارهکی رهوایه و نه زی د بهرژهوهندیا گشتیدایه، چاوان ههر باژیرفانیهکی دو سی
جاران سهروك باژیرفانی بیی ههلبزارتن هاتینه گوهارتن ههر ب فی رهنگی پیدفی
بوو و پیدفیه جقاتین باژیرفانیان بلا ئه و زی بیی ههلبزارتن هاتبانه گوهارتن.
ئهگهر جقاتین باژیرفانیان دههگههك بن بو رزقی هندهكان دهم هاتیه هندهکین دی
تام که نه وی رزقی، ئهگهر زی دهلیشهك بیتن و بو هندهكان هاتبیت و نهقییت ژ
دهستی خوه بکهن ئهفه ب خوه زی گهندهلیه، خهك ژ گهندهلیان تیر بوو و ل فی
داوی ل ههریمی دست ب نههیلانا گهندهلیی هاتیهکرن و دهم هاتیه ژ فان جقاتان
ژی بگریت..!!

موخل و بیژینگ هاتنه گوهارتن، جقاتین باژیرفانیان نه هاتنه گوهارتن (*)

به‌ریه‌ری دووقچوونی هژمار ۷۱۰ی فی روژنامیدا هیژا عیسمهت
عه‌بدولره‌حمان لژیر نافی (ئه‌فه بی وژدانیه) به‌رسفه‌ک ل سهر کوژیی من (دهه
ساله دنیا هاته گوهارتن و جقاتین باژیرفانیان نه هاتنه گوهارتن)ی هژمار ۷۰۶
به‌لافکریه. ده‌ستخوشیا هیژای دکمه ئه‌گهر ب فی رنگی دووقچوونا ههر بابته‌کی
ره‌خنه‌یی د روژناماندا دکته و ب هیقی مه هه‌روه‌ک مه‌رهما من ژ نفیسینی
خزمه‌تا گشتی یا وی ژی ب به‌رسفدانیی ئه‌و بیت. د هه‌مان ده‌مدا هیفیدارم بو
هیژای و هه‌رکه‌سه‌کی ئه‌ف بوچوونا من ب نه‌رینی شروفه‌کربیت دیار بیت نفیسینا

(*) د هژمار ۷۱۳ روژا ۲۰۱۱/۵/۳۱ روژناما ئه‌فرو دا هاتی به‌لافکر

من بابه ته کی گشتییه، نه ب تنی ژ که سه کی یان جقاته کی دگریت، به لکی ژ هه موو جقاتین باژیرفانیان دگریت یین کو نه فه ژیی وان چوو د یازده سالییدا. ب باوه ریا من دور نازادیا دهربرینی من به رسف ژی ل سهر بابه تی نه ددا، به لی ژبه رکو ههر ژ مانشیتی نفیسه ری ب په یقین نه هه ژی به رسفی ل سهر به رپه رین روژنامان ده سپیکریه وهک د بیژیت: نهوا ته فیای بیژی بی وژدانیه کا راست و رهوابوویه... و یازده جارن ب په یقین تو و ته دگهل من ئاخفتیه، ههروهک بقیته بابه تی ژ رهخنه کی کو نه ز ب بهرژه وهندا گشتی دزانم بکته بابه ته کی که سایه تی، لهوما ژی ب کورتی دی به رسفه کی ل سهر وی به رسفی دم:

ههروهک نفیسه ری به رسفی دبیژیت: ...ههلبژارتنین باژیرفانیان کو ته گه لهک ب سکی وهسفریه کو نه جامدانا کریاره کی بوویه.. بلا خوانده فان بابه تی من بخوینن و نهو بیژن ل کیری من بسکی وهسفا فان ههلبژارتنان کریه.. نه گهر په یقین من بکارئینان وهک (نهجامدانا فی کریاری) یان (کریارهکا دیموکراسی) ب سکیپیکرن بزانیته، نه فه بلا پرسیارا شارهزایه کی زمان و فه رهنگا کوردی بکته، ژبه رکو ههر رهنگه ههلبژارتنهک کریارهکه، نه ری هه موو نه فه سکیپیکرنه..؟

ل چهند جههکان هیژای نامازه ب کاری دهسته کی جقاتین باژیرفانیان کریه و د بهررا ژی گوته من: تو یی پی ناگه هداری، نه ری ما کی گوته نه فه جقاته د که مته رخنه من یان نه د دلسوژن..؟ و کی دبیژیت نه ری پی ناگه هدارم..؟ پاشتر خودی به رسفی دهرباره دی دریکرنا ده می جقاتین باژیرفانیان پشتی ته واو بوونا چوار سالیان وان دبیژیه من: تو دشی سکالایه کی بدهیه لایه نین په یوه نیدار یان دبیژیت: جقاتین ههرسی پاریزگه هان داخووا نهجامدانا ههلبژارتنان ب فه رمی کریه... هتد د به رسفیدا دی بیژم: نه کاری منه سکالا پیشکesh بکه م، به لی مافی من و ههر وهلاتیه کیه بیژین بوچی جقاتین باژیرفانیان دهه سالان بمینن و نه فه چوونه د سالا یازدیدا..؟ ده می سهروکباژیرفانیان ههلبژارتی بی ههلبژارتن بینه

گوهارتن بۆچی جقاتین باژیرفانیان بیی ههلبژارتن نههینه گوهارتن..؟! ئەز دبێژم
ئەو داخووزا فهرمیا ههوهکری بیته بهلافکرن دی بۆ ههوه بیته ههلوستهک باش. ل
ئالیهکی دی نفیسهه دبێژیتته من: باش بزانه ههمی ئەو ئەندامین جقاتین
باژیرفانیان کول دەمی خوه هاتینه دەسنیشانکرن د چهندين موخل و بیژینگاندا
کرینه..!! خه لکینۆ هه موو بابتهی من بخوینن کا ب باش یان خراب من نافی
کهسهکی ژ جقاتین باژیرفانیان ئینایه..!! ئەری بابتهی چ په یوهندی ب موخل و
بیژینگکرنا وان کهسانقه ههیه..!! نی موخل و بیژینگکرن بۆ چوار سالان بوو،
موخل بیژینگ ب خوه هاتنه گوهارتن و جقاتین باژیرفانیان هه ریمی نه هاتنه
گوهارتن..!! ئەز کهسهکی گهندهل ناکهم، بهی فه مانا هه رکهسهکی، هه ردهسته کهکی،
هه ر جقاتهکی دجهه کیدا یازده سالان گهندهلیه و ژ مه هه موویان دگریت. دگهل ریز
و سلافین من.

كه نالی سه حەر و هه رېما كوردستاني (*)

ئيراني چه ندين كه نالين تايبهت ئاراسته كرى بو وهلات و گهلين جيهاني ب زمانين جودا جودا هه نه، هه ر هه موو ژى د خزمه تا سياسه تا وى دهوله تى و هزرا ناييني مه زه بيا به رته نگا حوكمدارا وى وهلاتى دانه، كه نالى سه حەر ژى يه ك ژ فان كه نالانه، به لى خه لكى ئيراني مافى ديتن و گوهداريا كه نالين بيانى و كرين و دهسته ئينانا ئامرازين ديتنا كه نالين ئه سماني نينه و بقت و نه قيت دقت چاقتين وان ب كه نالين نافخوه يى يين حكومه تى فه بن.

كه نالى سه حەر ب زمانين كوردى و تركى و زمانين به ربه لاق ل وهلاتين پاكستان و ئه فغانستاني وه شانى دكه ت، پشكا شيرى ژ قى وه شانى ب زمانى كوردى زاراقى سورانى يه، كه نالى په يوه نديين به رفره و هژماره كا نفيسينگه ه و په يامنيان ل هه رېما كوردستاني هه نه. كه نال د خزمه تا دهوله تا خوه و هزرا حوكمداردايه ل وى وهلاتى ئه فه مافه كى وان، كه سه كى نه قيت ئه فه كه ناله و هه ر كه ناله كى ديتر د خزمه تا دهوله ته ك يان ئاليه كى سياسي وه لاته كى ديتر دا بيت، به لى ده مى كه ناله ك خوه دكه ته پشكه ك ژ روودانين وه لاتين دن و روودانان وه كى وى دقت به روفاژى د خزمه تا ئاليه كى دژى ئاليه كى ديتر فه دگوه يزيت و دبته مايكى هنده كان بو هه فركىا خه لكه كى ديتر ئه فه ئه فه كه ناله ژ بنه مايين راگه هاندا جيهانا سه رده م و پيشكه تى ده ركه ت و په ياما راسته قينه يا روژنامه فانيى ژ ده ستدا و وه ك له شكه ره ك

(*) د هژمار ۷۱۶ رۆژا ۶/۶/۲۰۱۱ روژناما ئه فرۆ دا هاتيه به لاق كرن

كهته د بهروكا شهريدا دژى ئاليهكى ديتر ، ئانكو ل شوونا پهياما ميديايي پهياما دوورووياتيا هه لگرت.

ئهفه دروست سهروبهري وهشانا كوردى يا كهنالي سههره، پرانيا دهمى وي بو ههريما كوردستاني تهرخانكره، بهلى نه ژ دوور و نه ژ نيزيك خوه د روودانيي باكوور و روژنافا و روژهلاتى كوردستاني ناگههينيت، ل قاميشلو و ئامودى خوون بباريت، ل ئامهد و وانى ب سهدان زاروك بينه زيندانىكرن، ل چيايىن گابارى و جودى و ههكارى ب گرانتري چك گهريلا بينه قركرن، نه كهنالي سههره ناگهه ژى ههيه، ناگهه ژى لى ههبيت بو وي نهخهه. هندى پهيوهندي ب روژهلاتى كوردستاني ئانكو پارچا ژير دستهلاتى ئيراني فه ههبيت، ئهفه نهو خهلكه سهرهلدانى بكهن يان بينه قركرن، بههشتى بن يان جهههنيي ججهههنه، تيرين يان برسى ئهفه نه ل بهر زوما كاميرين كهنالي سههره و نه ژى هيج كهنالهكى ديترى دهولته ئيراني خوه نيزيك دكهت. بهلى چوار خويندكار بو گههاندنا گازندهكا خوه بچنه بهر ريقه بهريهكا پهروهدى ل باژيرهكى ههريمى، ئهفه د گاقفیدا وهك خه بهريى خوه نيشادانهكا چهند هزار كهسي جهموهرى به پهله د خيجا خه بهريا فى كهناليدا هاته خواري. د روودانيي هه يقين چوويي يين بهردمكى سهراى سليمانىي دا كاميرا كهنالي سههره ب شهف روژ ل هندافى وى خهلكى چوكلاندى بوو و مايكى وي بهردموى تنى دستى وان كهسان دا بوو يين كيز خهونا خرابه وي ب حكومهتا ههريما كوردستاني فه دبين، ديدار و ميترگهدين شهفانه بين كهنالي لى تنى دهرياره خونه نيشادانين خهلكى ههريمتنه و ميقاتين وان لى تنى تالين دزه دسته لائينه ل ههريمتى، باههتن رووشا مافى مرزوى ل ههريما كوردستاني تنى ئهف كهناله خوه لى دكهته خوه وان و بهرگريين لى خهلكى دكهت ههروكى مرزوى ئيراني د بهههشتا سهردنياييدا بئين و زندانا نيقينا تاراني زندانيان دى يين تيراني ل ميژ وده بويينه باخچه و سهيرانكهه و ب هاتنا دسته لائى كوزمارين نيسلامى لى ستياردان ل تيراني نهماييت و بييتنه پشتكهك ل ديروكا سهردمى شاهی. دا بايهت ديتر نهبيت دى دوا نمونهيا دوروياتيا فى كهناليدا بيئين: د دمهكهيدا كو كهسهكى نه ديتنه روژان لى كهنالهكى نيرانيدا خوتبا روژا نهينين يا مهلايهكى سونى مهزهين تيراني بيته خواري بهردموى خوتبين نهينين بهردمكى سهرا دهاتنه خواري و نها لى خوتبين نهينين هندك مهلايين ديارگريين هندك مرگهفتين ههريما كوردستاني بهردموى دهته خواري، ههروك سونى مهزهين كوردستان تيراني لى مهزههيكى بن و بين ههريمتى لى مهزههيكى ديتر بن، كهل ج ديترنه فى چندن...

نهوا من دقيت بيژم

كهنالي سههره و شهريما كوردهستاني مוסديق توافي

تيراني چهندين كهنالتين تاييه تين ناراسته كرى بو ولات و گهلين جيهانى ب زمانين جودا جودا هته، هه هموى لى د خههتا سياسته وى دهولتى و هزا تاييى و مهزههيا بهرتنگا حوكمدارا وي ولاتى دانه، كهنالى سههر لى يهك ل فان كهناله، بهلى خهلكى تيراني مافى ديتن و گوهداريا كهنالتين بياني و كرين و دهستقه نيشانا نامرازين ديتنا كهنالتين نهسمانى نينه و بقيت و نهفت دقيت چافتن وان ب كهنالتين ناخويى بين حكومهتن فىبن.

كهنالى سههره ب زمانين كوردى و توكى و زمانين بهر سهلاف ل ولاتين پاكستان و نهفغانستاني وهشاني دكهت، پشتكا شيرى لى و هشانين ب زمانين كوردى زاراقى سوراني يه، كهنالى پهيوهدنين بهر قهه و هزاموكا نقيستنگهه و پهيامنيان ل ههريما كوردستاني هته. كهنال د خههتا دهولته خوه و هزا حوكمدار دايه ل وى ولاتى ئهفه مافهكى واتنه، كهسهكى نهفت ئهف كهناله و هه كهنالهكى ديتر د خههتا دهولتهك نامراني خوين سياسين و ولاهتكن ديتر دا بيت، بهلى دهمى كهنالهك خوه دكهته پشتكهك ل روودانيي و ولاتين دن و روودانا وكى وى دقيت بهروفا لى د خههتا تاليهكى دژى تاليهكى ديتر فه گوهيتر و دبسته مايكى هندك بو ههركيا خهلكهكى ديتر ئهفه ئهف كهناله ل بنه مافين راكههاندنا جيهان سهردم و پشتكهتى دهركت و پهياما راسته قينهيا روژان مافين لى دست دا و وكه لهشكهوك كته د بهروكا شهري دا دژى تاليهكى ديتر، ئانكو ل شوونا پهياما ميديايي پهياما دوورووياتيا هه لگرت.

ئهفه دروست سهروبهري وهشانا كوردى يا كهنالي سههره، پرانيا دهمى وي بو ههريما كوردستاني تهرخانكره، بهلى نه ژ دوور و نه ژ نيزيك خوه د روودانيي باكوور و روژنافا و روژهلاتى كوردستاني ناگههينيت، ل قاميشلو و ئامودى خوون بباريت، ل ئامهد و وانى ب سهدان زاروك بينه زيندانىكرن، ل چيايىن گابارى و جودى و ههكارى ب گرانتري چك گهريلا بينه قركرن، نه كهنالى سههره ناگهه ژى ههيه، ناگهه ژى لى ههبيت بو وي نهخهه. هندى پهيوهندي ب روژهلاتى كوردستاني ئانكو پارچا ژير دستهلاتى ئيراني فه ههبيت، ئهفه نهو خهلكه سهرهلدانى بكهن يان بينه قركرن، بههشتى بن يان جهههنيي ججهههنه، تيرين يان برسى ئهفه نه ل بهر زوما كاميرين كهنالي سههره و نه ژى هيج كهنالهكى ديترى دهولته ئيراني خوه نيزيك دكهت. بهلى چوار خويندكار بو گههاندنا گازندهكا خوه بچنه بهر ريقه بهريهكا پهروهدى ل باژيرهكى ههريمى، ئهفه د گاقفیدا وهك خه بهريى خوه نيشادانهكا چهند هزار كهسي جهموهرى به پهله د خيجا خه بهريا فى كهناليدا هاته خواري. د روودانيي هه يقين چوويي يين بهردمكى سهراى سليمانىي دا كاميرا كهنالي سههره ب شهف روژ ل هندافى وى خهلكى چوكلاندى بوو و مايكى وي بهردموى تنى دستى وان كهسان دا بوو يين كيز خهونا خرابه وي ب حكومهتا ههريما كوردستاني فه دبين، ديدار و ميترگهدين شهفانه بين كهنالي لى تنى دهرياره خونه نيشادانين خهلكى ههريمتنه و ميقاتين وان لى تنى تالين دزه دسته لائينه ل ههريمتى، باههتن رووشا مافى مرزوى ل ههريما كوردستاني تنى ئهف كهناله خوه لى دكهته خوه وان و بهرگريين لى خهلكى دكهت ههروكى مرزوى ئيراني د بهههشتا سهردنياييدا بئين و زندانا نيقينا تاراني زندانيان دى يين تيراني ل ميژ وده بويينه باخچه و سهيرانكهه و ب هاتنا دسته لائى كوزمارين نيسلامى لى ستياردان ل تيراني نهماييت و بييتنه پشتكهك ل ديروكا سهردمى شاهی. دا بايهت ديتر نهبيت دى دوا نمونهيا دوروياتيا فى كهناليدا بيئين: د دمهكهيدا كو كهسهكى نه ديتنه روژان لى كهنالهكى نيرانيدا خوتبا روژا نهينين يا مهلايهكى سونى مهزهين تيراني بيته خواري بهردموى خوتبين نهينين بهردمكى سهرا دهاتنه خواري و نها لى خوتبين نهينين هندك مهلايين ديارگريين هندك مرگهفتين ههريما كوردستاني بهردموى دهته خواري، ههروك سونى مهزهين كوردستان تيراني لى مهزههيكى بن و بين ههريمتى لى مهزههيكى ديتر بن، كهل ج ديترنه فى چندن...

musediqtwi@yahoo.com

خوهنیشادانیځ خه لکي ههريمینه و ميځانیځ وان ژي تني ئاليين دزه دهسته لاتينه ل ههريمي،
 بابه تي رهوشا مافي مروفي ل ههريما كوردستاني تني نهف كه ناله خوه لي دكه ته خودان و
 بهرگريي ژ في خه لكي دكه ت ههروهكي مروفي ئيراني د بهه شتا سهردنياييدا بژين و
 زيندانا ئيقينا تاراني زيندانيځ دي يين ئيراني ژ ميژ و مره بووينه باخچه و سهيرانگه ه و ب
 هاتنا دهسته لاتداريا كو ماري ئيسلامي ژي سيدارهدان ل ئيراني نه مابيت و ببسته پشكهك ژ
 ديروكا سهردمي شاهي. دا بابه ت دريژتر نه بيت دي د دوا نمونه يا دورووياتيا في كه ناليدا
 بيژين: د دهمه كيدا كو كه سهكي نه ديتيه روژهكي ژ روژان د كه ناله كي ئيرانيدا خوتبا روژا
 نهيني يا مهلايه كي سوني مهزه بهي ئيراني بيته خواري بهردهوام خوتبين نهينيځ
 بهردهركي سهرا دهاتنه خواري و نها ژي خوتبين نهينيځ هندهك مهلايځ دياركريځ
 هندهك مزگهفتيځ ههريما كوردستاني بهردهوام دهينه خواري، ههروهك سوني مهزه بهيځ
 كوردستانا ئيراني ژ مهزه بههكي بن و يين ههريمي ژ مهزه بههكي ديتر بن، گه لوچ دبيژنه
 في چهندي..!؟

من دقیت کوردستان کوردستانا جارن بیتن (*)

نقیسکار رزگار کیستهیی د کوژیی (هشار)ی هژمار ۷۱۹ دا نه قیت کوردستان ببه دوهی وئهم ببینه ته مبهل بهلی دقیت کوردستان ببه سوید یان سویرا دا فییری کار و پیشه و داهینانی ببین و بشیین ل پاشه روژی وهلاته کی مؤدهرن و پیشکته فتی ئافا بکهین. ئەفه نیفشکی هزر و بوچوونا نقیسکاریه، ل ژیر نافی (من نه فی کوردستان ببه دوهی) به لافکریه.

ئەز باوهرم پرانیا که سین (هشار) دخوونن دگهل بوچوونا نقیسکارینه و د بهرچا فکرنه بابته تیدا یی سهرکه فتی بوویه و دروست ل دهرمانی ئیشا فی وهلاتی گه ریا به، بهلی ئەز دبینم دی نقیسکار وی مافی دته ههرکه سه کی دی بوچوونا خوه د فی واریدا ب رهنگه کی دیتر بهرچا فبکهت و د ئەنجامدا زی دی هه موو بوچوون د خزمه تا کوردستانه کا پیشکته تی و هه فچه رخدا بن.

نها دی هیمه دنا ف بابته تیدا و بیژم چ ئەوین دقیت کوردستان ببیته دوهی و چ ئەوین دقیت ببیته سوید و سویرا ژ دلسوژیا خوه فی دبیزن، بهلی دقیت بهری ههر تشته کی بزنان چاوان دوهی بوویه دوهی و سوید و سویرا زی بووینه ئەفین نها ههین، ژ بهر کو ب کورته پیداجوونه کی ب دیروکا وان وهلاتان و بهراورده کی دگهل دیروکا مه، دی گه هینه وی ئەنجامی بهلی رهو ریشالین مه د دیروکیدا کوورتر و شارستانیترن، لی وان د بهرا مه را کر، یا گرنگ ئەفه یه ئەم بزنان بوچی وان د بهرا مه را کر..؟! چاوان دوهی نیمچه گزیرته کا بیابان و بی سامان و خه لکه کی پاشقه مایی عه شیره تکانیی ل ژیر سیبه را

(*) د هژمار ۲۱۷ رۆژا ۲۰۱۱/۶/۱۲ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتی به لافکرن.

نه‌وا من دڤیت بیژم

من دڤیت

کوردستان

کوردستانا جاران

موسدهق تژی

نقیسکار زڤگار کیتسه‌می د کوژین (هشارائ) هژمار ۱۷۱۹ د نڤت کوردستان بیه دوه‌ی و نهم بیینه ته‌میل به‌لن دڤیت کوردستان بیه سوید یان سویرا دا فتری کار و پیشه و دا هتانتین بیه و بشتین ل پاشه‌روژن و دلانه‌کێ مژده‌ن و پیشه‌کفتی نا‌قا بکه‌ین. نه‌قه نیشکێن هزر و بۆچونا نقیسکاره، ل ژیر نا‌قی (من نه‌قی کوردستان بیه دوه‌ی) به‌لاقیره.

نه‌ز و نه‌ز باوهرم پزانیا که‌ستین (هشار) دخوون دگهل بۆچونا نقیسکارینه و د به‌رچا‌فکرنا باه‌تی دا یێ سه‌رکفتی بویه و دوست ل دوهمان نیشا فی وه‌لاتی گه‌ریا به، به‌لێ نه‌ز دبیم نئ نقیسکار وی مافی ده‌ته هه‌رکه‌سه‌کێن دی بۆچونا خوه د فی واری دا ب ره‌نگه‌کێن دیتیر به‌رچا‌فیکه‌ت و د نه‌جام دا ژێ دئ هه‌موو بۆچون د خه‌مه‌تا کوردستانه‌کا پیشه‌کته‌ی و هه‌فچه‌رخ دا یێ.

نه‌ها دئ هتسه‌م دنا‌ف باه‌تی دا و بیژم چ نه‌وین دڤیت کوردستان بیسه‌ه دوه‌ی و چ نه‌وین دڤیت بیسه‌ه سوید و سویرا ژ دل‌سوژیا خوه فی دڤیت، به‌لێ دڤیت به‌ری هه‌ر تشته‌کی بزانن چاوان دوه‌ی بویه دوه‌ی و سوید و سویرا ژێ بویه نه‌قین نه‌ها هه‌ین، ژ به‌ر کو ب کورته‌ پیندا‌چونه‌کێ ب دیرۆکا وان وه‌لاتان و به‌راورد‌کێن د گهل دیرۆکا مه، دئ که‌هینه‌ وی نه‌جیامی به‌لێ ره و ریشالین مه د دیرۆکێن دا کوورتر و شارستانیتن، لێ وان د به‌را مه راکر، یا کورنگ نه‌قه به نهم بزانین بۆچی وان د به‌را مه را کر...؟! چاوان دوه‌ی نیشچه‌ گه‌ریه‌کا بیبا‌ن و بی سامان و خه‌لکه‌کێ پاشه‌ما یێن عه‌شیره‌ت‌کانی ل ژیر سیه‌را کوینین بیبا‌ن‌نشینان ب هه‌قیق به‌ری خووشترن و نیشچه‌رکا بیبا‌ن‌ان یان گرتنا چهند ماسیه‌کان ل که‌نارێ که‌نارێ دژیان نه‌قرو بویه خووه‌دیتن دوه‌یا نه‌ها، ب هه‌مان ناوا بزانین چاوان سوید و سویرا بویه‌نه یێن نه‌ها...؟! هه‌رچه‌نده من هند شاره‌زایی د دیرۆکا وان وه‌لاتان دا نینه به‌لێ من باوهری هه‌یه بیژم سه‌رویه‌تین دیرۆکا مه هه‌که ژ یێن دیرۆکا وان پتر نه‌ین کیتیر نین... کورت و کرمانجی پیدفیه بزانین چما خه‌لکه‌کی د به‌را مه را کر...؟! و هه‌که مه فیا ژێ سیسته‌می سیاسی و ریشه‌یه‌تین وان بۆ وه‌لاتین خوه هه‌لبژیرین هه‌ندێ ژن هه‌لبژیرین هندی بۆ وه‌لاتین مه و مروقی وی بگونجیت.

سه‌ره‌رای فی من دڤیت کوردستان بیسه‌ه کوردستانا جاران، به‌لێ ب شیا‌زه‌کی هه‌فچه‌رخ دگهل پیدفیاتین گهل پیدفیاتین مروقی بگونجیت، کوردستانا جاران یا به‌ری سالتین حه‌فتیان ب درۆیا سه‌دان سالان ل دووف سه‌رویه‌تین وی سه‌رده‌می وه‌لاته‌کی ئافه‌دان بوو، ب سه‌رویه‌تین وی سه‌رده‌می وه‌لاته‌کی ئافه‌دان بوو، ب گیتسن و مه‌ر و قه‌زمه‌ی، ب هه‌قیق پیده‌را با‌ی و نا‌شێ نا‌قی و دستار و مداره‌ی، ب ره‌نجا کوچه‌یه‌تین خوراندن کرنا په‌ز و مالاتی ل شکه‌فتان و گوڤین ره‌خین کوندی، ب پیشه‌یه‌تین ده‌ستی و نیشچه‌ کارگه‌هین کورده‌واری، ب هه‌قیق بیرین خو‌ی و کوژم و ژنده‌رین دیتین ژسانا باب و با‌سیران تیرا خوه و زنده‌ ژ پیدفیاتین خوه به‌ره‌م دیتنا و با‌زارین مووسل و به‌غدا و حه‌له‌ب و نه‌سته‌نبۆلی چا‌فه‌ریی کاروانین کوردان بوون با‌زارین وان ب ره‌وش بێخن. کوردستانا وی ده‌می سه‌ره‌رای پاشه‌مان و سیسته‌می عه‌شیره‌تی و ده‌ره‌به‌گه‌یه‌تی وه‌لاته‌کێ ب به‌ره‌م بوو، چا‌قی که‌سه‌کی ل گوینسکی ئاری و ته‌نه‌کێ روونی و ده‌سکی که‌ره‌فسی و قالین سا‌بووتن نه‌بوو ژ وه‌لاتین جیسان و چین و کورسا به‌هت و یێ بۆین، هه‌که پیدفیاتیه‌ک ژێ ژ وه‌لاتین دیتیر نینا‌یا پتر ژ نینانین د هه‌نارت نه‌قه ژێ با‌زگانه‌یه. گهل‌ وی چا‌خی مروقی کورد ب هژمارا خو‌یا کتیم و شیانین به‌رتنه‌گ تیرا خوه به‌ره‌م دیتنا، چما نه‌قرو ب قان هه‌مسو ده‌روچوین زانکۆ و خواندین بند، ب فی پیشه‌کته‌ زانستی و ته‌کنه‌لوژی، ب فی سامانین درا‌قین نه‌قرو ل کوردستانه‌ی هه‌ی نه‌بینه خوه‌ی به‌ره‌م د گشت وارتن چاندن و پیشه‌سازی دا و ل شوونا هه‌ندێ چا‌قی مه‌ ل به‌ره‌میتین خه‌لکه‌کی بی‌تا بلا چا‌قی خه‌لکه‌کی ل به‌ره‌میت مه‌ بیتن، ده‌می چنده‌ نهم ژ وه‌لاتان دیتین هند یان پتر بۆ به‌تیرین، وی ده‌می دئ بینه وه‌لاته‌کێ نا‌قا، نه‌قه نه‌و کوردستانا هه‌فچه‌رخه یا من دڤیت نه نهم پیدفیه‌ی بیسه‌ه دوه‌ی و نه‌ ژێ سوید نه‌ ژێ... هه‌تد لێ دئ مفا‌ی ژ سه‌ره‌وێرا هه‌سرویان و ده‌رگین.

musediqtovi@yahoo.com

هه‌موو نیکه‌مه‌یان دڤیت

کوینین بیبا‌ن‌نشینان ب هه‌قیق به‌ری خووشترن و نیشچه‌رکا بیبا‌ن‌ان یان گرتنا چهند ماسیه‌کان ل که‌نارێ که‌نارێ دژیان نه‌قرو بویه خووه‌دیتن دوه‌یا نه‌ها، ب هه‌مان ناوا بزانین چاوان سوید و سویرا بویه‌نه یێن نه‌ها...؟! هه‌رچه‌نده من هند شاره‌زایی د دیرۆکا وان وه‌لاتاندا نینینه به‌لێ من باوهری هه‌یه بیژم سه‌رویه‌تین دیرۆکا مه هه‌که ژ یێن دیرۆکا وان پتر نه‌ین کیتیر نین... کورت و کرمانجی پیدفیه بزانین چما خه‌لکه‌کی د به‌را مه را کر...؟! و هه‌که مه فیا ژێ سیسته‌می سیاسی و ریشه‌یه‌تین وان بۆ وه‌لاتین خوه هه‌لبژیرین هندی ژێ هه‌لبژیرین هندی بۆ وه‌لاتین مه و مروقی وی بگونجیت.

سه‌ره‌رای فی من دڤیت کوردستان بیته‌ه کوردستانا جاران، به‌لێ ب شیا‌زه‌کی هه‌فچه‌رخ دگهل پیدفیاتین مروقی کوردستانی و سه‌رویه‌ری نووی جیهانی بگونجیت، کوردستانا جاران یا به‌ری سالتین حه‌فتیان ب درۆیا سه‌دان سالان ل دووف سه‌رویه‌تین وی سه‌رده‌می وه‌لاته‌کی ئافه‌دان بوو، ب گیتسن و مه‌ر و قه‌زمه‌ی، ب هه‌قیق پیده‌را با‌ی و نا‌شێ نا‌قی و دستار و مداره‌ی، ب ره‌نجا کوچه‌ریی و خودانکرنا په‌ز و مالاتی ل شکه‌فتان و گوڤین ره‌خین کوندی، ب پیشه‌یه‌تین ده‌ستی و نیشچه‌ کارگه‌هین کورده‌واری، ب هه‌قیق بیرین خو‌ی و کوژم و ژنده‌رین دیتین ژسانا باب و با‌سیران تیرا خوه و زنده‌ ژ پیدفیاتین خوه به‌ره‌م دیتنا و با‌زارین مووسل و به‌غدا و حه‌له‌ب و نه‌سته‌نبۆلی چا‌فه‌ریی کاروانین کوردان بوون با‌زارین وان ب ره‌وش بێخن. کوردستانا ده‌می سه‌ره‌رای پاشه‌مان و سیسته‌می عه‌شیره‌تی و

دەرهبه‌گایه‌تی وه‌لاته‌کی ب به‌ره‌م بوو، چافی که‌سه‌کی ل گوینیکی ئاری و ته‌نه‌کی روونی و ده‌سکی که‌ره‌فسی و قالبی سابوونی نه‌بوو ژ وه‌لاتین جیران و چین و کوریا به‌یت و پی بژین، نه‌گه‌ر پیدفیاتیه‌ک ژی ژ وه‌لاتین دیتر ئینابا پتر ژ ئینانی د هنارت نه‌فه‌ ژی بازرگانیه. گه‌لو وی چاخی مرفقی کورد ب هژمارا خو‌میا کی‌م و شیانی به‌رت‌ه‌نگ تیرا خوه به‌ره‌م دئینا، چما نه‌فرۆ ب فان هه‌موو دهرچووین زانکو و خواندنین بلند، ب فی پیشکه‌تنا زانستی و ته‌کنه‌لوژی، ب فی سامانی درافی نه‌فرۆ ل کوردستانی هه‌ی نه‌بینه خودی به‌ره‌م د گشت واری چاندن و پیشه‌سازیدا و ل شوونا هندی چافی مه‌ ل به‌ره‌می خه‌لکه‌کی بیتن بلا چافی خه‌لکه‌کی ل به‌ره‌می مه‌ بیتن، ده‌می چه‌ند ئه‌م ژ وه‌لاتان دئینین هند یان پتر بو به‌نی‌یرین، وی ده‌می دی بینه وه‌لاته‌کی ئافا، نه‌فه‌ نه‌و کوردستانا هه‌فچه‌رخه‌ یا من دفتیت و نه‌ ئه‌م پیدفینه ببینه دوه‌ی و نه‌ ژی سوید نه‌ ژی....هتد لی دی مفای ژ سه‌ربۆرا هه‌موویان وهرگرین.

دو بریارین گرنګ و د دەمی خوډا^(*)

دبهردهوامیا پروژې چاکسازی د سازی و فەرمانگههین هەریمیدا یی کو چهند ههقیهکه سهروکی کوردستانی مهسعود بارزانی دهسپیکری، ریزداری د ههفتیین چوویدا دو بریارین گرنګ و د دەمی خوډا دان، دەمی دهستهلاتی دانا پلهیین تایبته ژ سهروکاتیا جقاتا وهزیران بو سهروکاتیا ههریمی زفراندییهقه، و دەمی فەرماندای کو چوونا ههجی بو هه موو وهلاتیان دی وهکههف د ریکا پشککیشانیرا بیت و تایبتهتمندی بو کهسهکی نابیتن.

هه موو بریارین سهروکی د واری چاکسازییدا گرنګ و دەمی خوډابووینه، بهلی دەمی دبیتین ههردو بریارین نافبری دگرنګ و دەمی خوډا بوون، گرنګیا ههردویان نهوه کو ههردو دیاردهیان (دانا پلهیین تایبته و چوونا ههجی) تایبتهتمندی و کاریگههیا خو ههیه و پهیوهندی ب تهخین جودایین جفاکیه ههیه و ههردەمی نهو تهخه بهرهف باشیی یان بهرهف خرابیی چوون، نهقه جفاک یان پرانیا جفاکی دگهل خو هه بهرهف ویری بر.

خوهدیین پلهیین تایبته د قییت کهسانین پیشهنگ و خوهدی شیان و دلسوژ و خزمهتکارین جفاکی بن، نهقه پلهیه ل جقاتا وهزیران دهاتنهدان، نهقه جقاته بلندترین ناستی کارگیریه ل وهلاتی مه و دقییت کهسانین بریار بدهستیین قی جقاتی پیشهنگین خه لکی بن و دسهرده رییدا دگهل هه موو جفاکی وهکههفبن. دەمی نهقه چهنده بهروفازی دبیت، خه لکهکی نه خوهدی شیان و نه دلسوژ و

^(*) د هژمار ۷۲۶ رۆژا ۲۰۱۱/۶/۱۹ رۆژناما نهقرۆ دا هاتیه بهلافکر

لَهُوَ مِنْ دَقِيَّتِ بَيْتِهِم

دو بریارین
گرنگ و د دهمن
خوودا

مرسدیق تڑوی

د بهر دواسیا پروژین چاکسازین د سازی و فەرمانگه‌هین هورمین دا این کو چند هه‌بیه‌که سهرۆکن گوردستان مه‌سعود بارزانی ده‌سپیکری، ریزداری د هه‌فتین چوویی دا دو بریارین گرنگ و د دهمن خودا دان، دهمن ده‌سه‌لالتین دانا پله‌مین تاییهت ژ سهرۆکتایا جفاتا وه‌زیران بۆ سهرۆکتایا هورمین ژفراندیه‌هه، و دهمن فرمان دای کو چوونا ده‌مین بۆ هه‌مسو وه‌لاتیان دئ وه‌کههف د ریکا پشککیشانی را بیت و تاییه‌تمه‌ندی بۆ که‌سه‌کی ناییت.

هه‌مسو بریارین سهرۆکی د واری چاکسازین دا گرنگ و دهمن خودا بویه، به‌لی دهمن دبیژین هه‌ردو بریارین ناقری دگرنگ و دهمن خودا بوون، گرنگیا هه‌ردویان نه‌وه کو هه‌ردو دیاردیان (دانا پله‌مین تاییهت و چوونا ده‌مین) تاییه‌تمه‌ندی و کاریه‌ریا خوه هه‌یه و په‌یوه‌ندی ب ته‌ختین جودایی جفاکی فه هه‌یه و هه‌رده‌می نه‌و ته‌خه به‌ر ب باشی یان به‌ر ب خرابی چوون، نه‌فه جفاک یان پراییا جفاکی ده‌گه‌ل خوه به‌ر ب وئین بر.

خوه‌دیین پله‌مین تاییهت د قیبت که‌سانین پیشه‌نگ و خوه‌دی شیان و دلسوژ و خزمه‌تکارین جفاکی بن، نه‌ف پله‌یه ل جفاتا وه‌زیران ده‌اتنه‌دان، نه‌ف جفاتا بلندترین ناستن کارگه‌ریه ل وه‌لاتن مه و دقیت که‌سانین بریار بده‌ستین قین جفاتن پیشه‌نگین خه‌لکه‌کی بن و ده‌سه‌ردیین دا ده‌گه‌ل هه‌مسو جفاکی و ده‌کهه‌فن. دهمن نه‌ف چه‌نده به‌رۆقازی ده‌بیت، خه‌لکه‌کی نه‌ خودی شیان و نه‌ دلسوژ و خزمه‌تکارین جفاکی پله‌مین تاییهت وه‌رگرن و نه‌ ب شیانین خوه نه‌ ژ ب خه‌زیه‌تین خوه ده‌نه پیش، نه‌ف که‌سه نه‌گه‌ر جفاکی به‌ر ب خرابی ژ نه‌یه‌ن، دق پیشه‌چوونا جفاکی راگرن، ژبه‌رکو دق ل خه‌لکه‌کی دلسوژ و شیاندار سارکه‌ن، نه‌ف پله‌یه ژ ب ریکا جفاتا وه‌زیران را ده‌اتنه‌دان، ئانکو بلندترین ناستن کارگه‌ریه نه‌ پیشه‌نگین دلسوژین جفاکی بوون، نه‌ ژ ب سهرده‌ردیین دا ده‌گه‌ل هه‌موویان وه‌کهه‌قبوون، دهمن بلندترین ناستن کارگه‌ریه ب فی ره‌نگی بیت، نه‌فه کاره‌ساتا مه‌زنه و قین کاره‌ساتین ژ ده‌رکه‌هین ئی‌شا فه‌گرا گه‌نده‌لیی د ناف جفاکی دا فه‌کر و نه‌فا د چه‌ند هه‌یقین چوویدا مه‌ دیتی به‌ره‌می وان هه‌لگرین پله‌یین تاییه‌ته و به‌ره‌می وی جفاتییه یا نه‌فه پله‌یه‌داین، له‌ورا مه‌ گو‌ت نه‌و بریاره بریاره‌کا گرنگ و ده‌هین خودا بوو.

بیریارا دی نه‌و بسو گشت وه‌لاتی دریکا پشککیشانی را بچه‌هه‌ج، نه‌ فی به‌رپرسی بالا و نه‌ فی نه‌ندامی... ی، نه‌ دوستی فلانی و نه‌ ژی خودانی... ئی خودانی... تاییه‌تمه‌ندی‌که‌ک د چوونا ده‌مین دا هه‌بیت، هه‌روه‌گ به‌ری نه‌ا هه‌ی. ژبه‌رکو وه‌ک مه‌ هه‌موویان باوه‌ریا بین هه‌ی و بین باوه‌ری ژ بین نه‌ی یا به‌هستی ده‌می دقیت نه‌و که‌سه‌بن پاقر ژ هه‌ر خرابیه‌کی، دوور ژ هه‌ر کریاره‌کا نه‌رینی و هه‌ر مافه‌کی ده‌هه‌تین ب ریکین ره‌وا بیتن و گومان تیدا نه‌بیت، به‌لی دهمن نه‌ف که‌سه ب ریکه‌کا تاییهت کو مافن خه‌لکه‌کی دیتر بخوت به‌جته ده‌مین و ده‌دکین دی ژ ب سالا ل هه‌یقا پشککیشانین بن، نه‌فه وی نه‌و په‌سنه ژ ده‌ستدان نه‌وین دقیت د وان که‌ساندا هه‌مین بین ده‌نه ده‌مین، نه‌ وی ب تین نه‌ف په‌سنه ژ ده‌ستدان، به‌لکی نه‌و باوه‌ریا خه‌لکه‌کی ب ده‌جیبان هه‌ی نامینیت و نه‌و سازیا تاییه‌تمه‌ندی‌که‌ن ده‌ده خه‌لکه‌کی بۆ ده‌مین که‌ته د گومانن دا. نه‌فه‌وی کاره‌ساته‌کا دی په‌که‌س و سازین هه‌تا نه‌ا جفاکی باوه‌ری بین دق وئ باوه‌رین ژ ده‌ستندن و نه‌فه ژ کیمتر نینه‌ وئ ئی‌شا فه‌گرا دبیژین گه‌نده‌لی، له‌وما به‌لی نه‌فه بریاره‌کا گرنگ و د دهمن خوه دا بوو.

ل داوین هندی په‌یوه‌ندی ب پله‌مین تاییهت فه هه‌ی، دووباره دق بئ بریاره‌کا گرنگ و ده‌هین خودا بوو، فه‌گه‌راندا ده‌سه‌لالتین دانا فان پله‌یان ژ جفاتا وه‌زیران بۆ سهرۆکتایا هورمین نیشانا هندئ په‌ کو زنده‌قافی د دانا فان پله‌یان دا هاتیه‌کرن، دادوه‌ری تیدا نه‌ه‌بوویه، که‌سانین نه‌ هه‌می نه‌ف پله‌یه وه‌رگه‌تیه، زنده‌ ژ پیدقیا فرمانگه‌هین هورمین نه‌ف پله‌یه هاتیه‌دان، له‌وما دق پشککیشان که‌م لئونه‌کا بین لایه‌ن بینه‌دان، نه‌ ژ که‌سه‌کی بترسیهت، نه‌ شه‌رمین ژ که‌سه‌کی بکته، پیدچوونا فان گشت پله‌یین بوینه پارکرانی ل سهر نا‌پوویا هه‌رتیم بکته، بین هه‌می ب مافن چوویی ره‌وا وه‌رگه‌تیت بیژین ته‌ پیروژ بیتن و بین به‌رۆقازی بقرینه‌فه بۆ وئ پله‌ین یا هه‌می وی.

musediqtzvi@yahoo.com

خزمه‌تکاری جفاکی پله‌یین تاییهت وه‌رگرن و نه‌ ب شیانین خوه نه‌ ژ ب خزمه‌تین خوه ده‌چنه پیش، نه‌فه که‌سه نه‌گه‌ر جفاکی به‌ره‌ف خرابیی ژ نه‌به‌ن، دی پیشه‌چوونا جفاکی راگرن، ژبه‌رکو دی ل خه‌لکه‌کی دلسوژ و شیاندار سارکه‌ن، نه‌فه پله‌یه ژ د ریکا جفاتا وه‌زیرانرا ده‌اتنه‌دان، ئانکو بلندترین ناستن کارگه‌ریه نه‌ پیشه‌نگین دلسوژین جفاکی بوون، نه‌ ژ ب سهرده‌ردیین ده‌گه‌ل هه‌موویان وه‌کهه‌قبوون، ده‌می بلندترین ناستن کارگه‌ریه ب فی ره‌نگی بیت، نه‌فه کاره‌ساتا مه‌زنه و قین کاره‌ساتین ژ ده‌رکه‌هین ئی‌شا فه‌گرا گه‌نده‌لیی د ناف جفاکیا فه‌کر و نه‌فا د چه‌ند هه‌یقین چوویدا مه‌ دیتی به‌ره‌می وان هه‌لگرین پله‌یین تاییه‌ته و به‌ره‌می وی جفاتییه یا نه‌فه پله‌یه‌داین، له‌ورا مه‌ گو‌ت نه‌و بریاره بریاره‌کا گرنگ و ده‌هین خودا بوو.

بریارا دی نه‌و بوو گشت وه‌لاتی دریکا پشککیشانی را بچه‌هه‌ج، نه‌ فی به‌رپرسی بالا و نه‌ فی نه‌ندامی... ی، نه‌ دوستی فلانی و نه‌ ژی خودانی... ئی خودانی... تاییه‌تمه‌ندی‌که‌ک د چوونا ده‌مین دا هه‌بیت، هه‌روه‌ک به‌ری نه‌ا هه‌ی. ژبه‌رکو وه‌ک مه‌ هه‌موویان باوه‌ریا بین هه‌ی و بین باوه‌ری ژ بین نه‌ی یا به‌هستی ده‌می دقیت نه‌و که‌سه‌بن پاقر ژ هه‌ر خرابیه‌کی، دوور ژ هه‌ر کریاره‌کا نه‌رینی و هه‌ر مافه‌کی ده‌هه‌تین ب ریکین ره‌وا بیتن و گومان تیدا نه‌بیت، به‌لی دهمن نه‌ف که‌سه ب ریکه‌کا تاییهت کو مافن خه‌لکه‌کی دیتر بخوت به‌جته ده‌مین و ده‌دکین دی ژ ب سالا ل هه‌یقا پشککیشانین بن، نه‌فه وی نه‌و په‌سنه ژ ده‌ستدان نه‌وین دقیت د وان که‌ساندا هه‌مین بین ده‌نه ده‌مین، نه‌ وی ب تین نه‌ف په‌سنه ژ ده‌ستدان، به‌لکی نه‌و باوه‌ریا خه‌لکه‌کی ب ده‌جیبان هه‌ی نامینیت و نه‌و سازیا تاییه‌تمه‌ندی‌که‌ن ده‌ده خه‌لکه‌کی بۆ ده‌مین که‌ته د گومانن دا. نه‌فه‌وی کاره‌ساته‌کا دی په‌که‌س و سازین هه‌تا نه‌ا جفاکی باوه‌ری بین دق وئ باوه‌رین ژ ده‌ستندن و نه‌فه ژ کیمتر نینه‌ وئ ئی‌شا فه‌گرا دبیژین گه‌نده‌لی، له‌وما به‌لی نه‌فه بریاره‌کا گرنگ و د دهمن خوه دا بوو.

حه جي و هنده کيڻ دي ڙي ب سال ل هيشيا پشڪيڻيڻي بن، نه ف هه وي نهو پهسنه ڙ دستدان نهو پڻ دقيت د وان كهساندا هه بن پڻ دچنه هه جي، نه وي ب تني نه ف پهسنه ڙ دستدان، بهلڪي نهو باوهريا خه لکه کي ب هه جيان هه نامينيت و نهو سازيا تايبه ته منديه کي دده ته خه لکه کي بو هه جي که ته د گومانيدا. نه ف هه ڙي کاره ساهه کا دي يه کهس و سازيڻ هه تا نهها جفا کي باوهري پي دي وي باوهري ڙ دستدن و نه ف هه ڙي کيمتر نينه ڙ وي ئيشا فه گرا دبيڙني گهنده لي، لهوما به لي نه ف هه برياره کا گرنگ و د ده مي خواه دا بوو.

ل داوي هندي پهيوه ندي ب پله پيڻ تايبه ته هه، دوباره دي بيڙم برياره کا گرنگ و ده جي خواه دا بوو، فه گهراندنا ده سته لاتي دانا فان پله يان ڙ جفا تا وه زيران بو سهرو کاتيا هه ري مي نيشانا هندي هه کو زيده گافي د دانا فان پله ياندا هاتيه کرن، دادوهري تيڏا نه بوويه، که سانين نه هه ڙي نه ف پله يه وهرگرتينه، زيده ڙ پيوستيا فهرمانگه هين هه ري مي نه ف پله يه هاتينه دان، لهوما دي پيشنياز کهم ليڙنه کا بي لايه ن بيته دانان، نه ڙ که سه کي بترسيت، نه شهرمي ڙ که سه کي بکته، پيدا چوونا فان گشت پله پيڻ بووينه بارگراني ل سه ر ئابووريا هه ري مي بکته، يي هه ڙي و ب مافي خوهي رهوا وهرگرتبيت بيڙني ته پيروز بيتن و يي بهروفازي بزقريننه فه بو وي پله يي يا هه ڙي وي.

مليونيرين كورد هندی د خیرا خودا هند د خیرا وهلاتی خودا نیینن^(*)

ئیستا دهتوانین بلیین زیاتر له ۱۴۰۰مليونیری دۆلار له سلیمانی ههن... ئیستا چهند ملیاردیړیکی دۆلاریشمان ههیه. (عهبدوللا حاجی سهعید یاریدهدهری جهلال تالهبانی بۆ کاروباری بازرگانی، رووداو، هژمار ۱۶۶، ۲۰۱۱/۶/۱۳).

ئهف داخویانیه دهربرینهکا راسته ل سهر سهروبهری ئابووری ههریمی، تنی ل پاریزگهها سلیمانی ۱۴۰۰مليونیرین دۆلاری زیدهباری ملیاردیړان ههنه، باوهردکهه ل پاریزگههین ههولیری و دهوکی ژی هنده یان پتر ههنه، ئهفه نیژیکی سی هزار ملیونیران ل سی پاریزگههین کوردستانی کو سهرژمیړیا وان ژ ۳-۴ ملیونان نابۆریت.

ههتا فیړی سروشتی دهیته بهرچا، نیشانا دهولههاندبوونا ههریمی ب گشتی و پیشفهچوونا سهروبهری ئابووری فی وهلاتی یه و ههر کهسهکی ب ریئجبهری و کهدا ملین خوه و ب ریکیڼ دروست دهولههاندبووی ههژیه بیژی ته عافیته بیت. بهلی خهلکی فی وهلاتی ههرچهنده سهروبهری وانئ زیاری ژ وهلاتین دهوروبهر باشتره لی هیشتا ریژهیهکا باشا ههژاری و بی کاریی دناقدا ههیه و ئه و مافه ههیه بپرسن گهلۆ ژ کهنگی فه و چاوان و ل دووڤ چ بنهمایان ئهف ملیونیره ل ههریمی دروستبوون..؟ ئهری ب ریکیڼ رهوا دروستبووینه یان نهو..؟ ئهری ب دهولههاندیا

^(*) د هژمار ۴۱۶ رۆژا ۲۰۱۱/۶/۲۶ رۆژناما وار دا هاتیبهه لاقرن.

خوه چەند خزمەتا وەلاتی کریه و چەند بووینە بارسۆکی بو حکومەتا هەریمی بو نمونە د واری نەهیلانا بی کاریییدا...؟ هەرکەس وەك خوه و ب بوچوونا خوه دی بەرسقا فان پرسیاران دەت، لەوما ئەز ژی ب باوەریا خوه دی بەرسقی دەم و ل بەراهیی ژی دی بیژم هەردەولەمەندبوونەك ب ریکین دروست و رەوا پیشکەتنەکه، بەلی ئەو دەولەمەند دقیت هندی د خیرا خودا هند ژی د خیرا وەلاتی خودا بیتن و نە دارەکا بی بەر بیتن. چ گومان تییدا نینە بەری سەرهلدانا ۱۹۹۱ئ ئەف دەولەمەندە ل کوردستانی نەبوون و ئەو کتا دەولەمەندان یا هەیی ژی نە ملیۆنیر بوون، ئانکو ئەف هەموو ملیۆنیرە بەرەمی قوناغا پشتی سەرهلدانینە، ئەف قوناغە ژی بەرەمی خەباتەکا دوور و دریزا پرانیا خەلکی فی وەلاتی یه، پرانیا فی خەلکی پشکداری د دروستکرنا فی قوناغیدا کریه، بەلی تنی دوسی هزارەکان بەرفرەتر ژ سی چوار ملیونان مفا ژ فی قوناغی وەرگریه و بووینە ملیۆنیر. ئەز وی مافی نادەمە خوه بیژم ب چ ریک ئەف ملیۆنیرە دروستبووینە، بەلی مافی هەرکەسەکیه یی پشکداری د دروستکرنا فی قوناغیدا کری بپرسیت ئەری فان ملیۆنیران ب دەولەمەندیا خوه چەند خزمەتا وەلاتی خوه کریه و چەند بووینە بارسۆکی بو حکومەتا هەریمی و ل بەرسقا فان پرسیاران بگەریت، بەرسقا فان پرسیاران ژی دی پیدفی داتا و هژمار و ئاماران و هندەك بنەمایین زانستی نابوووری بیتن، لەوما ژی بو هەموو کەسان یا ب ساناهی نابیت بگەهنە فان بەرسقان، بەلی ئەوا ل بەرچاڤ و د ژيانا مەیا رۆژانەدا دەیتە دیتن، کیمەکا کیمما فان ملیۆنیران هندی د خیرا خودا هند د خیرا وەلاتی خودانە، ئەو ب خیرا فی وەلاتی پیگەهشتن، لی وەلاتی خیر ژ کیمەکا کیمما وان دیتیه، ئەگەر کەسەك فی دیتنا مە ب نەوهیی ل قەلەمبەدت دی چەند پرسیارەکان کەین و بلا بەرسقی ل سەر بدەن وی دەمی ئەم ژی دی گەهینە وی بەرسقا مە دقیت، ئەری فان ملیۆنیران (ژبلی مزگەفتان) چەند خواندنگەه، نەخوشخانە،بنگەهین ساخلەمی و چاکسازی ئافاکرینە.. چەند ژ وان گوندان یین ژ ئەنجامی سوتنا وان و مشەختبوونا خەلکی وان ئەف قوناغە بدەستقە هات یا ئەو تییدا بووینە ملیۆنیر ژ ئالیی فان

دهوله مهندانقه هاتنه ئافاكرن يان جاده و خزمه تگوزارى گه هاندنى يان ژ كىلگه يىن
مىنان هاتنه پاكرن..؟؟ ئه رى مليونىر يىن كورد ب سه رمايه يى خوه چند
پشكدارى د پيشقه برنا رهوشه نبيريا كوردى دا كرىه..؟؟ ئه رى چند باجى ددنه
حكومه تا هه رىمى و قالاها درافى يا حكومه تى پردكه نه فه..؟؟ يا فه شارتي نينه باج
پشكه كا سه ره كيه ژ بؤدجا زؤربه ي حكومه تىن جيهانا سه رمايدارى، و پرسىارا هىژ
گرنگتر ئه ف مليونىره چند بووينه بارسقى بؤ حكومه تا هه رىمى بؤ نمونه د
وارى نه هىلانا بى كارىدا..؟ ئه وا ده يته ديتن زؤربه ي پروژهيىن فان مليونىران نه
ئه و پروژهنه يىن ده لىقىن كارى بؤ خه لكه كى دبىنن به لكى هىژ خه لكى مه يى ب
هيقيا دامه زراندى ل رىقه به رى و سازىن حكومه تا هه رىمى..!! و گه له ك پرسىارىن
دن، راسته د قوناغا پشتى سه ره لدانىدا مليونىر يىن كورد په يدابوونه به لى هندى د
خىرا خوه دا هند د خىرا وه لاتى خوه دا نىن..!!

كى خوار و كى بوونه قوربانى (*)

سەرۆكى حكومهتى ھەريم دويني رايگه ياند حكومهت جياوازي مووچەي ھەوت سالى رابردووي مووچەي ھەرمانبەرانى ئىدارەي پيشووي سليمانى (لە ۲۰۰۴/۱/۱- ۲۰۱۰/۱۲/۳۱) خەرج دەكات بۇ ھەرمانبەران مانگانە بەشيۆەي قست، بە ۱۲ مانگ لە مانگى تەمووزى ئەمسالەو دەست پيڊەكات... ھتد رووداو، (۱۶۲ رۆژا ۲۰۱۱/۵/۱۶). ئەفە دەقى داخويانيا د. بەرھەم سالىح سەرۆكى حكومهتا ھەريما كوردستانى بوو، گوايە ل دووفا داخووا ھەرمانبەري ئىدارەي پيشووي سليمانى و ب راويژر دگەل وەزارەتا دارايى يا ھەريمي ئەف بريارە ھاتىەدان. ھەتا فيري بريار ئاساييە و مافي رەوايي وان ھەرمانبەرانە ئەو ژى ئەو جياوازيين مووچەي وەرگرن يين ھەرمانبەريين دى يين ھەريمي وەرگرتين، بەلى ئەوا ل فيري جھى سەرنجراكيشاني و پيوستە بيته گوتن:

گەلۇ ئەرى ب دريژيا وان ھەفت سالىن ئاماژە پيكرى ئىدارا سليمانىي ژى وەك يا ھەولييري (ب وئ ھيقي سەربورا دو ئىدارەيي ل فى وەلاتى دوبارە نەبيتەفە) ل دووفا سەرزميز و ئامارين وى سەردەمي پشكا خوہ ژ بۇدجا گشتى يا ھەريمي وەرنەدگرت...؟ بى گومان كەسەك نكاريت ب نەخير بەرسقى بەدەت..!! ئانكو ئەو مافي ھەرمانبەريين وئ دقەري يى ژ بۇدجا ھەريمي ھاتىەوەرگرتن، چاوان ھاتبيتە مەزاختن و گەھشتبيتە خودانان يان نە..؟؟ بەرسقا فان پرسياران ژى د قيت مەزنە بەرپرسين ئىدارا سليمانىي يا وى چاخى بەدن...!! و ئەو وئ زياني قەرەبووبكەنەفە يا وى چاخى گەھشتيە ھەرمانبەريين ژير دەستەلاتى وان ئەگەر ب

(*) د ھژمار ۷۳۱ رۆژا ۲۰۱۱/۶/۲۶ رۆژناما ئەفرۆ دا ھاتىەبەلاڤكرن.

زیان بزانن..!! چنکو بۆ دەمی دوازده هه‌یقین دی دى ئەف گۆژمه‌یه ژ پشکا ئاکنجیین ژیر ده‌سته‌لاتی ئیدارا هه‌ولیرى (یا جارن) هیته‌برین، ئانکو ب ره‌نگه‌کى نه راسته‌وخوه ئەم ئاکنجیین ئیدارا هه‌ولیرى مه نه تى و نه ژى بووینه قوربانیین کریاره‌کی ب هه‌ر ره‌نگه‌کی و بۆ هه‌ر مه‌رمه‌کى بیتن، باش بیتن یان خراب خه‌لکه‌کی یا ئە نجامداى وی دەمی ده‌سته‌لاتداریا ل سلیمانیی کرى..!! ئەگه‌ر پرسیار بکه‌ین چاوان ئەف بابته‌هاته ئازراندن..؟؟ دى گه‌هینه وی ئەنجامی ئەف بابته‌هاته پشتی ده‌رکه‌تنا بزووتنه‌وه‌ی گۆران ژ ریژین یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان و ئیداره‌ی سلیمانی جارن و هه‌لبژارتنن تیرمه‌ها ۲۰۰۹ یین په‌رله‌مانی کوردستانى هاته‌ ئازراندن، و فه‌شارتی ژى نینه هه‌ر بابته‌هه‌کی ل جادین سلیمانیی دژى حکومه‌تا هه‌ریما کوردستانى بیته‌ ئازراندن، پشکا مه‌زن ژ فى ئازراندى بۆ بزووتنه‌وه‌ی گۆران دزفریته‌فه، به‌لى یا سه‌یر ئەوه‌یه پتر ژ دوسیکین وان حه‌فت سالی ناماژه پیکری مه‌زنه به‌رپرسین گۆران ب خوه مه‌زنه به‌رپرسین ئیدارا سلیمانیی بوونه..!! ئانکو پتر ژ دو سیکین وی غه‌دری یا ل فه‌رمانبه‌رین سلیمانیی هاتیه‌کرن (ئەگه‌ر غه‌در بیتن) هه‌ر وان ب خوه کریه، به‌لى ده‌ستی خوه‌یی ...ب سه‌ری هنده‌کین دی دا ئینا خواری..!!

هه‌ژیه ل فییری و ب فى هه‌لکه‌فتی بیژین ئەگه‌ر ئەفه پشکه‌ک بیتن ژ به‌رنامی چاکسازیی دفتت به‌رنامی چاکسازیی ژ مه هه‌موویان بگریت، و ئەگه‌ر ژ مه هه‌موویان گرت، وی دەمی دى بیژین ئەری مه ژى ل ده‌وکى ماف نینه بیژین ئەو سه‌دان پرۆژه و ده‌سکه‌فتی ب دریزیا سالی چووی ده‌ست سلیمانیی و خه‌لکی وی که‌تین (ژ دل دبیزم ده‌ه‌ژینه) و ئەم ژى هاتینه بى باهرکرن دفتت بۆ مه ژى به‌ینه‌کرن و ئەو زیانیین گه‌هشتینه مه ژ نه‌بوونا وان پرۆژه‌یان بۆ مه ژى بینه قه‌ره‌بووکر..؟ و ب فى ره‌نگی ژى دى ئەف هه‌فیره پتر ئافى فه‌خوت، ئەز دبیزم وی دەمی نه حکومه‌تا هه‌ریمی فییرا دگه‌هیت و نه هیچ حکومه‌ته‌کا دیت. ل داویى ژى به‌لى بۆ چاکسازیی، به‌لى نه چاکسازیه‌کا ژ هنده‌کان بگریت و ژ یین دی نه‌گریت، نه چاکسازیه‌کا هنده‌کان بکه‌ته قوربانى گه‌نده‌لیین هنده‌کین دیت، یان هنده‌ک باجا هنده‌کین دی بدن و یی نه خواری ب سمبیلانقه بمینیت..

گرێک دی ١٤٠ جارن ئالوزتر بیت (*)

نیژیکه دی خولا ههلبژارتنی پهرلهمانی عراقی یین ئادارا ٢٠١٠ نیفی بیتن و هیژ چ پینگافهکا بهرچاف نههاتیه هافیتن باوهریی بو خهلهکهکی چیکهت کو بهلی حکومتا ژ نهجامی فان ههلبژارتنان هاتیه پیکئینان ل بهره ب کریار و نیازهکا پاک دهست ب جیبهجیکرنا مادی ١٤٠ دهستووری بکهت یی خهلهکی کوردستانی و گهلهک ژ عراقیان چافهریی بجهئینانا وی نه.

ناهیته فهشارتن یهک ژ بنهمایین سهرهکی یین حکومت ژ نهجامی پرۆژی سهرۆک بارزانی و پیکهاتنا ههولیری د نافهرا ئالیین سیاسیین عراقی نهوین کورسیکین پهرلهمانی دهستفهئینان سهر هاتیه دامه زراندن جیبهجیکرنا دهستووری عراقی بوو، مادی ١٤٠ ژی پشکهکه ژ فی دهستووری و ل جهم کوردان جیبهجیکرنا وی خالا ههره سهرکیه و تاکه گرهنتی پیکفهمان و یهکیتیا عراقی یه. بهلی نهوا ههر کوردستانی هک رۆژانه تیبینی دکهت، کابینا نوویا عراقی ئانکو حکومتا نوری مالکی کو کورد ژی پشکهکن ژ فی کابینهی هزری ل ههر تشتهکی دکهت تنی هزری ل جیبهجیکرنا مادی ١٤٠ ناکهت و هندهک ئالیین دنا فی حکومتیدا ب رۆژا نیقرو یی فاتحهی ل سهر فی مادهی دخوینن، ب کریار ژی ل گهلهک ژ وان دهقهران یین نهف مادهیه ژی دگریت ب ئاشکرا کریارا بهره بکرنی یا بهردهوامه و یی دهینه فالاکرن ژ کوردان، بو نموونه ل باژیی جهلهولای پاریزگهها دیاله ل دوو ژیدهرین رۆژنامهفانی و ژ زاردهفی بهرپرسی کوردین وی باژیی د چوار سالین چوویدا

(*) د هژمار ٧٣٦ رۆژا ٣/٧/٢٠١١ رۆژنامه ئهفرۆ دا هاتیه بهلا فکرن

۵۰۲۳ خیزانی عەرب هاتینه جەلەولا و ۱۳۰۰ خیزانی کورد ژ بەر تیرووری ب مەرەما رزگارکرنا گیانی خوە ژ فی باژیری رهقینه. هەر د قان رۆژاندا دکتور محەمەد ئیحسان نوونەری حکومەتا هەریمی د لیژنا جیبەجیکرنا مادی ۱۴۰ دا بی هیقیبوونا خوە ژ بجه ئینانا فی مادی دیار کر و ب ئاشکرای گۆت: هەرسی سەرۆکاتیین عیراقی (سەرۆکاتیا کۆماری و وهزیران و پەرلەمانی) د خەمسارن د بجهئینانا مادی ۱۴۰ دا و دیارکر کو هەریهک ژ هەرسی سەرۆکاتیان د سنووری دەستەلاتی خوەدا دشا هندەک پینگافان بو بجهئینانا فی مادی دەستووری بهاقیت، لی ژبەر هەر ئەگەرەکی بیتن نههافیتینه. ئەوا هەر کوردهک ژ ب چاقین خوە دبینیت ئەوه حکومەتا مالکی ئەگەر د ژیی خوەدا خوە ل هەر مژارەکی کربیتە خودان، ل جیبەجیکرنا مادی ۱۴۰ نهبوویه خودان و پیکهاتین عەرهبیین دی یین ناف حکومەتی ب ئاشکرای یی نهمانا مادی ۱۴۰ رادگههینن.

کورت و کرمانجی چ ئاسووویهکین دلخوشکەر نینن بو بجهئینانا فی مادی و خەلکی دەقەرین دکهفنه د سنووری فی مادییدا ژ فی سەرۆبەری د رهشبینن، هەموو پیشبینی ژ بۆ هندی دچن هەر ئالیهکی عەربی شوونا حکومەتا مالکی بگریت دی ل سەر شوپا وی چیت د فی واریدا.

د فی سەرۆبەریدا پیدفیه سەرکردایهتی و ئالیین سیاسیین کوردستانی وی چەندی بەرچاڤ وەرگرن، خەلکی کوردستانی تایبەت دەقەرین ئەف مژارە ژ دگریت نهشین زیدەتر بمیننه د فی کاودانیدا و پترچاقهری بن، ئەگەر سەرۆبەر ب فی رەنگی بریفه بچیت ئەنجام دی بو هەموویان د بەروفازی بن، لەوما ژ دەم هاتیه هەلوپستین فەبر د فی واریدا بینه راگههاندن و مفای ژ دەستووری وەرگرن کو یهکیتیا عیراقی ب جیبەجیکرنا دەستووریه گریدایه، و دەمی ئالیی سەرەکیی عیراقی کو عەرەبن خوە ژ جیبەجیکرنا دەستووری کو خالا هەرەگرنگا وی بو کوردان مادی ۱۴۰ فەدزن، ئەفە کوردان ژ مافی هەمی خوە ژ یهکیتیا ئاخا عیراقی فەدزن.

بۆ قى مەرھمى ژى پىدقيه خهك ب تهبايى خوه ل قى مژارى بكهته خودان،
دهنگى خوه بهرامبهرى سهركردايهتيا كوردى و حكومهتا عراقى بلند بكهن و
جيبه جيكرنا مادى ۱۴۰ و ئىكلایيكرنا سهرنقشتى دهقهرين داگيركرى ژى بخوازن.
پيويسته تهبايى سهركردايهتيا كوردستانى (حكومهت و بهرهه لستكار) خوه ژ
ئاريشين نافخوهيى دوور بگرن و چارهيهكى بۆ ئاريشا دهقهرين داگيركرى ببينن. و
دهمان دهمدا ل شوونا هندى مژوولى بهرهفانيى بن د نافبهرا ئاليين ناكوكين
عهرب، بلا هه موو بزاڤ و كهدا وان بۆ جيبه جيكرنا مادى ۱۴۰ و زفراندنه فا وان
دهقهران بيتن بۆ هه مبيزا هه ريما كوردستانى. ژبىر نه كهين هندی بجهئينا نا مادى
۱۴۰ گيروو ببیت نه گهرين جيبه جينه كرنا وى زيدهتر بن و گريكا وى دى ۱۴۰ جارن
ئالوزتر بيت.

كوردین باكووری كوردستانی و ئەمازیغین باكووری ئەفریقا (*)

ل باكووری كوردستانی (رۆژهلاتی ترکیا) ب ملیونان كورد دژین، ب دووراتیا هزاران کیلومه تران ل باكووری ئەفریقا وەلاتین لیبیا، تونس، جەزائیر، مەغریب و موریتانیا ب ملیونان ئەمازیغی دژین، کیمهكا فان هەردو گەلان پیزانین ل سەر هەقدو هەنە و کیمهكا کیتر زی هەقدو دیتینه، بەلی هند خالین هەفیشك نافبەرا هەردویاندا هەنە کو ئەگەر رۆژهکی ب ئازادیی شادبوون و بوونە خودی دەستەلات ل وەلاتین خو، پیدفیه بەری هەر وەلاتەکی كورد و ئەمازیغی پەیوهندیین دبلوماسی ئابووری رهوشەنبیری دناقبەرا هەقدودا گریدەن، چنکو خودی دیرۆکهکا وەكەهفن هەندەك ژ وان وەكەهفیان:

- خالا ژ هەموویان گرنگتر هەردو خودیدیین رەسەنیین وی وەلاتینه، خەلکەکی داگیرکەر ژ دووراتیا هزاران کیلومه تران هاتینه وەلاتی وان داگیرکریه، ئەو د وەلاتی خودە بووینە بیانی، خەلکەك ژ وەلاتین رۆژهلاتی ئاسیا و باكووری چینی فە ب هیرش و ویرانکاری و کوشتنی هاتینه باكووری كوردستانی و ئەنادۆل داگیرکریه و نافی خوە لیكرینه و خودیدیین رەسەنیین وی جەهی جینوساید کریه، ب هەمان شیوه خەلکەك ژ گزیرتا عەرەبی هاتینه باكووری ئەفریقا و ئەو وەلات داگیرکریه و ب کوتەکی ئیناینە سەر نافی بابکالکین خوە و ب هەمان شیوهیی خەلکی كوردستانی داگیرکەران سەرەدەری دگەل خەلکی باكووری ئەفریقا کریه.

(*) د هژمار ٧٤١ رۆژا ٢٠١١/٧/١٠ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتیە بە لاقەرن.

- ئەو كتا ژ فان دو مللەتان ژ بەر جینوسايدا داگیركەران مای، داگیركەران نە بەس
ناڤ لئ گوهارتیە بەلكی ب ھندەك ناڤان ناڤكرینە كو وان وەك ھۆڤ و كیڤی
بدەنەنیاسین، كورد ب توركین چیا یی یین دوور ژ شارستانیەتی ناڤكرینە،
ئەمازیغی ب بەربەر ناڤكرینە و بەربەر ب ھۆڤاتی ی داینەنیاسین.

- ب دریزیا سەدان سالان بەھوست بەھوست خاکی فان وەلاتان ھاتیە داگیركەرن، وەلاتیین
رەسەن ل ناڤچیا و دبیا باناندا ئاسی كرینە و گشت شیوازیڤ گوھارتنا روخساری
نەتەوا یەتی بەرامبەری كوردان و ئەمازیغان ھاتیە بكارئینان، ژ سادەترین مافان
كو خواندەنە ب زمانی نەتەوا یەتی ھاتیە بی باھركەرن، دژایەتیا كەلتوور و
فولكلور و رەھشتین وانا ھاتیە كەرن، ھەردەمی یەك ژ فان دو مللەتان ل
قولاچكەكی سەری خوە بلندكربیت بەری ھەرتشەكی ب دەرکەتی ژ دینی داینە
نیاسین و ب بۆچوونا داگیركەران ب ھەر چەكەكی شەری دەرکەتیان ژ دینی
بکە ی حەلالە.

- سەھەرای ھەموو رەنگین قەركەرن نەتەوایی كوردان و ئەمازیغان بوونا خوە یا
نەتەوایی پاراستیە ھەرچەندە گەلەك ژ ی كەتینە بەر پیلین ب عەربكەرن و
توركەرن، نە كوردین باكووری كوردستانی و نە ئەمازیغیین باكووری ئەفریقا
ب داویھاتیە، ئەوین پیلین بەربەركەرن و توركەرنی ژ ی گرتین یین ل
نەتەوا یەتیا دزقەنەڤە، ل سەدسالین داوی ھەردو مللەتان ھەریەكی د دەمەكیدا
و دەست ب خەباتا وەلاتپاریزی كریە، ب ھزاران قوربانی داینە، داگیركەران ژ ی
ھەموو چەك و شیانی خوە بۆ نەھیلانا خەباتا وان داینەكاری، د ئەنجامدا كورد
و ئەمازیغی زیندوو ماینە و داگیركەر توشی بی ھیڤیبوونی بووینە.

- ل تركیا و باكووری ئەفریقا ھندەك سەركردە ژ ئەنجامی ھشیاربوونی بیتن یان ل
ژیر فشارەكا نەتەوایی بیتن، گەھشتینە وی باوھریی دڤیت چارەسەریەكا ئاشتیانە
ژ دۆزا كورد و ئەمازیغانرا بیئەدیتن و باوھریی ب مافین وان بینن، ل تركیا
تۆركوت ئۆزالی دەسپیکر بەلی شوفینیزما تورکی داوی ب ژیی وی و دەسپیکا وی
ئینا، پشتی وی ئەردوغانی ھندەك پینگاڤین بچووك بەلی نەویرەكانە ھافیتن و

هەر پېنگافەك ژى بۆ دەمى خوہ ژ نہیى باشتره. ل باكوورئ ئەفریقا شاھى
مەغریب شاھ محەمەدى پېنجى بەرى چەند سالەكان ھندەك پېنگافىن بچووك
ئەو ژى نہو پېرەكانە ھاڤىتن، رەنگە ئازادىەك دا زمانى ئەمازیغى و رىك ل بەر
پېشقەچوونا وى خوشكرن، بەلى پېنگافا ھەرەگرنگ و وپرەكانە ژ بەر ھەر
باندۆرەكى بىتن بەرى چەند رۆژەكان شاھى مەغریب ھاڤىت دەستوورئ نوویى
وہلاتى خوہ راگەھاند، رۆژا ۷/۲ پرانیا خەلكى د راپرسیەكىدا پەسەندكر و تىدا
زمانى ئەمازیغى وەك عەرەبى ب زمانى رەسمى دایە نیاسین و ب ڤى چەندى ژى
پېنگافا ھەرەگرنگ د وارى چارەسەریا دۆزا ئەمازیغیان ل وەلاتى خوہ ھاڤىت.
گەلۇ پشتى ڤان ھەموو روودانىن جیھانى و پشتى كو حكومەتا حزبا داد و
گەشەپىدانا تركيا Akp د ھەلبژارتنىن ۱۲ خزیرانا چوویى سەنگا كوردان دىتى
دەم ھاتىە مفايەكى ژ دىرۆكا تركيا دگەل كوردان وەرېگریت و پېنگافەكا
وپرەكانە مینا شاھى مەغریبى ب ھاڤىت باكوورئ كوردستانى ژ خوہ رازى بكەت
و تەناھىەكا ھەردەم بۆ وەلاتى خوہ بزفرىنتەڤە.

کوردستانا بن خه تی پشتی قوناغا سه رکه تنی^(*)

ب داویهاتنا شهرئ جیهانیئ یه کهم پشکهک ژ کوردستانئ کو هندهک ب روژئافایی کوردستانئ و هندهک باشووری بچووک و هندهک ژی ب کوردستانا سوریئ ناف دکهن کهته ژیر دهستهلاتئ دهولهتا نوو دامهزرانديا سوریئ، خه لکی فی پارچی وهلاتئ خوه ب کوردستانا بن خه تی نافدکهن، ئەف نافکرنه پشتی هه مان شهرئ هاتیه ناف نافان، ژ بهرکو سنووری نیقبهرا فی پارچی و باکووری کوردستانئ خهتا شه مهنده فهرئ یه، ئەوا سالا ۱۸۸۰ هزرا پرۆژی وی هاتیه دانان دا ب درپژیا ۲۴۰۰ کم بهرلینا پایتهختئ ئەلمانیا و باژیری بهسرا ب هه فرا گریدهت. ئەلمانان دهست ب دانانا فی ریکا ئاسنی کر، دسالیئ شه ریدا ژی کار یی بهردهوام بوو، ژ حه له بی گه هاندبوو نیژیکی نییبینی، د نیقبهرا ۱۹۲۹-۱۹۳۲ دهسته لاتداریا فرهنسا ل سوریئ پشکا مایی گه هانده سنووری عیراقئ. وهک وی خه لکی ئەز ژی دی نافئ کوردستانا بن خه تی بکارئینم.

هندي کوردستانا بن خه تی که تیه ژیر دهستهلاتئ دهولهتا سوريا، ئەوا دشیانین خه لکی ویئا وهک وهلاتین سوری بو وی وهلاتی یا پیشکه شگری، پشکداریهکا بهرچاقا د بهر ههنگاریا دهسته لاتداریا فرهنسی دا کری ئەوا ههتا سالا ۱۹۴۶ راسته وخوه حوکمداری ل سوری دکر، شه هید و قوربانین داین، د هه ر روودانهکا په یوهندی ب سهروه ریا سوری و خه لکی ویقه هه بیت کوردین فی پارچی ل پیشیی بوونه. د بهرامبهردا حکومهتا سوری ب تایبهت پشتی سه ر خوه بوونی ژ

(*) د هژمار ۴۳۰ روژا ۲۰۱۱/۷/۱۷ روژناما وار دا هاتیه به لاکرن.

دهسته لاتداریا فرهنسی و راگه هاندنا سیسته می کوماری ئەوا د شیانی وئ دا ژ بو
نه هیلانا ناسناما نه ته وایه تیا کوردان و قرکرنا وان و گوهارتنا روخساری نه ته وهیی
وهلاتی وان یا ئەنجامدای، کوردین فی وهلاتی نه تنی ژ سادهترین مافین نه ته وایه تی
د بی باهر بوون به لکی گه له ک ژ وانا ژ مافی وهلاتی بوونی و هه لگرتنا وهلاتی نامه یا
سوری د بی باهر بوون، زیده باری فی چهندی فی حکومه تی گه له ک جارن دژایه تیا
بزاڤا رزگار یخوازا کوردی ل پارچین دی یین کوردستانی یا کری.

چهند هه یقه که سه ره لاندانه کا جه ماوه ری سه رانسه ری وهلاتی سوری یی فه گرتی،
دهسته لاتی رژیمه به عسا سوری یی به ره ف نه مانی دچیت، پێشبینی دهیته کرن
دده مه کی نیژیکدا ئەو ژ ی بگه هیته سه ره نجامی رژیمه به عسا عیراقی، گه لی کورد ل
سوری یی پشکداریه کا راسته وخوه و کاریگه ر د فی سه ره لاندانیدا دکهت، مافی وی یه
د ده می سه رکه فتا سه ره لاندانیدا ئەو ژ ی پشکا خوه ژ دهسکه فتین سه ره لاندانی بچنیت
و ب مافین خوه شاد بیت یین دهه ان ساله ژ ی هاتیه بی باهر کرن و کوردین
سه رانسه ری کوردستانی چا فه ری فی سه رکه تنی نه. وهک دهیته گوئن سه رکه تن
هند یا گرنه نینه هندی پاراستنا دهسکه فتین سه رکه تنی یا گرنه، ل فی ری ب
دیتنا من پیدقیه کوردین کوردستانا بن خه تی به ره فه فی بو دو بنه مایین گرنه د
قوناغا پشتی سه رکه تنیدا کربیت:

- به ره فه فی بو چاوانیا سه ره ده ری دگه ل دهسته لاتی نوو کربیت، کو چ گومان تیدا
نینه دی دهسته لاته کی پرانیا عه ره بی بیت، مه رج نینه ئەو ژقانی ن ئەفرۆ
رێبه رین عه ره بپن سه ره لاندانی دده نه کوردان یان هه ر پیکهاته کا دی یا سوری
بجه بین و دوور ناهیته دیتن بوچوونین وان ژ بوچوونا سه رین حزبا به عس
خرا بتر نه بن، هزرکرنا مرۆفی عه ره ب د فی سه ره ده میدا چ سیاسی نه ته وهیی یان
ئایینی بیتن یا دیاره، کوردان ژ ی د فی واریدا ئەزموون هه نه، لهوما پیدقیه
کورد به ره فه فی بو هه ر مگرتیه کی بکه ن، پیدقیه دگه ل سه رکه تنه سه ره لاندانی
به ری هه ر تشته کی ب زووترین ده م بزاقی بکه ن بوونا خوه وهک نه ته وه و مافین
خوه یین نه ته وهیی د ده ستووری نووی سورییدا بجه سپین، نه بهس بجه سپین

بهلکی بکریار ژى بجه بینن، ژبهړکو سروشتی عهړه‌بی یی وه‌سانه هه‌رده‌می
مروقی عه‌رب جهی پی خوه قایمکر، حاشایی ل هه‌موو په‌یمان و هه‌قالین
خوه دکه‌ت.

- یا هیژ گرنګتر پیدقیه د قوناغا نوودا کورد د هه‌فګرتی بن و د بنه‌مایین سه‌ره‌کی
ییڼ مافیڼ خوه‌دا خوه‌دی یه‌ک بوچونا سیاسی بن، ناهیته فه‌شارتن زیده ژ
پیدقی حزبین کوردی ل کوردستانا بن خه‌تی هه‌نه، زوربه‌ی وانا گریډای حزبین
باشوور و باکووری کوردستانی نه، نه‌و ب خوه دناقه‌به‌را خوه‌دا د هه‌فګرتی نیڼ
و نه‌ف ئی‌شا خوه د ناف حزبین فی پارچیدا به‌لافکریه و نیشانین فی چه‌ندی ژى
د سه‌رده‌ریا هندک که‌نالین کوردیدا دیاره. یا مه دفتی کورد د فی قوناغیدا د
هه‌فګرتی بن، خوه‌دی هزره‌کا کوردی بن، ل به‌رژه‌وه‌ندیڼ نه‌ته‌وه‌یی بگه‌ریڼ
نه‌ک ل ده‌سکه‌فتین حزبى، ل پاشه‌ روژا گه‌لی خوه بگه‌ریڼ نه‌ک ل پاشه‌روژا
حزبا خوه، ئالای کوردستانى بلندکه‌ن نه‌ک مژوولی شه‌ره‌کنجریڼ حزبان بن
وه‌ک شه‌ره په‌رویا مه و سه‌رده‌مه‌کی، دبه‌روکا شه‌ریدا بن به‌رامبه‌ر هه‌ر که‌سه‌کی
یان ئالیه‌کی ییڼ مافیڼ وان به‌رزه‌بکه‌ت نه‌ک د به‌روکا دژایه‌تیا
هه‌قدودابن...هتد، کورت کرمانجی کوردین کوردستانا بن خه‌تی دکارن مفای ژ
سه‌ربورین پارچین دن وه‌رگرن و نه‌هیلن نه‌و خه‌له‌تیڼ پارچین دن که‌تینی ل
سه‌ر وان ب گرانی راوه‌ستیاین نه‌و ژى بکه‌فتی، نه‌وا ب سه‌ری مه هاتی بلا نه‌و
ژى ب سه‌ری خوه نه‌ئینن، یی مفای ژ سه‌ربوران وه‌رنه‌گریت ناژیت.

مه ب برينا ۱۰٪ ژ مووچهيي خوه دهيندار نهكهن (*)

سهري چهند سالهكانه مووچهييين پهرلهمانتار و وهزير و بهرپرسين بلنديين ههريمي و يين ب وان نافونيشانان هاتينه خانه نشينكرن بابهتي هه ره گهرمي نافه نديين راگه هاندني و كوړ و سمينارين حزبي و جهماروهرينه، هه موو ژي دهستولات و بهرهلستكار، د پيكهاتينه كو بهلي مووچهييين نامازه پيكرى ب بهراورد دگهل وهلاتييين ديتر گهلهك ژ ناستي پيدفي بلنديترن و پشكهك مهزن ژ بو دجهيا ههريمي بو فان مووچهيان دچيت و هه موويان ژي ب پيويست د ديت چاره بهك بو قي ئاريشه يي بيته ديتن و ههركه سهك و ئاليه كي بهرنامه كي چاكسازيي بهرچا فكرييت، د بهرنامه يي خوه دا داخوازكريه پيداچوونهك ب فان مووچهيان بيته كرن كو ب دروستي بووينه هيمايي نه دادپهروهريي د جفاكي ههريما كوردستاني دا. ل قي داويي ژي بريارا ته رخانكرنا چوار پاسه وانان بو هه ر پهرلهمانتاره كي نه ف بابته پتر شاراند و كره مزارا گشت ديوانان.

ب هه رهنگه كي هه بيت بگرو فه كي شه كا مهزن ل سه ر بابته تي هاته كرن و هه ر كه سي فياي د قي وا ريدا يا خوه گوټ، به لي د نه جامدا بريار هه ر بو وانه يين فان مووچهيان وهردگرن، كه سهك زي باوهر ناكهت كو د جفاكي مه دا كه سانهك د ناستي بهرپرسيا رييين بلندا هه بن، سه خمه رات بهرژه وهنديا ته بايي يان بو رازيكرنا پرانيا خه لكي ب قه بارى موويه كي دهست ژ بهرژه وهنديا خوه بهر ده ن. نه ز باوهر دكه م هه رده مي نه م بووينه خوه دييين فان جو ره كه سان نه فه نه م بووينه خوه دي جفاكه كي ئارام و بي ئاريشه و پري دادپهروهري و وهكه هه قيا جفاكي. دا ژ بابته تي

(*) د هژمار ۷۶۲ رۆژا ۷/۸/۲۰۱۱ رۆژناما نه فرۆ دا هاتيه به لافكرن.

دهرنه‌کەفین و پستی فآن هەموو ئاریشه و بگروڤه‌کیشین چەند هەیفین داوی ل هەریمی خەلک چاقەری بوو پەرله‌مانی مه هەلبژارتی و پەرله‌مانتارین ب دەنگین مه چووینه ویری بریاره‌کا ویره‌کانه بدن و دەست ژ پشکه‌ک ژ بەرژه‌وه‌ندیا خوه و کەسانین ل ئاستی خوه بەردەن و پیچه‌کی مووچه‌یین خوه نیژیکی مووچه‌یین تەبایی فەرمانبەر و مووچه خورین هەریمی بکەن. بەلی مخابن پستی چاقەری کره‌کا دریز پەرله‌مانی منته‌ک مه‌زن ل مه‌کر و دەست ژ ۱۰٪ مووچه‌یین خوه و بەرپرسین بلند بەردا و ل داویا تیرمه‌هی ئەف بریاره‌راگه‌هاند،گومان ژی تیدا نینه هەموو پەرله‌مانتار ب گشت پیکهاتین خوه‌فه ئەگەر د چ مژاراند هەفگرتی نه بووبن د فی بریاریدا د هەفگرتی بووینه.

د ئەنجامدا ئەم دکارین بیژین کیمرنا ۱۰٪ ژ مووچه‌یین هنده‌کان کو تەخەکا بچووکا هەردەم مفادار ژ جفاکی پیکدئین، چ ژ سەرۆبه‌ری ناهیتە‌گوه‌رین و ئەو جوداهیا مه‌زنا د نافه‌را مووچه‌یین وان و یین فەرمانبەرین دیتر هەروه‌ک خوه دمینیت و ئەزب باش دزانم ئەو ۱۰٪ ژی بو وان بیتە‌فه زفراندن، ژ بەرکو هیچ رهنه‌گی دادپه‌روه‌ری د فی سیسته‌میدا نینه و ئەگەر سەرۆبه‌ر ب فی رهنه‌گی بجیت،دقیت وی مافی بدینه وه‌لاتیین خوه ژ نها پاش بیژن مه‌ دەنگین خوه داینه فآن هیژایان دا دخزمه‌تا مه‌داین، نه مووچه و خانه‌نشینی دده قاتی مه‌ وه‌رگرن و هیژ بریارا چوار پاسه‌وانان ژی بو خوه بدن، زیده‌باری ده‌سکه‌فت و ئیمتیازاتین دیتر. کورت و کرمانجی پەرله‌مانتار ب دەنگین فی خەلکی گه‌هشتینه وی جهی، وه‌زیر و مه‌زنه‌ به‌رپرسین دی ژی هەر ب ده‌نگ و پشته‌فانیا فی خەلکی گه‌هشتینه وان پله و مه‌زناتیان، مافی وان نینه تنی چافی وان ل بەرژه‌وه‌ندیین وان بیت، به‌لکی دقیت خەمی ژ زیارو سەرۆبه‌ری تەبایی خەلکی فی وه‌لاتی بخون، یا راست ئەوه چافل وه‌لاتین پیشکه‌تی بکەن بو نمونه پەرمانته‌ره‌ک یان وه‌زیره‌کی سویدی و نه‌رویژی چەندی وه‌رگرن و ب چەندی ده‌ینه خانه‌نشینکر یین مه‌ ژی ب هەمان شیوه، مه‌ ب برینا ۱۰٪ ژ مووچه‌یی خوه ده‌یندار نه‌کەن، نه چاکسازی ب فی رهنه‌گی یه و نه ژی کەس ب برینا ۱۰٪ ژ مووچه‌یی چەند ملیونی وان رازی دبیت و یا خیری بو فی سیسته‌می مووچه‌یین مه‌زنه به‌رپرسان دبیت.

گېروبونا دولەتا كوردى (*)

ل قى داويى بابەتى دولەتا كوردى پتر ژ ھەر بابەتەكى دى كەتتە د رۆژەفیدا و بوويە مزارا دیدار و دانوستاندن و بگرو قەكىشان. نقيسكار حەمید سالح عەبو ژى د كوژيى (پیل) ھژمار ۷۶۲ يى قى رۆژنامیدا ب دیتنا خوە چوار ھۆكارين گرنگ بەرچاڤكرينه كو زەمینی خوشدكەن بۆ راگەھاندنا دولەتى، پاشتر ژى ئاماژە ب چەند دەلیقەكان كریە كو بۆ كوردان ھەلكەتینە لی ژبەر نەبەرھەقبوونا یەك ژ وان ھۆكاران راگەھاندنا دولەتا كوردى گېروبويە.

ل قیری من دقیت بیژیم خوزی د قى سەروبەریدا میدیایا كوردی پتر ژ نیقا دەمی خوە یان بەرپەرین خوە بۆ بابەتى مافی رەوایی كوردان وەك گەلین دن ببنە خوەدیین دولەت تەرخانكریا و مەژیى ھەر كوردەكى ب تاییبەت نەشین نوو پیگەھشتی ب پیدقیاتی و گرنگیا دولەتا كوردی ئاڤدایا، د ھەمان دەمدا دى رۆناھیى بەردەمە سەر كوژيى (پیل) یی ئاماژە پیکری و ب ھزرا خوە بیژم ئەو چوار ھۆكارين ئاماژە پیکری ھۆكارين گرنگن، لی ھۆكارى ھەرە گرنگ و ماكا گشت ھۆكاران ھۆكارى ناڤخوویی یی مللەتى بئەستە، ئەگەر بۆ مللەتین دن گومانەك د قى ھۆكاریدا ھەبیت ب ھزرا من بۆ كوردان چ گومان تییدا نیننە و ئەز دبیژم ھەردەمی ھزرا كوردی، دەروونی كوردی بەرھەقبوون بۆ ب دولەتبوونی، ئەقە

(*) د ھژمار ۷۶۶، ۷۷۱، ۷۷۶ رۆژین ۱۴، ۲۱، ۲۸/۸/۲۰۱۱ رۆژناما ئەڤرۆ دا ھاتیە بەلاڤكرن.

ئەگەر ھەرسى ھۆكارین دن دژ بن دى ۆ دولەتا سەربەخوھيا كوردستانى ھىتە
 راگەھاندن. دا ئاماژە ب چەند نموونەكان ژ دىرۆكا خوھيا ھەقچەرخ بگەين:
 پشتى ب داويھاتنا شەرى جىھانىي يەكەم نە شىوۆ دەستەلاتى و نە ژى
 بارودوخى ھەريمايەتى و بەرژەوھەندىين وەلاتين زلھيز دژى ب دەولەتبوونا
 كوردستانى بوون، بەلى ھزرا كوردان ئانكو عەقلىتە كوردان ب خوھ ريگر بوو د ريكا
 راگەھاندنا ڤى دەولەتيدا، چ زلھيز و چ بەرژەوھەندى دژى راگەھاندنا دەولەتا كوردى
 نەبوون، لى مەزنىن كوردان ل شوونا ھندى بيئە كوردستانى خەباتى ژ بو دەولەتا
 نەتەوھىي بگەن، ل ئەستەنبۆلى پايئەختى دەولەتا مريا نە ڤەشارتيا ئوسمانى
 مژوولى شەرهنيخين نافخوھىي بوون سەرا شىووازي دەستەلاتداريا كوردى و ھندەكين
 دن ب ھىشيا سەر ژ نوو ڤەژاندنا كەلەخى مريى دەولەتا ئوسمانى بوون، بەلكى كورد
 ل ژير سيبەرا وى دەولەتى ب مافين خوھ شاد بن، يين ب دريژيا نيزىكى شەشسەد
 سالىن تەمەنى وى دەولەتى بچووكترين مافين خوھ نە ديتين، ئاھا د وى دەميدا كو
 كورد مژوولى ڤى چەندى بوون ئەفسەرى تورك مستەفا كەمال ژ ئەستەنبۆلى رەڤى
 باكوروى كوردستانى و ل وپرى ب خوين و چەك و سامانى كوردان دەولەتا نوويا
 تركيا راگەھاند. پشتى شەرى جىھانى بەرى زۆربەى دەولەتین د وى ڤوناغيدا
 ھاتينە دامەزراندن ل ۱۸ چريا دووى ۱۹۱۸ بنياتى دەولەتەكا كوردى ل سلىمانىي ب
 سەرۆكاتيا شىخ مەھموودى نەمر ھاتە راگەھاندن. ئەگەر وى سەردەمى ھزرا
 كوردىيا بەرھەڤبا بو پاراستنا دەولەتا نوو راگەھاندىا كوردى، شىوۆ دەستەلاتى و
 بارودوخى ھەريمايەتى يين نڤيسكارى (پيل) ئاماژە پى دكەت ھيژ د وارىدا نەبوون
 ببە ريگر بەرامبەرى بەردەوامبوونا ڤى دەولەتى، و ب سەردەمىا راستا كوردان دا
 بەرژەوھەندىين وەلاتين زلھيزين وى سەردەمى د پاراستنا ڤى دەولەتا كوردى دا بيت،
 بەلى كورد سەركرده و خەلك ئەو بوونە ھۆكار ئەڤ دەولەتە تنى چەند ھەيقەكان
 بژيت، ھەركەسى پيداچوونەكى ب دىرۆكا وى سەردەمىا بگەت، نكاريت حاشاييى
 بگەت كو كورد ب خوھ پشتى شەرى جىھانىي يەكەم ھۆكارى ھەرە سەرهكىي نە

راگه‌هاندن یان نه ژيانا دهوله‌تا كوردی بوون. ژیدەر ل به‌رده‌ست هه‌نه دیار دکه‌ن د ده‌می دامه‌زراندنا دهوله‌تا مه‌لکیا عیراقیدا ل ته‌باخا ۱۹۲۱ئ ۷۵٪ ئەفسه‌ری‌ن وه‌زاره‌تا به‌رگری کورد بوون و یه‌که‌مین یه‌که‌یی‌ن له‌شکه‌ری عیراقی یی هه‌تا نها جینوسایدا کوردان دکه‌ت ب ده‌ستین وان ئەفسه‌ری‌ن کورد هاتنه دامه‌زراندن و مه‌شقی‌کرن، هه‌ر د وی قوناغیدا چه‌ندین خوه‌دی شیانی‌ن کورد رۆل سهره‌کی د دامه‌زراندنا بنیاتی دهوله‌تا مه‌لکیا عیراقیدا گیرا، گه‌لۆ چما ئەف‌شیانه نه‌که‌تنه د خزمه‌تا دهوله‌تا کوردی یا ل مه‌ها چریا دووی ۱۹۱۸یدا هاتیه دامه‌زراندن..؟ ئەز دبێژم ب به‌رسقا فی پرسیاری دی گه‌هینه ئەنجامه‌کی کورد ب خوه فاکته‌ری هه‌ره سه‌رکیی نه دامه‌زراندنا دهوله‌تی بوون د وی سه‌رده‌میدا.

نقیسکاری (پیل) ئاماژه ب سه‌رده‌می دو جه‌مه‌سهریی و شه‌ری سار کریه، ئاماژه ب خیانه‌تا روسیا به‌رامبه‌ری کوردان د شکه‌ستنا کۆماری کوردستان ۱۹۴۶ و خیانه‌تا ئەمریکا به‌رامبه‌ری شۆرشا ئەیلووی ۱۹۷۵ئ کریه و خیانه‌تا هه‌ردویان ب ئەگه‌ری ژ ده‌ستچوونا فان دو ده‌لیقه‌یان دیارکریه. حاشا ژ فی خیانه‌تی ناهیته‌کرن، ئەز دبێژم نه تنی خیانه‌تا ده‌ولتین زله‌یز ئەگه‌ری شکه‌ستنا فان دو بزاقین کوردان بوو، پیدفیه پرسیار بکه‌ین د سه‌رده‌می کۆماری کوردستانی دا چه‌ند ژ سه‌دی ژ کوردین رۆژه‌لاتی کوردستانی پشته‌فانی‌ن کۆماری بوون و چه‌ند ئالیگری‌ن دهوله‌تا شاهی ئیرانی بوون..؟ د رۆژین داوی یین ته‌مه‌نی کۆماری دا ژ بلی له‌شکه‌ری بارزانی کو مشه‌خت بوون ل وی جهی کی مابوونه د گه‌ل پیشه‌وا قازی محمه‌دی و چه‌ند که‌س ژ خوه‌جه‌ین رۆژه‌لاتی کوردستانی د به‌ره‌ه‌قبوون بۆ به‌رگری..؟ ناهیته‌فه‌شارتن پیشه‌وای ژ بنی گوهی و ب ناچاری ده‌می دیتی ژبلی له‌شکه‌ری بارزانی هیزه‌کا دی نه‌مایه دگه‌لدا به‌رگری بکه‌ن خوه ب ده‌ست له‌شکه‌ری داگیرکه‌ری شاهی فه به‌ردا، دا سه‌روسامانی خه‌لکی مه‌هابادی ب پارێزیت..!! د سه‌رده‌می شۆرشا ئەیلووی ۱۹۶۱- ۱۹۷۵یدا راسته ئەمریکا پشته کوردان به‌ردا، به‌لی به‌ریا ئەمریکا پشته مه به‌رده‌ت مه ب خوه پشته خوه به‌ردابوو، ژ سالا ۱۹۶۱ئیه ب هزاران ژ کوردان چه‌کی جاشاتیی

هه‌لگرتبوو و مل ب ملی سوپایی عیراقی هی‌رش دکرنه سهر ده‌قه‌رین رزگارگری، دوبره‌هکیا سالا ۱۹۶۴ی دشۆرشیدا روودای و د ئه‌نجامدا پشکه‌ک مه‌زن ژ سهرکرده و له‌شکه‌ری کوردستانی پالدایه دگهل جاش و سوپایی عیراقی و که‌تینه د به‌رؤکا دژی شۆرشیدا، شۆرش ناچار کر پش‌تا خوه تنی ب ئه‌مریکا قاییم بکه‌ت ئه‌و ژی تنی دریکا ئیرانی را، هه‌رچه‌نده ئه‌فه راست نه‌بوو و هه‌ر بزافه‌کا تنی یه‌ک ژیدهری پشته‌فانیی هه‌بیت، دی رۆژه‌کی ژ رۆژان ئه‌و ژیدهر هی‌ته‌گرتن، دی ئه‌و ب سهری هی‌ت یا ل سالا ۱۹۷۵ ب سهری مه‌هاتی، ئه‌فه و چه‌ندین فا‌کته‌رین دیت‌رین نافخوه‌یی هۆکارین شکه‌ستنا فی شۆرش بوون به‌ری خیانه‌تا ئه‌مریکا ببیته هۆکار.

پشتی شکه‌ستنا شۆرشا ئه‌یلوولی ب ساله‌کی شۆرش ل سهرانسهری باشووری کوردستانی ده‌سپیکره‌فه، پاشتر ب ده‌مه‌کی نه‌دریژ ل رۆژه‌ه‌لات و باکووری کوردستانی ژی شۆرشین کوردی سهرهلدان، ژ ئالیی له‌شکه‌ریقه ل هه‌ر سی پارچه‌یان شۆرش سهرکه‌تن ده‌ستقه‌ئینان، به‌لی ل سهر گوره‌پانا هه‌رپارچه‌یه‌کی جودا و ل سهر یا هه‌رسی پارچه‌یان ب هه‌فرا، ئه‌وا ئالیین کوردی ب سهری هه‌فدوئینای دوژمنی ب سهری وان نه‌ئینایه، ئه‌و پیشمه‌رگین د شهرین خوه‌کوژییدا (ئه‌ز ب شهری براکوژیی نافناکه‌م چنکو برا ب فی ره‌نگی هه‌فدو ناکوژن) بووینه قوربانی، د کریار و به‌رؤکین شهریدا دگهل داگیرکه‌ران شه‌هید نه‌بووینه، راسته د وی قوناغیدا ب تایبه‌ت سهرده‌می شهری ئیرانی و عیراقی سهروبه‌ر یی هاریکار نه‌بوو بو گورانکاریی د نه‌خشه‌یی سیاسی ده‌فه‌ریدا، به‌لی ئه‌گه‌ر ئه‌ف سهروبه‌ره ژی یی هاریکاربایه، ناکوکی و شهرین نافخوه‌یی یین کوردستانی ریگربوون ل به‌ر راگه‌هاندنا هه‌ر ده‌سته‌لاتداریه‌کا کوردی ل هه‌ر پارچه‌کا کوردستانی.

نقیسکار ده‌یته سهروبه‌ری پشتی شهری کویتی و سهرهلدانا ۱۹۹۱ و وی سهرده‌می ب ده‌لیقه دبینیت بو راگه‌هاندنا ده‌وله‌تا کوردی به‌لی هه‌ر ئه‌و ب خوه دبیزیت: (ژبه‌ر روودانین بله‌ز ئه‌وین هاتینه پیش کوردان به‌رنامه‌کی پیشوه‌خت نه‌بوو کو مفای ژ وان بارودوخین جیهان تیدا ده‌اته گوهرین وه‌ر بگرن...هتد) ل فی‌ری

نھیسکاری پشکەکا راستیی بەرچاڤکەر، بەلئ پیدئی بوو پرسیار کربا بۆچی کوردان بەرنامەکی پیشوخت نەبوو..؟ ئەرئ نە سەرئ ب دەھان سالان بوو دشۆرش و بەرخوهدانییدا..؟ ئەرئ سەرکردە و سیاسەتمەدارین شارەزا و خوودی سەربۆر نەبوون...؟ دەمئ خواندەھان بەرسفا دروستا ڤان پرسیاران وەردگريت، دئ وئ راستیی زانیت کو ھۆکاری نافخوھیی ئانکو بەرھەڤنەبوونا ھزرا کوردی بۆ دەولەتبوونئ ھۆکاری ھەرە سەرکیئ گروبوونا دەولەتا کوردی یە. دوبارە دئ بیژینەڤە: گەلۆ ئەو شیانین کوردان ژ ھەردو پارچەییئ باشوور و باکووری کوردستانی دناڤبەرا ۱۹۹۱-۲۰۰۳ییدا بۆ شەرئ خوھکوژیئ مەزاختین تیرا ھندی نەبوون بۆ راگەھاندنا دەولەتا کوردی ل پارچەییەکی ژ ھەردویان ھاتبانە مەزاختن..؟ ئەرئ ئەو قوربانیین د شەرئ نافخوھیییدا ھاتینەدان د دەمئ راگەھاندنا دەولەتا کوردی دا ھایینە دان..؟ ئەگەر ئەڤ قوربانیه سەخمەرەت دەولەتا کوردی ھاتبانە دان و سەرکەفتن ژی دەستڤە نەئینابا ئەڤە ئەم کورد ھەر د سەرکەفتی بووین، ژ بەرکو دا بەرپەرەکی پڕ سەرفرازی بۆ دەولەتبوونئ تومارکەین.

ل ڤیئرئ دوبارە دئ بیژینەڤە ھۆکاری نافخوھیی (راستەرە ب ھۆکاری کوردی) نافبکەین ئەگەرئ سەرەکیئ گروبوونا دەولەتا کوردی یە، ئەڤ ھۆکارە ژی نە تنئ بەرھەڤیین لەشکەری و ھەڤگرتنا ھیز و ئالیین نافخوھیی ڤەدگريت، بەلکی کت کتە ھەر مەروڤەکی کوردستانی ڤەدگريت، کو عەڤلیەتا وی یا بەرھەڤ بیت بۆ راگەھاندنا دەولەتی، ب رامانەکا بەرفرەتر بیژین یئ بەرھەڤ بیت ھەیی و نەییئ خوھ بیخیتە د خزمەتا ب دەولەتبوونا کوردستانی دا. ب ھەلسەنگاندنا نیمچە دەستەلاتداریا مە دناڤبەرا ۱۹۹۱-۲۰۰۳ ل باشووری کوردستانی ھەیی، ئەرئ گەلۆ ریژا چەند ژ سەدی مەروڤئ ڤئ پارچا کوردستانی یئ بەرھەڤە ھەیی و نەییئ خوھ بیخیتە د خزمەتا ب دەولەتبوونا کوردستانی دا..؟ چەند ژ مە د بەرھەڤین چەند ھەڤقەکان یان چەند سالەکان بیئ مووچە د خزمەتا ڤئ دەولەتی دا بن یا مە دڤیت رابگەھینین..؟ چەند ژ دەولەمەندیئ مە د بەرھەڤن قوربانیی ب سامانیئ خوھ بدەن بۆ ڤئ دەولەتا ئەم

چافه ری..؟ ئەگەر ئەز بەرسفا فان پرسیاران بدم دی بیژم ئەف ریژیه نهال باشووری کوردستانی هیژ گهلهکا کیمه بو راگه هاندنا دهولهتی، ب هزرا من ئەف ریژیه بهری سه رهلدانی پتر بوو ژ نهال، سه رده ریا خه له تا هندهک ئالی و دهسته لاتدارین هه ریمی د سالین چوویدا ل شوونا هندی ریژیه مروقی کورد یی به رهه قبیت هه یی و نه یین خوه بیخه ته د خزمه تا ب دهوله تبوونا کوردستانی دا پتر بکه ت کیتر کریه، شه رین خوه کوژی ژی باوه ریا مروقی کورد ب پاشه روژا خه با تا نه ته وه یی هیژ لاوازتر کریه. ره فینا ب دهه ان هزاران که سان ژ که تواری دژواری هه ریمی د نافه را سالین ۱۹۹۱- ۲۰۰۳ ییدا و به رهه فیا وان کو قوربانیی ب هه ر تشته کی بدن به س ژ کوردستانی ده رکه فن و به رهه فیا وان بو ئەنجامدانا هه ر کاره کی کوچ جارن ل کوردستانی به رهه فنینن وی کاری بکه ن، نیشانا وی چه ندی یه کو هیژ نه و ریژیه که سان مه نینه خوه دیین عه قلیه ته کا به رهه فین بو ده ولت بوونی.

هه ر د فی واریدا پرسیارهک د هیته پیش ئه ری ئەف هه موو گهنده لیا سه ری چند ساله کانه ل هه ریما کوردستانی هه ی و که سهک نکاریت حاشایی ژی بکه ت نه نیشانا هندی یه کو پرانیا جفاکی مه هندی هزری ل پرپوونا به ریکا خوه دکه ت هند هزری ل دهوله تبوونا وه لاتی خوه ناکه ت...!! پرسیارهکا دی وهک نمونه دگه ل ریژگرتنه من بو هه ر که سهکی ژ خه لکی ده فه رین داگیرکری (نا بیژم فه قه تیای ژبه رکو داگیرکریه) ئه وین ب زوری رژیما به عسی فه گوهاستینه ده فه رین نهال ل ژیر دهسته لاتی هه ریمی، فان که سان پشتی نه مانا رژیمی چه کین قه ره بوو کونی ژی کریه د به ریکین خوه دا، ئه ری چه ند ژ وانا د به رهه فن بچه فه سه ر واری باب و باپیرین خوه یی ره سه ن و چه ند هه یفه کان یان پتر زه حمه تی ببینن و کوردستانی هه تا گوند و باژیرین خوه بسه لینه ..؟ به رسفا فی پرسیاری ژی ل به ر چافه، ئەف ریژیه هندا کیمه ل ریژا نه بوونی یه ..!! ئەگەر که سانهک هه بن د به رهه ف نه بن قوربانیی بدن بو زفرینه فی بو سه ر واری خوه یی ره سه ن، دی چاوان به رهه فی هه بیت قوربانیی بو دهوله تبوونی بدن..!! دهوله تبوونی زیده باری هه فگرتنه هزری و

سیاسی د نافیہرا ھەموو ئالی و ھیز و پیکھاتەییڻ وەلاتیدا کو ئەفە ل جەم مە ھیز یا کیمە، پیدفی ب وی چەندی یە پرانیا پرانیی ژ خەلکی وی وەلاتی یی بەرھەقبیت ھەیی و نەیی ییڻ خوہ بکەتە قوربانی بو دەولەتبوونی، کو ئەفە زی ھۆکاری نافیخوہییە ھۆکاری ھەرە گرنگە و ھەتا ئەف ھۆکارە ل ھەر وەلاتەکی ب ھیز نەکەفیت و ھەموو تەخ و جویڻ وی وەلاتی نەفەگریت زەمینە خوش نابیت بو راگەھاندنا دەولەتی و پیدفیە ئەم ژ نھا پاش ل سەر بەیزکرنا فی ھۆکاری بیەیفین، ئیدی بەس گونەھا گیروبوونا دەولەتا خوہ بیخینە د ستووی شیوی دەستەلاتی و بارودوخین ھەریمایەتی و بەرژەوہندیڻ زلھیزاندا. ھەردەمی ھۆکاری نافیخوہیی ل جەم مە ب ھیزکەت و گەھشتە ئاستی پیدفی وی دەمی ھەریمما کوردستانی دی بیتە کۆماری کوردستانی و ب وی ھیقی ئەم ب چافین خوہ ببینین.

بلا خوینا کوردان د بهرخوهدانییدا بییته رشتن^(*)

بهری چه‌ند رۆژه‌کان د شه‌ره‌نیخا نافه‌را سوپایی ئیسرائیلی و چه‌کدارین ئییسلامیین که‌رتی غه‌زه‌یی فه‌لستینی پینج پولیسین مسری ب گولله‌ییین فروکین ئیسرائیلی هاتنه‌کوشتن. فی چه‌ندی دهنگه‌دانه‌ک مه‌زن د نافه‌ندیین ده‌سته‌لات و چه‌ماوه‌ری مسری دا دروستکر، گه‌هسته وی ئاستی جقاتا له‌شکه‌ریا ده‌سته‌لاتدار و جقاتا وه‌زیرین وی وه‌لاتی هه‌رچه‌نده د قوناغه‌ک نوو پر مه‌ترسی و شه‌ره‌نیخین نافخوه‌یی و نه‌بوونا ده‌سته‌لاته‌کا جیگیردا دبۆرن، ده‌ملده‌ست ل خوینا پولیسین خوه بوونه خودان و هه‌لوسته‌کی فه‌بر و نیشتمانی وه‌رگرت و ب ئاشکرایي گه‌ف ل ده‌وله‌تا ئیسرائیلی کرن ئه‌گه‌ر ب ره‌سمی داخووا لیبۆرینی ژ خه‌لکی مسری نه‌که‌ن، دی بالیۆزی خوه ژ ئیسرائیلی فه‌کیشن. بی گومان برینا په‌یوه‌ندیین سیاسی دا برینا گه‌له‌ک ره‌نگه په‌یوه‌ندیین دیتر دووڤ خوه‌فه ئینیت، هه‌رچه‌نده دا زیان گه‌هنه هنده‌ک به‌رژه‌وه‌ندیین مسری، لی ب هه‌مان شیوه دا زیان گه‌هنه به‌رژه‌وه‌ندیین ئیسرائیلی ژ گه‌له‌ک ئالیانقه. هه‌فده‌م دگه‌ل سه‌ره‌ده‌ریا ده‌سته‌لاتداریی مسری رژانه سه‌رحاده‌یان و به‌رده‌ری بالیۆزخانا ئیسرائیلی و ب توندی هه‌لوسته‌ی خوه دیارکر و ده‌ه‌لوسته‌ی خه‌لکیدا داخووا پتر ژ سه‌ره‌ده‌ریا ده‌وله‌تی به‌رامبه‌ری ئیسرائیلی هه‌بوون. د به‌رامبه‌ر فی بویه‌ریدا سه‌رۆکوه‌زیرین ئیسرائیلی و جقاتا وه‌زیران ب مه‌رهما پاراستنا به‌رژه‌وه‌ندیین وه‌لاتی خوه هه‌ست ب به‌رپرسیایا خوه کر و سه‌ره‌ده‌ریه‌کا شارستانیانه دگه‌ل روودانی کر و ب فه‌رمی داخووا لیبۆرینی ژ

^(*) د هژمار ٤٥٨ رۆژا ٢٤/٨/٢٠١١ رۆژناما وار دا هاتیه‌به‌لاڤکر.

حکومت و خەلکی مسرێ کرن. دبیت ب داخووازا لیبۆرینی ئاریشه ب داوینەهیت یان خەلکی مسرێ تنی ب هندی رازی نەبن، ئەفە ژێ مافەکی وانە، بەلی ب هەر رەنگەکی هەبیت حکومەتا مسرێ سەرەرای سەرۆبەری وێ هەلوێستی خوە دیارکر.

ژ مسرێ بیینەفە کوردستانی، ژ دەسپیکا مەها تەباخیفە بەردەوام چەندی دەفەرین باشووری کوردستانی دەینە توپبارانکرن ژ ئالیی لەشکەری ئیرانی فە و فان رۆژان توپباران و بۆمبارانا فرۆکیین ترکیا ژێ هاتنە سەر، ب مهانا لیانا هەندەک ئالیین کوردستانی یین داخووازا مافیین رەواییین گەلی کورد ل باکوور و رۆژەلاتی کوردستانی دکەن، هەردو دەولەتیین ئیران و ترکیا شەرەکی بی یەمانی دکەل باشووری کوردستانی راگەهاندی و د چەند رۆژین داویندا ئەف شەرە یی توندتر لی هاتی، ب درێژیا رۆژی توپین هەردو دەولەتیین هەتا دوهی د هەموو واراندا دناکوک و ئەفرۆ د لیانا کورداندا هەفگرتی یی باشووری کوردستانی توپبارن دکەن و فرۆکیین ترکیا ب توندترین شیوه و گرانترین چەک یی فی وەلاتی بۆمباران دکەن. ئەوا سەیر هەتا نها هەلوێستی حکومەتا هەریمی و حکومەتا فیدراله ل بەغدا د هەمان دەمدا هەلوێستی خەلکی باشووری کوردستانی و خەلکی عیراقا فیدراله. هەتا ۸/۲۱ حکومەت و پەرلەمانی کوردستانی تنی هەلوێستەکی نەرازیبوونی لی هەلوێستەکی نە ل ئاستی پیدفی گرتیەبەر، هەرۆک دیار دبیت چاقەری هەلوێستی حکومەتا فیدراله ل بەغدا کو پاراستنا سنوور و سەرۆهیا عیراقی ب هەریما کوردستانی فە ئەرکی وێ یە، حکومەتا بەغدا ژێ هەرۆک هەریم نە پشکەک ژ عیراقی، ژبەر هەرئەگەرەکی بیتن خوە ل فی دەستدریژی نەکریه خودان، ژبلی هەلوێستی هەندەک کەسایەتی و پەرلەمانتار یان ئالیین سیاسی، تشتەکی وەسان ژ بەغدا دیار نەبوویە بیژی هەلوێستی حکومەتا عیراقی.

هەلوێستی خەلکی ژێ، مخابن ب گشتی هەلوێستی خەلکی هەریمی چ ئالیگری دەستەلاتی، چ ئالگری بەرەلستکاری یان خەلکی بیلایهن هەلوێستەکی لاوازی ل ئاستی نەبوونی یە، ئەفە سەرۆبەری مە بیت چاقەری ناهیتەکرن ل دەفەرین دیتین عیراقی د بنیرا هەلوێستەک هەبیت.

ئەگەر هەتا ۲۱ فۆ مەھى ھەلویستى ئالیين ئاماژەپیکری ژ بەر ھەر ئەگەرەکی
 بیتن ئەفە بیتن، د فۆ رۆژیدا ب شەھیدکرنا حەفت کەسین بى گونەھین
 کوردستانی ژ خیزانەکی دەفەرا رانیی ب بۆمبایین فرۆکەیین ترکیا، ب وی شیوازی
 درندانەیی کو کەنالین راگەھاندنی نە دشیان جەھى روودانى یان پارچین تەرمین
 شەھیدان بەرچاقبکەن، سەرۆبەر ھاتەگوھارتن، دەم ھات فۆ جارئ ھەلویستین
 فەبر، کوردانە، وەلاتپاریزانە بیئە وەرگرتن و خوینا مرۆفی کوردستانی ئەرزان
 نەھیتە نیشادان، دەم ھات گشت خەلکی باشووری کوردستانی، ب ھەموو ئالی و جوین
 و تەخ و پیکھات و ھەرسى سەرۆکاتیین خوہفە ب پشکا خوہفە ل حکومەتا فیدرال
 ئەگەر ئەو ژى خوہ لى نەکەتە خودان، ھەفرا یەك ھەلویست وەرگرین و ھەر
 شیانەکا مە ھەى بیخینە کاری بۆ بەرسنگرتنا ھەر زیدەگافیەکا دەھیتە سەر فۆ
 وەلاتى، بەرامبەر رشتنا ھەر دلۆپەکا خوینا کوردەکی ئەم ژى دربەکی ل خوینریژان
 ب وەشینین، دەم ھات خوہ بچووک و بى دەستەلات نەبینین، خوینا مە ھەرا دەھیتە
 ریتن، وەلاتى مە ھەرى دەھیتەویرانکرن، بلا ئەو خوینە د بەرخوہدانیدا بیتە ریتن،
 بلا ئەو وەلاتە د بەرگریا پیروزدا بیتە ویرانکرن، ھەرۆک چەندین جارین دی د
 بەرگرییدا ھاتیەویرانکرن و سەرژ نوو ب سەرفرازی مە ئافاکریەفە. خوینا مرۆفی
 ل ھەر وەلاتەکی بیتن یا پیروزە و خوینریژ دقیت بەھایى تاوانا خوہ بەدەت، خوینا
 مرۆفی کورد ژى یا پیروزە و ھەر دەستەکی وی خوینی بریژیت دقیت بیتە برین.

ئەقرۇڭى ۋەك دوهى يە ، داگىركەرد دژايەتيا كورداندا د ھەفگرتينە (*)

ترکيا و ئيران خوه بو ئەنجامدانا ئۆپەراسیۆنەك سەربازيا بەرفرەھ ل سەر سنوورئ رۆژھەلات و باشوور و باکوورئ كوردستانئ بەرھەف دكەن و ل باژیرئ ئەنقەرە بەرپرسین ئیرانی دگەل جیگرئ سەرۆكۆهزیرین ترکیا كۆمبونەك سازکر و بریارە پشتی جەژنی دەست ب ئۆپەراسیۆنا سەربازيا ھەفپشك بکەن. د بەردەوامیا فی نووچەیدا جیگرئ سەرۆكۆهزیرین ترکیا گۆتیە: پەكەكە و پژاك دوژمنین ھەفپشکین مەنە، ئەم دشین ھەردو ریکخستانان ژناف ببهین و رەوشا دەفەرئ تەنا بکەین... (ئەقرۇ ھژمار ۷۶۹ ل ۲۰۱۱/۸/۱۷)

د ھەلسەنگاندنا فی نووچەیدا دئ بیژم: ئەفە نە تشتەکی غەریبە و نە ژى یئ نوویە، سەدان سالە ئەف رەنگە ھەفگرتنە، نە تنئ د نافبەرا ترکیا و ئیرانییدا بەلكی د نافبەرا تەف داگىركەرین كوردستانیدا ھەیە، ئەف داگىركەرە د گشت واراندا دژھەفن، تنئ د دژايەتيا كورداندا د ھەفگرتينە.

ئەگەر سەد دوسەد سالەكان ب بەرپەرین دیرۆکییدا بچینە خواری، دئ ب سەدان نمونان ژ فی ھەفگرتنا داگىركەران دژى كوردان بینین، بەلی مخابن یەك نمونەیا ھەفگرتنا تەفایى كوردان دژى داگىركەرین ۋەلاتئ وان نابینین. داکو بابەت دریژ

(*) د ھژمار مەھا ۲۰۱۱ كۆفارا سیلاؤ دا ھاتبەبەلا فکرن.

نەبیت دى ب دو نمونان هەر يەك ژ سەردەمەكى و ل ژىر سىبەرا دەستەلاتداریەك
جودادا ئامازە ب پیلانین هەفیشکین داگیرکەران دژی کوردان کەین.

د سەردەمى شۆرشا شیخ عوبەیدوللايى نەهرى ۱۸۰۰ ناکوکيا نافبەرا دەولەتا
ئوسمانى و قاجاریا ئیرانى ل ئاستەكى بوو سولتانى ئوسمانى دقیا ئیران بکەفیتە د
ناف ئاریشەکا هند دژوار و کووردا کو چ جاران شیانی دەر بازبونی ژ وی ئاریشی
نەبن، بەلى دەمى پیشبینی کرین ئەف شۆرشە د پاشەرۆژیدا دى بیتە مەترسى بو
سەر هەردونالیان، زەمینە ل جەم وان خوشبوو هەموو ئاریشین سەرەكى و لاوەکیین
نافبەرا خوە دانە ئالیەكى و بوونە يەك هەلویت دژی شۆرشا کوردان. هەتا شۆرش
ب داویئینای و شیخ عوبەیدوللا کەتیه دەستى تورکین ئوسمانى و زیانا وی ل رۆژا
۱۸۸۳/۱۰/۱۲ ل دەستەسەریى ب داویهاتی.^(۱)

پشتى شەرى جیهانیی یەكەم و دامەزراندنا ترکیا نوو ل سەر دەستى مستەفا
کەمال ئەتاتورکی و ئیرانا نوو ل سەردەستى شاه رەزایى پەهلەوى د سەردەمى
شۆرشا ئاگرى (۱۹۲۷-۱۹۳۰) ب سەرکردایەتیا ئیحسان نوری پاشای، جارەکا دن هەردو
دەولەتان هەموو ناکوکيین خوەیین سیاسى و سنوورى دانە ئالیەكى و دژی شۆرشا
ئاگرى بوونە يەك هەلویت. د دو مەهین تەباخى و ئیلونى ژ سالا ۱۹۳۰ کو مەهین
داویى یین تەمەنى شۆرشا ئاگرى نە، گشت شیانیین ترکیا و ئیرانى کەتنە د دژایەتى
و بەرسنگرتنا شۆرشا گەلى کورددا. د ئەنجامیین چەندین پیلاناندا کورد ب گشتى ژ
ئالیى دەولەتا شاهی ئیرانیفە ب یاخیبووی هاتنەناساندن و ب فى چەندى هاریکاریا
دەولەتا ئیرانى بو هیزین تورکی دەسپیکر و شکەستنا شۆرشا ئاگرى بەرەمى فى

^(۱) محمەد حەمە باقى، شۆرشى شیخ عوبەیدوللايى نەهرى (۱۸۸۰)، (هەولیر- ۲۰۰۰)، بپ

هاریکاری بوو.^(۱) هەر د قی واریدا ژ رۆژنامین ئیرانی یین وی سهردهمی هاتیهفه گوهاستن کو: تورک د ههر دانوستاندنکهها ناقبهرا ههر دو دولهتان نارهزوومه ندین هندی بوون ههر دو وهلات بکارن د دهمی پیدفیدا کریارین لهشکهری دژی کوردان د ناف سنووری ههقدودا ئه نجام بدن... و تورک گه هشتتبوونه وی باوهریی کول قی داویی دولهتا ئیرانی دست ب بزافین ههزی دژی بزافین شهرخوازانه یین کوردان کریه. کو مه رهم پی دژی شورشا ئاگری یه. ئه ف هاریکاریا ئیرانی بو ترکیا دژی خهباتا گه لی کورد ل سیکا یه کهم ژ مه ها ئیلونا ۱۹۳۰ هه موو نووچه یین دهربازبوونا لهشکه ری ترکیا د ناف ئا خا ئیرانی را بو لیدانا کوردین چیا یی ئاگری ب راست دهرکه تن.^(۲)

سهر کردی شورشی ئیحسان نوری پاشا (۱۸۹۲-۱۹۷۶) دهرباره ی سهر و به ری رۆژین داوی یین شورشی ده می شورشگی رین ئاگری ژ هه موو ئالیانقه هاتینه دوور پیچکر ن و چه ک و زه خیره یین وان به ر هف داویی دچوون، تنی پشکه ک ژ سنووری ئیرانی ل بهر وان مابوو فه دگی ریت: د ده مه کیدا کو د پلانا کورداندا بوو، وه ک سالی ن به ری لهشکه ری تورکان رابکیشنه نافه ندا چیا یی ئاگری و دنا ف جه یین ئاسی و که فرین مه زن و سامنا ک و گه لی یین کوور و تاریدا و وان به لافه بکه ن و ژنا ف ببه ن... به لی ژ پشت سه ری وانقه و دنا ف سنووری ئیرانی فه ب ره نگه کی نه چا فه ری کری ده نگ ی یه که مین گولله توپی... و پاشتر شیلکین تفه نگ و ره شان به ر هف شورشگی رین ئاگری هاتن.. ئانکو ژ پشت چیا یی ئاگری فه و ژنا ف خاکی ئیرانی فه هی رشا لهشکه ری تورکان بو سه ر شورشگی رین کورد ده سپی کر و پاشتر دیار بوو د ده می دانوستاندنن ترکیا و ئیرانی دا، دوله تا ئیرانی رازی بوویه پشکه کی ژ ئه ردی خوه ل

(۱) کاوه بیات، شورش کردهای ترکیه و تأثیر آن بر روابط خارجی ایران، (گهران- ۱۹۹۴)، ص ۱۳۹ “ وەرگیڕانا کوردی، بپ ۱۵۷- ۱۵۸.

(۲) هه مان ژیدهر، بپ ۱۴۳، وەرگیڕانا کوردی ۱۶۱.

پشت چيایي ئاگری، ئەو چیا د کەفیتە نافبەرا هەردو وەلاتان، بێختە ژێر دەستەلاتی سەرکردایەتیا بلندا لەشکەری ترکیا و وان ژى بو ژنافبەرا شۆرشا ئاگری مفا ژى وەرگرت. ^(۱)، سەرلەشکەرەکی ئیرانی د بیرهاتنن خوەدا دەربارەى فى هەفگرتنا ئیرانی و ترکیا دژى شۆرشا کوردان دبێژیت: تورکان ژ ناف خاکی ئیرانی ژ پشت سەری کوردانفە دەست ب سەر جەین پشتەفانی و فەکیشانی یین کورداندا گرتبوو، ب هەندەک شەران پینگاف ب پینگاف شیان دەست ب سەر کومتی ئاگری بچوو کدا بگرن و شیان ل بنارین ژیری و ژیری رۆژەلاتی ب رەنگی بازەکی و ب رووبەری نیزیکی یەک فەرسەخ پانی و سى فەرسەخ درپژى ژ خاکی ئیرانی خالین زبەرفانی و ئابلوقەدانى یین لەشکەری ل وان جەهان بەرامبەری چەپەرین کوردان دامەزرین ^(۲) ب فى رەنگی تاکە دەرگەهێ کوردین ئاگری کو پشکەک بچوو بوو ژ سنووری ئیرانی، نە تنی هاتەگرتن بەلکی ببوو بەرۆکەکا دیترا هیرشى بو سەر وان، ئەو بوو پشتی دوورپێچدانى ژ هەموو ئالیانفە و پشتی هەفگرتنا هیژین ئیرانی و ترکیا دژى شۆرشا ئاگری و پشتی بیست رۆژین بەرخوەدانەکا قارەمانانە شۆرشا کوردان ل ئاگری ب داوی هات و لەشکەری ترکیا دەست ب سەر هەموو دەفەرین ژێردەستی شۆرشى و هەندەک ژ ئاخوا ئیرانی دا ژى گرت. وەزیری دەرفەهیی ترکیا پشتی شکەستنا شۆرشا ئاگری سەرا ئیرانی دا و د بەرسقا رۆژنامەفانەکیدا ل دوور پرسگریکا کوردان گۆت: ئیدی ئەفە پشکەکە ژ دیرۆکی ئاریشە ب هاریکاری و هەفکاریا هەردو ئالیان هاتە چارەکرن و ژ نەها پاش ب چ رەنگەکی جەئ نیگەرانیی نینە.. ^(۳) کو مەرەما وی ژ ئاریشى شۆرشا کوردانە و هەردوئالی ژى ئیران و ترکیانە

^(۱) مذکرات احسان نوری باشا، ترجمه عبدالستار قاسم، (ارییل -)، ص ۷۸. "رۆژناما

کوہستان، هژمار ۳۴ - ۱۳۲۴/۸/۲۱ (۱۹۴۵/۱۱/۱۲)

^(۲) کاوہ بیات، هەمان ژێدەر، بپ ۱۴۴ " وەرگیڕانا کوردی، بپ ۱۶۲.

^(۳) ژێدەری چووپی، بپ ۱۵۷ " وەرگیڕانا کوردی ۱۷۶.

كو بهردهوام بو دژايهتيا هەر داخوازهكا كوردان د ههفگرتينه، بهلئ ئهوا وهزيرئ
توركان گوٽي: ژ نها پاش ب چ رهنگهكي جهئ نيگهرايني نينه، راست دهرنهكهت
ههردهم بزافا نهتهوايهتيا كوردى نه تنئ بو وان جهئ نيگهرايني يه، بهلكي ههتا
ئهو روژكي باوهريئ ب ههقى و راستيا مافين گهلي كورد ل وهلاتئ وان نهئين، دئ
بزافا كوردى مهترسى بيتن ل سهر تهخت و تاج و دهولهت و عهسكهرتاريا وان،
ههفگرتنا وان دژى كوردان د فان روژاندا نه يهكهمين دژايهتيا وانه بو بزافا
نهتهوايهتيا كوردان و نه ژى دئ دوا ههفگرتنا وان بيتن بو فئ مههمئ.

ل فيرئ پرسيارهك د هيته پيش گهلؤ مه زانى پتر ژ سهد سالانه تورك و ئيران د
ههفگرتينه دژى ههر داخوازهكا رهوايا كوردان، لي مه نهديت كورد د ههفگرتي بن
دژى وان، ئهري دئ كهنگي بينين كورد د ههفگرتي بن د پاراستنا دهسكهفتين بزافا
خوهيا نهتهوايهتي و بهرسنگرتنا ههر داگيركهركي دژى بهرژهوهنديين بلنديين
گهلي كورد پيلانان د گيريت..؟؟

وەنەبیت ئەگەر داگیرکەرەن دەلیقەك ژ دەستدا ل دەلیقین دن نەگەریین، دەست ژ پیلان و دژایەتیین خوە بەرامبەری فی خەلکی بەردەن، دەمی سەرۆك بارزانی چەند جارکی گۆتی: مە نەقیب ب چو ئاواپەکی رەوشا ناف هەریما کوردستانی تیکبچیت و خەلکی هەریمی پشتراستکرین کو تیک ناچیت...پیلانگیان دەلیقە ل سنوورین رۆژەلات و باکووری کوردستانی دیتن لەشکەری ترکیا و ئیرانی دەست ب توپباران و بۆمبەبارانا دەفەرین سنووری کرن و ب ناف کووراتیا هەریمیدا هاتن، سەر و مالی خەلکی کرنە نیشانا چەکی خوە، ژ ۲۰ مەها چووویقە هەتا نەها نەه وەلاتیین سقیلین هەریمی ب چەکی ترکیا و ئیرانی شەهید بووینە و گوند هاتینەبەردان، زیانی مەزن گەهشتینە سامانی وەلاتیان. مەهانیا فان دەولەتان ل زیدەگافی ل سەر هەریما کوردستانی چ بیتن، زیانی د فان زیدەگافیاندا گەهشتینە فی خەلکی مەزترن ژ وان مەهانیان، هەموو مەهانەیین وان نابنە پاكانە بۆ رشتنا خوونا زارۆكەکی بیگۆنەه، ئەم دکارین بیژین ئەف زیدەگافیا ترکیا و ئیرانی زیندوکرنافا پەیمانین سەعد ئاباد ۱۹۳۷ و بەغدا ۱۹۵۵ یین داگیرکەرانە، زیندوکرنافا کۆمبوونین سی قولیین ئیران و ترکیا و سوریا یین سالیین نوتانە. و ئەفە چەند سالەکە ل عیراقا پشتی رژیما بەعس، ئەو عیراقا کوردان بەری عەرەبان خوە لی کریە خودان، ژ چۆنەیی کریە دەولەت، دژی مافیین خەلکی کوردستانی و دژی پیکهاتنن نافبەرا سەرکردایەتیا کوردی و ئالیین سیاسیین عیراقی و خودی دەستووری نووی عیراقی دەیتەکرن، ئەگەر پشکەک نەبیتن ژ هەفپەیمانیا داگیرکەرین حیران، پیلانەکا راستەوخویە ئالیین توندرو و شوفینیزما عەرەبی دژی دەسکەفتین گەلی کورد دگیرن، بنپیقەکرنا هەموو وان پیکهاتنن نافبەرا سەرکردایەتیا کوردستانی و ئالیین عیراقییە، مراندنا خودی دەستووری نووی عیراقییە، یی تاکەگرەنتی پاراستنا مافیین کوردستانیان و یەکیتیا سنوورین نهایین عیراقی، ئەگەر ئەف مافە نەهاتنەپاراستن ئەفە دەستوور هاتەمراندن، ب مراندنا دەستووری ئەفە عیراق وەک عیراقا نەما.

وەك چەندین جارین دی سەرۆك بارزانی د پەیفقا خوەدا ل رۆژا ۶ فی مەهی دوبارەکرەفە: مە قەبوولکر دگەل عیراقی بمینین و مە دەنگ دا دەستووری، چنکو ئیک ژ شاکاریین دەستووری مادی ۱۴۰، فی مادی ریچارەیهك دانایە بۆ ئاریشا

دەقەرىن دابرى، ئەگەر ئەف ئارېشە نەھىتە چارەسەر كرن ھەردەم رووبروو پەقېنىيە، مە نەقېت ئەو چەند دوبارە ببىتەفە، مە دقېت رەوش ب ئاوايەكى چارەسەر ببىت كا چاوا د دەستوورېدا ھاتىە.

ل فېرى سەرۆك بارزانى ئاشكرا ئارېشە و ناكوكيېن نافبەرا ھەرىمى و بەغدا دەسنېشانكرن، ئارېشە زى نە تنى مادى ۱۴۰، راستە ئەفە ماكا ھەموو ئارېشەيانە و چارەسەريا وى رېخوشكەرە بو چارەسەريا ئارېشېن دىترېن نافبەرا ھەردو ئاليان وەك ياسا نەفت و غازى و ھېزېن پېشمەرگەى و سىستەم و دەستەلاتېن فېدرالى. ماكا چارەسەريا تەبايى ئارېشەيان زى د بجهئىنانا دەستوورى نوويى عراقى داىە، ئەو زى ب رېكا تەوافقى ب تايبەت دەربارەى ئارېشەيېن پەيوەندى ب مافېن گەلى كوردفە ھەى، بېى بجهئىنانا دەستوورى و تەوافقى ئەفە سەرۆبەرى عراقى رېكەكا دىتر گرىتە بەر و ب ئاشكرا زى سەرۆك بارزانى د دوا پەيىفا خوەدا دياركر: د چەند رۆزېن داھاتىدا دى شاندى ھەرىمى ب سەرۆكاتيا سەرۆكۆھزيران سەرەدانا بەغدا كەت، فى جارى ب جدىيە، مە دقېت تىبگەھىن كا ل بەغدا دى پىگىرىن ب بجهئىنانا دەستوورى ئىراقى و رېكەفتنېن ھاتىنەكرن دى ھىنەبجهئىنان يان نە، وى دەمى ئەم زى دى خەلكى كوردستانى ئاگاداركەين ژ ئەنجامان و ھەر برىارەكى كو پىدقى بىتن ب راوېژ دگەل لايەنېن پەيوەندىدار دى دەين.

پەياما سەرۆك بارزانى ديارە و تىدا دەيتەخواندن كو دوا پەيامە: ئەم ھند عىراقىنە ھندى پىگىرى ب دەستوورى بىتەكرن و مافېن خەلكى كوردستانى بىنە پاراستن و بەروفازى فى چەندى د دەمى پىگىرىنەكرنىدا زى يا ديارە. ھەمان دەمدا پەيام بو گشت خەلكى كوردستانىيە، كو دەم ھاتىە بو قوناغا بەيت خوە بەرھەفكەين، قوناغا ئەگەر ئەم پشتراستبووين پىگىرى ب دەستوورى ناھىتەكرن، ئەف بەرھەفەى زى بەرى ھەر تىشتەكى ھەفگرتنا رىزېن خەلكىيە ب گشت تەخ و جوين و پىكھاتېن خوەفە، ب دەستەلات و بەرھەلستكارفە ل ژىر سەركردايەتەىكا ھەفگرتى و ل دور يەك ئارمانج ئەو زى دەستقەئىنانا گشت مافېن رەوايىن خەلكى كوردستانىيە.

خوین هەر خوینا کوردانه و زیانفیکه تی ژێ هەر کوردن (*)

ئهگەر بێتو پێداچوونهکی ب سهروبهري نهای سنوورین باکوور و رۆژههلاتی ههریما کوردستانی دا بکهین، ب چافهکی کوردانه و دوور ژ هه موو بۆچوونین بهرتنهنگین دهفهراکانی سیاسی، بهرژهوهندیین فی ئالیی سیاسی یان یی دن، ل دوو ف بهرژهوهندیا بلند و دوورا نهتهوهیی وی سهروبهري و شهري نهایی ل وان سنووران د نافهرا دو ئالیین کوردستانی و ههردو حکومهتین ئیرانی و ترکیا دهیتتهکرن بههلسهنگینین، دی گههینه نهجمهکی توپ و فرۆکین ترکیا یان موشهک و راجیمین ئیرانی وان دهفهرا ناگربارانکهن، قوربانیین فی ناگربارانێ ژێ گهریالیین پزاک و پ ک ک بن، پيشمههريگین کوردستانی بن، زۆزانی و کوچهر و گوندنشین بن ههر کوردن و خوینا کوردانه د هیتتهریتن، گوند بینه ویرانکرن، پر بینه خرابکرن، زۆزان و چهروان بینهسوتن، زیانفیکه تی ههر کوردن. ئهگەر حکومهتا ههریما کوردستانی ناچاربوو و د شیانین وی دا هه بوو بهرسفا چهکین ئیران و ترکیا بدهت، دی بهری چهکین وی کهفیتتهدهفهريین ههکاری، شههههخی، دهستانی، شنو، بانه، مهريوان، سهردهشت.. هتد ئهفه ههر کوردستانه و ههر خوینا کوردانه دهیتتهریتن، زیانفیکه تی کوردن و مفادار ژێ داگیرکهرن. ئهگەر وهک ههتا دوهی پیر ژێ بهرپرسین ئیرانی و ترکیا گهفین هیرشین لهشکهري بۆ سهه باشووری کوردستانی و داگیرکنا ههریمی دکرن، گهفین خوه بجه ئینان و هیرشکرن، ههر دی خوینا کوردان هیتتهریتن چ گهریالا بن یان پيشمههريگه یان وهلاتیین ئاسایی، وی ژێ ژیرنهکهین گهلهک سههبازین ههردو دهولهتان ژێ کوردن. ئهگەر رۆژهکی ژ رۆزان

(*) د هژمار ۷۸۶ رۆژا ۲۰۱۱/۹/۱۸ رۆژناما ئهفرۆ دا هاتیبهه لاقکرن.

حکومهتا کوردستانی ناچاربوو بهرگریی ژ باژیر و گوندین ههریمی بکهت و نههیلیت شهر ب ناف کورراتیا ههریمییدا بیته خواری، چ قی بهرگریی بهرامبهری لهشکهری ترکیا و ئیرانی بکهت یان بهرامبهری هیزین پژاک و پ ک ک ی بکهت، ئەفه وی دەمی ژێ ههرخوینا کوردانه د هیتهریتن و موسیبهتا مهزن ژێ ئەوه کورد بهری چهکی خوه بدنه ههقدو کو سهری چهند سالهکانه مه ههموویان ئەف چهنده ههراکهری. موسیبهتا هیژ مهزنتر ژێ ئەگهه حکومتا عیراقی دهلیشا خوه دیت و پشتهفانیهکا ههریمی و نافدهولهتی دهستقهئینا و بمهانهیا بوونا هیزین بیانی ل سنوورین ههریمی و نهشیانا حکومتا ههریمی بو پاراستنا سنووران (ئەفه ب خوه ژێ دهستهلاتی حکومتا فیدرالدايه) ب ههر رهنگهکی ههبيت لهشکهری خوه گههاندە فان سنووران کو ئەفه خهونا ههموو شوفینین عهربه و کهته د شهريدا دگهله هیزین پیشمههرگی یان گهريلايان و ههفهپهیمانی دیرۆکیا داگیرکههرا دژی بزافا نهتهوايهتیا کوردی ل وان سنووران نووکرنهفه، ئەفه وی دەمی نهبهس خوینا کوردان هاته ریتن، بهلکی ئەفه ئەوا ب خهباتا سهدان سالان دهستقههاتی بوو قوربانی ئەوا هیژ دهستقهههاتی و دهستهلاتی فیدرالی کوردستانی کرنه قوربانی رهنگه ئوتونومیهکی سنووردای یان هندهک مافیئ رهوشهنبیری یین هیژ پرۆژهنه د سهری هندهک سیاسهتهدارین کورددا، وی دەمی وهک دبیزن مه کوردان سمبیل ژێ کرنه قوربانی ریهان.

دبیت خهلهکهک بیژیت ئەفه ههموو ئەگههین ته خهیاالن و دوورن ژ راستیی، هههچهنده هندهک ژ وانا نها بکریار دهینه ئەهجامدان، ئەز ژێ دبیزم خوزی ههموو دووربن ژ راستیی، لی د واری سیاسی و گورانکاریین جیهانییدا دقیت هزری ل ههموو مگرتی (ئیهتمالان) بکهین، ههموو کورد پشتهفانیی ل خهباتا رهوايا گهلی کورد ل پارچین دی یین کوردستانی دکهن، بهلی باوهرناکهه کوردهک دلسۆژ بو گهلی خوه رازی بیت ئەو سههرکهتنا ژ سال ۱۹۹۱ فه باشووری کوردستانی دهستقهئینای ببیته قوربانی مافهکی هیژ دهستقهههاتی ل پارچهکا دی یا وهلاتی، ههموو کوردهک باش دزانیت ئەگهه ئەفه دهستهلاتی فیدرال نهبيت ل ههریما کوردستانی هیچ ئالیهکی

كوردستاني نكاريت نه بارهگا و بنگههين لهشكهرى نه ژى يين مهدهنى ل باشوورى
كوردستاني دانيت و ژ ويري قه چالاكيين لهشكهرى يان مهدهنى ل پارچهكا دى يا
كوردستاني نهجامبدهت. ل داويي ژى دبيژم خوزى هموو كورد خه مي ل پاراستنا
دهسكهفتين باشوورى كوردستاني بخون و د هه مان دهمدا خه باتي بو سه ركه تنا
پارچين دى يين كوردستاني بكه ن.

چاره‌کرنا ئاریشی یان دروستکرنا ناکوکی د ناقبه‌را گه‌نج و یین مه‌زنتردا^(*)

یه‌ک ژ ئاریشین د فان سالیڤ داوییدا ژ ئه‌نجامی چه‌ندین ئه‌گه‌راندا که‌تیه سهریک و بوویه بارگرانی بو حکومه‌تا هه‌ریمما کوردستانی، جهی گه‌نجان د ناف سازیین فه‌رمی و حزبی و له‌شکه‌ریدا، له‌وما ژی دی بینین ژ دهمه‌کی بو دهمه‌کی دیتر مه‌زنه به‌رپرسه‌ک دی داخویانیه‌کی دت: ژ نها پاش دی پتر ریک ل به‌رگه‌نجان خوشکه‌ین د ناف سازیین فه‌رمیدا، ئیکی دی دی بیژیت: دم هاتیه یین مه‌زنتر ب تهمه‌نی جهی خوه بو گه‌نجان فالاکه‌ن، یان دی بیژن: پیدفیه سالیڤ خانه‌نشینی بینه‌کیمکرن دا پتر ریک ل به‌ر گه‌نجان بینه‌فه‌کرن و گه‌له‌ک داخویانیڤ دی کو هه‌ر ئیک بو مه‌رده‌مه‌کی ده‌ینه‌گوئن و کیم ژ وان ژی بو به‌رژوه‌ندی گه‌نجان یان یا یین ژ وان مه‌زنتر، زۆربه‌ی داخویانیان ژی چاره‌یا ئاریشی ناکه‌ن، به‌لکی ره‌نگه ناکوکیه‌کی د ناقبه‌را گه‌نجان و یین ژ وان مه‌زنتر ب تایبه‌ت د سازیین فه‌رمیدا دروستدکه‌ت و ئەف ناکوکیه ژی هنده‌ک جاران زیانی دگه‌هینته به‌رژوه‌ندی گشتی.

هه‌ر ره‌نگه‌کی هه‌بیت جفاک ژ هه‌موو جوین و ته‌خان پیکه‌اتیه، یه‌ک ته‌واوکه‌ری یی دبییه، هه‌موویان ژی مافین خوه ل دووق شیان و تهمه‌ن و رۆلی خوه هه‌نه، که‌سی ماف نینه پشکا یی دی بخۆت یان جهی یی دی ببه‌ت، به‌لی د فیت هه‌موو ماف د سنووری یاسایدا بینه دیارکرن، هه‌رده‌می یاسا نه‌بیت و هه‌رکه‌س وه‌ک وی د فیت

^(*) د هژمار ۷۹۲ رۆژا ۲۵/۹/۲۰۱۱ رۆژناما ئه‌شرو دا هاتیه‌به‌لا فکرن.

سەرهدەریی بکەت، وی دەمی دی بێتە ئاریشه و ب داخوئیانی و گووتنن مەزن بو دەزگەهین راگەھاندنی ناهینەچارەسەرکرن بەلکی دی ئالوزتر لی هین هەرۆهک نھا هەی.

دا ب نموونە ب پەیقین، ل سازین هەموو جیھانی سیستەمەک هەیه کو ب سیستەمی بلندکرنا پلەیین فەرمانبەریی دەیتەنیاسین، ل هەر جەهەکی ئەو سیستەمە ل سەر بنیاتەکی زانستی و دادوهریی هاتبیتەدانان و پیگیری پی بێتەکرن، دەولەت ناکەفیتە ئاریشا و هەفرکی ژی دناقبەرا فی جوینی و یی دن دروست نابیت، نموونە دەرچووپی فلان قوناغا خواندنی دی ب پلە ھندە هیتەدامەزراندن، پستی ھندە سالان دی چیتە پلا ھندی و ب فی رەنگی دی بەردەوام بیت هەتا پلا داویی و خانەنشینی، هەر ب فی رەنگی ژی هەر چەند سالەکان دی ژ پلەیهکا بەرپرسیاریا کارگیری بو ئیکا دی چیت، ل فییری چالاکي و دلسوژی و بسپوری و بەرھەمی وی فەرمانبەری ئەو ژی ل دووفا یاسای دی روئی خوہ گیرن و دەھمان دەمدا ژی ب دیارکرنا دەمی یاسایی مانا هەر بەرپرسەکی کارگیری د پلا بەرپرسیارییدا دی هەر ئیک ل دووفا مافی خوہ گەھیتە جھی خوہ و نە گەنج ب چافی هەفرکی خوہ بەری خوہ ددەتە یی ژ خوہ مەزنتر، نە یی ژ وی مەزنتر ژی دبیتە ئاستەنگ دریکا پیشکەتەنا گەنجیدا، نە هەردو ژی دبنە بارگرانی بو دەستەلاتداریی. لی ئەفا نھا هەی کەسەک پتر ژ دەھ سالان بمینتە د جھی بەرپرسیارییدا، یان گەنجەک د یەکەمین دامەزراندنا خوہدا ب پلا ریڤەبەری شارەزا، یان ل جھی ریڤەبەری فەرمانگەھی بێتە دامەزراندن و هەفالی وی و دەرچووپی هەمان سالی ب چەند پلەیهکان ژ وی پیداتر بێتە دامەزراندن، ب دەھ پازدە سالان ژی نەگەھیتە وی جھی ئەو د یەکەمین دامەزراندنا خوہدا گەھشتی. کەسەک ب دەھان سالان ل دەرڤەھی وەلاتی ل دووفا تەناھی و پاراستنا بەرژەوھندیین خوہ گەریای، دلۆپەکا خوھی ژی بو فی وەلاتی نەریتیە، د تەنگاڤترین دەمین فی وەلاتیدا پاتکا خوہ یا دایە خەلکی خوہ و یی ل خوشیین خوہ گەریای، ھندی مایە ل دەڤەرین رزگارکری هەتا مامەلا دەرکەتەنا خوہچیکری، ئەڤرۆ هاتەڤە سەر سفرا حازر و دەملدەست ب پلا راویژکار یان

رېښه بهرې گشتي هاته دامه زراندن و ۲۰-۳۰ سالين ئه ورؤيا ژى بؤ ب خزمهت هاتنه
هه ژماركرن و مووچه يه كى چهند مليونى وهرگرت..! ئه رهنگه نمونه يه وان
ئاريشه يان بؤ دهستهلتي په يدا دكهت كو نه زانيت دى چاوان ژى دهر كه فېت، گه نجان
ژ مافين وان بى باهر دكهت، زيده گافى ل سهر خزمهت و مانديبونا بيست سيه
ساليا يين مه زنتر دكهت، سهرى ريكي ل بهر ههر دو جوينان بهرزه دكهت، نه ئه و
دگه هنه مافين خوه و نه يين دى، تنى هنده ك كهس پى قه له و دبن يين ل دوو ف
ياسا يين ژ بهر يكي دهر كه تين هه موو ماف و ئيمتياز بؤ وانن.

ماری گهستی ژوهریسی دترسیت (*)

ل روژین ۱۹-۲۲ ئهیلووئی کۆنفرانسی زمانئ کوردی ل (ههولپیر) هاتهگریدان، ب راگههاندنا ۱۴ راسپاردهیان ب داویهات. ژبهرکو ئەز پشکداری کۆنفرانسی نهبووم و ئەوا من دهربارهی روونشتن و بگروڤهکیش و راسپاردهیپن وی زانی، ئەوه ئەوا من د ریکا دهزگههین راگههاندنیرا خواندی و بیستی، لهوما ناچمه د ناف بابهتین کۆنفراسی دانوستاندن ل سهر کرین و مافی نادمه خوه ئەنجامین کۆنفرانسی ب ههلسهنگینم. تنئ من دقیت بیژم گریدانا کۆنفرانسی پینگافهکا دروستا د دهمی خوهدا بوو، پشکداریا رهوشهنبیر و زمانزانی ههر چوار پارچهیپن کوردستانی نیشانا گرنگیپیدانا نه تنئ حکومهتا ههریمئ بهلکی یا ههموو خهلکی کوردستانی بوو ب پیدقیاتیا گهریان ل دووق ئاریشهیپن زمانئ کوردی و دیتنهفا چارهیپن پیدقی بو وان ئاریشهیان. ههروهسان ئەز دبیزم ئەو ۱۴ راسپاردهیپن ژ کۆنفرانسی هاتینهراگههاندن ئەگهر نیفا وان یان ههریهک ژ وان پشکهک ژئ هاتهبعهئینان ئەفه سههرکهفتنا کۆنفرانسییه و سههرکهفتنا مهزنتر ژئ بو تهبابی گهلی کورده.

خالا پهیوهندی ب کۆنفرانسیقه ههی و من دقیت ل سهر راوهستم خالا ۱۵ ژ راسپاردهیانه کو نههاتیهراگههاندن. هههرکهسهکی ل دور قئ خالی پهیشی یان راپورتهکا روژنامهفانی ل دور بهرههفکری وهک خوه ئەف خاله ب گوھین خهلهکهکیدا خواند، هندهکان گوټ: ری نههاتهدان دهوک ببیته سهنتهري ئیگرتنا زمانئ کوردی. یپن دی گوټن: د راسپاردهیاندا ناوچهپهستی ههبوو لهورا ئەم نه دگهل

(*) د هژمار ۷۹۶ روژا ۲/۱۰/۲۰۱۱ روژناما ئهڤرو دا هاتیهبهلاڤکرن.

بووین کو دھۆک ببیته سهنتهر. یین دی: نزانم بۆچی کره پرسگریک ههکه سلیمانی
 ژى هاتبایه پیشنیازکرن مه چ پرسگریک دروستنه دکرن، کهسهکی دی ژى تهئکید کر
 کو ههلبزارتنا دھۆکی ناوچهگهري تیدا ههبوو. ل داویى ژى وهزیرى رهوشهنبیریى
 ههریمی کو هندهکان نهو ب خهتاباری لادانا خالا ۱۵ئ دهژمارت گۆت: گرنگ نهوه
 سهنتهر ههبيت نهو عهقلیهتا وهسا هزر دکهت کو پیدقیه نهو سهنتهر ل قى
 دهقهري یان ل فلان دهقهري بیت دى زیانی گههینته مه... ل داویا داویى ژى
 نهندامهکی لیژنا ریكخستنا کونفرانسی د بیژیت: نهو خال نههاتیه لادان بهلکو
 هاتیه گوهرین ئانکو ل شوونا پهیفا دھۆک بوویه ،،ههریما کوردستانی، و چهندنین
 گۆتینن دی ههر دو ئالیان دهربارهى بابتهى کرن.

یا من دقیت بیژم چما نهف هه موو گۆتنه و نهف هه موو ههستیاریه..؟ د
 بهرسقیدا دى بیژم نهفه ب خوه نیشانا هندییه کو مه د نافه ندىن رهوشهنبیری و
 زمانفانیین کوردیدا ل باشووری کوردستانی باوهري ب ههقدو نینه..!! ئالیهکی
 ههروهک سهري ههفتی ههشتی سالهکانه د فان نافه ندىندا یى بالا دهسته و ب نافى
 زمانى نهدهبی یهگرتووی کوردی یان ب نافى زمانى ستاندهرد ناهیلیت ئالیى
 بهرامبهر سهري خوه بلندکته، ل دهقهريین خوه ب زمانى دایکا خوه بخوینیت،
 رۆژنامهک یان کۆفارهک ب زارافى خوهی رهسهن ههبيتن، ل کهنالهکی تهلهفزیونی
 یان رادیویى بهلافۆکهکا نووچهیان یان بهرنامهک ههبيت نهو یان زارۆکیین وی تی
 بگهن، نهفی ئالی نهفیت نه دھۆک و نه چ دهقهريین دیتريین ب کرمانجیا ژووری
 دپهیشن ببیته سهنتهرهکی زمانى کوردی ههروهک ب دلی وی دا ناهیت رۆژنامهک ل
 بهلاف ببیت.

ئالیى دی وهک سالیین ههفتیان نهمایه ههیشی جارەکی ههلبهستهک یان
 چیرۆکهکا وی ب هیفی و تکایان ل کۆفارهکی بیتهبهلافکرن، ل تهلهفزیون و رادیویى
 تنى ماف ههبيت گوهداریا سترانان ب زمانى دایکا خوه بکته و ل قهدهغهبيت ل
 پیشکا زمانى کوردی یا کولیژهکی باوهرناما ماستهري یان بلندتر بینیت...هتد نهف
 ئالیه زارافى خوه ب زارافهک نهدهبی رهوشهنبیری زانستی دزانیت، ب زارهفهک

دزانیٔ کو ماف ههیه ل خواندنگههان و زانکویان زمانی خواندنی بیتن و ل دهقرین وی زمانی رسمیی دولهتی بیت. وهك كهسی ماران گهستی لی هاتی ژ ودریسی د ترسیٔ هندی بیرا وی دهٔٔ دهزگههین رهوشهنبیری و زمانهفانی یی ل ژیر دهستی یی بهرامبهری وی بووینه و نهو ژ ههر مافهکی هاتیه بی باهرکرن. هزرهتا وی بوو سالی جارهی پهرتووکهکا ههلبهستان بو چاپبکهن. لهوما لادانا خالا اب ههر رهنگهکی ههبت کاردانهفا خوه ههبوو و کهته بهر گینگهشه و بگروههکیشان. کورت و کرمانجی د نهجامی سهربورهکا دریژدا ل نافهندی رهوشهنبیری و زمانفانی مه باوهری ب ههفدو نهمایه و نهفه ژی ئاریشهیا ههرمهزنه و پیدفیه ل خوه بزفرینهفه و مه باوهری ب ههفدو ههبت ل سهر بنیاتی نه تو ژ من چٔتری نه نهز ژ ته چٔتر.

بەرى ھەركەسەكى دقيت ئەم داخووزا ليبوريىنى ژگەلى خوه بکەن^(*)

سەرۆكى گروپى دەولهتبوون د. بەدرخان سندی د فەكولينا خوهيا كۆنگرهیی ئەمستەردام دا دیاركر: كو دەولهتین حولهفا بەراھيا وان ژى بەريتانيا تاوانا پارچەكرنا كوردستانى ئەنجامدايه و ئەم رادەستى چواردەولهتین بيانى كرينه و ئەو بەرپرسن بەرامبەر ئەفا ب سەرى مە ھاتى، لەوما ژى ب نافى گروپى دەولهتبوون داخواز ژ شاھا بەريتانيا و پەرلەمانى وى كرىه داخووزا ليبوريىنى ژ گەلى كورد بکەن..ھتد.

ئەز ناچمە ناف فەكولينيدا، تايبەت ئەوا فەكولەرى ب خوه بۆ رۆژناما ئەفرۆ (ھژمار ۸۰۵) دیاركرى، بەلى من دقيت بيژم بلا بەس ئەگەرین پاشفەمان و شكەستين خوه بکەينه د ستويى خەلكەكى ديترا و وى راستى بينينه بەرچاڤين خوه چ دەولهتان و چ مەزنەھيژين جيهانى بۆ مە كوردان چ نەكرىه (ھەروەك بۆ چ مللەتین ژيردەستين مينا مە چ نەكرى)، ژ نھا پاش ژى بۆ مە چ ناکەن ئەگەر ئەم ب خوه بۆ خوه نەكەين، وى دەمى دى خەلكەك بۆ مە تشتەكى كەت كو ئەم بۆ خوه بکەين و بزانيں مفاى ژ دەليقەيان وەرگريں.

من نەقيت گونەھا بەريتانيا يان ھەر مەزنەھيژەكا ساليں شەرى جيهانىي يەكەم و چەند ساليں پشتى شەرى سقكبکەم، بەلى پرسيارەك دەيتەكرن گەلو ئەو ساله ژ

^(*) د ھژمار ۸۰۶ رۆژا ۱۶/۱۰/۲۰۱۱ رۆژناما ئەفرۆ دا ھاتیەبەلاڤكرن.

دهلیقهییڼ هه ره چاکبوون بو گهلان ئهري کوردان مفا ژي وهرگرت...؟ دسالیڼ پشتی شهريدا ناقبهرا داویا ۱۹۱۸هه تا کونفرانسی لوزان ۱۹۲۳ گهلهک مللهت ئازادبوون دهولت هاتنه دامه زرانندن، لي ئهف ئازادبوون و دهولت دامه زراننده ب که دا خودانان بوو نه که سهکی بیانی بو کر، به لي مه کوردان ل باکووری کوردستانی مهیدانا راسته قینهیا خهباتی کو ئاخوا وهلاتی بوو بو مستهفا کهمال ئهتاتورکی هیلا قالا و ل ئهسته نبولی ئه م ماینه ب شه رهنیخا ناقبهرا مه زنه مالباتیڼ کورد و تنی خه ما مه ژي فه زانندا دهولته تا ئوسمانیا د سه که راتیډا بوو دا ل ژیر سیبهرا وی بگه هینه مافیڼ خوه ههروهک د شه شه سد سالیڼ دهسته لاتداریا ئوسمانیدا مه گهلهک ماف ههین، د قی ده میدا مستهفا کهمالی ب خوین و چهک و نانی کوردان دهولته تا تورکان دامه زرانند. ده می ئه م ب خوه چه سیاین ل شوباتا ۱۹۲۵ شورشا شیخ سه عیدی پیران هاته راگه هانندن، به لي هه ر مه کوردان شیخ ب دیلی گرت و دا دهست ترکان.

ل باشووری کوردستانی هه ر به ریتانیا ل چریا دووی ۱۹۱۸ بنواشی دهولته ته کا کوردان ل سلیمانیی دامه زرانند کو هیژ چ دهولته تیڼ نوو ل دهقه ری نه هاتبوونه دامه زرانندن، به لي مه کوردان، سه رکرديڼ مه مفا ژ قی دهلیقی وهرنه گرت، نه بهس مه مفا ژ دهلیقی نه دیت، به لکی مه ب خوه خیانهت لی کر حوکمداری کوردستانی شیخ مه حموود ب برینداری دا دهست لهشکه ری داگیرکه ر. ل ۱۹۲۲ دهلیقا دووی دامه و دوباره حوکمداریه کا کوردی دامه زرانند، به لي قی جاری ژي مه نه زانی چاوان سه ره ده ری بکهین و دووم حوکمداریا شیخ مه حموودی مه کره قوربانی په یوه ندیی دگهل دهولته تا ترکان و ئوزده میر پاشایی ژ ترکان ترکت. هه ر دنابقبهرا ۱۹۱۹-۱۹۲۰ خه لک مژوولی دامه زرانندا دهولته تیڼ خوه بوو، ئه م ل دهقه را بادینان مژوولی شه ره کی بی یه مان بووین به لي مه نه دزانی ئه م بو چ شه ری دکهین و مه چ نارمانج پی هه نه...!! ل رۆژه لاتی کوردستانی ژي سه روه ری مه ژ باکوور و باشوور باشتر نه بوو.

دابیینه فه دیروکا نیزیك ب دریژیا شورشا ئه یلووی مه چند پيشمه رگه هه بوون مه چند جاشیڼ کوردکوژ هه بوون...؟ بو فه گه رانندا هه ر چیا یه کی کوردستانی بو

ژێردەستی دەوله‌تا عێراقی چەند جاشه‌كورد ل پێشیا له‌شكه‌ری داگیركه‌ر گیانی خوه
دكره قوربانی چ نه..!! د رۆژانی سهرهلدانا ئادارا ١٩٩١یدا چەند جاشه‌كوردان ل
مووسل و به‌غدا بروسكین پشتگیری بۆ (سید الرئیس) دهنارتن و به‌رهه‌فیا خوه
دیاردكرن بۆ (تحریر شمال الوطن من الاعداء). نها ژى ژ ٢٠٠٣فه كوردان ب زانین و
نه‌زانی چەند ده‌لیقه ژ ده‌ستدان و چەند جارن دوژمنان مفا ژ ناكوکیین نافه‌را مه
وه‌رگرتینه و دربین خوه داناینه، ژ هه‌لبژارتن ٢٠٠٧فه ناكوکیین نافه‌را ئالیین
كوردستانی چەند ده‌لیقه ژ ده‌ست مه‌ داینه و دوژمنین مه‌ پێ گرنژینه و ئەفا نها ل
سنوورین باكوور و رۆژه‌لاتی هه‌ریمی روودده‌ت چەند ده‌لیقه داینه داگیركه‌ران.
كورت و كرمانجی به‌ری خه‌لكه‌ك داخوازا لیبۆرینی ژ مه‌ بكه‌ت د فیت ئەم داخوازا
لیبۆرینی ژ خوه بكه‌ین چنكو مه‌ بۆ خوه چ نه‌كریه و ده‌می مه‌ كری ژى مه‌ ب خوه
خیانه‌ت ل خوه كریه یان مه‌ نه‌زانیه مفاى ژ ده‌لیقه‌یان وه‌رگرین.

دهمی که قنه بهر پیرس دبنه رهنه گر (*)

ژ میژوهره کوردان گوئییه: ناخفتنا میرا بکهو دهمی کرنی ل مال نه به، بهلی مخابن ل فان سالین داوی سهروبه ری جفاکی سیاسی رهوشه نیری هنده کان گه هشتیه ناسته کی نه ناخفتنا میرا دکهن و دهمی کرنی ژ یی ل مال، بهلی چاوان ل مالن، نه دهنگن و نه رهنگ، تنی په یفا بهلی ژ دهقی دهر دکه فیت و ئیکی دزانن بهریکین خوه داگرن، چافین وان د زلن بهلی نه میشی دبینن نه گامی شی، بو وان نه خمه با ببهت یان باران، بهس ژ ته نشتا وان نه گریت، خودی نه کهت دهمی ژ ته نشتا وان دگریت و ژ مال دهر کهتن وی دهمی ببینه چ خوش میرن، چاوان ناخفتنا میرا دکهن و رهخنی ل سهروبینن مالی دگرن و کهسی روژه کی ژ روژا گه رده ننازاکری ژ گونه هان د مالیدا نابینن، ههروه کی چ جارن نهو کورین وی مالی نه بن و ژ ئه ری نی و نه ری نی وی نه خوار بن.

ئه رهنگه خوشمیره د جفاکی مه دا یی زیده دبن، ههتا دوهی مه زنه بهر پرسه کی حکومتی یان یی حزبه کی بوو، ژ بهر هه ره نه گه ره کی بیتن هاته لادان یان د هه لبرارتناندا نه دهر که ته فه، هه رچه نده ب خانه نشینیه کا چه ور یان ب هه مان ئیمتیا زاتین قه له و یی هاتیه لادان، بهلی ههروه کی چ جارن د وی حکومتی یان حزبی دا کار نه کربیت و چ ئه ری نی و نه ری نی دبه ر چافین وی را دهر باز نه بین و چافین خوه لی نه نوقاندبن، دی بینی مه زترین بهر هه لستکار و توندترین رهخنه گره هه موو وی مالا هه تا دوهی نهو نه ندامه کی وی د دته بهر بهرا و هه موو

(*) د هژمار ۸۱۶ روژا ۲۰۱۱/۱۰/۳۰ روژناما ئه فرۆ دا هاتیه به لاکرن.

سهردهست و ژیردهستین خوهیین دوهی پیر ب گندهل ددهته نیاسین و وهسان ددهته دیارکرن کو تنی ئهوی بی گوناوه و خیانهتا لی هاتیهکرن کو ژ وی جهی هاتیه دوورئیخستن، جار دی بیژیت هه موو ریقه بهر د گندهلن، جار دی کهت هاوار دقیت گورانکاریان بکهین، جار گازی دکهت دهمی فی سیسته می نه مایه یان دهمی فان دروشمین تهیسوک نه مایه، هندهک ژ وان زی دی بنه نقیسه ر و هزر مه ند و دی تیورین خوه بو سه ر ژنو و ئافا کر نه فا حکومه تی و حزبی بهر چا فکه ن. هندهک ده ز گه هی ن رو ژ نامه فانی و راگه هانندی ژ بو پر کر نه فا بهر په ری ن خوه یان دهم ژ می ری ن وه سانا خوه و خر فه کر نا ه ژ مار ه کا پ ترا خوانده فا یان بینه ران ل دورین خوه، بله ز بهر ف فان که فنه بهر پر سان دبه زن جار گو تارین وان و جار ره خنه و نه راز یبو ونین وان به لافدکه ن و دیدارین فه کری دگه لدا نه جامد دن، ئه و زی دیوانی دشارینن و ئه و ب هزرا واندا دهیت دبیزن بیی کو تنی په یفه ک یان گو تنه کا وان دگه ل کریار و ره فتار و گو فتارین وان یین دهمی ئه و د جهی بهر پر سیارییدا و بهری بینه لادان بگونجیت. چانسی باشی فان خوش می ران زی د خوش مرؤفی یان خوش باوه ریا جفاکی مه دایه کو که سه ک نابیژیتی ئه ری جوامیرؤ هه تا دوهی تو ئیک بووی ژ وان که سان یی تو ئه فرؤ وان گونه هبار دکه ی، تو بهر پر سه کی وی حکومه تی و وی حزبی بووی یا ئه فرؤ تو تبلا تا وانباریی بو در یژدکه ی.. ئه ری دهمی تو د ده سته لاتیدا، دهمی تو خودان جه و پایه چما ته ئه ف مه زنه گو تنه نه دکر ن..؟ چما وی دهمی ته هزر ل چاکسازیان نه دکر و تو نه دبوویه ئاس ته نگ در یکا گه ندلیی را..؟ ئه ری رو ژه کی ژ رو ژان سه خمه رات بهر ژه وه ندیا گشتی ته ده ست ژ بهر ژه وه ندیه کا خوه بهر دایه ..؟ ئه ری دهمی جه و ریکی ن ته دگه رم و نه رم ب ره نگه کی ژ ره نگان ته دزایه تیا خرابکاره کی یان گه نده کاره کی کریه ..؟ و گه له ک پر سیاری ن دیتر.

ل داویی دی بیژم خودا جفاکی مه ژ به لا فان ره نگه که سان بیاریزیت و وان زی بزقرینته فه سه ر هشین وان، به لکی ئه و ب خوه ل رابردووی خوه بزقرنه فه و به س بهر و فاژی دگه ل کریار و ره فتارین خوه سه ره ده ری بکه ن، هی ژ جفاکی مه خوش مرؤفی و خوش باوه ریا خوه ژ ده سته دای ل دیوانان وه ک مه زنان گو تی خه سه کا وان نه بریه فه.

نەرى گونەھا كى يە...؟؟ (*)

يەك ژ وان كەسايەتیی رەوشەنبیریین بەردەوام ئەز نفسینیین وان دخوینەم دووڤچوونا دیداریین وان یین رۆژنامەفانی دكەم سەیدایی (نەجمەدین یوسفی)یە، نە ژ نیزیكفە من تیکەلی دگەل سەیدای هەیه نەژی هند ل دیوانا وی روونشتمە، لی هند ل دیوانا قەلەمیی وی بووییمە میڤان، ئەز دكارم بیژم یەك ژ ناشناییین هەرەنیزیكە و لەوما د پەسنا وی دا ئەز دبیژم: ب بەراورد دگەل هەفتەمەنیین خوە رەوشەنبیرەكی راستبیژە، دەمی دپەیقیت راستیان دبیژیت، هەرەوسان ژ كەسین كیمە یین خودان بەرپرسیاری، بەلی دووڤچوونا نفیسینیین خەلكەکی دكەن و دقین بزانی خەلكی چ دقیت.

داكو بابەت دریژ نەبیت ل بەر رۆناھیا گۆتینی سەری دی پیداجوونەكی ب پشكەكی ژ دیدارا سەیدای دگەل هژمار ۸۱۸ی فی رۆژنامی كەم، د فی پشكیدا هیژای راشكاوانە دو خال بەرچاڤكرینە: مە دیروكا شۆرشا ئەیلووی پشكگۆھفە ھاڤیتیە و سازیین راگەھاندنی دەرەقی شۆرشین كوردی د خەمسارن. ل بەراھیا دیداری سەیدا دبیژیت: رەنگە پشتی دەھ سالین دی كەس نەزانیت شۆرشا ئیلونی چیه..؟ پاشتر ب بەرفرەھی دەربارە ی بابەتی پەیقیە، ئەز ژى دی مولەتی ژ سەیدای وەرگرم و بیژم سەد ژ سەدی ئەوا تە گۆتی راستە، بەلی خوزی ب بەرفرەتر و راشكاوانە تر تە گۆتبا كى بەرپرسە ژ فی خەمساری..؟ لەوما ئەز دی مافی دەمە خوە و بیژم بەری هەرکەسەکی ئەوین ئەقرو ژ دەولەت سەری شۆرشا ئەیلووی و گولانی

(*) د هژمار ۸۲۱ رۆژا ۲۰۱۱/۱۱/۱۳ رۆژناما ئەقرو دا ھاڤیەبەلاڤكرن.

پيگههشتين و گههشتينه پله و پايه و دهسكهفتين قهلهو بهرپرسن ژ قى
 خهمساريى..!! ژ سهههلدانا ۱۹۹۱ و ههتا نها پارتى راستهوخوه يان ب ريكا حكومهتا
 ههريمى هند دهزگههين رهوشهنبيرى و راگههاندن و وهشانخانه دامهزراندينه نهگهر
 ههريهك ژ وانا پشكهك كيىم ژ چالاكى و دهم و مهزاختيى خوه بو دانهنياسينا
 شورشين ئهيلووى و گولانى تهرخانكربا ئاستى رهوشهنبيرى نه دگههشته هندى
 پشتى دهه ساليى دى كهس نهزانيت شورشا ئيلونى چيه..؟ ههههچهنده نها ژى
 ريژهيهك مهزن ژ خهلكى نزانن ئهف شورشه چيه..؟ ب مخابنيقه ديبىژم ئهوه هژمارا
 زورا ئهفرۆ ل ساريى راگههاندن و رهوشهنبيريى سهر ب پارتيفه كاردكهن و ئهوه
 مهزاختيى مهزنى ل فان ساريىان دهيتتهخههركرن دگهلهك سههردهمين ههردو
 شورشين ئهيلوول و گولانيدا هند پيشمههركه و كادر نهبوونه و كيىمتر ژ وى خههرجى
 ل بهر دهستين سههركردايهتيا شورشى نهبوويه، بهلى چما ئهف لهشكهريى ل فان
 ساريىان كاردكهت ب فان ههموو شيانانقه تشتهكى بههچاڤ و ههژى مهزناتيا وان
 شورشان بو وان نهكويه..!! چاكتين نمونه ئهف ساله د يوبيللا زييرينا شورشا
 ئهيلووليدا نهز نابيژم چ نههاتيهكرن، بهلى ديبىژم ب بهراورد دگهل شيان و كادريى
 دهزگههين رهوشهنبيرى و راگههاندنا پارتى ئهوا هاتيهكرن نه ل ئاستى چاريكا بهژنا
 بلندا شورشا ئهيلووى بو..! نمونهكا ديتر ئهريى ئهفرۆ چهند زيدهريى كوردى و
 زمانين ديتر دههبارهى شورشا ئهيلووى ل بههردهستن..؟ ئهريى چهند فلمين
 ديكومينتى دههبارهى ئاليين جودا جودايين شورشى هاتينهتوماركرن..؟ ئهريى ل فان
 ههموو ساريى سهر ب پارتى فه چهند ليژنه هاتينهدامهزراندين و راسپاردن بو
 نفيسينهفه و تووماركرنا بيرهوهريى سهركرده و كادر و پيشمههركين شورشين
 ئهيلووى و گولانى كو يين شورشا ئهيلووى يى ل كيىمى دهن..؟ د ههمان دههدا
 چهند ژ كهسانين خواندهفا و رهوشهنبيرى ژ وان سهركرده و كادر و پيشمههركههيان
 بيرهوهريى خوه توماركرينه..؟ ئهريى ل فان ههموو ساريى سهر ب پارتى فه چهند
 پشكين تايهت ب كۆمكرن و پاراستنا كهلهپور و بهلگهنامه و زيدهريى تايهت بو
 شورشين ئهيلووى و گولانى فه ههنه..؟ كورت و كرمانجى نهز ديبىژم گهلهكان خير و
 بيرين فان دو شورشان يين خوارين، بهلى كيىمهكان تشتهكى بو فان شورشان كرى و

ئەرى گونەھا كى يە..؟؟

د خەلەكا چوویدا مە گۆتبوو دىرۇكا شۆرشىن ئەيلوولۇ و گولانى يا بوويە قوربانىا ھەفركى و شەرنىخا نەرەوا يا نافبەرا حزبىن كوردستان..!! گەلۇ چما شۆرش دبنە قوربانى ھەفركىا حزبايەتى..؟ ئەرى شۆرش مولكى حزبانە يان يىن مللەتى..؟ كو حزب ژى پشكەكن ژ مللەتى، د بەرسقىدا دى بىژىن شۆرشىن كوردستانى ب تايبەت شۆرشا ئەيلوولۇ مولكى ھەموو گەلۇ كوردە نە تنى ل باشوورى كوردستانى بەلكى ل ھەموو پارچىن كوردستانى و پشتى نسكوويا شۆرشا ئەيلوولۇ ل ئادارا ۱۹۷۵ و ھەتا نھا چ ئاليەك يان رىكخستەنەكا كوردى نىنە ھەموو يان پشكا پىشەنگ ژ سەركرەدە و كادرىن وى د چەپەرىن شۆرشا ئەيلوولۇدا فىرى گرتنا تەنگى نەبووبن و ل خواندنگەھا شۆرشى و ل بەردەستىن كادرىن وى فىرى پىدقيايتىن خەباتا نەتەوھىي نەبووبن، بەلۇ مخابن ب روودانا دوبەركيا سالا ۱۹۶۴ئى د نافبەرا سەركرديەتيا شۆرشىدا، ئالىي ژ رىژىن شۆرشى دەرگەتى دەست ب شىواندنا دىرۇكا شۆرشا ئەيلوولۇ و كریتكرنا وى ل بەرچافىن خەلكى كوردستانى كر، ب نسكوويا شۆرشى ل ۱۹۷۵ئى و دەسپىكرنەفا شۆرشىن جودا جودا ل باشوورى كوردستانى، ھەمان ئالى دەست ب شىواندن و كریتكرنى كر و چەندىن سالان پشتى سەرھلانا ۱۹۹۱ئى ژى ئەف سەرەدەرىە يا بەردەوام بوو و د ئەنجامدا ل گەلەك جەپىن باشوورى كوردستانى سەرفرازىپىن شۆرشى ل بەر چافىن خەلكى بەرزەكرن و ل وان دەفەران نفشەكى نوو يى چ ژ شۆرشى نەزانىت پەرودەكر.

دئەنجامى فى سەرەدەرىپىدا شۆرشا ئەيلوولۇ و بەردەوامىا وى كو شۆرشا گولانى يە كرنە مولكى تنى پارتى و ھندەك ئالىين د سەردەمى شۆرشا گولانىدا ھەفپەيمان دگەل پارتى. جارەكا دى دى بىژىن مخابن پارتى ژى تايبەت بو شۆرشا ئەيلوولۇ ژبەر چەندىن ئەگەران چ تىتەكى وەسان نەكر. د گەلەك دەماندا دىرۇكا شۆرشى دەتەشىواندن لى پارتى خوە لى بى دەنگكر، د شروڤەكرنا روودانىن دوبەركيا ۱۹۶۴ئى و پشتى وى گەلەكان ئەو كەسىن بەرى تەنگىن خوە داينە چەپەرىن شۆرشى ب قارەمان و كوردپەرورە دانەنىاسىن و پىشمەرگىن بەرگرى ژ شۆرشى دكرن بەروفاژى

ب خەلکەکی دانەنیاسین ئی پارتی خوە ئی بی دەنگدکر، چەندین بەرپەرین پر سەرفرازیین شۆرشى ھاتنەشیواندن بەئى کەسەکی ژ ئالیی پارتى فە بەرسفەك ل سەر نەدا، دبیت گەلەك جاران پارتى ب خوە ب پاكانەیا پاراستنا بەرژەووندىا نەتەوہی و مژوولنەكرنا ئالیین كوردستانى ب ھەفرکیین نافخوہیپفە ئەف بی دەنگیە ھەلبژارتبیت، بەئى ئەنجامین فى بی دەنگیى نە د بەرژەووندىا دیرۆكا پر سەرفرازیا شۆرشا ئەیلوولیدا نە. ژ ئالیەكى ديفە ژ ئەنجامى دوبەرەكيا ژ سالا ۱۹۶۴فە دەسپىكرى ب دريژيا سالیين دوبەرەكى و پاشتر ژى دوئیدارەییى ل پشكەك ژ ھەرىمی ب یەكجاری قەدەغە بوو كەسەك ئافى شۆرشا ئەیلووئى ب باشى ببەت، ل پشكا دیتر كول ژيێردەستەلاتى پارتى بوو، پارتى و سازيین سەر ب پارتيفە ژى ژبەر ئەگەرین د خەلەكا چوووی و فى خەلكیدا ئاماژە پى ھاتیەكرن چ بو دانەنیاسینا شۆرشى نەكرن، نشى نوو ژى یى پەرورەدە دبیت نە ل خواندنكەھ و زانكۆیان نە ژى ل سازيین رەوشەنبیری و راگەھاندنى تشتەكى ژ دیرۆكا فى شۆرشى دبەيستیت یان دخوونیت، گەلۆ گونەھا فى نشى چپە ئەگەر تشتەكى ژ دیرۆكا گەلۆ خوە نەزانیت یان ھندەك ئالى فى دیرۆكى شیواندى ب گوھین وی دا بخوینن..؟

ل بەراھیى من گۆت: شۆرشا ئەیلووئى مولكى ھەموو كوردستانیانە، بەئى سەرورەرى نھا یا پیدفى كرى تنى پارتى ل فى شۆرشى ببیتەخودان، ھەرورەك د سەردەمى شۆرشیدا ھەموو ئالى و پیکھاتین شۆرشى ل ژیر كوینى مەزنى پارتى كۆمقەبووین و پارتى پشتیى گرانى شۆرشى دانایە سەر ملین خوە، لەوما نھا ژى ئەركى پارتى یە بەرى ھەر ئالیەكى چاوان خەمى ل پيشمەرگە و شەھید و پەككەفتیین شۆرشا ئەیلووئى دخوت، ب ھەمان شیوہ خەمى ل نقیسین و توماركرن و ب دیکيومەنتكرنا دیرۆكا شۆرشا ئەیلووئى و پاشتر ژى شۆرشا گولانى و سەرفرازیین وان بخوت، وەك كوردان ژ میژ وەرە گۆتیە: رەشۆ ب دەستین خوە ھەكە ئافى تو برى ئەگەر پارتى خوە ل دیرۆكا شۆرشى نەكەتە خودان، نە تنى دى ھیتە شیواندن، بەئى وەك سەیدایى نەجمەدین گۆتى: پشتى دەھ سالیين دى كەس نزانیت شۆرشا ئەیلووئى چپە..!! ھەرورەك ب ئافى دا چوووی.

گه لومه ل قی واری چهند عهلی کهمال هه نه..؟ (*)

عهلی کهمال عهبدولرهمان ژ کهسایهتیین ناقداریین کورده، ل ۱۹۰۰/۱۰/۲ ل سلیمانیی هاتیهسهردنیاای، سهرتایی ل سلیمانیی، نامادهیی ل بهغدا خواندینه، ۱۹۱۸/۱۲/۱۲ کولیژا لهشکهری ل ئهستهنبولی داویئینایه و بوویه ئهفسهر د لهشکهری ئوسمانیدا، ل ۱۹۲۲ زقریهفه عیراقی، ل ۱۹۲۲/۴/۱ بوویه هاریکاری ریقهبهری پولیسین ههولیری. ل چهندين جهین دی یین عیراقی وهک ریقهبهری پوليسان کارکریه، ژ سالا ۱۹۳۵-۱۹۵۸ شهس جاران بوویه ئهندام د جقاتا نوونهریین عیراقیدا، ل ۱۹۹۸/۸/۱ لهندهن وهغهرا داویی کریه و ل سلیمانیی هاتیهفهشارتن. زیدهباری کاری دهولهتی و ئهندامهتیا جقاتا نوونهران عهلی کهمالی د واریین بازرگانی و چاندنییدا کارکریه و ددهمی خودا یهک ژ دهولهمهندیین ههردهیارین عیراقی بوو.

نها ژ پله وپایهییین وی وهک ریقهبهری پوليسان و ئهندامی جقاتا نوونهران، ژ سامان و دهولهمهندیا وی چ بو وی مایه..؟ تنی تشتی بو وی ماین ئهو کارین خیرخوازینه یین وی ب دهستین خواه د ژیی خودا و ب وهسیهتا خواه پشتی خواه کو وهسیهت کربوو (سیکا سامانی وی بو هاریکاریا قوتابیین ههزار بیتهتهرخانکرن) ئهجامداین، عهلی کهمالی د ژیی خودا نه تنی مزگهفت بهلکی نه خوشخانه ژی ئافاکرینه، د دهمی روودانیین سروشتیدا د ههوارا خهلهکی چوویه، ب دههان قوتابی ب خودانکرینه، هاریکاریا کوفارین کوردی و دهزگهه و یانهییین رهوشهنبیری و جفاکی کریه، مزگهفت ژی ئافاکرینه، کورت و کرمانجی ل ههر جههکی دیتی

(*) د هژمار ۸۲۶ رۆژا ۲۰/۱۱/۲۰ ۲۰۱۱/۱۱/۲۰ رۆژناما ئهفرۆ دا هاتیهبهلاقرن.

خەلكەك پېدۇقى ھارىكارىي يە ئەو ل وئىرى بوويە، دا ئامازە ب چەند نمونەيەكا بکەين:

- دسالىن ۱۹۴۰-۱۹۴۱يىدا قوتابىين كورد ل بەغدا د سەروبەرەكى ئابوورىي بەرتەنگدا بوون، ھندەكان پشتى دەوامى و رۇژين بېنقەدانى كار دكر ، نيزيك بوو ھندەك دەست ژ خواندىنى بەردەن، كۆمەلا ھيوا ليژنەك پيكنينا بو كۆمكرنا ھارىكارىي بو فان قوتابيان، ليژنى تنى پينجى دىنار ژ دەولەمەندين كوردين بەغدا كۆمكرن، دەمى گەھشتينه ديوانا ەلى كەمالى و بابەت بەرچاڤكرى، گۆت: (شەرمەزارىە بو مە ئەز ەلى كەمال و يين وەك من ل بەغدا بين و قوتابىين مە ژ ئەنجامى نەبوونىي د قى سەروبەرى دژواردا بژين...) پشتى پرسىارا سەروبەر و ھژمارا قوتابيان و پيدفيايتيان وان بو پينج مەھين مايى ژ سالا خواندىنى (شوبات- حزيرانى) كو نيزيكى ۱۲۰۰دينارين بوون، گۆتە ليژنى ئەز دى ھەيقانە وى گۆژمەى وەك مووچە دەم و ژفانا خوە بجهئينا بيى كو ئەو وان قوتابيان ببينيت يان ئەو وى ببينن.

- دەمى كۆفارا گەلاويژ (۱۹۳۹-۱۹۴۹) ل بەغدا دەرکەتى، پشتى دەرکەتنى ب چەند ھژمارەكان ژ بى پارەيى كۆفار گيروو دبوو و نيزيكى راوہستيانى بوو، ەلى كەمال د ھەوارا كۆفارى دچيت و دببژيت: (نابيت كۆفار ژ بى پارەيى گيرووبببت و ئەز و يين وەك من ل بەغدا بن)، و ژ ۱۹۴۲/۱/۲۶ ھەتا دوا ھژمارا وى ل ۱۹۴۹ خەرجيى كۆفارى ب خوەڤە دگريت.

- دەمى ل سالا ۱۹۴۶ بيقەلەرزى ل پينجوين داي و ۱۹۵۷ئى لىسەرى ل سلیمانىي رووداي ەلى كەمال ژ كەسین بەراھيى بوو يين د ھەوارا زيانقىكەتيان ھاتى و ژ ھەموويان ژى پتر ھارىكارى كر.

- ل سالا ۱۹۷۷ كارى ئافاكرنا مزگەفتەكى و نەخوشخانەكى و كۆمەلگەھەكى قوتابيان ل سلیمانىي دكەت، مزگەفت ب گۆژمى ۷۵۰۰۰۰ديناران د ھيتەئافاكرن، دەست ب ئافاكرنا نەخوشخانى ھاتەكرن و پارى پيويست بو تەرخانكر، بەلى ژ سەروبەرى

وی چاخی ئافاكرن ما ب ریقه و پشتی مرنا وی هاتهفه ئافاكرن، كۆمه لگهه ژ بهر روتینیاتین دهولهتی ما ب ریقه.

- ل سالیڤ داوی ژ ژیی وی هندهك گهنجان پیشنیازا ئافاكرنا شانووویهکی بو وی گر، دهملدهست رازیبوو و پارئ پیدقی ۱۰۰۰۰۰۰ دینار بو تهرخانكرن، بهلی ژ بهر روتینی و وهرنه گرتنا رهزامهندی نه هاته ئافاكرن.

خیرخوازیڤ عهلی كه مالی ب كورته بابته کی هوسان ناهینه بهرچاكرن، بهلی یا من د قییت مه نها ل فی واری چهند (عهلی كه مالی) ین دی هه نه..؟ ئەز دبیژم ب دهوله مهندی مه گه لهك هه نه و ژ وی دهوله مه ند تر ژ ی، بهلی ب خیرخوازی هه كه مه هه بن ژ ی كته كا کیمن، خیرخوازیا وان ژ ئافاكرنا مزگه فتان نابوریت..! مه نه دیت كه سهك جاده کی ببه ته گونده کی، مه نه دیت كه سهك خواندنگه هه کی یان نه خوشخانه کی ئافاكهت، مه نه دیت كه سهك د هه وارا كو قارا مه تین یان وه شانخانا سپیریژ بچیت ده می ژ بی پاره یی ده رگه هی خوه گرتی..!! مه نه دیت و مه نه دیت..!! هیقیدارین هه بن و مه نه دیتبن بلا وی ده می خه لهك بیژیت ته ناگهه ژ ی نینه.

تری جوتیاری و درافی سهرمایه داری (*)

دو بابه تیئ ههردو هژمارین ۴۲۶ و ۴۲۷ یین فی رۆژنامهیی سهرنجا من راکیشا و من پیدفی دیت فی ههفتیی پیداجوونا ههردو بابه تان بکه م و ل بهر رۆناهیا وان هندهک هزرو بیران بهرچافبکه م، ئەز باوهرم ب نازرداندنا فان بابه تان دی مفایهکی گشتی هه بیت ئەگەر کهسانین په یوه نیدیادار بخوینن.

بابه تی ئیکی ریپورتاژەک ئابووری یه ل دور تری ب نافی (جوتیارین تری دخوازن بهرهمی وان بیته هنارتن بو وهلاتین که ندادفی) تیدا هاتیه دیارکرن بهرهمی تری ل پاریزگه ها دهوکی بهرهم زیدهبوونی چوویه، بهلی ل بازاری دهوکی ب ئهرزانی دهیته فروشتن و دخوازن حکومهت بازاران بو وان فهکهت و کارگه هین شهربهت و دوشافا تری دامه زرینیت، داکو بهرهمی وان نه مینته ل سهر گوهین وان و رزقه کی باش پیقه بهیت....

بابه تی دووی کوژیی (جفاک زووم) ه، نفیسکار به یار بافی تیدا دیاردکهت مه ل ههر سی پاریزگه هین ههریمی سی هزار ملیونیر (یین دولاری) هه نه، و دیارگریه زیدهبوونا که سین دهوله مه ند ل ههر وهلاته کی نیشانا گه شه پیدانا ئابووری و په ره پیدان و خوشگوزهرانیکرنا ته خا هه ژاره ل وی وهلاتی، بهلی ب دروستی ئەفه ل وهلاتی مه بهر و فاژییه، دو ته خ د جفاکی مه دا دروستبوونه ته خه کا سهرمایه دار و خانه دان، ته خه ک دهستکورت و هه ژار، ب رامانه کا دیتر بیژین هندهک پی دمرن و هندهک بو دمرن.

(*) د هژمار ۸۳۱ رۆژا ۲۷/۱۱/۲۰۱۱ رۆژنامه ئەفرۆ دا هاتیه به لافکرن.

ئەز بېژم چاوان ئەف دەولەمەندی و ھەژارییه ل قی وەلاتی دروستبوونە و رۆلی دەستەلاتی د قی واریدا چیه، بەلێ دئی بېژم: د ھەردو بابەتاندا دو بنەمایین سەرھکی ژ بنەمایین ئافاكرنا ژێرخانا ئابووری ل ھەر وەلاتەکی دیاردین، ئەو ژى كەرەستین دەسپێکی و سەرمايه، بوونا بەرھەمى تری زیدە ژ پیدقیاتیا نافخوھیی وەك نموونەك بۆ كەرەستین دەسپێکی و گەلەك نموونین دیتر ژى مە ھەنە ئەگەر گرنگی پى بێتەدان، ھەر وەسان بوونا سەرمايهی ھەر وەك (جفاك زووم) ئاماژە پێكری. بەلێ چما كوردستان مفاى ژ فان دو بنەمایین ئافاكرنا ژێرخانا ئابووری وەرناگریت، یان ژ ھندی پەيوەندی ب ھەردو بابەتانفە ھەى بۆچى تریى جوتیارى مە بمینتە د سەلكى دا و ئەم شەربەت و دوشافا تری ژ وەلاتین دراوسى بکرن..؟ ئەگەر مە ھەردو بنەما كەرەستە و سەرمايه بۆ دامەزراندنا کارگەھان ھەبن، پى نەقیت بېژین مە ەرد ژى بۆ ئافاكرنا کارگەھان ھەيه و حكومەت ژى د وارى دابینكرنا ەردیدا تەخسیرى ناکەت، گەلۆ چما مورەبا مە ژ ئیرانى و شەربەتا مە ژ تورکی و دوشافا مە ژ سوریى بەیت..؟

ل قیى پىوێستە سى ئالى (جوتیار و سەرمايهدار و حكومەت) بەرسفا فان پرسیاران بەدن، ھندی جوتیارە تايبەت جوتیارى ھەژار ژ بەرپرسیارىی دەردكەفیت چنكو شيانین وی نە یین ھندینە کارگەھان دامەزرینیت. دى مینیت سەرمايهدار و حكومەت ھەردویان خوە ژ بەر بەرپرسیارىی ھافىتیه، بۆ سەرمايهدارى نە خەمە تریى جوتیارى ل بنى میوى و سیقین وی ل بنى دارى ھشکبن، ھزرى ل پرۆژین ئابووریین دریز خایەن ناکەت، کو ئەو و خەلکەك ژى مفاى ژى وەرگرن، تنى خەما وی ئەو ەلەز و بى ماندىبوون سەرمايهیى وی زیدەببیت، بۆ نموونە ب بازارگانیا جگاران یان ب ئافاكرنا ھندەك ئافاھییان بیت یین ھىژ ب داوی نەھاتین وی سەرمايهیى خوە ب زیدەھیفە وەرگرتەفە. حكومەتى ژى ھەتا نھا ژ زانین بیتن یان نەزانى یان ھەر ئەگەرەكى دن پلانىكا ئابووریا وەسان نەدانایە كو سەرمايهیى ل ھەرىمى ھەى وەسان بێتەبكارئینان ژێرخانا ئابووری پى بێتەئافاكرن، بەرى سەرمايهداران بەدەتە دامەزراندنا پرۆژەیین مفادار وەك کارگەھان خەلکەك پى

بژیت، درافئ کوردستانی نه‌دهرکه‌فیته‌دهرفه بو کرینا هندهک پیدقیان کو که‌سته‌یین ده‌سپیکیین وان مه ل هندری وهلاتی هه‌نه، ئاریشا بیکاریی ژی سفکتر بکه‌ت، وی چاخ‌ی سه‌رمایه‌داری مه ژی دی هه‌ژی بیت بیژینی خودی ل ته زی‌ده‌بکه‌ت.

گرنگه هزر ل هندی بهیته‌کرن نه‌و درافئ نها د ده‌ستین هندهک سه‌مایه‌داراندا هه‌ی راسته مولکی وانه، به‌لی سه‌رمایه‌یه‌کی نه‌ته‌وه‌ییی گشتیه و دقیت وه‌سان بیته‌بکارئینان هه‌موو مفای ژی وهرگرن، نه‌و سه‌رمایه‌یه به‌ره‌می دیروکه‌کا دریژه و هه‌موو ته‌خین جفاکی پشکداری د ده‌ستفه‌هاتنا فی قوناغیدا کریه و دقیت هه‌موو ژی ژی مفاداربن، نه‌و سی هزار ملیونی‌رین ئاماژه‌پیکری به‌ره‌می فی قوناغینه، نه‌و جوتیاری ده‌بارا وی ب به‌ره‌می ره‌زی و یقه نه‌هیت یی پشکداره د دروستبوونا فی قوناغیدا، دقیت نه‌و ملیونی‌ره وی تری بکه‌نه شه‌ربه‌ت و دوشاف، نه‌و هه‌ردو مفای وهرگرن و نه‌م ژی شوونا شه‌ربه‌تا ترکی تام که‌ینه شه‌ربه‌تا تریی کوردی و کارگه‌ها کوردستانی.

ی گوهداریا په یشان نه کت دی گوهداریا جادی کت (*)

(۱)

بهری چوار سالان د فی حهفتییدا، حهفتیا بهرنگاربوونا توند و تیژی، من بابتهك ب نافی (ههفتیهك بو بهرنگاربوونا توند و تیژی دزی فهرمانبهران) بو فی رۆژنامی هنارت، ژبهه هه نهگههکی بیتن جهی وی د نافی بهرپه ریڼ خوهدا نهگر و ب ناچاری ل بهرپه ریڼ رۆژناما (کوردستان راپورت) جهی خوه کر.

د وی بابتهیدا مه گۆتوو کو: فهرمانبه ریڼ هه ریمی ب تایبته یین پاریزگهها دهوکی د نه خوشترین و تهنگا فترین کاودانیڼ ئابوو ریڼ پشتی سه رهلدانا ۱۹۹۱ی خوه ل بهر سهختی و دژواریا وان کاودانان گرت و بهردهوامی ب ئه رکی خوهی فهرمانبه ریڼ دا، دهستی وی ل سه ر زکی وی یی برسی و هزرا وی ل جهم زاروکیڼ وی یین پیدفی بوو، بهلی نه هیلا کار ل فهرمانگههان راوهستیت و مامهله یین وهلاتییان بمیننه بریقه، د ئه نجامدا ئه زموونا حکومهتا هه ریمی شیا ههتا ئاستهکی باش خوه راگریت و سه رکهتن دهستفه ئینا.

مخابن ئه ف فهرمانبه ره ئه فرۆ ب توند و تیژی دهینه خه لاتکرن، توند و تیژیا ژ هه موویان خرابتر، توند و تیژیا دهروونی، ژ ئالیی کیقه..؟ ژ ئالیی ریقه بهر و سه رۆک فهرمانگه هیڼ وانقه..!! ئه و ریقه بهر و سه رۆک فهرمانگه هیڼ دوهی پیڼ

(*) د هژمارین ۸۳۶، ۸۴۱ رۆژین ۴، ۱۱/۱۲/۲۰۱۱ رۆژناما ئه فرۆ دا هاتیه به لافک

هاتینه دامه‌زراندن، نه ئەزموونا کارگیری و نه سه‌ربۆرا فه‌رمانبه‌ریی هه‌ی، به‌لکی ب پله‌کی چووینه سه‌ری مله‌کی..!!

فه‌رمانبه‌ریی به‌له‌نگاز یی دده‌مین دژواری و پر ته‌نگافیدا خوه راگرتی و نه هیلائی سه‌روه‌ریا فی وه‌لاتی ب شکه‌ستنا ئەزموونا وی یا کارگیری بشکیت، ئەفرۆ ئەوین دوهی پیر ل ریخراوین بیانی یاری ب موچه‌یین فه‌رمانبه‌ریی حکومه‌تا هه‌ریمی دکرن و بو چه‌ند وه‌ره‌قه‌یه‌کین دولاری ژ بیانیان بیانیتر بوون، یان ئەوین د سه‌رده‌می هه‌ریم د دوورپیچین ئابووریدا، درازیبوون ل کولانین ئەورۆپا ب هیقیانا ئی که‌مپان و هاریکاریا سوشیالی بژین، ئاها ئەف که‌سه و هنده‌کین دی یین ژ به‌ر خاترا خاتران پلین ریقه‌به‌ریی وه‌رگرتین، هیژ شاره‌زای ژوورین فه‌رمانگه‌هی نه‌بووی و فه‌رمانبه‌ریی خوه نه نیاسین شیر و تیرین وی یین ده‌ستیدا و هنده‌ک ره‌شه‌کین ل دوورین خوه کۆمکرین ب نافیی چاکسازی (کو ئەو ب خوه پی‌دقی چاکسازی یه) که‌ته ئەنفالا فه‌رمانبه‌ران، ب تایبه‌ت ئەوین ژ وی شاره‌زاتر و ژ وی پتر خزمه‌ت هه‌ی، هه‌ر یه‌ک ب ره‌خه‌کی هافیت و ناچارکرن بو خوه ب ره‌فن و ژ ده‌ست و پیمان کرن و هه‌موو کار و ده‌سته‌لات ژئ ستاندن، کورت و کرمانجی ئەوا پی چیبووی سه‌یدایی ریقه‌به‌ر به‌رامبه‌ری فه‌رمانبه‌ریی به‌له‌نگازکر، ده‌می د گۆتنی سه‌یدا بوچی ئەف سه‌رده‌ریه دگهل فه‌رمانبه‌ران..؟ به‌رسفا وی ئەو بوو به‌رکین دامینه و ئەزی ب که‌یفا خوه‌مه دی ژ فی ره‌خی راکه‌م دانمه یی دی، ئەگه‌ر هاوارا خوه بره به‌ر به‌رپرسه‌کی مه‌زنتر به‌رسفا وی ژئ ئەوه ئەم مایی خوه د (سه‌لاحیاتین) وی دا ناکه‌ین، بیی کو یاسه‌یه‌ک هه‌بیت فان (سه‌لاحیاتان) به‌ده‌ته سه‌یدایی ریقه‌به‌ر..!

ئەوا به‌ری چوار سالان مه ب په‌یفان دیارگری نوژدارین ده‌وکی ل ۱۱/۲۰ مانگرتنی دهربرین ژئ کر، چنکو فان سه‌لاحیاتین سه‌یدایان به‌ری هه‌رنیکی ژ وان دا وی چه‌ندی وه‌ک فیرعه‌ونی لی به‌یت و بیژته یین ژ خوه پی‌دا تر (ئەزم خودایی هه‌وه‌یی مه‌زنتر) و زیده‌گافیین وی ژ سنووری فه‌رمانگه‌هی دهربازبوون و گه‌ه‌شتنه گشت ته‌خین جفاکی و نی‌زیک بوو کاره‌ساتان ب سه‌ری فی خه‌لکی بینن، و د

ئەنجامدا بېھن فرەھيا في خەلكى بەرەف پەقینەكى دچوو كو پرىشكىن وى زيانان بگەھینە گشت جفاكى و تەر و ھشكا پىكشە بسوژن، يىن باش ژى ب گوناھا سەيدايىن كوركى فيرەونان كرىە بەرخوہ بسوژن. خوشبەختانە يەك ژ تەخىن رەوشەنبىرىن جفاكى كو تەخا نوژدارانە ژ خوہ ژ چوارچوقى سنوورى خوہ دەسپىكر و كرنە گازى يان ئەم يان نەمانا فيرەونان، تەف جفاك ب گازيا وان گرنژى و پشتەفانى لى كرن و د ئەنجامدا مەزنە بەرپرس ل دووف گازيا وان ھاتن و پلانا چاكسازى خورتتر لىھات نارمانجىن نوژداران بھاتن نشتەرگەريىن وان ژ سنوورى نەخوشخانەيان دەرزابوون، نشتەرگەريىن بو سازيىن دى ل فى وارى دەھینەكرن و وەك دەھتە گوتن فى ھەفتىي نە ھەفتىەك دى دى ھەموو ئەو سەيدايىن بەرپىن خوہ نە دديتن و وەك بەركىن دامى بەرى خوہ ددا فەرمانبەران ھىنە لادان ب وى ھىقىي يىن جھى وان دگرن د ھەژى بن بىژىنى خوزى زووتر ھوون ھاتبەنە فى جھى و ب ھاتنا وان نە تنى ھەفتيا بەلكى سەردەمى بەرەنگاربوونا توند و تىژىي دژى فەرمانبەران دەسپىكەت.

ی گوهداریا په یشان نه که ت دی گوهداریا جادی که ت

(۲)

ئه ف گورانکارین بریاره بیڼه کرن یان هه تا به لاقبوونا فان په یشان بیڼه نه نجامدان و تیدا گه له ک ژ وان ریقه بهر و سهرو کفه رمانگه هیڼ مینا فیرعه ونان لی هاتین بیڼه گوهارتن، ئه م ب هیڅینه ئالیڼ په یوه نندیدار د هه لبرارتنا واندا د سهرکه فتی بن و ببیته ده سپیکه ک بو دانانا بهر پرسیڼ ئیداری، یڼ نه ئه و ئالی ئه و بهر بزارکریڼ باجا خه له تی و گهنده لیڼ وان بده ت، ههروه کی نها دده ت، نه ژی بیهنفره هیا خه لکی مه نه مینیت و بیڼه سه رجاده یان و دهنگی نه رازیبوونی بلند بکه ن، دیاره ژی دهمی خه لکه ک ب مه رما چاکسازیی دهینه سه رجاده یی، چهند جارکی پتر ب مه رما تیكدانی و زیانی دهینه نافدا و نه نجام ژی د بهر ژه وهندیا که سی دا نابن. داکو گورانکاری د بهر ژه وهندیا گشتیدا بن و هه موو ته خین جفاکی د مفادار بن، ههروه ک هاتیه گوتن هه ر سفوره ک و بهر و منیت خوه ئه ز ژی دی د فی واریدا چهند پیشنیاز هکان که م:

★ ژ ئاریشین هه ره سه ره کی یان ژی ماکا ئاریشین جفاک و ساریڼ مه یڼ کارگیری دهسته لاتئ مه زاختنا درافی یه، دبیت که سه ک بیژیت: مانئ مه ژی یاسا و رینمایڼ مه زاختنئ هه نه ..!! ئه ز ژی دبیزم ئه گه ر مه هه بن ژی، پیگیری پی ناهیته کرن، ئه و ا نها ل بهر چاف هه ر ریقه به ره کی و مه زنه بهر پرسه کی دهسته لاته کی ره ها (مطلق) د مه زاختنیدا دایه خوه، وه ک وی دقیت یی د مه زیخیت و که سه ک نابیژیتئ چما و د نه نجامدا گهنده لی و ئیشین ژ گهنده لی

چیدبن به لاقه دبن، مه دگه هیننه قوناغا نها ئەم تیدا، کو هەر دلسوژەك یی نیگەرانه ل سەر دەسکهفتین فی خەلکی. کورت کرمانجی چاره ئەوهیه: دەستەلاتی مەزاختنی بیته دیارکرن، پیگیری پی بیته کرن، کهسانهک هەبن وهک چاقدیریا دارایی یان لیژنن دەستپاکیی بەردهوام پیداجوونا مەزاختی هەر فەرمانگههکی بکەن و یی ژ رینمایان دەرکهفیت بیتهسزادان.

* مخابن هەتا نها ل زۆربهی سازیین مه هەر کهسی دەستەلات گرتیه دەست بەری هەر تشتهکی هزرا ل مووچهیی خوه، پلهیا فەرمانبەریا خوه کری، د ئەنجامدا باوهرناکه م ریقه بهرەک یان سەرۆکی فەرمانگههک هەبیت نها مابیتە د وی پلهییدا یا ئەو تیدا بەری ریقه بهریی وەرگرت، یان ژ ی ل دووڤ رینمایین پله بلندکرنی یین ئاسایی گه هشتبیتە مافی خوه. ژ ئالیهکی دیقه هەژمارکرن هندهک خزمەتین وهک پیشمه رگایه تی، ئەندازیاریی ل کهرتی تایبەت، روژنامه فانیی.. هتد پتر دهلیقه ل بهر خەلکهکی فهکریه هەر وهک وان دقیت سالیین خزمەتی دئینن و پله یین بلندی فەرمانبەریی پی وەر دگرن، ب فی رهنگی یی چوار ساله هاتیه دامه زرانندن، نها ۱۴ سالیین خزمەتی هەنه، یان یی دهیته دامه زرانندن و پشتی دهمهکی کورت ب سالیین خزمەتا ئەو روپا هەژی خانه نشینی یه. دانانا سنوورهکی بو فی چەندی، هەر ئیک ل دووڤ سالیین خزمەتا خوه پیشبکهفیت، خزمەتین دەرڤه ی فەرمانبەریی بو وی بینه هەژمارکرن یی ب دروستی ئەو خزمەته هەبیت نه هەر کهسهکی پەسه ندهک ئینا. نه بهس ئەفه پیداجوونهک ب سالیین خزمەتا وان ریقه بهر و مهز نه بهر پەرسان بیته کرن یین هەر وهک وان فیای بو خوه هەژمار کری، ئەگەر ئەفه ژ ی نه هیته کرن، باوهردکه م ئەوا ژ بودجا هەریمی ژ بهر وهزیر و بریکار وهزیر و پەرله مانتر (یین نها و خانه نشینکری) دمینیت دی بو پله یین ریقه بهرین گشتی و راویژکار و خەبیران (یین نها و خانه نشینکری) بیت.

* ب بهر چاڤوه رگرتنا خالا چووی و ژ بو رازیکرنا ته بایی یان پرانیا خەلکی و چاره سه رکرنا ئاریشن هەیی چاکترین چاره سه ر ئەوهیه هەر کهسهکی ژ نها پاش

يان بهرى نها پلهيهكا بلند وهرگرتبیت دهمی ئهركی وی ب داوی دهیت بزفریتتهفه ههمان جهی ئه و لی بهری فی ئهركی وهربگریت و ب ههمان مووجه و ئیمتیازات دگهل ههژمارکرنا سالیڻ خزمهتا وی د وی ئهركیدا.

★ ناهیتته فهشارتن شیانین ههركهسهکی، داهاتی وی، سامانی وی د دیارن، بهری پلا ریقهبهبری و سهروکاتیا فهرمانگههی وهرگریت و پشتی وهرگری، دیاره ژى خهلك ژ کى رازییه و ژ کى نهرازییه، کی بوویه بارگرانی بو ئه و ئالیی ئه و بهربزارکری بو وی ئهركی، کی ژى بوویه سهرفرازی، لهوما دم هاتیه بهری ههر بهرپرسهك بهیتته لادان بیژنی ته ئهفه ژ کیفه ئینا..؟ یی وی بیت و مافی وی یی رهوابیتن وی پیروز بیتن یی نه ب ریکیڻ رهوا دهستهئینابیت بلا بزفریتتهفه سهه سامانی گشتی.

ل داویی مه یا خوه گوټ و دگهل ئهحمهدی خانى دى بیژم:

تهبهعیهتی وان ئهگهر چی عاره

ئه و عار ل خهلقى نامداره

نامووسه ل حاکم و ئهمیران

تاوان چیه شاعیر و فهقیران

دهمی کورد دهلیشان ددهنه دوژمنین خوه (*)

(لیکن الشعب التركماني على ثقة كاملة و يقين التام بان كركوك لن يلحق باقليم شمال العراق) ئەفه دهقی داخویانیا ئەرشەد ئەلسالھی سەرۆکی بەرهیی تورکمانییە، یا کول رۆژا ۲۰۱۱/۱۲/۱۰ دای و مه ژ کهنالی (الحره) وەرگریه و تیدا ب کوردی دبیژیت: بلا گهلی تورکمان باوهریهکا تهواو و موکوم ههبيت کو کهرکوک ناهیتهگریدان دگهل ههريما باکووری عیراقی.

ل فییری ئەز ب پیویست نابینم دەربارە هی لهلویستی سیاسی بەرهی تورکمانیی عیراقی و ئەوین ل پشت وی بەرهی بپهیشم، ژ بەرکو ههلوپستی وان بهرامبهری گهلی کورد و خهلكی کوردستانی ب تورکمانقه (ئهوین دگهل وان و نه دگهل وان) یی دیاره، نه بهس باوهریی ب مافین گهلی کورد نائینن بهلكی باوهریی ب بوونا کوردان ژی نائینن و چاوان پسمامین وان کوردان ب تورکین چیاپی ددهنه نیاسین ئەو ژی کوردان ب تورکمانین چیاپی دنیا سن، د هه مان دهمدا باوهریی ب بوونا پارچه عهردهکی ل سهررووی جیهانی ب نافی کوردستان نائینن و دهمی ئەرشەد ئەلسالھی ل ۱۲/۱۰ دبیژیت: (شمال العراق) ئەفه دهربرینهکا راستا بیروباوهرین وی و بهرهیی تورکمانی و ههرنالیهک و کهسهکی ل پشت وانه، و ب ئاشکراییی یی دبیژیته مه کوردان هوون خوه د خاپینن دهمی وهسان دزانن نیژیکبوونهک د ناقه بهرا مه هوهدا دروستبوویه، وی دهمی ئەم دی ل ههقدو نیژیک بین دهمی هوون ژی دهست ژ پهیشا کوردستان بهرددهن و دگهل مه دبیژن (شمال العراق).

(*) د هژمار ۸۴۶ رۆژا ۲۰۱۱/۱۲/۱۸ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتی به لافکرن.

به‌لئ ئەوا من دڤیت ل فیرئ بیژم چما ئەف داخویانیه کو ئەز ب گه‌فه‌ک ل کوردان دزانم د فی دەمیدا هات..؟ ئەرشەد سالی و به‌ره‌یی وی پشتگه‌رمین چنه‌..؟ دەستووری عیراقی و جفاکی نیفده‌وله‌تی باوه‌ریه‌کا فه‌رمی ب هه‌ریما کوردستانی ئینای هیژ د فه‌ره‌نگا سیاسی واندا (اقلیم کردستان... شمال العراق)ه‌..! دبیت ئەو پشتگه‌رمین گه‌له‌ک ئەگه‌رین نافخوه‌یی و هه‌ریمی و جیهانی بن، به‌لئ ب هزرا من فاکته‌ری ب هیژی ئەو و گشت نه‌یارین کوردستانی پشتاخوه‌ پی گه‌رم‌دکه‌ن، سه‌روبه‌ری نافخوه‌یی کوردستانی و ئەو درزا کوردی یه‌ یا هه‌رچه‌ند هه‌یقه‌کان جاره‌کی هنده‌ک ئالیین کوردستانی د ناف مالا کوردیدا دروست دکه‌ن و ده‌لیقه‌یی دده‌نه‌ دوژمانان د وی درزیدا هی‌رشا خوه‌بینن و ئەگه‌ر شیان دربی خوه‌ ل سه‌روه‌ریا گه‌لئ کورد و ئەزموونا کوردستانی بده‌ن. ل بیره‌ مه‌ هه‌موویانه‌ د روودانیین ۱۷ شوباتی ل سلیمانیی رۆژین پشتی وی چاوان شوفینزم و تیروریستان ل پارێزگه‌ها که‌رکووکی پیلانا ده‌ریخستنا کوردان و حزبین کوردستانی ژ که‌رکووکی دادریشت و کاردکر د وی درزا سیاسیرا ئەوا ل به‌رده‌رکی سه‌رای سلیمانیی درووستبووی دربی خوه‌ ل گه‌لئ کورد ب گشتی و بوونا کوردان ل که‌رکووکی ب تایبه‌تی بده‌ن. هه‌رچه‌نده‌ ب هشیاریا سه‌رکرده‌یه‌تی و پێشمه‌رگین کوردستانی ئەو پیلان هاته‌پووچکرن، به‌لئ دیاره‌ که‌س و ئالیین دژه‌ کورد ده‌ست ژ فی دزایه‌تی به‌رناده‌ن و ل هه‌رده‌لیقه‌کی دگه‌رن پیلانین خوه‌ تیدا بگین و فی جاری ژی ئەرشەد سالی روودانا زاخو یا ۲/۱۲/۲۰۱۱ و ئەو سه‌روبه‌ری ئالوزی پشتی روودانی ل هه‌ریمی هاته‌پیش ب ده‌لیقه‌ زانی فی داخویانیا خوه‌ بده‌ت و ئەگه‌ر درزه‌کا به‌رفره‌تر ژی دیتبا ئەز باوه‌رم پیلانه‌ک و چه‌ندین پیلانین دژه‌کورد د به‌ره‌فن دوو‌فان ره‌نگه‌ داخویانیانرا بینه‌ ئەنجامدان، هندی کورد ده‌لیشان بده‌ن و درزان د دیواری ناقمالا خوه‌دا چیکه‌ن، داگیرکه‌ر و ئالیین دژه‌کورد ده‌ست ژ پیلانگی‌ری به‌رناده‌ن.

ل داویی دئ پرسیری ژ هه‌ر ئالیه‌کی که‌م یی هه‌رچه‌ند هه‌یقه‌کان جاره‌کی ل ژیر نافه‌کی و ب مه‌انه‌کی ئالوزیه‌کی ل کوردستانی چیدکه‌ن و ده‌لیقا پیلانه‌کی دژی کوردان دده‌نه‌ دوژمانان، ئەری ئەگه‌ر پیلانین دوژمانان سه‌رگرتن و سه‌روه‌ریا

هەریمی ژ دەست چوو تنی دئی زیان گەهنه حزبیی دەستەلاتدار یان هەموو کورد ب
هونین بەرەهەلستکارفە دئی ژناف چن..؟ ئەری دەمی هەریمی کوردستان دبیتە
(شمال العراق) کیژ ههوه دئی د فئی نازادییدا ژیت یا هون ئەفرۆ تیدا دژین و
دەبرینی پی دکەن..؟ د دەمەکیدا د شیاندایه هەموو ئەف مەهانەیی ئەفرۆ هون
درزان پی دئیخنه د دیواری ناقمالا کوردیدا د ریکا دادگەهان یان د روونشتنن
پەرلەمانیدا بهینه چارەسەرکرن یان هون ژی دگەل ئەرشەد سالحی عاشقین (شمال
العراق)ن..؟

چما ترکیا حاشایی ژ کوشتارا نهرمه‌نان یا ۱۹۱۵ی دکهت..؟^(*)

د چهند رۆژین چوویدا پرسگریگهك نفستی د ناقبه‌را ترکیا و فرهنسادا سهر ژ نوو هشیار بووفه و ههر دو دهولت كه‌تنه د به‌رؤكا هه‌فرکی و ناکۆکیین دیپلوماسیدا نهو ژی پشتی كو په‌رله‌مانی فرهنسا جاره‌كا دی بریاره‌ك د به‌رژه‌وه‌ندیا دؤزا جینوسایدا نهرمه‌نان دای نه‌وا ل سالا ۱۹۱۵ دهولتا ئوسمانی نه‌نجامدای كو حكومه‌تا نها یا ترکیا میراتگری وئ یه، و ل دووفاقی بریارئ هه‌ر كه‌سی حاشایی ژ جینوسایدا نهرمه‌نان بكه‌ت دئ كه‌فیته به‌ر سزایین قانونی، نه‌فه ژی نه یه‌كه‌مین جاره فرهنسا بریاره‌كئ د به‌رژه‌وه‌ندیا دؤزا جینوسایدا نهرمه‌نان ددهت، ل سالا ۲۰۰۱ ژی په‌رله‌مانی وی وه‌لاتی د بریاره‌كیدا كوشتارا نهرمه‌نان یا سالا ۱۹۱۵ دهك جینوساید ناساندبوو.

دبیت پرسیاره‌ك بیته‌كرن گه‌لو فرهنسا چ به‌رژه‌وه‌ندی د فی چهن‌دیدا هه‌یه..؟ و گه‌لی نهرمه‌نی چ مفای ژ فان رهنگه بریاران وهردگریت كو ب دهان سالا ل ناقه‌ندین جیهانی ل دووفا دگه‌رییت..؟ هندی په‌یوه‌ندی ب فرهنساقه هه‌ی وهك دهولت گرنگ نینه چ مه‌ره‌م پی هه‌یه، ده‌یته‌گۆتن نه‌فه ناکۆکیه‌كا سیاسی دیرینه د ناقبه‌را فرهنسا و ترکیا ب تایبه‌ت د وارئ چوونا ترکیا بو ناقه‌یه‌کیتیا نه‌ورؤپی كو سهرئ چهند سالا‌كانه سیاسه‌ته‌مه‌دارین ترك د وی خه‌ونیدانه و فرهنسا ژ ریگرین سهره‌کیه بو بجههاتنا فی خه‌ونی، هندی په‌یوه‌ندی ب نهرمه‌نان ب خوه‌فه دبیت نها چ مفایه‌كئ ژ فان رهنگه بریاران وهرنه‌گرن، به‌لی نه‌فه نیشانا رۆدبوونا فی گه‌لی یه

^(*) د هژمار ۸۵۱ رۆژا ۲۵/۱۲/۲۰۱۱ رۆژناما نه‌فرۆ دا هاتیه‌به‌لا‌فكرن.

لسهر نارمانجین خوهیین نهتهوهیی و پاراستنا سهنگا دؤزا خوهیا رهوا ب قی رزذبوونی ژی سهلماندیه گهلهکی بچوکه ژ بهرمایین کوشتارهکا تهبایی لی خوهدی سهنگهکا مهزنه ل ههموو جیهانی و نهجامی قی چهندییه ههر وارهی کهمینهکا نهرمهنی لی ههبن کهسانین دیار و خوهدی باندوورن ل سهر وی جفاکی. هندی پهیهوهندی ب ترکیا فه ههی کو میراتگرا دهولهتا ئوسمانی یه، چاوان مفای ژ دیرۆک و شوونهوار و کهلهپوری ئوسمانیان وهک ژیدرهکی سهرهکی ئابووریا خوه وهردگریت، د ههمان دهمدا ژی دقیت پشتی ههموو نهړینیین دیرۆکا ئوسمانیان ههلگریت و باوهریی ب ههموو وان کوشتاران بینتن یین ئوسمانیان بهرامبهری گهلی نهرمه ن و گهلین دی یین ژ دهستهلاتی ئوسمانی بینیت، هندی قی باوهریی ژی نه ئینیت دی وهک شریکهکی تاوانین ئوسمانیان ل جیهانی هیتهنیاسین و ههردهمی باوهری ب جینوسایدا دیرۆکی ئینا یا ئوسمانیان نهجامدای وی دهمی دی ماف ههبيت ژ پشتی وی گوناھی ل سهر ملین خوه بهاقتیژیت.

گهلو چما ترکیا خوه ژ قی راستیا دیرۆکی ددهته پاش..؟ ددهمهکیدا دیرۆکا جیهانی نهفه چهنده سهلماندیه، ب هزاران بهلگهنامه ل بهر دهستن و د قی ههيامیدا فاتیکان ژی راگههاندیه کو سهدان بهلگهنامه د قی واریدا د نهرشیفی وی هانه و د دهمهکی نیژیکدا دی بهرچافکهت و هیژ دهمهکی دریژ ب سهر کارهساتیقه دهر باز نهبوویه و هیژ نهفی یین قوربانین کارهساتی د زیندوونه و چیرۆکین قی قرکرنا تهبایی ژ زار دهقی باب و باپیرین خوهفه فهدهگیرن.

ئهز د بهرسقا قی پرسیاریدا دبیزم کولا دهولهتا ترکیا کو باوهریی ب قی راستی نائینیت نه نهرمه ن کو کهمینهکا بچووک ماینه ل ترکیا بهلی کولا وی کوردن کو هژمارا وان پشکهک مهزن ژ پیکهاتا ترکیا و وهلاتی وان پشکهک مهزن ژ جوگرافیا ترکیا پیکدئین، ههردهمی دهولهتا نها یا ترکیا باوهری ب جینوسایدا نهرمه نان یا ۱۹۱۵ ئینا دی ناچار بیت باوهریی ب جینوسایدین کوردان ئیناین بینن یین ب دریژیا سهر سالین چوویی ل باکووری کوردستانی نهجامداین، ههرهکی بهری چهند روژهکان د ههفرکیهکا حزبیدا سهروکوهریزین وی وهلاتی باوهری ب کوشتارا دیرسیم ی ۱۹۳۸ ئینای و ههر دهمی باوهری ب جینوسایدین کوردان ئینا وی چاخی کورد د زیندوو نه و د وهلاتی خوهدانه و نهو و ههموو پیکهاتین دی یین ترکیا نها ههژی ههموو مافین خوه یین نهتهوهیینه.

رۆبۆسکی دوباره بوونه قهیا کوشتارا گه لیبی زیلان و دیرسیمب بوو (*)

دهسپیکا دهه رۆژین داویئ یین سالا چووی بوله ند ئارنج جیگری سهرۆکوه زیرین ترکیا د پهرله مانئ وی وه لاتیدا گوئ: ئەمئ د ده مه کی نیژیکدا هه موو مافین کوردان د ده ستووری نوودا گهره نتی بکه یین و.. ههر چه نده زۆربه ی کوردان ل قان گوئنان ب گومان بوون، ده ه مان ده مدا پی گرنژین و ب وی هیقیی بوون گومان ب نه وه یی ده رکه فن و گوئنا وی راست ده رکه فیت و ئەفه ده سپیکه ک بیت بو سهرده مه کی نوو کو کوردین وی وه لاتی ب مافین خوه شادین و ژ نها پاش پیکه اتین ترکیا ل شوونا شهران ب دیالوک و ئاشتی ب هه فرا بژین. به لی له شکه ری ترکیا یی هه رده م ب زمانئ موشه کان د په یقیت، نه هیلا تنئ وان دهه رۆژان ئەو گرنژین یا به رده وام بیت، ل شه فا ۲۹/۲۸ ئ کانونا یه که م ۲۰۱۱ کاروانه کی گوندیین سنووری نافبه را باکوور و باشووری کوردستانئ ل گوندی رۆبۆسکی یی ده فه را قه لابانا شهرنه خئ کرنه نیشانا ستیرکا خوه و د ده مه کی کورتدا ۳۴ کوردین به له نگاز، هه ژار و بی چه ک شه هیدکرن و شه هیدکرنا وان نه تنئ بریندارکرنا هه ستا هه موو کوردان بوو، به لکی کوشتنا پتر ژ ۳۴ ملیون کوردان بوو، ژ به رکو ئەو ۳۴ کورده نه گه ریلا بوون و نه ژ ی پيشمه رگه، نه چه کدار بوون و نه ژ ی شهرقان، هه ژارین به له نگاز بوون د شه قین تاریین چلی زفستانیدا ل ده فه ره کا چیا یی یا فه ده ر ل پاریی نانی دگه ریان، ژ جل و به رگ و راپیچا وان دیار بوو تنئ خه ما وان ئەو بوو د شه قین جه ژنا سه ری سالییدا زکی خوه و زارویین خوه تیر بکه ن، د

(*) د هژمار ۸۵۶ رۆژا ۲/۱/۲۰۱۲ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتیه به لافکرن.

دەمەکیدا خیزانی ئەفسەر و سەرلەشکەرین ترکان ل یانەیین ئەستەمبۆل و ئیزمیری و باژیری دەریایی رەش و مەرمەرە شەقین سەری سالی ب دانس و مەی و خوارنن هەمەرەنگ دبوړین، نەدیان زارۆکهکی کورد شەفا خوە ب زکهکی تیر ببوړنیتن، لەوما ژی ل شوونا تیرکرنا زکی وان، ب گوللەیین فرۆکان نە بەس گرنین ل سەر لیقین وان بەلکی ژ رووی هەموو کوردان فەرەقاند، جەژن و شادی لی کرنا شین و گری، ئەو مافین جیگری سەرۆکەزیری وان ژفان پیدای بەدەتە کوردان ب گوللەیان دانی.

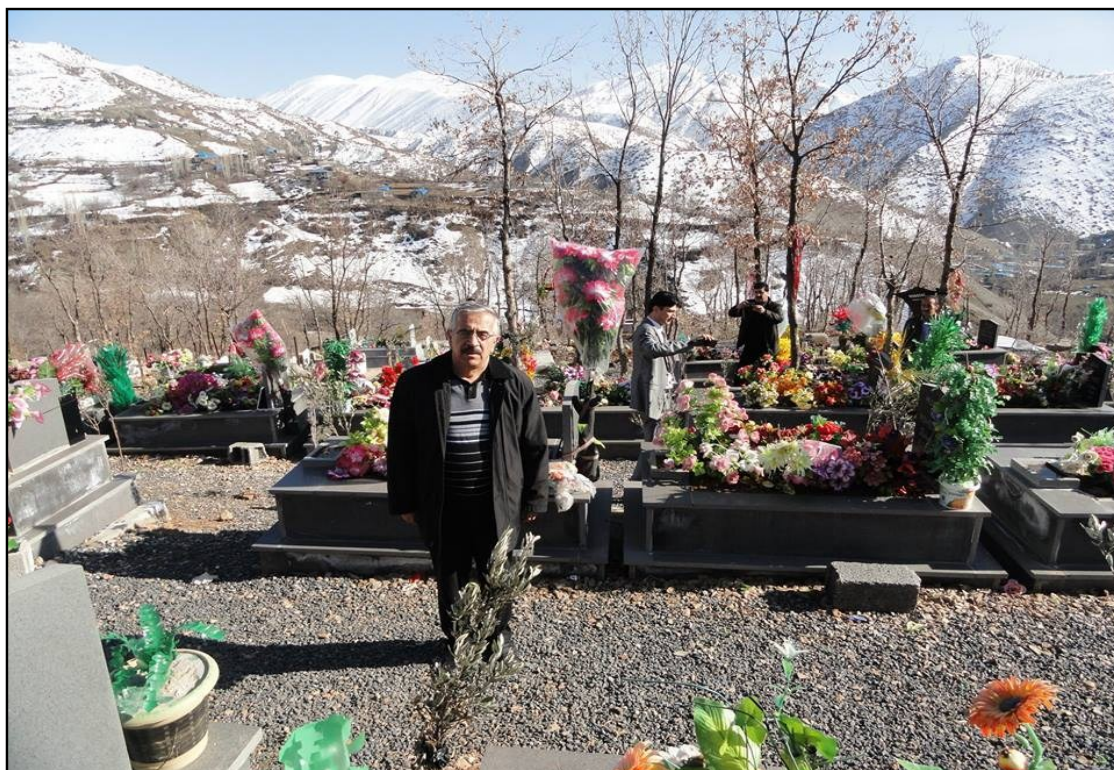
ب هزرا من کوشتارا رۆبۆسکی ژ کوشتارا گەلی زیلان ۱۹۳۰ و دیرسیم ۱۹۳۸ و دەهان کوشتارین ترکان ل کوردستانی ئەنجامداین کیتر نینە، بەلکی دوبارەبوونەفەیا وانە، تنی جوداهیەك هەیه ئەو ژی ئەوہیە ئەف کوشتارە ل جەهەکی هاتیەکرنا فادا شەرییە و قوربانی ژی نە شەرفانن، د سەدسالیا بیست و یەکیدا هاتیەکرنا کو ب سەدسالیا مافی مرۆفان و دادویری هاتیەنیاسین و ب چەکی

مەزاری شەهیدین رۆبۆسکی ب کامیرا نفیسکاری

حکومه ته کي و حزبه کي هاتيه نه جامدان پتر ژ هه موو حکومت و حزبين دي يين ده فهري خوه ب بهر گريکرنی ژ مافي مروفي و نازادي و دادوهری د دهنه نیاسين .

حکومه تا ترکيا و حزبا دهسته لاتدار بوويه ر ب خه له تي دايه نیاسين و داخو ازا لي بوري ني ژي کريه ..، لي هه موو نه فه گهرده نا وان نازاناکه ت، ژ بهر کو نه و سه ربه ري نه باکووري کوردستاني تيداد ژيت بهر هه مي وي حکومتی و سه رده ر يا وي يه ، گه لو چما نه و حکومته هه ر سال د هه لکه تين جودا جودادا و د هه ر هه لېژار تنه کيدا ژفانا چاره سه ر يا پرس گريکا کوردان دده ت و بجه نائينيت و نه ف بجه نه ئينانا مافين کوردان باکووري کوردستاني کريه قادا شه ري و هه رده م تبلا له شکه رين ده وله تي و خه لکه کي دي ژي ل سه ر جه له بکي تفهنگي يه ..؟ ژ ناليه کي دي فه نه گه ر حکومتی ژيده رين رزي ل وي ده فه ري دابينکربن نه و خه لکه ناچار نابيت د شهقين چلي زفستانيدا ب قاچاخي سنووران بپريتن و دنه جامدا دي نه ف رهنه گه کوشتاره روودن..!

نقيسکار ل سه ر مه زاري شه هيدين رو بوسکي ۲۶ شوباتا ۲۰۱۳

پرسهگا دی ههیه دی ب کورتی و راشکاوانه ئاماژه پی بکه، د هەر روودانهکییدا کو ل باکووری کوردستانی رووددهت، هندهک دهزگههین راگههاندنی یین کوردی ل شوونا بهری چهکی خوه بدنه بکه و هوکارین روودانی دی دهنه دهستهلاتی ههریمی، هیژ روودان ب دروستی نههاتیهزانین کهسانهک ل سهرفان دهزگههان دی تیرین خوه گرنه حکومهتا ههریمی و داخوازا ههلویستی ژی کهن، هیژ رازی نابن دی دههان تانه و تیرین ژههرکری هافیژن ، ههروهک ههریما کوردستانی زلهیزهکا ئهناداما بهردهواما جقاتا تهناهیی بیت و خوهدی موشهکین کیشوهرپر و فروکین بی فروکهفان بیتن و ئهستولین وی ل دهریایی سپی و ئوقیانووسی هندی بگهریین!! ههچهنده د سهردهمی نهادا دشیاندايه ههموو پرسگریک ب ئاشتیانه چارهسهربین و د فی واریدا زی د ههموو بوویهراندا ههریما کوردستانی خوهدی ههلویست بوویه و گهلهک جارن ژی باجا ههلویستی خوه دایه، لی ههلویستی بهیزتر و بهردهوامی سهرکردایهتیا باشووری کوردستانی ئهو بوویه کو ههتا نها و بهردهوام بزافا چارهسهرکرنا ئاشتیانهیا دؤزا کوردی ل باکووری کوردستانی دکهت دا چ رۆبۆسکی یین دی ل کوردستانی دوبارههبنهفه.

جارهكا دى بابه تى وهرگيرانى (*)

من كوژيى نفيسكار رهشيد فندی ل دور بابه تى زانكو و زمانى خواندنى يى
هژمار ۸۵۳ ب هوورى خواند، بابه ت ب گشتى ههژى دهستخوشيى يه، هيژاى
سهركهفتيانه خالين گرنگين پهيوهندی ب زمانى خواندنى ل زانكو يى ههين و
ناريسا خویندكاران دگهل وى زمانى بهرچا فکرينه، خالا پتر سهرنجا من راکيشاى
ناريسا خویندكارانه دگهل ژیدهران، ژیدهر ب عهره بى و ئینگليزى نه، پرانیا
خویندكارين نها ژى فان زمانان نزانن و پیدفى ب ژیدهرانه، وهك كوردهوارى دبیزن
سهري ریکان يى ل بهر خویندكاران بهرزهيه: دقيت بخوينن و مفای ژ ژیدهران
وهربگرن و زمانى ژیدهران نزانن و ب كوردى ئەو ژیدهر نینن، چاره سهريا قى
ناريشى ژى ئەوه ههروهك نفيسكار دبیزيت: مه بزاقه كا باشا وهرگيرانى ههبيت و
ئەو هه مى ژیدهر بينه وهرگيران بو زمانى كوردى دا مه منهت ب كهسى نهبيت،
ئەرى نوکه مه ئەو بزاق ههيه يان مه دهسپيكریه..؟ نفيسكار دبیزيت بهرسف
نهخي ره، چاره ژى ل جهم وى ئەوه ههتا بزاقا وهرگيرانى خورت دبیت دقيت پويته
ب عهره بى و ئینگليزى بکهين بو مفای خویندكاريت مه.

ل قيى من دقيت پرسيار بکهم گهلؤ دى كهنگى بزاقا وهرگيرانى ل جهم مه
خورت بيت..؟ كى دى قى بزاقى خورتكهت..؟ بوچى ههتا نها ئەف بزاقه ل ريژا
نهبوونى يه..؟ بهرى كو بهرسفا پرسيارن بدهم دى بيژم مه ره ما مه وهرگيرانه بو
سهر (زمانى كوردى زاراقى كرمانجيا ژوورى)، ژبهركو ئاليى دى ئانكو كرمانجيا ژيرى

(*) د هژمار ۸۶۰ رۆژا ۱/۸/۲۰۱۲ رۆژناما ئەفرۆ دا هاتيه به لافكرن.

نہو من دقت بیژم

جاردکا دی

بابہتئی

وہرگیرائی

موسدق توفی

من کوژین نفیسکار رشید فندی ل دور بابہتئی زانکز و زمانئ خواندین بین ہژمار ۸۵۳ ب ہووری خواند، بابہت ب گشتی ہژی دستخوشین یہ، ہژیای سرگہفتیانہ خالتن گرنگین پیووندی ب زمانئ خواندین ل زانکوئین ہہین و تاریشا خویندکاران دگل وی زمانئ پورچاف کرینہ، خالا پتر سرچا من راکتشی تاریشا خویندکارانہ دگل ژئدہران، ژئدہر ب عہرہی و تینگلہزی نہ، پرائیا خویندکارین تھا ژئی قان زمانان نزانن و پیندقی ژئدہرانہ، وک کورہداری دہیزن سہرئ زانکان ل بہر خویندکاران بہرزہ بویونہ: دقت بخوینٹا و مغای ژئدہران و ہرگنر و زمانئ ژئدہران نزانن و ب کوروی نہو ژئدہر نسیان، چارمہریسا قن ناریشن ژئی نہوہرہک نفیسکار دہیزتئ، مہ بزلاککا باشا وەرگتران ہہیت و نہو ہمی ژئدہر ہینتہ وەرگتران بژ زمانئ کوروی دا مہ منہت ب کہسئ نہہیت، نہرئ توکہ مہ نہو پراٹ ہہی پان مہ دەستخوشیہ... نفیسکار دہیزتئ ہرہسق نہختر، چارہ ژئی ل جہم وی نہوہتا ہزاقا وەرگتران خورت دہیت دقت پویتہ ب عہرہی و تینگلہزی بہدین بژ مغاین خویندکارین مہ. ل قترن من دقت پرسیار بکہم گہلو دئ گہنگی ہزاقا وەرگتران ل جہم مہ خورت بیت... کی دئ قن ہزاقن خورت کہت...؟ بوجی ہتا نہا نہف ہزاقہ ل ریزا نہہوونئ یہ...؟ بہری کو بہرسقا پرسیارن بہد دئ ہیزم مہرہا مہ وەرگترانہ بژ سہر (زمانئ کوروی زاراقن کرماجیا ژووری)، ژہرکو نالین دی نانکو کرماجیا ژئری تیرا خوہ وەرگتران کرہی و نہز باورم خویندکارئ وان کیم جاران دئ پندقی ژئدہرین زمانئ دی بیت، نہو د ہژی دستخوشین نہہ، بہلن د وارن وەرگترانہ ہیز نہم ل ریزا نہہوونئینہ و گرنہہا قن چہندئ ژئی بہری ہرکہسہکی بژ مہ ب خوہ دزقریتہفہ نہم نفیسکار، سازی و ماموستائین زانکوئین، دہرگہہت چاپ و وہشانئ ل بادینان، سازین کارگتری و یتن ہریار د دەستیدا ل پاریزگہا دہوکی.

بہری نہا دو جاران بابہتئی وەرگتران و گرنگیا وئ پندقیاتیا وئ د دەمئ مہین نہادا و چاوانیا خورتکرنا وەرگترانئ من بہرچاف کرہیہ (کوفاارا سیلاٹ ہژمار(۳۸) سال ۲۰۰۹ ژوژناما نہفرۆ ہژمار(۳۵۳/۱۳/۲۰۰۹) و پروزہک دگل دہرگہہکی وەرگتران ل دہوکی دگل قہدیتنہکی بژ پروزہی من ہرچاف کرہی، زاردہق ژئی ل چہند دیوانہکان من بابہت تازاندیہ، بہلن مخابن کسبتن ہریاریدست نہ دخوینٹ و نہژی گورہداریا یتن وک مہ دکہن، ب قی سہرہری وەرگتران ج جاران ل قی واری خورت نابیت و خویندکار و خواندہفانین مہ ژئی دئ ناخیشکا بژ ژئدہرہکی کرماجی ہدلکشش و تم ل ہیققین نہہین سازین رہوشہنیری و وہشانئ ل پایتہختن ہرہیزن ژ پتیش مہ قہ خہمئ ژ وی پایتہی بخون، گہلو چارہ چہیہ...؟ د بہرسقیدا دئ ہیزم دہم ہاتہیہ نہم ہہموو نفیسکار و وەرگتر و نیکہتیا نفیسکاران، ماموستا و سازین زانکوئین، وہشانخانہیتن مہ، کارگتری پاریزگہی ب ہعقرا خہباتن ژ بژ خورتکرنا ہزاقا وەرگتران بکہین، خویندکار و خواندہفانئ خوہ ژ نہیونا ژئدہران رزگار بکہین و د قی واریدا قان زانکان بگرہنہ بہر: نہز ہیتنکر ل دامہزاندنا دہرگہی وەرگتران بین نہا ل ہولئری و سلیمانین ہہی و تنئ ل دہوکی نینہ. ہہر سال کارگتری پاریزگہی ہوجہکا پندقی بژ وەرگتران تہراخان کت و دەستکاک شازہا و خہمخوز بژ خہرجکرنا وئ ہوجہین ہیتنہانان و نہو خہلکہکی ب کارئ وەرگتران راسبتن و سہرہرشتیا ہہلسنہنگاندن و بہرہفکر و دیوان و چاا بہرہمتن وەرگتران بکہن. زانکوئین پاریزگہی ل دوو پندقیاتیا خویندکاران ہہر سال چہند کسہکتین شازہا و زمانان ب وەرگتران چہند ژئدہرہکان راسبتن و بہرہمتن وان چاہیکہن. نیکہتیا نفیسکاران و دہرگہی سہیزنئ ژئی سالانہ بہلاککرنا چہند بہرہمہکتین وەرگتران بکہنہ ہرنامہیتن خوہ، مہرج نینہ ل ہیققین بین خہلکہک بہرہمان بژ ہینیت پلا نہو ہندک بہرہمان دەسٹیشان بکہن و خہلکہکی ب وەرگتران وان راسبتن.

ل داوین ژئی نہز دہیزم دہولہمندی مہ دئ بژ خوہ سہرقرانہکی تومار کمن نہکەر نہو ژئی پشکاک کیم ژ داہانتن خوہ بژ قی نہرکن ہیزوژ تہرخان کمن ب ہہر ریکہکا وان ہقت. گہلو کسہک ہہیہ قان پتیشنازین مہ بخونیت و خہمئ ژ نہجامدانان وان بخوت...؟
musediqtovi@yahoo.com

ہہموو نیکہتہمیان دنہیت

تیرا خوہ وەرگیان کرہیہ و ئەز باورم خویندکاری وان کیم جاران دی پیدقی ژئدہرین زمانین دیتر بیتن، ئەو د ہہژی دەستخوشیی نہ. بہلی د واری وەرگیرائیدا ہیز ئەم ل ریزا نہہوونیی ینہ و گونہہا قی چہندی ژئی بہری ہہرکہسہکی بژ مہ ب خوہ دزقریتہفہ ئەم نفیسکار، سازی و ماموستائین زانکوئی، دہرگہہین چاپ و وہشانئ ل بادینان، سازین کارگتری و یتن ہریار د دەستیدا ل پاریزگہا دہوکی.

بہری نہا دو جاران بابہتئی وەرگیرائی و گرنگیا وئ و پندقیاتیا وئ د دەمئ مہیی نہادا و چاوانیا خورتکرنا وەرگیرائی من بہرچافکرہیہ (کوفاارا سیلاٹ ہژمار ۳۸-سال ۲۰۰۹، رۆژناما ئەفرۆ ہژمار ۳۵۳، ۲۰۰۹/۱۳/۱۳) و پروژہک ژئی بژ نیمچہ دہرگہہکی وەرگیرائی ل دہوکی دگل قہدیتنہکی بژ پروژہی من بہرچافکرہیہ، زاردہق ژئی ل چہند دیوانہکان من بابہت تازاندیہ، بہلی مخابن کسبتن ہریاریدست نہ دخوینن و نہژی گورہداریا یتن وک مہ دکہن. ب قی سہرہری وەرگیان چ جاران ل قی واری خورت نابیت و خویندکار و خواندہفانین مہ ژئی دئ ناخیشکا بژ ژئدہرہکی کرماجی ہہلکشش و ئەم ل ہیققین نہہین سازین رہوشہنیری و وہشانئ ل پایتہختن ہرہیزن ژ پتیش مہ قہ خہمئ ژ وی پایتہی بخون، گہلو چارہ چہیہ...؟ د بہرسقیدا دئ ہیزم دہم ہاتہیہ نہم ہہموو نفیسکار و وەرگتر و نیکہتیا نفیسکاران، ماموستا و سازین زانکوئین، وہشانخانہیتن مہ، کارگتری پاریزگہی ب ہعقرا خہباتن ژ بژ خورتکرنا ہزاقا وەرگتران بکہین، خویندکار و خواندہفانئ خوہ ژ نہیونا ژئدہران رزگار بکہین و د قی واریدا قان زانکان بگرہنہ بہر: نہز ہیتنکر ل دامہزاندنا دہرگہی وەرگتران بین نہا ل ہولئری و سلیمانین ہہی و تنئ ل دہوکی نینہ. ہہر سال کارگتری پاریزگہی ہوجہکا پندقی بژ وەرگتران تہراخان کت و دەستکاک شازہا و خہمخوز بژ خہرجکرنا وئ ہوجہین ہیتنہانان و نہو خہلکہکی ب کارئ وەرگتران راسبتن و سہرہرشتیا ہہلسنہنگاندن و بہرہفکر و دیوان و چاا بہرہمتن وەرگتران بکہن. زانکوئین پاریزگہی ل دوو پندقیاتیا خویندکاران ہہر سال چہند کسہکتین شازہا و زمانان ب وەرگتران چہند ژئدہرہکان راسبتن و بہرہمتن وان چاہیکہن. نیکہتیا نفیسکاران و دہرگہی سہیزنئ ژئی سالانہ بہلاککرنا چہند بہرہمہکتین وەرگتران بکہنہ ہرنامہیتن خوہ، مہرج نینہ ل ہیققین بین خہلکہک بہرہمان بژ ہینیت پلا نہو ہندک بہرہمان دەسٹیشان بکہن و خہلکہکی ب وەرگتران وان راسبتن.

گہلو چارہ چہیہ...؟ د بہرسقیدا دی بیژم دہم ہاتہیہ ئەم ہہموو نفیسکار و وەرگتر و نیکہتیا نفیسکاران، ماموستا و سازین زانکوئی، وہشانخانہیتن مہ، کارگتری

پاریزگهه ب ههفرا خهباتی ژ بو خورتکرنا بزافا وەرگیرائی بکهین، خویندکار و خواندهفانی خوه ژ نهبوونا ژیدهران رزگار بکهین و د فی واریدا فان ریکان بگرینه بهر:

۱- لهز بیتهکرن ل دامهزراندنا دهزگهه وەرگیرائی یی نها ل ههولیری و سلیمانیی هه ی و تنی ل دهۆکی نینه.

۲- ههر سال کارگیریا پاریزگهه بودجهکا پیدفی بو وەرگیرائی تهراخانکته و دهستهکهک شارهزا و خهمخور بو خهرجکرنا وی بودجهیی بیتهدانان و نهو خه لکهکی ب کاری وەرگیرائی راسپیرن و سه رپه رشتیا هه لسه نگاندن و به رهه فکرن و دیزاین و چاپا به رهه مین وەرگیرائی بکهن.

۳- زانکویین پاریزگهه ل دووف پیدفیاتیا خویندکاران ههر سال چهند کهسه کیین شارهزا و زمانزان ب وەرگیرائی چهند ژیدرهکان راسپیرن و به رهه مین وان چاپبکهن.

۴- ئیکهتیا نفیسکاران و دهزگهه سپریژ ژی سالانه به لافکرنا چهند به رهه مه کیین وەرگیرائی بکهنه بهرنامهیی خوه، مه رج نینه ل هیقیی بن خه لکهک به رهه مان بو بینیت بلا نهو هندهک به رهه مان دهس نیشانبکهن و خه لکهکی ب وەرگیرائی وان راسپیرن.

۵- ل داویی ژی نهز دبیژم دهوله مه ندین مه دی بو خوه سه رفرازیهکی توومارکهن نه گهر نهو ژی پشکهک کییم ژ داهاتی خوه بو فی ئه رکی پیروز ته رخانکهن ب ههر ریکهکا وان بقییت.

گهلۆ کهسهک ههیه فان پیشنیازین مه بخوینیت و خهمی ژ نه نجامدانا وان بکهت..؟؟

پەرلەمانتارین کوردین Akp چ هه لویست هه نه..؟ (*)

د هه لبرارتین مه ها حزیرانا چووی (٢٠١٢) یین پەرلهمانی ترکیادا هه فرکیا ب هیژ ل سهر گوره پانا باکووری کوردستانی د ناقبه را پارتیا داد و گه شه پیدان AKP یا دهسته لاتدار و بهر هیا رهنج یا کوردی یا پیکهاتی ژ چهند ئالیین کوردستانی ب پیشهنگیا پارتیا ناشتی و دیموکراسی BDP بو، د ئه نجامدا ل AKP ٢٤ باژیرین ترکیا یین وهك باژیرین کوردان دهینه نیاسین ٨٠ کورسیین پەرلهمانی و بهر هیا رهنج ٣٦ کورسیین پەرلهمانی ترکیا دهسته ئینان. (کؤفارا K21 هژمار ١٢-٢٠١١) ب قی چهندی ژی پارتیا دهسته لاتدار وهك رادگه هینیت خوه ب هیژا سهرکه ییا باکووری کوردستانی د دهته نیاسین.

ههرچه نده ل وهلاتین روژه لاتتی ناقین کو ترکیا ژی یهك ژ وان وهلاتانه ئه نجامین هه لبرارتنان نه مهرجن بو بالاده ستیا ئالیهکی سیاسی دناف خه لکید، ب تایبهت ژی ئه گهر ئه و ئالی پارتیا دهسته لاتدار بیت، ژ بهرکو هندهك فاکتهر هه نه ددهمی دهنگدانیدا کاریگه ریا خوه ل سهر دهنگه دهران دکهن، دی ئاماژه تنی ب نموونه کی کهین و بیژین ب رازیکرنا سهرؤکعه شیره ته کی د شیاندایه پرانیا دهنگین عه شیرتی بو خوه راکیشی و پتریا باکووری کوردستانی نها د وی سیسته می عه شیرتیدا دژیت یی ئه گهر ئاغای گووت: دهنگین خوه بدهنه فلانی ئه فه پرانیا عه شیره تی دهنگین خوه دانی. د هه مان دهمدا مهرج نینه هه موو ئه و دهنگین وان ٨٠ بهر بژاران دهسته ئینانین دهنگین کوردستانیان بن و مهرج نینه ژی کو هه موو کورد

(*) د هژمار ٨٦٥ رۆژا ٢٠١٢/١/١٥ رۆژناما ئه فرۆ دا هاتیه به لاقرن.

ئەوا من دڤیت بئرم

پەرلەمانتارین
کوردین Akp
ج هەلویست
موسەدق تۆلی
شەهیه . . ؟

د هەلبژارتنتین مەها حەزیرانا چووینی یەن پەرلەمانتی تورکیا دا هەفرکیا ب هێزل سەر گۆرەپانا باکوورین کوردستانی د نایقەمرا پارتیا دا و گەمەپێدان AKP یا دەستەلاتدار و بەرەیا رەنج یا کوردی یا پێکھاتی ژ چەند نالیین کوردستانی ب پێشەنگیا پارتیا ناشتی و دھۆگراسی BDP بو، د ئەنجامدا AKP ل ۲۴ باژێرتین تورکیا یەن وەک باژێرتین کوردان دەیتنە نیاسین ۸۰ کورسیین پەرلەمانی و بەرەیا رەنج ۳۶ کورسیین پەرلەمانی تورکیا دەستفە ئینان. (کۆنارا ۲۸K ھۆمار ۱۲-۲۰۱۱) ب ئین چەندێ ژێ پارتیا دەستەلاتدار وەک رادگەهینیت خوہ ب هێزا سەرکەسیا باکوورین کوردستانی د دەتەنیاسین. هەرچەندە ل وەلاتین رۆژەلاتین نالیین کۆتورکیا ژێ بەک ژ وان وەلاتانە ئەنجامین هەلبژارتنان نە مەرچن بۆ بالادەستیا نالیین سەسیا ذنای خەلکیدا، ب تاییەت ژێ ئەگەر ئەو نالی پارتیا دەستەلاتدار بیت، ژەمرکۆر هەندۆک فاکتەر هەنە دەهەن دەنگدانیدا کاربەگەریا خوہ ل سەر دەنگەدەران دکن، ئین ناماژە تێن ب ئێمۆسەکی کەین و بئێین ب رازیکرنا سەرۆک عەشیرەتەکی د شیاندا بە پارتیا دەنگین عەشیرتین بۆ خوہ راگێشی و پتریا باکوورین کوردستانی نھا د وی سەستەمەن عەشیرتیدا دژیت بێ ئەگەر ناغای کۆت؛ دەنگین خوہ بدەنە فلانی ئەفە پارتیا عەشیرتین دەنگین خوہ دانن. د هەمان دەمدا مەرچ نینە هەموو ئەو دەنگین وان ۸۰ بەرێژاران دەستفەنیانین دەنگین کوردستانی ب و مەرچ نینە ژێ کو هەموو کورد ب، بەلێ بێن کۆمان پارتیا وان کوردن و ئەگەر ب ھۆمارێن بیت ھۆمارا پەرلەمانتارین کوردین سەر ب AKP فە پترە ژ ھۆمارا پەرلەمانتارین سەر ب بەرەین رەنج فە کۆنۆنەرارتیا راستا پارتیا پرتیا خەلکێن باکوورین کوردستانی. پرسیارا مە دڤیت ل ئێرتین بگەین: گەلۆ پەرلەمانتارین کوردین سەر ب AKP فە چەند خوہ ب کوردەزان. ؟ خوہ ب کورد زانیان وان ژێ دڤ ب هەلویستین وان بەرامبەری مافیین رەواپین گەلێ کورد دیاربیتن، ب بەرگریا وان ژ مافیین گەلێ کورد دیاربیتن، ب بەرامبەری روودانەکا وەک یا رۆبۆسکی یا ۲۸/۱۲/۲۰۱۱ بەرچاڤ دبیتن..! هندی من ب خوہ دووڤچوونا فی بابەتی کری چ رەنگە هەلویستین نەتەوہیی من ژ وان پەرلەمانتارین AKP ی یین ب نافی کوردان چووینە د پەرلەمانی وی وەلاتیدا نە دیتینە، ئەفە سی خولین پەرلەمانی دەرنازبوون AKP پرتیا کورسیین پەرلەمانی دەستفەنیانیت و حکومەتا تورکیا دگرتە دەست، مە نەدیت پەرلەمانتارین کوردین فی پارتین مافیین خۆاندن ب زمان کوردی بۆ وەلاتین خوہ یین ب دەنگین وان گەشتینە وی جەہی دەستفەنیان، کو ئەفە سادەترین مافیین هەرکەسەکیە ل جیھانا پێشکەتی ب سکاڵانامەکی دەستفە دەیت. د روودانا رۆبۆسکی دا کو هەموو جیھان ھژاند مە نەدیت پەرلەمانتارین کوردین سەر ب AKP یا دەستەلاتدار دەنگەک ژێ بھیت، کەسەک ژ وانا د پەرلەمانی تورکیا دا ل قوربانیت بێن گونەھتین رۆبۆسکی خوہی نەدەرگەت، مەمەت ئەمین دیندار پەرلەمانتارین AKP یین شەرنەختن جیھان روودان د ھەوارا وان ۳۵ دیندارتین کورد نەھات یین ب موشەکت پارتیا وی پارچە پارچە بیوین..! گەلەک پرسیارتین دی بەرەف رووین وان پەرلەمانتارین پارتیا دەستەلاتدارا تورکیا دینەفە یین هەرۆک دھیتە کۆت ب دەنگین کوردان چووینە د ھۆلا پەرلەمانیدا، بەلێ ل نیش و نازارتین کوردان خوہی نەدەرگەقن..! گەلۆ نەمێ ئەو خوہ ل ناستی وان بناف کوردان یین د دەمێ رۆتیا بەعسیدا نەدام د جھاتا نیشتمانیا عیراقتا دبیتن..! ئەگەر ئەو خوہ ل فی ناستی دبیتن وان بیروژ بیت کوردان ژێ چ ژوان نەقیت.. ئەگەر ئەقرو و سۆہە ژێ شیان دەنگین خەلکەکی بخاپین، خاپاندن چەکەک و بێ ژدنگی دبیتن. دیرۆک کەسایەتیا ھەر کەسەکی ب تاییەت ئەوتین د جیھان بیریاری و بەرپرسیاریتیدا تۆمار دکت، کەسین خوہی هەلویستین نەتەوہیی و یین بەرگری ب دۆزا گەلێ خوہ و بەرۆبۆدنیبا گەشتی دکن، تۆمارا وان یا دیرۆکی تۆمارەک سەرەفراز و ئەو و نەقیتین وان پەشتی وان شانازین بێن دکن، یین بەرۆقلازی قین چەندین تۆمارا وان یا دیرۆکی بەرۆقلازی دھیتە نغیسن، هەرکەسکی ل دووڤ هەلویستین وی دیرۆکا وی بیروژ بیتن.

ھەموو نلکشەمیان دڤیت

بن، بەلێ بئ گومان پرتیا وان کوردن و ئەگەر ب ھژمارێ بیتن ھژمارا پەرلەمانتارین کوردین سەر ب AKP فە پترە ژ ھژمارا پەرلەمانتارین سەر ب بەرەیی رەنج فە کو نوونەرارتیا راستا پرتیا پرتیا خەلکێ باکوورین کوردستانی.

پرسیارا مە دڤیت ل فیئری بگەین: گەلۆ پەرلەمانتارین کوردین سەر ب AKP فە چەند خوہ ب کوردەزان..؟ خوہ ب کورد زانیان وان ژێ دڤ ب هەلویستین وان بەرامبەری مافیین رەواپین گەلێ کورد دیاربیتن، ب بەرگریا وان ژ مافیین گەلێ کورد دیاربیتن، ب بەرامبەری روودانەکا وەک یا رۆبۆسکی یا ۲۸/۱۲/۲۰۱۱ بەرچاڤ دبیتن..! هندی من ب خوہ دووڤچوونا فی بابەتی کری چ رەنگە هەلویستین نەتەوہیی من ژ وان پەرلەمانتارین AKP ی یین ب نافی کوردان چووینە د پەرلەمانی وی وەلاتیدا نە دیتینە، ئەفە سی خولین پەرلەمانی دەرنازبوون AKP پرتیا کورسیین پەرلەمانی دەستفەنیانیت و حکومەتا تورکیا دگرتە دەست، مە نەدیت پەرلەمانتارین کوردین فی پارتین مافیین خۆاندن ب زمان کوردی بۆ وەلاتین خوہ یین ب دەنگین وان گەشتینە وی جەہی دەستفەنیان، کو ئەفە سادەترین مافیین هەرکەسەکیە ل جیھانا پێشکەتی ب سکاڵانامەکی دەستفە دەیت. د روودانا رۆبۆسکی دا کو هەموو جیھان ھژاند مە نەدیت پەرلەمانتارین کوردین سەر ب AKP یا دەستەلاتدار دەنگەک ژێ بھیت، کەسەک ژ وانا د پەرلەمانی تورکیا دا ل قوربانیت بێن گونەھتین رۆبۆسکی خوہی نەدەرگەت، مەمەت ئەمین دیندار پەرلەمانتارین AKP یین شەرنەختن جیھان روودان د ھەوارا وان ۳۵ دیندارتین کورد نەھات یین ب موشەکت پارتیا وی پارچە پارچە بیوین..! گەلەک پرسیارتین دی بەرەف رووین وان پەرلەمانتارین پارتیا دەستەلاتدارا تورکیا دینەفە یین هەرۆک دھیتە کۆت ب دەنگین کوردان چووینە د ھۆلا پەرلەمانیدا، بەلێ ل نیش و نازارتین کوردان خوہی نەدەرگەقن..! گەلۆ نەمێ ئەو خوہ ل ناستی وان بناف کوردان یین د دەمێ رۆتیا بەعسیدا نەدام د جھاتا نیشتمانیا عیراقتا دبیتن..! ئەگەر ئەو خوہ ل فی ناستی دبیتن وان بیروژ بیت کوردان ژێ چ ژوان نەقیت.. ئەگەر ئەقرو و سۆہە ژێ شیان دەنگین خەلکەکی بخاپین، خاپاندن چەکەک و بێ ژدنگی دبیتن. دیرۆک کەسایەتیا ھەر کەسەکی ب تاییەت ئەوتین د جیھان بیریاری و بەرپرسیاریتیدا تۆمار دکت، کەسین خوہی هەلویستین نەتەوہیی و یین بەرگری ب دۆزا گەلێ خوہ و بەرۆبۆدنیبا گەشتی دکن، تۆمارا وان یا دیرۆکی تۆمارەک سەرەفراز و ئەو و نەقیتین وان پەشتی وان شانازین بێن دکن، یین بەرۆقلازی قین چەندین تۆمارا وان یا دیرۆکی بەرۆقلازی دھیتە نغیسن، هەرکەسکی ل دووڤ هەلویستین وی دیرۆکا وی بیروژ بیتن.

ل قوربانین بى گونەھىن رۆبۆسكى خودى نەدرکەت، محەمەت ئەمین دیندار
پەلەمانتارى AKP يى شەرنەخى جەھى روودانى د ھەوارا وان ۳۴ دیندارین کورد
نەھات یین ب موشەکین پارتیا وی پارچە پارچە بووین..!!

گەلەك پرسىارین دیتەر بەرەف روویى وان پەلەمانتارىن پارتیا دەستەلاتدارا
ترکیا دبنەفە یین ھەرۆك دەیتە گۆتن ب دەنگین کوردان چووینە د ھۆلا
پەلەمانیدا، بەلى ل ئیش و ئازارین کوردان خودى نادرکەفن..! گەلۆ ئەرئ ئەو
خوہ ل ئاستى وان بناق کوردان یین د دەمى رژیما بەعسیدا ئەندام د جقاتا
نیشتمانیا عیراقیدا دبینن..؟ ئەگەر ئەو خوہ ل قى ئاستى دبینن وان پیروز بیتن
کوردان ژى چ ژوان نەفیت.. ئەگەر ئەفرۆ و سوبە ژى شیان دەنگین خەلکەکی
بخاپینن، خاپاندن چەکەکە و یى زەنگى دبیتن.

دیروک کەسایەتیا ھەر کەسەکی ب تايبەت ئەوین د جەھى بریاری و
بەرپرسىارییدا توماردکەت، کەسین خودى ھەلوپستین نەتەوہی و یین بەرگریی ژ
دۆزا گەلى خوہ و بەرزەوہندیا گشتى دکەن، توومارا وان یا دیروکی توومارەك
سەرفرازە و ئەو و نەفیین وان پشتى وان شانازیی پى دکەن، یین بەروفاژى قى
چەندى توومارا وان یا دیروکی بەروفاژى دەیتەنقیسین، ھەرکەسەکی ل دووق
ھەلوپستین وی دیروکا وی پیروز بیتن.

بابی روژانی راست دبیژیت به لی کەس ناخوینیت..! (*)

بابی روژانی د هژمارا ۸۶۵ ئەفرۆ دا بابەتی (پارڤه کرنا مووچە ی و دادپەرورەری و پلین تاییبەت) بە لاقیریە، وێرەکانە و ب بەلگە و هژمارڤه ئەو نەدادپەرورەریا ل هەریما کوردستانی د واری پارڤه کرنا مووچە ی دا هە ی بەرچاڤکریە و بو پیزانینی خوە ژ ی پشتگەرمی ھندەک ئابووریناسین ئەکادیمی بوویە. نقیسکاری چەند نمونە ژ قی نەدادپەرورەری بەرچاڤکریە و د نموو یا ئیکی دا دیارکریە ۳ ھزار پلەیی ن تاییبەت ل کوردستانی ھەنە و ئەگەر تیکراییا مووچی ھەریەک ژ وان ببیتە ۴ ملیون دینار ھەیفانە دی تنی مووچی وان یی ھەیفەکی بیتە ۱۲ ملیار دینار... ھتد

بابەت وێرەکانە ھاتیە بەرچاڤکرن، لەوما ژ ی من نەقیت ھەمان بوچوونین وی دوبارە بکەم، ھەرچەندە ھەژینە د دەھان سازیین دی یین راگەھاندنی دا بیئە بە لاقیرن، بەلکی بەرگوھین سەمیانی مە بکەڤن، ئەگەر دی وان ب خەلکی ژ ی نەسوژیت دی وان ب دیرۆکا خوە بسوژیت و پیچەکی ل قی نەدادپەرورەری بزڤرنەڤە، بە لی ئەوا من دقیت ھیژ ل دووڤ بابەتی نقیسکاری بچم و ب ھندەک بوچوونین خوە گەر مەر بکەم. دی ب نموونا ئیکی یا نقیسکاری دەست پیکەم و بیژم ئەو ۱۲ ملیار دینارین د ھەیفەکی دا بو مووچە یین ۳ ھزار پلەیی ن تاییبەت دەینە مەزاختن، دی تیرا مووچە یین پتر ژ ۱۲ ھزار فەرمانبەرین دەرچووین نامادەیی کەت یین ھەرئیکی ژ وان ۳۳-۳۵ سالی ن خزمەتی ھەین و نیژیکە دی خانە نشینن و ھیژ مووچە یی وان نەگە ھشتیە ملیون دیناران، ئانکو ۳ ھزار یی

(*) د هژمار ۸۷۵ روژا ۲۰۱۲/۲/۵ روژناما ئەفرۆ دا ھاتیە بە لاقیرن.

رزقی ۱۲ هزاران دخون، ئەگەر وان فەرمانبەران بگريں یی نقيسکاری ئاماژە پيکری کو مووچەیی وان ۳۰۰ هزار دینارن، ئەفە ۳ هزار یی رزقی نیژیکی ۴۰ هزاران دخون..!! هەرچەندە ئەز باوەرم نە تني ۳ هزار پلەيین تايبەت بەلکی چەند سى هزار پلەيین تايبەت ل هەريمی هەنە و بەردەوام زی د زیدهبوونیڤدانه و فان رۆژان زی چەندەکین چوونە سەر و دی چنە سەر، چنکو ئەف ريفه‌بەريڤ د فان رۆژاندا هاتینە‌گوارتن، ژ کورسیکی هاتینە‌گوارتن نە ژ پلەيین تايبەت، کەسی زی تەخسیری د گەل پاشەرۆژا خوە نە‌کریه، ب هەر رەنگەکی بيتن پلەيەکا تايبەت بو خوە مسوگەرکریه، بلا خزمەتا وی ژ ۱۰ سالان نە بۆریبیتن، ریکین زیده‌کرنا سالین خزمەتی زی د زۆرن و ئەگەر سەیدایی ريفه‌بەر بو خوە نە‌کریبیتن پا دا بو کی کەتن...!

نقيسکار د بابەتیدا ژ زارده‌فی ئابووریناسەکی دیاردکەت کو گەلەك ژ وان مەزنە بەرپرسان هیژ دگەنجن و ب وی مووچی زەبەلاح دەینە خانە‌نشینکرن دشین کاری خوہیی بەری بکەن و مفای بگەهیننە وەلاتیان..!! سەیره کی باوەردکەت کەسەك هەبیت ل فی وەلاتی خوہدی پلەيا تايبەت بيتن و ب وی هەيڤانەيا چەور و قەلەو خانە‌نشین بيتن بزفریتەفە کاری خوہیی بەری و خزمەتا وەلاتیان بکەت.. چنکو د بنیاتدا نە ئەو بو خزمەتی چوویە ویڤی و نە زی ل بەره بزفریتەفە جەهکی نافی خزمەتی لی هەبیتن، تني دشیانداپە بزفریتەفە پلەيەکا هیژ بلندتر وەك گەلەك جارن روو ددەت..!! یا سەیرتر ئەو نقيسکار ژ زارده‌فی هەمان ئابووریناسیڤە دیڤژیتن: دفا لیپرسین ل وان هاتباکرن ل دور مال و مولکین وان یین پشتی وەرگرتنا پوستی..!! گەلو کی لیپرسینی دگەل وان بکەت..؟ نە ئەویڤ ئەو داناین، نە ئەویڤ دگەل وان فی لیپرسینی دکەن، چنکو هەردو جویڤ بەرژەوهندیا خوە ناکەنە قوربانى بەرژەوهندیا خەلکەکی دیتر.. بو وان زی نە خەمە دەمی ئەو ژ وی جەهی دەردکەفن.. دی چ روودەت و دی ب سەری کی دا شکیت..؟ گرنگ ئەوە خانە‌نشینیا وان یا زەبەلاح بیتن. ئەگەر وان هزرا خەلکەکی کربا بەری هەر تشتەکی دەمی دگەهشتنە جەهی دەستەلاتی هزرا زیده‌کرنا مووچەيین خوە و شوقەيین زەکەریای و

پارچہ عہدین ۶۰۰ میٹری و دوا مودیلین ترومبیلان نہدکرن، ہزرا دستفہئینانا پلہیین تاییہت و خانہنشینی ب ہمان پلہ نہدکرن، یا ہیژ جہی مہترسیی ئہوہ ئہفین دہینہ شوونا وان ئہو ژی بہری ہەر تشتہکی ہزری ل دستفہئینانا ہمان پلہیین تاییہت و دہسکہفتین کہسین بہری خوہ بکہن، وی دہمی کارہسات مہزنترہ، چہند سالہکین دی ہہموو بؤدجہیا ہہریمی تیرا پلہیین تاییہت و خہنانشینین پلہیین تاییہت ناکہتن و فہرمانبہرین بچووکین وہک مہ ژی دی خوہ ل مہیدانکا پالا بین..!! بابہت ہہژی دریزکرنی یہ، بہلی ئہم ژ سنووری ۶۰۰ پہیقین رۆژنامی دہربازبووین، تنی دی بیژین بابی رۆژانی راست دبیزیت بہلی کہس ناخوینیت و کہس پی ناکہت، ب وی ہیقیی کابینا حہفتی یا حکومہتا کوردستانی ژ نہا پاش ہندہک جاران گوہداریی ل بؤچوونین نقیسکاران بکہن، ئہز باوہرم ئہوا نقیسکار دنقیسن د بہرژہوہندا گشتیدایہ ب دہستہلات و خہلکی ئاساییہ.

چەند سالەكیڤ دی ژى سەرژمیری ل عیراقی ناهیتە کرن (*)

ژ نیسانا ۲۰۰۳ قە و تایبەت پشتی هەلبژارتنیڤ ساللا ۲۰۰۵ی د هەر جقین و پیکهاتنەکا د ناقبەرا ئالیڤ سیاسیی عیراقی و هەر پەیمانەکا د ناقبەرا واندا هاتیه ئەنجامدان، و ل دووق دەستووری نووی عیراقی بریار بوو سەرژمیری گشتی بیته ئەنجامدان. د دوا بریارا بو قی مەرهمی هاتیه دان بریاربوو ل ۲۵/۱۲/۲۰۱۰ ئەف سەرژمیریە بیته کرن. بەل ب دریزا سالیڤ چووی هەر دەمی هزرا ئەنجامدانا سەرژمیری هاتیه کرن، هەر وی دەمی هزر ل هندەك پیلانان بو ئەنجامدانا وی هاتینه کرن، وهك دیاربووی ئالیڤ دژی ئەنجامدانا سەرژمیری هەر چەندە ئالیهکی قەشارتی و پشت دیواران بوویه بەل پەیقا وی بهیز تر بوویه و شیایه ئەوا وی دقیت بسەپینیت، د بەرامبەردا ئالیڤ دگەل ئەنجامدانا سەرژمیری کو وهك بەرچاڤ خودی دەستەلاتی یاسادانان و بجهئینانی و خودی هیزا مادی و مەعنهوی بوو، خو ل بەر ئیرادا ئالیڤ دژ نەگرت و ل دووق مەرهما وی چوو و سەرژمیری نەهاتە ئەنجامدان.

(*) د هژمار ۸۷۰ رۆژا ۲۹/۱/۲۰۱۲ رۆژناما ئەڤرۆ دا هاتیه بە لاق کرن.

ئەوا مەن دىقتە بىژم

چەند سائىن دى

ژى سەرزىمىرى ل

ئىراقىن

ناھىتە كرن

موسەدىق تولى

ۋ نېسانا ۲۰۰۳ وەرە و تايەت پىشتى ھەلۋارتىن سالا ۲۰۰۵ دەمەر جەقەن و پىكھانتەكا د ئاقبەرا ئالىين سىياسىيىن عىراقى و ھەر پەھانەكا د ئاقبەرا وان دا ھائىبە ئەھمەتلىك، و ل دووڭ دەستورۇن ئۆزىن عىراقىن بىرەر بىر سەرزىمىرىا كىشتى بىتتە ئەھمەتلىك. د دوا پىرايا پۇ قىن سەرزىمىرىا ھائىبەدان بىر سالا ۲۰۰۸/۱۲/۲۵ ئەف سەرزىمىرىا بىتتە كرن. بەلن ب دەرۋا سائىن جىوۋى ھەردەمى ھىزا ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا ھائىبە كرن، ھەر دى دەمى ھىزا ل ھىندەك سىلاسان پۇ ئەھمەتلىك دەن ھائىبە كرن، وگ دىيارىۋى ئالىين دى ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا ھەر پەھانە ئالىيەك قەشەرتى و پىشت دىياران بىوۋى بەلن پەھقا ۋى بەھىز تىرەۋىيە و شىپايە ئەوا ۋى دىقت بىسەپىيىت، د پەرايمەردا ئالىين دىگەل ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا كىر وگ پەرايمەردا خۇددى دەستەلاتىن ياسادانان و بېھىتتەنن و خۇددى ھىزا مادى و مەنەھى ۋى جىو و سەرزىمىرىا ئەھمەتلىك دەن.

ھەرگەمى دوقچوونا روودانن سىياسىيىن عىراقىن كرىت و ھىزا و بۇچوونا ئالىين خۇددى شىيان و دەستەلات ب ھورى خۇددىت، ۋ دەسپىكىتە دا زانىت كىر سەرزىمىرىا ناھىتە ئەھمەتلىك، ئەم جەقەن و پىكھانتىن د فى وايدا دەھتەكەن و ھەمىو ئەم ۋەھتەن دەھتەكەن بۇ ۋەھتە ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا خاپاندان خەلكى بو، ب تايەت ۋى خاپاندان خەلكى كوردستانى و سەرزىمىرىا كوردى بو، وگ كەسەك دوقچوونا باھەتى كرى و دگەرماتىا بگروۋەكىشتىن ئالىين عىراقى ل دورۇ باھەتى دكرن و دگەرماتىا ئەم بەھەقەن دەھتەكەن پلاندا نانا عىراقى كورايە پۇ ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا ل ۲۰۱۰/۱۲/۲۵ دگەمىن، د ھەمىزا ۲۰۱۰/۱۲/۲۵ ئەف ۲۰۱۰/۱۰/۱۷ ئەف ۲۰۱۰/۱۰/۱۷ ئەف ۱۲/۲۵ ئەف سەرزىمىرىا ناھىتە كرن) مەن بىن ھىقېوونا خۇد ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا د ۋىن ۋەھتە دىيار كىر، د ۲۰۱۰/۱۲/۲۵ ئەف سەرزىمىرىا سەرزىمىرىا ئەھمەتلىك و كورمان تېداتىسە ل ۲۰۱۲ ئەف ۲۰۱۲ ئەف ناھىتە ئەھمەتلىك، وگ پەھلەمانتەركى د دىيار كىدا دگەل قى ۋەھتە ئەھمەتلىك دىيار كرى د بۇجەبىا ۲۰۱۲ ئەف عىراقىدا چ درافەك بۇ ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا ناھىتە تەرخانكرن(ھىزار ۸۷۴) ۲۰۱۲/۱۲/۲۶ ئەف ۲۰۱۲ ئەف ۲۰۱۲ ئەف سەرزىمىرىا دگەت كىر بەلن ئەف سالا ۋى ھىچ و عىراق ئەف عىراقە بىتن و عەقلىبەتا بىر يار بەدەست و دەستەلاتىن ۋى ئەفە بىن چەند سالا كىن دى ۋى سەرزىمىرىا ناھىتە كرن.

گەلۋ كى مفادارە ۋ ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا كى مفادارە ۋ ئەھمەتلىك دەن. پەرى بەرسقەن بەدىن پىدقەبە بىژىن، ل زۆرىيە ۋەلاتىن جىھان چەند سالاگان چارىكى سەرزىمىرىا دېھتە كرن، ئەگەر پەستا سەرزىمىرىا ۋەلاتىن بگەم دى بىژم: زانىتا ھىزارا دروستا خەلكى پە مەرمەدا دابەشكرتا دادورەنەبا داھانى ل سەر خەلكى ۋى ۋەلاتىن، ل دووڭ ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا پلاننى گەشەپىدان و پىشەپىرنا ئاپورى، جىقكى، سالاھىيە، رەھنەبىرى دېھتەدەنن و بېھىتتەنن، ل دووڭ ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا سارىشە و ئالىيەت ۋى ۋەلاتىن دېھتە چارىمەكرن، سەرزىمىرىا كىلا چارىمەكەن گەلەك ئارىشاشە، ھىندى پەپەندى بى عىراقى و باشورۇن كوردستان قە ھەي ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا دىن دەرگەھن چارىمەسەن ل پەھ گەلەك ئارىشەپىن ئاقبەرا ھەردو ئالىيان وگ ئارىشا دېھتەن دىيار كرى (كېشەدار)، دابەشكرتا بۇجەبى، مۇجەبەت پىشەپىرگەي، ھەند قەگەت، ئانكو د ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا كىشت خەلكى ۋەلاتىن مفادارە، د ئەھمەتلىك ۋى ۋى دا تىن ھىزارەكا خەلكى مفادارە ئۆيىن ب زۆرى خۇد ب سەرزىمىرىا ئەھمەتلىك دادا، بىن ل سەرزىمىرىا ئەھمەتلىك ئارىشان د ئاقبەرا خەلكى تەخ و جىوېن و پىكھانتىن قى ۋەلاتىن دىن، د ھەمان دەمدا ھەندەك ھىزىن بىجانى بىن ب بەردەمىوونا ئارىشان د فى ۋەلاتىندا مفادارەن و بەرزىمىرىا ۋەلاتىن دەھتە پارىشتى دۇبەتيا سەرزىمىرىا دگەن.

ھىندى مە بېھىستى ھەمىو ئالىين دەستەلاتى و پىشكدار د جىفان ئونەرتىن عىراقىدا پىكھانتىن ل سەر ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا بەلن يا سەرى ئەم ل ۋىر سىبەرا دەستەلاتىن وان ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا بېھتە كرن، ئەرى ھىزىك ۋ وان بەھىز تەھەبە...؟ د بەرسقەدا دىژم ئەھتەر، بەلن ئەم ئالىين عەربىن عىراقى ب سونە شىبە بىن د دەستەلاتىدا ب زىمى دگەل سەرزىمىرىا ئەم و دلد دۇن ۋ ھەر ئەم ب خۇد ئالىين قەشەرتىنە و ناھىل پىشەكەن، ۋەركىر ب ئەھمەتلىك ۋى ئارمىجىن وان بېھ ناھىن دىن زىمان گەھنە بەرزىمىرىا ۋەلاتىن وان، زىمان قىشەكەن سەرزىمىرىا ۋى خەلكى كوردستانى بە، ئەوما د فى سەرزىمىرىا د ھەر جەقەن و كۆنگرەكا ئالىين عىراقىدا پىدقەبە سەرزىمىرىا كوردى داكوكىن ل سەر ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا دوزورتىن دەمدا بگەت.

musediqtovi@yahoo.com

ھەمىو ئىكشەمىيان دىقتىت

ھەرگەسى دوقچوونا روودانن سىياسىيىن عىراقى كرىت و ھىزا و بۇچوونا ئالىين خۇددى شىيان و دەستەلات ب ھورى خۇددىت، ۋ دەسپىكىتە دا زانىت كىر سەرزىمىرىا ناھىتە ئەھمەتلىك، ئەم جەقەن و پىكھانتىن د فى وايدا دەھتەكەن و ھەمىو ئەم ۋەھتەن دەھتەكەن بۇ ۋەھتە ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا خاپاندان خەلكى بو، ب تايەت ۋى خاپاندان خەلكى كوردستانى و سەرزىمىرىا كوردى بو، وگ كەسەك دوقچوونا باھەتى كرى و دگەرماتىا بگروۋەكىشتىن ئالىين عىراقى ل دورۇ باھەتى دكرن و دگەرماتىا ئەم بەھەقەن دەھتەكەن پلاندا نانا عىراقى كورايە پۇ ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا ل ۲۰۱۰/۱۲/۲۵ ئەف ۲۰۱۰/۱۰/۱۷ ئەف ۲۰۱۰/۱۰/۱۷ ئەف ۱۲/۲۵ ئەف سەرزىمىرىا ناھىتە كرن) مەن بىن ھىقېوونا خۇد ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا د ۋىن ۋەھتە دىيار كىر، د ۲۰۱۰/۱۲/۲۵ ئەف سەرزىمىرىا سەرزىمىرىا ئەھمەتلىك و كورمان تېداتىسە ل ۲۰۱۲ ئەف ۲۰۱۲ ئەف ناھىتە ئەھمەتلىك، وگ پەھلەمانتەركى د دىيار كىدا دگەل قى ۋەھتە ئەھمەتلىك دىيار كرى د بۇجەبىا ۲۰۱۲ ئەف عىراقىدا چ درافەك بۇ ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا ناھىتە تەرخانكرن(ھىزار ۸۷۴) ۲۰۱۲/۱۲/۲۶ ئەف ۲۰۱۲ ئەف ۲۰۱۲ ئەف سەرزىمىرىا دگەت كىر بەلن ئەف سالا ۋى ھىچ و عىراق ئەف عىراقە بىتن و عەقلىبەتا بىر يار بەدەست و دەستەلاتىن ۋى ئەفە بىن چەند سالا كىن دى ۋى سەرزىمىرىا ناھىتە كرن.

گەلۋ كى مفادارە ۋ ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا كى مفادارە ۋ ئەھمەتلىك دەن. پەرى بەرسقەن بەدىن پىدقەبە بىژىن، ل زۆرىيە ۋەلاتىن جىھان چەند سالاگان چارىكى سەرزىمىرىا دېھتە كرن، ئەگەر پەستا سەرزىمىرىا ۋەلاتىن بگەم دى بىژم: زانىتا ھىزارا دروستا خەلكى پە مەرمەدا دابەشكرتا دادورەنەبا داھانى ل سەر خەلكى ۋى ۋەلاتىن، ل دووڭ ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا پلاننى گەشەپىدان و پىشەپىرنا ئاپورى، جىقكى، سالاھىيە، رەھنەبىرى دېھتەدەنن و بېھىتتەنن، ل دووڭ ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا سارىشە و ئالىيەت ۋى ۋەلاتىن دېھتە چارىمەكرن، سەرزىمىرىا كىلا چارىمەكەن گەلەك ئارىشاشە، ھىندى پەپەندى بى عىراقى و باشورۇن كوردستان قە ھەي ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا دىن دەرگەھن چارىمەسەن ل پەھ گەلەك ئارىشەپىن ئاقبەرا ھەردو ئالىيان وگ ئارىشا دېھتەن دىيار كرى (كېشەدار)، دابەشكرتا بۇجەبى، مۇجەبەت پىشەپىرگەي، ھەند قەگەت، ئانكو د ئەھمەتلىك سەرزىمىرىا كىشت خەلكى ۋەلاتىن مفادارە، د ئەھمەتلىك ۋى ۋى دا تىن ھىزارەكا خەلكى مفادارە ئۆيىن ب زۆرى خۇد ب سەرزىمىرىا ئەھمەتلىك دادا، بىن ل سەرزىمىرىا ئەھمەتلىك ئارىشان د ئاقبەرا خەلكى تەخ و جىوېن و پىكھانتىن قى ۋەلاتىن دىن، د ھەمان دەمدا ھەندەك ھىزىن بىجانى بىن ب بەردەمىوونا ئارىشان د فى ۋەلاتىندا مفادارەن و بەرزىمىرىا ۋەلاتىن دەھتە پارىشتى دۇبەتيا سەرزىمىرىا دگەن.

مفاداره ژ ئه نجامنه دانا وئ..؟ بهری بهرسقی بدهین پیدقیه بیژین، ل زوربهی وهلاتین جیهانی چهند ساله کان جارهکی سه رزمیری دهینه کرن، ئه گهر په سنا سه رزمیریا وهلاتیان بکه م دئ بیژم: زانینا هژمارا دروستا خه لکی یه ب مه رهما دابه شکرنا دادوه رانه یا داهاتی ل سه ر خه لکی وی وهلاتی، ل دوو ف ئه نجامین سه رزمیری پلانین گه شه پیدان و پیشقه برنا ئابووری، جفاکی، ساخله می، ره وشه نبیری دهینه دانان و بجه ئینان، ل دوو ف ئه نجامین سه رزمیری ئاریشه و ئالوزین وی وهلاتی دهینه چاره سه ر کرن، سه رزمیری کلیلا چاره سه ر کرنا گه له ک ئاریشانه، هندی په یوهندی ب عیراقی و باشووری کوردستانی فه هه ی ئه نجامدانا سه رزمیری دئ دهر گه هی چاره سه ریی ل بهر گه له ک ئاریشه یین نافبه را هه ردو ئالیان وهک ئاریشا ده فهرین داگیر کری (کیشه دار)، دابه شکرنا بو دجه ی، مووچه یین پیشمه رگه ی... هتد فه که ت. ئانکو د ئه نجامدانا سه رزمیرییدا گشت خه لکی وهلاتی مفاداره، د ئه نجامنه دانا وئ ژی دا تنی هژماره کا خه لکی مفادارن ئه وین ب زوری خوه ب سه رده سه ته لاتیدا دادای، یین ل سه ر بهرده و امیدانی ب ئاریشان د نافبه را خه لکی و ته خ و جوین و پیکه اتین فی وهلاتی دژین، د هه مان دهمدا هنده ک هیژین بیانی یین ب بهرده و امبوونا ئاریشان د فی وهلاتیدا مفادارن و بهرژه وهندیین وان دهینه پارستن دژایه تیا سه رزمیری دکهن.

هندی مه بهیستی هه موو ئالیین ده سه ته لاتی و پشکدار د جقاتا نوونه رین عیراقیدا پیکه اتیبوون ل سه ر ئه نجامدانا سه رزمیری به لئ یا سه یر ئه وه ل ژیر سیبه را ده سه ته لاتئ وان نه هیلان سه رزمیری بهیته کرن، ئه ری هیزه ک ژ وان بهیژتر هه یه..؟ د بهرسقیدا دبیزم نه خیر، به لئ ئه و ئالیین عه ره بین عیراقی ب سونه و شیعه یین د ده سه ته لاتیدا ب زمانی دگه ل سه رزمیری نه و د دلدا دژن و هه ر ئه و ب خوه ئالیی فه شار تینه و ناهیلن بهیته کرن، ژبه رگو ب ئه نجامدانا وئ ئارمانجین وان بجه ناهین و دئ زیان گه هنه بهرژه وهندیین وان. زیان فیکه تیی سه ره کی ژی خه لکی کوردستانی یه، له وما د فی سه روبه ریدا د هه ر جقین و کو نگره کا ئالیین عیراقیدا پیدقیه سه ر کردایه تیا کوردی داکوکیی ل سه ر ئه نجامدانا سه رزمیری دزووترین دهمدا بکه ت.

دی وەرە بوُدجهیا هەریمی تیرا بکه...!!! (*)

د دهمی روودانهکا نهئاساییدا خه لک ههوارا خوه دبهنه بهر په رلهمانی، دهمی کسهک رهخهکی، گازندهکی ژ هه ر دیاردهکا نه رینی د ناف دهسته لاتداریییدا دکهت، ل وی هیقیی یه نه گهر دهسته لات ل دووڤ رهخهیا وی نه هات ، په رلهمان بهیت و ل دووڤ یاسای چاره سه ریه کی بو ببینیت ، ژ بهرکو په رلهمان زیده باری ئه رکی یاسادانانی زیره فانه ل سه ر سازیین دهوله تی، چافی زلی خه لکیه دهمی دهسته لات زیده گافیی ل سه ر مافی گشتی دکهت، په رلهمانتار ژی ئه و چافیین زل و که سیین بژاره نه یین خه لکی ژیگرتین داکو بهری بهرزه وهندیا خوه ل بهرزه وهندیا خه لکی بگه ریین، نه گهر ئالیه کی مافیین هنده کان خوارن، نه فه دی په رلهمان و په رلهمانتار د وی چه په ریدا بن یی تیدا بهرگری ژ مافیین وان دهیته کرن.

کاره ساتا مهزن نه وه به ئه و روودانی نهئاسایی و دیاردین نه رینی دگیانی په رلهمانیدا په ییدابین، ل شوونا په رلهمان ل دووڤ رهخه و گازنده یین خه لکه کی بچیت ئه و ب خوه زیده گافییان بکهت، په رلهمانتار ئه و چافیین زل و که سیین بژاره یین خه لکی ژیگرتین بهری هه ر تشته کی ل بهرزه وهندیین خوه، لی بهرزه وهندیین قه له و و ئیمتیا زاتین خه لکه کی د خه ونی نه دیتین بگه ریین. به لی نه فه یه کاره ساتا مهزن و مروقی دگه هینته وی باوه ری بیژیت: جفاکی مه جفاکه کی نهئاسایی نه شارستانی، جفاکه کی خوه په رسته لهوما ژی یین وهکی وی نوونه راتیا وی دکهن.

(*) د هژمار ۸۸۲ رۆژا ۲۰۱۲/۲/۱۲ رۆژناما ئه فرۆ دا هاتیه به لاقرن.

موسدق توفی

د دهم رودهانکا نئاسایي دا خلك هموارا خوډ
 دهنه پهر پهلهماني، دهم كسك رخنك، گاندهك
 ل هر ديارهكا نرني د ناك دهستهلاندارين دا دكت،
 ل وئ هيقين په نكهر دهستهلات ل دووډ رخنهيا وي
 نسهات، پهلهمان سهت و ل دووډ قانسوون
 چارهسرهيكې بې بسيت، ژبهركو پهلهمان زدهباري
 تهركي قانسوونانئ زيرقانه ل سر سازين دولهين،
 چاقن زلن خلكيه دهم دهستهلات زدهكاشي ل سر
 ساقن كشتي دكت، پهلهمانئاري نيو چاقن زل و
 كسطين بزارنه پين خلكي ژيكرتيا دكو بسري
 بهرزهونديا خوډ ل بهرزهونديا خلكي بگهرين، نكهر
 نالهيكي ساقين هندكان خوران، نهقه دن پهلهمان و
 پهلهمانئاري د وي چهري دا بن ين تيدا بهركي ژ ساقين
 وان دهتكرن.

كارهاساتا موزن نهمو نهم رودهانئ نئاسايي و
 ديارين نرني د كسانئ پهلهماني دا پيدا بن، ل
 شوننا پهلهمان ل دووډ رخنه و گاندهين خلكي
 بچيت نمو ب خوډ زدهكاشيان بگهت، پهلهمانئاري نيو
 چاقن زل و كسطين بزارين خلكي ژيكرتيا بهري هر
 تشهكي ل بهرزهونديا خوډ، ئي بهرزهونديا قلمو و
 نيمتيازانئ خلكي د خورن دا نهدين بگهرين.
 بدلئ نهقه به كارهاساتا موزن و مرزي دگههينته وئ
 باورين كو پيټ، چفاكي م جهلكي نئاسايي و
 نئاسايي، چفاكي خوډهرسته لومئا وكي وي
 نونهراتيا م دكهن.

نهقه بويهري قن داوين ل پهلهماني رودهان، ژ
 ديارين بلندي وئ كوچكي بهر گرهيڼ خلكي قن
 ولاتي كهتن، بويهري سرنجراكش و راستيا كوټين
 سهري ديار دكهن، سهري پهلهماني د روهان داوين
 پين سهريكاتيا خوډ دا، پين هچ بنهمايك قانسوونيان
 بريارهكا هفشك و ب كوه نهم دراډن ميه ل بهرزهونديا
 ب رنكي پيشينهيان د دته هندك كارهاندن ديوانا
 پهلهماني، پيشنه ئي نه پيشينهين ناسايي بهري پين
 چند دهفتهرانه و پهلهمان هندك ديتر بلند دكت پين
 كو گههشته دهم پهلهمان و پهلهمان (مودير عام)
 كيم دبيني و پهلهمان (مودير عام نهقدم)
 كارهاندن پهلهماني، هرهوكي ل هريمن م هچ (مودير
 عام) نهن و شهرم ژ ولاتين ديتر بگهين. پرسيارك
 دهتكرن كولو ماموستايك ل كونهك قهده و دوره
 بازيان ماموستايين دكت، فرمانيهركي ريك و پيران
 ين ل چولي مژولي فكرن و سهخبركرنا ريكانه،
 كارهاندن بازيانين ين ب شف و وژ ل دووډ
 چارهكرنا كيماسين بازيي ذقريت هرهيك ل دووډ
 پلهيا خوډ چ ژ كارهاندن كوچكا پهلهماني كيمترن و ژ
 وان نيمتيازانان ين بهر بن پين سهري پهلهماني د
 دته كارهاندن خوډ؟ يا سهري نهم سهري پهلهماني د
 ديارهكا روهانقاني دا بهركي ژ قن چهنم بگهت و
 پيټ سهري پهلهمانين بهري من ئي نهقه يا كړي!!
 پين كو كسك تشهكي پيټ، كي دپيټ كاركي
 راسته پين بهري نه نهقه كسيت بيت؟ نهري كوچكا
 تاغايه بهرهي تاغاي دقت دن خير و پيران داهش
 كهت؟

نكهر كهرن ناكركن بؤ نهقا سهري پهلهماني
 كري بسيت و پيټ نهقه نه بؤ خوډ كره و يا قباي
 هريكاريا كارهاندن پهلهماني بگهت! دهم 38
 پهلهمانئاري موههين چند مليون دباري و ترهجين
 مودرن و دهسكفتين دي پين بهري نهم تيرنن دافوازا
 تاپوكرنا شرفه و قيلهين پهلهماني بگهت نهم وئ ل
 دووډ بهايين ين هانينهكرين كو نهم بهايين وان ژ
 دوجاركيڼ وي بهايي پشه، نهري بؤ قن چهنم دن چ
 پيټ؟ دهم چاقن زلن م به دنگين خوډ گهاندنيه
 وي جهي تنن بؤ بهرزهونديا خوډ فكري بن، يا خوش
 نهم نهقه كوما پهلهمانئاريان ژ همسو فراكسيونين
 پهلهمانيه و نونهراتيا همسو نالهيان دكهن، نهقه ئي
 هيژ باوريا مرزي كيم دكت كو چارهكا دي بچيته بهر
 سندوقين دنگدان و هندك چاقن زلن دي هلبزيت
 نهم وئ مينتا پين بهري خوډ و پين بهري وان بن!!
 نهقه دپيټ تاكه ريك بؤ دوبارههيوونا قان رودهانئ
 نئاسايي و ديارهين نرني و تير نهيوونا نهم دگهه
 جهين بريان نهم هره موهه زدهكرنك، داننا
 پيشينهيان، خلكركنك، پله بلندرتهك ل دووډ
 ياسايي و رينمانيان بيت و همسو ولاتي دهكفون و
 ب پيران تنن نالهيكي بن، ل كوچكا پهلهماني بيت يان
 ديوانا چاتا وزيان يان ريقهريا ناهيك يان پشهكا
 بازيانينك بيت. و ژ نهم پاش هره كسك بؤ
 پهلهمانئاريان يان دزيرين و پلهكا ژ (مودير عام)
 بهرف زور دهته بهرياركن، د دهم همانا وي ل وي
 كاري ههمان موهه و درماله و خانهنسي و
 دهسكفتين بهري وركرنا پلهين همن دكل هندك
 درماله پين تايهت ب هاننچونئ و همان ل درهقي
 مالا خوډ و نكهر هوسان نهيت، نهقه هتا هندك تيرين
 هندك دي دن هينشوون و ريكا وان كرن، دن وهره
 بؤجهيا هريمن تيرا بگه!!!

musediqtovi@yahoo.com

نهقه بويهري قن داويي ل پهلهماني رودهان، ژ
 ديارين بلندي وئ كوچكي بهر گوهيڼ خلكي قن
 ولاتي كهتن، بويهري سرنجراكش و راستيا گوټين
 سهري دياردكهن، سهري پهلهماني د روهان داويي
 پين سهريكاتيا خوډ، بي هچ بنهمايهكي ياسايي يان
 بريارهكا ههفشك و بكوم نهم دراډن ميه ل بهرزهونديا
 ب رنكي پيشينهيان د دته هندك كارهاندن ديوانا
 پهلهماني، پيشينه ئي نه پيشينهين ناسايي بهري پين
 چند دهفتهرانه و پهلهمان هندك ديتر بلندكيت بيي
 كو گههشته دهم پهلهمان و پهلهمان (مودير عام)
 كيم دبيني و پهلهمان (مودير عام نهقدم)
 كارهاندن پهلهماني، هرهوكي ل هرهوكي ل
 هريمن م هچ (مودير عام) نهن و شهرمي ژ ولاتين
 ديتر بگهين. پرسيارك دهته كرون گهلو ماموستايهكي ل
 گوندهكي قهده و دوره بازيان ماموستايهتي دكت،
 فرمانيهركي ريك و پيران يي ل چولي مژولي فكهون و
 سهخبركرنا ريكانه، كارهاندن بازيانين يي ب
 شرفه وژ ل دووډ چارهكرنا كيماسين بازيي ذقريت
 هرهيك ل دووډ پلهيا خوډ چ ژ كارهاندن كوچكا
 پهلهماني كيمترن و ژ وان نيمتيازانان بيياهر بن پين
 سهري پهلهماني د دته كارهاندن خوډ..؟ يا سهري
 نهوهيه سهري پهلهماني د ديارهكا روهانقاني
 بهرگريي ژ قن چهنم بگهت و بيټريت
 سهري پهلهمانين بهري من ئي نهقه يا كړي!!
 پين كو كسك تشهكي پيټ، كي دپيټ كاركي
 راسته پين بهري نه نهقه كسيت بيت؟ نهري كوچكا
 تاغايه بهرهي تاغاي دقت دن خير و پيران داهش
 كهت؟

ته ئەفە كەربیت بیت..؟ ئەری كوچكا ئاغاییه هەروەکی ئاغای دقیت دی خیر و
بیران دەته دابەشکەت..؟

ئەگەر گەردننازاكرنەكی بو ئەفا سەرۆكی پەرلەمانی كری ببینین و بیژین ئەفە
نە بو خوە كریه و یا قیای هاریكاریا كارمەندی پەرلەمانی بكەت..! دەمی ۳۸
پەرلەمانتار ب مووچەیی چەند ملیوون دیناری و ترومبیلین مودیرن و دەسكەفتین
دی یین بەری نھا تیرنەبن داخوازا تاپۆكرنا شوقە و قیلەیی پەرلەمانی بكەن ئەو
ژی ل دووفا بەایی پی هاتینەكرین كو نھا بەایی وان ژ دوجاركیی وی بەای پترە، ئەری
بو قی چەندی دی چ بیژین..؟ ئەری دی چ بیژین دەمی چاقین زلین مە ب دەنگین
خوە گەھاندینە وی جھی تنی بو بەرژەوھندی پەرلەمانی خوە دزل و تیژ و قەكری بن، یا
خوش ئەو ئەف كۆما پەرلەمانتاران ژ هەموو فراكسیونین پەرلەمانینە و نوونەراتیا
هەموو ئالییان دكەن، ئەفە ژى هیژ باوھریا مرقفی كیمدكەت كو جارەكا دی بچیتە
بەر سندوقین دەنگدانى و ھندەك چاقین زلین دی ھەلبژیریت ئەو ژى مینا یین
بەری خوە و یین بەری وان بن..!!

ئەز دبیژم تاكە ریک بو دوبارەنەبوونا فان روودانین نەئاسایی و دیار دەیین
نەرینی و تیڕ نەبوونا ئەوین دگەھنە جھی بریاری ئەو هەر مووچە زیدەكرنەك،
داناپیشینەیان، خەلاتكرنەك، پلە بلندكرنەك ل دووفا یاسایەكی و رینماییان بیتن و
هەموو وەلاتی وەكھەقبن و ب بریارا تنی ئالیەكی بن، ل كوچكا پەرلەمانی بیتن یان
دیوانا جقاتا وەزیران یان ریفەبەریا ناحیەكی یان پشكەكا باژیرقانیەكی بیتن. و ژ
نھا پاش ھەر كەسەكی بو پەرلەمانتاریی یان وەزیری و پلەكا ژ (مودیر عام)یی
بەرەف ژوور دەیتەبەر بژاركرن، د دەمی قەمانا وی ل وی كاری ھەمان مووچە و
دەرمانە و خانەنشینی و دەسكەفتین بەری وەرگرتنا پلەیی ھەبن دگەل ھندەك
دەرمانەیی تاییبەت ب ھاتنوچوونی و قەمانی ل دەر قەی مالا خوە و ئەگەر ھوسان
نەبیت، ئەفە ھەتا ھندەك تیردبن ھندەكین دی دی ھینەشونوی و ریکا وان گرنە،
دی وەرە بو دجەیا ھەریمی تیرا بكە..!!!

بهره‌ف کابینا هفتی یا هه‌ریما کوردستانی^(*)

پیدفیه کابینا هفتی شوونه‌وارین دو ئیداره‌یی نه‌هیلیت

ژی کابینا شه‌شی ب داویهات، په‌رله‌مانی کوردستانی به‌ربژیرین فراکسیونا کوردستانی بو سه‌رۆکاتیا وه‌زیرین هه‌ریمی و جیگری وی ده‌سنیشانکر، پیدفیه د کیمتر ژ هه‌یفه‌کیدا کابینا هفتی بیته‌پیکئینان. ناهیته‌فه‌شارتن کابینا شه‌شی و به‌ری وی کابینا پینجی سه‌رکه‌فتن باش و ده‌سکه‌فتن هه‌ژی بو خه‌لکی کوردستانی ده‌ستقه‌ئیناینه. ئەف سه‌رکه‌تن و ده‌سکه‌فته ژ ب هزرا من به‌ره‌می یه‌کرزیا نافمالا کوردی یه هه‌تا ئاسته‌کی و به‌ره‌می سه‌ره‌کی پیکهاتنا ستراتیزیا ناقه‌ه‌را هه‌ردو هیژین سه‌رکیین هه‌ریما کوردستانی پارتی و یه‌کیتی یه، د هه‌مان ده‌مدا به‌ره‌می هه‌فکاریا هه‌ردو هیژانه دگه‌ل هنده‌ک ئالیین دی یین پشکداری د هه‌ردو کابینه‌یاندا کری.

د ده‌مه‌کیدا کو سه‌رکه‌فتن و ده‌ستکه‌فتن هه‌ردو کابینه‌یان د به‌رچاڤن و جهی خوه‌گرتینه، هه‌ردویان له‌نگی و کیماسی و شکه‌ستنن به‌رچاڤ ژ هه‌بوونه، د ئەنجامدا ژی رۆژ ل دووڤ رۆژی سه‌روبه‌ر هه‌ریمی به‌ره‌ف خرابتر چوووه، یه‌کرزیا نافمالا کوردی پتر تیکچوووه، دوژمنین کوردستانی ژی ده‌لیقین پتر ده‌ستقه‌ئیناینه کو د وان درزین که‌تینه د دیوارا نافمالا مه‌ دا دزیی بکه‌ن و دربین خوه بوه‌شین، ئەفا ژ مه‌ها شوباتا پارقه‌ ل هنده‌ک ده‌فه‌ران روودده‌ت به‌ره‌می قان له‌نگی و

^(*) د هژمارین ۸۹۰، ۸۹۴، ۸۹۷، ۹۰۴ رۆژین ۱۹، // ۲۰۱۲ رۆژناما ئەڤرۆ ۱۵ هاتیه‌به‌لافکر.

کیماسی و شکهستنانه، وان ژى ئەگەرین خوه هه نه. د چه ند خه له که کاندای ئاماژه ب هندهک ژ وان ئەگهران کهین و ئەوا ئەم ب باش دبیین وهک چاره سهرى دى بهرچافکهین:

ب دريژيا پينجى ساليين چوويى ژ دىروکا باشوورى کوردستانى ئەو کاره ساتين ژ ئەنجامى دو بهرکيى د ناقبه را بزافا رزگاربخوازا کوردى دا ب سهر مه هاتين کيمتر نهبوونه ژ ئەوا داگیرکه ران ب سهرى مه ئيناي، د هه مان دهمدا ئەو دهسکهفتين گه لى مه د قوناغين يه کريزيا ئاليين کوردستانيدا دهسقه ئينان د چ قوناغين دىروکا خوه دا دهسقه نه ئينان، سهرهلدانا کوردستانى ل ١٩٩١ى، هه لبژارتين پهرله مانى و دامه زراندا حکومه تا ههريمى بهرهمى يه کريزيا کوردان بوو د بهرهمى کوردستانيدا. دهسپيکرنا هه فرکيا نه روه وا د فى قوناغيدا شهرى براکوژيى ل ١٩٩٤ى پيشه هات، وى شهرى مه زنترين کاره سات دوو قوه هه ئينان، کاره ساتا هه ره مه زن پارچه کرنا ههريمى کوردستانى بوو بو ئيدارهيان، دو ئيداره يى ژى دو بهرزه وهنديين جودا، دو هزرين جودا، دو سيسته مين جودا و گه له ک جوداهيين دى دگه ل خوه ئينان و ره ورشاليين وان کوور د مه ژيى خه لکه کيدا داقتان، يين مفا ژ فى دو ئيداره يى وهرگرتى هژماره کا کيماس و ئاليين خوه په رست و بهرزه وهنديخواز بوون، يين زيان فيکته تى ژى تنى کوردستانى بوون.

ب پيکھاتنا پارتى و يه کيى و راگه هاندا پيکھاتنا ستراتيزى دهسکهفتين مه زنتر ل سهر ئاستين کوردستانى و عيراقى و جيهانى دهسقه هاتن، نه مانا روخسارى دو ئيداره يى و راگه هاندا حکومه تا هه فگرتيا ههريمى د کابينه يا پينجيدا يه ک ژ بهرهمين هه ره ديارين فى پيکھاتنى بوون. به لى مخابن وهک مه ئاماژه پيکرى دو ئيداره يى دو بهرزه وهندي، دو هزر، دو سيسته مين کارگيرى د مه ژيى خه لکه کيدا داقتابوون و هه ردو کابينه يين پينجى و شه شى ژى رووخسار د يه کگرتى لى ب کريار ب سيسته مى دو ئيداره يى کاردکر، دو وهزاره تين دارايى، دو وهزاره تين پيشمه رگه، دو وهزاره تين نافخوه يى هه بوون لى تنى د يه ک ئافاهيدا بوون، ناهيته فه شارتن هه ر سى وهزاره ت بنياتى سهرکيى هه ر حکومه ته کينه، ئەگه ر ته

وهزارهتهكا داراييا يهكگرتى نه بوو، ئهغه نه وهزارهتا ته يا پهروهردى و نه ژى يا ساخلمه مې نه ژى يا ... د يهكگرتينه، ئانكو هيژ ئه مې د سهرده مې دو ئيداره ييدا. پيدفى ناكهت بيژين توندترين رهخهيا بهرهلستكاري و خهلكى ناسايى ل ههر دو كابينهيان دگرت ئهغه دو ئيداره ييه بوو يا ل ژير سيهوانا يهك ئيداريدا و رهخه ژى د جهى خوه دابوو.

دوباره دى بيژين فى دو ئيداره ييى يا ئاشكرا و يا ل ژير يهك سيهوانى گه لهك كاره سات ب سهرى مه ئينان، خهلكى ژ فان كاره ساتان تير بووى و ئيدى خوه ل بهر فهر يژين دو ئيداره ييى ناگريت، دم هاتيه كابينهيا ههفتى كابينهكا يهكگرتى بيتن، داويى ب دو وهزارهت يى د يهك ئافاهيدا و دو حكومهت يى ل ژير يهك سيهوانه بينيت و ببينه خوه دي يى وهزارهت يى ههفگرتى و يهك سيسته مې ئيدارى و داويى ب گه لهك ئاريشه يان بينيت يى ژ فى دو ئيداره ييى دروست دبن، ل داويى چافى مه يى ل كابينا ههفتى مزگينيا سهرده مې نوويى ههفگرتى بيتن ل كوردستانى.

سيسته مېن بيانى و ئهوين سيسته م بو مه ئينان

د چند ههفت يى چوو ييدا يهك ژ نووچه يى ههره بهرچا د كه نالين مه يى راگه هاندنيدا خوه نيشادان يى خويندكار يى ههري مې بوون دژ ب سيسته مې پهروهردى و چاوانيا ههژماركنا نمر يى ئهزمونان يى نها دهيت هه پيره وكرن. بى گومان ههر خوه نيشادانهكا ل جههكى وهك وهلاتى مه دهيت هه كرن، ههر ئاليهك سياسى دى وهك خوه سهرده رى دگه لدا كهت و دبیت هندهك ئالى بهرى وى بهرف ئاراسته يهكا دى ببهن. هندی پهيوه ندى ب فان خوه نيشادانانقه هه كنه نالين راگه هاندن يى خوه ب بهرهلستكار يان ئه هلى ددهن نياسين، پتر ژ قه باره يى وان گرنگى پيدا، كه نالين ديتر ل بهراهيى خوه لى مت دكر و پاشتر ژى متيا خوه شكاند خوه نيشادان وهك دهينه كرن بهرچا فكرن، مهز نه بهرپرس يى پهروهردى ژى هاتنه زمان و ب رهنگه كى

ئەوا مەن دقەت بېژم
بەر ب كەلگەن جەققان يا كۆرۈنمەن شەرەپم

سىستېمىنىڭ بىلىنىشى
ئەۋلادىنىڭ سىستېمىسى
بىر
بە ئىسپاتى

موسىددەن تۆزۈلۈش

د چەند ھەپتە ئىچىدە چوچىيا دا يەك ۋ نۆرچە ئىچىدە ھەرە بەرچاڭ د كەتلىنى مە يىن راگەھاندان دا خۇنۇشاداننى خۇنۇشكارىن ھەزىم بون دۇ سىستېمىنى پەرودەن ۋ چارائىنا ھۇماركۇرنا نۇرەين ئەزىمۇنات يىن نەھا دىھتە پەرودەن. بىن كۆمان ھەر خۇنۇشادانەك ل جەھەت ۋەك ۋەلاىن مە دىھتەن، ھەر ئالەك سىياسى دىن ۋەك خۇە سەرودەن دىگەندا كەت دىھت ھەندەك ئالى بەرن ۋى بەر ب ئاراستەپەك دى بەن. ھەندى پەيۋەندى ب قان خۇنۇشادانائە ھەي كەتلىنى راگەھاندان يىن خۇە بەرھەلسىتكار يان ئەھلى ددەن نىياسىن، پتر ۋ تەبارەين وان كرنكى پىندا، كەتلىنى دىتر ل بەرھەين خۇە ئى مە كتر ۋ پاشتر ۋى مستىبا خۇە شىكەند خۇنۇشادان ۋەك دىھتەن بەرچاڭقىرن، مەزەنە بەرپىرىن پەرودەن ۋى ھائىنە زمان ۋ بەر رەنگەك شەرەپنە رەۋاتىيا داخۋازىن خۇنۇشكاران يان ھەندەك ۋ وان داخۋازان پەزىراندن ۋ باۋەرى ئىنا كو پىدقە ھەندەك ۋ ۋى سىستېمىنى نەھا ھەي پىتەگۇھارتىن.

ئەف سىستېمىنى د چەند سالتىن چوچىيادا ل ھەزىمە كوردستانىن ھاتىبەجھىنەن وان ل بەرھەين ب سىستېمىنى سۈيدى ب خەلگىن داپەنىسان ۋ نەھا ۋى ھەندەك دىتەن ج پەيۋەندى ب سىستېمىنى سۈيدى ۋە نىنە، ئەگەر ئەۋەك پەرودەكار، ئى ۋەك كەسەك بەرودەم دوۋچوچونا بابەتى كرى قى سىستېمىنى ھەلسەنگىنەن دى بېژم ۋ سالا بەرھەين يا جىبەجىكرنا ۋى زىدە ۋ پىۋىست گازندە ۋ رەخنە ل سەر ھەيۋەنە، پىشتى كو كەسەك پەيۋەندىدار كۆھدارى ل وان گازندە ۋ رەخنەپان نەگرتى ل سەر بەك كۆمقەبوون ۋ بوونە ئەگەرن ئەقا د ھەپتە ئىچىدە چوچىيادا مە دىتى.

ئەز ۋى مافى نادەمە خۇە بېژم ئەۋ سىستېمە سۈيدى يان ھەر جەھەت دىتر بىتن، نە يىن راستە يان يىن سەرگەفتى نىنە، بەلەن دى بېژم ئەرن مەزەنە بەرپىرس ۋ شارەزايىن مە كو ب سەدان شارەزا د ھەر ۋەزارەتەكىندا ھەنە، ھەز د سىستېمىنى نوو دا نەكر، ھەلسەنگاندن ۋ دوۋچوچون ۋ قەكولەن ل سەر نەكرن دى چەند يىن سەرگەفتى بىتن...؟ چەند دىگەل سەرۋەنەر كاۋدانىن ۋەلاىن مە دىگۇجىت...؟ ئەرن زەمىنەكا گونجاي بۇ سەرگەفتى ۋى ھەيە...؟ ئەرن ۋىلى جەھى ماكن ل چەند ۋەلاىن دى ھائىبەجىبەجىكرن ۋ سەرگەفتى دەستەئىنايە...؟ ئەرن نە دىۋو د چەند خۇاندەنگەھەگاندا ۋەك ئەزىمۇن ھاتىبا جىبەجىكرن پاشان ھەمو ھەزىم قەگرتى...؟ يان ھەما كەسەك يان چەند كەسانەك ۋ دەرۋەي ھەزىم ھان ئەف سىستېمە بۇ مەزەنە بەرپىرسان پىشنىزىكر ۋ وان ۋى بىن بەك ۋ دو پەزىراند...؟

سىستېمىنى ئەف شەرۋەككەشە ل سەر روۋدى نە بەكەم پىزەيە خەلگەكى ۋ دەرۋە ئىساي ۋ بۇ ھەر مەزەنەكى بىتن ب كۆرەين مەزەنەبەرپىرساندا خۇاندى وان ۋى بىن قەكولەنەكا پىدقە جىبەنىناى، د تەجمادا زىاننى ۋى ۋ مافىين ۋى پتر بوون، خۇدەين پىشنىزىق ۋى ئەۋا ۋى قىباى گەھىشتىن، پىلەكا تاپىبەت خانەئىشنىكا چەور بۇ خۇە دەستەئىناى، ئەنجامىن پىشنىزىقا ۋى چ بىن، چەند ب كرانى ل سەر كۆمقەمەتا ھەزىم بەكەفتى بۇ ۋى نەخەمە. ئاھتەئەھەشارىن ۋ دامەزاندنا كۆمقەمەتا ھەزىمەتقە، تاپەت پىشتى نەمانا رىتەم بەعسى ۋ باشتىر لىن ھاتىنا سەرۋەنەكى ئابورەين ھەزىمى، چەندىن ئەزىمۇن ب قى رەنگى ل ھەزىمى روۋدايە ۋ تەجما ۋى نە تىن سەرگەفتى بوو، بەلكى ب كران ل سەر دەستەلاىن ھەزىم كەتە. ب ھەمان شىۋە كەلەك ۋ وان كەستىن ۋ دەرۋە ھاتىن ۋ خۇە ۋەك سوارچاكن سەيدانان ۋ شارەزايىن كىشت ۋاران ب مەزەنەبەرپىرسان داپەنىساي ھەتا جەھى خۇە كرتى ۋ پەلەكا تاپىبەت سەرۋەنەكىرى، د تەجمادا پتر ۋ ۋى خۇمەت يا كرى بوونە باركرانى بۇ كۆمقەمەتا ھەزىم. كرنىكەدانا كۆمقەمەتن ب وان كەسان يىن ب دەھان سالان ل دورى ۋەلاى بەرۋەندىن خۇە پاراستىن ۋ خۇە دورى ۋەلاى ئەشكەجىبە ۋ ئازارەين ب سەرنى قى خەلگى ھاتىن، ۋ پىشكۆھەھاتىنا ئەرن د سەرۋەنە ئىش ۋ ئازارەين قى خەلگى ۋ دورىچىن ئابورەين ۋ ئەبوونى ۋ بىرىستىن ل قى ۋەلاى خۇە راكرتى بوونە ئەگەرن دورىكەتتا خەلگەكى ۋ كۆمقەمەتا ھەزىمەت ۋىزىن كۆمقەمەتنىكىناى ۋ ھەندەك جاران كارۋەنەقايا قى خەلگى زىاننى مەزەنە كەھاندەنە سەرئەسەرى ھەزىم.

ل داۋىن پىدقەتەكا كرنى ۋ ب ئەزە كاپىنا نوو قىن چەند بەرچاڭقىكرت ھەر پىشنىزىق ۋ پىزۋە ۋ ماستەر پاتەكا ۋ دەرۋە دىھت پىشتى ھەلسەنگاندەكا زانستىنا ۋ قەكولەنەكا ۋەسان كو دىگەل سەرۋەنە سەرۋەنە بەرپىرىن مە كۆرەجىت، ھەلسەنگاندانا كەسان ۋى ل سەر ئاستى شىبان ۋ دەسۋى ۋ پىشكىريا وان بىت ب ئەركىن ۋەلاىننى ۋ نەتەۋى، نەو كەسە ۋ دەرۋە ھاتىن يان ۋ وان كەسان بىتن دىن رۆزىن دۇۋار ۋ بەرتەنگدا پىشتا خۇە ئەداپە قى ۋەلاى.

ھەمو ئىكشەمىيان دىھىبەت

شەرمىنانە رەۋاتىيا داخۋازىن خۇنۇشكاران يان ھەندەك ۋ وان داخۋازان پەزىراندن ۋ باۋەرى ئىنا كو پىدقە ھەندەك ۋ ۋى سىستېمىنى نەھا ھەي پىتەگۇھارتىن.

ئەف سىستېمىنى د چەند سالتىن چوچىيادا ل ھەزىمە كوردستانىن ھاتىبەجھىنەن وان ل بەرھەين ب سىستېمىنى سۈيدى ب خەلگى داپەنىسان ۋ نەھا ۋى ھەندەك دىتەن ج پەيۋەندى ب سىستېمىنى سۈيدى ۋە نىنە، ئەگەر ئەۋەك پەرودەكار، ئى ۋەك كەسەك بەرودەم دوۋچوچونا بابەتى كرى قى سىستېمىنى ھەلسەنگىنەن دى بېژم ۋ سالا بەرھەين يا جىبەجىكرنا ۋى زىدە ۋ پىۋىست گازندە ۋ رەخنە ل سەر ھەيۋەنە، پىشتى كو كەسەك پەيۋەندىدار كۆھدارى ل وان گازندە ۋ رەخنەپان نەگرتى ل سەر بەك كۆمقەبوون ۋ بوونە ئەگەرن ئەقا د ھەپتە ئىچىدە چوچىيادا مە دىتى.

ئەز ۋى مافى نادەمە خۇە بېژم ئەۋ سىستېمە سۈيدى يان ھەر جەھەت دىتر بىتن، نە يىن راستە يان يىن سەرگەفتى نىنە، بەلەن دى بېژم ئەرن مەزەنە بەرپىرس ۋ شارەزايىن مە كو ب سەدان شارەزا د ھەر ۋەزارەتەكىندا ھەنە، ھەز د سىستېمىنى نوو دا نەكر، ھەلسەنگاندن ۋ دوۋچوچون ۋ قەكولەن ل سەر نەكرن دى چەند يىن سەرگەفتى بىتن...؟ چەند دىگەل سەرۋەنەر كاۋدانىن ۋەلاىن مە دىگۇجىت...؟ ئەرن زەمىنەكا گونجاي بۇ سەرگەفتى ۋى ھەيە...؟ ئەرن ۋىلى جەھى ماكن ل چەند ۋەلاىن دى ھائىبەجىبەجىكرن ۋ سەرگەفتى دەستەئىنايە...؟ ئەرن نە دىۋو د چەند خۇاندەنگەھەگاندا ۋەك ئەزىمۇن ھاتىبا جىبەجىكرن پاشان ھەمو ھەزىم قەگرتى...؟ يان ھەما كەسەك يان چەند كەسانەك ۋ دەرۋەي ھەزىم ھان ئەف سىستېمە بۇ مەزەنە بەرپىرسان پىشنىزىكر ۋ وان ۋى بىن بەك ۋ دو پەزىراند...؟

سىستېمىنى ئەف شەرۋەككەشە ل سەر روۋدى نە بەكەم پىزەيە خەلگەكى ۋ دەرۋە ئىساي ۋ بۇ ھەر مەزەنەكى بىتن ب كۆرەين مەزەنەبەرپىرساندا خۇاندى وان ۋى بىن قەكولەنەكا پىدقە جىبەنىناى، د تەجمادا زىاننى ۋى ۋ مافىين ۋى پتر بوون، خۇدەين پىشنىزىق ۋى ئەۋا ۋى قىباى گەھىشتىن، پىلەكا تاپىبەت خانەئىشنىكا چەور بۇ خۇە دەستەئىناى، ئەنجامىن پىشنىزىقا ۋى چ بىن، چەند ب كرانى ل سەر كۆمقەمەتا ھەزىم بەكەفتى بۇ ۋى نەخەمە. ئاھتەئەھەشارىن ۋ دامەزاندنا كۆمقەمەتا ھەزىمەتقە، تاپەت پىشتى نەمانا رىتەم بەعسى ۋ باشتىر لىن ھاتىنا سەرۋەنەكى ئابورەين ھەزىمى، چەندىن ئەزىمۇن ب قى رەنگى ل ھەزىمى روۋدايە ۋ تەجما ۋى نە تىن سەرگەفتى بوو، بەلكى ب كران ل سەر دەستەلاىن ھەزىم كەتە. ب ھەمان شىۋە كەلەك ۋ وان كەستىن ۋ دەرۋە ھاتىن ۋ خۇە ۋەك سوارچاكن سەيدانان ۋ شارەزايىن كىشت ۋاران ب مەزەنەبەرپىرسان داپەنىساي ھەتا جەھى خۇە كرتى ۋ پەلەكا تاپىبەت سەرۋەنەكىرى، د تەجمادا پتر ۋ ۋى خۇمەت يا كرى بوونە باركرانى بۇ كۆمقەمەتا ھەزىم. كرنىكەدانا كۆمقەمەتن ب وان كەسان يىن ب دەھان سالان ل دورى ۋەلاى بەرۋەندىن خۇە پاراستىن ۋ خۇە دورى ۋەلاى ئەشكەجىبە ۋ ئازارەين ب سەرنى قى خەلگى ھاتىن، ۋ پىشكۆھەھاتىنا ئەرن د سەرۋەنە ئىش ۋ ئازارەين قى خەلگى ۋ دورىچىن ئابورەين ۋ ئەبوونى ۋ بىرىستىن ل قى ۋەلاى خۇە راكرتى بوونە ئەگەرن دورىكەتتا خەلگەكى ۋ كۆمقەمەتا ھەزىمەت ۋىزىن كۆمقەمەتنىكىناى ۋ ھەندەك جاران كارۋەنەقايا قى خەلگى زىاننى مەزەنە كەھاندەنە سەرئەسەرى ھەزىم.

ل داۋىن پىدقەتەكا كرنى ۋ ب ئەزە كاپىنا نوو قىن چەند بەرچاڭقىكرت ھەر پىشنىزىق ۋ پىزۋە ۋ ماستەر پاتەكا ۋ دەرۋە دىھت پىشتى ھەلسەنگاندەكا زانستىنا ۋ قەكولەنەكا ۋەسان كو دىگەل سەرۋەنە سەرۋەنە بەرپىرىن مە كۆرەجىت، ھەلسەنگاندانا كەسان ۋى ل سەر ئاستى شىبان ۋ دەسۋى ۋ پىشكىريا وان بىت ب ئەركىن ۋەلاىننى ۋ نەتەۋى، نەو كەسە ۋ دەرۋە ھاتىن يان ۋ وان كەسان بىتن دىن رۆزىن دۇۋار ۋ بەرتەنگدا پىشتا خۇە ئەداپە قى ۋەلاى.

پاشان هه موو هه ریم فه گرتبا..؟ یان هه ما که سه که یان چه ند که سانه ک ژ دهر فه ی هه ریم هاتن ئەف سیسته مه بو مه زنه بهر پرسیان پێش نیاز کر و وان ژ ی بی یه ک و دو په ژراند..؟

سیسته می ئەف بگروه کیشه ل سه ر روو دای نه یه که م پرۆژه یه خه لکه کی ژ دهر فه ئینای و بو هه ر مه ر مه کی بیتن ب گو هین مه زنه بهر پرسیاندا خواندی و وان ژ ی بی فه کولینه کا پیدای بجه ئینای، د ئەنجامدا زیانین وی ژ مفایین وی پتر بوون، خوه دی پێش نیازی ژ ی ئەوا وی فیای گه هشتی، پله کا تایبه ت و خانه نشینیه کا چه ور بو خوه ده سته ئینا، ئەنجامین پێش نیازا وی چ بن ، چه ند ب گرانی ل سه ر حکومه تا هه ریم ی بکه فیت بو وی نه خه مه . ناهیه فه شارتن ژ دامه زراندنا حکومه تا هه ریم فه، تایبه ت پشتی نه مانا رژیمه به عسی و باشتر لی هاتنا سه روبه ری ئابووری هه ریم ی، چه ندین ئەزموونین ب فی رهنگی ل هه ریم ی روو داینه و ئەنجام ژ ی نه تنی سه ر نه که تن بوو، به لکی ب گران ل سه ر ده سته لات ی هه ریم ی که تیه . ب هه مان شیوه گه له ک ژ وان که سین ژ دهر فه هاتین و خوه وه ک سوار چاک ی مه دیدانان و شاره زای گشت واران ب مه زنه بهر پرسیان دایه نیاسین هه تا جه ی خوه گرتی و پله یه کا تایبه ت مسو و گه رگری، د ئەنجامدا پتر ژ وی خزمه تی یا کری بووینه بارگرانی بو حکومه تا هه ریم ی. گرنگیدانا حکومه تی ب وان که سان یین ب ده مان سالان ل دووری وه لاتی بهر ژه وه ندین خوه پاراستین و خوه دوورگری ژ ئەشکه نجه و نازارین ب سه ری فی خه لکی هاتین، و پشتگو هفه هافیتنا ئەوین د سه ر ده مین ئیش و نازارین فی خه لکی و دوور پێچین ئابووری و نه بوونی و برسی تی ل فی وه لاتی خوه راگرتی بوو یه ئەگه ری دوور که تنه خه لکه کی ژ حکومه تا هه ریمه و حزبین حکومه ت پیک ئینای و هنده ک جاران کار دانه فه یا فی خه لکی زیانین مه زن گه هان دینه سه رانه ری هه ریم ی.

ل داوی پیدفیاتیه کا گرنگ و ب لهزه کابینا نوو فی چه ندی بهر چا فبگریه هه ر پێش نیاز و پرۆژه و ماسته ر پلانه کا ژ دهر فه ده یه ت پشتی هه لسه نگان دانه کا زانستیانه و فه کولینه کا وه سان کو دگه ل سروشت و سه روبه ری مه بگونجیت بجه بینیت ،

ههلسهنگاندنا كهسان ژى ل سهر ئاستى شيان و دلسوژى و پيگيريا وان بيت ب
ئهركين وهلاتيني و نهتهوهي، نهو كهسه ژ دهرقه هاتبيتن يان ژ وان كهسان بيتن
يپن د روژين دژوار و بهرتهنگدا پشتا خوه نهدايه في وهلاتي.

عهدهات د دابهشكرنا كار و داهاتي گشتي دا

د دهمي نفيسينا فان پهيفاندا نهه بيرهاتنين ئاداري دگيرين، ههروهك ل
چارهنفيسي كوردان هاتبيتهنفيسين پرانيا بيرهاتنين مه خوش و نهخوش دي د
ئاداريډانه، نهگهر نهه پهنهكي بدهمه وان بيرهاتنان دي بيژم هه موو مولكي مهنه
و دقيت چاوان گرنكي ب يپن خوش د دهين هه مان شيوه گرنكي ب يپن نهخوش
بدهين. دهمي نهه شانازي ب سهركهفتنا ۱۱ ئاداري و دهسكهفتين سهرهلدانا ئاداري
دكهين، دقيت هزري بكهين نهه سهركهتن و دهسكهفته چاوان دهسكتههاتن، چاوان
دي پاريزين..؟ دهمي نهه بيرا خوه ل كارهساتا ۱۶ ئاداري كيميابارانا ههلهبجه، ۶
ئاداري پيلانا جهزائير، وهغهرا داويي يا بارزاني و ئيحسان نوري پاشا و پيشهوا قازي
محههد ل ۱ و ۲۵ و ۳۱ ئاداري دكهين، دقيت هزري ل هندي بكهين چما نهه
كارساته ب سهري مه هاتن.. چما درندهييا داگيركههرا گههسته وي ئاستي مه
كيمياباران بكهن..؟ چما رژيما بهعسي بهرههه بوو ل ئادارا ۱۹۷۵ ئي دهست ژ گهلهك
سهروهريپن عيراقى بهردهت سهخمهرات ژ نافيرنا شورشا كوردستاني..؟ دهمي بهرسفا
فان پرسياران ددهين دقيت هزري ل هندي بكهين چ بكهين بو قوربانين فان
كارساتان..؟ چاوان مضاي ژ فان كارساتان وهگرين و دهسكهفتين مهزنتر ژي
دهسكتهبينين.. و چاوان وان دهسكهفتان ب پاريزين..؟ دهمي بيرا خوه ل وهغهرا
داويي يا بارزاني و ئيحسان نوري و قازي محهمهدي دئينين، دقيت بيرا خوه ل
خهباتا وان بينين، بيرا خوه ل شيوازي ژيانا وان، سهرهدهريا وان د گهل خهلكي خوه
بينين و پرسيار بكهين نهري وان سهركردهيان سامان و دراق ل پاش خوه هيلايينه
يان سهرفرازي و پيروزي..؟ نهري نهه نهرازيبوونا نهفرو ل سهه دهستهلاتي هه
سهردهمي وان نهمران ژي ههبوو يان ل شوينا نهرازيبووني دلسوژي ههبوو..؟ نهه
دلسوژيه بو وان سهركردهيان ههتا نها زي مايه...؟

خەبەر و موستەشار ھند مشەنە باومرناکەم وەلاتی چینی تەمەت ھەر یما کوردستانی ئەو پلەپلە ھەبن..!! پلەپلە و مزیری و بریکاری و مزیری و پەلەمانتاری بەردەوام و خانەنشینکری سال ل دووڤ سالی زیدەدبن...!! پلەپلە تاییبەت زی ئانکو مووچەپلەپلە تاییبەت چەند ملیونی..!! چەند سالەکی دی بودجەیا ھەر یما تیرا مووچەپلەپلە تاییبەت ناکەتن دقیت حکومەت ل بودجەیا کا دی بگەریت بو دابینکرنا مووچەپلەپلە وان، فەرمانبەرین ئاسایی زی بلا بو خوە ل کەسبەکا دی بگەریت چنکو چ ژ بودجەیا بو وان نامینیت، وی دەمی خزمەتگوزاری و ئافاکرن و پیشقەبرن زی دی بیتە قوربانی چاقین مووچەپلەپلە تاییبەت..!! ئەقە داخووا ھەرە گرنگا خەلکی یە بلا ژ نھا پاش حکومەتا مە عدالەتی دابەشکرنا کار و داھاتی گشتیدا بکەت..! تنی یا مە گۆتنە..!!

مافی خەلکی بدەنی ئەک خەلک ژ ھەوہ بستنیت

ھەرچەند روژەکان جارەکا میدیایین ھەر یما مژوولی نووچەپلەپلە خوەنیشادانەکی یان مانگرتنەکی ئە ل جەھکی دیارکری، ھەر کەنالەک زی وەک خوە و ل دووڤ بەرژەوہنیا ئەوین ل پشت کەنالی یی روودانی نیشا خەلکی دەن، ھندەک رووی راستی روودانی فەدگوھیژن و ھندەک زی وەک وان دقیت ژ میشی دکەنە گامیش تنی وی نافەگوھیژن یا خوەنیشادان بو ھاتیەئەنجامدان. ئەوا مە دقیت ل فییری ئامازە پی بکەین، خوەنیشادانین جەماوہرینە یین خەلک داخووا مافەکی خوہی ئاسایی دکەت، نە مەرەمین سیاسی پی ھەنە نەژی ھەفرکیا نەرەوا یا حزبینە. کورت و کرمانجی ھەرکەسەکی یان جوینەکی خەلکی ماف ھەپە ب ھەر ریکەکی بیتن داخووا مافەکی خوہبکەتن و ئەرکی حکومەتی یە ل دووڤ وی داخووی ھندی یا رەوا بیتن بەیت وی مافی بدەتە خودانی.. دوا خوەنیشادانا د فی واریدا ھاتیەکرنا مانگرتنا کارمەندی چاکسازیا مەزنان بوو ل سلیمانی کو داخووا دکرنا دەرمانەپلە مەترسی بو وان زی وەک یین عیراقی بینەمەزاختن و پشتی پینج روژین مانگرتنی ئالبین پەپوہندیار ل دووڤ داخووا وان ھاتن و مانگرتن زی ب داویھات. ھەرچەند روژەکان خوەنیشادان یان مانگرتنەکا ب فی رەنگی ل باژیرەکی ھەر یما دروست دبیت و پشتی ئازرداندنەکا

بهر ب کابینا حقیقتن یا
حکومتنا همریمن

ماښتن خه لکی بدهن

نهک خه لک ژ ههوه

بستینیا

موسه دق توښی

هر چه ند رۆژوکا جارکئ مېدیایین ههریمین مژوولی نوروچیهین خوه نیشادانهکن بیان مانگرتهکنه ل جهک دپارگری، ههر کنه لک ژی وډکی خوه و ل دووڤ بهر ژوه ندیا نهوړتن ل پشت کنه ل روودانن نیشا خه لکی ددهن، هندک رووین راستی روودانن هه دگوهیژن و هندک ژی وډکی وان دڤیت ژ مینش دکمنه گامیش تنن وین تافه گوهیژن یا خوه نیشادان بو هاتینه نجا ممدان. نهوا مه دڤیت ل فیزیژن ناماژه پین بکهین، خوه نیشادانین جه ماوړینه پین خه لک داخوژا مافه کن خویین ناسایی دکته، نه مه ره مین سیاسی پین هه نه، نه لوی هه فرکیبا نه ره ویا حزبه نه. کورت و کرمانجی ههر کسه کی بان چوینه کن خه لکی ماف هه یه به ههر ریکه کن بیت داخوژا بکهت و نه رکن حکومتن به ل دووڤ وین داخوژان هندی یا رهوا بیت بهیت و وی مافی بدهته خودانی. دوا خوه نیشادانا د فی واری دا هاتیه کن مانگرتن کاره مندین چاکناسا مزنا پور ل سلیمانین کو داخوژا دکرن دهرماله پین مه ترسین بو وان ژی وډکی پین عبراقن پینه مزاخق و پستی پینچ رۆژین مانگرتن نالینن په پوهنیدار ل دووڤ داخوژا وان هاتن و مانگرتن ژی ب داوی هات. ههر چه ند رۆژوکا خوه نیشادان بان مانگرته کن ب فی رننگی ل پازیره کن ههریمین دوست دبیت و پستی نازداندهکا مېدیایی و بگړه و فکیشان حکومتنا ههریمین یا ل دووڤ داخوژا خه لکی دڤیت و یا وان دڤیت بو بجه دنه بیت. په سبار ل فیزیژن نهوه گولو چما نهف حکومتنه پینی خوه نیشادان و مانگرتن ل دووڤ داخوژان خه لکی ناچیت و مافین وان نادهتن؟ چما پینی سرنیشان و نازدانن و بگړه و فکیش و ل دووڤ سیستمه کن قانونی و ل دووڤ جز و جهی کاری و ل دووڤ باورنامه و شیان و سالیین خزه مین صوجه و سهروجه و دهرماله و یاداشتین کاره مند و فهرومانیه ران ریک نایخیت؟ چما د ناقبهرا سن پاریزه هین ههریمین دا جوداهی د فان رننگه مافین وولاتیان دا هه بیت؟ چما نهف جوداهی د ناقبهرا فهرومانیه رین ههریمین و پین حکومتنا بهغدا دا هه یه؟ نهو نهف هه موو خه بیر و موسته شارین ل ههریمین جوداهی د ناقبهرا سن نیشا نالینن بهرپرس یان که سین بریار د دهستیدا نادهن دا نهو ژی چاره هکی بو ناریشه پین خه لکی ببینن هیژ خه لک نه هاتیه سهه جادهیان؟ هه که نهف خه بیر و موسته شاره ب رۆلی خوه نارابن یان چ ژ نه رکی خوه نزانن نهغه نه رکن خوه نزانن نهغه ب خوه کاره ساته، هه که ب نه رکن خوه وادهن و نالینن بریار د دهستی دا گوهدار یا وان ناکه نهغه کاره ساتا مزنه تره!! دم هاتیه کابینا حقیقتن ل پشیا گه لک کارقن دی هوزن ل سیستمه کن دارایی بکهت ههر فهرومانیه رکن ههریمین کو پتیا ناکنجیین ههریمین ژی فهرومانیه رن مافین خوه ل دووڤ هندک بنه مایین قانونی، کارگیری و زانستی ودرگریته، دهستولات دهستولاتا قانون و رینمایان بیت، نه دهستولاتا فلان ریشه بفرین گشتی یان فلان مزنه بهرپرسی بیت، هندی بو فی ب مزنه خیت بو پین دی نیقا وی، پین دی چارکیا وی، سکرتریر و سکرتریره، شقیر و جاتیه هه لگر و خوه شریکه رین دهرپارت (حاشیا) سهیدای د خیر و بیراندان پین و پرنایا فهرومانیه رین دی ژی ناخینکان هه لکیشن. ههروهک دههته گوتن مانی دنیا پین سهوړن هه موو بهلایانه، هه موو بهلایین د بیست و یک سالیین چوپی دا ب سهوړن حکومتنا ههریمین هاتین ژ نهجامن سهوړه ریا خه لک نالینن بریار بدهست بو د مانی دنیا پین دا، ب رانانکا نابوری بیژین نهجامن سهوړه ریا خه لک مزنه بهرپرسان بو د سامانن گشتی دا کو بؤجا ههریمین به، ناریشه کا مزنه لین چاره سه ریا ب ساناهی به، ههر یتکی مسافن دی ل دووڤ قانون و رینمایان پیکگریته بدهتن، قانون و رینمایان ژ هه موویان بگړن، مزنه بهرپرس ل دووڤ وان قانون و رینمایان سهوړه رین بکهن، نه کو ههر یتک وډکی وی دڤیت سهوړه رین دکال فهرومانیه ریا بکهت، وی دهمی فهرومانیه ر و ههر وولاتیه کن دی کورن فی وولاتی به، نه گهر گه هشته مافین خوه نه دههته سهه جادیدان نه ژی که سهی کن دی نانتن خوه ب وین خوه نیشادانین بان مانگرتن دکوت.

musediqtovi@yahoo.com

هه موو نیکه شه میمان دنقیسیت

میدیا یی و بگرو فیه کیشان حکومتا ههریمین یا ل دووڤ داخوژا خه لکی دهیت و یا وان دڤیت بو بجه دنه بیت..

پرسیار ل فیژن نهوه گه لو چما نهف حکومتنه بیی خوه نیشادان و مانگرتن ل دووڤ داخوژان خه لکی نا هییت و مافین وان نادهتن..؟؟ چما بیی سه رنیشان و نازدانن و بگرو فیه کیش و ل دووڤ سیستمه کن یاسایی و ل دووڤ جز و جهی کاری و ل دووڤ باورنامه و شیان و سالیین خزه مین مووچه و سهرووچه و دهرماله و پاداشتین کاره مند و فهرومانیه رین ههریمین ناهینه ریکه ستن..؟؟ چما د ناقبهرا سی پاریزه هین ههریمین جوداهی د فان رننگه مافین وولاتیاندا هه بیت..؟؟ چما نهف جوداهی د ناقبهرا فهرومانیه رین ههریمین و پین حکومتنا بهغدا دا هه نه..؟؟ نه ری نهف هه موو خه بیر و موسته شارین ل ههریمین مووچه پین چه ور و مردگرن یا راست نیشا نالینن بهرپرس یان که سین بریار د دهستیدا نادهن دا نهو ژی چاره هکی بو ناریشه پین خه لکی ببینن هیژ خه لک نه هاتیه سهه جادهیان..؟؟ نه گهر نهف خه بیر و موسته شارین مه ههین ب رۆلی خوه نارابن یان چ ژ نه رکی خوه نزانن نهغه ب خوه کاره ساته، نه گهر ب نه رکی خوه رادبن و نالینن بریار د دهستیدا گوهدار یا وان ناکه نهغه ژی کاره ساتا مزنه تره!! دم هاتیه کابینا حقیقتن ل پشیا گه لک کارقن دی هوزن ل سیستمه کن دارایی بکهت ههر فهرومانیه رکن ههریمین ژی فهرومانیه رن مافی خوه ل دووڤ هندک بنه مایین یاسایی، کارگیری و زانستی ودرگریته، دهستولات دهستولاتی یاسا و رینمایان بیتن، نه دهستولاتی فلان ریشه بهری گشتی یان فلان مزنه بهرپرسی بیتن، هندی

بو فی ب مهزیت بو یی دی نیفا وی، یی دی چاریکا وی، سکر تییر و سکر تییره، شوفییر و جانتهه لگر و خوشرینکهرین دمرباری (حاشیا) سهیدای د خیر و بیراندا بژین و پرانیا فهرمانبه رین دی ژی ناخینکا هه لکیشن.

ههروهک د هیته گوتن مالی دنیا یی سه ری هه موو به لایانه، هه موو به لایین د بیست و یهک سالین چوویدا ب سهر حکومتا هه ری می هاتین ژ نهنجامی سهر دهریا خه له تا نالیین بریار بدهست بوو د مالی دنیا ییدا، ب رمانهکا ئابووری بیژین نهنجامی سهر دهریا خه له تا مهزنه بهر پرسان بوو د سامانی گشتیدا کو بو دجا هه ری می یه. ئاریشهکا مهزنه لی چاره سهریا ب ساناهی یه، هه ر ئیکی مافی وی ل دووفا یاسا و رینمایین یه کگرتی بدهنی، یاسا و رینمایي ژ هه موویان بگرن، مهزنه بهر پرس ل دووفا وان یاسا و رینماییان سهر دهریی بکه ن نهکو هه ر ئیک وهکی وی دقیت سهر دهریی دگهل فهرمانبه ری بکه ت، وی ده می فهرمانبه ر و هه ر وهلاتیه کی دی کوری فی وهلاتی یه، نه گهر گه هشته مافیین خوه نه ده یته سهر جاده میان نه ژی که سه کی دی نانی خوه ب وی خوه نیشادانی یان مانگرتنی دخوت.

ئەگەر ئەم كورد د ئالايى كوردستانى دە د هه فگرتى نەبىن دى د چ دا هه فگرتى بىن...؟^(*)

گەلەك جارەن دەمى من هزرا خوه د روودانىن دىرۆكا گەلى كورددا دكر، دا ئاخىنكا هەلكيشم و بىژم هەموو كارەسات و نەخوشىيىن ب سەرى مە هاتىن ئەنجامى ناكوكى و هەفركىيىن مەيىن نافخوهيىنە، ئەفئىن ب سەرى مە هاتىن نە ئىستىعمارى و نە زى نەفتى و نە چ فاكتەرەكى دن ب سەرى مە ئىناينە، مە ب خوه ژ ئەنجامى نە هەفگرتنا مە و چەند بەرەكى و خوهپەرستيا مە ب سەرى خوه ئىناينە. مروف دەمى د نەخوشىيەكىدا دژىت ل تىشتەكى دگەرييت دلى خوه پى خوش بگەت وەك د بىژن يى د دەريادا خەندقى خوه ب چىلكەكىفە دگريت، من زى هەردەم دلى خوه ب هەندى خوشدكر كو كورد د ئالايى كوردستانىدا د هەفگرتينە و نيزىكى سەدسالەكانە ل سەر فى ئالاي پىكەتاتينە و كەسەكى گومان نينە ئەف ئالايى سى رەنگىي سور و سى رۆژەكا زەر د نافدا و كەسك ئالايى هەموو كوردانە، نە ئالايى فلانكەسى و فى پارتىي، يان يى فى پارچا وەلاتى يە، بەلكى ئالايى هەموويانە. بەلى مخابن دەمى هەندەك جارەن ل فان سالىن داويى من كۆمبوون و سەمىنار و خوهنیشادانىن چەندەزارىيىن ئاليەكى باكوورى كوردستانى د كەنالىن راگەهاندىدا دديتن، داكەفمە گومانى و من باوەرى ب چافئىن خوه نەدكر، چنكو ل وان هەلكەفتان هەموو رەنگىن ئالايان لى هەبوون تنى ئالايى كوردستانى لى نەبوو...

^(*) د هژمار ۹۲۳ رۆژا ۲۰۱۲/۴/۱۵ ۲۰ رۆژناما ئەفرو دا هاتىبەلەفكرن.

ههوا من دڤيت بيزم

ههکه نهم کوره د نالايين

کوردستان دا دهنگرتسي

نهين دق د ج دا

دهنگرتسي

موسدق توڤي

بين ؟

کههک جارن دهين من ههرا خوه د روودانين ديروکا گهڻ کورد دا کري، دا ناخينکا ههکنشيم و بيزم ههموو کارهسات و نهووشيتين ب سهرين مه هاتين نهنجامي ناکوکی و ههنگرتسي مهين ناخهوينه، نهقين ب سهري مه هاتين نه تسيستيمعاري و نه زي نهفتن و نه ج فاکتهريک دن ب سهري مه نيانيه، مه ب خوه نهنجامين نه ههنگرتسا مه و چهند بهرکي و خوهپرستييا مه ب سهري خوه نيانيه. مرؤف دهين د نهووشيتين دا دڤيت ل تشتهکي دهنگرتسي دلي خوه بين خوژ بکته وک د بيزم بين د دهري دا خهمندي خوه ب چيلکهکيفه دکريت، من زي ههدهم دلي خوه ب هندي خوژ دکر کو کورد د نالايين کوردستان دا دهنگرتسيه و نيژکي سمد سالهکانه ل سهري في نالاي پيشکياتينه و کهمهکي گومان نيينه نهف نالايين سهري رهنگين ستر و سبي و رۆژکا زور د ناف دا و کهمک نالايين ههموو کوردانه، نه نالايين فلانکسي و في پارتيين، يان في پارچا وولايي يه، بهلکي نالايين ههموويانته. بهلکي مخابين دهين ههنگرتسي جارن ل فان ساين دارين من کوتمبون و سميتار و خونهيشادانين چهند هزارين ناليهکي باکووي کوردستان د کمانين راهههاتن دا دهين، دا کهمه گومان و من باوهري ب چاقين خوه نه دکر، چونکو ل وان ههکنهفشان ههموو رهنگين نالايان في ههيوون تنن نالايين کوردستانين في نهيووا. گهلو نهف نالايين کوردستانين خوهي خهبات و شيان باوهري ب نالايين کوردستانين نائينيت؟ يان گومانهک د في نالايي دا ههيه؟ ههر جارن ب رهنگهکي دا بهرسفا خوه دم و دلي خوه خوشکهم، من باوهري ب ههموو مگرتسيان (نيحتمالان) دنينا تنن من باوهري ب هندي نهديننا ناليهکي کوردي ههبيت باوهري ب في نالايين کوردستانين نه نييت!!

مخابن ل رۆژا ۱۵ ئادارا نهف ساله ههموو گومان د دووهمين کونفرانس نهتهوهييين لايين کوردستانين دا بوونه راستي، دهين ۱۵ ريکخراوين پشکدارين کونگره يين سهري ب پارچا کريکارين کوردستانين رازينهيوون ل سهري يهک ژ راسپارههين کونگره يي کو دکوت (نالايين کوردستانين نالايين نهتهوهييين کورده و پيويسته ههموو ناليهک ريزن نييگرن و سهري نالايين حزبا خوهرا دانن))، د نهنجامدا نوونهريين ريکخراوين نافبري بايکوتا کونگره يي کرن و نهزفرينهفه جفيني ههتا کو وهکي وان فياي خالين راسپارهه کرينه پيشنياز کو بو کونگره يين نهتهوهييين نه بريارن ل سهري بدن. کوردينا توڤي کو سهه لا جوانين کوردستانين يا سهري ب پارچا نامازه پيشکريفه دهرياره يي بويهري کوت، نه دکارين بريارن ل سهري کارين لان بين ههروچار پارچه يين کوردستانين بدين، بهلکي نهف ناکارين بريارهکي ل سهري خهکن کوردستانين بسه يييين نالايين کوردستانين ديار بکهين، (رووداو، هژمار ۴۰ - ۲۰۱۹/۳/۲۰ پاشتر ديارسو چهند سالهکانه پارچيا نافبري نالايهکي دي ل شويونا نالايين کوردستانين بلنکريه.

ل قيرن ههر کوردستانيهکي ماف ههيه بيژيت نهف نالايه ژ نوو ناخهته سهپانن، بهلکي ديروکا سهديالين چويي يا براقا رزگاربخوازا کوردي ل ههموو پارچه يين کوردستانين نهف نالايه وک نالايين نهتهوهييين کوردان پهزانديه، نهف نالايه نه نالايين باشوره و نهين باکوور، نه نالايين في پارچين يه نهپارتيا دن، نه ژ نوو کونگره يين نهتهوهييين دي بريارن ل سهري دهت، چونکو ژ ساله ۱۹۹۹ يفه کوژ نالين جفاتا پيشکتهتا کوردستانين فه وک نالايين کوردستانين هاتيه دهستنيانکرن ديروکا کورن نهف نالايه پهزانديه، لهوما زي ل شوڤشا ناگري ۱۹۲۷ - ۱۹۳۰ هاتيه بلنکرن، سير جهلا دهت بهدرخاني ل کوڤسارا هسارار هژمار (۱۹۳۲/۱۰) وک نالايين کوردستانين دايه نياسين، ل يهکهمين کوڤسارن کوردستانين ۱۹۴۶ وک نالايين نهتهوهييين هاتيه بلنکرن، پيشهوا قازي محمدهدي ل ژير وي نالايي کوڤسارا کوردستانين راهههاتيه و سووندا سهروک کوڤسارين خواريه، بهري کو پهريه مانن ههلبزارين کوردستانين ل ۱۱ چريا دووي ۱۹۹۹ بريارن ل سهري دهت خهکن باشووي کوردستانين ل سهريهلانا ۱۹۹۹ ي بريار ل سهريده و ههر شوڤش و سهريهلانان دن ل پارچکا دي يا کوردستانين هاتيهتهکرن نهف نالايين نه بلنکريه. کونگره يي نهتهوهييين ماف نيينه ژ نوو وي نالايي يان ناليهکين دن بو کورن ديار بکته، ههکه نهفه بچوونا ههدهک گهچين کورد بيته نهز باوهري سهزين و ان بين سهو پهروه دکرين دن ل کونگره يين نهتهوهييين ههمان بچوونا وان ههبيت، وي دهمي کارهساتا مدونه نهتهوهييک ل سهري نالايين خوه ييک نهکهن!! گهلو دن ل سهري ج ييک کمن و دق جاوان ههنگرن!!

ههموو نيکشه ميان دنقيست

گهلو نهف ناليي کوردستانين خوهدي خهبات و شيان باوهري ب نالايين کوردستانين نائينيت..يان گومانهک د في نالاييدا ههيه..؟ ههر جارن ب رهنگهکي دا بهرسفا خوهدهم و دلي خوه خوشکهم، من باوهري ب ههموو مگرتسيان (نيحتمالان) دنينا تنن من باوهري ب هندي نه دنينا ناليهکي کوردي ههبيت باوهري ب في نالايين کوردستانين نه نييت!!

مخابن ل رۆژا ۱۵ ئادارا نهف ساله ههموو گومان د دووهمين کونفرانس نهتهوهييين لايين کوردستانين دا بوونه راستي، دهين ۱۵ ريکخراوين پشکدارين کونگره يين سهري ب پارچا کريکارين کوردستانين رازينهيوون ل سهري يهک ژ راسپارههين کونگره يي کو دکوت (نالايين کوردستانين نالايين نهتهوهييين کورده و پيويسته ههموو ناليهک ريزن نييگرن و سهري نالايين حزبا خوهرا دانن))، د نهنجامدا نوونهريين ريکخراوين نافبري بايکوتا کونگره يي کرن و نهزفرينهفه جفيني ههتا کو وهکي وان فياي خالين راسپارهه کرينه پيشنياز کو بو کونگره يين نهتهوهييين نه بريارن ل سهري بدن. کوردينا توڤي کو سهه لا جوانين کوردستانين يا سهري ب پارچا نامازه پيشکريفه دهرياره يي بويهري کوت، نه دکارين بريارن ل سهري کارين لان بين ههروچار پارچه يين کوردستانين بدين، بهلکي نهف ناکارين بريارهکي ل سهري خهکن کوردستانين بسه يييين نالايين کوردستانين ديار بکهين، (رووداو، هژمار ۴۰ - ۲۰۱۹/۳/۲۰ پاشتر ديارسو چهند سالهکانه پارچيا نافبري نالايهکي دي ل شويونا نالايين کوردستانين بلنکريه.

ل قيرن ههر کوردستانيهکي ماف ههيه بيژيت نهف نالايه ژ نوو ناخهته سهپانن، بهلکي ديروکا سهديالين چويي يا براقا رزگاربخوازا کوردي ل ههموو پارچه يين کوردستانين نهف نالايه وک نالايين نهتهوهييين کوردان پهزانديه، نهف نالايه نه نالايين باشوره و نهين باکوور، نه نالايين في پارچين يه نهپارتيا دن، نه ژ نوو کونگره يين نهتهوهييين دي بريارن ل سهري دهت، چونکو ژ ساله ۱۹۹۹ يفه کوژ نالين جفاتا پيشکتهتا کوردستانين فه وک نالايين کوردستانين هاتيه دهستنيانکرن ديروکا کورن نهف نالايه پهزانديه، لهوما زي ل شوڤشا ناگري ۱۹۲۷ - ۱۹۳۰ هاتيه بلنکرن، سير جهلا دهت بهدرخاني ل کوڤسارا هسارار هژمار (۱۹۳۲/۱۰) وک نالايين کوردستانين دايه نياسين، ل يهکهمين کوڤسارن کوردستانين ۱۹۴۶ وک نالايين نهتهوهييين هاتيه بلنکرن، پيشهوا قازي محمدهدي ل ژير وي نالايي کوڤسارا کوردستانين راهههاتيه و سووندا سهروک کوڤسارين خواريه، بهري کو پهريه مانن ههلبزارين کوردستانين ل ۱۱ چريا دووي ۱۹۹۹ بريارن ل سهري دهت خهکن باشووي کوردستانين ل سهريهلانا ۱۹۹۹ ي بريار ل سهريده و ههر شوڤش و سهريهلانان دن ل پارچکا دي يا کوردستانين هاتيهتهکرن نهف نالايين نه بلنکريه. کونگره يي نهتهوهييين ماف نيينه ژ نوو وي نالايي يان ناليهکين دن بو کورن ديار بکته، ههکه نهفه بچوونا ههدهک گهچين کورد بيته نهز باوهري سهزين و ان بين سهو پهروه دکرين دن ل کونگره يين نهتهوهييين ههمان بچوونا وان ههبيت، وي دهمي کارهساتا مدونه نهتهوهييک ل سهري نالايين خوه ييک نهکهن!! گهلو دن ل سهري ج ييک کمن و دق جاوان ههنگرن!!

شوونا ئالايى كوردستانى بلندكريه.

ل فيرى هر كوردستانيهكى ماف ههيه بيژيت ئەف ئالايه ژ نوو ناهيته سهپاندىن، بهلكى دىرۇكا سەدسالين چوويى يا بزافا رزگاربخوازا كوردى ل هەموو پارچەيىن كوردستانى ئەف ئالايه وهك ئالايى نەتەوهيى كوردان پەژراندیه، ئەف ئالايه نە ئالايى باشووره و نە يى باكوور، نە ئالايى قى پارتىي يە نە پارتيا دن، نە ژ نوو كۆنگرهى نەتەوهيى دى بريارى ل سەر دەت، چنكو ژ سالا ۱۹۱۹ئەف كو ژ ئاليى جفاتا پيشكهتەنا كوردستانى فە وهك ئالايى كوردستانى هاتيه دەسنیشانكرن دىرۇكا كوردان ئەف ئالايه پەژراندیه، لەوما ژى ل شورش ئاگرى ۱۹۲۷-۱۹۳۰هاتيه بلندكرن، مير جهلادەت بەدرخانى ل كۆفارا هاوار (هژمار ۱۰-۱۹۳۲) وهك ئالايى كوردستانى دايه نياسين، ل يەكەمين كۆمارى كوردستانى ۱۹۴۶ وهك ئالايى نەتەوهيى هاتيه بلندكرن، پيشهوا قازى محەمەدى ل ژير وى ئالاي كۆمارى كوردستانى راگەهانديه و سووندا سەرۇككۆماريى خواريه، بەرى كو پەرلەمانى هەلبژارتىي كوردستانى ل ۱۱ چريا دووى ۱۹۹۹ بريارى ل سەر بدەت خەلكى باشوورى كوردستانى ل سەرهلدانا ۱۹۹۱ى بريار ل سەردايه و هەر شورش و سەر هلدانەكا دن ل پارچەكا دى يا كوردستانى هاتبيتهكرن ئەف ئالايى نەا بلندكريه. كۆنگرى نەتەوهيى ماف نينه ژ نوو وى ئالاي يان ئالايەكى دن بۆ كوردان دياربكهت، ئەگەر ئەفە بۆچوونا هندەك گەنجين كورد بيتن ئەز باوهرم مەزنيى وان يين ئەو پەرودەكرين دى ل كۆنگرهى نەتەوهيى هەمان بۆچوونا وان هەبيتن، وى دەمى كارەساتا مەزنە نەتەوهيهك ل سەر ئالايى خوه پيكنەكەن..!! گەلۆ دى ل سەر چ پيكنەن و دى چاوان هەفگرن..!!

خازوكيه كا سەردەميانە (*)

يەك ژ جوينين جفاكيين هەردەم شانازي ب كارى خوڤە دكەن نقيسكار و ھۆنەرمەندن ب ھەموو جورين نقيسين و ھۆنەريشە، ژ بەرکو ئەڤ جوينە ژ دەسپيكا ژيى خوڤە خوہ ددەنە في مەيدانى و ھەتا دوا روژين ژيى خوہ بەردەوامي پي ددەن، پرانيا پرانيا نقيسكار و ھۆنەرمەندان زي ل خواندنگەھا خوہ ب خوہ فيرى في كارى بووينە، ئەگەر ل بەردەستى كەسەكى يان ل خواندنگەھەكى ژى تشتەكى فير ببن، ئەڤە بەرى بچنە جەم وى ماموستاى دەسپيكي نافراندنى جەم وان دياربوون و ل ويري شيانين وان بەرەف پيشتر چووینە.

خالا ھيژ گرنگتر ل جەم نقيسكار و ھۆنەرمەندان ب ھزرا من ئەو، بەرى ھەر تشتەكى وان ھزر ل نافراندنى كرية، ھزر ل پيشكەشكرنا بەرھەمەكى كرية خەلكەك جوانيەكى چيژەكى مفايەكى ژى ببينيت، كەلتورى گەل و وەلاتى وى پي دەولەمەندتر لى بەيت، د ديروكا مللەتى خودا پاشتر ژى د ديروكا مروفايەتييدا ب نەمر بيئەنياسين. كيم جاران بەرھەمى نقيسكارى و ھۆنەرمەندى بوويە ژيدەرى ژيارا وى ھەرچەندە ئەڤە مافەكى رەوايى وى يە، ئەگەر جارەكى ژ جاران مفايەك ژ بەرھەمەكى خوہ وەرگرتببت، ئەڤە ئەو مفايە ب خوہ ھاتىە، چ خەلكەكى، چ ئاليەكى يان دەستەلاتى بەرامبەر بەرھەمى وى دابيتى، كورت و كرمانجى نقيسكار و ھۆنەرمەندان دەمى بەرھەمىن خوہ پيشكەشكرين بيى بەرامبەر پيشكەشكرينە، ئەگەر د بەرامبەردا تشتەك ژى بو ھاتببت ئەڤە نە ل ئاستى بەرھەمى وى بوويە، ژ

(*) د ھژمار ۹۲۸ رۆژا ۲۲/۴/۲۰۱۲ رۆژناما ئەڤرۆ دا ھاتىەبەلاڤكرن.

ئەوا مەن دىقت بىزىم

خوزۇڭكەشەكا
سەردەھىسانە

مۇسەددىق تولى

بەك ژ جويىتىن جفاكېتىن ھەردەم شانازىن ب كارىن خوقە دكەن نقيسكار و ھۆنەرمەندان ب ھەموو جۆزىن نقيسىن و ھۆنەرىقە، ژ بەرگو ئەف جويىنە ژ دەسپىنكا ژىن خوقە، خوقە ددەنە قىن مەبدانن و پىرانىيا نقيسكار و ھۆنەرمەندان ژى ل خواندنگەھان ئەو ب خوقە فىترى قى كارى بويىنە، ھەكە ل بەردەستىن كەسەكى يان ل خواندنگەھەكى ژى تىشەكى فېر پىن، ئەقە بەرى بىچىنە جەم وى سامۇستاي دەسپىنكىن ئافراندىن جەم وان دياربويون و ل وئىر شىبانن وان بەر ب پىششىر جويىنە. خالا ھىژ گىرگىش ل جەم نقيسكار و ھۆنەرمەندان ب ھىزا مە ئەو، بەرى ھەر تىشەكى وان ھىز ل ئافراندىن كىرىە، ھىز ل پىشكىشكرنا بەرھەمەكى كىرە خەلكەك جوانىكە تەمەكىن مفايەكى ژىن بىسنىت، كەلتورى گەل و ولاتى وى پىن دەولەمەندىر لىن پەيت، د دىرۇكا مللەتنى خوقەدا پاشتر ژى د دىرۇكا موقايەتپىن دا ب نەمىر بىتە نىسان، كىم جارار بەرھەمەن نقيسكارى و ھۆنەرمەندى بويى ژىدەرى ژيارا وى ھەرچەندە ئەقە مافەكى رەواپىن وى پە، ھەكە جارەكىن ژ جارار مفايەك ژ بەرھەمەكىن خوقە ودرگىتپىت، ئەقە ئەو مفايە ب خوقە ھاتىبە، چ خەلكەكى، چ ئالەكى يان دەستەلاتىن بەرامبەر بەرھەمەن وى داپىتىن، كورت و كىرمانچى نقيسكار و ھۆنەرمەندان دەمى بەرھەمەن خوقە پىشكىشكرىن بىي بەرامبەر پىشكىش كىرىنە، ھەكە د بەرامبەر دا تىشەك ژى بۇ ھاتىبە ئەقە نە ل ئاستىن بەرھەمەن وى بويى، ژ بەرگو نقيسكار و ھۆنەرمەندان ماف ل سەر خەلكىن خوقە ھەبە بىيى كو ئەو بخوازن، كەسپىن خوقەدى شىبان و بەرھەم ئەقرو نەبىت سويە، سالەكا دى چەند دەھ سالىن دى دىن كەھىتە مافىن خوقە پىن دروست كو نەمىرە د دىرۇكا گەلن خوقە دا، پىندى ئىنانەقا ئىنەدىن نىنە وەك مە كۆتى نقيسكار و ھۆنەرمەندان ماف ل سەر خەلكىن خوقە ھەبە بىيى كو ئەو بخوازن، ژ بەرگو ھەر موقەكى فىترى خواستىن دىبىت ئىدى تىر ناپىت، مخابن دىن بىژم ل چەند سالىن داوېن ئەف دياردەبە د ئاٹ كۆمەكا كەسانىن سەر ب جويىنە نقيسكار و ھۆنەرمەندان بەلاقبويە، ب رەنگەكى پىن خازوكېن دكەن نە ل ئاستىن وانە، دى بىسنى كەسەك ل كەنلەكىن تىلەقزىونى يان بەرەرىن رۆژنامەكى دەركەت پىن دىبىت: ھەتا نھا حكومەتى بۇ من چ نەكرىە، پىن دى پىن دىبىت: من گەلەك كر و كەسپىن بۇ من چ نەكر، پىن دى پىن دىبىت: ھەكە ب ساخى بۇ من چ نەكەن بلا پىششى مىرنا مەن ژى بۇ من چ نەكەن، پىن دى دىبىت: ئەزى پىششىگور ھاقىتتەمە ھەس خوقە ل من ناكەتە خوقە... ھەتد و ئەف رەنگە خازوكىيە يا بەردەوامە ھەر وەك خەلا كەتتەبە قى ولاتى و خەلكەك ژ برسان مېرىت، يا سەپىرتر ئەو دىبە ھەر كەسەكى ئەوا وى قىاي گۆت راست يان خەلەت كەكى پەيامنېر وەكى وى قىاي قەگواھاست، بىيى تىن جارەكىن پىرسىيارەكى ژ ئالىين پەيوەندىدار بكەن ئەزى راستە ئەف نقيسكارە يان ھۆنەرمەندە ھوسان پىن پىندىقە... ؟ ئەزى راستە پىن بىن ھوچەبە... ؟ ئەزى راستە عەرد وەرنەگرتىبە و ھىژ د ژورەكا كۆتقە پە و نەشەت كىرې پەدە؟ ئەزى راستە ب قىن پىراتىبا خوقە و پىششى ھەندە سالىن خىزمەتا رەشەئىبىرى و ھۆنەرى خانەئىشپىنەك نىبە پىن بىژىت ؟ ئەزى ئالىين پەيوەندىدار چىما ھوسون خوقە ل نقيسكار و ھۆنەرمەندان ناكەتە خوقە؟ ل قىترى ئەركىن كەسپىن رۆژنامەقەنە ل ئالىين دى پىن پەبەنى بگەرىپىت، ئەگەر ھوسان بىسنا كىچ بۇ قى كەسپىن خوقەدان شىبان نەھاتەكرن ئەقە ژى رەنگەكى گەندەلپىن پە، چونكو بۇجەك بۇ خىزمەتا قان كەسان دەھتەخەجەركىن، ئەگەر ھوسان نەبىتەن وەك برادەرى مە دىبىت ئەقە ژى گەندەلپىا مەزەنە كەسەك خوقە ب نقيسكار و ھۆنەرمەند بزانىت و خازوكېن بگەت!! يان ژى ئەنجامىن نەبوونا سىبىستەمەكى ھەقگرتى و نەبوونا رىئەتتا تاپىبەت ب داپىشكرنا ژيارەكا ھەزى بۇ كەسانىن خوقەدى شىبان، ھەندەك فىترى خازوكېن بويىنە و ئەگەر فېرپونن ژى دەست ژىن ناپەردەن، دى بىنى ھەندەك كەسپىن د جېن بەرپىسپىدا مىنا ئاغاي كىچىك ئەوئ وى دىقت يان ب پەلۇنا وى دىبىت قەلدە و دكەن و ھوسان فىترى خىرې بىزىن كىچىك دكەن ھەردەم چاقىن وان ل دەستىن ئاغاي بىت كەنگى دى بەتە بەرىكا خوقە، ھوسان خەلكەكى فىترى خازوكېن دكەن، ئەقە خازوكىيە ژى بەرھەمەنى سەردەمى كەندەلپىن پە.

ھەموو نىكشەمىيان نىقىسىت

بەرگو نقيسكار و ھۆنەرمەندان ماف ل سەر خەلكى
خوقە ھەبە بىيى كو ئەو بخوازن، كەسپىن خوقەدى شىبان و
بەرھەم ئەقرو نەبىت سويە، سالەكا دى چەند دەھ
سالىن دى دى گەھىتە مافى خوقە پىن دروست كو نەمىرە
د دىرۇكا گەلن خوقەدا.

پىندى ئىنانەقا ئىنەدىن نىنە وەك مە گۆتى
نقيسكار و ھۆنەرمەندان ماف ل سەر خەلكى خوقە ھەبە
بىيى كو ئەو بخوازن، ژ بەرگو ھەر موقەكى فىترى
خواستىن دىبىت ئىدى تىر ناپىت، مخابن دى بىژم ل
چەند سالىن داوېن ئەف دياردەبە د ئاٹ كۆمەكا كەسانىن
سەر ب جويىنە نقيسكار و ھۆنەرمەندان بەلاقبويە، ب
رەنگەكى پىن خازوكىيە دكەن نە ل ئاستىن وانە، دى بىنى
كەسەك ل كەنلەكى تىلەقزىونى يان بەرپەرى
رۆژنامەكى دەركەت پىن دىبىت: ھەتا نھا حكومەتى بۇ
من چ نەكرىە، پىن دى پىن دىبىت: من گەلەك كر و
كەسپىن بۇ من چ نەكر، پىن دى پىن دىبىت: ھەكە ب
ساخى بۇ من چ نەكەن بلا پىششى مىرنا مەن ژى بۇ من چ
نەكەن، پىن دى پىن دىبىت: ئەزى پىششىگور ھاقىتتەمە
كەس خوقە ل من ناكەتە خوقە... ھەتد و ئەف رەنگە
خازوكىيە يا بەردەوامە ھەر وەك خەلا كەتتەبە قى
ولاتى و خەلكەك ژ برسان مېرىت. يا سەپىرتر ئەو دىبە
ھەر كەسەكى ئەوا وى قىاي گۆت راست يان خەلەت
كەكى پەيامنېر وەكى وى قىاي قەگواھاست، بىيى كو تىن
جارەكى پىرسىيارەكى ژ ئالىين پەيوەندىدار بكەن ئەزى
راستە ئەف نقيسكارە يان ھۆنەرمەندە ھوسان پىن

پېدفيه..؟ ئەرى راستە يى بى مووچەيه..؟ ئەرى راستە عەرد وەرنەگرتيه و ھيژ
دژوورەکا کرېفە يە و نەشيت کرى بدەت..؟ ئەرى راستە ب فى پيراتيا خوۋفە و
پشتى ھندە سالىن خزمەتا رەوشەنبىرى و ھۆنەرى خانەنشينيەك نينه پى بژيت..؟
ئەرى ئالىين پەيوەندىدار چما ھوون خوۋ ل نقيسكار و ھۆنەرمەندان ناکەنە
خودان..؟ ل فيرى ئەركى كەسى رۆژنامەفانە ل ئالىي دى يى بابەتى بگەرييت،
ئەگەر وەسان بيتن كو چ بو فى كەسى خودان شيان نەھاتيه كرن ئەفە ژى رەنگەكى
گەندەليى يە چنكو بۇدجەك بو خزمەتا فان كەسان دەيتە خەرچكرن، ئەگەر وەسان
نەبيتن وەك برادەرى مە دبىژيت ئەفە ژى گەندەليا مەزنە كەسەك خوۋ ب نقيسكار
و ھۆنەرمەند بزانيت و خازوكيى بکەت..!! يان ژى ژ ئەنجامى نەبوونا سيستەمەكى
ھەفگرتى و نەبوونا رينمايىن تايبەت ب دابىنكرنا ژيارەكا ھەژى بو كەسانين
خوۋدى شيان، ھندەك فيرى خازوكيى بووينە و ئەگەر فيربوون ژى دەست ژى
نابەردەن، دى بينى ھندەك كەسین د جھى بەرپرسیيدا مينا ئاغای ل كوچكى ئەوى
وى دقيت يان ب بەژنا وى دبىژيت قەلەو دكەن و وەسان فيرى خيرو بيړين كوچكى
دكەن ھەردەم چاقى وان ل دەستى ئاغای بيتن كەنگى دى بەتە بەريكا خوۋ، ھوسان
خەلكەكى فيرى خازوكيى دكەن، ئەفە خازوكيە ژى بەرھەمەكى سەردەمى
گەندەليى يە.

په‌یاما ل دووڤ راستیان دگهریت (*)

یه‌کشه‌مبیا چوویی ۴/۲۲ بیرهاتنا ۱۴سالیا دهرچوونا یه‌که‌مین روژناما کوردی کوردستان ل ۲۲ نیسانا ۱۸۹۸ئ ب ریوره‌سمین هه‌ژی دیرۆکا پر سه‌رفرازا راگه‌هاندنا کوردی هاته‌فه‌ساخکرن. هه‌رسال د فی هه‌لکه‌فتیدا چه‌ندین چالاکی ده‌ینه‌گیران و چه‌ندین مزار دهرباره‌ی ئه‌رکین میدیا کوردی ده‌ینه‌به‌رچاڤکرن، لی بابته‌ی نه‌هاتیه به‌رچاڤکرن یان ژ ی ب کیمی هاتیه‌به‌رچاڤکرن و من ئاگاهی ژئ نه‌بوویه پرسیاره‌که گه‌لو د ده‌می مه‌یی نهادا میدیا کوردی ب گشتی و ب دروستی په‌یاما خوه راگه‌هاندیه..؟ ئه‌گه‌ر ئه‌ز په‌سنه‌کی بو په‌یاما راگه‌هاندنی بکه‌م دی بیژم په‌یاما وی گه‌ریانه ل دووڤ راستیی. ل سه‌ر فی بنه‌مای ژ ی ب کورتی دی بیژم نها مه ل باشووری کوردستانی سی جورین راگه‌هاندنی هه‌نه: راگه‌هاندنا حزبین ده‌سته‌لاتدار، راگه‌هاندنا حزبین به‌ره‌ه‌لستکار و راگه‌هاندنا خوه ب سه‌ربه‌خوه دده‌ته نیاسین. راگه‌هاندنا سه‌ر ب حزبین ده‌سته‌لاتدارفه هه‌تا نها زور ب کیمی شیایه خوه ژ چوارچووڤی به‌رتنه‌نگی حزبایه‌تی رزگارکته و ژ بیروبوچوونین سنووردای و به‌رگریه‌کا به‌رده‌وام ژ کارو ره‌فتارین ده‌سته‌لاتی نه‌ده‌رکته‌یه، راگه‌هاندنا سه‌ر ب به‌ره‌ه‌لستکاری د هه‌مان چوارچووڤی به‌رتنه‌نگی حزبایه‌تییدا هه‌رده‌م دژایه‌تیا هه‌ر کارو ره‌فتارین ده‌سته‌لاتی ب باش و خرابشه دکته و ب مه‌رما هندئ حزبین به‌ره‌ه‌لستکار جهی حزبین ده‌سته‌لاتدار بگرن هه‌ر نه‌رینه‌کا د ده‌سته‌لاتیدا هه‌ی ژ میشی دکنه گامیش بیی کو ل راستیا بابته‌ی بگه‌رن. دی مینیت ئه‌وا خوه ب میدیا

(*) د هژمار ۹۳۲ روژا ۲۹/۴/۲۰۱۲ روژناما ئه‌ثرو دا هاتیه‌به‌لاڤکرن.

ئازاد ددەتەنياسين و خەلكەك ب وئ هيشيى بوو ئەف جورى راگەھاندنى پەياما راستەقىنە بگەھينيت، بەلئ ب مخابنيشە ئەف ميديايە د ھەمان چوارچووقين بەرتەنگين بو ھاتينەدياركرن دلقيت و ب ھەمان شيوازي ميديا بەرھەلستكار دزايەتيا ھەموو باشى و خرابى يين كار و رەفتارين دەستەلاتى دكەت، ميديا خوھ ب سەربەخوھ دياردكەت دوور ژ ھەموو بنەمايین ياسايى و كارى رۆژنەماقانى تنى دزايەتيا دكەت، نابيژم رەخنەيان دگريت، چنكو رەخنە ئەرکى ميدياكارانە و رەخنە و دزايەتيا ژھەفجودانە، دئ چەند نمونەكان بيى ئينانا ناقى سازيەكا دياركرى بەرچافكەين و بلا خواندەفا بريارى ل سەر بدن گەلۇ ئەفە ئەو ميديا بوو يا خەلكەكى هيشى پى ھەى:

★ كۆفارەكا خوھ ب سەربەخوھ دزانيت ژ يەكەمين ھژمار ھەتا دوا ھژمارا وئ تاكە خەما وئ دزايەتيا ئاليەكى دياركرى، ژ يەكەمين بەرپەر ھەتا دوا بەرپەرى وئ بو كریتكرنا وى ئالى ھاتينەتەرخانكرن.

★ كەنالەكى تى فى تنى خەما وى ئەوھ ل كيژ قولچكى چەند كەسەك راستبن يان نە دژى دەستەلاتى بپەيقن يان ل سەرى كولانەكى دەرکەفن، بينتە سەر ئەكرانين خوھ، دەمژميرين وھشانا خوھ بو تەرخانكەت، بو وى نە گرنگە داخوازين وان رەوا بن يان بەروفاژى، وەك نمونە بەرى چەند مەھەكان ل باژيركى چۆمان كەسەك ژ ئاليى كەسەكى ديشە ھاتەكوشتن، كەس و كار و گوندى و عەشيرەتا وى ھاتنەسەرجادى و جادا سەرەكيا ناقبەرا ھەريمى و ئيرانى گرت و داخازا گرتنا ئيكسەرا كوژەكى و سیدارەدانا ئيكسەرا وى ل ھەمان جەھى دكرن، كەنالى مەيى تى فى ژى نيقا بەراھيى يا نووچەيىن خوھ يين د ھەر دەمژميرەكيدا دەينە وھشاندن بو خوھنیشادانا وى خەلكى و داخوازين وان و پتر ھاندانا وان تەرخاندكرن، ھەر وەك نە دادگەھ و نە ژى ياسا ل فى وەلاتى ھەبن و پەياما كەنالى خوھ ب سەربەخوھ دزانيت ئەو بيتن خەلكى بزقرينتەفە سەر دەمى حوكمى عەشيرەتى و بريارا كوچكا رەسپييين عەشيرەتى ل شوونا دادگەھى.

★ هەر ئەفە رەنگە كەناله خوه ژ هەر رەنگە دژايەتییەكا حكومەتا هەریما كوردستانی نادەنه پاش بلا ئەو دژايەتیه نه یاسایی و نه رهوا بیتن، نه ژى د بەرژهوهنديا خەلكی فی وهلاتیدا بیتن بۆ نمونه: بەرى هەيامەکی ئەزمونەكا ریزا دوازدی ئامادهی بۆ خویندکارین دەرەکی هاتەئەنجامدان، ریزهیهك ژ وان خویندكاران دەرەچوون، هژمارەك ژ دەرەچووین هاتنەسەر جادی رازینهبوون ب ئەنجامان... كەنالیڤ خوه ب سەربەخوه دزانن پیرانیا وهشانا خوه بۆ هاتنەسەر جادهیا فان خویندکارین دەرەچووینی تەرخانكرن، هەروەکی ل چ جیهین فی جیهانی ئەزموون نەهاتبنەكرن، یان ئەگەر هاتبنە كرن ژى د قییت مەرج بیتن كو د قییت هەموو خویندكار دەرچن..!! گەلۆ ئەف مەرجە ل كیری هەنە ئەف راگەهاندنا خەلكی دژی ئەزموونان هاندەت یان خەلكی دانیتە شوونا یاسای و دادگەهان ل کیژ وهلاتی جیهانی هەیه..؟

ل داویی ژى گەلۆ ئەفەیه ئەو پەياما ل دووق راستیان دگەريت...؟

چەکی پېشمەرگەي ژنان و ئاقان پېدقی تره (*)

د چەند مەهین چوویدا ناسناما دەستەلاتدارین عەرەبین نھا ل بەغدا
حوکمداریی دکەن پتر یا ئاشکرا دبیت، رۆژ ل دووڤ رۆژی روویی راستەقینەیی وان
کو سەرەدەریا وانە د گەل مافین پیکهاتەیی عیراقی و ئاستی پیگیریا وانە ب پەیمان
و پیکهاتنن دگەل ئالیین دی ئیمزاکرین یی بەرچاڤ دبیت، ئاشکرا یی دبیزن: دەمی
ئەم جەیی پی خوە ببینین و بهیز بکەفین نە باوەریی ب مافین خەلکەکی و نە ریزی
ل ئیمزایین خوە دگەل ئالیەکی دگرین و دی وئ کەین یا مە دڤیت. هەرچەندە
هەرکەسی ب هووری دیرۆکا عیراقی ژ سالا ۱۹۲۱یڤه خواندبیت و شروڤه کربیتن دی
باوەریی ب وئ راستیی ئینیت بەلئ ئەڤه بوچوونا هەر دەستەلاتدارەکیه یی ژ وئ
سالی هەتا نھا حوکمداری ل عیراقی کری و دلئ خوە خوشنەکەین بیژین ئەڤه ژ یی
دیتر دیموکراسیتره یان پیشکەفتیتره، بلا کەسەک تنی یەک نمونە ژ دەستەلاتدارین
عەرەبین ۹۰ سالی چووپی بینیت ئەڤه ل سەر بجە نەهیت.

لەوما ژی ئەز باوەرم ئەڤ ناکوکیین نھا د ناقبەرا حکومەتا هەریمی و
دەستەلاتدارین عەرەبین بەغدادا هەمی دی د بەردەوام بن و دی دژوارتر بن و ئەگەر
رەنگە تەناهیەک بکەڤیتی (ئەز ژی وەک هەرکەسەکی فی وەلاتی ل وئ هیقیی مە)
دی یا بەروەخت بیتن و پستی دەمەکی دی سەر ژنوو سەرهلدەتەڤه، بەلئ ئەوا من
دڤیت د فی کوژیدا ئامازە پی بکەم، مژارا چەکی یە، چەکی پېشمەرگەي و چەکی

(*) د هژمار ۹۳۶ رۆژا ۲۰۱۲/۵/۶ رۆژناما ئەڤرۆ دا هاتیە بەلاڤکرن.

لهشكهری عیراقی یه، دناقبهرا ههردویاندا بههفرا گریدانهك ههیه، هندی چهك د دهستین پيشمهگرهیدا و هندی ئەف چهكه بهیتر، مافین كوردان پاراستیترن، ب نازادیهكا پتر دهبرینی ژ داخوایین خوه دكهن و سنووری خوه دپاریزن. بهروفاژی دگهل فی چهندي هندی لهشكهری عیراقی چهكدارتر و بهیتر بیتن دهسته لاتدارین بهغدا پتر زیدهگافیی دكهنه سهر خهلكی كوردستانی و ئەو مافین گهل كورد یین وان ب خوه ئیمزال سهر كری بنیقه دكهن و ب وی چهندي ژى ناراوهستن بزافین جینوسایدا كوردان و گوهارتنا روخساری نهتهوهیی كوردستانی دكهن. ب دریژیا شورشا ئەیلووی ۱۹۶۱- ۱۹۷۵ی ههر چهكى دكهته بهر سنووری ستیركا تهنهنگا پيشمهگرهه حكومهتا بهغدا نه دكاری ئەوا وی دقیت ژ بهههه بكن و بهلهنگاكرن و فرکنا كوردان لی ئەنجامدهت، پشتی پیلانا جهزایی و نه مانا چهكى دهستی پيشمهگرهه ژ ئادارا ۱۹۷۵یقه ئەوا د شيانین وی دا رژيما وی سهردهمی دژی خهلكی كوردستانی ئەنجامدا، دوورترین گوندين سنووری هاتنه فهگوهاستن، باشترین و بخيروبیترترین دهفه رین فی وهلاتی هاتنه بهههه بكن، پرانیا خهلكی ل چهنه كومه لگه هه كین مینا زیندانین مهزن هاتنه كۆمكرن، ههردهم د بهههه فكري بوون بو ههر كریارهكا رژیمی قیابا بهرامبهری وان بكهت، ههروهك ل سالا ۱۹۸۳ی د دهمی چهنه دهمژمیره كاندا قرا پتر ژ ههشت هزار بارزانین كومه لگه هی قوشته په و جهین دی ئینای، نموونه د زۆرن و دهلیقا بهرچا فکرنی کیمه، به لی ب كورتی دی بیژم د فی سهروبهری نهایی دهفه رییدا و ب فی عهقلیه تا عهههه بیا نها دهسته لاتداریی ل بهغدا دكهت، چهك بو كوردان ژ نان و ئافی پیدفیتره، ب سالان كوردان یا خوه ل بهر نه بوونی و هه ژاری و برسی گرتی، لی خوه ل بهر بی چهکی ناگرن و ههردهمی ژ چهك هاتنه كرن، ئەفه سهه سهه دام ل شوونا سهه دامه کی د ئاماده نه دوباره فهرمانا سهری كوردستانیان راکهن.

ئەفا نھا ل بەغدا دەھتەگۆتن و کرن، ھندەك كارى
 بەھیزکرنا چەكى لەشكەرى عیراقى دكەن، ھندەك
 داخووا تەسلىمکرنا چەكین گرانین پيشمەرگەى دكەن،
 ژبیرنەكەین ب تەسلىمکرنا چەكین گران رازى نابن و
 دشیانین واندا بیتن ناهیلن جفتا نیچیرى ژى د
 دەستین مە دا بمینیت، ھەموو دەربیرینى ژ وى
 عەقلیەتى دكەن یا کو ژ ۱۹۲۱ئەقە ب حوكمى چەكى
 دەستەلاتدارى ل بەغدا دكەت، ب وى حوكمى ژى
 دفت ل بهوست بهوستین كوردستانى حوكمدارى لى
 بكەت، لى ل كوردستانەكا بى پيشمەرگە و بى چەكى
 پيشمەرگەى، دەمى چەك د دەستین پيشمەرگەى دا
 نەبیتن ھەر سیستەمەكى دەستەلاتى ل كوردستانى
 ھەبیتن ب بریارەكا بەغدا د چەند چركەپەكاندا دى
 ھیتەھەلوەشاندن و ھەر كەسەكى نەرازى ژى
 گورستانین كوشتارین تەبايین بیابانین ژیریا عیراقى ل
 پيشوازی وى نە، دریز ناکەم و دى بیژمەفە: چەكى
 پيشمەرگەى ژ نان و ئافان پیدقى ترە.

ئەفا نھا ل بەغدا دەھتەگۆتن و کرن

چەكین

پيشمەرگەى ژ نان و

ئافان

پیدقی ترە

د چەند مەھین چووبى دا ناسناما دەستەلاتدارین
 عەرەبیتن نھا ل بەغدا حوکمدارین دكەن پتر یا تاشکرا
 دەبیت، رۆژ ل دووژ رۆژى رووبین راستەقەبەین وان کو
 سەرودەریا وانە دگەل مافین پشکەتەبیتن عیراقى و
 ناستن پشکەتەبیتن وانە ب پەمان و پشکەتەبیتن دگەل
 ئالبیتن دى ئیسرائیلین بىن بەرجاڤ دەبیت، تاشکرا بىن
 دەبیتن: دەمى ئەم جەھى بىن خوە ببینن و بەهیز بکەفین نە
 باوەرین ب مافین خەلکەكى و نە رۆژى ل ئیسرائیلین خوە
 دگەل ئالبەكى دکرین و دى وئ کەین یا مە دەفت.
 ھەرچەندە ھەرکەس ب ھوورى دیزوگا عیراقى ژ
 ساللا ۱۹۲۱ئەقە خواندەبیت و شوقەکرەبیت دى باوەرین
 ب وئ راستەقە ئیسرائیلین بەلن ئەقە بۆچوونا ھەر
 دەستەلاتدارەکیە بىن ژ وئ سالی ھتا نھا حوکمدارى ل
 عیراقى کرى و دلى خوە خوئشەنکەین بیزین ئەقە ژ بىن
 دپتر دپترکەبیتن پان پشکەتەبیتن، بلا کەسک تین
 پەک ئیسرائیل دەستەلاتدارین عەرەبیتن ۹۰ سالی
 چووبى بىتت ئەقە ل سەر بچە نەھیت.

لەوما ئى ئىز باوەریم ئەف ناکرکیتن نھا د ناھیرا
 حوکمەتا ھەریتیم و دەستەلاتدارین عەرەبیتن بەغدا
 ھى دى د بەرەوام بىن و دى دواتر بىن و نەگەر رەنگە
 تەناھیک بکەفیتن (ئەز ژى وک ھەرکەسەكى فى
 وەلاتى ل وئ ھەبیتن مە) دى یا بەرودەخت بیتا و پشقى
 دەمەكى دى سەر ژوئو سەرھەلە ئەقە، بەلن ئەوا بىن دفتن
 د فى کوئیدا ئامازە بىن بکەم، ژارا چەكى یە، چەكى
 پيشمەرگەى و چەكى لەشکەرى عیراقى یە، دناھیرا
 ھەردوواندا بەھقرا گریدانک ھەبە، ھندى چەک د
 دەستین پيشمەرگەىدا و ھندى ئەف چەک بەهیزتر، مافین
 کوردان پاراستن، ب ئازادەکا پتر دەبیرینى ژ
 داخوواژین خوە دكەن و سنووزى خوە دپارین. بەرەفازى
 دگەل فى چەندە ھندى لەشکەرى عیراقى چەکداتر و
 بەهیزتریتن دەستەلاتدارین بەغدا پتر زەنگاگەبیتن دكەن
 سەر خەلکى کوردستانى و نەر مافین گەلن کورد بىن
 وان ب خوە ئیسرائیل سەر کرى نەبیتەدکەن و ب وئ
 چەندە ئى ئارامەت بزانن جینوساید کوردان و
 گەھارتنا روخسار نەتەدەبیتن کوردستانى دكەن. ب
 دزییا شۆرشا تەیلوولن ۱۹۶۱-۱۹۷۵ئەقە ھەر جەھەكى
 دكەن سەر سنووزى ستیزگا ئەنگا پيشمەرگەى حوکمەتا
 بەغدا نە دکارى ئەوا وئ دفتى ژ بەرەبکەرن و
 بەلەنگاگەرن و فەکرنا کوردان لى نەجەمەدەت، پشقى
 پیلانا جەنابن و ئەمانا چەكى دەست پيشمەرگەى ژ
 ئادارا ۱۹۷۱ئەقە ئەوا د شیانین وئ دا رۆتسا وى
 سەردەم دى خەلکى کوردستانى ئەجەمەد، دوورتین
 گەردن سنووزى ھاتنە فەگەوھاسان، باشترین و
 بەخیرۆبیرین دەفترین فى وەلاتى ھاتنەبەرەبکەرن،
 پەرانسا خەلکى ل چەند کۆمەلگەھەبیتن سىنا زیندانین
 مەزن ھاتنەکۆمەکن، ھەردەم د بەرەفەکرى بوون بۆ ھەر
 کورەکا رۆتسە قیابا بەرامبەرى وان بکەت، ھەروەک ل
 ساللا ۱۹۸۳ئەقە د دەمى چەند دەمیزەکاندا قرا پتر ژ
 ھەشت ھزار بارزانیین کۆمەلگەھەبیتن کۆشەبە و جەھت دى
 نینای، مەوودە د زۆرن و دەلیقا بەرجاڤکرین کتە، بەلن
 ب کورتى دى بیژم د فى سەروەرى نەبیتن دەفتریدا و
 ب فى عەقلەتە عەرەبیا نھا دەستەلاتدارین ل بەغدا
 دكەت، چەک بۆ کوردان ژ نان و ئافان پیدقی ترە، ب
 سالان کوردان یا خوە ل بەر نەبوونى و ھەزارى و برس
 کرتى، لى خوە ل بەر بىن چەکین ناکرن و ھەردەم
 ژچەک ھاتنەکر، ئەقە سەدە سەدام ل شوونا سەدامەكى د
 نامادەنە دوپارە فەرمانا سەرىن کوردستانیان راگەن.

ئەفا نھا ل بەغدا دەھتەگۆتن و کرن، ھندەك كارى
 بەھیزکرنا چەكى لەشکەرى عیراقى دكەن، ھندەك
 داخووا تەسلىمکرنا چەکین گرانین پيشمەرگەى دكەن،
 ژبیرنەكەین ب تەسلىمکرنا چەکین گران رازى نابن و
 دشیانین واندا بیتن ناهیلن جفتا نیچیرى ژى د دەستین
 مە دا بمینیت، ھەموو دەربیرینى ژ وئ عەقلەتەبیتن دكەن یا
 کو ژ ۱۹۲۱ئەقە ب حوکمى چەكى دەستەلاتدارین ل
 بەغدا دكەت، ب وى حوکمى ژى دفت ل بهوست
 بهوستین کوردستانى حوکمدارى لى بکەت، لى ل
 کوردستانەكا بى پيشمەرگە و بى چەكى پيشمەرگەى،
 دەمى چەک د دەستین پيشمەرگەى دا نەبیتن ھەر
 سیستەمەكى دەستەلاتى ل کوردستانى ھەبیتن ب
 بریارەکا بەغدا د چەند چركەپەكاندا دى
 ھیتەھەلوەشاندن و ھەر كەسەكى نەرازى ژى
 گورستانین كوشتارین تەبايین بیابانین ژیریا عیراقى ل
 پيشوازی وى نە، دریز ناکەم و دى بیژمەفە: چەكى
 پيشمەرگەى ژ نان و ئافان پیدقى ترە.

musediqtovi@yahoo.com

ھەموو نیکشەبەیان دفتیست

۳۶۸

ئازاۋە يان خوەنیشادان..! (*)

رۆژا ۸ ئى گولانى (۲۰۱۲ئ) بەردەرگەھى پەرلەمانى كوردستانى جەھى راکيشانا سەرناجا خوەيى و بيانان بوو، پەيامنير و كاميرين كەنالىن جودا ھەرئىكى ۋەكى ۋى قىاي روودان فەگوھاست. روودان چ روودان بوو، كۆمەكا كەسان ب بلندكرنا چەندين درۆشمين ئىسلامى خوەنیشادانەك ل بەر پەرلەمانى كر، خوەنیشادان نەبوو بەلكى ھيرش بوو كرينە سەر پەرلەمانى ، ئەوا د شيانين واندا ژ سقكاتى پيكرنى و زيدهگافى ل سەر پەرلەمانى و پاريزفانين ئافاھى و شكاندن و تيكدانا تشتى كەتپەبەردەستان تەخسيري نەكرن، ئەف ھەموو كرىارە كرن بىي كو ھەتا ئەفرۆ ژى كەسەك بزانيت وان ھيرشكەران چ دقيا. روودان ژى بەردەواميا ۋى ئالوزيى بوو يا د ئەنجامى گۆتارەكا كۆفارا (چرپە)دا بەرپا بووى، گوايە سقكاتى ب ئايينى ئىسلامى كرىبوو، ئەينيا بەرى ۋى (۴ گولانى) ھندەك خوتبەخوينين ھەوليرى گەفين خوەنیشادانى دژى حكومەتى كرىبون ئەگەر پيرابوونين پيدفى بەرامبەرى كۆفارى نەگريتەبەر، ئەفە ب خوە ژى داخوازەكا رەوا بوو، دەملدەست ئاليين پەيوەنديدار ب ئەركى خوە رابوون، بريارين پيدفى بۆ قى مەرەمى گرتنەبەر، خوتبەخوينين ھەوليرى ژى ب سەرەدەريا حكومەتى خوشحالبوون، ژ خەلكى خواستن تەناھى و بەرژەۋەنديا ۋەلاتى ب پاريزن. بەل ئەوا ل ۸ قى مەھى رووداى قەدەر بوو ژ ھەموو بۆچوون و سەرەدەريين د قى ئاريشيدا ھاتينەبەرچاڤكرن، خەلكەكى بريارا ئازاۋە(فيتنە) گيرانەكى ل پايتهختى ھەريمى دابوو، ئازاۋا خوە گيرا و ئارمانجەك

(*) د ھژمار ۹۴۱ رۆژا ۱۳/۵/۲۰۱۲ رۆژناما ئەفرۆ دا ھاتپەبەلاڤكرن.

موسەدەق تۆۋى

ئازاۋە يان
خوەنیشادان .!

رۆژا ۸ ئ قن مەھن بەردەرگەھن پەرلەمەن كوردستان جەن راکتشان سەرئەخا خوۋىي و بىسان بو، پەيامەنتر و كامبەرتن كەنالتن چودا ھەرتىكى وەكى وى قىساي رودان قەگەھاست. رودان چ رودان بو، خوەنیشادانك گەسان ب بلندكرنا چەندىن درۆشەتن ئىسلامى بەلكى ھىزى پو كرىنە سەر پەرلەمان، ئەوا د شىائىن واندا ۋ سەككەن پىتكرن و زەدەگاقىن ل سەرپەرلەمانى پارىزقائىن ئاقاھى و شكاندن و تىكەناتىن كەتەپەرەمەن تەخسىرى نەكرن، ئەف ھەموو كرىارە كىرن پىي كە ھەتا ئەقەرز ۋى كەسەك بزائىت وان ھەرتىكەران چ دقيا. رودان ۋى بەردەوامىا وى ئالوۋىن پو يا د نەئجائىن كۆتارەك كۆقارا (چرپە)دا بەرپا بو، گرايە سەككەن ب ئايەن ئىسلامىن كرىبو، ئەينى بەرپا وى (ك گولان) ھەندەك خوۋىيەخوۋىن ھەرتىق گەھن خوەنیشادان دى كۆمەتن كرىبون ئەكەر پىراپوۋىن پىندى پەرامبەرى كۆقارى نەكرىتەمەر، ئەفە ب خوە ۋى داخوارەگا رەوا بو، دەمەلدەست ئالىيەن پەيوەندىدار ب نەركىن خوە رابوون، بەرپاين پىندى بۆ قن مەرمەن كرىتەمەر، خوۋىيەخوۋىن ھەرتىق ۋى ب سەردەريا كۆمەتن خوۋىيەخوۋىن ھەرتىق، ۋ خەلگن خۇاست تەناھى بەرۋەندىيا وەلاتى ب پارىزىن. بەلئ ئەوا ل ۸ ئ قن مەھن رودان قەدەر بو ۋ ھەموو بۆچوون و سەردەرىن ب قن ئارىشەدا ھائىبەنەچاقكەن، خەلگەكى بەرپا ئازاۋە (قىشەن) كىرتەنەك ل پائەتەخت ھەرتىق دابو، ئازاۋا خوە كىرا و ئارماچەك ۋى د كىرانا وى ئازاۋەيدا ھەبو و ئەز باۋەم ئەكەر ھەموو ۋى نەبىت پىشكەك ۋ ئارماچىن خوە بچەننا. ل بەر رۆناھيا رودان دى چەند بۆچونەگان بەرچاقكەم:

- نەز ئالىيەكى دياركرى ب كىرانا ئازاۋەين گوناھىرىكەم، بەلئ چ گومان ۋى تىدا نىنە بەرھەقى بۆ ھاتىوونەكن و ئالىك ل پىشت وان بەرھەقىيان بوپە، ئەو ئالىي ۋ مۆ بو ل دەلەقەك دگەريا، بائەن كۆقارا (چرپە) و خوۋىيەن ئەينى ھەرتىق ب دەلەقە دىت، بەلئ ھند لەز ل كىرانا ئازاۋەين كىر نەگەھشت داخوارەكا دياركرى بۆ خوە بەرچاقكەن كور رودان ۋ ئازاۋەين بگەنە خوۋىيەخوۋىن خەلگى.
- خوۋىيەخوۋىن بىن مولىت ھائەكەن، د قانۇنا ھەرتىقا دقیت خوۋىيەخوۋىن ب مولىت بىن، كىرانا قن ئازاۋەين ب خوە زەدەگاقىل ل سەر قانۇن ھەرتىق كور ب پرايا دەنگىن پەرلەمانى برىار ل سەر ھائەدان، بىن رومەتىيە بەرامبەرى كۆمەتا ھەرتىق كو نكارىت بەرگرىن ۋ قانۇن بگەت. ئەكەر ئەفە ئارماچىن ئەۋىن ل پىشت خوۋىيەخوۋىن بىت گەلو كۆمەتا ھەرتىق با نەقتى بو ئەف ھەموو بەرھەقىيە بۆ قن ئازاۋەين ھائەكەن، لاقىشە و ئالا و شىر و تىر ھائەتە نامادەكرن.!! ئەو خەلگە ل جەھكى يان چەند جەھكەن كۆمبوون بىن مولىت بەرھەقى پەرلەمانى ھەتا بەر دەرگەھى سەرەكى ھاتن و ئەو كر يا كرى.?
- گەلو ئازاديا بىن سنوور (بەرى ھەموويان ۋى ئازاديا رۆژنامەقانى) د بەرۋەندىيا كىشەيدايە.؟ ئەرىن دوستە ھەركەس ئەوا عەقلى وى ۋى بىر بىر سىنور سەككەن بىن بىرۆزىن ئايىسى و نەتەۋىي و چقاكى ..ھەتە بگەت.؟ ئەرىن سنوور ئازادىن داۋىناھت دەمى دىبەت زەدەگاقى ل سەر مائىن خەلگەكى دىتر.؟ ئەرىن ئازاديا دەرىسا بائەتەكى ل سەر بەرپەرىن كۆقارەكى ۋەك ئەۋى كۆقارە د كۆقارا (چرپە)دا سەككەن ب بىرۆزىن مۇسلمانان كرى پىندى ب سنوورداركرىن نىشە...؟ ۋەسەن ئەرىن دەمى خەلگەك ب ئاقىن خوۋىيەخوۋىن دىتەسەمەرچادەيان و سەككەن ب پەرلەمانى كو ئونەرىن ھەموو خەلگن ۋەلاتىيە دكەت و زەدەگاقىن دكەت سەر گىان و سامان ۋەلاتىيان پىندى ناكەت مەنورەك بۆ وى ئازادىن ۋى پەيتەۋانان.؟ ئەرىن دەمى ئازاديا بىن سنوور دىبەت ئەكەرىن كوشىنا مۆۋەكى، ۋەلاتىيەك سەر جادى بىتە، خوۋىيەخوۋىن يان پولىس بىتە گىرەھا وى مەزىنر نىشە ۋ يا كەسەكى سەككەن ب ئايىسى كرى يان كۆرەك كرى.؟ ئەرىن دەم نەھائەت ئالىيەن پەيوەندىدار پىندەچوونەك ب ھەندەك برىار و قانۇن خۇدا بگەن بىن نەرتىن وان پىرن ۋ نەرتىن وان.?
- خەلگەك سەر رودان ھائەكەن و قەكولەن دىتەكەن، قەكولەن ۋى دىن كەھنەنەئەمەكى، د ھەمان دەمدا ھەموو ئالىيەن سىياسىيەن ھەرتىق ھەلموۋىستىن خوە دۆى وى ئازاۋەين دياركرى، ل قىرئ پىندىقە ل سەر كۆمەتا ھەرتىق خەلگن ۋ نەئجائىن قەكولەن ئاگادەكەت، كى ل پىشت بو ب خەلگن بەدەت نىسەن و ۋ بەر خاترا چاقىن فلان ئالىيە نەفخوۋىي يان فلان دولەتن راستىيا رودان ل خەلگن نەفخوۋىيەن، بەرگە خەلگن زىناقتەكەن سەرەكەبە د قان رەنكە ئازاۋەيدا.!!

musediqtovi@yahoo.com

ھەموو نىكەتەمەن دىقەيت

ژى د گىرانا وى ئازاۋەيدىدا ھەبوو و ئەز باۋەرم ئەگەر ھەموو ژى نەبىت پىشكەك ۋ ئارمانجى خوە بچەئىنا. ل بەر رۆناھيا رودانى دى چەند بۆچوونەگان بەرچاقكەم:

- ئەز ئالىيەكى دياركرى ب گىرانا ئازاۋەيى گوناھبارىكەم، بەلئ چ گومان ۋى تىدا نىنە بەرھەقى بۆ ھاتىوونەكن و ئالىيەك ل پىشت وان بەرھەقىيان بوپە، ئەو ئالىيە ۋ مۆ بو ل دەلەقەك دگەريا، بائەن كۆقارا (چرپە) و خوۋىيەن ئەينى ھەرتىق ب دەلەقە دىت، بەلئ ھند لەز ل گىرانا ئازاۋەيى كىر نەگەھشت داخوارەكا دياركرى بۆ خوە بەرچاقكەن كور رودان ۋ ئازاۋەين بگەنە خوۋىيەخوۋىن خەلگى.

- خوۋىيەخوۋىن بى مولىت ھاتەگىران، د قانۇنا ھەرتىقا دقیت خوۋىيەخوۋىن ب مولىت بىن، گىرانا قن ئازاۋەيى ب خوە زەدەگاقىل ل سەر قانۇن ھەرتىق كور ب پرايا دەنگىن پەرلەمانى برىار ل سەر ھائەدان، بىن رومەتىيە بەرامبەرى كۆمەتا ھەرتىق كو نكارىت بەرگرىن ۋ قانۇن بگەت. ئەكەر ئەفە ئارماچىن ئەۋىن ل پىشت خوۋىيەخوۋىن بىت گەلو كۆمەتا ھەرتىق با نەقتى بو ئەف ھەموو بەرھەقىيە بۆ قن ئازاۋەين ھائەكەن، لاقىشە و ئالا و شىر و تىر ھائەتە نامادەكرن.!! ئەو خەلگە ل جەھكى يان چەند جەھكەن كۆمبوون بىن مولىت بەرھەقى پەرلەمانى ھەتا بەر دەرگەھى سەرەكى ھاتن و ئەو كر يا كرى.?
- گەلو ئازاديا بىن سنوور (بەرى ھەموويان ۋى ئازاديا رۆژنامەقانى) د بەرۋەندىيا كىشەيدايە.؟ ئەرىن دوستە ھەركەس ئەوا عەقلى وى ۋى بىر بىر سىنور سەككەن بىن بىرۆزىن ئايىسى و نەتەۋىي و چقاكى ..ھەتە بگەت.؟ ئەرىن سنوور ئازادىن داۋىناھت دەمى دىبەت زەدەگاقى ل سەر مائىن خەلگەكى دىتر.؟ ئەرىن ئازاديا دەرىسا بائەتەكى ل سەر بەرپەرىن كۆقارەكى ۋەك ئەۋى كۆقارە د كۆقارا (چرپە)دا سەككەن ب بىرۆزىن مۇسلمانان كرى پىندى ب سنوورداركرىن نىشە...؟ ۋەسەن ئەرىن دەمى خەلگەك ب ئاقىن خوۋىيەخوۋىن دىتەسەمەرچادەيان و سەككەن ب پەرلەمانى كو ئونەرىن ھەموو خەلگن ۋەلاتىيە دكەت و زەدەگاقىن دكەت سەر گىان و سامان ۋەلاتىيان پىندى ناكەت مەنورەك بۆ وى ئازادىن ۋى پەيتەۋانان.؟ ئەرىن دەمى ئازاديا بىن سنوور دىبەت ئەكەرىن كوشىنا مۆۋەكى، ۋەلاتىيەك سەر جادى بىتە، خوۋىيەخوۋىن يان پولىس بىتە گىرەھا وى مەزىنر نىشە ۋ يا كەسەكى سەككەن ب ئايىسى كرى يان كۆرەك كرى.؟ ئەرىن دەم نەھائەت ئالىيەن پەيوەندىدار پىندەچوونەك ب ھەندەك برىار و قانۇن خۇدا بگەن بىن نەرتىن وان پىرن ۋ نەرتىن وان.?
- خەلگەك سەر رودان ھائەكەن و قەكولەن دىتەكەن، قەكولەن ۋى دىن كەھنەنەئەمەكى، د ھەمان دەمدا ھەموو ئالىيەن سىياسىيەن ھەرتىق ھەلموۋىستىن خوە دۆى وى ئازاۋەين دياركرى، ل قىرئ پىندىقە ل سەر كۆمەتا ھەرتىق خەلگن ۋ نەئجائىن قەكولەن ئاگادەكەت، كى ل پىشت بو ب خەلگن بەدەت نىسەن و ۋ بەر خاترا چاقىن فلان ئالىيە نەفخوۋىي يان فلان دولەتن راستىيا رودان ل خەلگن نەفخوۋىيەن، بەرگە خەلگن زىناقتەكەن سەرەكەبە د قان رەنكە ئازاۋەيدا.!!

- گهلؤ ئازاديا بئى سنوور (بهرى ههموويان ژى ئازاديا رۇژنامهفانى) د بهرژهوهنديا گشتيدايه..؟ ئهرى دروسته ههركهسى ئهوا عهقلى وى ژى برى بئى سنوور سقكاتى ب پروزيين ئايىنى و نهتهوهيى و جفاكى ..هتد بكهت..؟ ئهرى سنوورى ئازادىي داويناھييت دهمى دببته زيدهگافى ل سهر مافين خهلكهكى ديتر..؟ ئهرى ئازاديا دهربرينا بابتهكى ل سهر بهرپهرين كوڤارهكى وهك ئهوى گوايه د كوڤارا (چرپه)دا سقكاتى ب پروزيين موسلمانان كرى پيدفى ب سنوورداركرنى نينه..؟ وهسان ئهرى دهمى خهلكهك ب نافى خوهنيشادانى دهيتسههرجادهيان و سقكاتى ب پهرلهمانى كو نوونهرى ههموو خهلكى وهلاتيه دكهت و زيدهگافىي دكهته سهر گيان و سامانى وهلاتيان پيدفى ناكهت سنوورهك بو وى ئازادىي ژى بهيتهدانان..؟ ئهرى دهمى ئازاديا بئى سنوور دببته ئهگهرى كوشتنا مرؤفهكى، وهلاتيهكى سهر جادى بيتن، خوهنيشادهر يان پوليس بيتن گونهها وى مهزنتر نينه ژ يا كهسهكى سقكاتيهك ب ئايىنى كرى يان كوفرهك كرى..؟ ئهرى دم نههاتيه ئاليين پهيوهنديدار پيداچوونهكى ب هندهك بريار و قانونوين خوهدا بكهن يين نهريينين وان پترن ژ ئهريينين وان..؟

- خهلكهك سهر روودانى هاتيهگرتن و فهكولين دهينهكرن، فهكولين ژى دى گههنهئهنجامهكى، د ههمان دهمدا ههموو ئاليين سياسيين فهرميين ههرىمى ههلويستى خوه دژى وى ئازاوهيى دياركريه، ل قيرى پيدفيه ل سهر حكومهتا ههرىمى خهلكى ژ ئهنجامين فهكولينى ئاگاداركهت، كى ل پشت بوو ب خهلكى بدهته نياسين و ژ بهر خاترا چافين فلان ئاليىي نافخوهيى يان فلان دهولهتى راستيا روودانى ل خهلكى نهفهشيريت، ژ بهركو خهلك زيانقيكهتى سهرهكيه د فان رهنكه ئازاوهياندا..!!

کی زیدہ گاقیین ل سہر پولیسان دہینہ کرن شہرمہ زار بکھت...؟؟^(*)

د ہہر نہ ئارامیہ کا ل وہلاتی رووددت تہباییا خہلکی ہہر ئیکی ب رہنگہ کی زیان دگہہنی، لئ زیانین مہزنتر و راستہ و خوہ دگہہنہ کھسین پشکدار د روودانیڈا یان کھسین ل جھئ روودانی و گہلہک جارن ئہف زیانہ دگہہنہ گیان و سامانی وان کھسان، لہوما ژی پیدقیہ بہرگری ژ ہہریہک ژ وان کھسان بیٹہ کرن، ژ بہرکو ہہردوو قوربانیین روودانیہ، چ یئ روودان دروستکری و ئارمانجہک پی ہہی، چ یئ ب مہرما پاراستنا سہر و سامانی گشتی ریئ ل بہر روودانی گرتبیتن، روودان ژ روودانی جودایہ و یا مہ د فی بابہتیدا مہرم پی ہہی خوہنیشادانین خہلکینہ یین ل فی داویئ ب بہرفرہی ل وہلاتی مہ بہ لاقہ بووین و دہینہ ئہنجامدان و مہرج ژی نینہ ہہموو خوہنیشادان د رہوابن، دبیت ہندہک ب بوچوونا خہلکہ کی د رہوا و ب بوچوونا ہندہکین دی نہ د رہوابن، لہوما ژی ہہموو زیانقیہکھتیین خوہنیشادانان ب قوربانی دنیاسم.

^(*) د ہژمار ۹۴۶ رۆژا ۲۰/۵/۲۰۱۲ رۆژناما ئہفرۆ دا ہاتیہ بہ لاقہ کرن.

نہوا من دقت بزم

کی زندگانی

ل سہر پوڙیسان

دھیتھ کرن

شہرہ زار بکھت؟؟

موسدق تاجی

د سہر نہنامیہکا ل ولاتی روو ددہت تہبایا خدلیکی و سہر نیک ب رہنگہکی زبان دگہنتی، لئ زینتین مہنتر و راستہوخو دگہنہ کسہستین پشکار د رووہانن دا یان کسہستین ل جہن رووہانن و گہلہک جارن نہف زینانہ دگہنہ کسان و سامانن وان کسان، لہوما ژی پندقیہ پەرگری ژ ہمریک ژ وان کسان بیتہکرن، ژہرکو ہمدو قسویسانین رووہانینہ، ج بین رووہانن دوستکری و نارماجہک پین ہی، ج پ ہمرہا پاراستنا سہر و سامانن گشتی ریک ل سہر رووہانن گرتہسین، رووہانن ژ رووہانن جوداہ و یا سہ د فی بابہتہدا مہرم پین ہی خونیشادانین خدلیکیتہ پین ل فی داوین ب ہرہرہی ل ولاتین مہ پەلاقہسویین و دہیتہ نہجامدان و مہرج ژی نینہ ہمدو خونیشادان د روہان، دہیت ہندک ب بوجونا خدلیکگی د روہا ب بوجونا ہندکیتن ہی نہ د روہان، لہوما ژی ہمدو زینانیکہتہتین خونیشادانان ب قسویانن دنیاسم. نہوا د دہمن خونیشادانین ل فی ولاتی دہیتہکرن سہرچیا سہرژئی بؤ خود رادکیشیت ہرنالیہک، کومہلہیک، سہندیکاہیک د دہمن خونیشاداناندا ہرگریں ژ جوینہک دہارکی دکہت، زیندہگاہیا ل سہر وان دہیتہکرن شہرمہزاردکہت، نالیین سیاسی ہرگریں ژ نالیگرتین خود، کومہلہ و پیکیتی و سہندیکاہیک ہرگریں ژ ہہفیشہپین خود وک سامنوستا، خونیشادان، گرتیکار، روژنامہقان... ہند دکن، پەلن جوینن کس خود لئ نہکەتہ خودان و پشنتین گرانن رووہانان خەما وی و زینانا مہزنتی ژا وی یہ، جار دکہفیتہ ہرہرہین چہقوک و کەتہران، جار ژی سہری وی ب ہەر و بتلان بتلان دسکیت پوڙیسن، نەگەر جارہکی ژی ژ دہستان دہرکەت یان ژ ترسا گیانن خود، یان د چوارچوڙن نہرک خودا کو ہرگریہ ژ وی جہی پەنا برہ ہەر چہکی، نەفہ قیامەت رابوو و ہمدو دنیا لئ بوونہ دوژمن و داخوآزا سہری وی دکہن. ل قسوین نہ بنائین ہرگریں ژ نالیہک دہارکی، پەلن ب نافی دیتنہفا چارہیک بؤ جوینہکا فی خدلیکی کو پوڙیسن، نەو ژ وی تہبایی جوینن جفاکی خودی ماف و ہرژہوہندینہ، وک د کوردہواریدا دبیزن نەو ژی گوشت و خوینن، ژ نہجامن درہین کسہستین ہرامبہری خود بریندار دین و دہیتہکوشتن، خیزان و سیویان ل پاش خود دہیلن، چاوان نالیگرتین حزبہکی د خونیشادانیندا ہرگریں ژ بوجونین حزبا خودکەن، ماموستا داخوآزا دہمالہیان دکہن، کرتیکار ہرگریں ژ مافین خودکەن، روژنامہقان نہرکین خودین پیسہہی نہجامدہن، کسہسانہک داخوآزا چاکسانہک دکہن یا نەو ب پاش ذراتن. ہند، پوڙیسن ژی دکفانا نہرکین خودا ہرگریں ژ وی جہی دکہت پین ہن ہاتہرہاسپاردن، ہرگریں ژ گیانن وان کسان پین د وی جہیفہ دکہت، ہرگریں ژ ناقمالی و سامانن د وی جہیفہ دکہت کو ناقمالی و سامانن گشتیہ، نەو د وی جہیفہ و نەو سامانہ ژی ل ژتیر دہستان کووئی فی ولاتینہ و د نہجامن خرمەتا خود یا فرمانبہرین یان خہباتا خود یان ب ہلہلہارتنان ہاتہہوی جہی، نەفرژ نەو دہیت سزہہی کسہستین خونیشادان ل وی جہی بیتن و ہمدان پوڙیسن دئ ہرگریں ژئ کەت، نہ کسہک داکیرکەرہ ب ہترشہکا لہشکەرہ ہاتہہ نەو جہہ داکیرکەرہ کو ہرام بیتن پوڙیسن یان کسہک د ہرگریں ژئ بکەت، گووت و کرمانجی ہمدو جوین خونیشادان و پوڙیسن کووین فی ولاتینہ، خودی مافن د قیت ہرگریں ژ مافین وان بیتہکرن، چاوان یاسا ہرگریں ژ خونیشادان دکہت دقت ب ہمدان شتوہ ہرگریں ژ پوڙیسان ژئ بکەت، چاوان زیندہگاہیتین ل سہر جوینن جوداہین جفاکی د دہمن خونیشاداناندا دہیتہ شہرمہزارکرن ب ہمدان شتوہ دقت نەو زیندہگاہیتین ل سہر پوڙیسان ژئ دہیتہکرن بیتہ شہرمہزارکرن، وئ ژئ ژہیرنہکەین گہلہک جارن خونیشادان نہ دروہانہ یان نہ نہرکین وانہ کسانہ خونیشادانین بکەن، لئ د سہروہرہن مہ پین نہادا ہرگریا پوڙیسن ہرگریہکا روایہ و پین نہرکین خود نہجامدہت. ل داوین ہرچہندہ نہرکین یاساہ ہرگریں ژ ہمدو جوینان خونیشادان و پوڙیسان بکەت، پەلن خونیشادانین شارسنانی و ناشتیانہ و دوور ژ توندی و دژارین دئ مافین ہمدو نالیان و تہقایی جفاکی پارتن.

musediqtovi@yahoo.com

ہمدو نکتہہ بیان دقتیہت

نہوا د دہمی خونیشادانین ل فی ولاتی دہیتہکرن سہرنجا مروقی بؤ خود رادکیشیت ہرنالیہک، کومہلہیک، سہندیکاہیک د دہمی خونیشاداناندا ہرگریں ژ جوینہکی دہارکی دکہت، زیندہگاہیا ل سہر وان دہیتہکرن شہرمہزاردکہت، نالیی سیاسی ہرگریں ژ نالیگرتین خود، کومہلہ و پیکیتی و سہندیکاہیک ہرگریں ژ ہہفیشہپین خود وک ماموستا، خونیشادان، کرتیکار، روژنامہقان... ہند دکہن، بہلن جوینن کس خود لئ نہکەتہ خودان و پشنتین گرانن رووہانان خەما وی و زینانا مہزنتی ژا وی یہ، جار دکہفیتہ ہرہرہین چہقوک و کەتہران، جار ژی سہری وی ب ہەر و بتلان دسکیت پوڙیسن، نەگەر جارہکی ژی ژ دہستان دہرکەت یان ژ ترسا گیانن خود، یان د چوارچوڙن نەرک خودا کو ہرگریہ ژ وی جہی پەنا برہ ہەر چہکی، نەفہ قیامەت رابوو و ہمدو دنیا لئ بوونہ دوژمن و داخوآزا سہری وی دکہن.

ل قیڑی نہ بنافی ہرگریں ژ نالیہکی دہارکی، بہلن ب نافی دیتنہفا چارہیک بؤ جوینہکا فی خدلیکی کو پوڙیسن، نەو ژ وی وک تہبایی جوینن جفاکی خودی ماف و ہرژہوہندینہ، وک د کوردہواریدا دبیزن نەو ژی گوشت و خوینن، ژ نہجامن درہین کسہستین ہرامبہری خود بریندار دین و دہیتہکوشتن، خیزان و سیویان ل پاش خود دہیلن، چاوان نالیگرتین حزبہکی د خونیشادانیندا ہرگریں ژ بوجونین حزبا خودکەن، ماموستا داخوآزا دہمالہیان دکہن، کرتیکار ہرگریں ژ

مافین خوه دکهن، روژنامه فان ئهرکی خوهیی پیشهیی نه نجامددهن، که سانهک داخوآزا
 چاکسازیهکی دکهن یا ئه و ب باش دزانن. هتد، پولیس ژی دکفانی ئهرکی خوهدا
 بهرگریی ژ وی جهی دکهت یی پی هاتیه راسپاردن، بهرگریی ژ گیانی وان که سان یین
 د وی جهیقه دکهت، بهرگریی ژ ناقمالی و سامانی د وی جهیقه دکهت کو ناقمالی و
 سامانی گشتیه، ئه وی د وی جهیقه و ئه و سامانه ژی ل ژیر دهستان کوری فی
 وهلاتیه و د نه نجامی خزمهتا خوه یا فه رمانبه ریی یان خهباتا خوه یان ب
 ههلبژارتنان هاتیه وی جهی، ئه فرو ئه وه دبیت سو به هی که سی خوه نیشاده ر ل وی
 جهی بیتن و هه مان پولیس دی بهرگریی ژی کهت، نه که سه کی داگیر که ره ب
 هی ر شه کا له شکه ری هاتیه ئه و جهه داگیر که ره کو حه رام بیتن پولیس یان که سه کی
 دن بهرگریی ژی بکهت. کورت و کرمانجی هه ردو جوین خوه نیشاده ر و پولیس
 کورین فی وهلاتینه، خوه دی مافن د قییت بهرگریی ژ مافین وان بیته کرن، چاوان یاسا
 بهرگریی ژ خوه نیشاده ران دکهت د قییت ب هه مان شیوه بهرگریی ژ پولیسان ژی
 بکهت، چاوان زیده گافیین ل سه ر جوینین جودایین جفاکی د ده می خوه نیشاداناندا
 دهینه شه رمه زار کرن ب هه مان شیوه د قییت ئه و زیده گافیین ل سه ر پولیسان ژی
 دهینه کرن بینه شه رمه زار کرن، وی ژی ژبیرنه کهین گه له ک جار ان خوه نیشادان نه
 دره وانه یان نه ئهرکی وان که سانه خوه نیشادانی بکهن، لی د سه روبه ری مه یی نهادا
 بهرگریا پولیسی بهرگریه کا ره وایه و یی ئهرکی خوه نه نجامددهت. ل داویی
 هه رچهنده ئهرکی یاسایه بهرگریی ژ هه ردو جوینان خوه نیشاده ر و پولیسان بکهت،
 به لی خوه نیشادانین شارستانی و ناشتیانه و دوور ژ توندی و دژواریی دی مافین
 هه ردو ئالیان و ته فایی جفاکی پارینن.

دهم هاتيه په نا ببهينه بهر را پرسيا نه فهرميا ۲۰۰۵ی^(*)

ههركهسى دووقچوونا روودانين سهر گورهپانا كوردستانى و عيراقى و ئالوزيى ناقبهرا ههريما كوردستانى و دهستهلاتى بهغدا بكهت، دى گههيته وى باوهريى كو ئهوا بهرى چهند سالهكان هندهك دلسوژان دگوت: ئىدى عيراق نابيتهفه ئهوا عيراقا ل سالا ۱۹۲۱ى ل سهر بنياتهكى خهلهت هاتيهئافاكرن، ب دارى كوتهكيى سى پيكاهاين سهرهكيين جودا و چهند پيكاهاهكيين بچووكرت پيگفه هاتينهگريدان و دهولهتهك زى هاتيهپيكيينان.ئهوا دهمهكى دهاتهگوتن عيراق ب موزاييكا خوهيا چهند نهتهوهيى و ئاييني و مهزههبيقه يا جوانه، روودانين ديروكى سهلماند ب دروستى راستى بهروفازى فى چهندييه، عيراق ب فى پيكاهايتفه يا كريته و كريتيا وى ل ئاستهكييه ئهگهر ئهفين نها د فى سنوووريدا دژين بهردهوامبن ل سهر فى پيگفهگريدانا ب كوتهكى، د ئهنجامدا نه تنى دى ب سهرى وان ههمووينا دا شكيتفه بهلكى دى هندهك وهلاتين دراوسى زى بنه قوربانين فى پيگفهگريدانى. يا راست و د بهرژهوهنديا فان پيكاهااتاندا ئهوه ههرئيك ل وارى خوه د چوارچوفى سيستهمهكيذا بژيت يى ئهوا بو خوه ههلبژيريت و دراوسيين باش و ههفگونجاي بن ، ريزى ل سهروهري و بهرژهوهنديين ههفدوو بگرن و رودانين بيست سيه سالين چوووي زى ئهف راستيه يا سهماندى.

(*) د هژمار ۹۵۱ رۆژا ۲۷/۵/۲۰۱۲ رۆژناما ئهفرو دا هاتيهبهافكرن.

هندي پهيووندى ب سهروبهري مهیي نهال باشووری
 كوردستاني هه، راسته د راپرسيا فهرميا سالا ۲۰۰۵يډا
 خهلكي كوردستاني دنگ بو ههفرا ژيانی دگهل پيگهاتين
 ديتر ل عيراقهكا فيدرال دايه، ل دووڤ وى دهستووری يى د
 وى روژيدا راپرسی ل سهر هاتيه كرن و په رله مانی
 هه لبراتي كوردستاني ژى ههر ل سالا ۱۹۹۲ي بريار ل سهر
 سيستمی فيدرالی بو باشووری كوردستاني دايه، به لى د
 هه مان روژا راپرسيا فهرميا ۲۰۰۵يډا هه مان فى خهلكى د
 راپرسيا هكا نه فهرميدا دنگ بو سه ربه خو هيبی دايه، نه فقه
 ژى وى راستی ديار دكته كو نه گهر فى خهلكى ل دووڤ
 راسپارده و رينم ايین سه ركر دايه تيا خو وه و ب
 بهر چافوهر گرتنا سه روبهري هه ريمايه تى و جيهانيی وى
 ده مى دنگ بو ژيانی د سيستمه مكي فيدراليدا ل عيراقى
 دا بيتن، لى د كوور اتيا دلى خو هدا و ب گشت هزر و باوهر يين
 خو هقه دقيت د كوردستانه كا نازاد و سه ربه خو هدا بژيت، وهك
 گه لىن ديپن ده فهرى خودى ده ولتا خو هيا نه ته وه يى بيتن.
 د بهرام بهر دا پيگهاتا ده سته لاتن دارا عيراقى كو عه ره بن
 ههر چهنده پرانيا وان ژى وهك كوردستانيان دنگ بو
 ده ستووى ۲۰۰۵ي يى عيراقى دايه كو داكوكيى ل سهر
 سيستمی فيدرالی بو عيراقى دكته، به لى ب هه مان عه قليه تا
 ژ ۱۹۲۱- ۲۰۰۳ي ل عيراقى ده سته لاتن دارا كرى نه باوهرى ب
 ده ستووى فيدرالی و پيگفه ژيانا پيگهاتين فى وهلاتى و
 مافين نه ته وه يى يين وان هه يه، به لكى باوهرى ب
 ده سته لاتن هكى مه ركزى يى له شكه رى هه يه، تاكه كه سهك
 نه و دهر بارى خو ه تاكه ژيديرين ده سته لاتى بن و هه موو

نهوا من دقيت يژم

دهم هاتيه په نايى

سيستمه بهر راپرسيا

نه فقه ريسا

موسدق توڤى

۲۰۰۵

هه ركه سى دووڤوونا رو داتين سه ر كور هيانا
 كوردستان و عيراق و نالوژين ناقه را هه ريسا
 كوردستان و ده ستلن بهنغا بگهت، وى گه هيه وى
 باوهرين كو نهوا بهرى جهن سالكان هندك دلسوژان
 دگرت: نيندى عيراق نايسته فقه نهو عيراقا ل سالا
 ۱۹۲۱ي ل سه ر بنيا تهن خه لات هاتيه نالوژين، ب
 دارين كونه كين سن پيگهاتين سه ر هه يين جودا و جهن
 پيگهاتين پيگهاتين پيگهاتين هاتيه كرتان و ده لتهك
 وى هاتيه پيگهاتين نهوا ده مكي ده اتون عيراق ب
 مرزا بيا كا خو بيا جهن نه ته وه يى و نايينى و مه ربه يه
 يا جوهان، رو داتين ديروكي سه مانن ب دروستى راستى
 بهر قارى فى جهنديه، عيراق ب فى پيگهاتينه يا
 كرتنه و كرتينا وى ل ناسته كيه نه گهر نه قين نهال فى
 سنو ريدا و قين بهر وه امين ل سه ر فى پيگهاتين ب
 كونه كين، د نه جاسمانه نه تنن وى ب سه ر وى وان
 هه موريا ندا شكته فقه به لكى وى هندك وه لاتين
 داروسن يه قيرانيين فى پيگهاتين. يا راست
 و د بهر وه نديا فان پيگهاتين نه وه هه ريك ل وارى
 خو ه د چار و قين سيستمه مكي داييت ين نهو بو خو ه
 هه لبراتي و داروسنين باش و هه قو رجا يى بن ،
 رينن ل سه ر وه يى و بهر وه نديين هه قو و بگرن و
 رو داتين بيست سيه سالتن چو رى وى نهف راستيه يا
 سه ماندى. هندي په يو نه يى ب سه ر وه يى مهن نهال ل
 باشوورين كوردستاني هه، راسته د راپرسيا فهرميا
 سالا ۲۰۰۵يډا خهلكى كوردستان دنگ بو هه فها
 ژيانى دگهل پيگهاتين ديتر ل عيراقهكا فيدرال دايه، ل
 دووڤ وى ده ستوورى يى د وى روژيدا راپرسى ل سه ر
 هاتيه كرن و په رله مان هه لبر اتين كوردستان ژى ههر
 ل سالا ۱۹۹۲ي بريار ل سه ر سيستمى فيدرالى ب
 باشوورين كوردستاني دايه، به لى د هه مان روژا راپرسيا
 فهرميا ۲۰۰۵يډا هه مان فى خهلكى د راپرسيا هكا
 نه فهرميدا دنگ بو سه ربه خو هيبى دايه، نه فقه وى
 راستين ديار دكته كو نه گهر فى خهلكى ل دووڤ
 راسپارده و رينم ايین سه ر كور دايه تيا خو وه و ب
 بهر چافوهر گرتنا سه روبهري هه ريمايه تى و جيهانيى وى
 ده مى دنگ بو ژيانى د سيستمه مكي فيدراليدا ل
 عيراقى دا بيتن، لى د كوور اتيا دلى خو هدا و ب گشت
 هزر و باوهر يين خو هقه دقيت د كوردستانه كا نازاد و
 سه ربه خو هدا بژيت، وهك گه لىن ديپن ده فهرى خودى
 ده ولتا خو هيا نه ته وه يى بيتن. د بهرام بهر دا پيگهاتا
 ده سته لاتن دارا عيراقى كو عه ره بن هه رجهن پرانيا وان
 ژى وهك كوردستانيان دنگ بو ده ستووى ۲۰۰۵ي يى
 عيراقى دايه كو داكوكيى ل سه ر سيستمى فيدرالى بو
 عيراقى دكته، به لى ب هه مان عه قليه تا ۱۹۲۱-
 ۲۰۰۳ي ل عيراقى ده سته لاتن دارا كرى نه باوهرى ب
 ده ستووى فيدرالى و پيگفه ژيانا پيگهاتين فى
 وهلاتى و مافين نه ته وه يى يين وان هه يه، به لكى
 باوهرى ب ده سته لاتن عه ركه زين عيراقى يين نهال نوري
 سالكى نهوا نه جاسمان هه لبر اتين ۱۹۲۱- ۲۰۰۵يډا و
 نيزيكى ساله كا بگر و قه كيشان د ناقه را نايين
 عيراقدا هاتيه اسمز انن د دو سن سالتن ده ستلن
 خو هدا ب دروستى سه مانن كو نيونه راتيا فى عه قليه تين
 دكته و دقيت نهو تاكه ده ستلنات و تاكه ژيديرين
 بريارن بيتن و ب زمان له شكه رى و گه قين فو ركه و
 زرينوشان دگهل خهلكى ديتر ب په يقيت، نه باوهرى ب
 ده ستوورى و نه وى فيدرال يه تين هه يه و ب فى رنكي
 يا سه ر وه يين دگهل هه ريسا كوردستان و پيگهاتين دى
 يين عيراقى دكته و د دوا ديار و دا خو يان يين ما كى دا
 ديار د بيتن كو وى دقيت حكومه تا هه ريسا كوردستان
 نهو حكومت بيتن يا بو دامه زانندا فه رمان بهر كين
 ناسايى وى پندفى ب روزامه نديا وى بيتن. د فى
 سه ربه ريدا هه كوردستانيان مان هه يه په نا بهينه بهر
 راپرسيا نه فهرميا ۲۰۰۵ي، به لى بهن ججه شتان وى
 پندفى ب چكه كى هه نهو وى پيگهاتين ناقملا كوردى
 يه، پيگهاتين ناقملا كوردى وى پيگهاتين هه لويس و
 بريار و كرا يين سه ركردن نايين سياسي كوردستانى
 يه، يا مه كرتنه و بهر پرسيا ريار ديروكي ل سه ر ملىن
 وانه.

musediqtovi@yahoo.com

هه موو نيگته ميبان دنقيس

بریار ژ ئالیی وان و وهك وان دقین دهرکهفن، یا خه لکی دیتر ژی تنی بجهئینان بیتن بیی کو جارمکا پرسیارا چاوانیا دهرکهتنا وان بریاران بکهن. کابینا سهروکوهرین عیراقی یی نها نوری مالکی ئەوا ژ ئەنجامی ههلبزارتنین ۲۰۰۹یڤدا و نیژیکی سالهکا بگر و فهکیشان د نافهرا ئالیین عیراقیدا هاتیه دامه زراندن د دوسی سالیین دهسته لاتی خودا ب دروستی سهلماند کو نونه راتیا فی عهقلیه تی دکهت و دقیت ئەو تاکه دهسته لات و تاکه ژیدهری بریاری بیتن و ب زمانی لهشکه ری و گهفین فروکه و زریپوشان دگهل خه لکی دیتر ب په یقیت، نه باوهری ب دهستووری و نه ژی فیدرالیه تی ههیه و ب فی رنگی یا سهردهری دگهل ههریما کوردستانی و پیکهاتین دی یین عیراقی دکهت و د دوا دیدار و داخویانیین مالکی دا دیاردبیتن کو وی دقیت حکومه تا ههریما کوردستانی ئەو حکومهت بیتن یا بو دامه زراندا فهرمانبه رمکی ئاسایی ژی پیدفی ب رهزامه ندیا وی بیتن.

د فی سهروبه ریدا مه کوردستانیان ماف ههیه په نا ببهینه بهر راپرسیا نه فهرمیا ۲۰۰۵ی، به لی بجهئینانی وی پیدفی ب چه که کی ههیه ئەو ژی یه کیتیا نافمالا کوردی یه، یه کیتیا نافمالا کوردی ژی یه کیتیا ههلویت و بریار و کریارین سهرکردین ئالیین سیاسیین کوردستانی یه، یا مه گوته و بهرپرسیاریا دیرۆکی ل سهر ملین وانه.

دهفهرین داگیرکرین کوردستانی^(*)

د هژمارا ۹۴۹یا (ئهفرۆ) دا دیدارهك دگهل رۆژنامهفان و چاقدیڤیڤی سیاسی ئیسماعیل زایر هاتیه بهلافكرن، نافیری چهند بۆچوونهكین ههژی دهربارهی مژارا مادئ ۱۴۰ئ دهستووری عیراقئ و خالیڤ لاوازیڤ مادهی و ئهگهڤین بجهنهئینانا وی و لاوازیا نوونهڤین کوردان د کریارا بجهئینانا مادهیدا بهرچاڤکرینه، د بهردهوامیا دیداریدا گۆتیه: پیدقیه راستهکرنین دهستووری ژ مادهی ۱۴۰ بگرن و ژ مادهکئ دهستووری ببیته قانون و بهیته بجهئینان و نافئ دهفهرین ناکوکی ل سهر بهیته گوهڤین، ژ بهرکو نافئ دهفهرین ناکوکی ل سهر نهی نیشتمانی یه، بلا ئهه نافئ وان بکهینه دهفهرین ههڤیشك یان دهفهرین نههاتینهئیکلاکرن.

ئهوا من دڤیت ل فیڤیڤی بهرچاڤبکهه بۆچوونا وی یه دهربارهی نافئ وان دهفهران کو پيشنیازدکههت ب دهفهرین ههڤیشك یان دهفهرین نههاتینهئیکلاکرن بینهنافکرن، د راستیدا نافکرنا وان دهفهران ب خوه پشکهك سهرهکی و گرنکه ژ مژارا مادئ ۱۴۰ئ دهستووری عیراقئ و سهروبهرئ فی مادهی ژ ساللا ۲۰۰۵ئفه و ههتا نها و چاوانیا بجهئینان و بجهنهئینانا وی، پیلانین دژی مادهی هاتینهگیران وی راستیڤ دیاردکهه کو سهرکردایهتیا کوردی دقوناغا بهرههڤکرنا دهستووری نوویڤ عیراقیدا ژ بهر ههه ئهگههکی بیتن کهتیه د خهلهتیهکا دیرۆکیدا دههئ سهرئهنجامئ فان دهفهران و ئاکنجیڤین وان ئیخستهیه د چوارچووڤئ بجهئینانا فی مادهیدا و فیابیتن یان نهفیابیتن خوه و خهلكئ کوردستانی کرینه دناریشهکیدا کو نه مهرحه وهك وی

^(*) د هژمار ۹۵۶ رۆژا ۲۰۱۲/۶/۳ رۆژناما ئهفرۆ دا هاتیه بهلافكرن.

نەوا مە دڤیت بیژم

دەڤەرین

داگیر کرین

کوردستان

موسەدق تۆفی

د هژمارا ۹۴۹یا (نەفرۆ) دا دیدارک دکەل رۆژنامەڤان و چاڤدێرێن سیاسی ئیسماعیل زایر هاتیە بەلاڤکرن، ناڤیری چەند بۆچۆنەکتێن هەژری دەریاری مزارا سادئ ۱۴۰ دەستورێن عێراقی و خالێن لاوازین مادی و ئەڤەرین بجهئینانان وی و لاوازی نۆنەڤرین کوردن د کیریاری بجهئینانان مادیان بەرچاڤکریه، د بەرەوامیا دیدارێدا کۆتیه، پێدقیه راستەڤەرین دەستوروی ژ ماددین ۱۴۰ بگرن و ژ ماددین دەستوروی بیهتە قانون و بیهتە بجهئینان و ناڤین دەڤەرین تاکوکی ل سەر بیهتە گۆهرین، ژبەرکو ناڤین دەڤەرین تاکوکی ل سەر نەین نیشتمانی یە، بلا تەم ناڤی وان بکەینە دەڤەرین هەڤیشک بان دەڤەرین نەهاتینە نیکلاکرن. نەوا مە دڤیت ل ڤیترین بەرچاڤکەم بۆچۆننا وی بە دەریاری ناڤین وان دەڤەران کو پێشینیازدکەت ب دەڤەرین هەڤیشک بان دەڤەرین نەهاتینە نیکلاکرن پێشەناڤکرن، د راستیدا ناڤکرتنا وان دەڤەران ب خوە پشکەک سەرۆکی و کرتیکە ژ مزارا سادئ ۱۴۰ دەستورێن عێراقی و سەرۆکێن ڤی مادی ژ ۲۰۰۵ ڤقه و هەتا نەوا و چارنیا بجهئینان و بجهئینانان وی، پیلاتین دژی مادی هاتینە کێران وی راستین دبارەڤەکن کو سەرکۆرایەتیا کوردی دقوناغا بەرەڤکرتنا دەستورین نۆین عێراقێدا ژبەر هەر ئەڤەرۆکی بیهت کەتیه د خەڵەتیهکا دێرۆکیدا دەم سەرەنجامان ڤان دەڤەران و تاکنجین وان نیشتمانی د چوارچۆڤی بجهئینانان ڤی مادیان و ڤیابیتان بان نەڤیابیت خوە و خەلکێن کوردستان کێنە دناڕیشەکتیدا کو نە مەرجه وک وی دڤیت پێشەنە بجهئینان، دەم پاشەرۆژا ڤان دەڤەران هێلایه ب هێڤیا راپرسیڤه وک قوناغا داوین ژ بجهئینانان مادی ناماژەپیکری کوردستانیهتا ڤان دەڤەران نیشتمانی د گومانیدا، ب ڤی چەندێ ژێ بەرپرسیاریا خویا دێرۆکی مەزتر و دژوارتر لیکریه پاشەرۆژا ڤان دەڤەران ژێ کێه د کێکەکا ئالوزدا کو نەوسان ب سانهی دڤین هێڤهکرن وک سەرکۆرایەتیا کوردستان پێشینی کړی هەتا داوایا ۲۰۰۷ ڤی پێشەنە چارەسەرکرن، نە مەرچ بوو ژێ ئەڤەر ڤان ناڤین مادی هاتیانە بجهئینان دا ل دووڤ ڤیان مە کوردان بیتن، ژبەرکو رازیبوون ل سەر قوناغین مادی ۱۴۰ ب خوە گومانەکە ل سەر کوردستانیهتا ڤان دەڤەران و دەمێ ب دەڤەرین ناکوکی ل سەر (متنازع علیها) هاتینە ناڤکرن مە ئەڤ گومانە ب هیزتر لیکر و هەر ناڤهکی دی ل ڤان دەڤەران بیهتە کرن دێ هەمان گومان تیدا هەبیت و ئەوا ئیسماعیل زایر ڤی پێشینیازدکەت کو ناڤی وان بکەینە دەڤەرین هەڤیشک بان دەڤەرین نەهاتینە نیکلاکرن دڤین گومانان نیشتمانی سەر کوردستانیهتا ڤان دەڤەران کو ناڤین دروستی وان کوردستان، راستەر ئەو نەوا ب دەڤەرین داگیرکرتین کوردستان پێشەنە بئناڤکرن و د هژمارا ۲۴یا داوایا ۲۰۰۸ ژ رۆژناما (رووداو) مین بۆ سازین راکهاندنا کوردی پێشینیازکریه کو ئەڤ دەڤەرە ب دەڤەرین داگیرکرتین کوردستان پێشەنە ناڤکرن، هەرچەندە کەسەڤی ب ڤی پێشینیان نەکر، بەڤی بۆیەرین سالتین چوینی و خوەڤەزنا دەستەلاتین بەغدا ژ بجهئینان قوناغین مادی ۱۴۰ و رووداتین چەند مەهین چوینی ل وان دەڤەرین داگیرکری ئەڤ راستەبە سەلماند کو بەڤی ئەڤ دەڤەرین داگیرکرتین کوردستان نە و هژرا شوڤینیا عەرەبی د دەستەلاتین حکومەتا بەغدادا نەڤیت ڤی ماددین دەستوروی بجهئینان و دڤیت ب هەمان شێواژێ دەستەلاتدارین بەری ۲۰۰۳ ڤین بەغدا سەرەدەڤین دکەل ڤان دەڤەران بکەن. د بەرامبەر ڤین سەرەدەڤیا حکومەتا بەغدا و پێنجیرینە کرتا و ب مادی دەستورین ۱۴۰ ڤین و دەریین و داخۆسانین نالین عەرەبیتن جودا دەریاری پاشەرۆژا دەڤەرین داگیرکری پێدقیه سەرەدەڤیا مە کوردستانیان ژ نەوا پاش د وی واریدا دکەل بەغدا پێشەنە گۆهاریان، سیاسەتەدار و دانۆستاندار و نۆنەڤرین مە ل بەغدا د هەر دانۆستاندن و جڤینەکتیدا ل دور ڤی مزارین گومانان مادی ۱۴۰ ل سەر وان دەڤەران دروستکری ڤەرڤیتن و دەمان دکەل نالین بەرامبەر ب پێڤین کو ئەڤ دەڤەرین داگیرکرتین کوردستان، ژبلی کورد و تورکمان و کەمەبەتین دن کەسین ماف تیدا نین، ژ بلی زڤرینەڤا وان بۆ هەمیزا کوردستان ج چارەڤین دن تین و ناھتینە ڤهروولکرن، د هەمان دەمدا ئەڤرین راکهاندنا و سازین پەرورده و رۆشەن بیریین کوردستان پێ مەزین خەلکێن خوە ب کوردستانیهتا ڤان دەڤەران تاقیدن و هەموو ناڤین وک دەڤەرین هەڤیشک و داڤار و تاکوکی ل سەر کو گومانان دڤیتخە سەر کوردستانیهتا وان ژ ڤهروەنگان ژێن بەن و ئەو خەوتین گومانان پێن هەندەک ب ڤان ناڤانڤه دیتن ڤەرڤیتن.

هەموو نیکشەمیان دڤیت

دڤیت بیهتە جیبه جیکرن، دەمی پاشەرۆژا ڤان دەڤەران هێلایه ب هێڤیا راپرسیڤه وەک قوناغا داوین ژ بجهئینانان مادی ناماژەپیکری کوردستانیهتا ڤان دەڤەران ئیخستیه د گومانیدا، ب ڤی چەندێ ژێ بەرپرسیاریا خویا دیرۆکی مەزتر و دژوارتر لیکریه و پاشەرۆژا ڤان دەڤەران ژێ کړیه د گریکەکا ئالوزدا کو نەو دەسان ب ساناهی دێ هیهتە ڤهکرن وەک سەرکۆرایەتیا کوردستان پێشینی کړی هەتا داوایا سالان ۲۰۰۷ ڤی بیهتە چارەسەرکرن، نە مەرچ بوو ژێ ئەڤەر قوناغین مادی هاتیانە بجهئینان دا ل دووڤ ڤیان مە کوردان بیتن، ژبەرکو رازیبوون ل سەر قوناغین مادی ۱۴۰ ب خوە گومانەکە ل سەر کوردستانیهتا ڤان دەڤەران و دەمی ب دەڤەرین ناکوکی ل سەر (متنازع علیها) هاتینە ناڤکرن مە ئەڤ گومانە ب هیزتر لیکر و هەر ناڤهکی دی ل ڤان دەڤەران بیهتە کرن دێ هەمان گومان تیدا هەبیت و ئەوا ئیسماعیل زایر ڤی پێشینیازدکەت کو ناڤی وان بکەینە دەڤەرین هەڤیشک بان دەڤەرین نەهاتینە نیکلاکرن دڤین گومانان نیشتمانی سەر کوردستانیهتا ڤان دەڤەران کو ناڤین دروستی وان کوردستان، راستەر ئەو نەوا ب دەڤەرین داگیرکرتین کوردستان پێشەنە بئناڤکرن و د هژمارا ۲۴یا داوایا ۲۰۰۸ ژ رۆژناما (رووداو) مین بۆ سازین راکهاندنا کوردی پێشینیازکریه کو ئەڤ دەڤەرە ب دەڤەرین داگیرکرتین کوردستان پێشەنە ناڤکرن، هەرچەندە کەسەڤی ب ڤی پێشینیان نەکر، بەڤی بۆیەرین سالتین چوینی و خوەڤەزنا دەستەلاتین بەغدا ژ بجهئینان قوناغین مادی ۱۴۰ و رووداتین چەند مەهین چوینی ل وان دەڤەرین داگیرکری ئەڤ راستەبە سەلماند کو بەڤی ئەڤ دەڤەرین داگیرکرتین کوردستان نە و هژرا شوڤینیا عەرەبی د دەستەلاتین حکومەتا بەغدادا نەڤیت ڤی ماددین دەستوروی بجهئینان و دڤیت ب هەمان شێواژێ دەستەلاتدارین بەری ۲۰۰۳ ڤین بەغدا سەرەدەڤین دکەل ڤان دەڤەران بکەن. د بەرامبەر ڤین سەرەدەڤیا حکومەتا بەغدا و پێنجیرینە کرتا و ب مادی دەستورین ۱۴۰ ڤین و دەریین و داخۆسانین نالین عەرەبیتن جودا دەریاری پاشەرۆژا دەڤەرین داگیرکری پێدقیه سەرەدەڤیا مە کوردستانیان ژ نەوا پاش د وی واریدا دکەل بەغدا پێشەنە گۆهاریان، سیاسەتەدار و دانۆستاندار و نۆنەڤرین مە ل بەغدا د هەر دانۆستاندن و جڤینەکتیدا ل دور ڤی مزارین گومانان مادی ۱۴۰ ل سەر وان دەڤەران دروستکری ڤەرڤیتن و دەمان دکەل نالین بەرامبەر ب پێڤین کو ئەڤ دەڤەرین داگیرکرتین کوردستان، ژبلی کورد و تورکمان و کەمەبەتین دن کەسین ماف تیدا نین، ژ بلی زڤرینەڤا وان بۆ هەمیزا کوردستان ج چارەڤین دن تین و ناھتینە ڤهروولکرن، د هەمان دەمدا ئەڤرین راکهاندنا و سازین پەرورده و رۆشەن بیریین کوردستان پێ مەزین خەلکێن خوە ب کوردستانیهتا ڤان دەڤەران تاقیدن و هەموو ناڤین وک دەڤەرین هەڤیشک و داڤار و تاکوکی ل سەر کو گومانان دڤیتخە سەر کوردستانیهتا وان ژ ڤهروەنگان ژێن بەن و ئەو خەوتین گومانان پێن هەندەک ب ڤان ناڤانڤه دیتن ڤەرڤیتن.

بۆیەریڭ سالیڭ چووی و خوه قەدزینا دەستەلاتی بەغدا ژ بجهئانا قوناغین مادی ۱۴۰ و روودانیڭ چەند مەهیڭ چووی ل وان دەقەرین داگیرکری ئەق راستەیه سەماند کو بەلی ئەقە دەقەرین داگیرکریڭ کوردستانی نه و هزرا شوفینیا عەرەبی دەستەلاتی حکومەتا بەغدادا نەقیت قی مادەیی دەستووری بجهبین و دقیت ب هەمان شیوازی دەستەلاتداریڭ بەری ۲۰۰۳یڭ بەغدا سەرەدەریڭ دگەل قان دەقەران بکەن.

د بەرامبەر قی سەرەدەریا حکومەتا بەغدا و پیگیرینه کرنا وی ب مادی دەستووری ۱۴۰ی و دەربرین و داخوئیانیڭ ئالیڭ عەرەبیڭ جودا دەربارە ی پاشەرۆژا دەقەرین داگیرکری پیدفیه سەرەدەریا مە کوردستانیان ژ نھا پاش د وی واریدا دگەل بەغدا بیته گۆهارتن، سیاسەتمەدار و دانوستاندنکار و نوونەرین مە ل بەغدا د هەر دانوستاندن و جقینه کیدا ل دور قی مژاری گومانا مادی ۱۴۰ ل سەر وان دەقەران دروستکری قەرەفین و وەسان دگەل ئالیڭ بەرامبەر ب پەیشن کو ئەقە دەقەرین داگیرکریڭ کوردستانیڭ، ژبلی کورد و تورکمان و کەمایەتیڭ دن کەسی ماف تیدا نینه، ژ بلی زقرینه فا وان بو هەمبیزا کوردستانی چ چارهییڭ دن نین و ناهیینه قەبوولکر، د هەمان دەمدا ئەرکی راگەهانندن و سازییڭ پەرودە و رهوشەنبیریڭ کوردستانی یه مەژیڭ خەلکی خوه ب کوردستانیەتا قان دەقەران ئاقبەدن و هەموو نافین وەک دەقەرین هەفیشک و دابراو و ناگوکی ل سەر کو گومانی دئیخنه سەر کوردستانیەتا وان ژ قەرەنگان ژی ببەن و ئەو خەونیڭ گوماناویڭ هەندەک ب قان نافانقە دبینن قەرەفینن.

مه چ بو وهلاتی خوه کریه..؟ (*)

ئهگهر ب کورتی ئاماژهکی ب په یوه نديا نافبهرا وهلاتی (هاوولاتی) و وهلاتیدا بکهین دی بیژین ئهف په یوه نديه پیکهاتیه ژ ماف و ئهرکان، مافین وهلاتی ل سهر وهلاتی و ئهرکین وهلاتی ل سهر وهلاتی، پیگیریکرنا ههر دو ئالیان ب ماف و ئهرکان دی وهلاتهکی ئافا و وهلاتیهکی بهخته وهر دهسته هین. پشتی سهر هلدانا ۱۹۹۱ ئی پهیدا بوونا سهفایهکی ئازادی راگه هاندن و راده برینی، خه لک و سازین مه یین راگه هاندنی گرنگیه کا مه زن و دهه مان دهمدا پیدفی دایه مافین وهلاتیان ل سهر وهلاتی، ب رامانه کا به رفره هتر مافین وهلاتیان ل سهر دهسته لاتداریی کو وهلاتی بریقه دبهت، روژانه ژ خه لکه کی د بهیستین چ بو مه نه هاتیه کرن..!! به ره هه فکارین بهرنامه و راپورتین میدیایی یی دنقیسن و دبیزن چ بو فی خه لکی نه هاتیه کرن و یان دهسته لاتی خه مساره بهرام بهر مافین خه لکی.. هتد ئه ز نابیزم هه موو ئه ف گوتنه د راستن یان نه وه یینه، به لی هنده دبیزم هندی دهسته لاتی وهلاتی بو وهلاتیان بکهت هیژ یی کیمه و وهلاتیان مافین پتر ل سهر وهلاتی خوه هه نه، به لی داکو تایی ته رازیی راست بیتن دی بیژم وهلاتی زی هنده ک ئه رک ل سهر وهلاتی هه نه، ئانکو پیدفی وهلاتی زی هنده ک ئه رکان بهرام بهری وهلاتی خوه ئه نجام بهت، ده می وهلاتی ماف ل سهر دهسته لاتداریا وهلاتی خوه هه بن، پیدفی وهلاتی خوه زی بهرام بهری وهلاتی خوه ئه دابکهت، وی چ دگه ل دهسته لاتی هه بیتن نابیته ریگر

(*) د هژمارین ۹۶۶، ۹۶۷ و ۹۶۸ روژین ۱۷، ۱۸ و ۱۹/۶/۲۰۱۲ روژنامه ئه فو ۱۵ هاتیه به لافکرن.

وهلاتی کو چاره‌گرن ب ریژا ۱۰۰٪ یه..!! رۆژانه ل سهر ریکا هاتنوجوونا خوه من ئەف ریكلامه ددیت، ئەز دكهتمه د گومانیدا، لئ ئەز نه دكاریم بریاری بدهم، ژبه‌ركو پیژانین من د واری نوشداریدا نه ل وی ئاستینه بریاری بدهم. باش بوو ساخله‌میا دهۆکی هاته‌دهنگ و گۆت چ راستی بو نینه و تا نوکه زانستی ساخله‌می ل سهرانسهری جیهانی نه‌گه‌هشتینه چ ریكه چاره‌سهریان. ژبه‌ر قی چه‌ندی ساخله‌میا دهۆکی سكالایهك ل دادگه‌هی دژی قی کویانی و سه‌نته‌رهکی چاره‌گرن چافان کو کهل و په‌لین ئیکسپار لئ هه‌نه و نوشداران بیی موله‌ت کار لئ دکر توومارکر. (ئه‌فرۆ، هژمار ۲۹، ۹۳۴، ۵/۲۰۱۲)

ئەز د بیژم گه‌له‌ك نموونین ب قی ره‌نگی ل قی وهلاتی هه‌نه، خه‌لکه‌کی مافی خوه (کو ریخوشکره بو وی ئازادانه کار بکه‌ت و ده‌وله‌مند ببیت) ژ وهلاتی ده‌ستفه‌ئینایه، به‌لئ د بنیاتدا ئه‌رکی خوه (کو دلسۆژیه د کاریدا و پاراستنا شادی و به‌خته‌وه‌ریا وه‌لاتیین دیتره) ئەدا ناکه‌ت، راستره بو نموونا چوویی بیژین خیانه‌تی د ئەداکرنا ئه‌رکی خوه‌دا دکه‌ت، گه‌لۆ چ بیژینه که‌سه‌کی به‌ریکین مه‌ فالاکه‌ت و چ بو مه‌ نه‌که‌ت، ده‌می به‌ریکین هه‌ژاران ژی فالادین شه‌کرا وان وی ده‌می دبیته ۱۰۰٪؟؟ یان دی چ بیژینه وان که‌سان یین بازرگانی ب رۆناهی چافین مه‌ دکه‌ن..؟ ئەز هنده دبیزمی هه‌وه چ بو وهلاتی کریه..؟

د په‌یقین چوویدا مه‌ دو نموونه ژ واری ساخله‌می به‌رچا‌فکر، خوه‌دیین کومپانیه‌کی و سه‌نته‌رهکی چاره‌گرن چافان مافی خوه ژ وهلاتی وه‌رگرت، ده‌می گه‌را وان هاتی کادی ئەو بو وهلاتی چ که‌ن..؟ به‌روفازی یا پیدفی ناپاکی د ئەنجامدانا ئه‌رکی خوه‌دا کر، نموونین وه‌کی وان د چه‌ندین وارین جودا دا هه‌نه، وه‌ك نموونه دی ئامازه ب واری ئافا‌کر و پیشفه‌برنیدا که‌ین، ب سه‌دان کومپانی خوه‌یی و بیانی د قی بیافییدا ل قی وهلاتی کاردکه‌ن، یین خوه‌یی ل ژیر سیبه‌را قی وهلاتی و ده‌سته‌لاتداریا قی وهلاتی نه‌ تنی گه‌هشتینه هه‌موو مافیین خوه، به‌لکی ب زیده‌هیقه مافیین خوه ژ قی وهلاتی وه‌رگرتینه، پرانیا پرانی وان ژی ئەون ئەوین ل سه‌رده‌می حکومه‌تا هه‌ریمی پیگه‌هشتین و بووینه خوه‌دی سامان و سه‌رمایه، یین بیانی ژی

ئەون ئەوئ دەستەكى ئافخوھى ب ھەر رەنگەكى بىتن دگەلدا ھەى، ھەردو جوئىن
ژى گەھشتىنە مافىن خوە، حكومەتا ھەرىمى ھەموو رىخوشكرن بو ئەنجامدانا
كارىن وان دابىنكرىنە، چ پىنەفىت بىژىن د ئەنجامدانا ھەر پرۆژەكىدا مفادارن،
بەلكى مفاىھەكى باش ژى دگەھىتى، ئەف مفاىھە ژى د كرىارا ئابووورىدا مفاىھەكى
رەواىھە.

د ھەمان دەمدا ھندەك كەس ھەنە كو ب نوونەراتىا وەلاتى ئانكو حكومەتا ھەرىمى
دگەل فان كومپانىان كاردكەن، چ رىقەبەرى وى فەرمانگەھى بىتن يى ئەو كارە داىھە
كومپانىيى، چ سەرپەرشتكار يان ئەندازىارى وى رىقەبەرىيى بىتن كو ب نوونەراتىا وى
سەرپەرشتىا ئەنجامدانا كارى دكەت، ئانكو چافى وەلاتى يە ل وى كارى، ئەف كەسە ژى
ب چەندىن رەنگىن دەرمانە و دەمژمىرىن زىدە و ئىمتىازىن دىتر مفادارن و مفاىي وان
ژى يى رەواىھە ئانكو گەھشتىنە مافىن خوە. بەلى ئەرى گەلو ئەف دو جوئىنە چاوان
ئەركى خوە بەرامبەرى فى وەلاتى ئەنجامدەن...؟؟ بو بەرسفا فى پرسىارى دقىت
گەريانەكى ب وان پرۆژاندا بكەين يىن فان كۆمپانىان ل ژىر سەرپەرشتىا وان كەسان
ئەنجامداين، ئافاھىھەكى ئافاكرى د يەكەم سالا تەمەنى ئافاھىدا سەد و ئىك عەيب لى
دەركەتن، باخچەكى چىكرى د شەش ھەقىقەن بەراھىيدا دەرگەھى وى گرت، گواىھە يى
نووزەنكرنى تىدا دكەن...!! كەنگى كەفن بوو و كەنگى پىدفى ب نووزەنكرنى بوو...؟
جادەك پشتى چەندىن ھەيف و سال ب سەر دەمى ئەنجامدانا كارى بوژىن چىكر، پشتى
چەند ھەقىھەكان كەند و كور و تەسەيان سەرى رىكا ل بەر خەلكى و شوفىران بەرزەكر
و فەرمانگەھا پەيوەندىدار فەدیتنەكا دىتر پى چىكر و پارەكى دى لى مەزاخت و ھىشتا
يا نوو نووزەنكرەفە...!!

ل قىرى كىنە يىن ئەركى خوە بەرامبەرى وەلاتى خوە بجه نەئىناى...؟ بىگومان
كومپانىا و قونتەرچى و ئەوئ ب نوونەراتىا وەلاتى سەرپەرشتىا ئەنجامدانا وان پرۆژان
كرى، ھەردو ئالى يىن گەھشتىنە مافىن خوە، بەلى د ئەنجامدانا ئەركىن خوەدا ناپاك
بوونە ئانكو خىانەتكرىھە...!! نە ئەو دو ئالىھە بەلكى تەفاىي خەلكى ژ دوور و نىزىكفە
راستەوخوە نە راستەخوە پەيوەندى ب ئەنجامدانا وان پرۆژانفە ھەى بەرپرسن ژ ھەر

نهرينيهكا ل وان پرؤژان پشتی دهمهکی کیم ژ نهجامدانا وان دمردکهفیت، چنکو نهرکی
 خوه ب دروستی نهجام نهدايه و جارهکی ژ جارن نهگوتيه مه مافین خوه ودرگرتن
 بهلی مه چ کریه بو فی وهلاتی. خوهدی کومپانیی ژ خیر و بیړین فی وهلاتی گههشتیه
 مافین خوه، نهوین نوونهراتیا حکومهتی د نهجامدانا فی پرؤژهیدا دکهن ریقهبهبر بیتن
 یان نهاندازیار ب خیروبیړین فی وهلاتی ههر ژ پولا نیکی سهرهتایی ههتا دوا قوناغا
 خواندنې هاتیهمهزنکرن و پهرومردهکرن و نها ژی باشترین دهسکهفت ژ فان خیروبیړان
 باهرا وی نه، نهری نهو کهسه پرسیارهکی ژ خوه دکهن مه چ بو وهلاتی خوهکریه..؟ یان
 تنی داخوازا مافین خوه دکهن بیی کو نهرکهکی نهجام بدهن..؟

نمونهکا دی ب دههان جارن نهمی ل کهنالین راگههاندنی دبینین و د خوینین،
 نهفرؤ هنده تهنین کهرهستین خوارنی یین نیکسپایهر هاتنه ژنافرن، ل کولانا
 فالانی ئالیین پهیوهندیدار هنده تهنین نیکسپایهر دیتن، ل عومبارا فالانی هنده
 تهنین دهرمانین دم ب سهرقهچوویی هاتنه دیتن، دهرمانخانا فالانی دهرمانین
 نیکسپایهر فروشته وهلاتیان.. هتد!!

کهسهک نکاریت حاشایی ژ فان نمونان بکهت و نهرشیفی کهنالین راگههاندنی
 چاکترین دیدهفانه، پرسیار نهوه گهلؤ کهسین پشکار د فان کریارین ناماژهپیگیریدا
 خوهدی کومپانیی، خوهدیین فروشگهه و عومباری، کهسین ریخوشگری ل بهر
 بازرگانان فان کهرهستان بیننه ناف وهلاتی نهگههشتینه مافین خوه وهک وهلاتیین
 فی وهلاتی..؟ نهز باوهرم بهرسف نهوه ههموو نهفه گههشتینه مافین خوه، نهگهر
 نه گههشتبانی نه دبوونه خوهدی کومپانی و عومبار و فروشگهه، یان نهدگههشتنه
 وی جهی بکارن ریخوشکرنی ل بهر ئینانا فان کهرهستان بکهن. بهلی یا راست نهوه
 نهفه نهو کهسن یین ماف د قین بهلی خوه ب خوهدی نهرک نابینن، نهگهر
 کیماسیهک د مافین واندا هه بیت و نهگههشتبنی د بهرهفن دنیایی سهروبن بکهن
 و بکهنه هاوار فی حکومهتی چ بو مهنکریه، بهلی پرسیارهکی ژ خوه ناکهت مه چ بو
 وهلاتی خوه کریه، دهمی دبیته گهرا هندي نهو تشتهکی بو وهلاتی خوه بکهت خوه
 ب کوری فی وهلاتی نزانیت، نهگهر فان کهسان وهک ههموو مافین خوه
 دهستهئینانین، نهرکین خوه ژی بجهئینابانه، نهکهرهستین خوارنی یین نیکسپایهر

دکه‌تنه بازاران و نه ژى دهرمانين دهم ب سهرقه‌چوويى د فروشته وهلاتيان و وى دهمى دابينه خوه‌ديين وهلاته‌کى ئافا و وهلاتيه‌کى به‌خته‌وهر.

ب دههان به‌لکى ب سهدان نمونين ديتر هه‌نه و روژانه دهينه‌ديتن خه‌لکه‌کى کو مخابن پرانيا جفاکى مه ئەف ئيشه‌فه‌گرتيه هه‌موو مافين خوه دفين هندى بگه‌هيتى ههر يى دبيژن چ بو مه نه‌هاتيه‌کرن و پرسيارى ژ خوه‌ناکه‌ن مه چ بو وهلاتى خوه کريه..!! دهمى دگه‌هيته مافين خوه، خوه ب منه‌تبارى که‌سه‌کى يان ئاليه‌کى نزانيت چنکو ئەفه مافين وى نه و که‌سه‌ک منتهى لى ناکه‌ت، ئەز ژى د بيژم که‌سه‌ک منتهى ل وى و من و ته ناکه‌ت مافين مه بده‌ته مه، به‌لى ئەم هه‌موو منه‌تبارين فى وهلاتينه ئەف ته‌ناهيه دابينکرى، ريك ل بهر مه خوشکرين بگه‌هينه مافين خوه، به‌لى دهمى گه‌را بجهئينا نا ئه‌رکان دهيت دفييت خوه ب خوه‌دى ئه‌رک بزانيا بهرامبه‌رى فى وهلاتى يى ل سهر خاکى وى د خوشيا وان مافاندا دژين يين گه‌هشتينه مه، بجهئينا نا ئه‌رکان ژى نه بو وى دهسته‌لاتيه يى حوکمداريى ل فى وهلاتى دکه‌ت به‌لکى ژ بو وهلاتى ب خوه‌يه، دهسته‌لات دهيت‌ه‌گوهارتن لى وهلات هه‌مان وهلاته، ههر خوه فه‌دزينه‌ک ژ ئه‌رکان يان ناپاکيه‌ک د ئەنجامدانا واندا زيانا مه‌زن دگه‌هته وهلاتى و ناگه‌هيته دهسته‌لاتى، دهمى ئافاهيه‌کى نوو عه‌يبدار دبیت وهلاتى مه عه‌يبدار دبیت، دهمى باخچه‌ک هسک دبیت خه‌ملا وهلاتى کريت دبیت، دهمى گه‌نده‌ليه‌ک کارگيرى دکه‌فيته فه‌رمانگه‌هه‌کى ئەو گه‌ندليه روژ ل دووفا روژى به‌لاقه دبیت هه‌تا پرانيا وهلاتى فه‌دگريت، دهمى وهلاتيه‌ک ب خوارنه‌کا ئيکسپاير نه‌خوش دبیت يان ب دهرمانه‌کى دهم ب سهرقه‌چوويى دمريت، ئەفه کوره‌کى فى وهلاتى ژناف دچيت، ب نافچوونا وى لاوازيه‌ک دکه‌فيته وهلاتى.

ل داويى و کورت و کرمانجى چاوان خوه ب خوه‌دى ماف دزانيا دفييت خوه ب خوه‌دى ئه‌رک بزانيا، چاوان دکه‌ينه هاوار چ بو مه نه‌هاتيه‌کرن..؟ د فین ب هه‌مان دهنگ بيژين مه چ بو وهلاتى خوه کريه..؟ چاوان داکوکیى ل دهسته‌ئينا نا مافين خوه دکه‌ين د فييت ب هه‌مان شيوه داکوکیى ل ئەنجامدانا ئه‌رکين خوه بکه‌ين، دهمى هه‌موو ئەم پيگير بين ب فى چه‌ندى ئەز دبيژم دى بينه خوه‌ديين وهلاته‌کى ئافا و وهلاتيه‌کى به‌خته‌وهر.

زمانی سازیین راگه هاندنی^(*)

د سالیڼ چوویدا هەر هه یام بو هه یامه کی مژارا زمانی سازیین راگه هاندنی (مه ره م پی سازیین راگه هاندنا کوردینه ب زارافی کرمانجیا ژووری) دهیته ئازراندن، چهند ته وەر ل دوور بابته تی ل سهر بهر په ریڼ روژنامان (ژ وان ژی روژناما ئه فرۆ) هاتینه شه کرن و چهند جقین و کونفرانس و هه فدیتن ژی ل دوور قی بابته تی هاتینه ئه نجامدان وهک جقین کرمانجی یین ئینستیتویا کوردی و کونفرانسی د ناڤه را ۲-۴/۳ / ۲۰۱۲ ل نامه دی هاتیه گیان.

ئاگهیا من پتر ل سهر وان مژارانه یین د روژناماندا هاتینه به لافکر، به لی هندی من ئاگه ژ هه موویان هه ی، ئه ز دبیژم هند بوون هندی ل سهر بهر په ریڼ روژناما هاتینه به لافکر یان روژیڼ جقینان ب داویهاتین، ئه و ل سهر بهر په ران هاتینه به لافکر که ته د ئه رشیفیدا و یا کونفرانساندا ژی هاتیه گوتن دبیت هندهک ژی مابیته د سی دییڼ که نالیڼ تیله فزیونیادا، بیی کو که سهک بپرسیت: چما مه هنده ئاخفت و مه چ نه کر..؟ وهکو دی زمانی سازیین مه یین راگه هاندنی وهکی خوه ما و چ گوهرین نه که تی، هه رکهس وهک خوه ئه و دزانیت و وی دقیت یی د رادیو و تیله فزیوناندا دیه یقیت. دبیت هندهک بیژن ئه گه ری قی چهندی نه بوونا دوو فچوونی یه..! لی وی چاخی دی پرسیارهک هیته پیش گه لو کی دی قی دوو فچوونی که تن..؟ د بهر سقیدا ئه ز دبیژم ئه م پیدقی ب سازه کیینه خوه دی بریار و بریارین فه بر و خوه دی ده سته لاتئ بجه ئینان و دوو فچوونی بیتن.

^(*) د هژمار ۹۷۵ و ۹۷۶ روژین ۶/۲۸ و ۲۰۱۲//۷/۱ روژناما ئه فرۆ دا هاتیه به لافکر.

د فی بابہ تیدا دی ب کورتی بہر سقا فان پرسیاران دہم و بؤچوونا خوہ بہرچا فکہم، ل بہراہی دی بیژم دہمی کار و بریار و بجہئینانی ہاتیہ، ئیدی بلا بہس تہورین بی ئەنجام فہکەین و کونفرانسین چ پیقہنہ ہاتی گریدہین، بلا زمانی میدیا مہ بہرہف ہہ فگرتنی بجیت، نہ ہہریہک وک وی دقیت بنقیسیت، بلا ل سہر چہند مژارہکان د ہہ فگرتی بین، ب ہزرا من ہہ فگرتن ل سہر مژارہکا خہلہت باشترہ ژ چہندین مژارین ہہرکەسەک بؤ خوہ براست دزانیت.

ہہرہک مہ ئامازہ پیکری پتیا ناگاہیا مہ ل دور فی مژاری ل سہر وان تہوہرانہ یین د روژنامہ فانییدا ہاتینہ بہرچا فکرن، لەوما ژی دی پتر ل دوورین وان تہوہران زفرین، یەک ژ خالین پرمہترسی یین د وان تہوہراندا ہاتینہ بہرچا فکرن داکوکی کرنہ ل سہر دہفوکا دہفہرہکا دیارگری ژ دہفوکین کرمانجیا ژووری و داکوکی کرنا ہندەک نقیسکارانہ ل سہر وی دہفوکی یا ئەو پی دنقیسن و وان باوہری پی ہہی وک بنیات بؤ کرمانجیا ژووری، ئانکو ئەف تہوہرہ ل شوونا ہندی مہ بہرہف ہہ فگرتنی ببہن پتر یی مہ بہرہف ژ ہہ فودوورکرنی دبہن، د فی واریدا دی ئامازہ ب دو نمونہیان کەم ہندەک نقیسکارین دہفہرا بادینان د تہوہر و جقینین خوہدا داکوکیہکا زیدہ ژ سہپاندنا دہفوکەکا دہفہرا بادینان وک بنیات بؤ ستاداردکرنا کرمانجیا ژووری دکەن، ئەز باوہرم ل باکووری کوردستانی ژی ہمان بؤ چوون بہلی بہرہوفاژی یا بادینان ہہیہ و ئەو ژی داکوکی ل سہر دہفوکا خوہ دکەن، دی ئامرازی کومکرنی (یین) ل شوونا (ییت و یید) وک نمونہ وەرگرین، د دہمەکیدا کو ہہرسی کوردی و کرمانجیا ژوورینہ، لی دسەدسالین داوییدا ئامرازی (یین) ہەتا ئاستەکی بہرہرہہ جہی خوہ د راگہاندا کوردی (کرمانجی) دا گرتیہ، رەنگە پیکہاتنەک د ناقبہرا زوربہی نقیسکار و سازیین راگہاندنی ل سہر بکارئینانا (یین) ہہیہ، ئەفہ ژی پینگافہکا بچووکە بؤ ژ ہہ فنیزیکیکرنا دہفوکین کرمانجیا ژووری، د بہرامبہردا ہندەک دہنگین ل فی دہفہری بلنددبن داکوکی ل سہر بکارئینانا (ییت) دکەن و ب خراب دبینن کو د واری پەروہردییدا (یین) دہیتہ بکارئینان ژبہرکو زاروکی مہ ل مال ب (ییت) دپہیقیت، بیی کو ئەف ہیژایہ بیژن:

دبیزن ب بوټانی دپه یفن ب سهدان ئیدیه م و په یف و رسته یین وهك قالا وی کر، جانئ خوه وندا کر، هاته قه تلکرن، قولبی، فلتی، ئهوله هی، شاخه، شاره داری و ب سهدان ئیدیه مین بیانی یین مه د کوردیدا بهرام بهری وان هه ی لی ئه و نزانن، ئیناینه د ناف کوردیدا و کرمانجی کریه د شیلوبیله کیدا گه لهك جارن دی پیدقی ب وهرگیره کی بین وی کرمانجیی بو مه وهرگیرته سهر کرمانجیا رهسهن.

ئهف سهروبهره هوسان بچیت ئهفه ل شوونا بیژین زمانئ کوردی زمانه کی جوت ستاندارده دی بیژین کرمانجی ب خوه یا چهند نه ستاندارده، ههر دهفوکه کا کرمانجی دی بیته کرمانجیه کا سهر به خوه، د دهمه کیدا دهمی کرمانجیزانه کی هه کاری و بوټانی و بادینانی دگهل هه فدو دپه یفن زور ب باشی د هه فدو دگهن و چ ئاریشه ل بهر سنگی وان نینه، د هه مان دهمدا ئه و کرمانجیزانه یی خوینده وار بیتن ب ساناهی د هه لبه ستین په رتویی هه کاری و مه لایی جزیری و ئه حمه دی نالبه ند و جه گه رخوینی و (روژناما کوردستان) ا دایک و کوڤارا (هاوار) و روژنامین (نازادیا وهلات) ا باکوور و (ئه فرؤ) و (وار) ین دهوکی دگه هیت، به لی سازیین راگه هاندنی روژ ل دووڤ روژی دهفوکین کرمانجی ژ هه ف دوورکرینه و کرمانجی ل بهر کرمانجان هافی کریه.

ئه فا چوویی چهند سه رقه له مکه ک بوون ژ ئاریشی، لی ئاریشه هیژ مه زنتره و ئه گهر زوو خه می لی نه خوین و ل چاره سه ریئ نه گه ریین دی مه زنتر لی هیت، دی بینه خوه دیین چهند کرمانجیه کان، گه لو چاره سه ری چیه ..؟ د بهر سفیدا دی بیژم دڤیت کوردانه هزر بکه یین، نه دهفه رکانه و نه زی عه شیره تکانه، نه بیژین ژ سالا هندیق ه ئه م ب کرمانجیا... دنقیسین، یان مه هنده په رتووکی چا پکری هه نه، نه بیژین فلان شاعری ب دهفوکا مه نقیسیه و فلان روژنامه ب زاری مه هاتیه به لافکرن، به لکی ل کرمانجیه کا هه فگرتی بگه ریین بیته بنیات بو خواندنگه هیین مه، دهمی زاروک ب زمانه کی هه فگرتی (مه رج زی نینه ئه و زمانه ب دروستی زمانئ مالا وی بیتن) ل خواندنگه هی په روه رده دبیت دی ب وی زمانئ

ھەفگرتى مەزن بىت و دى ب وى زمانى ھەفگرتى ھىتە د وارى ژيانىدا، وى چاخى
 دى بىنە خوەدییىن زمانەكى ھەفگرتى خواندى و رۆژنامەیان و TV و رادیویان.
 گەلۆ دى چاوان فى کرمانجیا ھەفگرتى دەستفەئینىن..؟ بەرى بەرسفى بدەم دى
 بیژم ئەز نابیژم دى کرمانجیەکا نوو چیکەین وەك ھندەك دبىژن دى زمانەكى
 کوردیى یەگگرتوو یان دبىژن دى سورمانجى چیکەین، بەلى ئەز دبىژم ئەو کرمانجیا
 د سەردەمى خواندنگەھین ئایینی (حوجرەیان) دەستوورا عەلى تەرماخی و نووبھارا
 ئەحمەدى خانى و نەھجولئەناما مەلا خەلیل سىرتى و چەندین دەقیقە دن پى
 ھاتینەنقىسىن، ل بادینان و ھەکارى و بۆتان و جھین دن دەھاتەخواندن، دى ھەمان
 کرمانجیى خونین، ل تیرا پیدفیاتیا مە یا نھا و پاشەرۆژى بکەت، بو فى چەندى
 ئەم پیدفى سازیەکیینە نوونەراتیا کرمانجین ھەر چوار پارچین کوردستانى بکەت،
 شارەزایین ھەموو وارین زمانى ب خوەفە بگریت، ل شارەزایى ب تنى تیراناکەت،
 شارەزا و کارکەر و خەمخور بن، خەما وان زمانى کوردى بیتن نە پلە و پایە و
 دەسکەفت ژ وى سازى، بلەز کاربکەن، بریارین ھەفگرتى و فەبر بدەن، بریارین وان
 ژ نقىسىنا کرمانجیا ژوورى ب تیپین لاتینی و عەرەبى بگریت، ل باشوور حکومەتا
 ھەرىمى ب ھەموو سازىین پەيوەندیدارین ل باشوورى کوردستانى ھەین و ل
 پارچین دن ئالیین سیاسى و سازىین رەوشەنبیری و راگەھاندنى پیدشەم پیگیریا
 خوە ب بریارین وى سازى بدەن، ھەر سال جارەكى بریارین وى بکەفئە د وارى
 جیبەجیکرنیدا ل ھەر چوار پارچەیین وەلاتى، بریارین وى بو بەرنامین خواندى
 یین کرمانجى نھا ل ھەریما کوردستانى و پاشەرۆژى ل پارچین دیتین وەلاتى بن،
 ئەز دبىنەم بنگەھى وى سازى ل باشوور و باژیرى دەوکى بیتن، ژبەرکو ل باشوور
 شیان و ئازادیا کارى دى پتر ھەبیتن و دەوک ژى نیزیکترە بو باکوورى کوردستانى
 کو پتریا کرمانجان ب خوە فە دگریت، ئەز باوهرم ئەف سازىە ئەگەر سازىەکا چالاک
 بیتن و ئەندامین وى خەمخور و کارابن و حکومەتا ھەرىمى و سازىین دى یین
 کوردستانا مەزن دوور ژ ھەموو بۆچوونین سیاسى و پارتایەتى و دەفەرکانى
 پیگیرى ب بریارین وى بکەن و بجھبىنن و ژ نھا پاش ژى بجھ بىنن د دەمى

دهسالهکاندا نه پتر دی بینه خوهدیپن کرمانجیهکا ههفگرتی بو خواندنگههین خوه و بو سازیپن خوهیپن راگههاندنن و ههموو وارین ژیانن و ل داویئ ژن نه مهرجه ههموو بریارین وئ سازیپن د راستبن، لئ وهک مه گوئی خهلهتیهکا ههفگرتی باشتره ژ چهند راستیهکین ژههفجودا، خهلهتی دهیتهفهراستکرن لئ زهمهته چهند راستیهک بینه یهککرن ژ بهرکو ههریهک راستیا خوه ب راستر دزانیت، دوباره دی بیژمهفه بلا بهس تهوهرین بی ئههناجم فهکهین و کونفرانسین چ پیقهنههاتی گریدهین، وهرن دا کار بکهین.

چاوانیا کاری سازیپن

★ نوونهرین ههرچوار پارچهیپن کوردستانی ب خوهفه بگریت، مهرج نینه هژمارا وان وهکهفه بیتن، لئ مهرجه شارهزایین زمانی کوردی و زاراف (دیالیکت) و دهفوکین کوردی و خوهدی سهربوربن د وارین زمانیدا.

★ د کونفرانسهکیدا کهسانین شارهزا و پسپوردا بینه ههلبژارتن، کونفرانس نوونهراتیا ههرچوار پارچهیان بکهت و تنن ژ بو ههلبژارتنا وان کهسان بیت یین د سازیپدا کاردکهن و دهستهلاین کاری بدهته وان و پیگیریا ههر چوار پارچهیان ب بریارین سازیپن دیاربکهت.

★ کهسین بو فی ئهرکی د هینهههلبژارتن پیشدهم بهرههفیا خوه بو کاری دیاربکهن، دهست ژ ههموو کارین دیتر بهردهن، رۆژانه ل جهی کاری بهرههفبن و کار بکهن نه ههفتی جارهیکیان ههیفی جارهیکی بو کومبوونی نامادهبن، دبهرامبهردا حکومهتا ههریمی پیدقیپن ژیانان وان دابین بکهت.

★ دگهل دهست بکاربوونی ههرشهش ههیفان جارهیکی ئههناجمی کارین خوه بهرچافکهن، پاشتر بو دهمی سی ههیفان سهرنج و بوچوونین خهلهکهکی وهرگرن، د دهمی سی ههیفین دیترا ل ژیر رۆناهیان وان سهرنج و بوچوونان بریارا داویئ ل سهه ئههناجمی کاری شهش ههیفین خوه بدهن و بریارین وان بکهفنه د واری بجهئینانیدا.

★ كاری سازی دو پشكان ب خوهفه بگریت: بهرههفكرنا ریزمان و ریئفیسهكا ههفگرتی ب ههموو لق و چهفین وئی فه و بهرههفكرنا ئیدیهم و زاراقین ههفگرتی بۆ ههموو وارین زیانی و ل بهراهیی زی بۆ قوناغین خواندنی. د ههردو پشکین کاریدا هندی نیژیکی کرمانجیا ژیری بین و مفای ژ ئهزمونیین وئی وهربگرن باشتره و دی پتر د خزمهتا ژ ههفنیزیكرنا ههردو زاراقین سهرهکیدا بیتن.

★ ئهگه ئهف سازیه خوهدی بهرههم و ئههناجم بیتن و ئهنادامین وئی ب وئی مههمی هاتبنه تیدا، دی یا ههژی بیتن پشکهكا بۆدجا ههریمی لی بیتهمهزاختن، بهرفرههی و هوورکاتیین کاری دی بۆ سازی هیلم ژ بهرکو مه گۆت بلا ژ کهسانین شارهزا و خهمخور و کارا پیکبهیت.

TRT6 و وهشانا سۆرانی (*)

ل رۆژا ۲۰ قى مەھى (خزيرانا ۲۰۱۲) كەنالى ئ كوردىزمانى تر كيا TRT6 دەست ب وهشانا بە لاقو كا نووچەيان ب شيوەزارى سۆرانى كر، ھەروەك ديار بەرى قى رۆژى بەرھەفئە كا باش و ريكلامە كا پيدقى بو قى كرىارى كر بوو، پيشتر ب چەند ھەيفەكان د بەردەواميا فان بەرھەفئاندا بەرپرسين تورا كەنالىن TRT و ريقەبەرى TRT6 سەرا ھەرىما كوردستانى دابوون و دگەل كۆمەكا رەوشەنبيران كۆمببوون. ھەژىە بئتەگۆتن سەرى چەند سالەكانە و د چوارچوقى ئەو كرىارا ل تر كيا ب قەبوون بەرھەف كوردان نافكرى ئەف كەنالا ھاتىەفەكرن، وەك ديار پرائيا خەلكى باكوورى كوردستانى كو ئەو بەرى كوردن پارچين دىتر پەيوەندىدارن ب بابەتئە پيشوازى ل كەنالى نەكرىە و دژايەتئە كا توندا كەنالى و ھەركەسەكى دگەل كەنارى كاردكەت كرىە، ژبەركو كەنال سەر ب دەولەتئەفەفە و د خزمەتا بەرژەوہندىا وئ دايە، بەلى ئەگەر ب چاقەكى بى لايەنانەفە سەربورا كەنالى ھەلسەنگينين، ئەم دكارين بئژين كەنالەكى سەر ب دەولەتا تر كيا فەفە، دەربرينى ژ بوچوون و ئايدلوژيا وان دكەت، ھەتا نھا ب ھەمان بەرچاڤكا تر كين توندرەو بئژەرپن وئ د خوەراناينين پەيڤا كوردستان يان كوردستانا عىراقى يان باشوور و رۆژھەلاتى كوردستانى بكاربينن، ھەتا نھا ل شوونا ھەرىما كوردستانى ئىدارا باكوورى عىراقى ب كاردئينن، ھيژ ل جەم وان دپرسيم تونچەلى يە و نافين دەفەرپن كوردى ھەمان ئەو نافن يين تر كين توندرەو ب مەرەما ب تر كرنى دانايىنەسەر وان دەفەران، ھيژ

(*) د ھژمار ۶۵۸ رۆژا ۱/۷/۲۰۱۲ رۆژناما وار دا ھاتىەبەلاقرون.

ل دووفا رینقیسا سه پانديا ترکی نافی وانى Wanê ب Van دنقیسن. جهی دیروکا کوردستانی ب تایبته بزافا نه ته وهییا گه لی کورد (کهفن و نوو) دبهرنامین که نالیدا نینه و یا هیژ پتر جهی سهرنجراکیشانى زؤما کامیرین که نالی و ناراسته یا بهرنامه یین وى پتر ژ هندى کو بو باکووری کوردستانی بیت کو ئه و پتر په یوه ندیدارن ب که نالیقه بو پارچین دی یین کوردستانی ب تایبته باشووری کوردستانی یه و گه لهک خالی دی یین نه رینى، د هه مان دهمدا دقیت بیژین ژ ئالی رهوشه نبیری و هؤنه ری و که لتوری فه که نالی پینگا فین باش هاقیتینه و هنده ک بهرنامه یین باش و سهرنجراکیش هه نه و شیایه د ریکا فان بهرنامان را بهرئ خه لکه کی بده ته خوه و باژیرک و ده فهرین (باشووری رۆژه لاتى ترکیا) وهک ئه و باکووری کوردستانی پی نافدکه ن ب کوردین پارچین دنین کوردستانی بده ته نیاسین، کورت و کرمانجی که نالی نافیری هند نه رینى هه نه و هند ژى نه رینى.

لی ب هزرا من نه رینىا هه ره مه زن ئه وه ل شوونا هندى ئه ف که ناله یی ناراسته کری بیتن بو باکووری کوردستانی پتر یی ناراسته کریه بو باشووری کوردستانی و وه شاننا به لافوکا نووچه یان ب شیوه زاری سؤرانى و ئه و ریکلام و

لی ب هزرا من نه رینىا هه ره مه زن ئه وه ل شوونا هندى ئه ف که ناله یی ناراسته کری بیتن بو باکووری کوردستانی پتر یی ناراسته کریه بو باشووری کوردستانی و وه شاننا به لافوکا نووچه یان ب شیوه زاری سؤرانى و ئه و ریکلام و بهرهمه یین ب هاتینه کرن ژى ژ هه مان تیگه هیفه نه.

لرکیا و چاکسازین د سهرده یا خودا دگه ل دؤزا کوردان دده ته نیاسین ب کوربا چیه چی بکته . بىلا هه مسوو ناراسته یین وى ب ناراسته یین که نالی TRT6 ه بو باکووری کوردستانی بى ل ور دؤزا کوردی ییقى ب چاره سزین به ل ور ژیهر چاره سز ناکرنا دؤزا کوردی خودا کورد و ترکان دهمه تریشتن، ل ور هه رده م لهنه کرى د کاردانن تانگانیاندا ل پشت چه پهران، ل

و وه شاننا سؤرانى

ل رۆژا 20 ئ فى مه مهن اخیزرانى که نالی کوردی زمانى ترکیا TRT6 دست ب وه شاننا به لافوکا نووچه یان ب شیوه زاری سؤرانى کر. هه روهک دیار بهرئ فى رۆژى بهرهمه ک باش و ریکلامه ک ییقى بو فى کرپارى کرپوو، ییشت ب چه مند هه مبه تان د بهرهمه یانیا فان بهرهمه یاندا بهرپه سزین دؤزا که نالی TRT6 و ریفه برئ TRT6 سه را هه رما کوردستانی دابوون و دگه ل کۆمه کا رهوشه نیان کۆمببوون.

ب بایه تبه ییشتواری ل که نالی ناکریه و دزایه نییگا توندا که نالی و هه رکه سه کى دگه ل که نالی کاریکه ت کره ب. ژیهرکو که نال سه ر ب ده لته یه و د خرمه تا بهرهمه یان وى دایه .

لی نکه ر ب چاکسازین بى لایمانه ، سه ریزگا که نالی هه لسه گینن، نه م نکرین ییژین که ناله کى سه ر ب ده لته نا ترکیا فه ب. ده ریزین ژ بچوون و نایلوژیا وان دکه ت. هه تا نه ا ب هه مان بهرچانکا ترکین تونه ره ییژیرین وى د خورما نایین په یفا کوردستان بیان کوردستانا ئیراقى یان باشوور و رۆژه لاتى کوردستانی بکاربیین. هه تا نه ا ل شوونا هه رما کوردستانی ئیدارا باکووری ئیراقى ب کاردینن. هیژ ل جه م وان دیرسیم تونه چا یه و نالین دهرین کوردی هه مان نه و نالین ترکین تونه ره ب. بهرما ب ترککین دانه ب سه ر وان دهمه ران. هیژ ل دووفا رینقیسا سه پانديا ترکی نافی وانى Wanê ب Van دنقیسن.

جهی دیروکا کوردستانی ب تایبته

ب بهرنامین خوین سهرده مکی ب فه بوون بهرئ کوردان و باشت ب فه بوون بهرئ دیورکاسین ده که نالکون بده ت نه و نه و ب چاکسازى د سیه سته م ده ستا لاترین

ور هه رده م شه ر و بیکه اده ت و نالیه را خویندیه ران و هیژین ناسیشتیا . پرسگرگا هه رمه زتا ترکیا ل وژین ییقى ب چاره سزیا بهرئ ل وژین کوردان

ب بهرنامین خوین سهرده مکی ب فه بوون بهرئ کوردان و باشت ب فه بوون بهرئ دیورکاسین ده که نالکون بده ت نه و نه و ب چاکسازى د سیه سته م ده ستا لاترین

ب بهرنامین خوین سهرده مکی ب فه بوون بهرئ کوردان و باشت ب فه بوون بهرئ دیورکاسین ده که نالکون بده ت نه و نه و ب چاکسازى د سیه سته م ده ستا لاترین

ب بهرنامین خوین سهرده مکی ب فه بوون بهرئ کوردان و باشت ب فه بوون بهرئ دیورکاسین ده که نالکون بده ت نه و نه و ب چاکسازى د سیه سته م ده ستا لاترین

ب بهرنامین خوین سهرده مکی ب فه بوون بهرئ کوردان و باشت ب فه بوون بهرئ دیورکاسین ده که نالکون بده ت نه و نه و ب چاکسازى د سیه سته م ده ستا لاترین

ب بهرنامین خوین سهرده مکی ب فه بوون بهرئ کوردان و باشت ب فه بوون بهرئ دیورکاسین ده که نالکون بده ت نه و نه و ب چاکسازى د سیه سته م ده ستا لاترین

بهر هه قیڤین بۆ هاتینه کرن ژى ژ هه مان تیگه هیهه نه، نه و من دقیت ل قیڤی بیژم و
 ب گوهین مه زنه بهر پرسین ترکیا دا بخوونم نه وه، نه ا کوردان ل هه موو پارچه یین
 کوردستانی هند که نالین کوردی یین سه ربه خوه و نه ته وه یی هه نه پیدفی ب که نالی
 ناقبری نین، لی نه گهر دهستهلای ترکیا ب قیت بهرده و امیی ب بهر نامی خو هیی
 سه رده مه کی ب فه بوون بهر هف کوردان و پاشتر ب فه بوون بهر هف دیمو کراسیی
 دهاته ناقرن بدهت و نه و نه و ب چاکسازی د سیسته می دهستهلاداری ل ترکیا و
 چاکسازی د سه رده ریا خوه دا دگهل دؤزا کوردان د دهته نیاسین ب کریار جیبه جی
 بکهت، بلا هه موو ئاراسته یین وی ب ئاراسته یین که نالی TRT6 فه بۆ باکووری
 کوردستانی بن، ل ور دؤزا کوردی پیدفی ب چاره سه ری یه، ل ور ژ بهر
 چاره سه رنه کرنا دؤزا کوردی خوونا کورد و ترکان دهیته ریشتن، ل ور هه رده م
 لهشکه ری د کاودانی ته نگافیاندا ل پشت چه پهران، ل ور هه رده م شهر و پیکدادانه د
 ناقبه را خو ه نیشاده ران و هیزین ئاسایشیدا، پرسگریکا هه رده مه زنا ترکیا ل ویڤی
 پیدفی ب چاره سه ریا بله زه، ل ویڤی کوردان د قیت ب زمانی دایکا خوه بخوونن و ب
 په یقن، وهک هه ر وهلاتیه کی وی وهلاتی ب ئازادی بژین و خو هدی هه موو ماف و
 ئه رک بن، پرسگریکا هه رده مه زنا ترکیا ب وهشانا به لاقوکه کا نووچه یان ب سوڤرانی
 یان هه ر شیوه زاره کی دن ناهیته چاره سه ر کرن، کوردین سوڤرانی زار نه پیدفی وی
 به لاقوکا نووچه یانه، ژ بهر کو نه و ل هه ریما کوردستانی خو هدی یین هه موو مافانه، لی
 کوردین باکووری کوردستانی پیدفی ب چاره سه ریا دؤزا خو ه نه، چاره سه ری ژى ل
 جه م دهستهلادارین ترکیایه، گهر چاره سه ر ژى نه کهت نه و بهر پرسه ژ خوونا کورد
 و ترکان و هه ر ئاریشه کا دنا بهر سنگی ترکیا دگریت، چاره سه ری ژى نه ب وهشانا
 به لاقوکا نووچه یانه ب سوڤرانی به لکی ب باوه ریئینانی یه ب مافین خه لکی باکووری
 کوردستانی.

ئیدی من باوهری ب فیدرالیه تی نینه (*)

بئ گومان د چاخئ نوودا فیدرالیهت (فیدرالیزم) وهك سیسته مهكئ پیکفه زیانی بو وان وهلاتان یئ چهند مللهت تیدا دژین هاتیهههلبژارتن، ههتا ئاستهکی و هندهك جارن ژی بو دهمهکی دیارگری سهرکهتن دهسته ئینایه، لی ئاریشه یئ وان وهلاتان و گهلین د ناف سنووړین واندا ب داوی نه ئینایه. گهلهك ژ وان گهلان یئ ب زوری دگهل هندهك گهلین دی د ناف سنووړه کیدا هاتینه کو مکرن و دهلیقین سهر به خوهیی ل بهر خوه دژوار دبینن د قوناغا خهباتا رزگار یخووزا داخووزا سیسته می فیدرالیی بو زیانا خوه دگهل گهلین دی یئ د وی سنووړیدا کریه، بیی کو ئەف داخووزه وی چهندی بگه هینیت کو وان گهلان دهست ژ سهر به خوهیی بهردایه. هندی په یوهندی ب بزافا رزگار یخووزا گه لی کوردقه هه ی پشتی سهرهلدانا ۱۹۹۱ی و ههلبژارتن پهرلهمانی کوردستانی یئ ۱۹۹۲ی، پهرلهمانی وهك نوونه ری ههلبژارتی خه لکی کوردستانی بریارا سیسته می فیدرالی بو پیکفه زیانی دگهل دهولهتا عیراقی دایه، ئەف بریارا پهرلهمانی کوردستانی د دهستووری ۲۰۰۵ی یی عیراقیدا هاتیه په سه ندرن و ب فی چهندی باوهری پیئینانه کا فه رمی ژ ئالیی دهولهت و خه لکی عیراقی کو پتریا وی ئەف دهستووره په ژراندیه وهرگریه، ژبیر نه کهین سیسته می فیدرالیی نهایی پهرلهمانی کوردستانی بریار ل سهردای و دهستووری عیراقی په سه ندری گهلهك ژ مافین رهوایی وهلاتیان دابینکرینه، به لی د هه مان دهمدا فیدرالیهت نه دوا هیقیا خه لکی باشووری کوردستانی یه و د

(*) د هژمار ۶۹۰ رۆژا ۱۴/۸/۲۰۱۲ رۆژناما وار دا هاتیه به لاکرن.

ئیدی من باوهری ب فیدرالییەتی نینە

هوسەدمق تۆفی

بیگومان د چاخی نوودا فیدرالییەت (فیدرالیزم) وەگەسیستەمەکی پیکەزانی بو وان وەلاتان بین کو چەند مەلەت تێدا دژین هاتیە هەلزارتن، هەتا ناستەکی و هەندک جارانی ژێ بو دەمەکن دیارکری سەرکەت بەدستە نینایە، ئی نارێشەین وان وەلاتان و گەلێن د ناف سۆزین و آندا ب دای نەننایە. گەلە ژ وان گەلان بین ب زۆری دگەل هەندک گەلێن دیتەر د ناف سۆزکیدا هاتیە کۆمەکن و دەقیقەین سەرەخوویی لەر خوە دژوار دینین د قەناقا خەباتا روزگارێخوازا داخوازا سیستەمی فیدرالی بو زیانا خوە دگەل گەلێن دیتەر بین د وی سۆزیدا کوریە، بێی کو ناف داخوازە وئ چەندی بگەهیت کو وان گەلان دەست ژ سەرەخوویی بەرەیدە.

هەموو سۆزان و سەرپەرشتیا دەروازەین سۆزی، سەرپەرشتیا فرۆکەخانەیان و فرین و دادانا هەر فرۆکەبەکن ل فرۆکەخانەین هەرین دەستەلاتا حوکەتا مەزکەزیه، ئەگەر مێقەنەکی ژێ بەرێ خوە دا هەرین، دقێت پێشەم مۆلەتی ژ حوکەتا مەزکەزی وەرگرت، هەر پەییوونەیکەن یان هەتاییبەیکەن دگەل وەلاتەکی، یان مەلەتەکی ل ئی جیھانی گزەین، دقێت رەزامەتییا وان وەرگرت، سامانی سەروشێ دقێت لۆزەر دەستەلاتا وئ یان، نوو بینتەر وئ بازارێ یێ بکەت، ئەگەر ئی مەلەتەکانا ئەقن بو رۆستان هێزین پێشەمەکی وەگەل دیتێزێ پاسەوانێن سۆزی، دقێت چەکن گران وان ژ کلاشینگۆن و ئاوا یی جایی و دەریاز ناییت، چاقدێزیا حوکەتا مەزکەزی،

هەندێ پەییوونە ب بەزافا روزگارێخوازیا گەلێ کورفە هەمی، پێشتی سەرەلەدانا 1991ئ و هەلزارتێن پەرمانێ کوردستانی بین 1992ئ، پەرمانێ وەگەل نوونەری هەلزارتێن خەلکی کوردستانی بپارێ سیستەمی فیدرالی بو پیکەزانی دگەل دەولەتا نیراقتی دایە، ئە پپارێ پەرمانێ کوردستانی د دەستدووی 2005ئ یێن نیراقتیدا هاتیە پەسەنگۆن و ب ئی چەندی باوهری پێشیانەکانا فەرمی ژ نالیین دەولەت و خەلکی نیراقتی کو پەتریا وئ ئەف دەستدوورە پەژانسییە وەرگرتییە، ژبەر ئەوەیکە کو سیستەمی فیدرالی نەو یێ پەرمانێ کوردستانی پپار لێسەر دایسی و دەستدووی عیراقتی پەسەنگۆری،

گەلەک ژ مەقێن رەواڵدین وەلاتیان دایبێکرتە، بەلێن د هەمان دەسدا فیدرالییەت نە بویامی هەقییا خەلکی باشۆری کوردستانی و د گشتۆرسیا (ریفراندۆما) ئەفرەمیا 2005ئدا پتر ژ 98% ژ خەلکی کوردستانی داخوازا سەرەخوویی دروست بو باشۆری کوردستانی کوریە و ئەنجامین وئ لەر دەستن.

ئەف نە بابەتی نقیسینا مە یە، ئەوا نەا لەرچاڤ و سەرەدەریا حوکەتا بەغدا یە کو ب تێن ئەم کورد دیتێزێ فیدرال و وان دقێت ب حوکەتا مەزکەزی ناکەین، پێشتی ژ دەولەتسەرێ کوردان پێچەکن چەن بین خوە دیتێ سەرەدەریا ئی حوکەتی کو هێژ کورد پێشکەن ژێ دگەل هەرین چ ئەوا ب کرار دکت... یان دەریزێ ژ ئی دکت، هەرئەما کوردستانی ژ هەموو دەستەلاتان و خەلکی وئ ژ گەلەک مافان بپارێ دکت.

لەووف بۆچوونا نەا یا حوکەتا بەغدا، هەر جەن وئ بقی، دئ بەرێ لێشکرتن خوە دەن، لێشکرتن وئ ژێ هەر جەن دگەهیتن ژێ نەفەکیسیت و سەرەنجام خەلکی وئ دئ وەگەل یێ چەلەولا و سەعییە بیت، پاراستنا

musediqtovi@yahoo.com

گشتیرسیا (ریفراندۆما) نەفرەمیا 2005ئدا پتر ژ 98% ژ خەلکی کوردستانی داخوازا سەرەخوویی دروست بو باشۆری کوردستانی کوریە و ئەنجامین وئ ل بەرەدەستن.

ئەفە نە بابەتی نقیسینا مەیه، ئەوا نەا ل بەرچاڤ و سەرەدەریا حوکەتا بەغدا یە یا تێ ئەم کورد دیتێزێ فیدرال و وان دقێت ب حوکەتا مەزکەزی ناکەین، پێشتی ژ دەولەت

سەرێ کوردان پێچەکی جەن پێ خوەدیتێ سەرەدەریا ئی حوکەتی کو هێژ کورد پێشکەکن ژێ دگەل هەریمێ چ ئەوا ب کرار دکت یان دەربیرین ژێ دکت، هەریمێ کوردستانی ژ هەموو

دەستەلاتان و خەلکی وئ ژ گەلەک مافان بی باهردکەت، ل دووف بۆچوونا نەا یا حوکەتا بەغدا هەر جەن وئ بقی دئ بەرێ لەشکەرێ خوەدەتی، لەشکەرێ وئ ژێ هەر جەن دگەهیتن ژێ

نافەکشییەت و سەرەنجامی خەلکی وئ دئ وەگەل یێ جەلەولا و سەعییە بیتن، پاراستنا هەموو سنووران و سەرپەرشتیا دەروازەین سنووری، سەرپەرشتیا فرۆکەخانەیان و فرین و دادانا هەر

فرۆکەکی ل فرۆکەخانەین هەریمێ دەستەلاتی حوکەتا مەزکەزیه، ئەگەر مێقەنەکی ژێ بەرێ خوە دا هەریمێ دقێت پێشەم مۆلەتی ژ حوکەتا مەزکەزی وەرگرت، هەر پەییوونەیکەن یان مەلەتەکی ل ئی جیھانی گزەین، دقێت رەزامەتییا وان وەرگرت، سامانی سەروشێ دقێت لۆزەر دەستەلاتا وئ یان، نوو بینتەر وئ بازارێ یێ بکەت، ئەگەر ئی مەلەتەکانا ئەقن بو رۆستان هێزین پێشەمەکی وەگەل دیتێزێ پاسەوانێن سۆزی، دقێت چەکن گران وان ژ کلاشینگۆن و ئاوا یی جایی و دەریاز ناییت، چاقدێزیا حوکەتا مەزکەزی،

یان هەتاییبەیکەن دگەل وەلاتەکی یان مەلەتەکی

قى جيهانى گريدهين دقيت رهامنديا وان وەرگرين، سامانين سروشتى دقيت ل ژير
 دستهلاتى وى بن، ئەو بينتهدەر و بازارى پى بکەت، ئەگەر قيا تەنەكەكى نەفتى بۆ
 زفستانى بدەتە مە ئەگەر نەفيا ژى ئەفە دستهلاتى وى يە، هيزين پيشمەرگەى
 وەك ئەو دبیژنى پاسهوانين سنوورى دقيت چەكى گرانى وان ژ کلاشینکوفى و ئار
 بى جى دەرباز نەبيتن ئەو ژى ب چاقدیریا حکومەتا مەرکەزى، بۆدجا هەريمى ژى
 چەند بيتن، پەرلەمانى بریار ل سەر چەندى دابیتن نە ئاريشەيه لى دقيت ل ژير
 سەرپەرشتيا حکومەتا مەرکەزى بيتە دان و مەزاختن و هەردەمى وى قيا پشکەكى
 يان هەموويى بریت يان گىروکەت، داھاتين هەريمى ژى دقيت فلس فلس بدەينه
 دەست خەزنەدارى بەغدا و ئەو و رەبى خود، بۆ نقيسینا چەند پەيفەکين کوردى ل
 سەر فۆرمەكى مينا بيتاقا ئەرزاقى دقيت سەرەدانا چەند مەزنە بەرپرسان بکەين و
 چەندین کۆمبوونان بکەن هەتا رهامنديى دکەن، يا هیژ خرابتر دەمى ریکا مە
 کەتە مووسل يان بەغدا دقيت ب کوردى نەپەيقين نەکو سەرى مە بيتە برين، بەلى
 دەمى خەلکەك ب دژداهشى و شورتى دەينه سەيرانى ل (شمال العراق) دقيت
 کەسەك پەرسا ناسنامەيى ژى نەکەت...هتد، کورت و کرمانجى ئەف فیدرالیا ئەفرۆ
 دستهلاتى حکومەتا مەرکەزى هەژى مە دبینتن و هیژ نيزيکى نيشا باشوورى
 کوردستانى نەفەگرتیه، حوکمى زاتى رژیما بەعسە ئەگەر دەلیفا خود ببینن وى
 ژى بۆ مە ب رەوا نابینن...! گەلو ئەزى نە حەقم بیژم ئیدی من باوەرى ب
 فیدرالیهتى نینه...؟!

د دو سال و نیشاندا ئەوا من قیای بیژم من گوت (*)

ژ دەرچوونا روژنامهیا (ئەفرۆ) فە وەك نقیسكارەك بەردەوام ب نقیسینین خوه د وارین جودادا من پشكداری د بەرپەرین وی دا کریه، وەك من باوهری پی هەوی و ئەوا من ب راست و د بەرژەوهندی گشتی و نەتەوهییدا زانی ل سەر بەرپەرین فی روژنامی و ل جهین دی بەرچا فکریه، هەردەم ژی من باوهری ب وی چەندی هەبوویه هەموو راستی ل دەف کەسەکی ب تنی نینن، لی ئەوا من ب راست دیتی من قیایه بگەهینم، ئەگەر ل دوو ف بۆچوونا هەندەکان بەروفاژی بیتن، من ب راست زانیه و ب مەرەما خزمەتەکی بۆ وەلاتی خوه من گەهانیدیە و دی بەردەوام ب ل سەر فی خزمەتی. ئازادیا رادەربرینی ئەوه روژنامه دەلیشان ل بەر نقیسکاران فەکەت ئەوا وان دقیت ئازادانە دەربرینی ژی بکەن، مەرچ نینە دگەل بۆچوونا ئالیی بەرپرس ژ روژنامەیی بگونجیت. ل فییری و ژ ئەنجامی سەربۆرا نیژیکی نەه سالان دبیژم ژ ئالیی روژنامی فە هەتا نەها چ ریگر ل بەر بۆچوونین من نەبوویه و ئازادانە ئەوا من نقیسی هاتیەبەلا فکرن. (ئەفرۆ) د سالا شەشی ژ ژیی خوهدا دەلیشەکا بەرفرەهتر ل بەر من فەکر ژ من خواست کوژیەکا هەفتیانە بۆ بنقیسم، ژ ۹ چریا دووی ۲۰۰۹ یقە من دەست ب نقیسینا کوژیی خوه (ئەوا من دقیت بیژم) کر، هەتا ۳ حوزەیرانا چوویی هەموو یەکشەمبیان (ئەگەر پشوو نەبیت) ل خواندەفانین روژنامی دبوومه میقان و ب دریژیا نیژیکی دو سال و شەش هەیفان ئەوا من قیای و من ب راست زانی و ب بەرژەوهندی دیتی د فی کوژییدا و هەندەك جارن ل دەر فەی کوژی بەرچا فکریه،

(*) د هژمار ۹۹۳ روژا ۲۰۱۲/۷/۲۴ روژناما ئەفرۆ دا هاتیەبەلا فکرن.

ئەفرۆ) ژى نە وەك مېقانىك بەلكى وەك يەك ژ مالىباتا خوه سەردەرى دگەل من كرىه، د بەرامبەردا من ب ئەركى خوه زانىه هەردەم ب نقيسینىن خوه و ھندەك جاران ژى ب تیبىنى و بۆچوونىن خوه بۆ دەستەكا رۆژنامى پشستەفانىي لى بکەم، ب شانازیقە دبیژم ل سالا ۲۰۱۱ئى ژ ھەموو نقيسەران پتر من بەرھەم بۆ رۆژنامى نقيسینە و ژ نھا پاش ژى ل دووڤ دەلیقەھەيپن ھەيى دى ب ھەمان شيوە ھاریکاریا رۆژنامى کەم.

ل دووڤ داخووا رۆژنامى من دەست ب نقيسینا کوژيى (ئەوا من د قىت بیژم) کر، دوسال و نیشان قەکیشا، ھندەك جاران بۆ من ژى رەنگە بارگرانیەك بوو یی پیگیریم ھەموو یەك شەمبیان بابەتەكى بۆ (ئەفرۆ) بەرھەقبکەم، جارنا ژى باندۆرەك نەرینى ل سەر ھندەك کارین من کریه یان بوویە ئەگەرى گیربوونا ھندەك پرۆژین بەرفەرھەيپن من د واری نقيسینى دا. ب ھەر رەنگەكى بیت من بەردەوامى ب پیگیرىا خوه دگەل رۆژنامى کر. ئەوا ل داوین من دقیت بیژم صافی دەستەكا رۆژنامى یە دەمەكى دیسارکری بۆ ھەر کوژىەكى بۆ ھەر نقيسکارەكى دیار بکەت، بەلن رۆژنامى ئەف چەندە دگەل نقيسکارین کوژيین خوه نەکر، لەوما ژى بریارا خافەلتیا رۆژنامى

د دو سال و نیشان دا ئەوا من ئیای بیژم من گۆت!!

موسەدەق تۆلى

ئەفە دگەل من ب خوه نەھاتیەکر، دا کو نقيسکار ژى بەرھەقبیتن خوه بکەت چ نەسبیت د دوا کوژيى خوهدا خاترا خوه ژ خواندەقانتین کوژى بخوازیت، نەبابەتین بۆ کوژى ھاتیەنەنقيسین د جھین دیترا دینە بەلاڤکر، ژبەرکو کوژيین رۆژنامەفانى تاییەتمەندین خوه ھەنە دەمى بابەت ل جھ یان بەرھەيپن دى دەھتەبەلاڤکر پیدفنى ب شتوازەکن دى و تاییەتمەندیکە دى یە. ل شوونا دواکوژى دى بیژم: د دەمى دو سال و نیشان دا (ئەوا من ئیای بیژم) من گۆت

دبیژم ژ نالیق رۆژنامى قە ھەتا نھا چ ریکر ل بەر بۆچوونین من نەبوویە و نازادانە ئەوا من نقيسى ھاتیە بەلاڤکر. (ئەفرۆ) د سالا شەش ژ ئیخ خوهدا دەلیقەکا بەرفەرھەر ل بەر من قەکر ژ من خواست کوژىەکن ھەفتیانە بۆ بنقيس، ژ ۹ چریا دویى ۲۰۰۹نقە من دەست ب نقيسینا کوژيین خوه (ئەوا من دقیت بیژم) کر، ھەتا ۳ حوزەیرانا چووی ھەموو یەكشەمبیان (ئەگەر پشسو نەسبیت) ل خواندەقانتین رۆژنامى دپومە مېقان و ب دریژیا نیتىكى دوسال و شەش ھەيقان ئەوا من قىسای و من ب راست زانى و ب بەرژوھەندى دىنى د قى کوژى دا و ھندەك جاران ل دەرقەھى کوژى بەرچاڤ کریه، (ئەفرۆ) ژى نەوەك مېقانىك بەلكى وەك یەك ژ مالىباتا خوه سەردەرى دگەل من کریه، د بەرامبەردا من ب ئەركى خوه زانىه ھەردەم ب نقيسینىن خوه و ھندەك جاران ژى ب تیبىنى و بۆچوونین خوه بۆ دەستەكا رۆژنامى پشستەفانىي لى بکەم، ب شانازیقە دبیژم ل سالا ۲۰۱۱ئى ژ ھەموو نقيسەران پتر من بەرھەم بۆ رۆژنامى نقيسینە و ژ نھا پاش ژى ل دووڤ دەلیقەھەيپن ھەيى دى ب ھەمان شيوە ھاریکاریا رۆژنامى کەم. ل دووڤ داخووا رۆژنامى من دەست ب نقيسینا کوژيین (ئەوا من د قىت بیژم) کر، دوسال و نیشان قەکیشا، ھندەك جاران بۆ من ژى رەنگە بارگرانیەك بوو یی پیگیریم ھەموو یەك شەمبیان بابەتەكى بۆ (ئەفرۆ) بەرھەق

بریارا خافەلتیا رۆژنامى بۆ گوھارتن یان راوستاندنا ھندەك کوژیان جھى سەرنجراکیشانى بۆو

بۆ گوھارتن یان راوستاندنا ھندەك کوژیان جھى سەرنجراکیشانى بۆو، ل دەستپیتکا حوزەیرانى من سى خەلەك ژ کوژيین خوه ب نالقن (مە ج بۆ وەلاتن خوه کریه) بۆ رۆژنامى ھنارتن، ژ بەرکو د وان رۆژان دا من کارى گەشتەكى دکر، د ھەمان رۆژدا بەرھەرسى بەرھەرى پەيوەندى ب منقە کر و دیسارکر کو دەستەكا رۆژنامى بریارا راوستاندنا ھندەك کوژیان دا، بەر یار مافى وانە، بەلن مافن نقيسکارین کوژیان بوو زووتر ھاتیانە ناگادارکرن و دەمى راوستاندنا کوژیان ھاتیانە ديارکرن (کو

ژ دەرجوونا رۆژنامەيا (ئەفرۆ) وەرە وەك نقيسکارەك بەردەوام ب نقيسینىن خوه د وارین جسوادا من پشسکدارى د بەرھەيپن وئ دا کریه، وەك من باوہرى پى ھەي و ئەوا من ب راست و د بەرژوھەندىا گىشتى و نەتەوہیى دا زانى ل سەر بەرھەيپن قى رۆژنامى و ل جھین دى بەرچاڤ کریه، ھەردەم ژى من باوہرى ب وئ چەندى ھەبوویە ھەموو راستى ل دەف کەسەكى ب تنى نیین، لى ئەوا من ب راست دىنى من قیایە بگەھینم، ئەگەر ل دووڤ بۆچوونا ھندەكان بەرۆڤاڤى بیت، من ب راست زانیە و ب مەرھما خزمەتەكى بۆ وەلاتن خوه من گەھاندیە و دى بەردەوام بى ل سەر قى خزمەتن. نازادیا رادەریپىنى ئەو رۆژنامە دەلیقان ل بەر نقيسکاران قەكەت ئەوا وان دقیت نازادانە دەریپىنى ژى بکەن، مەرچ نینە دگەل بۆچوونا نالیق بەرپرس ژ رۆژنامەيى بگوڤیت. ل قیترى و ژ نەجمايى سەریژا نیتىكى نەھ سالان

رۇۋنامى ئەف چەندە دگەل نقيسكارىن كوزىين خوه نەكر، لەوما ژى بريارا خافلهتيا رۇۋنامى بۇ گوھارتن يان راوستاندنا ھندەك كوزيان جھى سەرنجراكيشانى بوو، ل دەسپىكا حوزەيرانى من سى خەلەك ژ كوزيى خوه ب نافي (مە چ بۇ وەلاتى خوه كرىه) بۇ رۇۋنامى ھنارتن، ژ بەرگو د وان رۇۋاندا من كارى گەشتەكى دكر، د ھەمان رۇۋدا بەرپەرسى بەرپەرى پەيوەندى ب منقە كر و دياركر كو دەستەكا رۇۋنامى بريارا راوستاندنا ھندەك كوزيان دايە، بريار مافي وانە، بەلى مافي نقيسكارين كوزيان بوو زووتر ھاتبانە ئاگاداركرن و دەمى راوستاندنا كوزيان ھاتبا دياركرن (كو ئەفە دگەل من ب خوه نەھاتىەكرن)، دا كو نقيسكار ژى بەرھەفيين خوه بكتە چ نەبىت د دوا كوزيى خوھدا خاترا خوه ژ خواندەفانين كوزى بخوازىت، نە بابەتيين بۇ كوزى ھاتىنەنقيسكىن د جھين ديتردا بيئەبەلافكرن، ژبەرگو كوزيىن رۇۋنامەفانى تايبەتمەنديين خوه ھەنە دەمى بابەت ل جھ يان بەرپەرين دى دەيتەبەلافكرن پيدفى ب شىوازەكى دى و تايبەتمەنديەك دى يە. ل شوونا دواكوژى دى بيژم: د دەمى دو سال نيقاندا (ئەوا من فياي بيژم) من گۆت سوپاس بو ھەركەسەكى خواندين و ريزگرتن بو (ئەفرۆ) يا دەليقە ل بەر من قەكرى (ئەوا من فياي بيژم) خوزى ئاليين بريار بدەست خوه ل بوچوونين نقيسكاران بكتەنە خودان و ب كرىار بجھ بينن، ژبەرگو ب شانازيقە دبيژم گەلەك ژ وان ھزر و بوچوون و پيشنيازين من دى كوزيدا بەرچاقرن ئەگەر ئاليين برياربدەست گوھدارى لى كرىا و ب گرنگ وەرگرتبانە دا ئەفرۆ پشتيى مە ھەموويان سقكرت بيت و گەلەك ژ وان ئاريشەيىن ئەفرۆ ھەين نە دبوون.

سو پاس و ریزگرتن

ههژییه د دوا په یقین قی پهرتووکیډا سو پاس و ریزگرتنا خوه
پیشکەشی هه رکه سه کی و ئالییه کی بکهین یین ب رهنکه کی
هاریکارییا مه کری و ژ نهجامی هاریکارییا وان ئەف بهرهمه
گه هشتیه بهر دهستین هه وه و یین ژ هه موویان ژی هه ژیتر قی
سو پاس و ریزگرتنی بو پیشکەش بکه م: (ریقه بهرییا چاپ و
وهشانی ل دهوکی و دیزاینه را خودان شیان نازدار نه حمه د جزیری
ل ریقه بهرییا ئاماژه پیکری و هه ردو هه فالین هیژا خالد توفیق
ئامیدی ل سه نته ری فه کولینین کوردی و ناجی باله ته ییی
روژنامه فان ل روژنامه ئه قرو).

نقیسکار

موسەدەق تۆقى

- ئەندامى ئىكەتيا نقىسەرىن كورد ژ سالا ۱۹۷۸
- ئەندامى دەستە كا كارگىريا ئىكەتيا نقىسەرىن كورد- تايى دەۆكى ۱۹۷۸- ۱۹۸۰
- ئەندامى سەندىكا رۆژنامەفانين كوردستانى ژ سالا ۱۹۹۶
- ئەندامى دەستە كا كارگىريا سەندىكا رۆژنامەفانين كوردستانى لقى دەۆكى ۲۰۰۰-۲۰۰۲
- ۱۹۹۲-۱۹۹۴ نقىسەر ل كۆفارا (مەتىن)
- ۱۹۹۴-۲۰۰۳ ئەندامى دەستە كا نقىسەرىن رۆژناما (پەيمان)
- ۱۹۹۷- گولانا ۲۰۰۰ سكرتيرى نقىسەرىن ل كۆفارا (دەۆك)، گولانا ۲۰۰۰-۲۰۰۷ سەرنقىسەرى كۆفارا (دەۆك)
- ۲۰۰۴-۲۰۱۱ ئەندامى دەستە كا نقىسەرىن كۆفارا (رۆژنامەنوس)،
- ۲۰۱۱-۲۰۱۴ ئەندامى دەستەى راويژكارانى كۆفارا (رۆژنامەنوس).
- ۲۰۱۲-۲۰۱۴ ئەندامى ليژنا دەستنوس و بەلگەنامەيان ل ئەكادىميا كوردى
- ۲۰۱۳ قە سەرپەرشتى بەرھەفكرنا ئىنسكلۆپىدىا پاريزگەھا دەۆكى

بەرھەمىن چاڭپىكىرى

۱. چەند بەرپەرەك ژ دىرۆكا رۆژنامەقانىا كوردى - پىشكا ئىكى، دھۆك - ۱۹۹۹
 ۲. -شۆرشا شىخ سەئىدى پىران ۱۹۲۵، دھۆك - ۱۹۹۹
 ۳. -سەرھلدا نا ساسۆنى، كۆنى رەش، وەرگىران ژ عەرەبى، دھۆك - ۲۰۰۱
 ۴. كۆفار رۆناھى، قەكولینەك رەوشەنبىرى دىرۆكى، ھەولپىر - ۲۰۰۵
 ۵. شۆرشا كوردىن تركيا و كارىگەر يا وى ل سەر پەيوەندىن دەر قەيىن ئىرانى، كاوہ بەيات، وەرگىران ژ فارسى، دھۆك - ۲۰۰۹
 ۶. دۆزا كوردل سورىا، عىسمەت شەرىف، وەرگىران ژ عەرەبى، دھۆك - ۲۰۰۹
 ۷. وەلاتى ھەكارى، دكتور دەرۆيش ھوروى، وەرگىران ژ عەرەبى، دھۆك - ۲۰۱۰
 ۸. چەند بەرپەرەك ژ دىرۆكا رۆژنامەقانىا كوردى، پىشكا دووى، دھۆك - ۲۰۱۱
 ۹. سالىن پەنابەرىي ژ ژيانا ئىحسان نورى پاشاى، دھۆك - ۲۰۱۲
 ۱۰. مير جەلادەت بەدرخان سەر كوردى شۆرشەك رەوشەنبىرى، دھۆك - ۲۰۱۳
 ۱۱. زقرىنەقا بارزانى ژ يەكيتيا سوڤىەتى ل ژىر رۆناھيا ھندەك بەلگەنامىن ئىرانى، ھەولپىر - ۲۰۱۳ .
- بىبلىوگرافىاي رۆژنامەى پەيمان - ۲۰۰۰ . ب ھارىكاريا ئىسماعىل بادى و خالد دىرەشى
- رىبەرى پارىژگەھا دھۆكى - ۲۰۱۰ ، ب ھارىكاريا ئىسماعىل بادى

